Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

The New Covenant

The Greek New Testament
Stephanus 1550 Received Text

with 8365 notes and 9059 alternative readings, containing
all the variations of four printed editions
and many important variants from the manuscripts

Bibles.org.uk, London.

First Limited Edition of 300 copies

Typeset with pdfLaTeX under Linux Sun 4th Sept, 2005

Introduction

This edition of the Greek New Testament contains two revisions of the *Textus Receptus* and two other recensions of the text. No variations, however strongly supported by the Greek manuscripts and printed editions, have been introduced into the text, but have been relegated to the footnotes. While the modern chapter and verse numbering has been preserved for the sake of convenient reference, elements that rely on traditions and interpretations, such as capital letters and punctuation, are completely disregarded, as they have no support from the ancient manuscripts.

The following four text recensions are fully collated in the footnotes:

- T Textus Receptus, Stephanus 1550 edition.
- K Scrivener, Textus Receptus 1894. This is the text underlying the English Authorized Version of 1611 (K stands for KJV).
- M Majority Text recension according to Zane C. Hodges and Arthur L. Farstad.
- V Egyptian recension (V stands for Vatican) based on the text used by modern critical editions such as UBS4 and NA27.
- E Abbreviation for TMKV where all four editions agree and we include variants from the manuscripts.
- T* Abbreviation for TMK where these three editions agree. It should be noted that T* occurs in over 67% of footnotes.

The number of footnotes which contain E and thus show the evidence present only in the manuscripts is 584. The total number of footnotes in this book is 8365. The total number of alternative readings is 9059. We have normally presented a reading from the manuscripts wherever it is not the same as the text of one of the four printed editions. In the next edition we plan to include all alternative readings from the manuscripts and accents/breathings in the footnotes for the readings of the printed editions. As an example of what it will look like we have included these in the first 39 verses of the *First Epistle General of Peter* of the present edition. Some of these manuscript readings are here published for the first time.

The main difference between this and the so-called “scientific critical” editions is that we use different manuscripts and printed editions simply as *labels* marking various readings. It is not by evaluating the merits of a textual witness that the validity of its reading can be established, but by pondering all that is written and by supplicating the *Holy Spirit* that he may guide the seeker of truth by pathways of wisdom into the light of understanding. In this edition we offer a *full* collation of the four printed editions and a *selection* of readings from the manuscripts.

The decision as to which recension to choose for the body of the text and which to place in the footnotes was fairly *arbitrary*. However, once decided, it was never deviated from. Thus, the main text represents *exactly* that of Stephanus 1550 Textus Receptus, whilst the readings in the footnotes correspond *exactly* to the witnesses marked by their respective symbols. In effect, this book contains "four books in one" and assumes that the reader will give the footnotes as much attention as the main text.

The following abbreviations are used for the manuscripts:

- ℵ Codex Sinaiticus Petropolitanus, IV century. Quoted 156 times.
- A Codex Alexandrinus, V century. Quoted 100 times.
- B Codex Vaticanus (no book of Revelation), IV century. Quoted 97 times.
- C Codex Ephraemi Rescriptus, V century. Quoted 14 times.
- D Codex Bezae Cantabrigiensis (Gospels + Acts), V century. Quoted 157 times.
- 𝔓ⁿ Papyrus number 'n' according to the standard enumeration. Quoted 143 times.
- F Another manuscript (may occur multiple times in a footnote). Quoted 276 times.

The word on which there is a textual variant note has a little circle °. If the textual variant affects multiple words then only the end of the first word is marked with the circle. The ∅ sign in the footnotes indicates that the text is missing. A special symbol ⋄ is used as a verse terminator. The asterisk * in the superscript indicates the *first hand* of the manuscript.

If any misprints are found in this book, the editor will be glad to be informed of them via email: info@bibles.org.uk. It is a great pleasure to acknowledge the helpful contributions made by the following people (in alphabetical order by first name): Andreas Matthias, Anoush Yavrian, Antonis Tsolomitis, Apostolos Syropoulos, Claudio Estrugo, Donald Arseneau, Eric Archibald, Heiko Oberdiek, Jonathan Melville, Lucy Khachoyan, Mark Shoulson, Piet van Oostrum, Sebastian Rahtz, Taras Dyatlik, Victor Zhuromsky, Vladimir Volovich and Yannis Haralambous.

And, most of all, I thank and praise the LORD God of Israel for providing everything his servant needed for preserving his precious words in this generation. May the LORD use the labours of all his servants to open the eyes of many in Israel and in all nations.

Tigran Aivazian
London, England.

The Books
Of The New Testament

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ
ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ°

Βίβλος γενέσεως ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ δαβ̊ὶδ υἱοῦ ἀβρα- **1**
άμ ✧ ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν ἰσαὰκ ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν 2
ἰακὼβ ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτοῦ ✧ ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν φαρὲς καὶ τὸν ζαρὰ ἐκ τῆς 3
θάμαρ φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν ἐσρὼμ ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησεν
τὸν ἀράμ ✧ ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀμιναδὰβ ἀμιναδὰβ δὲ 4
ἐγέννησεν τὸν ναασσὼν ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν σαλμών ✧
σαλμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν βοὸ̊ζ ἐκ τῆς ῥαχὰβ βοὸ̊ζ δὲ ἐγέν- 5
νησεν τὸν ὠβ̊ὴδ ἐκ τῆς ῥοὺθ ὠβ̊ὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰεσσαί ✧
ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν δαβ̊ὶδ τὸν βασιλέα δαβ̊ὶδ δὲ ὁ° βα- 6
σιλεὺς ἐγέννησεν τὸν σολομῶντ̊α ἐκ τῆς τοῦ οὐρίου ✧ σο- 7
λομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν ῥοβοὰμ ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν
ἀβιὰ ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀσ̊ά ✧ ἀσ̊ὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν 8
ἰωσαφὰτ ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωρὰμ ἰωρὰμ δὲ ἐγέν-
νησεν τὸν ὀζίαν ✧ ὀζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωάθαμ ἰωάθαμ 9
δὲ ἐγέννησεν τὸν ἄχαζ ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἐζεκίαν ✧ ἐζε- 10
κίας δὲ ἐγέννησεν τὸν μανασσῆ μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν
ἀμὼ̊ν ἀμὼ̊ν δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωσίαν ✧ ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν 11
τὸν ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας
βαβυλῶνος ✧ μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν βαβυλῶνος ἰεχονίας 12
ἐγέννησεν τὸν σαλαθιὴλ σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν ζορο-
βάβελ ✧ ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀβιοὺδ ἀβιοὺδ δὲ ἐγέν- 13
νησεν τὸν ἐλιακ̊εὶμ ἐλιακ̊εὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀζώρ ✧ ἀζὼρ 14
δὲ ἐγέννησεν τὸν σαδὼκ σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀχ̊εὶμ
ἀχ̊εὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἐλιούδ ✧ ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν 15

T: ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, K: ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ, M: ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ, V: ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ. **1. v.1** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.5** T*: βοοζ, V: βοες. **v.5** T*: ωβηδ, V: ιωβηδ. **v.6** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.6** T*: ο βασιλευς, V: ∅. **v.6** TK: σολομωντα, MV: σολομωνα. **v.7** T*: ασα, V: ασαφ. **v.8** T*: ασα, V: ασαφ. **v.10** T*: αμων, V: αμως. **v.13** T*: ελιακειμ, V: ελιακιμ. **v.14** T*: αχειμ, V: αχιμ.

ἐλεάζαρ ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν ματθὰν ματθὰν δὲ ἐγέν-
16 νησεν τὸν ἰακώβ ✧ ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωσὴφ τὸν ἄν-
δρα μαρίας ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἰησοῦς ὁ λεγόμενος χριστός ✧
17 πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ ἀβραὰμ ἕως δαβὶδ γενεαὶ δεκα-
τέσσαρες καὶ ἀπὸ δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας βαβυλῶνος
γενεαὶ δεκατέσσαρες καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας βαβυλῶνος
18 ἕως τοῦ χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες ✧ τοῦ δὲ ἰησοῦ χρι-
στοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς
αὐτοῦ μαρίας τῷ ἰωσὴφ πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη
19 ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου ✧ ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι
20 ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν ✧ ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυ-
μηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ᾽ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέ-
γων ἰωσὴφ υἱὸς δαβὶδ μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν μαριὰμ τὴν
γυναῖκά σου τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν
21 ἁγίου ✧ τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰη-
σοῦν αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
22 αὐτῶν ✧ τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
23 τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος ✧ ἰδοὺ ἡ παρθένος
ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐμμανουὴλ ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον μεθ᾽ ἡμῶν ὁ
24 θεός ✧ διεγερθεὶς δὲ ὁ ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς
προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ παρέλαβεν τὴν γυ-
25 ναῖκα αὐτοῦ ✧ καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν τὸν
υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἰησοῦν ✧

2 Τοῦ δὲ ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν βηθλεὲμ τῆς ἰουδαίας ἐν
ἡμέραις ἡρώδου τοῦ βασιλέως ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν
2 παρεγένοντο εἰς ἱεροσόλυμα ✧ λέγοντες ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς
βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ
3 ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ ✧ ἀκούσας δὲ ἡ-

v.17 T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.18** T*: γεννησις, V: γενεσις. **v.18** T*: γαρ, V: ∅. **v.19** T*: παραδειγματισαι, V: δειγματισαι. **v.20** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.20** T*: μαριαμ, V: μαριαν. **v.22** T*: του, V: ∅. **v.24** T*: διεγερθεις, V: εγερθεις. **v.25** T*: τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον, V: υιον.

ρώδης˚ ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη καὶ πᾶσα ἱεροσόλυμα μετ᾽ αὐ-
τοῦ ◈ καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμμα- 4
τεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ᾽ αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶ-
ται ◈ οἱ δὲ εἶπὸν αὐτῷ ἐν βηθλεὲμ τῆς ἰουδαίας οὕτως γὰρ 5
γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου ◈ καὶ σὺ βηθλεὲμ γῆ ἰούδα 6
οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν ἰούδα ἐκ σοῦ γὰρ
ἐξελεύσεται ἡγούμενος ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν ἰσ-
ραήλ ◈ τότε ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβω- 7
σεν παρ᾽ αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος ◈ καὶ 8
πέμψας αὐτοὺς εἰς βηθλεὲμ εἶπεν πορευθέντες ἀκριβῶς˚
ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου ἐπὰν δὲ εὕρητε ἀπαγγείλατέ
μοι ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ ◈ οἱ δὲ ἀκούσαν- 9
τες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν
τῇ ἀνατολῇ προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἔστὴ ἐπάνω οὗ ἦν τὸ
παιδίον ◈ ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην 10
σφόδρα ◈ καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εὗρον τὸ παιδίον με- 11
τὰ μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ πεσόντες προσεκύνησαν
αὐτῷ καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν
αὐτῷ δῶρα χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν ◈ καὶ χρημα- 12
τισθέντες κατ᾽ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς ἡρώδην δι᾽ ἄλλης
ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ◈ ἀναχωρησάντων 13
δὲ αὐτῶν ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ᾽ ὄναρ τῷ ἰω-
σὴφ λέγων ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ καὶ φεῦγε εἰς αἴγυπτον καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοὶ
μέλλει γὰρ ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό ◈
ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ 14
νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς αἴγυπτον ◈ καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς 15
τελευτῆς ἡρώδου ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τὸ̊ῦ κυρίου
διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος ἐξ αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν
μου ◈ τότε ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων ἐ- 16
θυμώθη λίαν καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας

2. v.3 T*: ηρωδης ο βασιλευς, V: ο βασιλευς ηρωδης. **v.5** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.8** T*: ακριβως εξετασατε, V: εξετασατε ακριβως. **v.9** T*: εστη, V: εσταθη. **v.11** T: ευρον, KMV: ειδον. **v.15** T*: του, V: ∅.

τοὺς ἐν βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς
καὶ κατωτέρω κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μά-
17 γων ✧ τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπ̊ὸ ἱερεμίου τοῦ προφήτου
18 λέγοντος ✧ φωνὴ ἐν ῥαμᾶ ἠκούσθη θρῆνος˚ καὶ κλαυθμὸς
καὶ ὀδυρμὸς πολὺς ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ
19 οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι ὅτι οὐκ εἰσίν ✧ τελευτήσαντος
δὲ τοῦ ἡρώδου ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ᾽˚ ὄναρ φαίνεται
20 τῷ ἰωσὴφ ἐν αἰγύπτῳ ✧ λέγων ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παι-
δίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν ἰσραὴλ
21 τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου ✧ ὁ δὲ
ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ
22 ἦλθ̊εν εἰς γῆν ἰσραήλ ✧ ἀκούσας δὲ ὅτι ἀρχέλαος βασιλεύει
ἐπ̊ὶ τῆς ἰουδαίας ἀντὶ ἡρώδου˚ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐφοβήθη
ἐκεῖ ἀπελθεῖν χρηματισθεὶς δὲ κατ᾽ ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ
23 μέρη τῆς γαλιλαίας ✧ καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγο-
μένην ναζαρὲτ̊ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν
ὅτι ναζωραῖος κληθήσεται ✧

3 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται ἰωάννης ὁ βα-
2 πτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ἰουδαίας ✧ καὶ λέγων
3 μετανοεῖτε ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ✧ οὗτος
γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπ̊ὸ ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐ-
4 θείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ ✧ αὐτὸς δὲ ὁ ἰωάννης εἶχεν
τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματί-
νην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ˚ ἦν ἀκρίδες
5 καὶ μέλι ἄγριον ✧ τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν ἱεροσόλυμα
καὶ πᾶσα ἡ ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ ἰορδάνου ✧
6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ ἰορδάνῃ˚ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐξομολογούμε-
7 νοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ✧ ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν φαρισαίων
καὶ σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπεν

---

v.17 T*: υπο, V: δια. **v.18** T*: θρηνος και, V: ∅. **v.19** T*: κατ οναρ φαινεται, V: φαινεται κατ οναρ. **v.21** T*: ηλθεν, V: εισηλθεν. **v.22** T*: επι, V: ∅. **v.22** T*: ηρωδου του πατρος αυτου, V: του πατρος αυτου ηρωδου. **v.23** TMV: ναζαρετ, K: ναζαρεθ. **3. v.3** T*: υπο, V: δια. **v.4** T*: αυτου ην, V: ην αυτου. **v.6** T*: ιορδανη, V: ιορδανη ποταμω.

αὐτοῖς γεννήματα ἐχιδνῶν τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ
τῆς μελλούσης ὀργῆς ⸭ ποιήσατε οὖν καρποὺς° ἀξίους τῆς 8
μετανοίας ⸭ καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς πατέρα ἔχο- 9
μεν τὸν ἀβραὰμ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν
λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ ἀβραάμ ⸭ ἤδη δὲ κἀὶ ἡ ἀ- 10
ξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται πᾶν οὖν δένδρον
μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλε-
ται ⸭ ἐγὼ μὲν βαπτίζω° ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν ὁ δὲ 11
ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μού ἐστιν οὗ οὐκ εἰμὶ
ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν
πνεύματι ἁγίῳ καὶ° πυρί ⸭ οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ 12
καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συνάξει τὸν σῖτον
αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀ-
σβέστῳ ⸭ τότε παραγίνεται ὁ ἰησοῦς ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐπὶ 13
τὸν ἰορδάνην πρὸς τὸν ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ᾽ αὐ-
τοῦ ⸭ ὁ δὲ ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν λέγων ἐγὼ χρείαν ἔχω 14
ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με ⸭ ἀποκριθεὶς 15
δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἄφες ἄρτι οὕτως γὰρ πρέ-
πον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην τότε ἀφίησιν
αὐτόν ⸭ καὶ° βαπτισθεὶς ὁ ἰησοῦς ἀνέβη° εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕ- 16
δατος καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδεν τὸ
πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχό-
μενον ἐπ᾽ αὐτόν ⸭ καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα 17
οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ εὐδόκησα ⸭

Τότε ὁ ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύ- **4**
ματος πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου ⸭ καὶ νηστεύσας ἡ- 2
μέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐ-
πείνασεν ⸭ καὶ προσελθὼν° αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν εἰ υἱὸς 3
εἶ τοῦ θεοῦ εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται ⸭ ὁ δὲ 4
ἀποκριθεὶς εἶπεν γέγραπται οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται

v.8 TK: καρπους αξιους, MV: καρπον αξιον. **v.10** T*: και, V: ∅. **v.11** T*: βαπτιζω υμας, V: υμας βαπτιζω. **v.11** TKV: και πυρι, M: ∅. **v.16** T*: και βαπτισθεις, V: βαπτισθεις δε. **v.16** T*: ανεβη ευθυς, V: ευθυς ανεβη. **v.16** T*: ανεωχθησαν, V: ηνεωχθησαν. **4. v.2** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.3** T*: προσελθων αυτω ο πειραζων ειπεν, V: προσελθων ο πειραζων ειπεν αυτω.

ἄ̊νθρωπος ἀλλʼ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στό-
5 ματος θεοῦ ✧ τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν
ἁγίαν πόλιν καὶ ἵ̊στησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ ✧
6 καὶ λέγει αὐτῷ εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ βάλε σεαυτὸν κάτω γέ-
γραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ
καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον
7 τὸν πόδα σοῦ ✧ ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς πάλιν γέγραπται οὐκ
8 ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου ✧ πάλιν παραλαμβάνει
αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐ-
τῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ✧
9 καὶ λέ̊γει αὐτῷ ταῦτα πάντα° σοι δώσω ἐὰν πεσὼν προσκυ-
10 νήσῃς μοι ✧ τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὕ̊παγε σατανᾶ γέγρα-
πται γὰρ κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ
11 λατρεύσεις ✧ τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος καὶ ἰδοὺ ἄγγε-
12 λοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ ✧ ἀκούσας δὲ ὁ° ἰησοῦς
13 ὅτι ἰωάννης παρεδόθη ἀνεχώρησεν εἰς τὴν γαλιλαίαν ✧ καὶ
καταλιπὼν τὴν ναζαρὲτ̊ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς καπ̊ερναοὺμ
τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις ζαβουλὼν καὶ νεφθαλ̊είμ ✧
14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγον-
15 τος ✧ γῆ ζαβουλὼν καὶ γῆ νεφθαλ̊εὶμ ὁδὸν θαλάσσης πέραν
16 τοῦ ἰορδάνου γαλιλαία τῶν ἐθνῶν ✧ ὁ λαὸς ὁ καθήμενος
ἐν σκότει εἶδεν° φῶς μέγα καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ
17 καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς ✧ ἀπὸ τότε ἤρξατο
ὁ ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν μετανοεῖτε ἤγγικεν γὰρ ἡ
18 βασιλεία τῶν οὐρανῶν ✧ περιπατῶν δὲ ὁ° ἰησοῦς παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆς γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφοὺς σίμωνα τὸν
λεγόμενον πέτρον καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βάλ-
λοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς ✧
19 καὶ λέγει αὐτοῖς δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς
20 ἀνθρώπων ✧ οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν

v.4 T*: ανθρωπος, V: ο ανθρωπος. **v.5** T*: ιστησιν, V: εστησεν. **v.9** T*: λεγει, V: ειπεν. **v.9** T*: παντα σοι, V: σοι παντα. **v.10** TKV: υπαγε, M: υπαγε οπισω μου. **v.12** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.13** TM: ναζαρετ, K: ναζαρεθ, V: ναζαρα. **v.13** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.13** T*: νεφθαλειμ, V: νεφθαλιμ. **v.15** T*: νεφθαλειμ, V: νεφθαλιμ. **v.16** T*: ειδεν φως, V: φως ειδεν. **v.18** TK: ο ιησους, MV: ∅.

αὐτῷ ⬦ καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς ἰά- 21
κωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν
τῷ πλοίῳ μετὰ ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας
τὰ δίκτυα αὐτῶν καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς ⬦ οἱ δὲ εὐθέως ἀφέν- 22
τες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ ⬦
καὶ περιῆγεν ὅλην° τὴν γαλιλαίαν ὁ ἰησοῦς διδάσκων ἐν 23
ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς
βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλα-
κίαν ἐν τῷ λαῷ ⬦ καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν 24
συρίαν καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας
ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους καὶ δαιμονι-
ζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικοὺς καὶ ἐθε-
ράπευσεν αὐτούς ⬦ καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ 25
ἀπὸ τῆς γαλιλαίας καὶ δεκαπόλεως καὶ ἱεροσολύμων καὶ
ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ ἰορδάνου ⬦

Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ καθίσαν- **5**
τος αὐτοῦ προσῆλθὸν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⬦ καὶ ἀνοί- 2
ξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων ⬦ μακάριοι οἱ 3
πτωχοὶ τῷ πνεύματι ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν ⬦ μακάριοι οἱ πενθοῦντες ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται ⬦ 4
μακάριοι οἱ πρᾳεῖς ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν ⬦ 5
μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην ὅτι 6
αὐτοὶ χορτασθήσονται ⬦ μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ 7
ἐλεηθήσονται ⬦ μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ 8
τὸν θεὸν ὄψονται ⬦ μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ 9
θεοῦ κληθήσονται ⬦ μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαι- 10
οσύνης ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ⬦ μακάριοί 11
ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν
πονηρὸν ῥῆμα καθ᾽ ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ ⬦ χαί- 12
ρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν ⬦
ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ ἐν τίνι 13

v.23 T*: ολην την γαλιλαιαν ο ιησους, V: εν ολη τη γαλιλαια. **5. v.1** T*: προσηλθον, V: προσηλθαν. **v.11** T*: ρημα, V: ∅.

ἁλισθήσεται εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆνᾀι ἔξω κᾀὶ
14 καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ⬦ ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ
κόσμου οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη ⬦
15 οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον
ἀλλ᾽ ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ ⬦
16 οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅ-
πως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα
17 ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⬦ μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον κατα-
λῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας οὐκ ἦλθον καταλῦσαι
18 ἀλλὰ πληρῶσαι ⬦ ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ
οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ
19 ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται ⬦ ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ
μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως
τοὺς ἀνθρώπους ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν ὃς δ᾽ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ οὗτος μέγας κληθή-
20 σεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ⬦ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν
μὴ περισσεύσῃ ἡ° δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμμα-
τέων καὶ φαρισαίων οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
21 οὐρανῶν ⬦ ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις οὐ φονεύ-
22 σεις ὃς δ᾽ ἂν φονεύσῃ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει ⬦ ἐγὼ δὲ λέγω
ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰᾀῆ ἔνοχος
ἔσται τῇ κρίσει ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακὰ ἔνοχος
ἔσται τῷ συνεδρίῳ ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ μωρὲ ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν
23 γέενναν τοῦ πυρός ⬦ ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον κᾀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τὶ
24 κατὰ σοῦ ⬦ ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσια-
στηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου καὶ
25 τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου ⬦ ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντι-
δίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ ἐν° τῇ ὁδῷ μετ᾽ αὐτοῦ μήποτέ σε
παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτής σε° παραδῷ τῷ
26 ὑπηρέτῃ καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ ⬦ ἀμὴν λέγω σοι οὐ μὴ

v.13 T*: βληθηναι, V: βληθεν. **v.13** T*: και, V: ∅. **v.20** T*: η δικαιοσυνη υμων, V: υμων η δικαιοσυνη. **v.22** T*: εικη, V: ∅. **v.23** TKV: κακει, M: και εκει. **v.25** T*: εν τη οδω μετ αυτου, V: μετ αυτου εν τη οδω. **v.25** T*: σε παραδω, V: ∅.

ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην ✧
ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς° ἀρχαίοις οὐ μοιχεύσεις ✧ ἐγὼ δὲ 27, 28
λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι
αὐτῆς̊ ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ✧ εἰ δὲ 29
ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε ἔξελε αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν
σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν ✧ καὶ εἰ ἡ 30
δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ
σοῦ συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ
μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ° εἰς γέενναν ✧ ἐρρέθη δὲ ὅτι̊ 31
ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ δότω αὐτῇ ἀποστάσιον ✧
ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς° ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ 32
παρεκτὸς λόγου πορνείας ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσ̊θαι καὶ ὃς
ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ μοιχᾶται ✧ πάλιν ἠκούσατε ὅτι 33
ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις οὐκ ἐπιορκήσεις ἀποδώσεις δὲ τῷ κυ-
ρίῳ τοὺς ὅρκους σου ✧ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως 34
μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ ✧ μήτε ἐν τῇ 35
γῇ ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ μήτε εἰς ἱεροσό-
λυμα ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως ✧ μήτε ἐν τῇ 36
κεφαλῇ σου ὀμόσῃς ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν° ἢ
μέλαιναν ποιῆσαι ✧ ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναὶ οὒ οὔ τὸ 37
δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν ✧ ἠκούσατε ὅτι 38
ἐρρέθη ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόν-
τος ✧ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ ἀλλ᾽ ὅστις 39
σε ῥαπίσει° ἐπὶ τὴν δεξιάν σου° σιαγόνα στρέψον αὐτῷ καὶ
τὴν ἄλλην ✧ καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου 40
λαβεῖν ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον ✧ καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει 41
μίλιον ἓν ὕπαγε μετ᾽ αὐτοῦ δύο ✧ τῷ αἰτοῦντί σε δίδο̊υ καὶ 42
τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανε̊ίσασθαι μὴ ἀποστραφῇς ✧ ἠκού- 43
σατε ὅτι ἐρρέθη ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις

v.27 TK: τοις αρχαιοις, MV: ∅. **v.28** TK: αυτης, MV: αυτην. **v.30** T*: βληθη εις γεενναν, V: εις γεενναν απελθη. **v.31** T*: οτι, V: ∅. **v.32** T*: ος αν απολυση, V: πας ο απολυων. **v.32** T*: μοιχασθαι, V: μοιχευθηναι. **v.36** T*: λευκην η μελαιναν ποιησαι, V: λευκην ποιησαι η μελαιναν. **v.39** T*: ραπισει επι, V: ραπιζει εις. **v.39** T*: σου σιαγονα, V: σιαγονα [σου]. **v.42** T*: διδου, V: δος. **v.42** T*: δανεισασθαι, V: δανισασθαι.

44 τὸν ἐχθρόν σου ⋄ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν εὐλογεῖτε° τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς καλῶς ποιεῖτε
τοὺς° μισοῦντας ὑ̊μᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεα-
45 ζόντων° ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς ⋄ ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ
πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐ̊ν οὐρανοῖς ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνα-
τέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους
46 καὶ ἀδίκους ⋄ ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς
τίνα μισθὸν ἔχετε οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν ⋄
47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελ̊φοὺς ὑμῶν μόνον τί περισ-
48 σὸν ποιεῖτε οὐχὶ καὶ οἱ τελῶ̊ναι οὕτως ποιοῦσιν ⋄ ἔσεσθε
οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὥσ̊περ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν° τοῖς οὐρανοῖς
τέλειός ἐστιν ⋄

6 Προσέχετε̊ τὴν ἐλεημ̊οσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς εἰ δὲ μήγ̊ε μισθὸν
2 οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⋄ ὅταν
οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου ὥσ-
περ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς
ῥύμαις ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀμὴν λέγω
3 ὑμῖν ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν ⋄ σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλε-
ημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου ⋄
4 ὅπως ᾖ̊ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ
βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ αὐ̊τὸς ἀποδώσει σοι ἐν° τῷ φανερῷ ⋄
5 καὶ ὅταν προσεύχ̊ῃ οὐκ ἔσῃ° ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ὅτι φι-
λοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατει-
ῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι ὅπως ἂ̊ν φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις
6 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅ̊τι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν ⋄ σὺ δὲ ὅ-
ταν προσεύχῃ εἴσελθε εἰς τὸ ταμ̊ιεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν
θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ

---

v.44 T*: ευλογειτε τους καταρωμενους υμας καλως ποιειτε, V: ∅. **v.44** TK: τους μισουντας, M: τοις μισουσιν, V: ∅. **v.44** T*: υμας, V: ∅. **v.44** T*: επηρεαζοντων υμας και, V: ∅. **v.45** TKV: εν, M: εν τοις. **v.47** TKV: αδελφους, M: φιλους. **v.47** T*: τελωναι ουτως, V: εθνικοι το αυτο. **v.48** T*: ωσπερ, V: ως. **v.48** T*: εν τοις ουρανοις, V: ουρανιος. **6. v.1** T*: προσεχετε, V: προσεχετε [δε]. **v.1** T*: ελεημοσυνην, V: δικαιοσυνην. **v.1** TK: μηγε, MV: μη γε. **v.4** T*: αυτος, V: ∅. **v.4** T*: εν τω φανερω, V: ∅. **v.5** T*: προσευχη, V: προσευχησθε. **v.5** T*: εση ωσπερ, V: εσεσθε ως. **v.5** T*: αν, V: ∅. **v.5** T*: οτι, V: ∅. **v.6** T*: ταμιειον, V: ταμειον.

ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν° τῷ
φανερῷ ⁘ προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττο̊λογήσητε ὥσπερ οἱ 7
ἐθνικοὶ δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακου-
σθήσονται ⁘ μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς οἶδεν γὰρ ὁ° πατὴρ 8
ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν ⁘ οὕτως 9
οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἁ-
γιασθήτω τὸ ὄνομά σου ⁘ ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου γενηθήτω 10
τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τ̊ῆς γῆς ⁘ τὸν ἄρτον 11
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον ⁘ καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ 12
ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίε̊μεν τοῖς ὀφειλέταις ἡ-
μῶν ⁘ καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν ἀλλὰ ῥῦσαι 13
ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ὅτι° σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ
δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν ⁘ ἐὰν γὰρ ἀφῆτε 14
τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ⁘ ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις 15
τὰ° παραπτώματα αὐτῶν οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ πα-
ραπτώματα ὑμῶν ⁘ ὅταν δὲ νηστεύητε μὴ γίνεσθε ὥσ̊περ οἱ 16
ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν
ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτ̊ι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν ⁘ σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί 17
σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι ⁘ ὅπως μὴ 18
φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν
τῷ κρυ̊πτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυ̊πτῷ ἀπο-
δώσει σοι ἐν° τῷ φανερῷ ⁘ μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς 19
ἐπὶ τῆς γῆς ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέ-
πται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν ⁘ θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν 20
θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανί-
ζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν ⁘
ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑ̊μῶν ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία 21
ὑ̊μῶν ⁘ ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς ἐὰν οὖν ὁ° 22

v.6 T*: εν τω φανερω, V: ∅. **v.7** T*: βαττολογησητε, V: βατταλογησητε. **v.8** E: ο, B: ο θεος ο. **v.10** T*: της, V: ∅. **v.12** T*: αφιεμεν, V: αφηκαμεν. **v.13** T*: οτι . . . αμην, V: ∅. **v.15** T*: τα παραπτωματα αυτων, V: ∅. **v.16** T*: ωσπερ, V: ως. **v.16** T*: οτι, V: ∅. **v.18** T*: κρυπτω, V: κρυφαιω. **v.18** TK: εν τω φανερω, MV: ∅. **v.21** T*: υμων, V: σου. **v.22** T*: ο οφθαλμος σου απλους η, V: η ο οφθαλμος σου απλους.

ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται ✧
23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ ὅλον τὸ σῶμά σου σκο-
τεινὸν ἔσται εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστὶν τὸ σκότος
24 πόσον ✧ οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν ἢ γὰρ τὸν
ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ
τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ
25 μαμ̊ωνᾷ ✧ διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ
ὑμῶν τί φάγητε καὶ˚ τί πίητε μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύ-
σησθε οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα
26 τοῦ ἐνδύματος ✧ ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι
οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀπο-
θήκας καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά οὐχ ὑμεῖς
27 μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν ✧ τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται
28 προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα ✧ καὶ περὶ ἐν-
δύματος τί μεριμνᾶτε καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς
29 αὐξάνει˚ οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει ✧ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ σο-
λομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων ✧
30 εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς
κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν οὐ πολλῷ
31 μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι ✧ μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες
32 τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα ✧ πάντα γὰρ
ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητε̊ῖ οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος
33 ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων ✧ ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα
34 προστεθήσεται ὑμῖν ✧ μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον
ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ̊τὰ ἑαυτῆς ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ
κακία αὐτῆς ✧
7, 2 Μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κριθῆτε ✧ ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε
κριθήσεσθε καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε ἀν̊τιμετρηθήσεται ὑ-
3 μῖν ✧ τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀ-
δελφοῦ σου τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανο-

---

v.24 TK: μαμμωνα, MV: μαμωνα. **v.25** T*: και τι πιητε, V: [η τι πιητε]. **v.28** T*: αυξανει ου κοπια ουδε νηθει, V: αυξανουσιν ου κοπιωσιν ουδε νηθουσιν. **v.32** T*: επιζητει, V: επιζητουσιν. **v.34** T*: τα, V: ∅. **7. v.2** TK: αντιμετρηθησεται, MV: μετρηθησεται.

εἷς ⬦ ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος 4
ἀ̊πὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
σου ⬦ ὑποκριτὰ ἔκβαλε πρῶτον τὴν˚ δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλ- 5
μοῦ σου καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου ⬦ μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶν 6
μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοί-
ρων μήποτε καταπατήσ̊ωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν
καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς ⬦ αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν 7
ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν ⬦ πᾶς 8
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ κρούοντι
ἀνοιγήσεται ⬦ ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃν ἐὰν˚ αἰτή- 9
σῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ ⬦ καὶ˚ ἐὰν 10
ἰχθὺν αἰτήσ̊ῃ μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ ⬦ εἰ οὖν ὑμεῖς πονη- 11
ροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν
πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀ-
γαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν ⬦ πάντα οὖν ὅσα ἂ̊ν θέλητε ἵνα 12
ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς
οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ⬦ εἰσέλθ̊ετε διὰ 13
τῆς στενῆς πύλης ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ
ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσ-
ερχόμενοι δι᾽ αὐτῆς ⬦ ὅ̊τι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ 14
ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκον-
τες αὐτήν ⬦ προσέχετε δὲ˚ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν οἵτινες 15
ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων ἔσωθεν δὲ εἰ-
σιν λύκοι ἅρπαγες ⬦ ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε 16
αὐτοὺς μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴ̊ν ἢ ἀπὸ
τριβόλων σῦκα ⬦ οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς κα- 17
λοὺς ποιεῖ τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ ⬦
οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν οὐ- 18
δὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν ⬦ πᾶν δένδρον 19

---

v.4 T*: απο, V: εκ. **v.5** T*: την δοκον εκ του οφθαλμου σου, V: εκ του οφθαλμου σου την δοκον. **v.6** T*: καταπατησωσιν, V: καταπατησουσιν. **v.9** T*: εαν αιτηση, V: αιτησει. **v.10** T*: και εαν, V: η και. **v.10** T*: αιτηση, V: αιτησει. **v.12** T*: αν, V: εαν. **v.13** T*: εισελθετε, V: εισελθατε. **v.14** TK: οτι, MV: τι. **v.15** T*: δε, V: ∅. **v.16** T*: σταφυλην, V: σταφυλας.

μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἴς πῦρ βάλλε-
20 ται ⬦ ἄραγ͂ε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς ⬦
21 οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε εἰσελεύσεται εἴς τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν ἀλλ᾽ ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου
22 τοῦ ἐν͂ οὐρανοῖς ⬦ πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
κύριε κύριε οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προε͂φητεύσαμεν καὶ τῷ σῷ
ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις
23 πολλὰς ἐποιήσαμεν ⬦ καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέ-
ποτε ἔγνων ὑμᾶς ἀποχωρεῖτε ἀπ᾽ ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν
24 ἀνομίαν ⬦ πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους
καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ὁμοιώσω˚ αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ ὅστις ᾠ-
25 κοδόμησεν τὴν˚ οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν ⬦ καὶ κατέβη
ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ
προσέπεσο͂ν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἔπεσεν τεθεμελίωτο
26 γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν ⬦ καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους
τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ
27 ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν˚ οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον ⬦ καὶ
κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄ-
νεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ ἔπεσεν καὶ ἦν
28 ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη ⬦ καὶ ἐγένετο ὅτε συν͂ετέλεσεν ὁ ἰ-
ησοῦς τοὺς λόγους τούτους ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ
29 διδαχῇ αὐτοῦ ⬦ ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων
καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖ͂ς ⬦

8 Καταβάντι˚ δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν αὐτῷ
2 ὄχλοι πολλοί ⬦ καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ἐλθὼν͂ προσεκύνει αὐτῷ λέ-
3 γων κύριε ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι ⬦ καὶ ἐκτείνας
τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ ὁ˚ ἰησοῦς λέγων θέλω καθαρίσθητι
4 καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα ⬦ καὶ λέγει αὐτῷ ὁ
ἰησοῦς ὅρα μηδενὶ εἴπῃς ἀλλ̊᾽ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱε-

---

v.20 TK: αραγε, MV: αρα γε. **v.21** T*: εν, V: εν τοις. **v.22** T*: προεφητευσαμεν, V: επροφητευσαμεν. **v.24** T*: ομοιωσω αυτον, V: ομοιωθησεται. **v.24** T*: την οικιαν αυτου, V: αυτου την οικιαν. **v.25** T*: προσεπεσον, V: προσεπεσαν. **v.26** T*: την οικιαν αυτου, V: αυτου την οικιαν. **v.28** T*: συνετελεσεν, V: ετελεσεν. **v.29** T*: γραμματεις, V: γραμματεις αυτων. **8. v.1** T*: καταβαντι δε αυτω, V: καταβαντος δε αυτου. **v.2** T*: ελθων, V: προσελθων. **v.3** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.4** TK: αλλ, MV: αλλα.

ρεῖ καὶ προσένεγκε̂ τὸ δῶρον ὃ προσέταξεν μῶ̂σῆς εἰς μαρ-
τύριον αὐτοῖς ⸭ εἰσελθόντ̂ι δὲ τῷ° ἰησοῦ εἰς καπ̂ερναοὺμ 5
προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτόν ⸭ καὶ λέ- 6
γων κύριε ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς
δεινῶς βασανιζόμενος ⸭ καὶ λέγει αὐτῷ ὁ° ἰησοῦς ἐγὼ ἐλ- 7
θὼν θεραπεύσω αὐτόν ⸭ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος 8
ἔφη κύριε οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλ-
θῃς ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον̂ καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου ⸭ καὶ 9
γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν ἔχων ὑπ᾽ ἐμαυτὸν
στρατιώτας καὶ λέγω τούτῳ πορεύθητι καὶ πορεύεται καὶ
ἄλλῳ ἔρχου καὶ ἔρχεται καὶ τῷ δούλῳ μου ποίησον τοῦτο
καὶ ποιεῖ ⸭ ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς 10
ἀκολουθοῦσιν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐδὲ° ἐν τῷ ἰσραὴλ τοσαύ-
την πίστιν εὗρον ⸭ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν 11
καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ ἀβραὰμ καὶ
ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ⸭ οἱ δὲ υἱ- 12
οὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον
ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων ⸭ καὶ 13
εἶπεν ὁ ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχ̂ῳ ὕπαγε κα̂ὶ ὡς ἐπίστευσας
γενηθήτω σοι καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ⸭ καὶ 14
ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν πέτρου εἶδεν τὴν πενθερὰν
αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν ⸭ καὶ ἥψατο τῆς χει- 15
ρὸς αὐτῆς καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς καὶ ἠγέρθη καὶ
διηκόνει αὐτ̂οῖς ⸭ ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ 16
δαιμονιζομένους πολλοὺς καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ
καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν ⸭ ὅπως πλη- 17
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος αὐτὸς
τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν ⸭ ἰ- 18
δὼν δὲ ὁ ἰησοῦς πολλοὺς° ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν
ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν ⸭ καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶ- 19

v.4 T*: προσενεγκε, V: προσενεγκον. **v.4** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.5** T*: εισελθοντι, V: εισελθοντος. **v.5** TK: τω ιησου, M: αυτω, V: αυτου. **v.5** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.7** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.8** TK: λογον, MV: λογω. **v.10** T*: ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν, V: παρ ουδενι τοσαυτην πιστιν εν τω ισραηλ. **v.13** TK: εκατονταρχω, MV: εκατονταρχη. **v.13** T*: και, V: ∅. **v.15** TK: αυτοις, MV: αυτω. **v.18** T*: πολλους οχλους, V: οχλον.

πεν αὐτῷ διδάσκαλε ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ ⸭
20 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀν-
21 θρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ ⸭ ἕτερος δὲ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ κύριε ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον
22 ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου ⸭ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ ἀκολούθει μοι καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
23 ἑαυτῶν νεκρούς ⸭ καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολού-
24 θησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⸭ καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας
ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ
25 τῶν κυμάτων αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν ⸭ καὶ προσελθόντες οἱ°
μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες κύριε σῶσον ἡμᾶς
26 ἀπολλύμεθα ⸭ καὶ λέγει αὐτοῖς τί δειλοί ἐστε ὀλιγόπιστοι
τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ καὶ
27 ἐγένετο γαλήνη μεγάλη ⸭ οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέ-
γοντες ποταπός ἐστιν οὗτος ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θά-
28 λασσα ὑπακούουσιν° αὐτῷ ⸭ καὶ ἐλθόντι° αὐτῷ εἰς τὸ πέ-
ραν εἰς τὴν χώραν τῶν γεργεσηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο
δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι χαλεποὶ λίαν
29 ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης ⸭ καὶ
ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες τί ἡμῖν καὶ σοὶ ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ
30 ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς ⸭ ἦν δὲ μακρὰν ἀπ᾽
31 αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη ⸭ οἱ δὲ δαίμονες
παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς ἐπίτρεψον°
32 ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων ⸭ καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς ὑπάγετε οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν° ἀγέλην τῶν
χοίρων καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν° χοίρων κατὰ
τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδα-
33 σιν ⸭ οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν
34 ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων ⸭ καὶ ἰδοὺ

---

v.22 T*: ειπεν, V: λεγει. **v.25** TK: οι μαθηται αυτου, M: οι μαθηται, V: ∅. **v.25** T*: ημας, V: ∅. **v.27** T*: υπακουουσιν αυτω, V: αυτω υπακουουσιν. **v.28** T*: ελθοντι αυτω, V: ελθοντος αυτου. **v.28** T*: γεργεσηνων, V: γαδαρηνων. **v.29** T*: ιησου, V: ∅. **v.31** T*: επιτρεψον ημιν απελθειν, V: αποστειλον ημας. **v.32** T*: την αγελην των χοιρων, V: τους χοιρους. **v.32** T*: των χοιρων, V: ∅.

πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ ἰησοῦ καὶ ἰδόντες
αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν ◈
Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν **9**
ἰδίαν πόλιν ◈ καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐ- 2
πὶ κλίνης βεβλημένον καὶ ἰδὼν ὁ ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν
εἶπεν τῷ παραλυτικῷ θάρσει τέκνον ἀφέωνταί° σοι αἱ ἁμαρ-
τίαι σου ◈ καὶ ἰδοὺ τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς 3
οὗτος βλασφημεῖ ◈ καὶ ἰδὼν ὁ ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐ- 4
τῶν εἶπεν ἱνατὶ ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν ◈ τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον εἰπεῖν ἀφέωνταί σοι αἱ 5
ἁμαρτίαι ἢ εἰπεῖν ἔγειραι καὶ περιπάτει ◈ ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι 6
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι
ἁμαρτίας τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν
κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου ◈ καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλ- 7
θεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ◈ ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν 8
καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς
ἀνθρώποις ◈ καὶ παράγων ὁ ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρω- 9
πον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον ματθαῖον λεγόμενον καὶ
λέγει αὐτῷ ἀκολούθει μοι καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ ◈
καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἰδοὺ πολ- 10
λοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ ἰησοῦ
καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ◈ καὶ ἰδόντες οἱ φαρισαῖοι εἶπον 11
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ διατὶ μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτω-
λῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν ◈ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν 12
αὐτοῖς οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ᾽ οἱ κακῶς
ἔχοντες ◈ πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν ἔλεον θέλω καὶ οὐ 13
θυσίαν οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλ᾽ ἁμαρτωλοὺς
εἰς° μετάνοιαν ◈ τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ἰωάν- 14
νου λέγοντες διατὶ ἡμεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι νηστεύομεν πολ-

v.34 T*: συναντησιν, V: υπαντησιν. **9. v.1** T*: το, V: ∅. **v.2** T*: αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου, V: αφιενται σου αι αμαρτιαι. **v.3** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.4** T*: υμεις, V: ∅. **v.5** T*: αφεωνται, V: αφιενται. **v.5** TK: σοι, MV: σου. **v.5** T*: εγειραι, V: εγειρε. **v.8** T*: εθαυμασαν, V: εφοβηθησαν. **v.9** T*: ματθαιον, V: μαθθαιον. **v.11** T*: ειπον, V: ελεγον. **v.11** TK: διατι, MV: δια τι. **v.12** T*: ιησους, V: ∅. **v.12** T*: αυτοις, V: ∅. **v.13** T*: ελεον, V: ελεος. **v.13** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.13** T*: εις μετανοιαν, V: ∅. **v.14** TK: διατι, MV: δια τι.

15 λὰ οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν ✧ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ᾽ ὅσον
μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀ-
16 παρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος καὶ τότε νηστεύσουσιν ✧ οὐδεὶς
δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ
αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου καὶ χεῖρον
17 σχίσμα γίνεται ✧ οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς πα-
λαιοὺς εἰ δὲ μήγ̊ε ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται
καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπο̊λοῦνται ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀ-
18 σκοὺς καινοὺς καὶ ἀμφότερα̊ συντηροῦνται ✧ ταῦτα αὐτοῦ
λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ ἄρχω̊ν ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέ-
γων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες
19 τὴν χεῖρά σου ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ ζήσεται ✧ καὶ ἐγερθεὶς ὁ ἰησοῦς
20 ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ✧ καὶ ἰδοὺ γυ-
νὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο
21 τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ✧ ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ
22 ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ σωθήσομαι ✧ ὁ δὲ
ἰησοῦς ἐπ̊ιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν θάρσει θύγατερ
ἡ πίστις σου σέσωκέν σε καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας
23 ἐκείνης ✧ καὶ ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος
24 καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον ✧ λέ-
γει˚ αὐτοῖς ἀναχωρεῖτε οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ
25 καθεύδει καὶ κατεγέλων αὐτοῦ ✧ ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος
εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ ἠγέρθη τὸ κορά-
26 σιον ✧ καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην ✧
27 καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο
τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ˚ δαβίδ ✧
28 ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ καὶ
λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆ-
29 σαι λέγουσιν αὐτῷ ναὶ κύριε ✧ τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν
30 αὐτῶν λέγων κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν ✧ καὶ

---

v.17 TK: μηγε, MV: μη γε. **v.17** T*: απολουνται, V: απολλυνται. **v.17** TK: αμφοτερα, MV: αμφοτεροι. **v.18** T: αρχων, KMV: αρχων εις. **v.22** T*: επιστραφεις, V: στραφεις. **v.24** T*: λεγει αυτοις, V: ελεγεν. **v.27** TK: υιε δαβιδ, M: υιος δαβιδ, V: υιος δαυιδ.

ἀ̊νεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐνεβριμή̊σατο αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς λέγων ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω ⁘ οἱ δὲ ἐξελθόντες 31
διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ ⁘ αὐτῶν δὲ ἐξερ- 32
χομένων ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαι-
μονιζόμενον ⁘ καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ 33
κωφὸς καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες ὅ̊τι οὐδέποτε ἐ-
φάνη οὕτως ἐν τῷ ἰσραήλ ⁘ οἱ δὲ φαρισαῖοι ἔλεγον ἐν τῷ 34
ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια ⁘ καὶ περιῆ- 35
γεν ὁ ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας διδάσκων ἐν
ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς
βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλα-
κίαν ἐν° τῷ λαῷ ⁘ ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ 36
αὐτῶν ὅτι ἦσαν ἐ̊κλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα
μὴ ἔχοντα ποιμένα ⁘ τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ μὲν 37
θερισμὸς πολὺς οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι ⁘ δεήθητε οὖν τοῦ κυ- 38
ρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν
αὐτοῦ ⁘

Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔ- **10**
δωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλ-
λειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλα-
κίαν ⁘ τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα 2
πρῶτος σίμων ὁ λεγόμενος πέτρος καὶ ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ ἰά̊κωβος ὁ τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐ-
τοῦ ⁘ φίλιππος καὶ βαρθολομαῖος θωμᾶς καὶ ματ̊θαῖος ὁ 3
τελώνης ἰάκωβος ὁ τοῦ ἀλφαίου καὶ λεββαῖος° ὁ ἐπικλη-
θεὶς θαδδαῖος ⁘ σίμων ὁ καν̊ανίτης καὶ ἰούδας ἰσ̊καριώτης 4
ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν ⁘ τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ 5
ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλ-
θητε καὶ εἰς πόλιν σαμαρ̊ειτῶν μὴ εἰσέλθητε ⁘ πορεύεσθε 6
δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰσραήλ ⁘

v.30 T*: ανεωχθησαν, V: ηνεωχθησαν. **v.30** T*: ενεβριμησατο, V: ενεβριμηθη. **v.33** T: οτι, KMV: ∅. **v.35** T*: εν τω λαω, V: ∅. **v.36** TK: εκλελυμενοι, MV: εσκυλμενοι. **10. v.2** T*: ιακωβος, V: και ιακωβος. **v.3** T*: ματθαιος, V: μαθθαιος. **v.3** T*: λεββαιος ο επικληθεις, V: ∅. **v.4** T*: κανανιτης, V: καναναιος. **v.4** T*: ισκαριωτης, V: ο ισκαριωτης. **v.5** T*: σαμαρειτων, V: σαμαριτων.

7 πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία
8 τῶν οὐρανῶν ⁘ ἀσθενοῦντας θεραπεύετε λεπροὺς˚ καθαρί-
ζετε νεκροὺς ἐγείρετε δαιμόνια ἐκβάλλετε δωρεὰν ἐλάβετε
9 δωρεὰν δότε ⁘ μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ
10 χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν ⁘ μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο
χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον ἄξιος γὰρ ὁ ἐργά-
11 της τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν ⁘ εἰς ἣν δ᾽ ἂν πόλιν ἢ κώμην
εἰσέλθητε ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν κἀκεῖ μείνατε
12 ἕως ἂν ἐξέλθητε ⁘ εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπά-
13 σασθε αὐτήν ⁘ καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία ἐλθέτω ἡ εἰρήνη
ὑμῶν ἐπ᾽ αὐτὴν ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς
14 ἐπιστραφήτω ⁘ καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ
τοὺς λόγους ὑμῶν ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως
15 ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν ⁘ ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ἀνεκτότερον ἔσται γῇ σοδόμων καὶ γομόρρων
16 ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ ⁘ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω
ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς
17 οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί ⁘ προσέχετε δὲ ἀ-
πὸ τῶν ἀνθρώπων παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια
18 καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς ⁘ καὶ
ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς
19 μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν ⁘ ὅταν δὲ παραδιδῶσιν
ὑμᾶς μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε δοθήσεται γὰρ
20 ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε ⁘ οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ
λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν
21 ὑμῖν ⁘ παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πα-
τὴρ τέκνον καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανα-
22 τώσουσιν αὐτούς ⁘ καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ
τὸ ὄνομά μου ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται ⁘
23 ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ φεύγετε εἰς τὴν

---

v.8 TK: λεπρους καθαριζετε νεκρους εγειρετε, M: λεπρους καθαριζετε, V: νεκρους εγειρετε λεπρους καθαριζετε. **v.10** TV: ραβδον, KM: ραβδους. **v.10** T*: εστιν, V: ∅. **v.13** T*: ελθετω, V: ελθατω. **v.14** T*: εαν, V: αν. **v.14** T*: της, V: εξω της. **v.19** T*: παραδιδωσιν, V: παραδωσιν. **v.19** T*: λαλησετε, V: λαλησητε.

ἄλλη̊ν ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ
ἰσραὴλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ◇ οὐκ ἔστιν μα- 24
θητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον
αὐτοῦ ◇ ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος 25
αὐτοῦ καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ εἰ τὸν οἰκοδεσπότην
βεελζεβο̊ὺλ ἐκ̊άλεσαν πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκ̊ιακοὺς αὐτοῦ ◇
μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτοὺς οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον 26
ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται ◇
ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ φωτὶ καὶ ὃ εἰς τὸ 27
οὖς ἀκούετε κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων ◇ καὶ μὴ φοβη- 28
θῆ̊τε ἀπὸ τῶν ἀποκτειν̊όντων τὸ σῶμα τὴν δὲ ψυχὴν μὴ
δυναμένων ἀποκτεῖναι φοβήθη̊τε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμε-
νον καὶ° ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ ◇ οὐχὶ δύο 29
στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται
ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν ◇ ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες 30
τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν ◇ μὴ οὖν φοβηθῆ̊τε 31
πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς ◇ πᾶς οὖν ὅστις ὁμολο- 32
γήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὁμολογήσω κἀγὼ
ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν̊ οὐρανοῖς ◇ ὅστις 33
δ᾽ ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ἀρνήσομαι
αὐτὸν° κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν̊ οὐρανοῖς ◇
μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν οὐκ ἦλ- 34
θον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν ◇ ἦλθον γὰρ διχάσαι 35
ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς
μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς ◇ καὶ 36
ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκ̊ιακοὶ αὐτοῦ ◇ ὁ φιλῶν πατέρα 37
ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ
θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος ◇ καὶ ὃς οὐ λαμ- 38
βάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου οὐκ

---

v.23 T*: αλλην, V: ετεραν. **v.25** TMV: βεελζεβουλ, K: βεελζεβουβ. **v.25** TK: εκαλεσαν, MV: επεκαλεσαν. **v.25** TKV: οικιακους, M: οικειακους. **v.28** TK: φοβηθητε, MV: φοβεισθε. **v.28** TK: αποκτεινοντων, M: αποκτενοντων, V: αποκτεννοντων. **v.28** T*: φοβηθητε, V: φοβεισθε. **v.28** TKV: και ψυχην και σωμα, M: και την ψυχην και το σωμα. **v.31** T*: φοβηθητε, V: φοβεισθε. **v.32** T*: εν, V: εν [τοις]. **v.33** T*: αυτον καγω, V: καγω αυτον. **v.33** T*: εν, V: εν [τοις]. **v.36** TKV: οικιακοι, M: οικειακοι.

39 ἔστιν μου ἄξιος ⋄ ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐ-
τὴν καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει
40 αὐτήν ⋄ ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμε-
41 νος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με ⋄ ὁ δεχόμενος προφήτην
εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται καὶ ὁ δεχό-
μενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται ⋄
42 καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ
μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀπολέσῃ
τὸν μισθὸν αὐτοῦ ⋄

11 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώ-
δεκα μαθηταῖς αὐτοῦ μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κη-
2 ρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ⋄ ὁ δὲ ἰωάννης ἀκούσας ἐν
τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ χριστοῦ πέμψας δύο τῶν μαθη-
3 τῶν αὐτοῦ ⋄ εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδο-
4 κῶμεν ⋄ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πορευθέν-
5 τες ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε ⋄ τυφλοὶ
ἀναβλέπουσιν καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν λεπροὶ καθαρίζον-
ται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐ-
6 αγγελίζονται ⋄ καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ
7 ἐν ἐμοί ⋄ τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ ἰησοῦς λέγειν
τοῖς ὄχλοις περὶ ἰωάννου τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θε-
8 άσασθαι κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον ⋄ ἀλλὰ τί ἐξ-
ήλθετε ἰδεῖν ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον
ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων
9 εἰσίν ⋄ ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν προφήτην ναὶ λέγω ὑμῖν καὶ
10 περισσότερον προφήτου ⋄ οὗτος γάρ ἐστιν περὶ οὗ γέγρα-
πται ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
11 σου ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου ⋄ ἀμὴν
λέγω ὑμῖν οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων ἰ-
ωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
12 οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν ⋄ ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν ἰωάννου

v.41 T*: ληψεται, V: λημψεται. **v.42** T*: εαν, V: αν. **11. v.2** T*: δυο, V: δια. **v.5** T*: νεκροι, V: και νεκροι. **v.7** T*: εξηλθετε, V: εξηλθατε. **v.8** T*: εξηλθετε, V: εξηλθατε. **v.8** T*: ιματιοις, V: ∅. **v.8** TKV: βασιλεων, M: βασιλειων. **v.9** T*: εξηλθετε, V: εξηλθατε. **v.10** T*: γαρ, V: ∅.

τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται
καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν ⋄ πάντες γὰρ οἱ προφῆται 13
καὶ° ὁ νόμος ἕως ἰωάννου προέφήτευσαν ⋄ καὶ εἰ θέλετε 14
δέξασθαι αὐτός ἐστιν ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι ⋄ ὁ ἔχων 15
ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω ⋄ τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην 16
ὁμοία ἐστὶν παιδαρίοις° ἐν ἀγοραῖς καθημένοις καὶ προσ-
φωνοῦσιν τοῖς ἑταίροις αὐτῶν ⋄ καὶ λέγουσιν ηὐλήσαμεν 17
ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ἐκό-
ψασθε ⋄ ἦλθεν γὰρ ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων καὶ 18
λέγουσιν δαιμόνιον ἔχει ⋄ ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐ- 19
σθίων καὶ πίνων καὶ λέγουσιν ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν καὶ ἐδικαιώθη ἡ
σοφία ἀπὸ τῶν° τέκνων αὐτῆς ⋄ τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς 20
πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ ὅτι οὐ
μετενόησαν ⋄ οὐαί σοι χοραζὶν οὐαί° σοι βηθσαϊδὰν ὅτι 21
εἰ ἐν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι
ἐν ὑμῖν πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν ⋄ πλὴν 22
λέγω ὑμῖν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως ἢ ὑμῖν ⋄ καὶ σὺ καπερναοὺμ° ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ 23
ὑψωθεῖσα ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ ὅτι εἰ ἐν σοδόμοις ἐ-
γένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοὶ ἔμειναν ἂν μέχρι
τῆς σήμερον ⋄ πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ σοδόμων ἀνεκτότερον 24
ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ° σοί ⋄ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀπο- 25
κριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ κύριε τοῦ
οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις ⋄ ναὶ ὁ πατὴρ ὅτι 26
οὕτως ἐγένετο° εὐδοκία ἔμπροσθέν σου ⋄ πάντα μοι παρε- 27

---

v.13 E: και ο νομος, F: ∅. **v.13** T*: προεφητευσαν, V: επροφητευσαν. **v.15** T*: ακουειν, V: ∅. **v.16** TK: παιδαριοις εν αγοραις καθημενοις και προσφωνουσιν τοις εταιροις αυτων, M: παιδιοις εν αγοραις καθημενοις και προσφωνουσιν τοις ετεροις αυτων, V: παιδιοις καθημενοις εν ταις αγοραις α προσφωνουντα τοις ετεροις. **v.17** T*: και, V: ∅. **v.17** T*: υμιν, V: ∅. **v.18** E: γαρ, F: προς υμας. **v.19** T*: των τεκνων, V: των εργων, F: παντων των εργων. **v.20** E: ηρξατο, C: ηρξατο ο ιησους. **v.21** E: ουαι σοι, D: και. **v.21** T: βηθσαιδαν, KMV: βηθσαιδα. **v.21** E: σποδω, ℵC: σποδω καθημενοι, F: σποδω καθημεναι. **v.23** T*: καπερναουμ η εως του ουρανου υψωθεισα, V: καφαρναουμ μη εως ουρανου υψωθηση. **v.23** T*: καταβιβασθηση, V: καταβηση. **v.23** T*: εγενοντο, V: εγενηθησαν. **v.23** T*: εμειναν, V: εμεινεν. **v.24** E: η σοι, D: η υμιν, F: ∅. **v.25** T*: απεκρυψας, V: εκρυψας. **v.26** T*: εγενετο ευδοκια, V: ευδοκια εγενετο.

δόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μ̊ου καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν
εἰ μὴ ὁ πατὴρ οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς
28 καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι ⁘ δεῦτε πρός με
πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένο̊ι κἀγὼ ἀναπαύσω
29 ὑμᾶς ⁘ ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ᾽˚ ἐμοῦ
ὅτι πρ̊ᾶ̊ός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ εὑρήσετε ἀνά-
30 παυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ⁘ ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ
τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν ⁘

12 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ ἰησοῦς τ̊οῖς σάββασιν
διὰ τῶν σπορίμων οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν καὶ ἤρ-
2 ξαντο τίλλειν ̊στάχυας καὶ ἐσθίειν ⁘ οἱ δὲ φαρισαῖοι ἰδόντε̊ς
εἶπ̊ον αὐτῷ ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν
3 ποιεῖν ἐν σαββάτῳ ⁘ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐ-
4 ποίησεν δα̊β̊ὶδ ὅτε ἐπείνασεν αὐτ̊ὸς καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ⁘ πῶς
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προ-
θέσεως ἔφαγ̊εν ̊οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ᾽
5 αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις ⁘ ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ
νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον
6 βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν ⁘ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱε-
7 ροῦ μείζ̊ων ἐστὶν ὧδε ⁘ εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν ἔλεο̊ν θέλω
8 καὶ οὐ θυσίαν οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους ⁘ κύ-
ριος γάρ ἐστιν κ̊αὶ τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⁘
9, 10 καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ⁘ καὶ
ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν˚ τὴν χεῖρα ἔχων ξηρὰν καὶ ἐπηρώτη-
σαν αὐτὸν λέγοντες εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν θεραπεύ̊ειν ἵνα
11 κατηγορήσωσιν αὐτοῦ ⁘ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς τίς ἔσται ἐξ ὑ-
μῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει πρόβατον ἓν καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο
τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ ⁘
12 πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου ὥστε ἔξεστιν τοῖς

---

v.27 E: μου, ℵ*: ∅. **v.28** E: πεφορτισμενοι, D: πεφορτισμενοι εσται. **v.29** E: απ εμου, ℵ*: ∅. **v.29** T*: πραος, V: πραυς. **12. v.1** E: τοις, F: εν τοις. **v.1** E: σταχυας, D: τους σταχυας. **v.2** E: ιδοντες, D: ιδοντες αυτους. **v.2** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.3** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.3** T*: αυτος, V: ∅. **v.4** T*: εφαγεν, V: εφαγον ο, F: ελαβεν. **v.4** T*: ους, V: ο. **v.6** TK: μειζων, MV: μειζον. **v.7** T*: ελεον, V: ελεος. **v.8** TK: και, MV: ∅. **v.10** T*: ην την, V: ∅. **v.10** T*: θεραπευειν, V: θεραπευσαι.

σάββασιν καλῶς ποιεῖν ◈ τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ ἔκτεινον 13
τὴν˚ χεῖρά σου καὶ ἐξέτεινεν καὶ ἀπὸκατεστάθη ὑγιὴς ὡς
ἡ ἄλλη ◈ οἱ˚ δὲ φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ᾽ αὐτοῦ 14
ἐξελθόντες ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν ◈ ὁ δὲ ἰησοῦς γνοὺς ἀ- 15
νεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας ◈ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς 16
ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν ◈ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη- 17
θὲν διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος ◈ ἰδοὺ ὁ παῖς μου 18
ὃν ᾑρέτισα ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου
θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀ-
παγγελεῖ ◈ οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει οὐδὲ ἀκούσει τις 19
ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ ◈ κάλαμον συντετριμ- 20
μένον οὐ κατεάξει καὶ λῖνον τυφόμενον οὐ σβέσει ἕως ἂν
ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν ◈ καὶ ἐν̊ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη 21
ἐλπιοῦσιν ◈ τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς 22
καὶ κωφὸς καὶ ἐθεράπευσεν αὐτὸν ὥστε τὸν˚ τυφλὸν καὶ
κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν ◈ καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ 23
ὄχλοι καὶ ἔλεγον μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς δαβ̊ίδ ◈ οἱ δὲ φα- 24
ρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια
εἰ μὴ ἐν τῷ βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ◈ εἰδὼς δὲ 25
ὁ˚ ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς πᾶσα βασι-
λεία μερισθεῖσα καθ᾽ ἑαυτῆς ἐρημοῦται καὶ πᾶσα πόλις ἢ
οἰκία μερισθεῖσα καθ᾽ ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται ◈ καὶ εἰ ὁ σα- 26
τανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει ἐφ᾽ ἑαυτὸν ἐμερίσθη πῶς οὖν
σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ ◈ καὶ εἰ ἐγὼ ἐν βεελζεβοὺλ 27
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν διὰ
τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν˚ ἔσονται κριταί ◈ εἰ δὲ ἐγὼ˚ ἐν πνεύματι 28
θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασι-
λεία τοῦ θεοῦ ◈ ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν 29

---

v.13 T*: την χειρα σου, V: σου την χειρα. **v.13** T*: αποκατεσταθη, V: απεκατεσταθη. **v.14** T*: οι δε φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου εξελθοντες, V: εξελθοντες δε οι φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου. **v.17** T*: οπως, V: ινα. **v.21** TK: εν, MV: ∅. **v.22** T*: τον τυφλον και κωφον και λαλειν, V: τον κωφον λαλειν. **v.23** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.25** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.27** T*: υμων εσονται κριται, V: κριται εσονται υμων. **v.28** TK: εγω εν πνευματι θεου, MV: εν πνευματι θεου εγω.

τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι ἐὰν μὴ πρῶτον
30 δήσῃ τὸν ἰσχυρὸν καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει ✧ ὁ
μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ κατ᾽ ἐμοῦ ἐστιν καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ᾽
31 ἐμοῦ σκορπίζει ✧ διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν πᾶσα ἁμαρτία καὶ
βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις ἡ δὲ τοῦ πνεύμα-
32 τος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς° ἀνθρώποις ✧ καὶ ὃς
ἂν° εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀφεθήσεται
αὐτῷ ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου οὐκ
ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν° τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλ-
33 λοντι ✧ ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ
καλὸν ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐ-
τοῦ σαπρὸν ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται ✧
34 γεννήματα ἐχιδνῶν πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ
ὄντες ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λα-
35 λεῖ ✧ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς°
καρδίας ἐκβάλλει τὰ° ἀγαθὰ καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ
36 τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά ✧ λέγω δὲ ὑμῖν
ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν° λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἀπο-
37 δώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ✧ ἐκ γὰρ
τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου κατα-
38 δικασθήσῃ ✧ τότε ἀπεκρίθησάν° τινες τῶν γραμματέων καὶ
φαρισαίων λέγοντες διδάσκαλε θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον
39 ἰδεῖν ✧ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς γενεὰ πονηρὰ καὶ μοι-
χαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ
40 μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ τοῦ προφήτου ✧ ὥσπερ γὰρ ἦν ἰωνᾶς
ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας οὕ-
τως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς
41 ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ✧ ἄνδρες νινευῖται ἀναστήσονται
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐ-
τὴν ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα ἰωνᾶ καὶ ἰδοὺ πλεῖον
42 ἰωνᾶ ὧδε ✧ βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ

---

v.29 T*: διαρπασαι, V: αρπασαι. **v.31** T*: τοις ανθρωποις, V: ∅. **v.32** TK: αν, MV: εαν. **v.32** TKV: εν τουτω τω, M: εν τω νυν. **v.35** TK: της καρδιας, MV: ∅. **v.35** TK: τα, MV: ∅. **v.36** T*: εαν λαλησωσιν, V: λαλησουσιν. **v.38** T*: απεκριθησαν, V: απεκριθησαν αυτω.

τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτὴν ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν
περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν σολομῶντος καὶ ἰδοὺ
πλεῖον σολομῶντος ὧδε ⁘ ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα 43
ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων τόπων ζη-
τοῦν ἀνάπαυσιν καὶ οὐχ εὑρίσκει ⁘ τότε λέγει ἐπιστρέψω˚ 44
εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχο-
λάζοντα σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον ⁘ τότε πορεύεται 45
καὶ παραλαμβάνει μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πο-
νηρότερα ἑαυτοῦ καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ καὶ γίνεται
τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων οὕ-
τως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ ⁘ ἔτι δὲ˚ αὐτοῦ 46
λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι ⁘ εἶπεν δέ τις αὐ- 47
τῷ ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν
ζητοῦντές σοι λαλῆσαι ⁘ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ εἰπόντι 48
αὐτῷ τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου ⁘
καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶ- 49
πεν ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου ⁘ ὅστις γὰρ ἂν 50
ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς αὐτός
μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν ⁘

Ἐν δὲ˚ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰ- **13**
κίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν ⁘ καὶ συνήχθησαν πρὸς 2
αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα κα-
θῆσθαι καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει ⁘ καὶ 3
ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων ἰδοὺ ἐξῆλ-
θεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν ⁘ καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ 4
μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κα-
τέφαγεν αὐτά ⁘ ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ 5
εἶχεν γῆν πολλὴν καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν
βάθος γῆς ⁘ ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ 6
τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη ⁘ ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάν- 7

---

v.42 TK: σολομωντος, MV: σολομωνος. **v.44** T*: επιστρεψω εις τον οικον μου, V: εις τον οικον μου επιστρεψω. **v.46** T*: δε, V: ∅. **v.48** T*: ειποντι, V: λεγοντι. **13. v.1** T*: δε, V: ∅. **v.1** T*: απο, V: ∅. **v.2** T*: το, V: ∅. **v.4** T*: ηλθεν, V: ελθοντα. **v.4** T*: και, V: ∅.

8 θας καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά ⁘ ἄλλα
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ὃ μὲν
9 ἑκατὸν ὃ δὲ ἑξήκοντα ὃ δὲ τριάκοντα ⁘ ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν
10 ἀκουέτω ⁘ καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ διατὶ
11 ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς ⁘ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν
12 οὐρανῶν ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται ⁘ ὅστις γὰρ ἔχει δοθήσεται
αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται ὅστις δὲ οὐκ ἔχει καὶ ὃ ἔχει ἀρ-
13 θήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ ⁘ διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ
ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν
14 οὐδὲ συνίουσιν ⁘ καὶ ἀναπληροῦται ἐπ᾽ αὐτοῖς ἡ προφη-
τεία ἡσαΐου ἡ λέγουσα ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε
15 καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε ⁘ ἐπαχύνθη γὰρ
ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσιν τοῖς
ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν
16 καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἰάσωμαι αὐτούς ⁘ ὑμῶν δὲ μακάριοι
οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι ἀκούει ⁘
17 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐ-
πεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε καὶ οὐκ εἶδον καὶ ἀκοῦσαι ἃ
18 ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν ⁘ ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παρα-
19 βολὴν τοῦ σπείροντος ⁘ παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς
βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἁρπά-
ζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ
20 τὴν ὁδὸν σπαρείς ⁘ ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεὶς οὗτός ἐ-
στιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων
21 αὐτόν ⁘ οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐ-
στιν γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς
22 σκανδαλίζεται ⁘ ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεὶς οὗτός ἐστιν
ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ
ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος

v.7 T*: απεπνιξαν, V: επνιξαν. **v.9** T*: ακουειν, V: ∅. **v.10** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.10** TK: διατι, MV: δια τι. **v.14** TK: επ, MV: ∅. **v.15** TK: ιασωμαι, MV: ιασομαι. **v.16** T*: ακουει, V: ακουουσιν. **v.17** T*: ειδον, V: ειδαν. **v.18** T*: σπειροντος, V: σπειραντος. **v.22** T*: τουτου, V: ∅.

γίνεται ⋄ ὁ δὲ ἐπὶ τὴν˚ γῆν τὴν καλὴν σπαρεὶς οὗτός ἐστιν ὁ 23
τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιὼ̊ν ὅς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ
ὁ μὲν ἑκατὸν ὁ δὲ ἑξήκοντα ὁ δὲ τριάκοντα ⋄ ἄλλην παρα- 24
βολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείρο̊ντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ ⋄ ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ 25
ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσ̊πειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ
ἀπῆλθεν ⋄ ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίη- 26
σεν τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια ⋄ προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι 27
τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ κύριε οὐχὶ καλὸν σπέρμα
ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ πόθεν οὖν ἔχει τ̊ὰ ζιζάνια ⋄ ὁ δὲ 28
ἔφη αὐτοῖς ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν οἱ δὲ δοῦλοι
εἶ̊πον αὐτῷ θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξω̊μεν αὐτά ⋄ ὁ 29
δὲ ἔ̊φη οὒ μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα
αὐτοῖς τὸν σῖτον ⋄ ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχ̊ρι 30
τοῦ θερισμοῦ καὶ ἐν τ̊ῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θε-
ρισταῖς συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς
δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτὰ τὸν δὲ σῖτον συναγά-
γετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου ⋄ ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν 31
αὐτοῖς λέγων ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ
σινάπεως ὅν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐ-
τοῦ ⋄ ὅ μικρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερμάτων ὅταν 32
δὲ αὐξηθῇ μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον
ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν
τοῖς κλάδοις αὐτοῦ ⋄ ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ- 33
μοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ ἣν λαβοῦσα γυνὴ
ἐν̊έκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον ⋄
ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις 34
καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ̊ ἐλάλει αὐτοῖς ⋄ ὅπως πληρωθῇ 35
τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος ἀνοίξω ἐν παραβο-

---

v.23 T*: την γην την καλην, V: την καλην γην. **v.23** T*: συνιων, V: συνιεις. **v.24** TM: σπειροντι, KV: σπειραντι. **v.25** T*: εσπειρεν, V: επεσπειρεν. **v.27** TK: τα, MV: ∅. **v.28** T*: ειπον, V: λεγουσιν. **v.28** TKV: συλλεξωμεν, M: συλλεξομεν. **v.29** T*: εφη, V: φησιν. **v.30** T*: μεχρι, V: εως. **v.30** TK: τω, MV: ∅. **v.33** TKV: ενεκρυψεν, M: εκρυψεν. **v.34** T*: ουκ, V: ουδεν.

λαῖς τὸ στόμα μου ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς
36 κόσ̊μου ⋄ τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ°
ἰησοῦς καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες
37 φ̊ράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ ⋄ ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ̊τοῖς ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν
38 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⋄ ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος τὸ δὲ
καλὸν σπέρμα οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας τὰ δὲ ζιζά-
39 νιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ ⋄ ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά
ἐστιν ὁ διάβολος ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τ̊οῦ αἰῶνός ἐστιν
40 οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν ⋄ ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζι-
ζάνια καὶ πυρὶ κατα̊καίεται οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ
41 τοῦ αἰῶνος τούτ̊ου ⋄ ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς
ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
42 πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν ⋄ καὶ
βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς ἐκεῖ ἔσται ὁ
43 κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων ⋄ τότε οἱ δίκαιοι ἐκ-
λάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὁ
44 ἔχων ὦτα ἀ̊κούειν ἀκουέτω ⋄ π̊άλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ ὃν εὑρὼν
ἄνθρωπος ἔκρυψεν καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ
πάντα° ὅσα ἔχει πωλεῖ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον ⋄
45 πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπό-
46 ρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας ⋄ ὃς° εὑρὼν ἕνα πολύτιμον
μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγό-
47 ρασεν αὐτόν ⋄ πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους
48 συναγαγούσῃ ⋄ ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰ-
γιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγ̊εῖα τὰ δὲ
49 σαπρὰ ἔξω ἔβαλον ⋄ οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος
ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ

---

v.35 T*: κοσμου, V: [κοσμου], B: ∅. **v.36** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.36** T*: φρασον, V: διασαφησον. **v.37** T*: αυτοις, V: ∅. **v.39** T*: του, V: ∅. **v.40** TK: κατακαιεται, M: καιεται, V: [κατα]καιεται. **v.40** T*: τουτου, V: ∅. **v.43** T*: ακουειν, V: ∅. **v.44** T*: παλιν, V: ∅. **v.44** T*: παντα οσα εχει πωλει, V: πωλει παντα οσα εχει. **v.46** T*: ος ευρων, V: ευρων δε. **v.48** T*: αγγεια, V: αγγη.

μέσου τῶν δικαίων ✧ καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμι- 50
νον τοῦ πυρὸς ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
ὀδόντων ✧ λέγει° αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς συνήκατε ταῦτα πάντα 51
λέγουσιν αὐτῷ ναὶ κύρ̊ιε ✧ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς διὰ τοῦτο πᾶς 52
γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς° τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν
ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ
θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά ✧ καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλε- 53
σεν ὁ ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας μετῆρεν ἐκεῖθεν ✧ καὶ 54
ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συν-
αγωγῇ αὐτῶν ὥστε ἐκπλήτ̊τεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν πόθεν
τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις ✧ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ 55
τοῦ τέκτονος υἱὸς οὐχ̊ὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται μαριὰμ καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἰάκωβος καὶ ἰωσῆ̊ς καὶ σίμων καὶ ἰούδας ✧
καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσιν πόθεν 56
οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα ✧ καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ ὁ δὲ 57
ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν
τῇ πατρίδι αὐ̊τοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ✧ καὶ οὐκ ἐποίησεν 58
ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν ✧

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν ἡρώδης ὁ τετράρ̊χης τὴν **14**
ἀκοὴν ἰησοῦ ✧ καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ οὗτός ἐστιν ἰω- 2
άννης ὁ βαπτιστὴς αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ διὰ
τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ ✧ ὁ γὰρ ἡρώδης κρα- 3
τήσας τὸν ἰωάννην ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔθετο° ἐν φυλακῇ διὰ
ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ✧ ἔλε- 4
γεν γὰρ αὐτῷ° ὁ ἰωάννης οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν ✧ καὶ 5
θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον ὅτι ὡς προ-
φήτην αὐτὸν εἶχον ✧ γενεσίων° δὲ ἀγομένων τοῦ ἡρώδου 6
ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρε-
σεν τῷ ἡρώδῃ ✧ ὅθεν μεθ᾽ ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι 7
ὃ ἐὰν αἰτήσηται ✧ ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐ- 8

---

v.51 T*: λεγει αυτοις ο ιησους, V: ∅. **v.51** T*: κυριε, V: ∅. **v.52** T*: εις την βασιλειαν, V: τη βασιλεια. **v.54** T*: εκπληττεσθαι, V: εκπλησσεσθαι. **v.55** T*: ουχι, V: ουχ. **v.55** T*: ιωσης, V: ιωσηφ. **v.57** T*: αυτου, V: ∅. **14. v.1** T*: τετραρχης, V: τετρααρχης. **v.3** T*: εθετο εν φυλακη, V: εν φυλακη απεθετο. **v.4** T*: αυτω ο ιωαννης, V: ο ιωαννης αυτω. **v.6** T*: γενεσιων δε αγομενων, V: γενεσιοις δε γενομενοις.

τῆς δός μοι φησὶν ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν ἰωάννου
9 τοῦ βαπτιστοῦ ⁘ καὶ ἐλυ̊πήθη ὁ βασιλεὺς διὰ δὲ° τοὺς ὅρ-
10 κους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι ⁘ καὶ
11 πέμψας ἀπεκεφάλισεν τὸν ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ ⁘ καὶ ἠ-
νέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ
12 καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς ⁘ καὶ προσελθόντες οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα̊ καὶ ἔθαψαν αὐτ̊ὸ καὶ ἐλθόντες ἀ-
13 πήγγειλαν τῷ ἰησοῦ ⁘ καὶ° ἀκούσας ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησεν
ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ᾽ ἰδίαν καὶ ἀκού-
σαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων ⁘
14 καὶ ἐξελθὼν ὁ° ἰησοῦς εἶδεν πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνί-
σθη ἐπ᾽ αὐ̊τοὺς καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν ⁘
15 ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ̊τοῦ
λέγοντες ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν
ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀ-
16 γοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα ⁘ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐ
17 χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν ⁘ οἱ δὲ
λέγουσιν αὐτῷ οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο
18, 19 ἰχθύας ⁘ ὁ δὲ εἶπεν φέρετέ μοι αὐτοὺς° ὧδε ⁘ καὶ κελεύ-
σας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς° χόρτους κα̊ὶ λαβὼν
τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς
20 ἄρτους οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις ⁘ καὶ ἔφαγον πάντες καὶ
ἐχορτάσθησαν καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώ-
21 δεκα κοφίνους πλήρεις ⁘ οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ
22 πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων ⁘ καὶ εὐθέως
ἠνάγκασεν ὁ° ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐ̊τοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ
πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν ἕως οὗ ἀπολύ-
23 σῃ τοὺς ὄχλους ⁘ καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ
ὄρος κατ᾽ ἰδίαν προσεύξασθαι ὀψίας δὲ γενομένης μόνος

v.9 T*: ελυπηθη, V: λυπηθεις. **v.9** T*: δε, V: ∅. **v.12** T*: σωμα, V: πτωμα. **v.12** T*: αυτο, V: αυτο[ν]. **v.13** T*: και ακουσας, V: ακουσας δε. **v.14** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.14** TK: αυτους, MV: αυτοις. **v.15** T*: αυτου, V: ∅. **v.18** T*: αυτους ωδε, V: ωδε αυτους. **v.19** T*: τους χορτους, V: του χορτου. **v.19** TK: και, MV: ∅. **v.22** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.22** TK: αυτου, MV: ∅.

ἦν ἐκεῖ ⁘ τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον° τῆς θαλάσσης ἦν βα- 24
σανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος ⁘
τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπ̊ῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ° ἰ- 25
ησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς° θαλάσσης ⁘ καὶ° ἰδόντες αὐτὸν 26
οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν
λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστιν καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν ⁘
εὐθέὼς δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς° ὁ ἰησοῦς λέγων θαρσεῖτε ἐγώ 27
εἰμι μὴ φοβεῖσθε ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ πέτρος εἶπεν κύ- 28
ριε εἰ σὺ εἶ κέλευσόν με πρός° σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα ⁘ ὁ δὲ 29
εἶπεν ἐλθὲ καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ πέτρος περιεπά-
τησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐλθ̊εῖν πρὸς τὸν ἰησοῦν ⁘ βλέπων δὲ τὸν 30
ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι
ἔκραξεν λέγων κύριε σῶσόν με ⁘ εὐθέως δὲ ὁ ἰησοῦς ἐκτεί- 31
νας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ ὀλιγόπιστε
εἰς τί ἐδίστασας ⁘ καὶ ἐμβ̊άντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπα- 32
σεν ὁ ἄνεμος ⁘ οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόν̊τες προσεκύνησαν 33
αὐτῷ λέγοντες ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ ⁘ καὶ διαπεράσαντες 34
ἦλθον εἰς° τὴν γῆν γεννησαρέτ ⁘ καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ 35
ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περί-
χωρον ἐκείνην καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας ⁘ καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ 36
κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθη-
σαν ⁘

Τότε προσέρχονται τῷ ἰησοῦ ὅ̊ι ἀπὸ ἱεροσολύμων γραμ- **15**
ματεῖς° καὶ φαρισαῖοι λέγοντες ⁘ διατ̊ὶ οἱ μαθηταί σου πα- 2
ραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων οὐ γὰρ νί-
πτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν ⁘ ὁ δὲ ἀ- 3
ποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς διατ̊ὶ καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν

---

v.24 T*: μεσον της θαλασσης ην, V: σταδιους πολλους απο της γης απειχεν. **v.25** T*: απηλθεν, V: ηλθεν. **v.25** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.25** T*: της θαλασσης, V: την θαλασσαν. **v.26** T*: και ιδοντες αυτον οι μαθηται επι την θαλασσαν, V: οι δε μαθηται ιδοντες αυτον επι της θαλασσης. **v.27** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.27** T*: αυτοις ο ιησους, V: [ο ιησους] αυτοις. **v.28** T*: προς σε ελθειν, V: ελθειν προς σε. **v.29** T*: ελθειν, V: και ηλθεν. **v.32** T*: εμβαντων, V: αναβαντων. **v.33** T*: ελθοντες, V: ∅. **v.34** T*: εις την γην, V: επι την γην εις. **15. v.1** T*: οι, V: ∅. **v.1** T*: γραμματεις και φαρισαιοι, V: φαρισαιοι και γραμματεις. **v.2** TK: διατι, MV: δια τι. **v.3** TK: διατι, MV: δια τι.

4 ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν ✧ ὁ γὰρ θεὸς
ἐν̊ετείλατο λέγων τίμα τὸν πατέρα σο̊ῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ
5 ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω ✧ ὑμεῖς
δὲ λέγετε ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ
ἐμοῦ ὠφεληθῇς κα̊ὶ οὐ μὴ τιμήσ̊ῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ˚ τὴν
6 μητέρα αὐτοῦ ✧ καὶ ἠκυρώσατε τὴν˚ ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ
7 τὴν παράδοσιν ὑμῶν ✧ ὑποκριταὶ καλῶς προε̊φήτευσεν πε-
8 ρὶ ὑμῶν ἡσαΐας λέγων ✧ ἐγγίζει˚ μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ˚ στό-
ματι αὐτῶν καὶ τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν
9 πόρρω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ ✧ μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκον-
10 τες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων ✧ καὶ προσκαλεσά-
11 μενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς ἀκούετε καὶ συνίετε ✧ οὐ τὸ
εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸ ἐκ-
πορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον ✧
12 τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ˚ εἶπον αὐτῷ οἶδας
ὅτι οἱ φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν ✧
13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ
14 πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται ✧ ἄφετε αὐτοὺς ὁ-
δηγοί˚ εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ
15 ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται ✧ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέ-
16 τρος εἶπεν αὐτῷ φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην ✧ ὁ δὲ
17 ἰησ̊οῦς εἶπεν ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε ✧ οὔπ̊ω νοεῖτε
ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν
18 χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται ✧ τὰ δὲ ἐκπορευόμενα
ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται κἀκεῖνα κοινοῖ
19 τὸν ἄνθρωπον ✧ ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογι-
σμοὶ πονηροὶ φόνοι μοιχεῖαι πορνεῖαι κλοπαὶ ψευδομαρ-
20 τυρίαι βλασφημίαι ✧ ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρω-
πον τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον ✧
21 καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τύ-

---

v.4 T*: ενετειλατο λεγων, V: ειπεν. **v.4** TK: σου, MV: ∅. **v.5** T*: και, V: ∅. **v.5** T*: τιμηση, V: τιμησει. **v.5** T*: η την μητερα αυτου, V: ∅. **v.6** T*: την εντολην, V: τον λογον. **v.7** T*: προεφητευσεν, V: επροφητευσεν. **v.8** T*: εγγιζει μοι, V: ∅. **v.8** T*: τω στοματι αυτων και, V: ∅. **v.12** T*: αυτου ειπον, V: λεγουσιν. **v.14** T*: οδηγοι εισιν τυφλοι τυφλων, V: τυφλοι εισιν οδηγοι [τυφλων]. **v.16** T*: ιησους, V: ∅. **v.17** T*: ουπω, V: ου.

ρου καὶ σιδῶνος ⸭ καὶ ἰδοὺ γυνὴ χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων 22
ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν˚ αὐτῷ λέγουσα ἐλέησόν με
κύριε υἱὲ˚ δαβὶδ ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται ⸭ ὁ δὲ 23
οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες ἀπόλυσον αὐτὴν ὅτι κρά-
ζει ὄπισθεν ἡμῶν ⸭ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν οὐκ ἀπεστάλην 24
εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰσραήλ ⸭ ἡ δὲ 25
ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα κύριε βοήθει μοι ⸭ ὁ 26
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν οὐκ ἔστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν
τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις ⸭ ἡ δὲ εἶπεν ναὶ κύριε 27
καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων
ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν ⸭ τότε ἀποκριθεὶς ὁ 28
ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ ὦ γύναι μεγάλη σου ἡ πίστις γενηθήτω
σοι ὡς θέλεις καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐ-
κείνης ⸭ καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θά- 29
λασσαν τῆς γαλιλαίας καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ ⸭
καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ᾽ ἑαυτῶν χω- 30
λοὺς τυφλοὺς κωφοὺς˚ κυλλοὺς καὶ ἑτέρους πολλοὺς καὶ
ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ˚ ἰησοῦ καὶ ἐθερά-
πευσεν αὐτούς ⸭ ὥστε τοὺς˚ ὄχλους θαυμάσαι βλέποντας 31
κωφοὺς λαλοῦντας κυλλοὺς ὑγιεῖς ˚χωλοὺς περιπατοῦντας
καὶ τυφλοὺς βλέποντας καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν ἰσραήλ ⸭
ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν 32
σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη ἡμέρας˚ τρεῖς προσ-
μένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν καὶ ἀπολῦσαι
αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ ⸭ καὶ 33
λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ˚τοῦ πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ
ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον ⸭ καὶ λέγει 34
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πόσους ἄρτους ἔχετε οἱ δὲ εἶπ˚ον ἑπτὰ καὶ
ὀλίγα ἰχθύδια ⸭ καὶ ἐκέλευσεν˚ τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ 35

v.22 T*: εκραυγασεν αυτω, V: εκραζεν. **v.22** T*: υιε δαβιδ, V: υιος δαυιδ. **v.23** T*: ηρωτων, V: ηρωτουν. **v.25** TKV: προσεκυνει, M: προσεκυνησεν. **v.30** T*: κωφους κυλλους, V: κυλλους κωφους. **v.30** T*: του ιησου, V: αυτου. **v.31** T*: τους οχλους, V: τον οχλον. **v.31** T*: χωλους, V: και χωλους. **v.32** TK: ημερας, MV: ημεραι. **v.33** T*: αυτου, V: ∅. **v.34** T*: ειπον, V: ειπαν.

36 τὴν γῆν ✧ καὶ˚ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας
εὐ̊χαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδ̊ωκεν τοῖς μαθηταῖς αὐ̊τοῦ οἱ
37 δὲ μαθηταὶ τῷ˚ ὄχλῳ ✧ καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθη-
σαν καὶ ἦραν˚ τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυρί-
38 δας πλήρεις ✧ οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες
39 χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων ✧ καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους
ἐ̊νέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια μαγ̊δαλά ✧

16 Καὶ προσελθόντες οἱ φαρισαῖοι καὶ σαδδουκαῖοι πειρά-
ζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖ-
2 ξαι αὐτοῖς ✧ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὀψίας γενομένης
3 λέγετε εὐδία πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός ✧ καὶ πρωῒ σήμε-
ρον χειμὼν πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανὸς ὑ̊ποκριταὶ
τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν τὰ δὲ
4 σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε ✧ γενεὰ πονηρὰ καὶ μοι-
χαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ
μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ τοῦ˚ προφήτου καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς
5 ἀπῆλθεν ✧ καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐ̊τοῦ εἰς τὸ πέραν ἐ-
6 πελάθοντο ἄρτους λαβεῖν ✧ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ὁρᾶτε
καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων καὶ σαδδου-
7 καίων ✧ οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους
8 οὐκ ἐλάβομεν ✧ γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐ̊τοῖς τί διαλο-
γίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς ὀλιγόπιστοι ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβ̊ετε ✧
9 οὔπω νοεῖτε οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεν-
10 τακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε ✧ οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ
ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε ✧
11 πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτο̊υ εἶπον ὑμῖν προσέχει̊ν ἀπὸ
12 τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων ✧ τότε συνῆκαν
ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ˚ ἄρτου ἀλλ̊᾽ ἀ-

v.35 T*: εκελευσεν τοις οχλοις, V: παραγγειλας τω οχλω. **v.36** T*: και λαβων, V: ελαβεν. **v.36** T*: ευχαριστησας, V: και ευχαριστησας. **v.36** T*: εδωκεν, V: εδιδου. **v.36** T*: αυτου, V: ∅. **v.36** T*: τω οχλω, V: τοις οχλοις. **v.37** T*: ηραν το περισσευον των κλασματων, V: το περισσευον των κλασματων ηραν. **v.39** TKV: ενεβη, M: ανεβη. **v.39** T*: μαγδαλα, V: μαγαδαν. **16. v.3** T*: υποκριται, V: ∅. **v.4** T*: του προφητου, V: ∅. **v.5** T*: αυτου, V: ∅. **v.8** T*: αυτοις, V: ∅. **v.8** T*: ελαβετε, V: εχετε. **v.11** T*: αρτου, V: αρτων. **v.11** T*: προσεχειν, V: προσεχετε δε. **v.12** T*: του αρτου, V: των αρτων. **v.12** TK: αλλ, MV: αλλα.

πὸ τῆς διδαχῆς τῶν φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων ◊ ἐλθὼν 13
δὲ ὁ ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη καισαρείας τῆς φιλίππου ἠρώτα
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων τίνα με˚ λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι
εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ◊ οἱ δὲ εἶπον˚ οἱ μὲν ἰωάν- 14
νην τὸν βαπτιστὴν ἄλλοι δὲ ἠλίαν ἕτεροι δὲ ἱερεμίαν ἢ ἕνα
τῶν προφητῶν ◊ λέγει αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶ- 15
ναι ◊ ἀποκριθεὶς δὲ σίμων πέτρος εἶπεν σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ 16
υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ◊ καὶ˚ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶ- 17
πεν αὐτῷ μακάριος εἶ σίμων βὰρ˚ ἰωνᾶ ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα
οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ◊
κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ 18
οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατι-
σχύσουσιν αὐτῆς ◊ καὶ˚ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς˚ τῆς βασιλείας 19
τῶν οὐρανῶν καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον
ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμέ-
νον ἐν τοῖς οὐρανοῖς ◊ τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ˚ 20
ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ἰησοῦς˚ ὁ χριστός ◊ ἀπὸ 21
τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ
αὐτὸν ἀπελθεῖν˚ εἰς ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκταν-
θῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι ◊ καὶ προσλαβόμενος 22
αὐτὸν ὁ πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ λέγων ἵλεώς σοι κύ-
ριε οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο ◊ ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ πέτρῳ 23
ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ σκάνδαλόν μου˚ εἶ ὅτι οὐ φρο-
νεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων ◊ τότε ὁ ἰησοῦς 24
εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν
ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
ἀκολουθείτω μοι ◊ ὃς γὰρ ἂν˚ θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι 25
ἀπολέσει αὐτήν ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνε-
κεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν ◊ τί γὰρ ὠφελεῖται˚ ἄνθρωπος ἐὰν 26

v.13 T*: με, V: ∅. **v.14** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.17** T*: και αποκριθεις, V: αποκριθεις δε. **v.17** TK: βαρ ιωνα, MV: βαριωνα. **v.19** T*: και, V: ∅. **v.19** T*: κλεις, V: κλειδας. **v.20** T*: αυτου, V: ∅. **v.20** T*: ιησους ο χριστος, V: ο χριστος, D: ο χριστος ιησους. **v.21** T*: απελθειν εις ιεροσολυμα, V: εις ιεροσολυμα απελθειν. **v.23** T*: μου ει, V: ει εμου. **v.25** T*: αν, V: εαν. **v.26** T*: ωφελειται, V: ωφεληθησεται.

τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ ἢ
27 τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ⁘ μέλλει
γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ
28 κατὰ τὴν° πρᾶξιν αὐτοῦ ⁘ ἀμὴν λέγω ὑμῖν εἰσίν° τινες τῶν
ὧδε ἑστηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν
ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ
αὐτοῦ ⁘

17 Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέτρον
καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέ-
2 ρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ᾽ ἰδίαν ⁘ καὶ μετεμορφώθη
ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ
3 ἥλιος τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγέ̊νετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς ⁘ καὶ
ἰδοὺ ὤφθη̊σαν αὐτοῖς μω̊σῆς καὶ ἠλίας μετ᾽° αὐτοῦ συλ-
4 λαλοῦντες ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν τῷ ἰησοῦ κύριε
καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι εἰ θέλεις ποιήσω̊μεν ὧδε τρεῖς
5 σκηνὰς σοὶ μίαν καὶ μω̊σῇ μίαν καὶ μίαν° ἠλίᾳ ⁘ ἔτι αὐτοῦ
λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτοὺς καὶ ἰ-
δοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου
6 ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ εὐδόκησα αὐτοῦ° ἀκούετε ⁘ καὶ ἀκού-
σαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσο̊ν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφο-
7 βήθησαν σφόδρα ⁘ καὶ προσε̊λθὼν ὁ ἰησοῦς ἥψατο° αὐτῶν
8 καὶ εἶπεν ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε ⁘ ἐπάραντες δὲ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τ̊ὸν ἰησοῦν μόνον ⁘
9 καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀ̊πὸ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐ-
τοῖς ὁ ἰησοῦς λέγων μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς
10 τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀνα̊στῇ ⁘ καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν
οἱ μαθηταὶ αὐ̊τοῦ λέγοντες τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν

---

v.27 E: την πραξιν, ℵ: τα εργα. **v.28** TK: εισιν τινες των ωδε εστηκοτων, M: εισιν τινες ωδε εστωτες, V: οτι εισιν τινες των ωδε εστωτων. **17. v.2** TKV: εγενετο, M: εγενοντο. **v.3** T*: ωφθησαν, V: ωφθη. **v.3** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.3** T*: μετ αυτου συλλαλουντες, V: συλλαλουντες μετ αυτου. **v.4** T*: ποιησωμεν, V: ποιησω. **v.4** T*: μωση, V: μωυσει. **v.4** T*: μιαν ηλια, V: ηλια μιαν. **v.5** T*: αυτου ακουετε, V: ακουετε αυτου. **v.6** T*: επεσον, V: επεσαν. **v.7** T*: προσελθων, V: προσηλθεν. **v.7** T*: ηψατο αυτων και, V: και αψαμενος αυτων. **v.8** T*: τον, V: αυτον. **v.9** TK: απο, MV: εκ. **v.9** T*: αναστη, V: εγερθη. **v.10** T*: αυτου, V: ∅.

ὅτι ἡλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον ✧ ὁ δὲ ἰησ̊οῦς ἀποκριθεὶς εἶ- 11
πεν αὐτ̊οῖς ἡλίας μὲν ἔρχεται πρῶτ̊ὸν καὶ ἀποκαταστήσει
πάντα ✧ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ἡλίας ἤδη ἦλθεν καὶ οὐκ ἐπέ- 12
γνωσαν αὐτὸν ἀλλ̊᾽ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν οὕτως
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ᾽ αὐτῶν ✧ τότε 13
συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν
αὐτοῖς ✧ καὶ ἐλθόντων αὐτ̊ῶν πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν 14
αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτ̊ῷ καὶ λέγων ✧ κύριε ἐλέη- 15
σόν μου τὸν υἱὸν ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει πολ-
λάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ ✧ καὶ 16
προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν
αὐτὸν θεραπεῦσαι ✧ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ὦ γενεὰ 17
ἄπιστος καὶ διεστραμμένη ἕως πότε ἔσομαι° μεθ᾽ ὑμῶν ἕως
πότε ἀνέξομαι ὑμῶν φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε ✧ καὶ ἐπετίμη- 18
σεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς καὶ ἐξῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον καὶ
ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ✧ τότε προσελ- 19
θόντες οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ κατ᾽ ἰδίαν εἶπον διατ̊ὶ ἡμεῖς
οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό ✧ ὁ δὲ ἰησοῦς° εἶπεν αὐ- 20
τοῖς διὰ τὴν ἀπ̊ιστίαν ὑμῶν ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ἐὰν ἔχητε
πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ μετάβηθι°
ἐντεῦθεν ἐκεῖ καὶ μεταβήσεται καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν ✧
τοῦτο° δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ 21
νηστείᾳ ✧ ἀ̊ναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ εἶπεν 22
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι
εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ✧ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ τῇ τρί- 23
τῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα ✧ ἐλθόντων 24
δὲ αὐτῶν εἰς καπ̊ερναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμ-
βάνοντες τῷ πέτρῳ καὶ εἶπ̊ὸν ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ
τὰ δίδραχμα ✧ λέγει ναὶ καὶ ὅτε° εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν 25

v.11 T*: ιησους, V: ∅. **v.11** T*: αυτοις, V: ∅. **v.11** T*: πρωτον, V: ∅. **v.12** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.14** T*: αυτων, V: ∅. **v.14** TK: αυτω, MV: αυτον. **v.17** T*: εσομαι μεθ υμων, V: μεθ υμων εσομαι. **v.19** TK: διατι, MV: δια τι. **v.20** T*: ιησους ειπεν, V: λεγει. **v.20** T*: απιστιαν, V: ολιγοπιστιαν. **v.20** T*: μεταβηθι εντευθεν, V: μεταβα ενθεν. **v.21** T*: τουτο . . . νηστεια, V: ∅. **v.22** T*: αναστρεφομενων, V: συστρεφομενων. **v.24** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.24** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.25** T*: οτε εισηλθεν, V: ελθοντα.

προέφθασεν αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων τί σοι δοκεῖ σίμων οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον
26 ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων ⁘ λέγει° αὐτῷ ὁ
πέτρος ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἄραγε ἐ-
27 λεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί ⁘ ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς
πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀ-
ναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ
εὑρήσεις στατῆρα ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ
σοῦ ⁘

18 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ λέ-
γοντες τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ⁘
2 καὶ προσκαλεσάμενος ὁ° ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν
3 μέσῳ αὐτῶν ⁘ καὶ εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν μὴ στραφῆτε
καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν
4 τῶν οὐρανῶν ⁘ ὅστις οὖν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον
τοῦτο οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ⁘
5 καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον° τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
6 ἐμὲ δέχεται ⁘ ὃς δ᾽ ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων
τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύ-
λος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν
7 τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης ⁘ οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκαν-
δάλων ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα πλὴν οὐαὶ τῷ
8 ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι᾽ οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται ⁘ εἰ δὲ ἡ χείρ
σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν° ἢ
κυλλὸν ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ
9 πῦρ τὸ αἰώνιον ⁘ καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε ἔξ-
ελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον
εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆ-
10 ναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός ⁘ ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε

v.26 T*: λεγει αυτω ο πετρος, V: ειποντος δε. **v.26** TK: αραγε, MV: αρα γε. **v.27** T*: την, V: ∅. **v.27** TKV: αναβαντα, M: αναβαινοντα. **18. v.2** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.4** TK: ταπεινωση, MV: ταπεινωσει. **v.5** T*: παιδιον τοιουτον εν, V: εν παιδιον τοιουτο. **v.6** TK: επι, M: εις, V: περι. **v.7** T*: εστιν, V: ∅. **v.7** T*: εκεινω, V: ∅. **v.8** T*: αυτα, V: αυτον. **v.8** T*: χωλον η κυλλον, V: κυλλον η χωλον.

ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐ-
τῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσιν τὸ πρόσωπον τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς ◈ ἦλθεν° γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- 11
θρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός ◈ τί ὑμῖν δοκεῖ ἐὰν γένηταί τινι 12
ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐχὶ
ἀφεὶς τὰ ἐννενηκονταεννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ
πλανώμενον ◈ καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ ἀμὴν λέγω ὑ- 13
μῖν ὅτι χαίρει ἐπ᾽ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταεννέα
τοῖς μὴ πεπλανημένοις ◈ οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπρο- 14
σθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται εἷς
τῶν μικρῶν τούτων ◈ ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός 15
σου ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μό-
νου ἐάν σου ἀκούσῃ ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου ◈ ἐὰν δὲ 16
μὴ ἀκούσῃ παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο ἵνα ἐπὶ στό-
ματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα ◈ ἐὰν δὲ 17
παρακούσῃ αὐτῶν εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλη-
σίας παρακούσῃ ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης ◈
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδε- 18
μένα ἐν τῷ° οὐρανῷ καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται
λελυμένα ἐν τῷ° οὐρανῷ ◈ πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ὑ- 19
μῶν° συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος
οὗ ἐὰν αἰτήσωνται γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου
τοῦ ἐν οὐρανοῖς ◈ οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς 20
τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν ◈ τότε προσελθὼν 21
αὐτῷ° ὁ πέτρος εἶπεν κύριε ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ
ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ ἕως ἑπτάκις ◈ λέγει αὐτῷ ὁ 22
ἰησοῦς οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις ἀλλ᾽ ἕως ἑβδομηκοντάκις
ἑπτά ◈ διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώ- 23
πῳ βασιλεῖ ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων

---

v.11 T*: ηλθεν . . . απολωλος, V: ∅. **v.12** T*: αφεις, V: αφησει. **v.12** TK: εννενηκονταεννεα, MV: ενενηκοντα εννεα. **v.12** T*: πορευθεις, V: και πορευθεις. **v.13** TK: εννενηκονταεννεα, MV: ενενηκοντα εννεα. **v.14** T*: εις, V: εν. **v.15** T*: και, V: ∅. **v.18** T*: τω, V: ∅. **v.19** TK: παλιν, M: παλιν αμην, V: παλιν [αμην]. **v.19** T*: υμων συμφωνησωσιν, V: συμφωνησωσιν εξ υμων. **v.21** T*: αυτω ο πετρος ειπεν, V: ο πετρος ειπεν αυτω. **v.22** T*: αλλ, V: αλλα.

24 αὐτοῦ ⬦ ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν προσηνέχθη αὐτῷ
25 εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων ⬦ μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀ-
ποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐ̊τοῦ πραθῆναι καὶ
τὴν γυναῖκα αὐ̊τοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶ̊χεν καὶ ἀ-
26 ποδοθῆναι ⬦ πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων
κύ̊ριε μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοὶ καὶ πάντα σοι˚ ἀποδώσω ⬦
27 σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν
28 αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ ⬦ ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος
ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ ὃς ὤφειλεν αὐτῷ
ἑκατὸν δηνάρια καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων ἀπό-
29 δος μοι˚ ὅ τι ὀφείλεις ⬦ πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς˚
τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων μακροθύμησον
30 ἐπ᾽ ἐμοὶ καὶ πάν̊τα ἀποδώσω σοι ⬦ ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν ἀλλ̊ὰ
ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ̊ ἀποδῷ τὸ ὀ-
31 φειλόμενον ⬦ ἰδόντες δὲ˚ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα
ἐλυπήθησαν σφόδρα καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ
32 ἁ̊υτῶν πάντα τὰ γενόμενα ⬦ τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν
ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ δοῦλε πονηρὲ πᾶσαν τὴν ὀφει-
33 λὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι ἐπεὶ παρεκάλεσάς με ⬦ οὐκ ἔδει
καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου ὡς καὶ˚ ἐγώ σε ἠλέησα ⬦
34 καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βα-
35 σανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐ̊τῷ ⬦ οὕτως
καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐ̊πουράνιος ποιήσει ὑμῖν ἐὰν μὴ ἀ-
φῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ˚
παραπτώματα αὐτῶν ⬦

19 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους
μετῆρεν ἀπὸ τῆς γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς ἰου-
2 δαίας πέραν τοῦ ἰορδάνου ⬦ καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
3 πολλοὶ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ ⬦ καὶ προσῆλθον αὐ-

---

v.25 T*: αυτου, V: ∅. **v.25** T*: ειχεν, V: εχει. **v.26** T*: κυριε, V: ∅. **v.26** T*: σοι αποδωσω, V: αποδωσω σοι. **v.28** TK: μοι ο, M: μοι ει, V: ει. **v.29** T*: εις τους ποδας αυτου, V: ∅. **v.29** TK: παντα, MV: ∅. **v.30** TMV: αλλα, K: αλλ. **v.30** T*: ου, V: ∅. **v.31** T*: δε, V: ουν. **v.31** TK: αυτων, MV: εαυτων. **v.33** T*: και εγω, V: καγω. **v.34** T*: αυτω, V: ∅. **v.35** T*: επουρανιος, V: ουρανιος. **v.35** T*: τα παραπτωματα αυτων, V: ∅.

τῷ οἱ φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες αὐτῷ εἰ ἔξ-
εστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν
αἰτίαν ◈ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ 4
ποιήσας ἀπ᾽ ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς ◈ καὶ 5
εἶπεν ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ
τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ
ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν ◈ ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ 6
σὰρξ μία ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω ◈
λέγουσιν αὐτῷ τί οὖν μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀ- 7
ποστασίου καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν ◈ λέγει αὐτοῖς ὅτι μωσῆς 8
πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι
τὰς γυναῖκας ὑμῶν ἀπ᾽ ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως ◈ λέγω 9
δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰ° μὴ ἐπὶ
πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται καὶ° ὁ ἀπολελυμέ-
νην γαμήσας μοιχᾶται ◈ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 10
εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικὸς οὐ
συμφέρει γαμῆσαι ◈ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς οὐ πάντες χωροῦ- 11
σιν τὸν λόγον τοῦτον ἀλλ᾽ οἷς δέδοται ◈ εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι 12
οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως καὶ εἰσὶν εὐ-
νοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰσὶν
εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω ◈ τότε προσηνέχθη 13
αὐτῷ παιδία ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξη-
ται οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς ◈ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν 14
ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με τῶν
γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ◈ καὶ ἐπιθεὶς 15
αὐτοῖς° τὰς χεῖρας ἐπορεύθη ἐκεῖθεν ◈ καὶ ἰδοὺ εἷς προσ- 16
ελθὼν εἶπεν° αὐτῷ διδάσκαλε ἀγαθὲ τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα
ἔχω ζωὴν αἰώνιον ◈ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ τί με λέγεις° ἀγαθὸν 17

19. v.3 T*: οι, V: ∅. **v.3** T*: αυτω, V: ∅. **v.4** T*: αυτοις, V: ∅. **v.4** T*: ποιησας, V: κτισας. **v.5** T*: ενεκεν, V: ενεκα. **v.5** T*: προσκολληθησεται, V: κολληθησεται. **v.7** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.8** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.9** TK: ει, MV: ∅. **v.9** T*: και ο απολελυμενην γαμησας μοιχαται, V: ∅. **v.13** T*: προσηνεχθη, V: προσηνεχθησαν. **v.15** T*: αυτοις τας χειρας, V: τας χειρας αυτοις. **v.16** T*: ειπεν αυτω, V: αυτω ειπεν. **v.16** T*: αγαθε, V: ∅. **v.16** T*: εχω, V: σχω.

οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεὸς εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν° εἰς
18 τὴν ζωὴν τήρησον τὰς ἐντολάς ◈ λέγει αὐτῷ ποίας ὁ δὲ ἰη-
σοῦς εἶπεν τὸ οὐ φονεύσεις οὐ μοιχεύσεις οὐ κλέψεις οὐ
19 ψευδομαρτυρήσεις ◈ τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα
20 καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν ◈ λέγει αὐτῷ ὁ
νεανίσκος πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην° ἐκ νεότητός μου τί ἔτι
21 ὑστερῶ ◈ ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἰ θέλεις τέλειος εἶναι ὕπαγε
πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς καὶ ἕξεις θη-
22 σαυρὸν ἐν οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι ◈ ἀκούσας δὲ
ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος ἦν γὰρ ἔχων
23 κτήματα πολλά ◈ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι δυσκόλως° πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς
24 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ◈ πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν εὐκοπώ-
τερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν ἢ
25 πλούσιον εἰς° τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν ◈ ἀκούσαν-
τες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες τίς
26 ἄρα δύναται σωθῆναι ◈ ἐμβλέψας δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς
παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν παρὰ δὲ θεῷ πάντα
27 δυνατά ἐστιν ◈ τότε ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἡ-
μεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι τί ἄρα ἔσται
28 ἡμῖν ◈ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς
οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ καθίσεσθε
καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυ-
29 λὰς τοῦ ἰσραήλ ◈ καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀδελφοὺς ἢ
ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ° γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ
30 ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει ◈ πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔ-

---

v.17 T*: λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος, V: ερωτας περι του αγαθου εις εστιν ο αγαθος. **v.17** T*: εισελθειν εις την ζωην, V: εις την ζωην εισελθειν. **v.19** TK: σου, MV: ∅. **v.20** T*: εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου, V: εφυλαξα. **v.21** T*: πτωχοις, V: [τοις] πτωχοις. **v.21** T*: ουρανω, V: ουρανοις. **v.23** T*: δυσκολως πλουσιος, V: πλουσιος δυσκολως. **v.24** T*: εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν, V: εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου. **v.25** T*: αυτου, V: ∅. **v.26** TK: εστιν, MV: ∅. **v.28** T*: καθισεσθε, V: καθησεσθε. **v.29** T*: ος, V: οστις. **v.29** T*: η γυναικα, V: ∅. **v.29** E: εκατονταπλασιονα, B: πολλαπλασιονα. **v.29** T*: ληψεται, V: λημψεται.

σχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι ⬦

Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰ- **20**
κοδεσπότῃ ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας
εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ ⬦ συμφωνήσας° δὲ μετὰ τῶν ἐρ- 2
γατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν
ἀμπελῶνα αὐτοῦ ⬦ καὶ ἐξελθὼν περὶ τὴ̊ν τρίτην ὥραν εἶδεν 3
ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς ⬦ κἀ̊κείνοις εἶπεν ὑ- 4
πάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον
δώσω ὑμῖν οἱ δὲ ἀπῆλθον ⬦ πάλιν̊ ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ 5
ἐνν̊άτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως ⬦ περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην 6
ὥ̊ραν ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας ἀργ̊οὺς καὶ λέγει αὐ-
τοῖς τί ὧ̊δε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί ⬦ λέγουσιν αὐ- 7
τῷ ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο λέγει αὐτοῖς ὑπάγετε καὶ
ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα καὶ° ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε ⬦
ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐ- 8
πιτρόπῳ αὐτοῦ κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος αὐτοῖς
τὸν μισθὸν ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων ⬦
καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δη- 9
νάριον ⬦ ἐλθόντες° δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα° λή- 10
ψονται καὶ ἔλαβον καὶ° αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον ⬦ λαβόντες δὲ 11
ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου ⬦ λέγοντες ὅ̊τι οὗτοι οἱ 12
ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποί-
ησας τοῖς βαστάσασιν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύ-
σωνα ⬦ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν° ἑνὶ αὐτῶν ἑταῖρε οὐκ ἀδικῶ 13
σε οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι ⬦ ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕ- 14
παγε θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί ⬦ ἢ οὐκ 15
ἔξεστίν μοι ποιῆσαι° ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς εἰ̊ ὁ ὀφθαλμός
σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι ⬦ οὕτως ἔσονται οἱ 16

---

20. **v.2** TKV: συμφωνησας δε, M: και συμφωνησας. **v.3** TK: την, MV: ∅. **v.4** TK: κακεινοις, MV: και εκεινοις. **v.5** T*: παλιν, V: παλιν [δε]. **v.5** TK: εννατην, MV: ενατην. **v.6** T*: ωραν, V: ∅. **v.6** T*: αργους, V: ∅. **v.7** T*: και ο εαν η δικαιον ληψεσθε, V: ∅. **v.10** T*: ελθοντες δε, V: και ελθοντες. **v.10** T*: πλειονα ληψονται, V: πλειον λημψονται. **v.10** T*: και αυτοι ανα δηναριον, V: [το] ανα δηναριον και αυτοι. **v.12** T*: οτι, V: ∅. **v.13** T*: ειπεν ενι αυτων, V: ενι αυτων ειπεν. **v.15** T*: ποιησαι ο θελω, V: ο θελω ποιησαι. **v.15** T*: ει, V: η.

ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι πολλοὶ° γάρ εἰσιν
17 κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί ⁘ καὶ ἀναβαίνων ὁ ἰησοῦς εἰς ἱε-
ροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ᾽ ἰδίαν ἐν°
18 τῇ ὁδῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ⁘ ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν
19 καὶ γραμματεῦσιν καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ ⁘ καὶ
παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μα-
στιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀ̊ναστήσεται ⁘
20 τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν ζεβεδαίου μετὰ τῶν
21 υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι πα̊ρ᾽ αὐτοῦ ⁘ ὁ δὲ
εἶπεν αὐτῇ τί θέλεις λέγει αὐτῷ εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι
οἱ δύο υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμω̊ν ἐν
22 τῇ βασιλείᾳ σου ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν οὐκ οἴδατε
τί αἰτεῖσθε δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν
κα̊ὶ τὸ° βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι λέγουσιν
23 αὐτῷ δυνάμεθα ⁘ κα̊ὶ λέγει αὐτοῖς τὸ μὲν ποτήριόν μου πί-
εσθε καὶ° τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε τὸ
δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μ̊ου οὐκ ἔστιν
24 ἐμὸν δο̊ῦναι ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου ⁘ καὶ
ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν ⁘
25 ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν οἴδατε ὅτι οἱ
ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι
26 κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν ⁘ οὐχ οὕτως δὲ° ἔσται ἐν ὑμῖν ἀλλ᾽
ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι ἔστω̊ ὑμῶν διάκονος ⁘
27 καὶ ὃς ἐὰ̊ν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος ἔστω̊ ὑμῶν δοῦλος ⁘
28 ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ
διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολ-
29 λῶν ⁘ καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ ἱεριχὼ ἠκολούθησεν
30 αὐτῷ ὄχλος πολύς ⁘ καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ

---

v.16 T*: πολλοι . . . εκλεκτοι, V: ∅. **v.17** T*: εν τη οδω και, V: και εν τη οδω. **v.19** T*: αναστησεται, V: εγερθησεται. **v.20** T*: παρ, V: απ. **v.21** TK: ευωνυμων, MV: ευωνυμων σου. **v.22** TK: και, M: η, V: ∅. **v.22** T*: το . . . βαπτισθηναι, V: ∅. **v.23** T*: και, V: ∅. **v.23** T*: και . . . βαπτισθησεσθε, V: ∅. **v.23** T*: μου, V: ∅. **v.23** T*: δουναι, V: [τουτο] δουναι. **v.26** T*: δε, V: ∅. **v.26** TK: εστω, MV: εσται. **v.27** T*: εαν, V: αν. **v.27** T*: εστω, V: εσται.

τὴν ὁδὸν ἀκούσαντες ὅτι ἰησοῦς παράγει ἔκραξαν λέγοντες
ἐλέησον ἡμᾶς κύριε υἱὸς δαβίδ ◇ ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν 31
αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον λέγοντες ἐλέ-
ησον ἡμᾶς κύριε υἱὸς δαβίδ ◇ καὶ στὰς ὁ ἰησοῦς ἐφώνησεν 32
αὐτοὺς καὶ εἶπεν τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν ◇ λέγουσιν αὐτῷ 33
κύριε ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί ◇ σπλαγχνισθεὶς 34
δὲ ὁ ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ εὐθέως ἀνέ-
βλεψαν αὐτῶν° οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ◇

Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς βηθφαγῆ **21**
πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τότε ὁ° ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο
μαθητάς ◇ λέγων αὐτοῖς πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέ- 2
ναντι ὑμῶν καὶ εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον
μετ᾽ αὐτῆς λύσαντες ἀγάγετέ μοι ◇ καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι 3
ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ
αὐτούς ◇ τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ 4
τοῦ προφήτου λέγοντος ◇ εἴπατε τῇ θυγατρὶ σιὼν ἰδοὺ ὁ 5
βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραῢς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον
καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου ◇ πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ 6
καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ◇ ἤγα- 7
γον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν
τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν ◇ ὁ δὲ πλεῖ- 8
στος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ ἄλλοι
δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννυον ἐν
τῇ ὁδῷ ◇ οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες 9
ἔκραζον λέγοντες ὡσαννὰ τῷ υἱῷ δαβὶδ εὐλογημένος ὁ ἐρ-
χόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις ◇ καὶ 10
εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις
λέγουσα τίς ἐστιν οὗτος ◇ οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον οὗτός ἐστιν ἰ- 11

---

v.30 T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.31** T*: εκραζον, V: εκραξαν. **v.31** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.33** T*: ανοιχθωσιν ημων οι οφθαλμοι, V: ανοιγωσιν οι οφθαλμοι ημων. **v.34** T*: οφθαλμων, V: ομματων. **v.34** T*: αυτων οι οφθαλμοι, V: ∅. **21. v.1** TKV: βηθφαγη, M: βηθσφαγη. **v.1** T*: προς, V: εις. **v.1** T*: ο, V: ∅. **v.2** T*: πορευθητε, V: πορευεσθε. **v.2** T*: απεναντι, V: κατεναντι. **v.3** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.3** TKV: ἀποστελεῖ, M: ἀποστέλλει. **v.4** T*: ολον, V: ∅. **v.5** T*: και, V: και επι. **v.6** T*: προσεταξεν, V: συνεταξεν. **v.7** T*: επανω, V: επ. **v.7** T*: αυτων, V: ∅. **v.7** TMV: επεκαθισεν, K: επεκαθισαν. **v.9** T*: προαγοντες, V: προαγοντες αυτον. **v.9** T*: δαβιδ, V: δαυιδ.

12 ησοῦς° ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ ναζαρὲτ̊ τῆς γαλιλαίας ◇ καὶ εἰσ-
ῆλθεν ὁ° ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ° θεοῦ καὶ ἐξέβαλεν πάντας
τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τὰς τρα-
πέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας τῶν
13 πωλούντων τὰς περιστεράς ◇ καὶ λέγει αὐτοῖς γέγραπται
ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται ὑμεῖς δὲ αὐτὸν
14 ἐπ̊οιήσατε σπήλαιον λῃστῶν ◇ καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ°
15 καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς ◇ ἰδόντες δὲ
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν
καὶ τοὺς παῖδας κ̊ράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας ὡσαν-
16 νὰ τῷ υἱῷ δαβ̊ὶδ ἠγανάκτησαν ◇ καὶ εἶπ̊ὸν αὐτῷ ἀκούεις τί
οὗτοι λέγουσιν ὁ δὲ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς ναὶ οὐδέποτε ἀνέ-
γνωτε ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω
17 αἶνον ◇ καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς
18 βηθανίαν καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ ◇ πρωΐας̊ δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν
19 πόλιν ἐπείνασεν ◇ καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν
ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον καὶ
λέγει αὐτῇ μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα
20 καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ ◇ καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ
ἐθαύμασαν λέγοντες πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ ◇
21 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν
ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποι-
ήσετε ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε ἄρθητι καὶ βλήθητι
22 εἰς τὴν θάλασσαν γενήσεται ◇ καὶ πάντα ὅσα ἂν̊ αἰτήσητε
23 ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες λήψεσθε ◇ καὶ ἐλθόντι° αὐτῷ
εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
24 ποιεῖς καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην ◇ ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα ὃν

---

v.11 T*: ιησους ο προφητης, V: ο προφητης ιησους. **v.11** TM: ναζαρετ, KV: ναζαρεθ. **v.12** T*: ο, V: ∅. **v.12** T*: του θεου, V: ∅. **v.13** T*: εποιησατε, V: ποιειτε. **v.14** TKV: τυφλοι και χωλοι, M: χωλοι και τυφλοι. **v.15** T*: κραζοντας, V: τους κραζοντας. **v.15** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.16** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.18** T*: πρωιας, V: πρωι. **v.22** TKV: αν, M: εαν. **v.22** T*: ληψεσθε, V: λημψεσθε. **v.23** T*: ελθοντι αυτω, V: ελθοντος αυτου.

ἐὰν εἴπητέ μοι κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ ⬦
τὸ βάπτισμα ἰωάννου πόθεν ἦν ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων 25
οἱ δὲ διελογίζοντο πὰρ᾽ ἑαυτοῖς λέγοντες ἐὰν εἴπωμεν ἐξ
οὐρανοῦ ἐρεῖ ἡμῖν διατὶ οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ ⬦ ἐὰν 26
δὲ εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων φοβούμεθα τὸν ὄχλον πάντες γὰρ
ἔχουσιν° τὸν ἰωάννην ὡς προφήτην ⬦ καὶ ἀποκριθέντες τῷ 27
ἰησοῦ εἶπὸν οὐκ οἴδαμεν ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτὸς οὐδὲ ἐγὼ
λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ ⬦ τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ 28
ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα δύο καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν
τέκνον ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μο̊υ ⬦ ὁ 29
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν οὐ θέλω ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς ἀ-
πῆλθεν ⬦ καὶ° προσελθὼν τῷ δε̊υτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως ὁ δὲ 30
ἀποκριθεὶς εἶπεν ἐγὼ κύριε καὶ οὐκ ἀπῆλθεν ⬦ τίς ἐκ τῶν 31
δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς λέγουσιν αὐ̊τῷ ὁ πρῶ-
τος λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι
καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θε-
οῦ ⬦ ἦλθεν γὰρ πρὸς° ὑμᾶς ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης 32
καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐ-
πίστευσαν αὐτῷ ὑμεῖς δὲ ἰδόντες ο̊ὐ μετεμελήθητε ὕστερον
τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ ⬦ ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε ἄνθρω- 33
πός ̊τις ἦν οἰκοδεσπότης ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ
φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ
ᾠκοδόμησεν πύργον καὶ ἐξέδο̊το αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπε-
δήμησεν ⬦ ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν ἀπέστειλεν 34
τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρ-
ποὺς αὐτοῦ ⬦ καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ 35
ὃν μὲν ἔδειραν ὃν δὲ ἀπέκτειναν ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν ⬦ πά- 36
λιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων καὶ
ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως ⬦ ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς 37

v.25 T*: ιωαννου, V: το ιωαννου. **v.25** T*: παρ, V: εν. **v.25** TK: διατι, MV: δια τι. **v.26** T*: εχουσιν τον ιωαννην ως προφητην, V: ως προφητην εχουσιν τον ιωαννην. **v.27** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.28** T*: μου, V: ∅. **v.30** T*: και προσελθων, V: προσελθων δε. **v.30** TK: δευτερω, MV: ετερω. **v.31** T*: αυτω, V: ∅. **v.32** T*: προς υμας ιωαννης, V: ιωαννης προς υμας. **v.32** T*: ου, V: ουδε. **v.33** T*: τις, V: ∅. **v.33** T*: εξεδοτο, V: εξεδετο.

αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου ◇
38 οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς οὗτός ἐστιν
ὁ κληρονόμος δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάσχωμεν
39 τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ◇ καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω
40 τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν ◇ ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος
41 τοῦ ἀμπελῶνος τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις ◇ λέγου-
σιν αὐτῷ κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπε-
λῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐ-
42 τῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν ◇ λέγει αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς λίθον ὃν ἀπε-
δοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
γωνίας παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν
43 ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ◇ διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ᾽
ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι
44 τοὺς καρποὺς αὐτῆς ◇ καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον
45 συνθλασθήσεται ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ λικμήσει αὐτόν ◇ καὶ ἀ-
κούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς
46 αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει ◇ καὶ ζητοῦντες αὐτὸν
κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους ἐπειδὴ° ὡς προφήτην
αὐτὸν εἶχον ◇

22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς° ἐν παρα-
2 βολαῖς λέγων ◇ ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώ-
3 πῳ βασιλεῖ ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ ◇ καὶ ἀ-
πέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους
4 εἰς τοὺς γάμους καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν ◇ πάλιν ἀπέστειλεν
ἄλλους δούλους λέγων εἴπατε τοῖς κεκλημένοις ἰδοὺ τὸ ἄ-
ριστόν μου ἡτοίμασα οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα
5 καὶ πάντα ἕτοιμα δεῦτε εἰς τοὺς γάμους ◇ οἱ δὲ ἀμελήσαν-
τες ἀπῆλθον ὁ° μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν ὁ° δὲ εἰς τὴν ἐμπο-
6 ρίαν αὐτοῦ ◇ οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ
7 ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν ◇ ἀκούσας° δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη

---

v.38 T*: κατασχωμεν, V: σχωμεν. **v.41** TK: εκδοσεται, MV: εκδωσεται. **v.46** T*: επειδη ως, V: επει εις. **22. v.1** T*: αυτοις εν παραβολαις, V: εν παραβολαις αυτοις. **v.4** T*: ητοιμασα, V: ητοιμακα. **v.5** T*: ο, V: ος. **v.5** T*: ο δε εις, V: ος δε επι.

καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς
ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν ⋄ τότε λέγει τοῖς 8
δούλοις αὐτοῦ ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν οἱ δὲ κεκλημέ-
νοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι ⋄ πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν 9
ὁδῶν καὶ ὅσους ἂν εὕρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους ⋄ καὶ 10
ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάν-
τας ὅσους εὗρον πονηρούς τε καὶ ἀγαθοὺς καὶ ἐπλήσθη ὁ
γάμος ἀνακειμένων ⋄ εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι 11
τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον
ἔνδυμα γάμου ⋄ καὶ λέγει αὐτῷ ἑταῖρε πῶς εἰσῆλθες ὧδε 12
μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου ὁ δὲ ἐφιμώθη ⋄ τότε εἶπεν˚ ὁ βα- 13
σιλεὺς τοῖς διακόνοις δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας
ἄρατε˚ αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων ⋄ πολλοὶ γάρ 14
εἰσιν κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί ⋄ τότε πορευθέντες οἱ φα- 15
ρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν
λόγῳ ⋄ καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ 16
τῶν ἡρωδιανῶν λέγοντες διδάσκαλε οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ
καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις καὶ οὐ μέλει
σοι περὶ οὐδενὸς οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων ⋄
εἰπὲ οὖν ἡμῖν τί σοι δοκεῖ ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον καίσαρι 17
ἢ οὔ ⋄ γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν τί με 18
πειράζετε ὑποκριταί ⋄ ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήν- 19
σου οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον ⋄ καὶ λέγει αὐτοῖς 20
τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή ⋄ λέγουσιν αὐτῷ καί- 21
σαρος τότε λέγει αὐτοῖς ἀπόδοτε οὖν τὰ καίσαρος καίσαρι
καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ ⋄ καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν καὶ 22
ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθὸν ⋄ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον 23
αὐτῷ σαδδουκαῖοι ὅί λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν καὶ ἐ-
πηρώτησαν αὐτόν ⋄ λέγοντες διδάσκαλε μωὅῆς εἶπεν ἐάν 24

---

v.7 TK: ακουσας δε ο βασιλευς, M: και ακουσας ο βασιλευς εκεινος, V: ο δε βασιλευς. **v.9** T*: αν, V: εαν. **v.10** T*: οσους, V: ους. **v.13** T*: ειπεν ο βασιλευς, V: ο βασιλευς ειπεν. **v.13** T*: αρατε αυτον και εκβαλετε, V: εκβαλετε αυτον. **v.22** T*: απηλθον, V: απηλθαν. **v.23** T*: οι, V: ∅. **v.24** T*: μωσης, V: μωυσης.

τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐ-
τοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελ-
25 φῷ αὐτοῦ ⬦ ἦσαν δὲ παρ᾽ ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοὶ καὶ ὁ πρῶτος
γαμ̊ήσας ἐτελεύτησεν καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυ-
26 ναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ⬦ ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ
27 ὁ τρίτος ἕως τῶν ἑπτά ⬦ ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν κ̊αὶ
28 ἡ γυνή ⬦ ἐν τῇ οὖν° ἀναστάσει τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνὴ
29 πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν ⬦ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύνα-
30 μιν τοῦ θεοῦ ⬦ ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε
ἐκ̊γαμίζονται ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελοι τοῦ° θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσιν ⬦
31 περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥη-
32 θὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος ⬦ ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ἀβραὰμ
καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς ἰακὼβ οὐκ ἔστιν ὁ° θεὸς θεὸς
33 νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων ⬦ καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσ-
34 σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ⬦ οἱ δὲ φαρισαῖοι ἀκούσαντες
ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς σαδδουκαίους συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐ-
35 τό ⬦ καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτὸν
36 καὶ° λέγων ⬦ διδάσκαλε ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ ⬦
37 ὁ δὲ ἰησοῦς° εἶπεν αὐτῷ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου
ἐν ὅλῃ τ̊ῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τ̊ῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ
38 τῇ διανοίᾳ σου ⬦ αὕτη ἐστὶν πρώτη° καὶ μεγάλη ἐντολή ⬦
39 δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σε-
40 αυτόν ⬦ ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ°
41 οἱ προφῆται κρέμανται ⬦ συνηγμένων δὲ τῶν φαρισαίων ἐ-
42 πηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς ⬦ λέγων τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ
43 χριστοῦ τίνος υἱός ἐστιν λέγουσιν αὐτῷ τοῦ δαβ̊ίδ ⬦ λέγει
αὐτοῖς πῶς οὖν δαβ̊ὶδ ἐν πνεύματι κύριον° αὐτὸν καλεῖ λέ-
44 γων ⬦ εἶπεν ὁ° κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου

v.25 T*: γαμησας, V: γημας. **v.27** T*: και, V: ∅. **v.28** T*: ουν αναστασει, V: αναστασει ουν. **v.30** T*: εκγαμιζονται, V: γαμιζονται. **v.30** T*: του θεου εν, V: εν τω. **v.32** T*: ο θεος, V: [ο]. **v.35** T*: και λεγων, V: ∅. **v.37** TK: ιησους ειπεν, M: ιησους εφη, V: εφη. **v.37** TKV: τη, M: ∅. **v.38** T*: πρωτη και μεγαλη, V: η μεγαλη και πρωτη. **v.40** T*: και οι προφηται κρεμανται, V: κρεμαται και οι προφηται. **v.42** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.43** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.43** T*: κυριον αυτον καλει, V: καλει αυτον κυριον. **v.44** T*: ο, V: ∅.

ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπ̊όδιον τῶν ποδῶν σου ⋄ εἰ 45
οὖν δαβ̊ὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν ⋄ καὶ 46
οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ˚ ἀποκριθῆναι λόγον οὐδὲ ἐτόλμησέν
τις ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι ⋄

Τότε ὁ ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς **23**
αὐτοῦ ⋄ λέγων ἐπὶ τῆς μωσ̊έως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμ- 2
ματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ⋄ πάντα οὖν ὅσα ἂν̊ εἴπωσιν ὑμῖν 3
τηρεῖν˚ τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποι-
εῖτε λέγουσιν γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν ⋄ δεσμεύουσιν γ̊ὰρ φορ- 4
τία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους
τῶν ἀνθρώπων τῷ˚ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι
αὐτά ⋄ πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι 5
τοῖς ἀνθρώποις πλατύνουσιν δὲ˚ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ
μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα τῶν˚ ἱματίων αὐτῶν ⋄ φιλοῦσίν 6
τ̊ε τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθε-
δρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς ⋄ καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς 7
ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββὶ ῥαββ̊ί ⋄
ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββὶ εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγη- 8
τὴς˚ ὁ χριστὸς πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε ⋄ καὶ πατέρα 9
μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς εἷς γάρ ἐστιν ὁ˚ πατὴρ ὑμῶν
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⋄ μηδὲ κληθῆτε καθηγηταὶ εἷς˚ γὰρ ὑ- 10
μῶν ἐστιν ὁ καθηγητὴς ὁ χριστός ⋄ ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται 11
ὑμῶν διάκονος ⋄ ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται 12
καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται ⋄ οὐαὶ˚ δὲ ὑμῖν 13
γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰ-
κίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι διὰ
τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα ⋄ οὐ̊αὶ ὑμῖν γραμμα- 14

v.44 T*: υποποδιον, V: υποκατω. **v.45** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.46** T*: αυτω αποκριθηναι, V: αποκριθηναι αυτω. **23. v.2** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.3** TK: αν, MV: εαν. **v.3** T*: τηρειν τηρειτε και ποιειτε, V: ποιησατε και τηρειτε. **v.4** T*: γαρ, V: δε. **v.4** T*: τω δε, V: αυτοι δε τω. **v.5** T*: δε, V: γαρ. **v.5** T*: των ιματιων αυτων, V: ∅. **v.6** T*: τε, V: δε. **v.7** T*: ραββι, V: ∅. **v.8** T*: καθηγητης ο χριστος, V: διδασκαλος. **v.9** T*: ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις, V: υμων ο πατηρ ο ουρανιος. **v.10** T*: εις γαρ υμων εστιν ο καθηγητης, V: οτι καθηγητης υμων εστιν εις. **v.13** TM: ουαι δε υμιν . . . κριμα, K: ουαι υμιν . . . κριμα = v.14, V: ∅. **v.14** TM: ουαι υμιν . . . εισελθειν, KV: ουαι δε υμιν . . . εισελθειν = v.13.

τεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχε-
15 σθε οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν ✧ οὐαὶ ὑμῖν
γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι περιάγετε τὴν θά-
λασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον καὶ ὅταν
16 γένηται ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν ✧ οὐ-
αὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ
οὐδέν ἐστιν ὃς δ᾽ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ ὀφεί-
17 λει ✧ μωροὶ καὶ τυφλοὶ τίς γὰρ μείζων ἐστὶν ὁ χρυσὸς ἢ ὁ
18 ναὸς ὁ ἁγιάζω̊ν τὸν χρυσόν ✧ καὶ ὃς ἐὰ̊ν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσι-
αστηρίῳ οὐδέν ἐστιν ὃς δ᾽ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω
19 αὐτοῦ ὀφείλει ✧ μωροὶ° καὶ τυφλοὶ τί γὰρ μεῖζον τὸ δῶρον
20 ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον ✧ ὁ οὖν ὀμόσας ἐν
τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω
21 αὐτοῦ ✧ καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν
22 τῷ κατοικ̊οῦντι αὐτόν ✧ καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει
ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ ✧
23 οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι ἀπο-
δεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον καὶ
ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου τὴν κρίσιν καὶ τὸν° ἔλεον
24 καὶ τὴν πίστιν ταῦτα̊ ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι ✧ ὁ-
δηγοὶ τυφλοὶ οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα τὴν δὲ κάμηλον
25 καταπίνοντες ✧ οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑπο-
κριταὶ ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παρο-
26 ψίδος ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀ̊κρασίας ✧ φα-
ρισαῖε τυφλὲ καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ°
τῆς παροψίδος ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶ̊ν καθαρόν ✧
27 οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ὅτι παρο-
μοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνον-
ται ὡραῖοι ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης
28 ἀκαθαρσίας ✧ οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς

---

v.17 T*: αγιαζων, V: αγιασας. **v.18** T*: εαν, V: αν. **v.19** T*: μωροι και, V: ∅. **v.21** TKV: κατοικουντι, M: κατοικησαντι. **v.23** T*: τον ελεον, V: το ελεος. **v.23** T*: ταυτα, V: ταυτα [δε]. **v.25** TKV: ακρασιας, M: αδικιας. **v.26** T*: και της παροψιδος, V: ∅. **v.26** T*: αυτων, V: αυτου.

ἀνθρώποις δίκαιοι ἔσωθεν δὲ μεστοί˚ ἐστε ὑποκρίσεως καὶ
ἀνομίας ✧ οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ 29
ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ
μνημεῖα τῶν δικαίων ✧ καὶ λέγετε εἰ ἦμεν ἐν ταῖς ἡμέραις 30
τῶν πατέρων ἡμῶν οὐκ ἂν ἦμεν κοινωνοὶ˚ αὐτῶν ἐν τῷ αἵ-
ματι τῶν προφητῶν ✧ ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε 31
τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας ✧ καὶ ὑμεῖς πληρώσατε 32
τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν ✧ ὄφεις γεννήματα ἐχιδνῶν 33
πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης ✧ διὰ τοῦτο ἰ- 34
δοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ
γραμματεῖς κἀὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε καὶ
ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώ-
ξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν ✧ ὅπως ἔλθῃ ἐφ᾽ ὑμᾶς πᾶν αἷμα 35
δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἄβελ
τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος ζαχαρίου υἱοῦ βαραχίου ὃν
ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου ✧ ἀμὴν 36
λέγω ὑμῖν ἥξει˚ ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην ✧ ἱε- 37
ρουσαλὴμ ἱερουσαλὴμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ
λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν ποσάκις ἠ-
θέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ἐπισυνάγει˚
ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας καὶ οὐκ ἠθελή-
σατε ✧ ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος ✧ λέγω γὰρ 38, 39
ὑμῖν οὐ μή με ἴδητε ἀπ᾽ ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου ✧

Καὶ ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς ἐπορεύετο˚ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καὶ **24**
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδο-
μὰς τοῦ ἱεροῦ ✧ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐ βλέπετε πάντα˚ 2
ταῦτα ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς
οὐ μὴ καταλυθήσεται ✧ καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους 3

v.28 T*: μεστοι εστε, V: εστε μεστοι. **v.30** T*: ημεν, V: ημεθα. **v.30** T*: κοινωνοι αυτων, V: αυτων κοινωνοι. **v.34** T*: και, V: ∅. **v.35** T*: εκχυνομενον, V: εκχυννομενον. **v.36** TKV: ηξει ταυτα παντα, M: οτι ηξει παντα ταυτα. **v.37** TKV: αποκτεινουσα, M: αποκτενουσα. **v.37** T*: επισυναγει ορνις, V: ορνις επισυναγει. **v.37** T*: εαυτης, V: αυτης. **24. v.1** T*: επορευετο απο του ιερου, V: απο του ιερου επορευετο. **v.2** T*: ιησους, V: αποκριθεις. **v.2** T*: παντα ταυτα, V: ταυτα παντα. **v.2** TK: μη, MV: ∅.

τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ᾽ ἰδίαν λέγοντες
εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς πα-
4 ρουσίας καὶ τ̊ῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ✧ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
5 ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ ✧ πολ-
λοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ἐγώ εἰμι
6 ὁ χριστὸς καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν ✧ μελλήσετε δὲ ἀκού-
ειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε δεῖ
7 γὰρ πά̊ντα γενέσθαι ἀλλ᾽ οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος ✧ ἐγερθήσεται
γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν καὶ ἔσον-
8 ται λιμοὶ καὶ˚ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους ✧ πάντα δὲ
9 ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων ✧ τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν
καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων
10 τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου ✧ καὶ τότε σκανδαλισθήσον-
ται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ˚ μισήσουσιν
11 ἀλλήλους ✧ καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ
12 πλανήσουσιν πολλούς ✧ καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνο-
13 μίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν ✧ ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς
14 τέλος οὗτος σωθήσεται ✧ καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγ-
γέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον
15 πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος ✧ ὅταν οὖν ἴδητε τὸ
βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ δανιὴλ τοῦ προφή-
16 του ἑσ̊τὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ ὁ ἀναγινώσκων νοείτω ✧ τότε οἱ ἐν
17 τῇ ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπ̊ὶ τὰ ὄρη ✧ ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ
18 καταβαι̊νέτω ἆ̊ραί τ̊ι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ✧ καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ
19 μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὰ˚ ἱμάτια αὐτοῦ ✧ οὐαὶ δὲ ταῖς
ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς
20 ἡμέραις ✧ προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν
21 χειμῶνος μηδὲ ἐ̊ν σαββάτῳ ✧ ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη
οἵα οὐ γέγονεν ἀπ᾽ ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ᾽ οὐ μὴ
22 γένηται ✧ καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι οὐκ
ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσον-

v.3 T*: της, V: ∅. **v.6** T*: παντα, V: ∅. **v.7** T*: και λοιμοι, V: ∅. **v.10** E: και μισησουσιν αλληλους, ℵ: εις θλιψιν, F: εις θανατον. **v.15** TV: εστος, KM: εστως. **v.16** T*: επι, V: εις. **v.17** T*: καταβαινετω, V: καταβατω. **v.17** TK: τι, MV: τα. **v.18** T*: τα ιματια, V: το ιματιον. **v.20** TK: εν, MV: ∅.

ται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι ⁘ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ ἰδοὺ ὧδε ὁ 23
χριστὸς ἢ ὧδε μὴ πιστεύσητε ⁘ ἐγερθήσονται γὰρ ψευδό- 24
χριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα
καὶ τέρατα ὥστε πλανῆσαι εἰ δυνατὸν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς ⁘
ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν ⁘ ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν ἰδοὺ ἐν τῇ 25, 26
ἐρήμῳ ἐστὶν μὴ ἐξέλθητε ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις μὴ πιστεύ-
σητε ⁘ ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ 27
φαίνεται ἕως δυσμῶν οὕτως ἔσται κα̊ὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου ⁘ ὅπου γὰρ̊ ἐὰν ᾖ̊ τὸ πτῶμα ἐκεῖ συναχθή- 28
σονται οἱ ἀετοί ⁘ εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν 29
ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ
φέγγος αὐτῆς καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται ⁘ καὶ τότε φα- 30
νήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τ̊ῷ οὐρανῷ
καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρα-
νοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς ⁘ καὶ ἀποστελεῖ τοὺς 31
ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φω̊νῆς μεγάλης καὶ ἐπι-
συνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων
ἀπ᾽ ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄ̊κρων αὐτῶν ⁘ ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς 32
μάθετε τὴν παραβολὴν ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται
ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ⁘
οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε πάντα˚ ταῦτα γινώσκετε ὅτι ἐγ- 33
γύς ἐστιν ἐπὶ θύραις ⁘ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ο̊ὐ μὴ παρέλθῃ ἡ 34
γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται ⁘ ὁ οὐρανὸς καὶ 35
ἡ γῆ παρελεύσο̊νται οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν ⁘
περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆ̊ς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ 36
οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶ̊ν εἰ μὴ ὁ πατήρ μο̊υ μόνος ⁘ ὥσπερ 37
δὲ˚ αἱ ἡμέραι τοῦ νῶε οὕτως ἔσται κα̊ὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱ-
οῦ τοῦ ἀνθρώπου ⁘ ὥσπ̊ερ γὰρ ἦ̊σαν ἐν ταῖς ἡμέραις̊ ταῖς 38

---

v.27 TK: και, MV: ∅. **v.28** T*: γαρ, V: ∅. **v.30** T*: τω, V: ∅. **v.31** T*: φωνης, V: ∅, D: και φωνης. **v.31** T*: ακρων, V: [των] ακρων. **v.33** TKV: παντα ταυτα, M: ταυτα παντα. **v.34** T*: ου, V: οτι ου. **v.35** T*: παρελευσονται, V: παρελευσεται. **v.36** TK: της, VM: ∅. **v.36** T*: ουρανων, V: ουρανων ουδε ο υιος. **v.36** T*: μου, V: ∅. **v.37** T*: δε, V: γαρ. **v.37** T*: και, V: ∅.

πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες γαμοῦντες
καὶ ἐκγαμίζοντες ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν νῶε εἰς τὴν κι-
39 βωτόν ✧ καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ
ἦρεν ἅπαντας οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ
40 ἀνθρώπου ✧ τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ ὁ˚ εἷς παραλαμ-
41 βάνεται καὶ ὁ˚ εἷς ἀφίεται ✧ δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι
42 μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται ✧ γρηγορεῖτε οὖν ὅτι
43 οὐκ οἴδατε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται ✧ ἐκεῖνο δὲ γι-
νώσκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης
ἔρχεται ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διορυγῆναι τὴν
44 οἰκίαν αὐτοῦ ✧ διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι ὅτι ᾗ
45 ὥρᾳ˚ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται ✧ τίς ἄρα
ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος ὃν κατέστησεν ὁ κύ-
ριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν
46 τροφὴν ἐν καιρῷ ✧ μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ
47 κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα˚ οὕτως ✧ ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν ✧
48 ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ
49 χρονίζει ὁ˚ κύριός μου ἐλθεῖν ✧ καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς
50 συνδούλους ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθυόντων ✧ ἥ-
ξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ
51 καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει ✧ καὶ διχοτομήσει αὐτὸν καὶ τὸ
μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυ-
θμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων ✧

25 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρ-
θένοις αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς
2 ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου ✧ πέντε δὲ ἦσαν˚ ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι
3 καὶ αἱ πέντε μωραί ✧ αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπά-

---

v.38 T*: ωσπερ, V: ως. **v.38** T*: ημεραις, V: ημεραις [εκειναις]. **v.38** T*: εκγαμιζοντες, V: γαμιζοντες. **v.40** T*: ο, V: ∅. **v.41** T*: μυλωνι, V: μυλω. **v.42** T*: ωρα, V: ημερα. **v.43** T*: διορυγηναι, V: διορυχθηναι. **v.44** T*: ωρα ου δοκειτε, V: ου δοκειτε ωρα. **v.45** T*: αυτου, V: ∅. **v.45** T*: θεραπειας, V: οικετειας. **v.45** T*: διδοναι, V: δουναι. **v.46** T*: ποιουντα ουτως, V: ουτως ποιουντα. **v.48** T*: ο κυριος μου ελθειν, V: μου ο κυριος. **v.49** T*: εσθιειν, V: αυτου εσθιη. **v.49** T*: πινειν, V: πινη. **25. v.1** T*: αυτων, V: εαυτων. **v.1** T*: απαντησιν, V: υπαντησιν. **v.2** T*: ησαν εξ αυτων φρονιμοι και αι πεντε μωραι, V: εξ αυτων ησαν μωραι και πεντε φρονιμοι.

δας ἑάυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ᾽ ἑαυτῶν ἔλαιον ✧ αἱ δὲ φρόνι- 4
μοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπά-
δων ἀὑτῶν ✧ χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι 5
καὶ ἐκάθευδον ✧ μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν ἰδοὺ ὁ 6
νυμφίος ἔρχεται ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ ✧ τότε ἠ- 7
γέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς
λαμπάδας ἀὑτῶν ✧ αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπὸν δότε 8
ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυν-
ται ✧ ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι μήποτε οὐκ 9
ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν πορεύεσθε δὲ˚ μᾶλλον πρὸς τοὺς
πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς ✧ ἀπερχομένων δὲ αὐ- 10
τῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ᾽
αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα ✧ ὕστερον δὲ 11
ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι κύριε κύριε ἄ-
νοιξον ἡμῖν ✧ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ 12
οἶδα ὑμᾶς ✧ γρηγορεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐ- 13
δὲ τὴν ὥραν ἐν˚ ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται ✧ ὥσπερ 14
γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους
καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ✧ καὶ ᾧ μὲν ἔ- 15
δωκεν πέντε τάλαντα ᾧ δὲ δύο ᾧ δὲ ἓν ἑκάστῳ κατὰ τὴν
ἰδίαν δύναμιν καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως ✧ πορευθεὶς δὲ˚ ὁ 16
τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν
ἄλλα πέντε τάλαντα ✧ ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν 17
καὶ˚ αὐτὸς ἄλλα δύο ✧ ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν 18
ἐν˚ τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ ✧
μετὰ δὲ χρόνον˚ πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκεί- 19
νων καὶ συναίρει μετ᾽˚ αὐτῶν λόγον ✧ καὶ προσελθὼν ὁ τὰ 20
πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέ-

---

v.3 T*: αιτινες, V: αι γαρ. **v.3** TK: εαυτων, MV: αυτων. **v.4** T*: αυτων, V: ∅. **v.4** T*: αυτων, V: εαυτων. **v.6** T*: ερχεται, V: ∅. **v.7** T*: αυτων, V: εαυτων. **v.8** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.9** T*: ουκ, V: ου μη. **v.9** T*: δε, V: ∅. **v.13** T*: εν η ο υιος του ανθρωπου ερχεται, V: ∅. **v.16** T*: δε, V: ∅. **v.16** T*: ειργασατο, V: ηργασατο. **v.16** T*: εποιησεν, V: εκερδησεν. **v.16** T*: ταλαντα, V: ∅. **v.17** T*: και, V: ∅. **v.17** T*: και αυτος, V: ∅. **v.18** T*: εν τη γη, V: γην. **v.18** T*: απεκρυψεν, V: εκρυψεν. **v.19** T*: χρονον πολυν, V: πολυν χρονον. **v.19** T*: μετ αυτων λογον, V: λογον μετ αυτων.

γων κύριε πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας ἴδε ἄλλα πέντε
21 τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ᾽° αὐτοῖς ⁘ ἔφη δὲ° αὐτῷ ὁ κύριος αὐ-
τοῦ εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς ἐπὶ πολ-
λῶν σε καταστήσω εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου ⁘
22 προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπεν κύριε δύο
τάλαντά μοι παρέδωκας ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα
23 ἐπ᾽° αὐτοῖς ⁘ ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστὲ ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω εἴσελθε
24 εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου ⁘ προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν
τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν κύριε ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄν-
θρωπος θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ
25 διεσκόρπισας ⁘ καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαν-
26 τόν σου ἐν τῇ γῇ ἴδε ἔχεις τὸ σόν ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος
αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ ᾔδεις ὅτι θε-
ρίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα ⁘
27 ἔδει οὖν° σε βαλεῖν τὸ° ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις καὶ
28 ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ ⁘ ἄρατε οὖν
ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα ⁘
29 τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται ἀπὸ°
30 δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ ⁘ καὶ
τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον
31 ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων ⁘ ὅταν
δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάν-
τες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου
32 δόξης αὐτοῦ ⁘ καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα
τὰ ἔθνη καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν
33 ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων ⁘ καὶ στήσει τὰ μὲν
34 πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων ⁘ τότε
ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ δεῦτε οἱ εὐλογημένοι
τοῦ πατρός μου κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν

v.20 T*: επ αυτοις, V: ∅. **v.21** T*: δε, V: ∅. **v.22** T*: λαβων, V: ∅. **v.22** T*: επ αυτοις, V: ∅. **v.27** T*: ουν σε, V: σε ουν. **v.27** T*: το αργυριον, V: τα αργυρια. **v.29** T*: απο δε του, V: του δε. **v.30** TK: εκβαλλετε, MV: εκβαλετε. **v.31** T*: αγιοι, V: ∅. **v.32** T*: συναχθησεται, V: συναχθησονται. **v.32** T*: αφοριει, V: αφορισει.

βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ✧ ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐ- 35
δώκατέ μοι φαγεῖν ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με ξένος ἤμην
καὶ συνηγάγετέ με ✧ γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με ἠσθένησα 36
καὶ ἐπεσκέψασθέ με ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθε̊τε πρός
με ✧ τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες κύριε 37
πότε σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν ἢ διψῶντα καὶ
ἐποτίσαμεν ✧ πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν ἢ 38
γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν ✧ πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθε̊νῆ ἢ ἐν 39
φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρός σε ✧ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς 40
ἐρεῖ αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων
τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε ✧ τότε ἐρεῖ 41
καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων πορεύεσθε ἀπ᾽ ἐμοῦ οἱ κατηραμέ-
νοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ
τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ✧ ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι 42
φαγεῖν ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με ✧ ξένος ἤμην καὶ οὐ 43
συνηγάγετέ με γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με ἀσθενὴς καὶ
ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με ✧ τότε ἀποκριθήσον- 44
ται αὐ̊τῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες κύριε πότε σε εἴδομεν πει-
νῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ
καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι ✧ τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέ- 45
γων ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐφ᾽ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν
ἐλαχίστων οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε ✧ καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι 46
εἰς κόλασιν αἰώνιον οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον ✧

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους **26**
τούτους εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ✧ οἴδατε ὅτι μετὰ δύο 2
ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι ✧ τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς 3
καὶ˚ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐ-
λὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου καϊάφα ✧ καὶ συνεβου- 4
λεύσαντο ἵνα τὸν ἰησοῦν κρατήσωσιν˚ δόλῳ καὶ ἀποκτείνω-
σιν ✧ ἔλεγον δὲ μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ 5

---

v.36 T*: ηλθετε, V: ηλθατε. **v.39** T*: ασθενη, V: ασθενουντα. **v.44** TK: αυτω, MV: ∅.
26. v.3 T*: και οι γραμματεις, V: ∅. **v.4** TK: κρατησωσιν δολω, MV: δολω κρατησωσιν.

6 λαῷ ⟡ τοῦ δὲ ἰησοῦ γενομένου ἐν βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ σίμωνος
7 τοῦ λεπροῦ ⟡ προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον° μύρου ἔ-
χουσα βαρυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν° κεφαλὴν αὐτοῦ
8 ἀνακειμένου ⟡ ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐ°τοῦ ἠγανάκτησαν
9 λέγοντες εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη ⟡ ἠδύν°ατο γὰρ τοῦτο τὸ° μύ-
10 ρον πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖς ⟡ γνοὺς δὲ ὁ ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικὶ ἔργον γὰρ
11 καλὸν εἰ°ργάσατο εἰς ἐμέ ⟡ πάντοτε° γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε
12 μεθ᾽ ἑαυτῶν ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε ⟡ βαλοῦσα γὰρ αὕτη
τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι
13 με ἐποίησεν ⟡ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγ-
γέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν
14 αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς ⟡ τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώ-
δεκα ὁ λεγόμενος ἰούδας ἰσκαριώτης πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ⟡
15 εἶπεν τί θέλετέ μοι δοῦναι κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτὸν οἱ
16 δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια ⟡ καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει
17 εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ ⟡ τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ λέγοντες αὐ°τῷ ποῦ θέλεις
18 ἑτοιμάσω°μέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα ⟡ ὁ δὲ εἶπεν ὑπάγετε εἰς
τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε αὐτῷ ὁ διδάσκαλος λέ-
γει ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ
19 τῶν μαθητῶν μου ⟡ καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν
20 αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα ⟡ ὀψίας δὲ γε-
21 νομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα ⟡ καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν
22 εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με ⟡ καὶ
λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος° αὐτῶν
23 μήτι ἐγώ εἰμι κύριε ⟡ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ ἐμβάψας μετ᾽
24 ἐμοῦ ἐν° τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα οὗτός με παραδώσει ⟡ ὁ μὲν
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ

---

v.7 T*: αλαβαστρον μυρου εχουσα, V: εχουσα αλαβαστρον μυρου. **v.7** T*: την κεφαλην, V: της κεφαλης. **v.8** T*: αυτου, V: ∅. **v.9** T*: ηδυνατο, V: εδυνατο. **v.9** T*: το μυρον, V: ∅. **v.10** T*: ειργασατο, V: ηργασατο. **v.11** TKV: παντοτε γαρ τους πτωχους, M: τους πτωχους γαρ παντοτε. **v.17** T*: αυτω, V: ∅. **v.17** TKV: ετοιμασωμεν, M: ετοιμασομεν. **v.22** T*: εκαστος αυτων, V: εις εκαστος. **v.23** T*: εν τω τρυβλιω την χειρα, V: την χειρα εν τω τρυβλιω.

οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ διʼ οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν 25
μήτι ἐγώ εἰμι ῥαββὶ λέγει αὐτῷ σὺ εἶπας ⁘ ἐσθιόντων δὲ αὐ- 26
τῶν λαβὼν ὁ ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ
ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπεν λάβετε φάγετε τοῦτό ἐστιν
τὸ σῶμά μου ⁘ καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας 27
ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες ⁘ τοῦτο γάρ ἐ- 28
στιν τὸ αἷμά μου τὸ˚ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν
ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ⁘ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ 29
μὴ πίω ἀπʼ ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου
ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθʼ ὑμῶν καινὸν
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου ⁘ καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον 30
εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν ⁘ τότε λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πάντες 31
ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ γέγρα-
πται γὰρ πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσεται τὰ
πρόβατα τῆς ποίμνης ⁘ μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω 32
ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν αὐ- 33
τῷ εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ ἐγὼ οὐδέποτε
σκανδαλισθήσομαι ⁘ ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω σοι ὅτι 34
ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ
με ⁘ λέγει αὐτῷ ὁ πέτρος κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν οὐ 35
μή σε ἀπαρνήσομαι ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον ⁘
τότε ἔρχεται μετʼ αὐτῶν ὁ ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον γεθ- 36
σημανῆ καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ
ἀπελθὼν προσεύξωμαι˚ ἐκεῖ ⁘ καὶ παραλαβὼν τὸν πέτρον 37
καὶ τοὺς δύο υἱοὺς ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδη-
μονεῖν ⁘ τότε λέγει αὐτοῖς περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου 38

---

v.26 T*: τον, V: ∅. **v.26** TKV: ευλογησας, M: ευχαριστησας. **v.26** T*: εδιδου, V: δους. **v.26** T*: και, V: ∅. **v.27** T*: το, V: ∅. **v.28** T*: το της καινης, V: της. **v.28** T*: εκχυνομενον, V: εκχυννομενον. **v.29** T*: οτι, V: ∅. **v.29** T*: γεννηματος, V: γενηματος. **v.31** T*: διασκορπισθησεται, V: διασκορπισθησονται. **v.33** TK: και, MV: ∅. **v.33** TKV: εγω, M: εγω δε. **v.35** TKV: απαρνησομαι, M: απαρνησωμαι. **v.35** TKV: και, M: δε και. **v.35** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.36** T*: γεθσημανη, V: γεθσημανι. **v.36** T*: προσευξωμαι εκει, V: εκει προσευξωμαι. **v.38** TKV: αυτοις, M: αυτοις ο ιησους.

39 ἕως θανάτου μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ᾽ ἐμοῦ ⁘ καὶ
προ͂ελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχό-
μενος καὶ λέγων πάτερ μου εἰ δυνατόν ἐστιν παρ͂ελθέτω
ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ᾽ ὡς
40 σύ ⁘ καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς
καθεύδοντας καὶ λέγει τῷ πέτρῳ οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν
41 ὥραν γρηγορῆσαι μετ᾽ ἐμοῦ ⁘ γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε
ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμὸν τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ
42 δὲ σὰρξ ἀσθενής ⁘ πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο
λέγων πάτερ μου εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ˚ ποτὴριον παρελ-
θεῖν ἀπ˚˚ ἐμοῦ ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω γενηθήτω τὸ θέλημά σου ⁘
43 καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει˚ αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας ἦσαν γὰρ
44 αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι ⁘ καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ἀπελ-
θὼν˚ πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼ͂ν ⁘
45 τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὖτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς κα-
θεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν ⁘
46, 47 ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με ⁘ καὶ ἔτι
αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθεν καὶ
μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν
48 ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ ⁘ ὁ δὲ παραδιδοὺς
αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων ὃν ἂν φιλήσω αὐτός
49 ἐστιν κρατήσατε αὐτόν ⁘ καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ ἰησοῦ
50 εἶπεν χαῖρε ῥαββὶ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν ⁘ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶ-
πεν αὐτῷ ἑταῖρε ἐφ᾽ ᾧ˚ πάρει τότε προσελθόντες ἐπέβαλον
51 τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν ⁘ καὶ ἰδοὺ
εἷς τῶν μετὰ ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μά-
χαιραν αὐτοῦ καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖ-
52 λεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον ⁘ τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀπόστρεψόν
σου˚ τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς πάντες γὰρ οἱ λα-

v.39 TKV: προελθων, M: προσελθων. **v.39** T*: παρελθετω, V: παρελθατω. **v.42** T*: το ποτηριον, V: ∅. **v.42** T*: απ εμου, V: ∅. **v.43** T*: ευρισκει αυτους παλιν, V: παλιν ευρεν αυτους. **v.44** T*: απελθων παλιν, V: παλιν απελθων. **v.44** T*: ειπων, V: ειπων παλιν. **v.45** T*: αυτου, V: ∅. **v.50** T*: ω, V: ο. **v.52** T*: σου την μαχαιραν, V: την μαχαιραν σου.

βόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται ⬦ ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ 53
δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου καὶ παραστή-
σει μοι πλείους° ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων ⬦ πῶς οὖν 54
πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι ⬦ ἐν ἐκείνῃ 55
τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με καθ᾽ ἡμέραν πρὸς°
ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ
με ⬦ τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν 56
προφητῶν τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον ⬦
οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς καϊάφαν τὸν 57
ἀρχιερέα ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθη-
σαν ⬦ ὁ δὲ πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς 58
αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν
ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος ⬦ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ° οἱ πρεσβύτε- 59
ροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ
τοῦ ἰησοῦ ὅπως αὐτὸν° θανατώσωσιν ⬦ καὶ οὐχ εὗρον καὶ° 60
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων οὐχ εὗρον ⬦ ὕστε- 61
ρον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες° εἶπον οὗτος ἔφη
δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμε-
ρῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν ⬦ καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν 62
αὐτῷ οὐδὲν ἀποκρίνῃ τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν ⬦ ὁ 63
δὲ ἰησοῦς ἐσιώπα καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ
ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ
σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ⬦ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς σὺ 64
εἶπας πλὴν λέγω ὑμῖν ἀπ᾽ ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ
τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ⬦ τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ 65
ἱμάτια αὐτοῦ λέγων ὅτι ἐβλασφήμησεν τί ἔτι χρείαν ἔχο-

---

v.52 T*: μαχαιρα, V: μαχαιρη. **v.52** TKV: απολουνται, M: αποθανουνται. **v.53** T*: αρτι, V: ∅. **v.53** T*: πλειους η, V: αρτι πλειω. **v.53** T*: λεγεωνας, V: λεγιωνας. **v.55** T*: εξηλθετε, V: εξηλθατε. **v.55** T*: προς υμας εκαθεζομην διδασκων εν τω ιερω, V: εν τω ιερω εκαθεζομην διδασκων. **v.59** T*: και οι πρεσβυτεροι, V: ∅. **v.59** TKV: αυτον θανατωσωσιν, M: θανατωσωσιν αυτον. **v.60** T*: και πολλων ψευδομαρτυρων προσελθοντων ουχ ευρον, V: πολλων προσελθοντων ψευδομαρτυρων. **v.61** T*: ψευδομαρτυρες ειπον, V: ειπαν. **v.61** T*: αυτον, V: ∅. **v.63** T*: αποκριθεις, V: ∅. **v.65** T*: οτι, V: ∅.

μεν μαρτύρων ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐ̊τοῦ ✧
66 τί ὑμῖν δοκεῖ οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπο̊ν ἔνοχος θανάτου ἐ-
67 στίν ✧ τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφι-
68 σαν αὐτὸν οἱ δὲ ἐῤῥάπισαν ✧ λέγοντες προφήτευσον ἡμῖν
69 χριστὲ τίς ἐστιν ὁ παίσας σε ✧ ὁ δὲ πέτρος ἔξω° ἐκάθητο ἐν
τῇ αὐλῇ καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα καὶ
70 σὺ ἦσθα μετὰ ἰησοῦ τοῦ γαλιλαίου ✧ ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμ-
71 προσθεν π̊άντων λέγων οὐκ οἶδα τί λέγεις ✧ ἐξελθόντα δὲ
αὐ̊τὸ̊ν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει τ̊οῖς ἐ-
72 κεῖ κα̊ὶ οὗτος ἦν μετὰ ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου ✧ καὶ πάλιν
73 ἠρνήσατο με̊θ᾽ ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον ✧ μετὰ
μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ πέτρῳ ἀληθῶς
καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ ✧
74 τότε ἤρξατο καταν̊αθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν
75 ἄνθρωπον καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν ✧ καὶ ἐμνήσθη
ὁ πέτρος τοῦ ῥήματος το̊ῦ ἰησοῦ εἰρηκότος αὐ̊τῷ ὅτι πρὶν
ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔ-
κλαυσεν πικρῶς ✧

27 Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ ἰησοῦ ὥστε
2 θανατῶσαι αὐτόν ✧ καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ πα-
3 ρέδωκαν αὐτὸν° ποντίῳ πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι ✧ τότε ἰδὼν ἰ-
ούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη μεταμεληθεὶς
ἀπ̊έστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ
4 τ̊οῖς πρεσβυτέροις ✧ λέγων ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῶον
5 οἱ δὲ εἶπο̊ν τί πρὸς ἡμᾶς σὺ ὄψε̊ι ✧ καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια
6 ἐν° τῷ ναῷ ἀνεχώρησεν καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο ✧ οἱ δὲ ἀρ-
χιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπο̊ν οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐ-
7 τὰ εἰς τὸν κορβανᾶν ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν ✧ συμβούλιον

---

v.65 T*: αυτου, V: ∅. **v.66** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.67** T*: ερραπισαν, V: εραπισαν. **v.69** T*: εξω εκαθητο, V: εκαθητο εξω. **v.70** TKV: παντων, M: αυτων παντων. **v.71** T*: αυτον, V: ∅. **v.71** TKV: τοις, M: αυτοις. **v.71** T*: και, V: ∅. **v.72** T*: μεθ, V: μετα. **v.74** TK: καταναθεματιζειν, MV: καταθεματιζειν. **v.75** T*: του, V: ∅. **v.75** T*: αυτω, V: ∅. **27. v.2** T*: αυτον ποντιω, V: ∅. **v.3** T*: απεστρεψεν, V: εστρεψεν. **v.3** T*: τοις, V: ∅. **v.4** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.4** T*: οψει, V: οψη. **v.5** T*: εν τω ναω, V: εις τον ναον. **v.6** T*: ειπον, V: ειπαν.

δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως
εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις ⬦ διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς 8
αἵματος ἕως τῆς σήμερον ⬦ τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ ἱ- 9
ερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα
ἀργύρια τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱ-
ῶν ἰσραήλ ⬦ καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως 10
καθὰ συνέταξέν μοι κύριος ⬦ ὁ δὲ ἰησοῦς ἔστὴ ἔμπροσθεν 11
τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων σὺ
εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ὁ δὲ ἰησοῦς ἔφη αὐτ̊ῷ σὺ λέ-
γεις ⬦ καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων 12
καὶ τῶ̊ν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο ⬦ τότε λέγει αὐτῷ 13
ὁ πιλάτος οὐκ ἀκούεις πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσιν ⬦ καὶ 14
οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα ὥστε θαυμάζειν τὸν
ἡγεμόνα λίαν ⬦ κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν 15
ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἤθελον ⬦ εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπί- 16
σημον λεγόμενον βα̊ραββᾶν ⬦ συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶ- 17
πεν αὐτοῖς ὁ πιλάτος τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν βαραββ̊ᾶν
ἢ ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν ⬦ ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον 18
παρέδωκαν αὐτόν ⬦ καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος 19
ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα μηδέν σοι
καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ᾽ ὄ-
ναρ δι᾽ αὐτόν ⬦ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν 20
τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν βαραββᾶν τὸν δὲ ἰησοῦν
ἀπολέσωσιν ⬦ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς τίνα 21
θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν οἱ δὲ εἶπο̊ν βαραββᾶν ⬦
λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος τί οὖν ποιήσω ἰησοῦν τὸν λεγόμενον 22
χριστὸν λέγουσιν αὐτ̊ῷ πάντες σταυρωθήτω ⬦ ὁ δὲ ἡγε̊μὼν 23
ἔφη τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγον-
τες σταυρωθήτω ⬦ ἰδὼν δὲ ὁ πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ 24
μᾶλλον θόρυβος γίνεται λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας
ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ˚

v.11 T*: εστη, V: εσταθη. **v.11** T*: αυτω, V: ∅. **v.12** T*: των, V: ∅. **v.16** T*: βαραββαν, V: [ιησουν] βαραββαν. **v.17** T*: βαραββαν, V: [ιησουν τον] βαραββαν. **v.21** T*: ειπον, V: ειπαν τον. **v.22** T*: αυτω, V: ∅. **v.23** T*: ηγεμων, V: ∅. **v.24** T*: του δικαιου, V: ∅.

25 δικαίου τούτου ὑμεῖς ὄψεσθε ⋄ καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς
26 εἶπεν τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ⋄ τότε
ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν βαραββᾶν τὸν δὲ ἰησοῦν φραγελλώσας
27 παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ ⋄ τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμό-
νος παραλαβόντες τὸν ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον
28 ἐπ᾽ αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν ⋄ καὶ ἐκδύσαντες° αὐτὸν περι-
29 έθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην ⋄ καὶ πλέξαντες στέφανον
ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν° κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλα-
μον ἐπὶ° τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν
αὐτοῦ ἐνέπαιζὸν αὐτῷ λέγοντες χαῖρε ὁ° βασιλεῦς τῶν ἰου-
30 δαίων ⋄ καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ
31 ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ⋄ καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ
ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια
32 αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι ⋄ ἐξερχόμε-
νοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον κυρηναῖον ὀνόματι σίμωνα τοῦτον
33 ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ⋄ καὶ ἐλθόντες εἰς
τόπον λεγόμενον γολγοθᾶ ὅς̊ ἐστιν λεγόμενος° κρανίου τό-
34 πος ⋄ ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξὸς μετὰ χολῆς μεμιγμένον καὶ
35 γευσάμενος οὐκ ἤθελὲν πιεῖν ⋄ σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν δι-
εμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἵνα° πλη-
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά
μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον ⋄
36, 37 καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ ⋄ καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην οὗτός
38 ἐστιν ἰησοῦς ὁ βασιλεῦς τῶν ἰουδαίων ⋄ τότε σταυροῦνται
σὺν αὐτῷ δύο λῃσταὶ εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων ⋄
39 οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς
40 κεφαλὰς αὐτῶν ⋄ καὶ λέγοντες ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ
ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν σῶσον σεαυτὸν εἰ υἱὸς εἶ τοῦ

---

v.28 T*: εκδυσαντες αυτον περιεθηκαν αυτω χλαμυδα κοκκινην, V: εκδυσαντες αυτον χλαμυδα κοκκινην περιεθηκαν αυτω, D: ενδυσαντες αυτον ιματιον πορφυρουν και χλαμυδα κοκκινην περιεθηκαν αυτω. **v.29** T*: την κεφαλην, V: της κεφαλης. **v.29** T*: επι την δεξιαν, V: εν τη δεξια. **v.29** T*: ενεπαιζον, V: ενεπαιξαν. **v.29** T*: ο βασιλευς, V: βασιλευ. **v.33** TK: ος, MV: ο. **v.33** T*: λεγομενος κρανιου τοπος, V: κρανιου τοπος λεγομενος. **v.34** T*: οξος, V: οινον. **v.34** T*: ηθελεν, V: ηθελησεν. **v.35** TK: ινα . . . κληρον, MV: ∅.

θεοῦ ˚κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ⋄ ὁμοίως δὲ˚ καὶ οἱ ἀρχι- 41
ερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων˚
ἔλεγον ⋄ ἄλλους ἔσωσεν ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι ˚εἰ βα- 42
σιλεὺς ἰσραὴλ ἐστιν καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ
πιστεύσομεν αὐ˚τῷ ⋄ πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεὸν ῥυσάσθω νῦν 43
αὐ˚τὸν εἰ θέλει αὐτὸν εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός ⋄ τὸ δ᾽ αὐ- 44
τὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες ˚αὐτῷ ὠνείδιζον αὐ˚τῷ ⋄
ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως 45
ὥρας ἐ˚ννάτης ⋄ περὶ δὲ τὴν ἐ˚ννάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ ἰ- 46
ησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων ἠλὶ ἠλὶ λ˚αμὰ σαβαχθανὶ τοῦτ᾽
ἔστιν θεέ μου θεέ μου ἱνατί με ἐγκατέλιπες ⋄ τινὲς δὲ τῶν ἐ- 47
κεῖ ἑστώ˚των ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι ἠλίαν φωνεῖ οὗτος ⋄ καὶ 48
εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε
ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν ⋄ οἱ δὲ λοιποὶ 49
ἔλεγον ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται ἠλίας σώσων αὐτόν˚ ⋄ ὁ δὲ 50
ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα ⋄
καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς˚ δύο ἀπὸ 51
ἄνωθεν ἕως κάτω καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθη-
σαν ⋄ καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν 52
κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη˚ ⋄ καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνη- 53
μείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν
καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς ⋄ ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ᾽ 54
αὐτοῦ τηροῦντες τὸν ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γε-
νόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν
οὗτος ⋄ ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεω- 55
ροῦσαι αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας
διακονοῦσαι αὐτῷ ⋄ ἐν αἷς ἦν μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μα- 56
ρία ἡ τοῦ ἰακώβου καὶ ἰωσῆ˚ μήτηρ καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν

---

v.40 T*: καταβηθι, V: [και] καταβηθι. **v.41** T*: δε, V: ∅. **v.41** TKV: πρεσβυτερων, M: πρεσβυτερων και φαρισαιων. **v.42** T*: ει, V: ∅. **v.42** TK: αυτω, M: επ αυτω, V: επ αυτον. **v.43** T*: αυτον, V: ∅. **v.44** T*: αυτω, V: συν αυτω. **v.44** TK: αυτω, MV: αυτον. **v.45** TK: εννατης, MV: ενατης. **v.46** TK: εννατην, MV: ενατην. **v.46** TK: λαμα, M: λιμα, V: λεμα. **v.47** T*: εστωτων, V: εστηκοτων. **v.49** EA: αυτον (see Joh 19.34), ℵBC: αυτον αλλος δε λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και εξηλθεν υδωρ και αιμα. **v.51** T*: εις δυο απο ανωθεν εως κατω, V: απ ανωθεν εως κατω εις δυο. **v.52** T*: ηγερθη, V: ηγερθησαν. **v.56** T*: ιωση, V: ιωσηφ.

57 ζεβεδαίου ⁘ ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος
ἀπὸ ἀριμαθαίας τοὔνομα ἰωσὴφ ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσεν
58 τῷ ἰησοῦ ⁘ οὗτος προσελθὼν τῷ πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα
τοῦ ἰησοῦ τότε ὁ πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ˚ σῶμα ⁘
59 καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι κα-
60 θαρᾷ ⁘ καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐ-
λατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ
61 θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν ⁘ ἦν δὲ ἐκεῖ μαρία ἡ μαγδα-
ληνὴ καὶ ἡ ἄλλη μαρία καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου ⁘
62 τῇ δὲ ἐπαύριον ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευὴν συνήχθη-
63 σαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς πιλάτον ⁘ λέγοντες
κύριε ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν μετὰ
64 τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι ⁘ κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν
τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ νυκ˚τὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ ἠγέρθη
ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώ-
65 της ⁘ ἔφη δὲ˚ αὐτοῖς ὁ πιλάτος ἔχετε κουστωδίαν ὑπάγετε
66 ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε ⁘ οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο
τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας ⁘
28 Ὀψὲ δὲ σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων
ἦλθεν μαρία˚ ἡ μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη μαρία θεωρῆσαι
2 τὸν τάφον ⁘ καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας ἄγγελος γὰρ
κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ ˚προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν
3 λίθον ἀπὸ˚ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ ⁘ ἦν δὲ ἡ
ἰδέα˚ αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ˚
4 χιών ⁘ ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες
5 καὶ ἐγένοντο˚ ὡσεὶ νεκροί ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν
ταῖς γυναιξὶν μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς οἶδα γὰρ ὅτι ἰησοῦν τὸν
6 ἐσταυρωμένον ζητεῖτε ⁘ οὐκ ἔστιν ὧδε ἠγέρθη γὰρ καθὼς
7 εἶπεν δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ˚ κύριος ⁘ καὶ

---

v.57 T*: εμαθητευσεν, V: εμαθητευθη. **v.58** T*: το σωμα, V: ∅. **v.59** T*: σινδονι, V: [εν] σινδονι. **v.61** T*: μαρια, V: μαριαμ. **v.64** T*: νυκτος, V: ∅. **v.65** T*: δε, V: ∅. **28. v.1** T*: μαρια, V: μαριαμ. **v.2** T*: προσελθων, V: και προσελθων. **v.2** T*: απο της θυρας, V: ∅. **v.3** T*: ιδεα, V: ειδεα. **v.3** T*: ωσει, V: ως. **v.4** T*: εγενοντο ωσει, V: εγενηθησαν ως. **v.6** T*: ο κυριος, V: ∅.

ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη
ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν
ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν ✧ καὶ ἐξ̊έλθοῦσαι τα- 8
χὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔ-
δραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ✧ ὡς° δὲ ἐπορεύ- 9
οντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ὁ° ἰησοῦς
ἀπ̊ήντησεν αὐταῖς λέγων χαίρετε αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκρά-
τησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ✧ τότε λέ- 10
γει αὐταῖς ὁ ἰησοῦς μὴ φοβεῖσθε ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς
ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν γαλιλαίαν κἀ̊κεῖ με
ὄψονται ✧ πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ τινὲς τῆς κουστω- 11
δίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν
ἅπαντα τὰ γενόμενα ✧ καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυ- 12
τέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς
στρατιώταις ✧ λέγοντες εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς 13
ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων ✧ καὶ ἐὰν ἀ- 14
κουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ
ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν ✧ οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια 15
ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν καὶ διε̊φημίσθη ὁ λόγος οὗτος
παρὰ ἰ̊ουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον̊ ✧ οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ 16
ἐπορεύθησαν εἰς τὴν γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐ-
τοῖς ὁ ἰησοῦς ✧ καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐ̊τῷ οἱ 17
δὲ ἐδίστασαν ✧ καὶ προσελθὼν ὁ ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς 18
λέγων ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐραν̊ῷ καὶ ἐπὶ γ̊ῆς ✧
π̊ορευθέντες οὖ̊ν̊ μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζ̊οντες 19
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος ✧ διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετει- 20
λάμην ὑμῖν καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας
ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀμ̊ήν ✧

---

v.8 T*: εξελθουσαι, V: απελθουσαι. **v.9** T*: ως δε επορευοντο απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου, V: ∅. **v.9** TK: ο, MV: ∅. **v.9** T*: απηντησεν, V: υπηντησεν. **v.10** TKV: κακει, M: και εκει. **v.15** E: διεφημισθη, ℵ: εφημισθη. **v.15** E: ιουδαιοις μεχρι, D: τοις ιουδαιοις εως. **v.15** T*: σημερον, V: σημερον [ημερας], BD: σημερον ημερας. **v.17** T*: αυτω, V: ∅. **v.18** E: ουρανω, D: ουρανοις. **v.18** T*: γης, V: [της] γης, BD: της γης. **v.19** E: πορευθεντες, F: καθως απεστειλεν με ο πατηρ καγω αποστελω υμας πορευθεντες. **v.19** TKV: ουν, M: ∅, D: νυν. **v.19** E: βαπτιζοντες, BD: βαπτισαντες. **v.20** T*: αμην, V: ∅.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ
ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ°

1, 2 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ° τοῦ θεοῦ ✧ ὡς̊
γέγραπται ἐν τοῖς° προφήταις ἰδοὺ ἐγ̊ὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγ-
γελόν μου πρὸ προσώπου σου ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν
3 σου ἔμπροσθέν° σου ✧ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμά-
σατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ ✧
4 ἐγένετο ἰωάννης βα̊πτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βά-
5 πτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ✧ καὶ ἐξεπορεύετο
πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ ἰουδαία χώρα καὶ οἱ ἱεροσολυμῖται
καὶ° ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ᾽ αὐτοῦ
6 ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ✧ ἦ̊ν° δὲ ἰωάννης ἐν-
δεδυμένος τρ̊ίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
7 ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον ✧ καὶ
ἐκήρυσσεν λέγων ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου
οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδη-
8 μάτων αὐτοῦ ✧ ἐγὼ μὲν̊ ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν̊ ὕδατι αὐτὸς δὲ
9 βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ ✧ καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις ἦ̊λθεν ἰησοῦς ἀπὸ ναζαρὲτ̊ τῆς γαλιλαίας καὶ
10 ἐβαπτίσθη ὑπὸ° ἰωάννου εἰς τὸν ἰορδάνην ✧ καὶ εὐθέω̊ς ἀ-
ναβαίνων ἀπ̊ὸ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς
11 καὶ τὸ πνεῦμα ὡσε̊ὶ περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ̊᾽ αὐτόν ✧ καὶ
φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπη-
12 τὸς ἐν ᾧ̊° εὐδόκησα ✧ καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει

T: ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, K: ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, MV: ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ. **1. v.1** T*: υιου του θεου, V: [υιου θεου], ℵ*: ∅, ℵBD: υιου θεου, F: υιου του κυριου. **v.2** T*: ως, V: καθως. **v.2** T*: τοις προφηταις, V: τω ησαια τω προφητη. **v.2** T*: εγω, V: ∅. **v.2** T*: εμπροσθεν σου, V: ∅. **v.4** T*: βαπτιζων, V: [ο] βαπτιζων. **v.5** T*: και εβαπτιζοντο παντες εν τω ιορδανη ποταμω υπ αυτου, V: παντες και εβαπτιζοντο υπ αυτου εν τω ιορδανη ποταμω. **v.6** TK: ην δε, M: ην δε ο, V: και ην ο. **v.6** E: τριχας, D: δερρην. **v.8** T*: μεν, V: ∅. **v.8** T*: εν, V: ∅. **v.9** TMV: ναζαρετ, K: ναζαρεθ. **v.9** T*: υπο ιωαννου εις τον ιορδανην, V: εις τον ιορδανην υπο ιωαννου. **v.10** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.10** T*: απο, V: εκ. **v.10** T*: ωσει, V: ως. **v.10** T*: επ, V: εις. **v.11** T*: ω, V: σοι.

εἰς τὴν ἔρημον ◈ καὶ ἦν ἐ̊κεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας° τεσσα- 13
ράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ καὶ ἦν μετὰ τῶν
θηρίων καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ ◈ μετὰ δὲ τὸ πα- 14
ραδοθῆναι τὸν ἰωάννην ἦλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν γαλιλαίαν
κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς° βασιλείας τοῦ θεοῦ ◈ καὶ λέ- 15
γων ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ◈ περιπα- 16
τῶν° δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαίας εἶδεν σίμωνα καὶ
ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐ̊τοῦ βάλλοντας° ἀμφίβληστρον ἐν
τῇ θαλάσσῃ ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς ◈ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς 17
δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώ-
πων ◈ καὶ εὐ̊θέ̊ως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐ̊τῶν ἠκολούθησαν 18
αὐτῷ ◈ καὶ προβὰς ἐ̊κεῖθεν ὀλίγον εἶδεν ἰάκωβον τὸν τοῦ ζε- 19
βεδαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ
πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα ◈ καὶ εὐ̊θέ̊ως ἐκάλεσεν αὐ- 20
τοὺς καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ ◈ καὶ εἰσπορεύ- 21
ονται εἰς κα̊περναοὺμ καὶ εὐ̊θέ̊ως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν
εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν ◈ καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ 22
διδαχῇ αὐτοῦ ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων
καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς ◈ κα̊ὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν 23
ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ καὶ ἀνέκραξεν ◈ λέγων 24
ἔα̊ τί ἡμῖν καὶ σοὶ ἰησοῦ ναζαρηνὲ ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς
οἶδά σε τίς εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ ◈ καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰη- 25
σοῦς λέγων φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ ◈ καὶ σπαράξαν 26
αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ κρ̊άξαν φωνῇ μεγάλῃ
ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ◈ καὶ ἐθαμβήθησαν π̊άντες ὥστε συζη- 27
τεῖν πρὸς α̊ὑτοὺς λέγοντας τί ἐστιν τοῦτο τίς° ἡ διδαχὴ ἡ

---

v.13 T*: εκει, V: ∅. **v.13** T*: ημερας τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα ημερας. **v.14** T*: της βασιλειας, V: ∅. **v.16** T*: περιπατων δε, V: και παραγων. **v.16** TK: αυτου, M: αυτου του σιμωνος, V: σιμωνος. **v.16** T*: βαλλοντας αμφιβληστρον, V: αμφιβαλλοντας. **v.18** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.18** T*: αυτων, V: ∅. **v.19** T*: εκειθεν, V: ∅. **v.20** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.21** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.21** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.23** T*: και, V: και ευθυς. **v.24** T*: εα, V: ∅. **v.26** T*: κραξαν, V: φωνησαν. **v.27** T*: παντες, V: απαντες. **v.27** TK: αυτους, MV: εαυτους. **v.27** T*: τις η διδαχη η καινη αυτη οτι, V: διδαχη καινη.

καινὴ αὕτη ὅτι κατ᾽ ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασιν τοῖς ἀκα-
28 θάρτοις ἐπιτάσσει καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ ⬦ ἐξῆλθεν˚ δὲ ἡ
ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς̊ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς γαλιλαίας ⬦
29 καὶ εὐθέως̊ ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς τὴν
οἰκίαν σίμωνος καὶ ἀνδρέου μετὰ ἰακώβου καὶ ἰωάννου ⬦
30 ἡ δὲ πενθερὰ σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα καὶ εὐθέως̊
31 λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς ⬦ καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν
κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς̊ καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς
32 εὐθέως̊ καὶ διηκόνει αὐτοῖς ⬦ ὀψίας δὲ γενομένης ὅτε ἔδυ
ὁ ἥλιος ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ
33 τοὺς δαιμονιζομένους ⬦ καὶ ἡ˚ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν
34 πρὸς τὴν θύραν ⬦ καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχον-
τας ποικίλαις νόσοις καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν καὶ οὐκ
35 ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν ⬦ καὶ πρωῒ ἔν-
νυχὸν̊ λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον
36 κἀκεῖ προσηύχετο ⬦ καὶ κατεδίωξἀν̊ αὐτὸν ὁ˚ σίμων καὶ οἱ
37 μετ᾽ αὐτοῦ ⬦ καὶ εὑρόντ̊ες αὐτὸν λέγ̊ουσιν αὐτῷ ὅτι πάντες
38 ζητοῦσίν˚ σε ⬦ καὶ λέγει αὐτοῖς ἄγωμεν̊ εἰς τὰς ἐχομένας
κωμοπόλεις ἵνα κἀ̊κεῖ κηρύξω εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυ̊θα ⬦
39 καὶ ἦν̊ κηρύσσων ἐν˚ ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν
40 γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων ⬦ καὶ ἔρχεται πρὸς
αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτ̊ὸν καὶ
41 λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι ⬦ ὁ˚ δὲ ἰ-
ησοῦς σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο˚ αὐτοῦ καὶ
42 λέγει αὐτῷ θέλω καθαρίσθητι ⬦ καὶ εἰπόντος˚ αὐτοῦ εὐθέως
43 ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ λέπρα καὶ ἐκαθαρίσθη ⬦ καὶ ἐμβρι-

v.28 T*: εξηλθεν δε, V: και εξηλθεν. **v.28** T*: ευθυς, V: ευθυς πανταχου. **v.29** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.30** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.31** T*: αυτης, V: ∅. **v.31** T*: ευθεως, V: ∅. **v.33** T*: η πολις ολη επισυνηγμενη ην, V: ην ολη η πολις επισυνηγμενη. **v.35** T*: εννυχον, V: εννυχα. **v.36** T*: κατεδιωξαν, V: κατεδιωξεν. **v.36** T*: ο, V: ∅. **v.37** T*: ευροντες, V: ευρον. **v.37** T*: λεγουσιν, V: και λεγουσιν. **v.37** TKV: ζητουσιν σε, M: σε ζητουσιν. **v.38** T*: αγωμεν, V: αγωμεν αλλαχου. **v.38** TK: κακει, MV: και εκει. **v.38** T*: εξεληλυθα, V: εξηλθον. **v.39** T*: ην, V: ηλθεν. **v.39** T*: εν ταις συναγωγαις, V: εις τας συναγωγας. **v.40** T*: αυτον, V: ∅. **v.41** T*: ο δε ιησους σπλαγχνισθεις, V: και σπλαγχνισθεις, D: και οργισθεις. **v.41** T*: ηψατο αυτου, V: αυτου ηψατο. **v.42** T*: ειποντος αυτου ευθεως, V: ευθυς.

μησάμενος αὐτῷ εὐθέὣς ἐξέβαλεν αὐτόν ◇ καὶ λέγει αὐτῷ 44
ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς ἀλλ᾽ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱε-
ρεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν
μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς ◇ ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσ- 45
σειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον ὥστε μηκέτι αὐτὸν
δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν ἀλλ᾽ ἔξω ἐν ἐρήμοις
τόποις ἦν καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν ◇

Καὶ πάλιν° εἰσῆλθεν εἰς καπερναοὺμ δι᾽ ἡμερῶν καὶ ἠ- **2**
κούσθη ὅτι εἰς° οἶκόν ἐστιν ◇ καὶ εὐθέὣς συνήχθησαν πολ- 2
λοὶ ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐλά-
λει αὐτοῖς τὸν λόγον ◇ καὶ ἔρχονται πρὸς° αὐτὸν παραλυτι- 3
κὸν φέροντες αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων ◇ καὶ μὴ δυνάμενοι 4
προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἀπεστέγασαν τὴν στέγην
ὅπου ἦν καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσιν τὸν κράββατον° ἐφ᾽ ᾧ ὁ
παραλυτικὸς κατέκειτο ◇ ἰδὼν° δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐ- 5
τῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ τέκνον ἀφέωνταί° σοι αἱ ἁμαρτίαι
σου ◇ ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ δι- 6
αλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ◇ τί οὗτος οὕτως λαλεῖ 7
βλασφημίας τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός ◇
καὶ εὐθέὣς ἐπιγνοὺς ὁ ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως 8
διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς εἶπεν αὐτοῖς τί ταῦτα διαλογίζεσθε
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ◇ τί ἐστιν εὐκοπώτερον εἰπεῖν τῷ πα- 9
ραλυτικῷ ἀφέωνταί° σοι αἱ ἁμαρτίαι ἢ εἰπεῖν ἔγειραι° καὶ
ἆρόν σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει ◇ ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι 10
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ° τῆς γῆς
ἁμαρτίας λέγει τῷ παραλυτικῷ ◇ σοὶ λέγω ἔγειραι° καὶ ἆ- 11

---

v.43 T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.44** T*: αλλ, V: αλλα. **v.44** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.45** T*: εν, V: επ. **v.45** T*: πανταχοθεν, V: παντοθεν. **2. v.1** TK: παλιν εισηλθεν, M: εισηλθεν παλιν, V: εισελθων παλιν. **v.1** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.1** T*: και, V: ∅. **v.1** T*: εις οικον, V: εν οικω. **v.2** T*: ευθεως, V: ∅. **v.3** T*: προς αυτον παραλυτικον φεροντες, V: φεροντες προς αυτον παραλυτικον. **v.4** T*: προσεγγισαι, V: προσενεγκαι. **v.4** T*: κραββατον εφ ω, V: κραβαττον οπου. **v.5** T*: ιδων δε, V: και ιδων. **v.5** T*: αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου, V: αφιενται σου αι αμαρτιαι. **v.7** T*: βλασφημιας, V: βλασφημει. **v.8** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.8** TKV: ουτως, M: ουτως αυτοι. **v.8** T*: ειπεν, V: λεγει. **v.9** TK: αφεωνται σοι, M: αφεωνται σου, V: αφιενται σου. **v.9** T*: εγειραι και αρον σου τον κραββατον, V: εγειρε και αρον τον κραβαττον σου. **v.10** T*: επι της γης αμαρτιας, V: αμαρτιας επι της γης.

12 ρον τὸν κράββατόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου ⟐ καὶ
ἠγέρθη εὐθέως° καὶ ἄρας τὸν κράβ̊βατον ἐξῆλθεν ἐ̊ναντίον
πάντων ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέ-
13 γοντας ὅτι οὐδέποτε° οὕτως εἴδομεν ⟐ καὶ ἐξῆλθεν πάλιν
παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτὸν
14 καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς ⟐ καὶ παράγων εἶδεν λ̊ευῒν τὸν τοῦ
ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον καὶ λέγει αὐτῷ ἀκο-
15 λούθει μοι καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ ⟐ καὶ ἐγένετο°
ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τε-
λῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθη-
16 ταῖς αὐτοῦ ἦσαν γὰρ πολλοὶ καὶ ἠκολούθ̊ησαν αὐτῷ ⟐ καὶ
οἱ γραμματεῖς καὶ° οἱ φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν° ἐσθίοντα
μετὰ τῶν τελωνῶν° καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ τ̊ί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ°
17 πίνει ⟐ καὶ ἀκούσας ὁ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς ὁ̊ὐ χρείαν ἔχου-
σιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες οὐκ ἦλθον
18 καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς° μετάνοιαν ⟐ καὶ
ἦσαν οἱ μαθηταὶ ἰωάννου καὶ οἱ τῶν° φαρισαίων νηστεύον-
τες καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ δια̊τὶ οἱ μαθηταὶ ἰωάν-
νου καὶ ὁ̊ἱ τῶν φαρισαίων νηστεύουσιν οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ
19 οὐ νηστεύουσιν ⟐ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς μὴ δύνανται
οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν νη-
στεύειν ὅσον χρόνον μεθ᾽° ἑαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον οὐ
20 δύνανται νηστεύειν ⟐ ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ
ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις°
21 ταῖς ἡμέραις ⟐ κ̊αὶ οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐ-

---

v.11 T*: εγειραι και αρον τον κραββατον, V: εγειρε αρον τον κραβαττον. **v.12** T*: ευθεως και, V: και ευθυς. **v.12** T*: κραββατον, V: κραβαττον. **v.12** T*: εναντιον, V: εμπροσθεν. **v.12** T*: ουδεποτε ουτως, V: ουτως ουδεποτε. **v.14** E: λευιν, D: ιακωβον. **v.15** T*: εγενετο εν τω, V: γινεται. **v.15** T*: ηκολουθησαν, V: ηκολουθουν. **v.16** T*: και οι φαρισαιοι, V: των φαρισαιων. **v.16** T*: αυτον εσθιοντα, V: οτι εσθιει. **v.16** T*: τελωνων και αμαρτωλων, V: αμαρτωλων και τελωνων. **v.16** T*: τι, V: ∅. **v.16** T*: και πινει, V: ∅. **v.17** T*: ου, V: [οτι] ου. **v.17** T*: εις μετανοιαν, V: ∅. **v.18** T*: των φαρισαιων, V: φαρισαιοι. **v.18** TK: διατι, MV: δια τι. **v.18** T*: οι, V: οι μαθηται. **v.19** T*: μεθ εαυτων εχουσιν τον νυμφιον, V: εχουσιν τον νυμφιον μετ αυτων. **v.20** T*: εκειναις ταις ημεραις, V: εκεινη τη ημερα. **v.21** T*: και, V: ∅.

πιρρ̊άπτει ἐπὶ ἱματίῳ˚ παλαιῷ εἰ δὲ μὴ αἴρει τὸ πλήρωμα
ἀ̊ὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται ✧
καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιοὺς εἰ δὲ μὴ 22
ῥή̊σσει ὁ οἶνος ὁ˚ νέος τοὺς ἀσκοὺς καὶ ὁ οἶνος ἐ̊κχεῖται
καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀ̊πολοῦνται ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς και-
νοὺς βλη̊τέον ✧ καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι˚ αὐτὸν ἐν τοῖς 23
σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων καὶ ἤρξαντο˚ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας ✧ καὶ οἱ φαρισαῖοι ἔλε- 24
γον αὐτῷ ἴδε τί ποιοῦσιν ἐ̊ν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ✧
καὶ αὐτὸς˚ ἔλεγεν αὐτοῖς οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν 25
δα̊βὶδ ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ᾽ αὐ-
τοῦ ✧ πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἀβιάθαρ τ̊οῦ 26
ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν οὓς οὐκ
ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς˚ ἱερεῦσιν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν
αὐτῷ οὖσιν ✧ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρω- 27
πον ἐγένετο ο̊ὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον ✧ ὥστε κύριός 28
ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου ✧

Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἦν ἐκεῖ ἄν- **3**
θρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα ✧ καὶ παρετήρουν 2
αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτὸν ἵνα κατηγορήσω-
σιν αὐτοῦ ✧ καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην˚ ἔχοντι 3
τὴν χεῖρα ἔγειραι εἰς τὸ μέσον ✧ καὶ λέγει αὐτοῖς ἔξεστιν 4
τοῖς σάββασιν ἀγαθο̊ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι ψυχὴν σῶσαι
ἢ ἀποκτεῖναι οἱ δὲ ἐσιώπων ✧ καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς 5
μετ᾽ ὀργῆς συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας
αὐτῶν λέγει τῷ ἀνθρώπῳ ἔκτεινον τὴν χεῖρά ̊σου καὶ ἐξέτει-

---

v.21 T*: επιρραπτει, V: επιραπτει. **v.21** T*: ιματιω παλαιω, V: ιματιον παλαιον. **v.21** T*: αυτου, V: απ αυτου. **v.22** T*: ρησσει, V: ρηξει. **v.22** T*: ο νεος, V: ∅. **v.22** T*: εκχειται, V: απολλυται. **v.22** T*: απολουνται, V: ∅. **v.22** T*: βλητεον, V: ∅. **v.23** T*: παραπορευεσθαι αυτον εν τοις σαββασιν, V: αυτον εν τοις σαββασιν παραπορευεσθαι. **v.23** T*: ηρξαντο οι μαθηται αυτου, V: οι μαθηται αυτου ηρξαντο. **v.24** T*: εν, V: ∅. **v.25** T*: αυτος ελεγεν, V: λεγει. **v.25** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.26** TK: του, MV: ∅. **v.26** T*: τοις ιερευσιν, V: τους ιερεις. **v.27** T*: ουχ, V: και ουχ. **3. v.3** T*: εξηραμμενην εχοντι την χειρα εγειραι, V: την ξηραν χειρα εχοντι εγειρε. **v.4** T*: αγαθοποιησαι, V: αγαθον ποιησαι. **v.5** T*: σου, V: ∅.

6 νεν καὶ ἀπο̊κατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς˚ ὡς ἡ ἄλλη ✧ καὶ
ἐξελθόντες οἱ φαρισαῖοι εὐθέω̊ς μετὰ τῶν ἡρωδιανῶν συμ-
7 βούλιον ἐπ̊οίουν κατ᾽ αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν ✧ καὶ
ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησεν˚ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν
θάλασσαν καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἠκολούθη-
8 σαν˚ αὐτῷ καὶ ἀπὸ τῆς ἰουδαίας ✧ καὶ ἀπὸ ἱεροσολύμων
καὶ ἀπὸ τῆς ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ ο̊ἱ περὶ
τύρον καὶ σιδῶνα πλῆθος πολὺ ἀκούο̊αντες ὅσα ἐποίει ἦλ-
9 θον πρὸς αὐτόν ✧ καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοι-
άριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἵνα μὴ θλίβωσιν
10 αὐτόν ✧ πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ
11 ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας ✧ καὶ τὰ πνεύματα
τὰ ἀκάθαρτα ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει˚ προσέπιπτεν αὐτῷ καὶ
12 ἔκραζεν˚ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ✧ καὶ πολλὰ
13 ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν˚ φανερὸν ποιήσωσιν ✧ καὶ ἀ-
ναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτὸς
14 καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν ✧ καὶ ἐποίησεν δώδεκα̊ ἵνα ὦ-
15 σιν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν ✧ καὶ
ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν˚ τὰς νόσους καὶ ἐκβάλλειν τὰ
16, 17 δαιμόνια ✧ κα̊ὶ ἐπέθηκεν τῷ˚ σίμωνι ὄνομα πέτρον ✧ καὶ ἰ-
άκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἰα-
κώβου καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματ̊α βοαν̊εργὲς ὅ ἐστιν υἱ-
18 οὶ βροντῆς ✧ καὶ ἀνδρέαν καὶ φίλιππον καὶ βαρθολομαῖον
καὶ ματ̊θαῖον καὶ θωμᾶν καὶ ἰάκωβον τὸν τοῦ ἀλφαίου καὶ
19 θαδδαῖον καὶ σίμωνα τὸν κανανίτ̊ην ✧ καὶ ἰούδαν ἰσκα-
20 ριώτ̊ην ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν ✧ καὶ ἔρχον̊ται εἰς οἶκον

v.5 T*: αποκατεσταθη, V: απεκατεσταθη. **v.5** T*: υγιης ως η αλλη, V: ∅. **v.6** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.6** T*: εποιουν, V: εδιδουν. **v.7** T*: ανεχωρησεν μετα των μαθητων αυτου, V: μετα των μαθητων αυτου ανεχωρησεν. **v.7** T*: ηκολουθησαν αυτω, V: [ηκολουθησεν]. **v.8** T*: οι, V: ∅. **v.8** T*: ακουσαντες, V: ακουοντες. **v.11** T*: εθεωρει προσεπιπτεν, V: εθεωρουν προσεπιπτον. **v.11** T*: εκραζεν λεγοντα, V: εκραζον λεγοντες. **v.12** TKV: αυτον φανερον, M: φανερον αυτον. **v.14** T*: δωδεκα, V: δωδεκα [ους και αποστολους ωνομασεν]. **v.15** T*: θεραπευειν τας νοσους και, V: ∅. **v.16** T*: και, V: [και εποιησεν τους δωδεκα] και. **v.16** T*: τω σιμωνι ονομα, V: ονομα τω σιμωνι. **v.17** T*: ονοματα, V: ονομα[τα]. **v.17** T*: βοανεργες, V: βοανηργες. **v.18** T*: ματθαιον, V: μαθθαιον. **v.18** T*: κανανιτην, V: καναναιον. **v.19** T*: ισκαριωτην, V: ισκαριωθ. **v.20** T*: ερχονται, V: ερχεται.

καὶ συνέρχεται πάλιν ὄ̊χλος ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μὴ̊τε
ἄρτον φαγεῖν ◇ καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ᾽ αὐτοῦ ἐξῆλθον κρα- 21
τῆσαι αὐτὸν ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη ◇ καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ 22
ἀπὸ ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι βεελζεβοὺλ ἔχει
καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμό-
νια ◇ καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν 23
αὐτοῖς πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν ◇ καὶ ἐὰν 24
βασιλεία ἐφ᾽ ἑαυτὴν μερισθῇ οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασι-
λεία ἐκείνη ◇ καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ᾽ ἑαυτὴν μερισθῇ οὐ δύναται° 25
σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη ◇ καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ᾽ ἑαυ- 26
τὸν καὶ μ̊εμέρισται οὐ δύναται στα̊θῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει ◇
οὐ° δύναται οὐδεὶς τὰ° σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν 27
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δή-
σῃ καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσε̊ι ◇ ἀμὴν λέγω ὑμῖν 28
ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ° ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν-
θρώπων καὶ βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν ◇ ὃς δ᾽ 29
ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ ἔχει ἄφεσιν
εἰς τὸν αἰῶνα ἀλλ̊᾽ ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου κ̊ρίσεως ◇ ὅτι ἔ- 30
λεγον πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει ◇ ἔρχονται° οὖν οἱ ἀδελφοὶ 31
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἔξω ἑ̊στῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν
φ̊ωνοῦντες αὐτόν ◇ καὶ ἐκάθητο ὄχλος° περὶ αὐτὸν εἶπον° 32
δὲ αὐτῷ ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σοῦ̊ ἔξω ζητοῦ-
σίν σε ◇ καὶ ἀπεκρίθη° αὐτοῖς λέγων τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου 33
ἢ° οἱ ἀδελφοί μου ◇ καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ° τοὺς περὶ 34

v.20 T*: οχλος, V: [ο] οχλος. **v.20** T*: μητε, V: μηδε. **v.25** T*: δυναται σταθηναι η οικια εκεινη, V: δυνησεται η οικια εκεινη σταθηναι. **v.26** T*: μεμερισται, V: εμερισθη. **v.26** T*: σταθηναι, V: στηναι. **v.27** TK: ου δυναται ουδεις, M: ουδεις δυναται, V: αλλ ου δυναται ουδεις. **v.27** T*: τα σκευη του ισχυρου εισελθων εις την οικιαν, V: εις την οικιαν του ισχυρου εισελθων τα σκευη. **v.27** TKV: διαρπασει, M: διαρπαση. **v.28** T*: τα αμαρτηματα τοις υιοις των ανθρωπων και βλασφημιαι οσας αν, V: τοις υιοις των ανθρωπων τα αμαρτηματα και αι βλασφημιαι οσα εαν. **v.29** T*: αλλ, V: αλλα. **v.29** T*: κρισεως, V: αμαρτηματος. **v.31** T*: ερχονται ουν οι αδελφοι και η μητηρ αυτου, V: και ερχεται η μητηρ αυτου και οι αδελφοι αυτου. **v.31** T*: εστωτες, V: στηκοντες. **v.31** T*: φωνουντες, V: καλουντες. **v.32** T*: οχλος περι αυτον, V: περι αυτον οχλος. **v.32** T*: ειπον δε, V: και λεγουσιν. **v.32** TK: σου, M: σου και αι αδελφαι σου, V: σου [και αι αδελφαι σου]. **v.33** T*: απεκριθη αυτοις λεγων, V: αποκριθεις αυτοις λεγει. **v.33** T*: η, V: και. **v.34** T*: κυκλω τους περι αυτον, V: τους περι αυτον κυκλω.

αὐτὸν καθημένους λέγει ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί
35 μου ⟡ ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ οὗτος ἀδελφός
μου καὶ ἀδελφή μο̊ύ καὶ μήτηρ ἐστίν ⟡
4 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ συ-
νήχ̊θη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πο̊λὺς ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα˚ εἰς τὸ
πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς
2 τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦ̊ν ⟡ καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν
παραβολαῖς πολλὰ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ⟡
3, 4 ἀκούετε ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων το̊ῦ σπεῖραι ⟡ καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἦλθεν τὰ
5 πετεινὰ τοῦ˚ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτό ⟡ ἄλλο˚ δὲ ἔ-
πεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλὴν καὶ
6 εὐθέ̊ως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς ⟡ ἡλίου˚ δὲ
ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξη-
7 ράνθη ⟡ καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας καὶ ἀνέβησαν
αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτὸ καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν ⟡
8 καὶ ἄλλο̊ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν
ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνο̊ντα καὶ ἔφερεν ἓν τριάκοντα καὶ
9 ἓν ἑξήκοντα καὶ ἓν ἑκατόν ⟡ καὶ ἔλεγεν αὐ̊τοῖς ὁ˚ ἔχων ὦτα
10 ἀκούειν ἀκουέτω ⟡ ὅτε˚ δὲ ἐγένετο καταμ̊όνας ἠρώτησ̊αν
11 αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν˚ παραβολήν ⟡ καὶ
ἔλεγεν αὐτοῖς ὑμῖν δέδοται˚ γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βα-
σιλείας τοῦ θεοῦ ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ
12 πάντα γίνεται ⟡ ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν καὶ
ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν μήποτε ἐπιστρέψω-
13 σιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ˚ ἁμαρτήματα ⟡ καὶ λέγει αὐτοῖς
οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην καὶ πῶς πάσας τὰς πα-
14, 15 ραβολὰς γνώσεσθε ⟡ ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει ⟡ οὗτοι

---

v.35 T*: μου, V: ∅. **4. v.1** T*: συνηχθη, V: συναγεται. **v.1** T*: πολυς, V: πλειστος. **v.1** T*: εμβαντα εις το πλοιον, V: εις πλοιον εμβαντα. **v.1** T*: ην, V: ησαν. **v.3** T*: του, V: ∅. **v.4** TK: του ουρανου, MV: ∅. **v.5** T*: αλλο δε, V: και αλλο. **v.5** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.6** T*: ηλιου δε ανατειλαντος, V: και οτε ανετειλεν ο ηλιος. **v.8** T*: αλλο, V: αλλα. **v.8** T*: αυξανοντα, V: αυξανομενα. **v.9** TK: αυτοις, MV: ∅. **v.9** T*: ο εχων, V: ος εχει. **v.10** T*: οτε δε, V: και οτε. **v.10** TK: καταμονας, MV: κατα μονας. **v.10** T*: ηρωτησαν, V: ηρωτων. **v.10** T*: την παραβολην, V: τας παραβολας. **v.11** T*: δεδοται γνωναι το μυστηριον, V: το μυστηριον δεδοται. **v.12** T*: τα αμαρτηματα, V: ∅.

δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος καὶ ὅταν
ἀκούσωσιν εὐθέω̊ς ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον
τὸν ἐσπαρμένον ἐν° ταῖς καρδίαις αὐτῶν ⁘ καὶ οὗτοί εἰσιν 16
ὁ̊μοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι οἳ ὅταν ἀκούσω-
σιν τὸν λόγον εὐθέω̊ς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν ⁘ καὶ 17
οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν εἶτα
γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθέω̊ς σκαν-
δαλίζονται ⁘ καὶ οὗ̊τοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι 18
οὗτοί° εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούο̊ντες ⁘ καὶ αἱ μέριμναι τοῦ 19
αἰῶνος τούτ̊ου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ
λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσιν τὸν λόγον
καὶ ἄκαρπος γίνεται ⁘ καὶ οὗ̊τοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν 20
καλὴν σπαρέντες οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παρα-
δέχονται καὶ καρποφοροῦσιν ἓν τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκοντα
καὶ ἓν ἑκατόν ⁘ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς μήτι ὁ° λύχνος ἔρχεται 21
ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην οὐχ ἵνα ἐπὶ
τὴν λυχνίαν ἐπ̊ιτεθῇ ⁘ οὐ γάρ ἐστίν τι° κρυπτὸν ὃ ἐὰν μ̊ὴ 22
φανερωθῇ οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ᾽ ἵνα εἰς° φανερὸν
ἔλθῃ ⁘ εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω ⁘ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς 23, 24
βλέπετε τί ἀκούετε ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν
καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς° ἀκούουσιν ⁘ ὃς γὰρ ἂν° ἔχῃ 25
δοθήσεται αὐτῷ καὶ ὃς οὐκ ἔχει καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽
αὐτοῦ ⁘ καὶ ἔλεγεν οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ὡς ἐὰν̊ 26
ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς ⁘ καὶ καθεύδῃ καὶ 27
ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ ὁ σπόρος βλαστάν̊ῃ καὶ
μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός ⁘ αὐτομάτη γ̊ὰρ ἡ γῆ καρ- 28
ποφορεῖ πρῶτον χόρτον εἶτα στάχυν εἶτα πλήρη̊ σῖτον ἐν
τῷ στάχυϊ ⁘ ὅταν δὲ παρ̊αδῷ ὁ καρπὸς εὐθέω̊ς ἀποστέλλει 29

---

v.15 T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.15** T*: εν ταις καρδιαις αυτων, V: εις αυτους. **v.16** T*: ομοιως, V: ∅. **v.16** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.17** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.18** T*: ουτοι, V: αλλοι. **v.18** TV: ουτοι εισιν, MK: ∅. **v.18** T*: ακουοντες, V: ακουσαντες. **v.19** T*: τουτου, V: ∅. **v.20** T*: ουτοι, V: εκεινοι. **v.21** T*: ο λυχνος ερχεται, V: ερχεται ο λυχνος. **v.21** T*: επιτεθη, V: τεθη. **v.22** T*: τι κρυπτον ο, V: κρυπτον. **v.22** T*: μη, V: μη ινα. **v.22** T*: εις φανερον ελθη, V: ελθη εις φανερον. **v.24** T*: τοις ακουουσιν, V: ∅. **v.25** T*: αν εχη, V: εχει. **v.26** T*: εαν, V: ∅. **v.27** T*: βλαστανη, V: βλαστα. **v.28** T*: γαρ, V: ∅. **v.28** T*: πληρη, V: πληρη[ς].

30 τὸ δρέπανον ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός ⁘ καὶ ἔλεγεν τίν̊ι
ὁμοιώσ̊ωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ ἐν ποίᾳ° παραβολῇ
31 παραβάλωμεν αὐτήν ⁘ ὡς κόκ̊κῳ σινάπεως ὃς ὅταν σπαρῇ
ἐπὶ τῆς γῆς μικρότερος̊ πάντων τῶν σπερμάτων ἐσ̊τὶν τῶν
32 ἐπὶ τῆς γῆς ⁘ καὶ ὅταν σπαρῇ ἀναβαίνει καὶ γίνεται πάν-
των° τῶν λαχάνων μείζων καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους ὥστε
δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
33 κατασκηνοῦν ⁘ καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει
34 αὐτοῖς τὸν λόγον καθὼς ἠδύνα̊ντο ἀκούειν ⁘ χωρὶς δὲ πα-
ραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς°
35 αὐτοῦ ἐπέλυεν πάντα ⁘ καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
36 ρᾳ ὀψίας γενομένης διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν ⁘ καὶ ἀφέντες
τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ
37 ἄλλα δὲ° πλοιάρια ἦν μετ᾽ αὐτοῦ ⁘ καὶ γίνεται λαῖλαψ ἀνέ-
μου° μεγάλη τὰ° δὲ κύματα ἐπέβαλλε̊ν εἰς τὸ πλοῖον ὥστε
38 αὐτὸ° ἤδη γεμίζεσθαι ⁘ καὶ ἦν° αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ
τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων καὶ διε̊γείρουσιν αὐτὸν καὶ
λέγουσιν αὐτῷ διδάσκαλε οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα ⁘
39 καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ
σιώπα πεφίμωσο καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος καὶ ἐγένετο γα-
40 λήνη μεγάλη ⁘ καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί δειλοί ἐστε οὕτως° πῶς
41 οὐκ ἔχετε πίστιν ⁘ καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν καὶ ἔλε-
γον πρὸς ἀλλήλους τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος
καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσ̊ιν αὐτῷ ⁘

5 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν
2 γα̊δαρηνῶν ⁘ καὶ ἐξελθόντι° αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως°

---

v.29 T*: παραδω, V: παραδοι. **v.29** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.30** T*: τινι, V: πως. **v.30** TKV: ομοιωσωμεν, M: ομοιωσομεν. **v.30** T*: ποια παραβολη παραβαλωμεν αυτην, V: τινι αυτην παραβολη θωμεν. **v.31** TKV: κοκκω, M: κοκκον. **v.31** T*: μικροτερος, V: μικροτερον ον. **v.31** T*: εστιν, V: ∅. **v.32** T*: παντων των λαχανων μειζων, V: μειζον παντων των λαχανων. **v.33** TKV: ηδυναντο, M: εδυναντο. **v.34** T*: μαθηταις αυτου, V: ιδιοις μαθηταις. **v.36** T*: δε πλοιαρια, V: πλοια. **v.37** T*: ανεμου μεγαλη, V: μεγαλη ανεμου. **v.37** T*: τα δε, V: και τα. **v.37** TKV: επεβαλλεν, M: επεβαλεν. **v.37** T*: αυτο ηδη γεμιζεσθαι, V: ηδη γεμιζεσθαι το πλοιον. **v.38** T*: ην αυτος επι, V: αυτος ην εν. **v.38** T*: διεγειρουσιν, V: εγειρουσιν. **v.40** T*: ουτως πως ουκ, V: ουπω. **v.41** T*: υπακουουσιν, V: υπακουει. **5. v.1** T*: γαδαρηνων, V: γερασηνων. **v.2** T*: εξελθοντι αυτω, V: εξελθοντος αυτου. **v.2** T*: ευθεως απηντησεν, V: ευθυς υπηντησεν.

ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι
ἀκαθάρτῳ ⬦ ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνημείοις καὶ 3
οὔτε˚ ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι ⬦ διὰ τὸ αὐ- 4
τὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσιν δεδέσθαι καὶ διεσπᾶ-
σθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρίφθαι
καὶ οὐδεὶς αὐτὸν˚ ἴσχυεν δαμάσαι ⬦ καὶ διαπαντὸς νυκτὸς 5
καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς ὄρεσιν˚ καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων
καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις ⬦ ἰδὼν˚ δὲ τὸν ἰησοῦν ἀπὸ 6
μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ⬦ καὶ κράξας 7
φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ
ὑψίστου ὁρκίζω σε τὸν θεὸν μή με βασανίσῃς ⬦ ἔλεγεν γὰρ 8
αὐτῷ ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ⬦
καὶ ἐπηρώτα αὐτὸν τί σοι˚ ὄνομα καὶ ἀπεκρίθη˚ λέγων λε- 9
γεὼν ὄνομά μοι ὅτι πολλοί ἐσμεν ⬦ καὶ παρεκάλει αὐτὸν 10
πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας ⬦ ἦν δὲ ἐ- 11
κεῖ πρὸς τὰ˚ ὄρη ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη ⬦ καὶ 12
παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες˚ οἱ δαίμονες λέγοντες πέμψον
ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν ⬦ καὶ ἐ- 13
πέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως˚ ὁ ἰησοῦς καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύ-
ματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους καὶ ὥρμησεν
ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ἦσαν˚ δὲ ὡς
δισχίλιοι καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ ⬦ οἱ˚ δὲ βόσκοντες 14
τοὺς˚ χοίρους ἔφυγον καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς
τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός ⬦ καὶ ἔρ- 15
χονται πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον
καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα τὸν ἐσχη-
κότα τὸν λεγεῶνα καὶ ἐφοβήθησαν ⬦ καὶ˚ διηγήσαντο αὐ- 16

v.3 TK: μνημειοις, MV: μνημασιν. **v.3** T*: ουτε αλυσεσιν, V: ουδε αλυσει ουκετι. **v.3** TK: ηδυνατο, MV: εδυνατο. **v.4** T*: αυτον ισχυεν, V: ισχυεν αυτον. **v.5** T: διαπαντος, KMV: δια παντος. **v.5** T*: ορεσιν και εν τοις μνημασιν, V: μνημασιν και εν τοις ορεσιν. **v.6** T*: ιδων δε, V: και ιδων. **v.7** T*: ειπεν, V: λεγει. **v.9** T*: σοι ονομα, V: ονομα σοι. **v.9** T*: απεκριθη λεγων λεγεων, V: λεγει αυτω λεγιων. **v.10** T*: αυτους, V: αυτα. **v.11** TK: τα ορη, MV: τω ορει. **v.12** T*: παντες οι δαιμονες, V: ∅. **v.13** T*: ευθεως ο ιησους, V: ∅. **v.13** T*: ησαν δε, V: ∅. **v.14** T*: οι δε, V: και οι. **v.14** T*: τους χοιρους, V: αυτους. **v.14** T*: ανηγγειλαν, V: απηγγειλαν. **v.14** T*: εξηλθον, V: ηλθον. **v.15** T*: και, V: ∅. **v.15** T*: λεγεωνα, V: λεγιωνα. **v.16** TKV: και διηγησαντο, M: διηγησαντο δε.

τοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν
17 χοίρων ⁘ καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν
18 ὁρίων αὐτῶν ⁘ καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει
19 αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα ᾖ˚ μετ᾽ αὐτοῦ ⁘ ὁ˚ δὲ ἰησοῦς οὐκ
ἀφῆκεν αὐτὸν ἀλλὰ λέγει αὐτῷ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου
πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι˚ ὁ κύριος
20 ἐποίησεν καὶ ἠλέησέν σε ⁘ καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κη-
ρύσσειν ἐν τῇ δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς καὶ
21 πάντες ἐθαύμαζον ⁘ καὶ διαπεράσαντος τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ
πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ᾽ αὐτὸν
22 καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν ⁘ καὶ ἰδοὺ ἔρχεται εἷς τῶν ἀρ-
χισυναγώγων ὀνόματι ἰάειρος καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς
23 τοὺς πόδας αὐτοῦ ⁘ καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ λέγων ὅτι
τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ˚ τὰς
24 χεῖρας ὅπως σωθῇ καὶ ζήσεται ⁘ καὶ ἀπῆλθεν μετ᾽ αὐτοῦ
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς καὶ συνέθλιβον αὐτόν ⁘
25, 26 καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη˚ δώδεκα ⁘ καὶ πολ-
λὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ᾽
ἑαυτῆς πάντα καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ
27 χεῖρον ἐλθοῦσα ⁘ ἀκούσασα περὶ τοῦ ἰησοῦ ἐλθοῦσα ἐν τῷ
28 ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ⁘ ἔλεγεν γὰρ ὅτι
29 κἂν˚ τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψωμαι σωθήσομαι ⁘ καὶ εὐθέως
ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ ἔγνω τῷ σώματι
30 ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος ⁘ καὶ εὐθέως ὁ ἰησοῦς ἐπιγνοὺς
ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἐπιστραφεὶς
31 ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων ⁘ καὶ ἔλε-
γον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά
32 σε καὶ λέγεις τίς μου ἥψατο ⁘ καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν

---

v.18 T*: εμβαντος, V: εμβαινοντος. **v.18** T*: η μετ αυτου, V: μετ αυτου η. **v.19** T*: ο δε ιησους, V: και. **v.19** T*: αναγγειλον, V: απαγγειλον. **v.19** TK: σοι ο κυριος εποιησεν, M: σοι ο κυριος πεποιηκεν, V: ο κυριος σοι πεποιηκεν. **v.22** T*: ιδου, V: ∅. **v.22** T*: ιαειρος, V: ιαιρος. **v.23** T*: παρεκαλει, V: παρακαλει. **v.23** T*: αυτη τας χειρας οπως σωθη και ζησεται, V: τας χειρας αυτη ινα σωθη και ζηση. **v.25** T*: τις, V: ∅. **v.25** T*: ετη δωδεκα, V: δωδεκα ετη. **v.26** TK: εαυτης, MV: αυτης. **v.28** T*: καν των ιματιων αυτου αψωμαι, V: εαν αψωμαι καν των ιματιων αυτου. **v.29** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.30** T*: ευθεως, V: ευθυς.

τοῦτο ποιήσασαν ⬦ ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα εἰ- 33
δυῖα ὃ γέγονεν ἐπ̊ʼ αὐτῇ ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ
εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν ⬦ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ θύγατε̊ρ 34
ἡ πίστις σου σέσωκέν σε ὕπαγε εἰς εἰρήνην καὶ ἴσθι ὑγιὴς
ἀπὸ τῆς μάστιγός σου ⬦ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ 35
τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθα-
νεν τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον ⬦ ὁ δὲ ἰησοῦς εὐθέως° 36
ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ
μὴ φοβοῦ μόνον πίστευε ⬦ καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτ̊ῷ 37
συνακολουθῆσαι εἰ μὴ π̊έτρον καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν ἰακώβου ⬦ καὶ ἔρχε̊ται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχι- 38
συναγώγου καὶ θεωρεῖ θόρυβον κ̊λαίοντας καὶ ἀλαλάζον-
τας πολλά ⬦ καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς τί θορυβεῖσθε καὶ 39
κλαίετε τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει ⬦ καὶ κα- 40
τεγέλων αὐτοῦ ὁ° δὲ ἐκβαλὼν ἅ̊παντας παραλαμβάνει τὸν
πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετʼ αὐτοῦ
καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακ̊είμενον ⬦ καὶ 41
κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ ταλιθὰ κοῦμ̊ι
ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον τὸ κοράσιον σοὶ λέγω ἔγειρα̊ι ⬦
καὶ εὐθέ̊ως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει ἦν γὰρ ἐτῶν 42
δώδεκα καὶ ἐξέστησαν ἐκ̊στάσει μεγάλῃ ⬦ καὶ διεστείλατο 43
αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γν̊ῷ τοῦτο καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ
φαγεῖν ⬦

Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθε̊ν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ **6**
καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⬦ καὶ γενομέ- 2
νου σαββάτου ἤρξατο ἐν° τῇ συναγωγῇ διδάσκειν καὶ πολ-
λοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πόθεν τούτῳ ταῦτα
καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ° ὅτι καὶ δυνάμεις τοιαῦται

---

v.33 T*: επ, V: ∅. **v.34** T*: θυγατερ, V: θυγατηρ. **v.36** T*: ευθεως ακουσας, V: παρακουσας. **v.37** T*: αυτω, V: μετ αυτου. **v.37** T*: πετρον, V: τον πετρον. **v.38** T*: ερχεται, V: ερχονται. **v.38** TM: κλαιοντας, KV: και κλαιοντας. **v.40** T*: ο, V: αυτος. **v.40** TK: απαντας, MV: παντας. **v.40** T*: ανακειμενον, V: ∅. **v.41** T*: κουμι, V: κουμ. **v.41** T*: εγειραι, V: εγειρε. **v.42** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.42** T*: εκστασει, V: [ευθυς] εκστασει. **v.43** T*: γνω, V: γνοι. **6. v.1** T*: ηλθεν, V: ερχεται. **v.2** T*: εν τη συναγωγη διδασκειν, V: διδασκειν εν τη συναγωγη. **v.2** TK: αυτω οτι και, M: αυτω και, V: τουτω και αι.

3 διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνο̊νται ⸬ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων
ὁ υἱὸς μα̊ρίας ἀδελφὸς δὲ ἰακώβου καὶ ἰωσ̊ῆ καὶ ἰούδα καὶ
σίμωνος καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς
4 καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ ⸬ ἔλεγεν° δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς
ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ
5 καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι̊ν καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ⸬ καὶ οὐκ
ἠδύ̊νατο ἐκεῖ οὐδεμίαν° δύναμιν ποιῆσαι εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρ-
6 ρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν ⸬ καὶ ἐθαύμαζεν
διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ
7 διδάσκων ⸬ καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα καὶ ἤρξατο αὐ-
τοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν
8 πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων ⸬ καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα
μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον μὴ° πήραν μὴ
9 ἄρτον μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν ⸬ ἀλλ̊᾽ ὑποδεδεμένους σαν-
10 δάλια καὶ μὴ ἐνδύσ̊ησθε δύο χιτῶνας ⸬ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε
11 ἐκεῖθεν ⸬ καὶ ὅσοι° ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν
ὑμῶν ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑπο-
κάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς ἀμὴν° λέγω ὑ-
μῖν ἀνεκτότερον ἔσται σοδόμοις ἢ γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρί-
12 σεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ ⸬ καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυ̊σσον ἵνα με-
13 τανοή̊σωσιν ⸬ καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον καὶ ἤλειφον
14 ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον ⸬ καὶ ἤκουσεν
ὁ βασιλεὺς ἡρώδης φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ
καὶ ἔλεγε̊ν ὅτι ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ° νεκρῶν ἠγέρθη καὶ
15 διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ ⸬ ἄλλο̊ι ἔλεγον
ὅτι ἡλίας ἐστὶν ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ἐστίν° ἢ ὡς

v.2 T*: γινονται, V: γινομεναι. **v.3** T*: μαριας αδελφος δε, V: της μαριας και αδελφος. **v.3** T*: ιωση, V: ιωσητος. **v.4** T*: ελεγεν δε, V: και ελεγεν. **v.4** T*: συγγενεσιν, V: συγγενευσιν αυτου. **v.5** T*: ηδυνατο, V: εδυνατο. **v.5** T*: ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι, V: ποιησαι ουδεμιαν δυναμιν. **v.8** T*: μη πηραν μη αρτον, V: μη αρτον μη πηραν. **v.9** T*: αλλ, V: αλλα. **v.9** TMV: ενδυσησθε, K: ενδυσασθαι. **v.11** T*: οσοι αν μη δεξωνται, V: ος αν τοπος μη δεξηται. **v.11** T*: αμην . . . εκεινη, V: ∅. **v.12** T*: εκηρυσσον, V: εκηρυξαν. **v.12** T*: μετανοησωσιν, V: μετανοωσιν. **v.14** T*: ελεγεν, V: ελεγον. **v.14** T*: εκ νεκρων ηγερθη, V: εγηγερται εκ νεκρων. **v.15** T*: αλλοι, V: αλλοι δε. **v.15** TK: εστιν η, M: εστιν, V: ∅.

εἷς τῶν προφητῶν ◈ ἀκούσας δὲ ὁ° ἡρώδης εἶπεν° ὅτι ὃν 16
ἐγὼ ἀπεκεφάλισα ἰωάννην οὗτός ἐστιν° αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ
νεκρῶν ◈ αὐτὸς γὰρ ὁ ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν 17
ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν τ̊ῇ φυλακῇ διὰ ἡρωδιάδα τὴν
γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὅτι αὐτὴν ἐγάμη-
σεν ◈ ἔλεγεν γὰρ ὁ ἰωάννης τῷ ἡρώδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι 18
ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου ◈ ἡ δὲ ἡρωδιὰς ἐνεῖ- 19
χεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι καὶ οὐκ ἠδύνατο ◈
ὁ γὰρ ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν ἰωάννην εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δί- 20
καιον καὶ ἅγιον καὶ συνετήρει αὐτὸν καὶ ἀκούσας αὐτοῦ
πολλὰ ἐπ̊οίει καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν ◈ καὶ γενομένης ἡ- 21
μέρας εὐκαίρου ὅτε ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον
ἐποίε̊ι τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς
πρώτοις τῆς γαλιλαίας ◈ καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐ- 22
τῆς° τῆς ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης καὶ° ἀρεσάσης τῷ
ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κο-
ρασίῳ αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς καὶ δώσω σοί ◈ καὶ ὤμοσεν 23
αὐτῇ ὅτι° ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοὶ ἕως ἡμίσους τῆς βα-
σιλείας μου ◈ ἡ° δὲ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς τί αἰ- 24
τήσ̊ομαι ἡ δὲ εἶπεν τὴν κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτισ̊τοῦ ◈
καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέ̊ως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾐ- 25
τήσατο λέγουσα θέλω ἵνα μοι° δῷς ἐξ αὐτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν
κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ◈ καὶ περίλυπος γενόμε- 26
νος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συν̊ανακειμένους
οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν° ἀθετῆσαι ◈ καὶ εὐθέ̊ως ἀποστείλας ὁ 27
βασιλεὺς σπεκουλάτ̊ωρα ἐπέταξεν ἐνεχ̊θῆναι τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ ◈ ὁ° δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλα- 28

v.16 TKV: ο, M: ∅. **v.16** T*: ειπεν οτι, V: ελεγεν. **v.16** T*: εστιν αυτος ηγερθη εκ νεκρων, V: ηγερθη. **v.17** TK: τη, MV: ∅. **v.20** T*: εποιει, V: ηπορει. **v.21** T*: εποιει, V: εποιησεν. **v.22** T*: αυτης της, V: αυτου. **v.22** T*: και αρεσασης, V: ηρεσεν. **v.23** T*: οτι ο, V: [πολλα] ο τι. **v.24** T*: η δε, V: και. **v.24** T*: αιτησομαι, V: αιτησωμαι. **v.24** T*: βαπτιστου, V: βαπτιζοντος. **v.25** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.25** T: μοι δως εξ αυτης, MK: μοι δως εξαυτης, V: εξαυτης δως μοι. **v.26** T*: συνανακειμενους, V: ανακειμενους. **v.26** T*: αυτην αθετησαι, V: αθετησαι αυτην. **v.27** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.27** TK: σπεκουλατωρα, MV: σπεκουλατορα. **v.27** T*: ενεχθηναι, V: ενεγκαι. **v.28** T*: ο δε, V: και.

κῇ καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν
αὐτὴν τῷ κορασίῳ καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μη-
29 τρὶ αὐτῆς ⬦ καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ
ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν τ̊ῷ μνημείῳ ⬦
30 καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ ἀπήγ-
γειλαν αὐτῷ πάντα κ̊αὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν ⬦
31 καὶ εἶ̊πεν αὐτοῖς δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ᾽ ἰδίαν εἰς ἔρημον
τόπον καὶ ἀναπαύ̊εσθε ὀλίγον ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ
32 οἱ ὑπάγοντες πολλοὶ καὶ οὐδὲ φαγεῖν ἠ̊ὐκαίρουν ⬦ καὶ ἀ-
33 πῆλθον εἰς˚ ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ᾽ ἰδίαν ⬦ καὶ εἶδον
αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ˚ ὄχλοι καὶ ἐπέγνωσαν αὐ̊τὸν πολλοὶ
καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προ-
34 ῆλθον αὐτοὺς καὶ˚ συνῆλθον πρὸς αὐτόν ⬦ καὶ ἐξελθὼν εἶ-
δεν ὁ˚ ἰησοῦς πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐ̊τοῖς
ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα καὶ ἤρξατο δι-
35 δάσκειν αὐτοὺς πολλά ⬦ καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης
προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγου̊σιν ὅτι ἔρη-
36 μός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἤδη ὥρα πολλή ⬦ ἀπόλυσον αὐτοὺς
ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγο-
37 ράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους˚ τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν ⬦ ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν καὶ
λέγουσιν αὐτῷ ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων˚ δηνα-
38 ρίων ἄρτους καὶ δῶ̊μεν αὐτοῖς φαγεῖν ⬦ ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς
πόσους ἄρτους ἔχετε ὑπάγετε κ̊αὶ ἴδετε καὶ γνόντες λέγου-
39 σιν πέντε καὶ δύο ἰχθύας ⬦ καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι
40 πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ ⬦ καὶ ἀ-
νέπεσο̊ν πρασιαὶ πρασιαὶ ἀ̊νὰ ἑκατὸν καὶ ἀ̊νὰ πεντήκοντα ⬦
41 καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέ-

---

v.29 T: τω, KMV: ∅. **v.30** T*: και, V: ∅. **v.31** T*: ειπεν, V: λεγει. **v.31** T*: αναπαυεσθε, V: αναπαυσασθε. **v.31** TK: ηυκαιρουν, MV: ευκαιρουν. **v.32** T*: εις ερημον τοπον τω πλοιω, V: εν τω πλοιω εις ερημον τοπον. **v.33** TK: οι οχλοι, MV: ∅. **v.33** T*: αυτον, V: ∅. **v.33** T*: και συνηλθον προς αυτον, V: ∅. **v.34** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.34** T*: αυτοις, V: αυτους. **v.35** T*: λεγουσιν, V: ελεγον. **v.36** T*: αρτους τι γαρ φαγωσιν ουκ εχουσιν, V: τι φαγωσιν. **v.37** TK: διακοσιων δηναριων, MV: δηναριων διακοσιων. **v.37** T*: δωμεν, V: δωσομεν. **v.38** T*: και, V: ∅. **v.40** T*: ανεπεσον, V: ανεπεσαν. **v.40** T*: ανα, V: κατα.

ψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρ-
τους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρα̊θῶσιν αὐτοῖς
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν ⬦ καὶ ἔφαγον πάντες 42
καὶ ἐχορτάσθησαν ⬦ καὶ ἦραν κλασμάτω̊ν δώδεκα κοφί- 43
νους° πλήρεις καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων ⬦ καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες 44
τοὺς ἄρτους ὡ̊σεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες ⬦ καὶ εὐθέω̊ς ἠ- 45
νάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ
προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς βηθσαϊδὰ̊ν ἕως αὐτὸς ἀπολύσ̊ῃ
τὸν ὄχλον ⬦ καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος 46
προσεύξασθαι ⬦ καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέ- 47
σῳ τῆς θαλάσσης καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς ⬦ καὶ ε̊ἶδεν 48
αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος
ἐναντίος αὐτοῖς κα̊ὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρ-
χεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἤθελεν
παρελθεῖν αὐτούς ⬦ οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα° ἐ- 49
πὶ τῆς θαλάσσης ἔδοξαν φάντασμα° εἶναι καὶ ἀνέκραξαν ⬦
πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν καὶ° εὐθέως ἐ- 50
λάλησεν μετ᾽ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς θαρσεῖτε ἐγώ εἰμι μὴ
φοβεῖσθε ⬦ καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐκό- 51
πασεν ὁ ἄνεμος καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο
καὶ° ἐθαύμαζον ⬦ οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις ἦν° γὰρ 52
ἡ° καρδία αὐτῶν πεπωρωμένη ⬦ καὶ διαπεράσαντες ἦλθον° 53
ἐπὶ τὴν γῆν γε̊νησαρὲτ καὶ προσωρμίσθησαν ⬦ καὶ ἐξελθόν- 54
των αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέω̊ς ἐπιγνόντες αὐτόν ⬦ περι- 55
δραμόν̊τες ὅλην τὴν περίχ̊ωρον ἐκείνην ἤ̊ρξαντο ἐπὶ τοῖς
κραββ̊άτοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον

v.41 T*: παραθωσιν, V: παρατιθωσιν. **v.43** T*: κλασματων, V: κλασματα. **v.43** T*: κοφινους πληρεις, V: κοφινων πληρωματα. **v.44** TK: ωσει, MV: ∅. **v.45** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.45** TMV: βηθσαιδαν, K: βηθσαιδα. **v.45** T*: απολυση, V: απολυει. **v.48** T*: ειδεν, V: ιδων. **v.48** T*: και, V: ∅. **v.49** T*: περιπατουντα επι της θαλασσης, V: επι της θαλασσης περιπατουντα. **v.49** T*: φαντασμα ειναι, V: οτι φαντασμα εστιν. **v.50** T*: και ευθεως, V: ο δε ευθυς. **v.51** T*: και εθαυμαζον, V: ∅. **v.52** T*: ην γαρ, V: αλλ ην. **v.52** TK: η καρδια αυτων, MV: αυτων η καρδια. **v.53** T*: ηλθον επι την γην, V: επι την γην ηλθον εις. **v.53** T: γενησαρετ, KMV: γεννησαρετ. **v.54** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.55** T*: περιδραμοντες, V: περιεδραμον. **v.55** T*: περιχωρον, V: χωραν. **v.55** T*: ηρξαντο, V: και ηρξαντο. **v.55** T*: κραββατοις, V: κραβαττοις.

56 ὅτι ἐ̊κεῖ ἐστιν ◇ καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ˚ πό-
λεις ἢ˚ ἀγροὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθ̊ουν τοὺς ἀσθενοῦντας
καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ ἅψωνται καὶ ὅσοι ἂν ἥπ̊τοντο αὐτοῦ ἐσώζοντο ◇

7 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ φαρισαῖοι καί τινες τῶν
2 γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ ἱεροσολύμων ◇ καὶ ἰδόντες τινὰς
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κ̊οιναῖς χερσὶν τοῦτ᾽ ἔστιν ἀνίπτοις ἐ-
3 σθίο̊ντας ἄρτους ἐμέμ̊ψαντο ◇ οἱ γὰρ φαρισαῖοι καὶ πάντες
οἱ ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίου-
4 σιν κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων ◇ καὶ ἀπ̊ὸ
ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν καὶ ἄλλα πολ-
λά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ
5 ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν ◇ ἔπ̊ειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν
οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς διατ̊ὶ οἱ˚ μαθηταί σου οὐ
περιπατοῦσιν κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων ἀλλὰ
6 ἀνίπ̊τοις χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον ◇ ὁ δὲ ἀποκ̊ριθεὶς εἶ-
πεν αὐτοῖς ὅτ̊ι καλῶς προε̊φήτευσεν ἠσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν
ὑποκριτῶν ὡς γέγραπται οὗ̊τος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ
7 ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ ◇ μάτην δὲ σέ-
βονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων ◇
8 ἀφέντες γ̊ὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδο-
σιν τῶν ἀνθρώπων βαπτισμοὺς˚ ξεστῶν καὶ ποτηρίων καὶ
9 ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε ◇ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ ἵνα τὴν παράδοσιν
10 ὑμῶν τ̊ηρήσητε ◇ μωσ̊ῆς γὰρ εἶπεν τίμα τὸν πατέρα σου
καὶ τὴν μητέρα σου καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα
11 θανάτῳ τελευτάτω ◇ ὑμεῖς δὲ λέγετε ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ
πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ κορβᾶν ὅ ἐστιν δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφε-

v.55 T*: εκει, V: ∅. **v.56** T*: η, V: η εις. **v.56** T*: ετιθουν, V: ετιθεσαν. **v.56** T*: ηπτοντο, V: ηψαντο. **7. v.2** T*: κοιναις, V: οτι κοιναις. **v.2** T*: εσθιοντας, V: εσθιουσιν τους. **v.2** T*: εμεμψαντο, V: ∅. **v.4** T*: απο, V: απ. **v.5** T*: επειτα, V: και. **v.5** TK: διατι, MV: δια τι. **v.5** T*: οι μαθηται σου ου περιπατουσιν, V: ου περιπατουσιν οι μαθηται σου. **v.5** T*: ανιπτοις, V: κοιναις. **v.6** T*: αποκριθεις, V: ∅. **v.6** T*: οτι, V: ∅. **v.6** T*: προεφητευσεν, V: επροφητευσεν. **v.6** T*: ουτος, V: [οτι] ουτος. **v.8** T*: γαρ, V: ∅. **v.8** T*: βαπτισμους . . . ποιειτε, V: ∅. **v.9** T*: τηρησητε, V: στησητε. **v.10** T*: μωσης, V: μωυσης.

ληθῇς ✧ κα̊ὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ 12
αὐτ̊οῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτ̊οῦ ✧ ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ 13
τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε καὶ παρόμοια τοιαῦτα
πολλὰ ποιεῖτε ✧ καὶ προσκαλεσάμενος πά̊ντα τὸν ὄχλον ἔ- 14
λεγεν αὐτοῖς ἀκούε̊τέ μου πάντες καὶ συνίε̊τε ✧ οὐδέν ἐστιν 15
ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται
αὐτὸν° κοινῶσαι ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα° ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐκεῖνά
ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον ✧ εἴ° τις ἔχει ὦ̊τα ἀκούειν 16
ἀκουέτω ✧ καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶ̊κον ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐπη- 17
ρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ° τῆς παραβολῆς ✧ καὶ 18
λέγει αὐτοῖς οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε οὐ νοεῖτε ὅτι
πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύνα-
ται αὐτὸν κοινῶσαι ✧ ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν 19
καρδίαν ἀλλ᾽ εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπο-
ρεύεται καθαρίζο̊ν πάντα τὰ βρώματα ✧ ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ 20
τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρω-
πον ✧ ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ δια- 21
λογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται μοιχεῖαι° πορνεῖαι φόνοι ✧
κλοπ̊αὶ πλεονεξίαι πονηρίαι δόλος ἀσέλγεια ὀφθαλμὸς πο- 22
νηρὸς βλασφημία ὑπερηφανία ἀφροσύνη ✧ πάντα ταῦτα 23
τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον ✧
καὶ° ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μ̊εθόρια τύρου καὶ° 24
σιδῶνος καὶ εἰσελθὼν εἰς τ̊ὴν οἰκίαν οὐδένα ἤθελεν γνῶ-
ναι καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν ✧ ἀκούσασα° γὰρ γυνὴ πε- 25
ρὶ αὐτοῦ ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον
ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ✧ ἦν° δὲ ἡ 26
γυνὴ ἑλληνὶς συρο̊φόινισσα τῷ γένει καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα

---

v.12 T*: και, V: ∅. **v.12** T*: αυτου, V: ∅. **v.14** T*: παντα, V: παλιν. **v.14** T*: ακουετε, V: ακουσατε. **v.14** T*: συνιετε, V: συνετε. **v.15** T*: αυτον κοινωσαι, V: κοινωσαι αυτον. **v.15** T*: εκπορευομενα απ αυτου εκεινα, V: εκ του ανθρωπου εκπορευομενα. **v.16** T*: ει . . . ακουετω, V: ∅. **v.17** T*: περι της παραβολης, V: την παραβολην. **v.19** T*: καθαριζον, V: καθαριζων. **v.21** T*: μοιχειαι πορνειαι, V: πορνειαι κλοπαι. **v.22** T*: κλοπαι, V: μοιχειαι. **v.24** T*: και εκειθεν, V: εκειθεν δε. **v.24** T*: μεθορια, V: ορια. **v.24** T*: και σιδωνος, V: ∅. **v.24** TK: την, MV: ∅. **v.25** T*: ακουσασα γαρ, V: αλλ ευθυς ακουσασα. **v.26** T*: ην δε η γυνη, V: η δε γυνη ην. **v.26** TK: συροφοινισσα, M: συραφοινικισσα, V: συροφοινικισσα.

27 τὸ δαιμόνιον ἐκβ̊άλλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς ⁘ ὁ˚ δὲ ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτῇ ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα οὐ
γὰρ καλόν˚ ἐστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν˚
28 τοῖς κυναρίοις ⁘ ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ ναὶ̊ κύριε
καὶ γ̊ὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίε̊ι ἀπὸ τῶν
29 ψιχίων τῶν παιδίων ⁘ καὶ εἶπεν αὐτῇ διὰ τοῦτον τὸν λό-
γον ὕπαγε ἐξελήλυθεν τὸ˚ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός σου ⁘
30 καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ˚ δαιμόνιον
ἐξεληλυθὸς καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης ⁘
31 καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων τύρου˚ καὶ σιδῶνος ἦλ-
θεν πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁ-
32 ρίων δεκαπόλεως ⁘ καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μ̊ογιλάλον
33 καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα ⁘ καὶ
ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ᾽ ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς
δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ πτύσας ἥψατο τῆς
34 γλώσσης αὐτοῦ ⁘ καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστένα-
35 ξεν καὶ λέγει αὐτῷ ἐφφαθὰ ὅ ἐστιν διανοίχθητι ⁘ καὶ εὐ-
θέως διη̊νοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς
36 τῆς γλώσσης αὐτοῦ καὶ ἐλάλει ὀρθῶς ⁘ καὶ διεστείλατο αὐ-
τοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπ̊ωσιν ὅσον δὲ αὐτὸς˚ αὐτοῖς διεστέλλετο
37 μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον ⁘ καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξε-
πλήσσοντο λέγοντες καλῶς πάντα πεποίηκεν καὶ τοὺς κω-
φοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν ⁘

8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις παμ̊πόλλου ὄχλου ὄντος καὶ
μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν προσκαλεσάμενος ὁ˚ ἰησοῦς τοὺς
2 μαθητὰς αὐτ̊οῦ λέγει αὐτοῖς ⁘ σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον

---

v.26 TK: εκβαλλη, MV: εκβαλη. **v.27** T*: ο δε ιησους ειπεν, V: και ελεγεν. **v.27** T*: καλον εστιν, V: εστιν καλον. **v.27** T*: βαλειν τοις κυναριοις, V: τοις κυναριοις βαλειν. **v.28** T*: ναι, V: ∅. **v.28** T*: γαρ, V: ∅. **v.28** T*: εσθιει, V: εσθιουσιν. **v.29** T*: το δαιμονιον εκ της θυγατρος σου, V: εκ της θυγατρος σου το δαιμονιον. **v.30** T*: το δαιμονιον εξεληλυθος και την θυγατερα βεβλημενην επι της κλινης, V: το παιδιον βεβλημενον επι την κλινην και το δαιμονιον εξεληλυθος. **v.31** T*: τυρου και σιδωνος ηλθεν προς, V: τυρου ηλθεν δια σιδωνος εις. **v.32** TK: μογιλαλον, M: μογγιλαλον, V: και μογιλαλον. **v.35** T*: διηνοιχθησαν, V: ηνοιγησαν. **v.36** T*: ειπωσιν, V: λεγωσιν. **v.36** T*: αυτος αυτοις διεστελλετο, V: αυτοις διεστελλετο αυτοι. **8. v.1** T*: παμπολλου, V: παλιν πολλου. **v.1** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.1** T*: αυτου, V: ∅.

ὅτι ἤδη ἡμέρας° τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν
τί φάγωσιν ⸭ καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον 3
αὐτῶν ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ τινὲς° γὰρ αὐτῶν μ̊ακρόθεν
ἥκα̊σιν ⸭ καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ π̊όθεν 4
τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ᾽ ἐρημίας ⸭
καὶ ἐπ̊ηρώτα αὐτοὺς πόσους ἔχετε ἄρτους οἱ δὲ εἶπο̊ν ἑ- 5
πτά ⸭ καὶ παρ̊ήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ 6
λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδί-
δου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρα̊θῶσιν καὶ παρέθηκαν
τῷ ὄχλῳ ⸭ καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα καὶ εὐλογήσας° εἶπεν 7
παραθεῖναι καὶ αὐτά ⸭ ἔφαγον° δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν καὶ 8
ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας ⸭ ἦσαν δὲ 9
οἱ° φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς ⸭ καὶ 10
εὐθέω̊ς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλ-
θεν εἰς τὰ μέρη° δαλμανουθά ⸭ καὶ ἐξῆλθον οἱ φαρισαῖοι 11
καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ ζητοῦντες παρ᾽ αὐτοῦ σημεῖον
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πειράζοντες αὐτόν ⸭ καὶ ἀναστενάξας τῷ 12
πνεύματι αὐτοῦ λέγει τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον° ἐπιζητεῖ ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον ⸭ καὶ 13
ἀφεὶς αὐτοὺς ἐμβὰς° πάλιν εἰς° τὸ πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ
πέραν ⸭ καὶ ἐπελάθοντο̊ λαβεῖν ἄρτους καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον 14
οὐκ εἶχον μεθ᾽ ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ ⸭ καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς 15
λέγων ὁρᾶτε βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων καὶ τῆς
ζύμης ἡρώδου ⸭ καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγο̊ντες 16
ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομ̊εν ⸭ καὶ γνοὺς ὁ° ἰησοῦς λέγει αὐ- 17

---

v.2 TK: ημερας τρεις προσμενουσιν μοι, MV: ημεραι τρεις προσμενουσιν μοι, B: ημεραι τρισιν προσμενουσιν μοι, D: ημεραι τρις εισιν απο ποτε ωδε εισιν. **v.3** T*: τινες γαρ, V: και τινες. **v.3** T*: μακροθεν, V: απο μακροθεν. **v.3** TKV: ηκασιν, M: ηκουσιν. **v.4** T*: ποθεν, V: οτι ποθεν. **v.5** T*: επηρωτα, V: ηρωτα. **v.5** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.6** T*: παρηγγειλεν, V: παραγγελλει. **v.6** T*: παραθωσιν, V: παρατιθωσιν. **v.7** T*: ευλογησας ειπεν παραθειναι και αυτα, V: ευλογησας αυτα ειπεν και ταυτα παρατιθεναι, D: ευχαριστησας ειπεν και αυτους εκελευσεν παρατειθεναι. **v.8** T*: εφαγον δε, V: και εφαγον. **v.9** T*: οι φαγοντες, V: ∅. **v.10** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.10** E: μερη δαλμανουθα, D: ορια μελεγαδα. **v.12** T*: σημειον επιζητει, V: ζητει σημειον. **v.13** T*: εμβας παλιν, V: παλιν εμβας. **v.13** TK: εις το πλοιον, M: εις πλοιον, V: ∅. **v.14** TMV: επελαθοντο, K: επελαθοντο οι μαθηται. **v.16** T*: λεγοντες, V: ∅. **v.16** T*: εχομεν, V: εχουσιν. **v.17** T*: ο ιησους, V: ∅.

τοῖς τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε οὔπω νοεῖτε οὐδὲ
18 συνίετε ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν ⬦ ὀφθαλ-
μοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε καὶ
19 οὐ μνημονεύετε ⬦ ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς
πεντακισχιλίους πόσους κοφίνους πλήρεις° κλασμάτων ἤ-
20 ρατε λέγουσιν αὐτῷ δώδεκα ⬦ ὅτε δὲ° τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς
τετρακισχιλίους πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων
21 ἤρατε οἱ° δὲ εἶπον ἑπτά ⬦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς πῶς° οὐ συνί-
22 ετε ⬦ καὶ ἔρχεται εἰς βηθσαϊδὰν καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν
23 καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται ⬦ καὶ ἐπιλα-
βόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς
κώμης καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας
24 αὐτῷ ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει ⬦ καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν
βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας ⬦
25 εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
τοῦ καὶ ἐποίησεν° αὐτὸν ἀναβλέψαι καὶ ἀποκατεστάθη καὶ
26 ἐνέβλεψεν τηλαυγῶς ἅπαντας ⬦ καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς μηδὲ°
27 εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ ⬦ καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας καισαρείας τῆς φιλίππου καὶ ἐν
τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς τίνα με
28 λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι ⬦ οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἰωάννην
τὸν βαπτιστὴν καὶ ἄλλοι ἠλίαν ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητῶν ⬦
29 καὶ αὐτὸς λέγει° αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι ἀπο-
30 κριθεὶς δὲ° ὁ πέτρος λέγει αὐτῷ σὺ εἶ ὁ χριστός ⬦ καὶ ἐπετί-
31 μησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ ⬦ καὶ ἤρξατο
διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ πα-

---

v.17 T*: ετι, V: ∅. **v.19** T*: πληρεις κλασματων, V: κλασματων πληρεις. **v.20** T*: δε, V: ∅. **v.20** T*: οι δε ειπον, V: και λεγουσιν [αυτω]. **v.21** T*: πως ου, V: ουπω. **v.22** T*: ερχεται, V: ερχονται. **v.22** TMV: βηθσαιδαν, K: βηθσαιδα. **v.23** T*: εξηγαγεν, V: εξηνεγκεν. **v.23** T*: βλεπει, V: βλεπεις. **v.24** TMV: οτι, K: ∅. **v.24** TMV: ορω, K: ∅. **v.25** T*: εποιησεν αυτον αναβλεψαι, V: διεβλεψεν. **v.25** T*: αποκατεσταθη, V: απεκατεστη. **v.25** TK: ενεβλεψεν, M: ανεβλεψε, V: ενεβλεπεν. **v.25** T*: απαντας, V: απαντα. **v.26** T*: τον, V: ∅. **v.26** T*: μηδε ειπης τινι εν τη κωμη, V: ∅. **v.28** T*: απεκριθησαν, V: ειπαν αυτω λεγοντες [οτι]. **v.28** T*: ενα, V: οτι εις. **v.29** T*: λεγει αυτοις, V: επηρωτα αυτους. **v.29** T*: δε, V: ∅.

θεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπ̊ὸ τῶν πρεσβυτέρων κα̊ὶ ἀρ-
χιερέων κα̊ὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς
ἡμέρας ἀναστῆναι ⸭ καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει καὶ 32
προσλαβόμενος αὐτὸν° ὁ πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ ⸭ ὁ 33
δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν
τῷ° πέτρῳ λέγων ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ ὅτι οὐ φρονεῖς
τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων ⸭ καὶ προσκαλεσάμε- 34
νος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶ̊πεν αὐτοῖς ὅ̊στις
θέλει ὀπίσω μου ἐλθ̊εῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι ⸭ ὃς γὰρ ἂ̊ν θέλῃ 35
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτὴν ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσ̊ῃ
τὴν° ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου οὗ̊τος
σώσει αὐτήν ⸭ τί γὰρ ὠφελήσ̊ει ἄνθρωπον ἐὰν° κερδήσῃ τὸν 36
κόσμον ὅλον καὶ ζημιω̊θῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ⸭ ἢ̊° τί δώσει 37
ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ⸭ ὃς γὰρ ἂ̊ν ἐπαι- 38
σχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ
μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαι-
σχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων ⸭

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες τῶν° **9**
ὧ̊δε ἑστηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴ-
δωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει ⸭ καὶ 2
μεθ̊᾽ ἡμέρας ἓ̊ξ παραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέτρον καὶ τὸν
ἰάκωβον καὶ τ̊ὸν ἰωάννην καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑ-
ψηλὸν κατ᾽ ἰδίαν μόνους καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐ-
τῶν ⸭ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν ὡς° 3
χιὼν οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύνατα̊ι λευκᾶναι ⸭ καὶ 4

---

v.31 T*: απο, V: υπο. **v.31** TK: και, MV: και των. **v.32** T*: αυτον ο πετρος, V: ο πετρος αυτον. **v.33** T*: τω πετρω λεγων, V: πετρω και λεγει. **v.34** T*: οστις, V: ει τις. **v.34** TK: ελθειν, MV: ακολουθειν. **v.35** T*: αν, V: εαν. **v.35** T*: απολεση, V: απολεσει. **v.35** TKV: την ψυχην αυτου, M: την εαυτου ψυχην. **v.35** T*: ουτος, V: ∅. **v.36** T*: ωφελησει, V: ωφελει. **v.36** T*: εαν κερδηση, V: κερδησαι. **v.36** T*: ζημιωθη, V: ζημιωθηναι. **v.37** T*: η τι δωσει, V: τι γαρ δοι. **v.38** TK: αν, MV: εαν. **9. v.1** T*: των ωδε, V: ωδε των. **v.2** T*: μεθ, V: μετα. **v.2** TKV: τον, M: ∅. **v.3** TKV: εγενετο, M: εγενοντο. **v.3** T*: ως χιων, V: ∅. **v.3** T*: δυναται, V: δυναται ουτως.

ὤφθη αὐτοῖς ἡλίας σὺν μωσεῖ καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ
5 ἰησοῦ ◊ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος λέγει τῷ ἰησοῦ ῥαββὶ κα-
λόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς˚ τρεῖς σοὶ
6 μίαν καὶ μωσεῖ μίαν καὶ ἡλίᾳ μίαν ◊ οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλή-
7 σῃ˚ ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι ◊ καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα
αὐτοῖς καὶ ἦλθεν φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα οὗτός ἐστιν
8 ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς αὐτοῦ˚ ἀκούετε ◊ καὶ ἐξάπινα πε-
ριβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν ἰησοῦν μόνον
9 μεθ' ἑαυτῶν ◊ καταβαινόντων˚ δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους διε-
στείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται˚ ἃ εἶδον εἰ μὴ ὅταν
10 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ ◊ καὶ τὸν λόγον ἐ-
κράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν
11 ἀναστῆναι ◊ καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες ὅτι λέγουσιν οἱ
12 γραμματεῖς ὅτι ἡλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον ◊ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς˚
εἶπεν αὐτοῖς ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστᾷ πάντα
καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ
13 πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ ◊ ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ ἡλίας ἐλή-
λυθεν καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν καθὼς γέγραπται
14 ἐπ' αὐτόν ◊ καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδεν ὄχλον πο-
15 λὺν περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς ◊ καὶ
εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν˚ αὐτὸν ἐξεθαμβήθη καὶ προστρέ-
16 χοντες ἠσπάζοντο αὐτόν ◊ καὶ ἐπηρώτησεν τοὺς˚ γραμμα-
17 τεῖς τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς ◊ καὶ ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄ-
χλου εἶπεν διδάσκαλε ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε ἔχοντα
18 πνεῦμα ἄλαλον ◊ καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει αὐ-
τὸν καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραί-

v.4 TK: μωσει, M: μωση, V: μωυσει. **v.5** T*: σκηνας τρεις, V: τρεις σκηνας. **v.5** TK: μωσει, M: μωση, V: μωυσει. **v.6** TK: λαληση ησαν γαρ εκφοβοι, M: λαλησει ησαν γαρ εκφοβοι, V: αποκριθη εκφοβοι γαρ εγενοντο. **v.7** T*: ηλθεν, V: εγενετο. **v.7** TK: λεγουσα, MV: ∅. **v.7** T*: αυτου ακουετε, V: ακουετε αυτου. **v.9** T*: καταβαινοντων δε, V: και καταβαινοντων. **v.9** T*: απο, V: εκ. **v.9** T*: διηγησωνται α ειδον, V: α ειδον διηγησωνται. **v.12** T*: αποκριθεις ειπεν, V: εφη. **v.12** T*: αποκαθιστα, V: αποκαθιστανει. **v.12** T*: εξουδενωθη, V: εξουδενηθη. **v.13** T*: ηθελησαν, V: ηθελον. **v.14** T*: ελθων, V: ελθοντες. **v.14** T*: ειδεν, V: ειδον. **v.14** T*: αυτοις, V: προς αυτους. **v.15** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.15** T*: ιδων αυτον εξεθαμβηθη, V: ιδοντες αυτον εξεθαμβηθησαν. **v.16** T*: τους γραμματεις, V: αυτους. **v.17** T*: αποκριθεις, V: απεκριθη αυτω. **v.17** T*: ειπεν, V: ∅. **v.18** T*: αν, V: εαν. **v.18** T*: αυτου, V: ∅.

νεται καὶ εἶπο̊ν τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν καὶ
οὐκ ἴσχυσαν ✧ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτ̊ῷ λέγει ὦ γενεὰ ἄπιστος 19
ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν φέ-
ρετε αὐτὸν πρός με ✧ καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν καὶ 20
ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως° τὸ πνεῦμα ἐσ̊πάραξεν αὐτὸν καὶ πεσὼν
ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων ✧ καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα 21
αὐτοῦ πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ ὁ δὲ εἶπεν
π̊αιδιόθεν ✧ καὶ πολλάκις αὐτὸν° καὶ εἰς πῦρ ἔβαλεν καὶ 22
εἰς ὕδατα ἵνα ἀπολέσῃ αὐτὸν ἀλλ᾽ εἴ τι δύνασ̊αι βοήθησον
ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ᾽ ἡμᾶς ✧ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τὸ 23
εἰ δύνασαι° πιστεῦσαι πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι ✧ καὶ° 24
εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ° δακρύων ἔλεγεν
πιστεύω κύρ̊ιε βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ ✧ ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς 25
ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκα-
θάρτῳ λέγων αὐτῷ τὸ° πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν ἐγώ
σοι° ἐπιτάσσω ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐ-
τόν ✧ καὶ κράξαν̊ καὶ πολλὰ σπαράξαν° αὐτὸν ἐξῆλθεν καὶ 26
ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς ὥστε π̊ολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν ✧
ὁ δὲ ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν° τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτὸν 27
καὶ ἀνέστη ✧ καὶ εἰσελθόντα° αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ 28
αὐτοῦ ἐπηρώτων° αὐτὸν κατ᾽ ἰδίαν ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνή-
θημεν ἐκβαλεῖν αὐτό ✧ καὶ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτο τὸ γένος ἐν 29
οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ° νηστείᾳ ✧
καὶ° ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς γαλιλαίας 30
καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γν̊ῷ ✧ ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς 31
αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-

---

v.18 T*: ειπον, V: ειπα. **v.19** T*: αυτω, V: αυτοις. **v.20** T*: ευθεως το πνευμα, V: το πνευμα ευθυς. **v.20** T*: εσπαραξεν, V: συνεσπαραξεν. **v.21** T*: παιδιοθεν, V: εκ παιδιοθεν. **v.22** TK: αυτον και εις πυρ, M: αυτον και εις το πυρ, V: και εις πυρ αυτον. **v.22** T*: δυνασαι, V: δυνη. **v.23** T*: δυνασαι πιστευσαι, V: δυνη. **v.24** T*: και ευθεως, V: ευθυς. **v.24** T*: μετα δακρυων, V: ∅. **v.24** T*: κυριε, V: ∅. **v.25** T*: το πνευμα το αλαλον και κωφον, V: το αλαλον και κωφον πνευμα. **v.25** T*: σοι επιτασσω, V: επιτασσω σοι. **v.26** T*: κραξαν, V: κραξας. **v.26** T*: σπαραξαν αυτον, V: σπαραξας. **v.26** T*: πολλους, V: τους πολλους. **v.27** T*: αυτον της χειρος, V: της χειρος αυτου. **v.28** T*: εισελθοντα αυτον, V: εισελθοντος αυτου. **v.28** T*: επηρωτων αυτον κατ ιδιαν, V: κατ ιδιαν επηρωτων αυτον. **v.29** T*: και νηστεια, V: ∅. **v.30** T*: και εκειθεν, V: κακειθεν. **v.30** T*: γνω, V: γνοι.

δίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ
32 ἀποκτανθεὶς τῇ˚ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται ⋄ οἱ δὲ ἠγνόουν
33 τὸ ῥῆμα καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι ⋄ καὶ ἦλθε̊ν εἰς
καπ̊ερναοὺμ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτοὺς τί
34 ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς˚ ἑαυτοὺς διελογίζεσθε ⋄ οἱ δὲ ἐσιώπων πρὸς
35 ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων ⋄ καὶ κα-
θίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς εἴ τις θέλει
πρῶτος εἶναι ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος ⋄
36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ἐναγ-
37 καλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς ⋄ ὃς ἐὰν̊ ἓν τῶν τοιούτων
παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται καὶ ὃς
ἐὰν̊ ἐμὲ δέξῆ̊ται οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά
38 με ⋄ ἀπεκρίθη˚ δὲ αὐτῷ ὁ˚ ἰωάννης λέγ̊ων διδάσκαλε εἴ-
δομέν τινα τ̊ῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια ὃς˚ οὐκ
ἀκολουθεῖ ἡμῖν καὶ ἐκωλύσ̊αμεν αὐτὸν ὅτι οὐκ ἀκ̊ολουθεῖ
39 ἡμῖν ⋄ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν μὴ κωλύετε αὐτὸν οὐδεὶς γάρ ἐ-
στιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται
40 ταχὺ κακολογῆσαί με ⋄ ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ᾽ ὑμ̊ῶν ὑπὲρ
41 ὑμ̊ῶν ἐστιν ⋄ ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν
τ̊ῷ ὀνόματί μ̊ου ὅτι χριστοῦ ἐστε ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὀ̊ὐ μὴ ἀ-
42 πολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ ⋄ καὶ ὃς ἂν̊ σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν
μικρῶν̊ τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον
εἰ περίκειται λίθος˚ μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ
43 βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν ⋄ καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ
σου ἀπόκοψον αὐτὴν καλόν σοί˚ ἐστιν κυλλὸν εἰς˚ τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν
44 εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον ⋄ ὅπου˚ ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ

---

v.31 T*: τη τριτη ημερα, V: μετα τρεις ημερας. **v.33** T*: ηλθεν, V: ηλθον. **v.33** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.33** T*: προς εαυτους, V: ∅. **v.37** T*: εαν, V: αν. **v.37** T*: δεξηται, V: δεχηται. **v.38** T*: απεκριθη δε, V: εφη. **v.38** TKV: ο, M: ∅. **v.38** T*: λεγων, V: ∅. **v.38** TM: τω, KV: εν τω. **v.38** T*: ος ουκ ακολουθει ημιν, V: ∅. **v.38** T*: εκωλυσαμεν, V: εκωλυομεν. **v.38** T*: ακολουθει, V: ηκολουθει. **v.40** TM: υμων, KV: ημων. **v.41** TK: τω, MV: ∅. **v.41** T*: μου, V: ∅. **v.41** T*: ου, V: οτι ου. **v.42** TKV: αν, M: εαν. **v.42** TM: μικρων, KV: μικρων τουτων. **v.42** T*: λιθος μυλικος, V: μυλος ονικος. **v.43** T*: σοι εστιν, V: εστιν σε. **v.43** T*: εις την ζωην εισελθειν, V: εισελθειν εις την ζωην. **v.44** T*: οπου . . . σβεννυται, V: ∅.

καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται ✧ καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ 45
σε ἀπόκοψον αὐτὸν καλόν ἐστίν σο̊ι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν
χωλὸν ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν
εἰς° τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον ✧ ὅπου° ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ 46
καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται ✧ καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκαν- 47
δαλίζῃ σε ἔκβαλε αὐτὸν καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον εἰσ-
ελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ° πυρός ✧ ὅπου ὁ σκώληξ αὐ- 48
τῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται ✧ πᾶς γὰρ πυρὶ 49
ἁλισθήσεται καὶ° πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται ✧ καλὸν τὸ 50
ἅλας ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε
ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας̊ καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις ✧

Κἀκ̊εῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς ἰουδαίας διὰ° **10**
τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι
πρὸς αὐτὸν καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς ✧ καὶ 2
προσελθόντες ο̊ἱ φαρισαῖοι ἐπηρώτη̊σαν αὐτὸν εἰ ἔξεστιν
ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι πειράζοντες αὐτόν ✧ ὁ δὲ ἀποκρι- 3
θεὶς εἶπεν αὐτοῖς τί ὑμῖν ἐνετείλατο μωσ̊ῆς ✧ οἱ δὲ εἶπ̊ον 4
μωσῆς° ἐπέτρεψεν βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπο-
λῦσαι ✧ καὶ° ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πρὸς τὴν 5
σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην ✧
ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς 6
ὁ° θεός ✧ ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα 7
αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ ✧ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν ὥστε οὐ- 8
κέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ ✧ ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν 9
ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω ✧ καὶ ἐν° τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθη- 10
ταὶ αὐτ̊οῦ περὶ τοῦ° αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν ✧ καὶ λέγει 11

---

v.45 T*: σοι, V: σε. **v.45** T*: εις το πυρ το ασβεστον, V: ∅. **v.46** T*: οπου . . . σβεννυται, V: ∅. **v.47** T*: σοι, V: σε. **v.47** T*: του πυρος, V: ∅. **v.49** T*: και πασα θυσια αλι αλισθησεται, V: ∅. **v.50** T*: αλας, V: αλα. **10. v.1** T*: κακειθεν, V: και εκειθεν. **v.1** T*: δια του, V: [και]. **v.2** TK: οι, MV: ∅. **v.2** T*: επηρωτησαν, V: επηρωτων. **v.3** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.4** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.4** T*: μωσης επετρεψεν, V: επετρεψεν μωυσης. **v.5** T*: και αποκριθεις ο, V: ο δε. **v.6** T*: ο θεος, V: ∅. **v.10** T*: εν τη οικια, V: εις την οικιαν. **v.10** T*: αυτου, V: ∅. **v.10** T*: του αυτου επηρωτησαν, V: τουτου επηρωτων.

αὐτοῖς ὃς ἐὰν° ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλ-
12 λην μοιχᾶται ἐπ᾽ αὐτήν ⟐ καὶ ἐὰν γυνὴ° ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα
13 αὐτῆς καὶ° γαμηθῇ ἄλλῳ μοιχᾶται ⟐ καὶ προσέφερον αὐ-
τῷ παιδία ἵνα ἅψηται° αὐτῶν οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων° τοῖς
14 προσφέρουσιν ⟐ ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με κα̊ὶ μὴ κωλύετε
15 αὐτὰ τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ⟐ ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὃς ἐὰν° μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς
16 παιδίον οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν ⟐ καὶ ἐναγκαλισάμενος
17 αὐτὰ τ̊ιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτὰ ηὐλόγει° αὐτά ⟐ καὶ ἐκπο-
ρευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν προσδραμὼν εἷς καὶ γονυπε-
τήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτὸν διδάσκαλε ἀγαθὲ τί ποιήσω
18 ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω ⟐ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ
19 τί με λέγεις ἀγαθὸν οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός ⟐ τὰς
ἐντολὰς οἶδας μὴ° μοιχεύσῃς μὴ φονεύσῃς μὴ κλέψῃς μὴ
ψευδομαρτυρήσῃς μὴ ἀποστερήσῃς τίμα τὸν πατέρα σου
20 καὶ τὴν μητέρα ⟐ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς° εἶπεν αὐτῷ διδάσκαλε
21 ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου ⟐ ὁ δὲ ἰησοῦς
ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ ἕν σ̊οι ὑ-
στερεῖ ὕπαγε ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς τ̊οῖς πτωχοῖς καὶ
ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι ἄρας°
22 τὸν σταυρόν ⟐ ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπού-
23 μενος ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά ⟐ καὶ περιβλεψάμενος
ὁ ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πῶς δυσκόλως οἱ τὰ
χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσον-
24 ται ⟐ οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ ὁ δὲ
ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς τέκνα πῶς δύσκολόν
ἐστιν τοὺς° πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν

---

v.11 T*: εαν, V: αν. **v.12** T*: γυνη απολυση, V: αυτη απολυσασα. **v.12** T*: και γαμηθη αλλω, V: γαμηση αλλον. **v.13** T*: αψηται αυτων, V: αυτων αψηται. **v.13** T*: επετιμων τοις προσφερουσιν, V: επετιμησαν αυτοις. **v.14** TK: και, MV: ∅. **v.15** T*: εαν, V: αν. **v.16** T*: τιθεις, V: κατευλογει τιθεις. **v.16** TK: ηυλογει αυτα, M: ευλογει αυτα, V: ∅. **v.19** T*: μη μοιχευσης μη φονευσης, V: μη φονευσης μη μοιχευσης. **v.20** T*: αποκριθεις ειπεν, V: εφη. **v.21** T*: σοι, V: σε. **v.21** TK: τοις, M: ∅, V: [τοις]. **v.21** T*: αρας τον σταυρον, V: ∅. **v.24** TK: τους πεποιθοτας επι τοις χρημασιν, M: τους πεποιθοτας επι χρημασιν, V: ∅.

τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν ⬦ εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς 25
τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος ἐ̊ἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν ⬦ οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο 26
λέγοντες πρὸς ἑ̊αυτοὺς καὶ τίς δύναται σωθῆναι ⬦ ἐμβλέ- 27
ψας δὲ° αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγει παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον
ἀλλ᾽ οὐ παρὰ τ̊ῷ θεῷ πάντα γὰρ δυνατά ἐ̊στιν παρὰ τῷ θε-
ῷ ⬦ κα̊ὶ ἤρξατο ὁ° πέτρος λέγειν αὐτῷ ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν 28
πάντα καὶ ἠκολουθή̊σαμέν σοι ⬦ ἀποκριθεὶς° δὲ ὁ ἰησοῦς 29
εἶ̊πεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀ-
δελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ° πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα
ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ κα̊ὶ τοῦ εὐαγγελίου ⬦ ἐὰν μὴ λάβῃ 30
ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰ̊κίας καὶ ἀδελ-
φοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ
διωγμῶν καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιο̊ν ⬦ πολ- 31
λοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ὁ̊ἱ ἔσχατοι πρῶτοι ⬦ ἦσαν 32
δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ἦν προάγων
αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς καὶ ἐθαμβοῦντο κα̊ὶ ἀκολουθοῦντες ἐφο-
βοῦντο καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς
λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν ⬦ ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνο- 33
μεν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσε-
ται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τ̊οῖς γραμματεῦσιν καὶ κατακρι-
νοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνε-
σιν ⬦ καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ° μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ 34
ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ τῇ° τρίτῃ
ἡμέρᾳ ἀναστήσεται ⬦ καὶ προσπορεύονται αὐτῷ ἰάκωβος 35

---

v.25 TM: εισελθειν, KV: διελθειν. **v.26** E: εαυτους, ℵBC: αυτον. **v.27** T*: δε, V: ∅. **v.27** TK: τω, MV: ∅. **v.27** T*: εστιν, V: ∅. **v.28** TK: και, MV: ∅. **v.28** T*: ο πετρος λεγειν, V: λεγειν ο πετρος. **v.28** T*: ηκολουθησαμεν, V: ηκολουθηκαμεν. **v.29** T*: αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν, V: εφη ο ιησους. **v.29** T*: η πατερα η μητερα η γυναικα, V: η μητερα η πατερα. **v.29** TK: και, MV: και ενεκεν. **v.30** E: οικιας και αδελφους και αδελφας και μητερας και τεκνα και αγρους μετα διωγμων και, D: ος δε αφηκεν οικιαν και αδελφας και αδελφους και μητερα και τεκνα και αγρους μετα διωγμων. **v.30** E: αιωνιον, D: αιωνιον λημψεται. **v.31** TK: οι, M: ∅, V: [οι]. **v.32** T*: και, V: οι δε. **v.33** TKV: τοις, M: ∅. **v.34** T*: και μαστιγωσουσιν αυτον και εμπτυσουσιν αυτω και αποκτενουσιν αυτον, V: και εμπτυσουσιν αυτω και μαστιγωσουσιν αυτον και αποκτενουσιν. **v.34** T*: τη τριτη ημερα, V: μετα τρεις ημερας.

καὶ ἰωάννης οἱ υἱοὶ ζεβεδαίου λέγοντες̊ διδάσκαλε θέλομεν
36 ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν̊ ποιήσῃς ἡμῖν ◈ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς τί θέ-
37 λετε ποιῆσαί° με ὑμῖν ◈ οἱ δὲ εἶπο̊ν αὐτῷ δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς
ἐκ° δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ
38 δόξῃ σου ◈ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε
δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω κα̊ὶ τὸ βάπτισμα ὃ
39 ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι ◈ οἱ δὲ εἶπο̊ν αὐτῷ δυνάμεθα
ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς τὸ μ̊ὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πί-
εσθε καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε ◈
40 τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου κα̊ὶ ἐξ εὐωνύμων μο̊υ οὐκ ἔ-
41 στιν ἐμὸν δοῦναι ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται ◈ καὶ ἀκούσαντες οἱ
42 δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ ἰακώβου καὶ ἰωάννου ◈ ὁ°
δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς οἴδατε
ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν
43 καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν ◈ οὐχ οὕτως
δὲ ἔστα̊ι ἐν ὑμῖν ἀλλ᾽ ὃς ἐὰ̊ν θέλῃ γενέσθαι° μέγας ἐν ὑ-
44 μῖν ἔσται διάκονος° ὑμῶν ◈ καὶ ὃς ἂ̊ν θέλῃ ὑμῶν° γενέσθαι
45 πρῶτος ἔσται πάντων δοῦλος ◈ καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι
46 τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν ◈ καὶ ἔρχονται εἰς
ἱεριχὼ καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ ἱεριχὼ καὶ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ υ̊ἱὸς τιμαίου βαρτίμαιος ὁ°
47 τυφλὸς ἐκάθητο° παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν ◈ καὶ ἀκούσας
ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζω̊ραῖός ἐστιν ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν ὁ°
48 υἱὸς δαβὶδ ἰησοῦ ἐλέησόν με ◈ καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ
ἵνα σιωπήσῃ ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν υἱὲ δαβ̊ὶδ ἐλέ-

---

v.35 T*: λεγοντες, V: λεγοντες αυτω. **v.35** T*: αιτησωμεν, V: αιτησωμεν σε. **v.36** T*: ποιησαι με, V: [με] ποιησω. **v.37** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.37** T*: εκ δεξιων σου και εις εξ ευωνυμων σου, V: σου εκ δεξιων και εις εξ αριστερων. **v.38** T*: και, V: η. **v.39** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.39** T*: μεν, V: ∅. **v.40** T*: και, V: η. **v.40** TK: μου, MV: ∅. **v.42** T*: ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτους, V: και προσκαλεσαμενος αυτους ο ιησους. **v.43** T*: εσται, V: εστιν. **v.43** T*: εαν, V: αν. **v.43** T*: γενεσθαι μεγας, V: μεγας γενεσθαι. **v.43** TK: διακονος υμων, MV: υμων διακονος. **v.44** TKV: αν, M: εαν. **v.44** T*: υμων γενεσθαι, V: εν υμιν ειναι. **v.46** T*: υιος, V: ο υιος. **v.46** T*: ο, V: ∅. **v.46** T*: εκαθητο παρα την οδον προσαιτων, V: προσαιτης εκαθητο παρα την οδον. **v.47** T*: ναζωραιος, V: ναζαρηνος. **v.47** T*: ο υιος δαβιδ, V: υιε δαυιδ. **v.48** T*: δαβιδ, V: δαυιδ.

ησόν με ⁘ καὶ στὰς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτὸν° φωνηθῆναι καὶ 49
φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ θάρσει ἔγειρα̊ι φωνεῖ
σε ⁘ ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀνα̊στὰς ἦλθεν πρὸς 50
τὸν ἰησοῦν ⁘ καὶ ἀποκριθεὶς λέγει° αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τί θέλεις° 51
ποιήσω σοὶ ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ ῥαββο̊νὶ ἵνα ἀναβλέψω ⁘
ὁ° δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ὕπαγε ἡ πίστις σου σέσωκέν σε 52
καὶ εὐθέω̊ς ἀνέβλεψεν καὶ ἠκολούθει τῷ° ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ ⁘

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς ἱερου̊σαλὴμ εἰς βηθφ̊αγὴ καὶ βη- **11**
θανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν ἀποστέλλει δύο τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ ⁘ καὶ λέγει αὐτοῖς ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν 2
κατέναντι ὑμῶν καὶ εὐθέω̊ς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑ-
ρήσετε πῶλον δεδεμένον ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων° κεκά-
θικεν λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε ⁘ καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τί 3
ποιεῖτε τοῦτο εἴπατε ὅτ̊ι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει καὶ
εὐθέω̊ς αὐτὸν ἀποστελ̊εῖ ὧδε ⁘ ἀπῆλθον° δὲ καὶ εὗρον τ̊ὸν 4
πῶλον δεδεμένον πρὸς τ̊ὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου καὶ
λύουσιν αὐτόν ⁘ καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐ- 5
τοῖς τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον ⁘ οἱ δὲ εἶπ̊ον αὐτοῖς καθὼς 6
ἐνετ̊είλατο ὁ ἰησοῦς καὶ ἀφῆκαν αὐτούς ⁘ καὶ ἤγ̊αγον τὸν 7
πῶλον πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ ἐπέβ̊αλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐ-
τῶν καὶ ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτ̊ῷ ⁘ πολλοὶ° δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν 8
ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδὸν ἄλλοι δὲ στοιβάδας° ἔκοπτον ἐκ τῶν
δένδρων καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν ⁘ καὶ οἱ προάγοντες 9
καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγ̊οντες ὡσαννὰ εὐλογημέ-
νος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου ⁘ εὐλογημένη ἡ ἐρχο- 10

---

v.49 T*: αυτον φωνηθηναι, V: φωνησατε αυτον. **v.49** T*: εγειραι, V: εγειρε. **v.50** T*: αναστας, V: αναπηδησας. **v.51** T*: λεγει αυτω ο ιησους, V: αυτω ο ιησους ειπεν. **v.51** T*: θελεις ποιησω σοι, V: σοι θελεις ποιησω. **v.51** TK: ραββονι, MV: ραββουνι. **v.52** T*: ο δε, V: και ο. **v.52** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.52** T*: τω ιησου, V: αυτω. **11. v.1** T*: ιερουσαλημ, V: ιεροσολυμα. **v.1** TKV: βηθφαγη, M: βηθσφαγη. **v.2** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.2** T*: ανθρωπων κεκαθικεν λυσαντες αυτον αγαγετε, V: ουπω ανθρωπων εκαθισεν λυσατε αυτον και φερετε. **v.3** T*: οτι, V: ∅. **v.3** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.3** TK: αποστελει, M: αποστελλει, V: αποστελλει παλιν. **v.4** T*: απηλθον δε, V: και απηλθον. **v.4** TK: τον, MV: ∅. **v.4** T*: την, V: ∅. **v.6** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.6** T*: ενετειλατο, V: ειπεν. **v.7** T*: ηγαγον, V: φερουσιν. **v.7** T*: επεβαλον, V: επιβαλλουσιν. **v.7** T*: αυτω, V: αυτον. **v.8** T*: πολλοι δε, V: και πολλοι. **v.8** T*: στοιβαδας εκοπτον εκ των δενδρων και εστρωννυον εις την οδον, V: στιβαδας κοψαντες εκ των αγρων. **v.9** T*: λεγοντες, V: ∅.

μένη βασιλεία ἐν̊ ὀνόματι κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν δαβ̊ὶδ
11 ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις ◈ καὶ εἰσῆλθεν εἰς ἱεροσόλυμα ὁ°
ἰησοῦς καὶ εἰς τὸ ἱερὸν καὶ περιβλεψάμενος πάντα ὀψίας
ἤδη οὔσης τῆς ὥρας ἐξῆλθεν εἰς βηθανίαν μετὰ τῶν δώ-
12 δεκα ◈ καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ βηθανίας
13 ἐπείνασεν ◈ καὶ ἰδὼν συκῆν μ̊ακρόθεν ἔχουσαν φύλλα ἦλ-
θεν εἰ ἄρα εὑρήσει° τι ἐν αὐτῇ καὶ ἐλθὼν ἐπ᾽ αὐτὴν οὐδὲν
14 εὗρεν εἰ μὴ φύλλα οὐ° γὰρ ἦν καιρὸς σύκων ◈ καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ° ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ μηκέτι ἐκ° σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα
15 μηδεὶς καρπὸν φάγοι καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ◈ καὶ
ἔρχονται εἰς ἱεροσόλυμα καὶ εἰσελθὼν ὁ° ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν
ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγ̊οράζοντας ἐν τῷ
ἱερῷ καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας
16 τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν ◈ καὶ οὐκ ἤ-
17 φιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ ◈ καὶ ἐδίδασκεν
λέγ̊ων αὐτοῖς οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευ-
χῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑμεῖς δὲ ἐποιήσ̊ατε αὐ-
18 τὸν σπήλαιον λῃστῶν ◈ καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς° καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσο̊υσιν ἐφοβοῦντο
γὰρ αὐτὸν ὅτι° πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ
19 αὐτοῦ ◈ καὶ ὅτε̊ ὀψὲ ἐγένετο ἐξεπορεύε̊το ἔξω τῆς πόλεως ◈
20 καὶ πρωῒ° παραπορευόμενοι εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην
21 ἐκ ῥιζῶν ◈ καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ πέτρος λέγει αὐτῷ ῥαββὶ ἴδε
22 ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται ◈ καὶ ἀποκριθεὶς ἰη̊σοῦς
23 λέγει αὐτοῖς ἔχε̊τε πίστιν θεοῦ ◈ ἀμὴν γ̊ὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς
ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασ-

---

v.10 T*: εν ονοματι κυριου, V: ∅. **v.10** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.11** T*: ο ιησους και, V: ∅. **v.13** T*: μακροθεν, V: απο μακροθεν. **v.13** T*: ευρησει τι, V: τι ευρησει. **v.13** T*: ου γαρ ην καιρος, V: ο γαρ καιρος ουκ ην. **v.14** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.14** T*: εκ σου εις τον αιωνα, V: εις τον αιωνα εκ σου. **v.15** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.15** T*: αγοραζοντας, V: τους αγοραζοντας. **v.17** T*: λεγων, V: και ελεγεν. **v.17** T*: εποιησατε, V: πεποιηκατε. **v.18** T*: γραμματεις και οι αρχιερεις, V: αρχιερεις και οι γραμματεις. **v.18** TK: απολεσουσιν, MV: απολεσωσιν. **v.18** T*: οτι πας, V: πας γαρ. **v.19** T*: οτε, V: οταν. **v.19** T*: εξεπορευετο, V: εξεπορευοντο. **v.20** T*: πρωι παραπορευομενοι, V: παραπορευομενοι πρωι. **v.22** TK: ιησους, MV: ο ιησους. **v.22** E: εχετε, ℵD: ει εχετε. **v.23** T*: γαρ, V: ∅.

σαν καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ πιστεύσῃ
ὅτι ἃ° λέγει γίνεται ἔσται αὐτῷ ὃ° ἐὰν εἴπῃ ◈ διὰ τοῦτο λέγω 24
ὑμῖν πάντα ὅσα ἂν° προσευχόμενοι αἰτεῖσθε πιστεύετε ὅτι
λαμ̊βάνετε καὶ ἔσται ὑμῖν ◈ καὶ ὅταν στήκ̊ητε προσευχόμε- 25
νοι ἀφίετε εἴ̊τι ἔχετε κατά τινος ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ
ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν ◈ εἰ° δὲ 26
ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν ◈ καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς ἱ- 27
εροσόλυμα καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται
πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι ◈ καὶ λέ̊γουσιν αὐτῷ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς 28
κ̊αὶ τίς σοι τὴν° ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιῇς ◈ ὁ 29
δὲ ἰησοῦς ἀποκ̊ριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀ̊γὼ
ἕνα λόγον καὶ ἀποκρίθητέ μοι καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξου-
σίᾳ ταῦτα ποιῶ ◈ τὸ βάπτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ 30
ἀνθρώπων ἀποκρίθητέ μοι ◈ καὶ ἐλ̊ογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς 31
λέγοντες ἐὰν εἴπωμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐρεῖ διατ̊ὶ οὖν οὐκ ἐπι-
στεύσατε αὐτῷ ◈ ἀλλ'° ἐὰν εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων ἐφοβοῦντο 32
τὸν λ̊αὸν ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν ἰωάννην ὅτι° ὄντως προφή-
της ἦν ◈ καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν° τῷ ἰησοῦ οὐκ οἴδαμεν 33
καὶ ὁ ἰησοῦς ἀποκ̊ριθεὶς λέγει αὐτοῖς οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ ◈

Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέ̊γειν ἀμπελῶνα ἐφύ- **12**
τευσεν° ἄνθρωπος καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑ-
πολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον καὶ ἐξέδ̊οτο αὐτὸν γεωρ-
γοῖς καὶ ἀπεδήμησεν ◈ καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς 2

---

v.23 T*: πιστευση, V: πιστευη. **v.23** T*: α λεγει, V: ο λαλει. **v.23** T*: ο εαν ειπη, V: ∅. **v.24** T*: αν προσευχομενοι, V: προσευχεσθε και. **v.24** TKV: αιτεισθε, M: αιτησθε. **v.24** T*: λαμβανετε, V: ελαβετε. **v.25** T*: στηκητε, V: στηκετε. **v.25** T: ειτι, KMV: ει τι. **v.26** T*: ει . . . παραπτωματα υμων, V: ∅. **v.28** T*: λεγουσιν, V: ελεγον. **v.28** T*: και, V: η. **v.28** T*: την εξουσιαν ταυτην εδωκεν, V: εδωκεν την εξουσιαν ταυτην. **v.29** T*: αποκριθεις, V: ∅. **v.29** TK: καγω, M: και εγω, V: ∅. **v.30** T*: ιωαννου, V: το ιωαννου. **v.31** T*: ελογιζοντο, V: διελογιζοντο. **v.31** TK: διατι, MV: δια τι. **v.32** TK: αλλ εαν, M: αλλ, V: αλλα. **v.32** T*: λαον, V: οχλον. **v.32** T*: οτι οντως, V: οντως οτι. **v.33** T*: λεγουσιν τω ιησου, V: τω ιησου λεγουσιν. **v.33** T*: αποκριθεις, V: ∅. **12. v.1** T*: λεγειν, V: λαλειν. **v.1** T*: εφυτευσεν ανθρωπος, V: ανθρωπος εφυτευσεν. **v.1** T*: εξεδοτο, V: εξεδετο.

τῷ καιρῷ δοῦλον ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ˚
3 καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος ⸭ οἱ˚ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ
4 ἀπέστειλαν κενόν ⸭ καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλ-
λον δοῦλον κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες˚ ἐκεφαλαίωσαν καὶ
5 ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον ⸭ καὶ ˚πάλιν ἄλλον ἀπέστειλεν κἀ-
κεῖνον ἀπέκτειναν καὶ πολλοὺς ἄλλους ˚τοὺς μὲν δέροντες
6 ˚τοὺς δὲ ἀποκτεί˚νοντες ⸭ ἔτι οὖ˚ν ἕνα υἱὸν˚ ἔχων ἀγαπητὸν
αὐτοῦ˚ ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον λέγων
7 ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου ⸭ ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶ-
πον˚ πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος δεῦτε
8 ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία ⸭ καὶ
λαβόντες αὐτὸν˚ ἀπέκτειναν καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶ-
9 νος ⸭ τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος ἐλεύσεται καὶ
ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις ⸭
10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε λίθον ὃν ἀπεδοκίμα-
σαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας ⸭
11 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλ-
12 μοῖς ἡμῶν ⸭ καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι καὶ ἐφοβήθησαν
τὸν ὄχλον ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶ-
13 πεν καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον ⸭ καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς
αὐτόν τινας τῶν φαρισαίων καὶ τῶν ἡρωδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀ-
14 γρεύσωσιν λόγῳ ⸭ οἱ˚ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ διδάσκαλε
οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενὸς οὐ γὰρ
βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας τὴν ὁ-
δὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις ἔξεστιν κῆνσον˚ καίσαρι δοῦναι ἢ
15 οὔ ⸭ δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν
εἶπεν αὐτοῖς τί με πειράζετε φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω ⸭
16 οἱ δὲ ἤνεγκαν καὶ λέγει αὐτοῖς τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ

---

v.2 T*: του καρπου, V: των καρπων. **v.3** T*: οι δε, V: και. **v.4** T*: λιθοβολησαντες εκεφαλαιωσαν και απεστειλαν ητιμωμενον, V: εκεφαλιωσαν και ητιμασαν. **v.5** T*: παλιν, V: ∅. **v.5** T*: τους, V: ους. **v.5** TK: αποκτεινοντες, M: αποκτενοντες, V: αποκτεννοντες. **v.6** T*: ουν, V: ∅. **v.6** T*: υιον εχων, V: ειχεν υιον. **v.6** T*: αυτου απεστειλεν και αυτον προς αυτους εσχατον, V: απεστειλεν αυτον εσχατον προς αυτους. **v.7** T*: ειπον προς εαυτους, V: προς εαυτους ειπαν. **v.8** T*: αυτον απεκτειναν και εξεβαλον, V: απεκτειναν αυτον και εξεβαλον αυτον. **v.14** T*: οι δε, V: και. **v.14** T*: κηνσον καισαρι δουναι, V: δουναι κηνσον καισαρι.

ἐπιγραφὴ οἱ δὲ εἶπὸν αὐτῷ καίσαρος ⋄ καὶ˚ ἀποκριθεὶς ὁ 17
ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἀπόδοτε˚ τὰ καίσαρος καίσαρι καὶ τὰ
τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ καὶ ἐθαύμασ̊αν ἐπ᾽ αὐτῷ ⋄ καὶ ἔρχονται 18
σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ
εἶναι καὶ ἐπηρώτησ̊αν αὐτὸν λέγοντες ⋄ διδάσκαλε μωσ̊ῆς 19
ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλί-
πῃ γυναῖκα καὶ τέκνα˚ μὴ ἀφῇ ἵνα λάϐῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
τὴν γυναῖκα αὐ̊τοῦ καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐ-
τοῦ ⋄ ἑπ̊τὰ ἀδελφοὶ ἦσαν καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα καὶ 20
ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα ⋄ καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν 21
αὐτὴν καὶ ἀπέθανεν καὶ˚ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα καὶ
ὁ τρίτος ὡσαύτως ⋄ καὶ ἔλαβον˚ αὐτὴν οἱ ἑπτὰ καὶ οὐκ ἀ- 22
φῆκαν σπέρμα ἐσχάτη̊ πάντων ἀπέθανεν˚ καὶ ἡ γυνή ⋄ ἐν 23
τῇ οὖν̊ ἀναστάσει ὅταν ἀναστῶσιν τίνος αὐτῶν ἔσται γυνὴ
οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα ⋄ καὶ˚ ἀποκριθεὶς ὁ ἰη- 24
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς
γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ ⋄ ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν 25
ἀναστῶσιν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίσ̊κονται ἀλλ᾽ εἰσὶν ὡς
ἄγγελοι ο̊ἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⋄ περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγεί- 26
ρονται οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίϐλῳ μωσ̊έως ἐπὶ τῆς̊ βάτου
ὡς̊ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων ἐγὼ ὁ˚ θεὸς ἀϐραὰμ καὶ ὁ˚
θεὸς ἰσαὰκ καὶ ὁ˚ θεὸς ἰακώϐ ⋄ οὐκ ἔστιν ὁ˚ θεὸς νεκρῶν 27
ἀλλὰ θ̊εὸς ζώντων ὑμεῖς˚ οὖν πολὺ πλανᾶσθε ⋄ καὶ προσ- 28
ελθὼν εἷς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων
εἰδὼς̊ ὅτι καλῶς αὐτοῖς˚ ἀπεκρίθη ἐπηρώτησεν αὐτὸν ποία

---

v.16 T*: ειπον, V: ειπαν. **v.17** T*: και αποκριθεις ο, V: ο δε. **v.17** T*: αποδοτε τα καισαρος, V: τα καισαρος αποδοτε. **v.17** T*: εθαυμασαν, V: εξεθαυμαζον. **v.18** T*: επηρωτησαν, V: επηρωτων. **v.19** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.19** T*: τεκνα μη αφη, V: μη αφη τεκνον. **v.19** T*: αυτου, V: ∅. **v.20** TMV: επτα, K: επτα ουν. **v.21** T*: και ουδε αυτος αφηκεν, V: μη καταλιπων. **v.22** T*: ελαβον αυτην οι επτα και, V: οι επτα. **v.22** T*: εσχατη, V: εσχατον. **v.22** T*: απεθανεν και η γυνη, V: και η γυνη απεθανεν. **v.23** TK: ουν, MV: ∅. **v.24** T*: και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις, V: εφη αυτοις ο ιησους. **v.25** T*: γαμισκονται, V: γαμιζονται. **v.25** T*: οι, V: ∅. **v.26** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.26** TK: της, MV: του. **v.26** T*: ως, V: πως. **v.26** E: ο, D: ∅. **v.26** T*: ο, V: [ο], BD: ∅. **v.26** T*: ο, V: [ο], BD: ∅. **v.27** T*: ο, V: ∅. **v.27** T*: θεος, V: ∅. **v.27** T*: υμεις ουν, V: ∅. **v.28** T*: ειδως, V: ιδων. **v.28** T*: αυτοις απεκριθη, V: απεκριθη αυτοις.

29 ἐστὶν πρώτη° πασῶν ἐντολή ◈ ὁ° δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ
ὅτι πρώτη πασῶν° τῶν ἐντολῶν ἄκουε ἰσραὴλ κύριος ὁ θεὸς
30 ἡμῶν κύριος εἷς ἐστίν ◈ καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ
ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου αὕτη°
31 πρώτη ἐντολή ◈ καὶ° δευτέρα ὁμοία αὕτη ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτὸν μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ
32 ἔστιν ◈ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς καλῶς διδάσκαλε ἐπ᾽
ἀληθείας εἶπ̊ας ὅτι εἷς ἐστιν θ̊εὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν
33 αὐτοῦ ◈ καὶ τὸ ἀγαπᾷν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ
ὅλης τῆς συνέσεως καὶ° ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος καὶ τὸ ἀγαπᾷν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν πλ̊εῖόν ἐστιν
34 πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τ̊ῶν θυσιῶν ◈ καὶ ὁ ἰησοῦς
ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ οὐ μακρὰν
εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα
35 αὐτὸν ἐπερωτῆσαι ◈ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς ἔλεγεν διδά-
σκων ἐν τῷ ἱερῷ πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς
36 υἱός ἐστιν° δαβίδ ◈ αὐτὸς γ̊ὰρ δαβ̊ὶδ εἶπεν ἐν τ̊ῷ πνεύματι
τ̊ῷ ἁγίῳ εἶπ̊εν ὁ° κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν
μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπ̊όδιον τῶν ποδῶν
37 σου ◈ αὐτὸς ο̊ὖν δαβ̊ὶδ λέγει αὐτὸν κύριον καὶ πόθεν υἱ-
ὸς° αὐτοῦ ἐστιν καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως ◈
38 καὶ ἔλεγεν° αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ βλέπετε ἀπὸ τῶν
γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπα-
39 σμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ◈ καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συνα-
40 γωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις ◈ οἱ κατεσθίοντες
τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμε-

---

v.28 TK: πρωτη πασων εντολη, M: πρωτη παντων εντολη, V: εντολη πρωτη παντων. **v.29** T*: ο δε ιησους απεκριθη αυτω, V: απεκριθη ο ιησους. **v.29** TK: πασων των εντολων, M: παντων των εντολων, V: εστιν. **v.30** T*: αυτη πρωτη εντολη, V: ∅. **v.31** T*: και δευτερα ομοια, V: δευτερα. **v.32** T*: ειπας, V: ειπες. **v.32** TK: θεος, MV: ∅. **v.33** T*: και εξ ολης της ψυχης, V: ∅. **v.33** T*: πλειον, V: περισσοτερον. **v.33** TK: των, MV: ∅. **v.35** T*: εστιν δαβιδ, V: δαυιδ εστιν. **v.36** T*: γαρ, V: ∅. **v.36** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.36** TKV: τω, M: ∅. **v.36** TKV: ειπεν, M: λεγει. **v.36** T*: ο, V: ∅. **v.36** T*: υποποδιον, V: υποκατω. **v.37** T*: ουν, V: ∅. **v.37** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.37** T*: υιος αυτου εστιν, V: αυτου εστιν υιος. **v.38** T*: ελεγεν αυτοις εν τη διδαχη αυτου, V: εν τη διδαχη αυτου ελεγεν.

νοι οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα ⁘ καὶ καθίσας ὁ˚ 41
ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος
βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον καὶ πολλοὶ πλούσιοι
ἔβαλλον πολλά ⁘ καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λε- 42
πτὰ δύο ὅ ἐστιν κοδράντης ⁘ καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς 43
μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα
αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν βαλόντων εἰς
τὸ γαζοφυλάκιον ⁘ πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐ- 44
τοῖς ἔβαλον αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα
εἶχεν ἔβαλεν ὅλον τὸν βίον αὐτῆς ⁘

Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἷς **13**
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ διδάσκαλε ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποτα-
παὶ οἰκοδομαί ⁘ καὶ ὁ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ βλέ- 2
πεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομὰς οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος˚
ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ ⁘ καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς 3
τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ ἐπηρώτων αὐτὸν
κατ᾽ ἰδίαν πέτρος καὶ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης καὶ ἀνδρέας ⁘
εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ 4
πάντα˚ ταῦτα συντελεῖσθαι ⁘ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς˚ αὐ- 5
τοῖς ἤρξατο λέγειν βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ ⁘ πολλοὶ 6
γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι
καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν ⁘ ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους 7
καὶ ἀκοὰς πολέμων μὴ θροεῖσθε δεῖ γὰρ γενέσθαι ἀλλ᾽
οὔπω τὸ τέλος ⁘ ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βα- 8
σιλεία ἐπὶ βασιλείαν καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους καὶ
ἔσονται λιμοὶ καὶ˚ ταραχαὶ ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα ⁘ βλέπετε 9
δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια
καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασι-

v.40 T*: ληψονται, V: λημψονται. **v.41** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.43** T*: λεγει, V: ειπεν. **v.43** T*: βεβληκεν, V: εβαλεν. **v.43** TK: βαλοντων, MV: βαλλοντων. **13. v.2** T*: αποκριθεις, V: ∅. **v.2** T*: λιθος επι λιθω, V: ωδε λιθος επι λιθον. **v.3** T*: επηρωτων, V: επηρωτα. **v.4** T*: ειπε, V: ειπον. **v.4** T*: παντα ταυτα συντελεισθαι, V: ταυτα συντελεισθαι παντα. **v.5** T*: αποκριθεις αυτοις ηρξατο λεγειν, V: ηρξατο λεγειν αυτοις. **v.6** T*: γαρ, V: ∅. **v.7** T*: γαρ, V: ∅. **v.8** T*: επι, V: επ. **v.8** T*: και, V: ∅. **v.8** T*: και, V: ∅. **v.8** T*: και ταραχαι αρχαι, V: αρχη. **v.9** T*: γαρ, V: ∅.

10 λέων σ̊ταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς ◈ καὶ
εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ° πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον ◈
11 ὅταν° δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες μὴ προμεριμνᾶτε τί
λαλήσητε μηδὲ° μελετᾶτε ἀλλ᾽ ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ
τῇ ὥρᾳ τοῦτο λαλεῖτε οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ
12 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ◈ παραδώσει° δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς
θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ
13 γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς ◈ καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗ-
14 τος σωθήσεται ◈ ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως
τὸ° ῥηθὲν ὑπὸ δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστὸ̊ς ὅπου οὐ δεῖ ὁ
ἀναγινώσκων νοείτ̊ω τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς
15 τὰ ὄρη ◈ ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς° τὴν οἰκίαν
16 μηδὲ εἰσελθέ̊τω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ◈ καὶ ὁ εἰς τὸν
ἀγρὸν ὢ̊ν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον
17 αὐτοῦ ◈ οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλα-
18 ζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ◈ προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ
19 γένηται° ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος ◈ ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι θλίψις οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ᾽ ἀρχῆς κτίσεως
20 ἧ̊ς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται ◈ καὶ εἰ μὴ
κύριος° ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ
ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡ-
21 μέρας ◈ καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ ἰδ̊οὺ ὧδε ὁ χριστὸς ἤ°
22 ἰδοὺ ἐκεῖ μὴ πιστεύ̊σητε ◈ ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι
καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς
23 τὸ ἀποπλανᾷν εἰ δυνατὸν κ̊αὶ τοὺς ἐκλεκτούς ◈ ὑμεῖς δὲ
24 βλέπετε ἰδ̊οὺ προείρηκα ὑμῖν πάντα ◈ ἀλλ̊᾽ ἐν ἐκείναις ταῖς

---

v.9 TMV: σταθησεσθε, K: αχθησεσθε. **v.10** T*: δει πρωτον, V: πρωτον δει. **v.11** T*: οταν δε αγαγωσιν, V: και οταν αγωσιν. **v.11** T*: μηδε μελετατε, V: ∅. **v.12** T*: παραδωσει δε, V: και παραδωσει. **v.14** T*: το ρηθεν υπο δανιηλ του προφητου, V: ∅. **v.14** T: εστος, MK: εστως, V: εστηκοτα. **v.14** E: νοειτω, D: νοειτω τι αναγινωσκει. **v.15** T*: εις την οικιαν, V: ∅. **v.15** T*: εισελθετω, V: εισελθατω. **v.16** T*: ων, V: ∅. **v.18** T*: γενηται η φυγη υμων χειμωνος, V: γενηται χειμωνος, D: χειμωνος γενωνται. **v.19** T*: ης, V: ην. **v.20** T*: κυριος εκολοβωσεν, V: εκολοβωσεν κυριος. **v.21** T*: ιδου, V: ιδε. **v.21** T*: η ιδου, V: ιδε. **v.21** TK: πιστευσητε, MV: πιστευετε. **v.22** T*: και, V: ∅. **v.23** T*: ιδου, V: ∅. **v.24** T*: αλλ, V: αλλα.

ἡμέραις μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ
ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς ✧ καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ° 25
οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς σαλευθήσονται ✧ καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ 26
ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς
καὶ δόξης ✧ καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐ̊τοῦ καὶ 27
ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων
ἀπ᾽ ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ ✧ ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς 28
μάθετε τὴν παραβολὴν ὅταν αὐτῆς° ἤδη ὁ κλάδος ἁπαλὸς
γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος
ἐστίν ✧ οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ταῦτα° ἴδητε γινόμενα γινώ- 29
σκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις ✧ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ 30
μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ πάντα° ταῦτα γένη-
ται ✧ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσὸνται οἱ δὲ λόγοι μου 31
οὐ μὴ παρέλθὼσιν ✧ περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ° τῆς 32
ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ὁἱ ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱ-
ὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ ✧ βλέπετε ἀγρυπνεῖτε καὶ° προσεύχεσθε 33
οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν ✧ ὡς ἄνθρωπος ἀπόδη- 34
μος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ
τὴν ἐξουσίαν κἀὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ τῷ θυρωρῷ
ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ ✧ γρηγορεῖτε οὖν οὐκ οἴδατε γὰρ 35
πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται ὀψὲ° ἢ μεσονυκτίου ἢ
ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωΐ ✧ μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς 36
καθεύδοντας ✧ ἃ° δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω γρηγορεῖτε ✧ 37

Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας καὶ ἐ- **14**
ζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ
κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν ✧ ἔλεγον δὲ° μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ μή- 2
ποτε θόρυβος° ἔσται τοῦ λαοῦ ✧ καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν βηθανίᾳ 3

v.25 T*: του ουρανου εσονται εκπιπτοντες, V: εσονται εκ του ουρανου πιπτοντες. **v.27** T*: αυτου, V: ∅. **v.28** T*: αυτης ηδη ο κλαδος, V: ηδη ο κλαδος αυτης. **v.29** T*: ταυτα ιδητε, V: ιδητε ταυτα. **v.30** T*: παντα ταυτα, V: ταυτα παντα. **v.31** TKV: παρελευσονται, M: παρελευσεται. **v.31** T*: παρελθωσιν, V: παρελευσονται. **v.32** TK: και της, M: η, V: η της. **v.32** T*: οι, V: ∅. **v.33** T*: και προσευχεσθε, V: ∅. **v.34** T*: και, V: ∅. **v.35** T*: οψε η μεσονυκτιου, V: η οψε η μεσονυκτιον. **v.37** T*: α, V: ο. **14. v.2** T*: δε, V: γαρ. **v.2** T*: θορυβος εσται, V: εσται θορυβος.

ἐν τῇ οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λεπροῦ κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν
γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτε-
λοῦς κα̊ὶ συντρίψασα τ̊ὸ ἀλάβαστρον κατέχεεν αὐτοῦ κατ̊ὰ
4 τῆς κεφαλῆς ◈ ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς
καὶ° λέγοντες εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν ◈
5 ἠδύνατο γὰρ τοῦτ̊ο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων° δηναρίων
6 καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ ◈ ὁ δὲ ἰ-
ησοῦς εἶπεν ἄφετε αὐτὴν τί αὐτῇ κόπους παρέχετε καλὸν
7 ἔργον ἐ̊ἰργάσατο εἰς° ἐμέ ◈ πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε
μεθ᾽ ἑαυτῶν καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐ̊τοὺς εὖ ποιῆσαι ἐ-
8 μὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε ◈ ὃ εἶχεν° αὕτη ἐποίησεν προέλαβεν
9 μυρίσαι μου° τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν ◈ ἀμὴ̊ν λέγω
ὑμῖν ὅπου ἂ̊ν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτ̊ο εἰς ὅλον τὸν
κόσμον καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυ-
10 νον αὐτῆς ◈ καὶ ὁ° ἰούδας ὁ ἰσκαριώτης εἷς τῶν δώδεκα ἀ-
11 πῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα παραδῷ° αὐτὸν αὐτοῖς ◈ οἱ
δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον
12 δοῦναι καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως° αὐτὸν παραδῷ ◈ καὶ τῇ
πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον λέγουσιν αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσ̊ωμεν
13 ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα ◈ καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπαντήσει
ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων ἀκολουθήσατε
14 αὐτῷ ◈ καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι
ὁ διδάσκαλος λέγει ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμ̊α ὅπου τὸ πά-
15 σχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω ◈ καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει
ἀνώ̊γεον μέγα ἐστρωμένον ἕτοιμον ἐ̊κεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν ◈

---

v.3 T*: και, V: ∅. **v.3** T*: το, V: την. **v.3** T*: κατα, V: ∅. **v.4** T*: και λεγοντες, V: ∅. **v.5** T*: τουτο, V: τουτο το μυρον. **v.5** T*: τριακοσιων δηναριων, V: δηναριων τριακοσιων. **v.6** T*: ειργασατο, V: ηργασατο. **v.6** TK: εις εμε, MV: εν εμοι. **v.7** T*: αυτους, V: αυτοις. **v.8** TK: ειχεν αυτη, M: εσχεν αυτη, V: εσχεν. **v.8** T*: μου το σωμα, V: το σωμα μου. **v.9** TK: αμην, MV: αμην δε. **v.9** TK: αν, MV: εαν. **v.9** T*: τουτο, V: ∅. **v.10** T*: ο ιουδας ο ισκαριωτης, V: ιουδας ισκαριωθ ο. **v.10** T*: παραδω αυτον, V: αυτον παραδοι. **v.11** T*: ευκαιρως αυτον παραδω, V: αυτον ευκαιρως παραδοι. **v.12** TKV: ετοιμασωμεν, M: ετοιμασομεν. **v.14** T*: καταλυμα, V: καταλυμα μου. **v.15** T*: ανωγεον, V: αναγαιον. **v.15** T*: εκει, V: και εκει.

καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐ̊τοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ 16
εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα ⬦ καὶ 17
ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα ⬦ καὶ ἀνακειμέ- 18
νων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων εἶπεν˚ ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με ὁ ἐσθίων μετ᾽ ἐμοῦ ⬦ οἱ˚ δὲ 19
ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς καθ᾽˚ εἷς μή τι ἐγὼ
καὶ ἄλλος μή τι ἐγώ ⬦ ὁ δὲ ἀποκ̊ριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς εἷς ἐκ̊ 20
τῶν δώδεκα ὁ ἐμβαπτόμενος μετ᾽ ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον ⬦ ὁ˚ 21
μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐ-
τοῦ οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι᾽ οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται καλὸν ἦν̊ αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος ⬦ καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ˚ ἰησοῦς ἄρτον εὐλο- 22
γήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν λάβετε φάγ̊ετε
τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου ⬦ καὶ λαβὼν τ̊ὸ ποτήριον εὐχα- 23
ριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες ⬦ καὶ 24
εἶπεν αὐτοῖς τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τὸ˚ τῆς καινῆς δια-
θήκης τὸ περὶ˚ πολλῶν ἐκχυνόμενον ⬦ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι 25
οὐκέτι˚ οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεν̊νήματος τῆς ἀμπέλου ἕως
τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ θεοῦ ⬦ καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν ⬦ 26
καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν˚ 27
ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὅτι γέγραπται πατάξω τὸν ποιμένα
καὶ διασκορπισθήσεται˚ τὰ πρόβατα ⬦ ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερ- 28
θῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν ⬦ ὁ δὲ πέτρος ἔφη 29
αὐτῷ καὶ˚ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἀλλ᾽ οὐκ ἐγώ ⬦ καὶ 30
λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω σοι ὅτ̊ι σήμερον ἐν˚ τῇ νυκτὶ

---

v.16 T*: αυτου, V: ∅. **v.18** T*: ειπεν ο ιησους, V: ο ιησους ειπεν. **v.19** T*: οι δε, V: ∅. **v.19** TK: καθ εις μη τι εγω και αλλος μη τι, M: καθ εις μητι εγω και αλλος μητι, V: κατα εις μητι. **v.20** T*: αποκριθεις, V: ∅. **v.20** T*: εκ, V: ∅. **v.21** T*: ο, V: οτι ο. **v.21** T*: ην, V: ∅. **v.22** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.22** T*: φαγετε, V: ∅. **v.23** T*: το, V: ∅. **v.24** T*: το της καινης, V: της. **v.24** T*: περι πολλων εκχυνομενον, V: εκχυννομενον υπερ πολλων. **v.25** E: ουκετι ου μη πιω, ℵC: ου μη πιω, D: ου μη προσθω πειν, F: ουκετι ου μη προσθωμεν πιειν. **v.25** TK: γεννηματος, MV: γενηματος. **v.27** T*: εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη, V: ∅. **v.27** T*: διασκορπισθησεται τα προβατα, V: τα προβατα διασκορπισθησονται. **v.29** T*: και ει, V: ει και. **v.30** TK: οτι, MV: οτι συ. **v.30** T*: εν τη νυκτι ταυτη, V: ταυτη τη νυκτι.

31 ταύτῃ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ˚ με ⁘ ὁ
δὲ ἐκ˚ περισσοῦ ἔλεγεν μᾶλλον ἐάν με˚ δέῃ συναποθανεῖν
σοι οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον ⁘
32 καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα γεθσημανῆ καὶ λέ-
γει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι ⁘
33 καὶ παραλαμβάνει τὸν πέτρον καὶ τὸν ἰάκωβον καὶ ἰωάννην
34 μεθ᾽˚ ἑαυτοῦ καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν ⁘ καὶ
λέγει αὐτοῖς περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου μεί-
35 νατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε ⁘ καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐ-
πὶ τῆς γῆς καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ
36 ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ ὥρα ⁘ καὶ ἔλεγεν ἀββᾶ ὁ πατὴρ πάντα δυνατά
σοι παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ᾽˚ ἐμοῦ τοῦτο ἀλλ᾽ οὐ τί ἐγὼ
37 θέλω ἀλλὰ τί σύ ⁘ καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύ-
δοντας καὶ λέγει τῷ πέτρῳ σίμων καθεύδεις οὐκ ἴσχυσας
38 μίαν ὥραν γρηγορῆσαι ⁘ γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα
μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμὸν τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ
39 σὰρξ ἀσθενής ⁘ καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν
40 λόγον εἰπών ⁘ καὶ ὑποστρέψας˚ εὗρεν αὐτοὺς πάλιν κα-
θεύδοντας ἦσαν γὰρ οἱ˚ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι καὶ
41 οὐκ ᾔδεισαν τί αὐτῷ˚ ἀποκριθῶσιν ⁘ καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον
καὶ λέγει αὐτοῖς καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε˚ ἀ-
πέχει ἦλθεν ἡ ὥρα ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
42 εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν ⁘ ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἰδοὺ ὁ
43 παραδιδούς με ἤγγικεν ⁘ καὶ εὐθέως ἔτι αὐτοῦ λαλοῦν-
τος παραγίνεται ἰούδας εἷς ὢν τῶν δώδεκα καὶ μετ᾽ αὐτοῦ
ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιε-

v.30 T*: απαρνηση με, V: με απαρνηση. **v.31** T*: εκ περισσου ελεγεν μαλλον, V: εκπερισσως ελαλει. **v.31** T*: με δεη, V: δεη με. **v.31** TKV: απαρνησομαι, M: απαρνησωμαι. **v.32** T*: γεθσημανη, V: γεθσημανι. **v.33** TK: τον, M: ∅, V: [τον]. **v.33** T*: ιωαννην, V: [τον] ιωαννην. **v.33** T*: μεθ εαυτου, V: μετ αυτου. **v.35** TKV: προελθων, M: προσελθων. **v.35** T*: επεσεν, V: επιπτεν. **v.36** T*: απ εμου τουτο, V: τουτο απ εμου. **v.38** T*: εισελθητε, V: ελθητε. **v.40** T*: υποστρεψας ευρεν αυτους παλιν, V: παλιν ελθων ευρεν αυτους. **v.40** T*: οι οφθαλμοι αυτων βεβαρημενοι, V: αυτων οι οφθαλμοι καταβαρυνομενοι. **v.40** T*: αυτω αποκριθωσιν, V: αποκριθωσιν αυτω. **v.41** TKV: το, M: ∅. **v.41** E: αναπαυεσθε απεχει ηλθεν η ωρα, D: αναπαεσθαι απεχει το τελος και η ωρα. **v.41** E: παραδιδοται, D: παραδιδοτε. **v.43** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.43** T*: ων, V: ∅. **v.43** T*: πολυς, V: ∅.

ρέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ⁘ δεδώκει 44
δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων ὃν ἂν φι-
λήσω αὐτός ἐστιν κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγ̊άγετε ἀσφα-
λῶς ⁘ καὶ ἐλθὼν εὐθέ̊ως προσελθὼν αὐτῷ λέγ̊ει ῥαββὶ ῥαβ̊βὶ 45
καὶ κατεφίλησεν αὐτόν ⁘ οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ᾽° αὐτὸν τὰς χεῖ- 46
ρας αὐτῶ̊ν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν ⁘ εἷς δέ τις τῶν παρεστη- 47
κότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ
ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠ̊τίον ⁘ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ 48
ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθ̊ετε μετὰ μαχαιρῶν
καὶ ξύλων συλλαβεῖν με ⁘ καθ᾽ ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν 49
τῷ ἱερῷ διδάσκων καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με ἀλλ᾽ ἵνα πληρω-
θῶσιν αἱ γραφαί ⁘ καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες° ἔφυγον ⁘ καὶ 50, 51
εἷς° τις νεανίσκος ἠ̊κολούθει αὐτῷ περιβεβλημένος σινδόνα
ἐπὶ γυμνοῦ καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ° νεανίσκοι ⁘ ὁ δὲ κα- 52
ταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ᾽° αὐτῶν ⁘ καὶ ἀπή- 53
γαγον τὸν ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα καὶ συνέρχονται αὐ̊τῷ
πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ° πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς ⁘ καὶ ὁ πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως 54
ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἦν συγκαθήμενος
μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς ⁘ οἱ 55
δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ ἰη-
σοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτὸν καὶ οὐχ ε̊ὕρισκον ⁘
πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽ αὐτοῦ καὶ ἴσαι αἱ μαρ- 56
τυρίαι οὐκ ἦσαν ⁘ καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν 57
κατ᾽ αὐτοῦ λέγοντες ⁘ ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγον- 58
τος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον
καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω ⁘
καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν ⁘ καὶ ἀναστὰς 59, 60

v.44 T*: απαγαγετε, V: απαγετε. **v.45** T*: ευθεως, V: ευθυς. **v.45** TKV: λεγει, M: λεγει αυτω. **v.45** T*: ραββι, V: ∅. **v.46** T*: επ αυτον, V: ∅. **v.46** T*: αυτων, V: αυτω. **v.47** T*: ωτιον, V: ωταριον. **v.48** T*: εξηλθετε, V: εξηλθατε. **v.50** T*: παντες εφυγον, V: εφυγον παντες. **v.51** T*: εις τις νεανισκος, V: νεανισκος τις. **v.51** TK: ηκολουθει, M: ηκολουθησεν, V: συνηκολουθει. **v.51** T*: οι νεανισκοι, V: ∅. **v.52** T*: απ αυτων, V: ∅. **v.53** T*: αυτω, V: ∅. **v.53** E: οι πρεσβυτεροι και οι γραμματεις, D: γραμματεις και πρεσβυτεροι. **v.55** T*: ευρισκον, V: ηυρισκον.

ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἐπηρώτησεν τὸν ἰησοῦν λέγων
61 οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδὲν τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν ◈ ὁ δὲ
ἐσιώπα καὶ οὐδὲν° ἀπεκρίνατο πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα
αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ ◈
62 ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἐγώ εἰμι καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που καθήμενον° ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον
63 μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ◈ ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας
τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων ◈
64 ἠκούσατε τῆς βλασφημίας τί ὑμῖν φαίνεται οἱ δὲ πάντες
65 κατέκριναν αὐτὸν εἶναι° ἔνοχον θανάτου ◈ καὶ ἤρξαντό τι-
νες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν τὸ° πρόσωπον αὐτοῦ
καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ προφήτευσον καὶ
66 οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον ◈ καὶ ὄντος τοῦ
πέτρου ἐν° τῇ αὐλῇ κάτω ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ
67 ἀρχιερέως ◈ καὶ ἰδοῦσα τὸν πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέ-
ψασα αὐτῷ λέγει καὶ σὺ μετὰ τοῦ ναζαρηνοῦ ἰησοῦ° ἦσθα ◈
68 ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι τί° σὺ λέγεις
καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν ◈
69 καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν° ἤρξατο λέγειν τοῖς πα-
70 ρεστηκόσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν ◈ ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο
καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ πέτρῳ ἀ-
ληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ καὶ γὰρ γαλιλαῖος εἶ καὶ° ἡ λαλιά σου
71 ὁμοιάζει ◈ ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ
72 οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε ◈ καὶ ἐκ δευτέρου ἀ-
λέκτωρ ἐφώνησεν καὶ ἀνεμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ° ῥήματος
οὗ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς
ἀπαρνήσῃ° με τρὶς καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν ◈

v.60 TK: το, MV: ∅. **v.61** T*: ουδεν απεκρινατο, V: ουκ απεκρινατο ουδεν. **v.62** TK: καθημενον εκ δεξιων, MV: εκ δεξιων καθημενον. **v.64** T*: ειναι ενοχον, V: ενοχον ειναι. **v.65** T*: το προσωπον αυτου, V: αυτου το προσωπον. **v.65** T*: εβαλλον, V: ελαβον. **v.66** T*: εν τη αυλη κατω, V: κατω εν τη αυλη. **v.67** T*: ιησου ησθα, V: ησθα του ιησου. **v.68** T*: ουκ, V: ουτε. **v.68** TK: ουδε, MV: ουτε. **v.68** T*: τι συ, V: συ τι. **v.69** T*: παλιν ηρξατο, V: ηρξατο παλιν. **v.69** T*: παρεστηκοσιν, V: παρεστωσιν. **v.70** T*: και η λαλια σου ομοιαζει, V: ∅. **v.71** TK: ομνυειν, MV: ομνυναι. **v.72** T*: και, V: και ευθυς. **v.72** TK: του ρηματος ου, M: το ρημα ο, V: το ρημα ως. **v.72** T*: απαρνηση με τρις, V: τρις με απαρνηση.

Καὶ εὐθέως° ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρ- **15**
χιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ
συνέδριον δήσαντες τὸν ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν
τῷ° πιλάτῳ ⬦ καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ πιλάτος σὺ εἶ ὁ βασι- 2
λεὺς τῶν ἰουδαίων ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν° αὐτῷ σὺ λέγεις ⬦
καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πο°λλά ⬦ ὁ δὲ πιλά- 3, 4
τος πάλιν ἐπηρώτη°σεν αὐτὸν λέγων οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδὲν
ἴδε πόσα σου καταμ°αρτυροῦσιν ⬦ ὁ δὲ ἰησοῦς οὐκέτι οὐ- 5
δὲν ἀπεκρίθη ὥστε θαυμάζειν τὸν πιλάτον ⬦ κατὰ δὲ ἑορτὴν 6
ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον ὅνπερ° ᾐτοῦντο ⬦ ἦν δὲ ὁ λεγό- 7
μενος βαραββᾶς μετὰ τῶν σ°υστασιαστῶν δεδεμένος οἵτινες
ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν ⬦ καὶ ἀναβο°ήσας ὁ ὄχλος 8
ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἀε°ὶ ἐποίει αὐτοῖς ⬦ ὁ δὲ πιλάτος 9
ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα
τῶν ἰουδαίων ⬦ ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώ- 10
κεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς ⬦ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν 11
ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς ⬦ ὁ δὲ 12
πιλάτος ἀποκριθεὶς° πάλιν εἶπεν αὐτοῖς τί οὖν θέλετε ποι-
ήσω ὃν λέγετε βα°σιλέα τῶν ἰουδαίων ⬦ οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν 13
σταύρωσον αὐτόν ⬦ ὁ δὲ πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς τί γὰρ κα- 14
κὸν° ἐποίησεν οἱ δὲ περισσοτ°έρως ἔκραξαν σταύρωσον αὐ-
τόν ⬦ ὁ δὲ πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι 15
ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν βαραββᾶν καὶ παρέδωκεν τὸν ἰησοῦν
φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ ⬦ οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον 16
αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς ὅ ἐστιν πραιτώριον καὶ συγκαλοῦ-
σιν ὅλην τὴν σπεῖραν ⬦ καὶ ἐνδύο°υσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ 17
περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον ⬦ καὶ ἤρ- 18
ξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτὸν χαῖρε βα°σιλεῦ τῶν ἰουδαίων ⬦ καὶ 19

15. **v.1** T*: ευθεως επι το, V: ευθυς. **v.1** T*: τω, V: ∅. **v.2** T*: ειπεν αυτω, V: αυτω λεγει. **v.3** TMV: πολλα, K: πολλα αυτος δε ουδεν απεκρινατο. **v.4** T*: επηρωτησεν, V: επηρωτα. **v.4** T*: καταμαρτυρουσιν, V: κατηγορουσιν. **v.6** T*: ονπερ ητουντο, V: ον παρητουντο. **v.7** T*: συστασιαστων, V: στασιαστων. **v.8** T*: αναβοησας, V: αναβας. **v.8** T*: αει, V: ∅. **v.12** T*: αποκριθεις παλιν ειπεν, V: παλιν αποκριθεις ελεγεν. **v.12** T*: βασιλεα, V: τον βασιλεα. **v.14** T*: κακον εποιησεν, V: εποιησεν κακον. **v.14** T*: περισσοτερως, V: περισσως. **v.17** T*: ενδυουσιν, V: ενδιδυσκουσιν. **v.18** TKV: βασιλευ, M: ο βασιλευς.

ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ
20 καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ ⟡ καὶ ὅτε ἐνέ-
παιξαν αὐτῷ ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν
αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ˚ ἴδια καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώ-
21 σωσιν αὐτόν ⟡ καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα σίμωνα
κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ᾽ ἀγροῦ τὸν πατέρα ἀλεξάνδρου
22 καὶ ῥούφου ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ⟡ καὶ φέρουσιν
αὐτὸν ἐπὶ γ̊ολγοθᾶ τόπον ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον κρα-
23 νίου τόπος ⟡ καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιε̊ῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον
24 ὁ˚ δὲ οὐκ ἔλαβεν ⟡ καὶ σταυρώσαντ̊ες αὐτὸν διεμέριζο̊ν τὰ
25 ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ᾽ αὐτὰ τίς τί ἄρῃ ⟡ ἦν
26 δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν ⟡ καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ
τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ⟡
27 καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστὰς ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα
28 ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ ⟡ καὶ˚ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα
29 καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη ⟡ καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐ-
βλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέ-
γοντες οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν˚ τρισὶν ἡμέραις
30 οἰκοδομῶν ⟡ σῶσον σεαυτὸν καὶ˚ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυ-
31 ροῦ ⟡ ὁμοίως δὲ˚ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλή-
λους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον ἄλλους ἔσωσεν ἑαυτὸν
32 οὐ δύναται σῶσαι ⟡ ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς τ̊οῦ ἰσραὴλ κα-
ταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμε̊ν
33 καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι ἀ̊ὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν ⟡ γενομέ-
νης˚ δὲ ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν ἕως
34 ὥρας ἐ̊ννάτης ⟡ καὶ τῇ ὥρᾳ˚ τῇ ἐννάτῃ ἐβόησεν ὁ ἰησοῦς
φωνῇ μεγάλῃ λέγ̊ων ἐλωῒ ἐλωῒ λαμ̊μᾶ σαβαχθανὶ ὅ ἐστιν με-

---

v.20 T*: τα ιδια, V: αυτου. **v.22** T*: γολγοθα, V: τον γολγοθαν. **v.23** T*: πιειν, V: ∅. **v.23** T*: ο, V: ος. **v.24** T*: σταυρωσαντες, V: σταυρουσιν. **v.24** TK: διεμεριζον, M: διαμεριζονται, V: και διαμεριζονται. **v.28** T*: και . . . ελογισθη, V: ∅. **v.29** T*: εν τρισιν ημεραις οικοδομων, V: οικοδομων εν τρισιν ημεραις. **v.30** T*: και καταβα, V: καταβας. **v.31** TK: δε, MV: ∅. **v.32** T*: του, V: ∅. **v.32** TKV: πιστευσωμεν, M: πιστευσωμεν αυτω. **v.32** T*: αυτω, V: συν αυτω. **v.33** T*: γενομενης δε, V: και γενομενης. **v.33** TK: εννατης, MV: ενατης. **v.34** TK: ωρα τη εννατη, M: ωρα τη ενατη, V: ενατη ωρα. **v.34** T*: λεγων, V: ∅. **v.34** TK: λαμμα, M: λιμα, V: λεμα.

θερμηνευόμενον ὁ θεός μου ὁ θεός μου εἰς τί με° ἐγκατέλι-
πες ✧ καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον ἰδο̊ὺ 35
ἠλίαν φωνεῖ ✧ δραμὼν δὲ ε̊ἷς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους 36
περιθείς τ̊ε καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων ἄφετε ἴδωμεν εἰ
ἔρχεται ἠλίας καθελεῖν αὐτόν ✧ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν 37
μεγάλην ἐξέπνευσεν ✧ καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχί- 38
σθη εἰς δύο ἀπ̊ὸ ἄνωθεν ἕως κάτω ✧ ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ 39
παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κρ̊άξας ἐξέπνευ-
σεν εἶπεν ἀληθῶς ὁ° ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν θεοῦ ✧ ἦσαν 40
δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι ἐν αἷς ἦν̊ καὶ
μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἡ το̊ῦ ἰακώβου τοῦ μικροῦ
καὶ ἰωσ̊ῆ μήτηρ καὶ σαλώμη ✧ αἳ κ̊αὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ 41
ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ καὶ ἄλλαι πολλαὶ
αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς ἱεροσόλυμα ✧ καὶ ἤδη ὀψίας γε- 42
νομένης ἐπεὶ ἦν παρασκευὴ ὅ ἐστιν προσάββατον ✧ ἦλθ̊εν 43
ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ ἀριμαθαίας εὐσχήμων βουλευτὴς ὃς καὶ αὐ-
τὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ τολμήσας
εἰσῆλθεν πρὸς π̊ιλάτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ ✧ ὁ 44
δὲ πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν καὶ προσκαλεσάμε-
νος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ π̊άλαι ἀπέθανεν ✧
καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σ̊ῶμα τῷ ἰω- 45
σήφ ✧ καὶ ἀγοράσας σινδόνα κ̊αὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν 46
τῇ σινδόνι καὶ κατ̊έθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λελατο-
μημένον ἐκ πέτρας καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν
τοῦ μνημείου ✧ ἡ δὲ μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἰωσ̊ῆ 47
ἐθεώρουν ποῦ τίθ̊εται ✧

Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου μαρία ἡ μαγδαληνὴ **16**
καὶ μαρία ἡ° τοῦ ἰακώβου καὶ σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώ-

---

v.34 T*: με εγκατελιπες, V: εγκατελιπες με. **v.35** T*: ιδου, V: ιδε. **v.36** T*: εις, V: τις. **v.36** T*: τε, V: ∅. **v.38** T*: απο, V: απ. **v.39** T*: κραξας, V: ∅. **v.39** T*: ο ανθρωπος ουτος υιος ην θεου, V: ουτος ο ανθρωπος υιος θεου ην. **v.40** T*: ην, V: ∅. **v.40** T*: του, V: ∅. **v.40** T*: ιωση, V: ιωσητος. **v.41** T*: και, V: ∅. **v.43** T*: ηλθεν, V: ελθων. **v.43** T*: πιλατον, V: τον πιλατον. **v.44** E: παλαι, D: ηδη. **v.45** T*: σωμα, V: πτωμα. **v.46** T*: και, V: ∅. **v.46** T*: κατεθηκεν, V: εθηκεν. **v.47** T*: ιωση, V: η ιωσητος. **v.47** T*: τιθεται, V: τεθειται. **16. v.1** TK: η του, M: ∅, V: η [του].

2 ματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν ✧ καὶ λίαν πρωῒ τῆς°
μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον ἀνατείλαντος τοῦ
3 ἡλίου ✧ καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτὰς τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν
4 λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου ✧ καὶ ἀναβλέψασαι θεω-
ροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος ἦν γὰρ μέγας σφόδρα ✧
5 καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμε-
νον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν καὶ ἐξ-
6 εθαμβήθησαν ✧ ὁ δὲ λέγει αὐταῖς μὴ ἐκθαμβεῖσθε ἰησοῦν
ζητεῖτε τὸν ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον ἠγέρθη οὐκ ἔστιν
7 ὧδε ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν ✧ ἀλλ̊ʼ ὑπάγετε εἴπατε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν
8 γαλιλαίαν ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε καθὼς εἶπεν ὑμῖν ✧ καὶ ἐξελ-
θοῦσαι ταχ̊ὺ ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου εἶχεν δὲ° αὐτὰς τρό-
μος καὶ ἔκστασις καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπ̊ον ἐφοβοῦντο γάρ̊ ✧
9 ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον μαρίᾳ τῇ
10 μαγδαληνῇ ἀφ̊ʼ ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια ✧ ἐκείνη πο-
ρευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετʼ αὐτοῦ γενομένοις πενθοῦ-
11 σιν καὶ κλαίουσιν ✧ κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη
12 ὑπʼ αὐτῆς ἠπίστησαν ✧ μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν πε-
ριπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ πορευομένοις εἰς
13 ἀγρόν ✧ κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς οὐ-
14 δὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν ✧ ὕστερο̊ν ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς
ἕνδεκα ἐφανερώθη καὶ ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ
σκληροκαρδίαν ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον
15 οὐκ ἐπίστευσαν ✧ καὶ° εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες εἰς τὸν

---

v.2 T*: της μιας, V: τη μια των. **v.7** T*: αλλ, V: αλλα. **v.8** TK: ταχυ, MV: ∅. **v.8** T*: δε, V: γαρ. **v.8** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.8** T*: γαρ, V: γαρ [παντα δε τα παρηγγελμενα τοις περι τον πετρον συντομως εξηγγειλαν μετα δε ταυτα και αυτος ο ιησους απο ανατολης και αχρι δυσεως εξαπεστειλεν δι αυτων το ιερον και αφθαρτον κηρυγμα της αιωνιου σωτηριας αμην]. **v.9** T*: αφ, V: παρ. **v.14** T*: υστερον, V: υστερον [δε]. **v.15** E: και ειπεν αυτοις, F: κἀκεῖνοι ἀπελογοῦντο λέγοντες ὅτι ὁ αἰὼν οὗτος τῆς ἀνομίας καὶ τῆς ἀπιστίας ὑπὸ τὸν σατανᾶν ἐστιν, ὁ μὴ ἐῶν τὰ ὑπὸ τῶν πνευμάτων ἀκάθαρτα τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ καταλαβέσθαι δύναμιν· διὰ τοῦτο ἀποκάλυψον σοῦ τὴν δικαιοσύνην ἤδη. ἐκεῖνοι ἔλεγον τῷ χριστῷ, καὶ ὁ χριστὸς ἐκείνοις προσέλεγεν ὅτι πεπλήρωται ὁ ὅρος τῶν ἐτῶν τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ, ἀλλὰ ἐγγίζει ἄλλα δεινὰ καὶ ὑπὲρ ὧν ἐγὼ ἁμαρτησάντων παρεδόθην εἷς θάνατον ἵνα ὑποστρέψωσιν εἷς τὴν ἀλήθειαν καὶ μηκέτι ἁμαρτήσωσιν· ἵνα τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ πνευματικὴν καὶ ἄφθαρτον τῆς δικαιοσύνης δόξαν κληρονομήσωσιν. ἀλλά.

κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει ⁘
ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται ὁ δὲ ἀπιστήσας κα- 16
τακριθήσεται ⁘ σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακο- 17
λουθήσει ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν γλώσ-
σαις λαλήσουσιν καιναῖς ⁘ ὄφεις ἀροῦσιν κἂν θανάσιμόν 18
τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐ-
πιθήσουσιν καὶ καλῶς ἕξουσιν ⁘ ὁ μὲν οὖν κύριος μετὰ τὸ 19
λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ
δεξιῶν τοῦ θεοῦ ⁘ ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχ- 20
χοῦ τοῦ κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος
διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων ἀμήν ⁘

v.18 T*: οφεις, V: [και εν ταις χερσιν] οφεις. **v.18** TK: βλαψει, MV: βλαψη. **v.19** T*: κυριος, V: κυριος ιησους. **v.19** T*: ανεληφθη, V: ανελημφθη. **v.20** T*: αμην, V: ∅.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ
ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ°

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν
2 περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων ⋄ καθὼς
παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενό-
3 μενοι τοῦ λόγου ⋄ ἔδοξεν κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν
4 πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι κράτιστε θεόφιλε ⋄ ἵνα
5 ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν ⋄ ἐγέ-
νετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἡρώδου °τοῦ βασιλέως τῆς ἰουδαίας
ἱερεύς τις ὀνόματι ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας ἀβιὰ καὶ ἡ° γυ-
νὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων ἀαρὼν καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς
6 ἐλισάβετ ⋄ ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώ°πιον τοῦ θεοῦ
πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ
7 κυρίου ἄμεμπτοι ⋄ καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον καθότι ἡ° ἐ-
λισάβετ ἦν στεῖρα καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡ-
8 μέραις αὐτῶν ἦσαν ⋄ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν
9 τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ ⋄ κατὰ τὸ
ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχεν τοῦ θυμιάσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν
10 ναὸν τοῦ °κυρίου ⋄ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ° λαοῦ ἦν προσ-
11 ευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος ⋄ ὤφθη δὲ αὐτῷ
ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυ-
12 μιάματος ⋄ καὶ ἐταράχθη ζαχαρίας ἰδὼν καὶ φόβος ἐπέπε-
13 σεν ἐπ᾽ αὐτόν ⋄ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος° μὴ φοβοῦ
ζαχαρία διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου καὶ ἡ γυνή σου
ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν °σοι καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ
14 ἰωάννην ⋄ καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις καὶ πολλοὶ
15 ἐπὶ τῇ γε°ννήσει αὐτοῦ χαρήσονται ⋄ ἔσται γὰρ μέγας ἐν-

T: ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, K: ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, MV: ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ. **1. v.5** T*: του, V: ∅. **v.5** T*: η γυνη αυτου, V: γυνη αυτω. **v.6** T*: ενωπιον, V: εναντιον. **v.7** T*: η ελισαβετ ην, V: ην η ελισαβετ, B: ην ελισαβετ. **v.9** E: κυριου, D: θεου. **v.10** TK: του λαου ην, MV: ην του λαου. **v.13** E: αγγελος, F: αγγελος κυριου. **v.13** E: σοι, D: ∅. **v.14** T*: γεννησει, V: γενεσει.

ώπιον τοῦ° κυρίου καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ καὶ
πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ° κοιλίας μητρὸς αὐ-
τοῦ ⋄ καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον 16
τὸν θεὸν αὐτῶν ⋄ καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν 17
πνεύματι καὶ δυνάμει ἠλίου ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων
ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων ἑτοιμάσαι κυ-
ρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον ⋄ καὶ εἶπεν ζαχαρίας πρὸς τὸν 18
ἄγγελον κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης
καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς ⋄ καὶ 19
ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ ἐγώ εἰμι γαβριὴλ ὁ παρε-
στηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε
καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα ⋄ καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ 20
μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα ἀνθ'
ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου οἵτινες πληρωθήσονται
εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν ⋄ καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν ζα- 21
χαρίαν καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτόν° ἐν τῷ ναῷ ⋄
ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς καὶ ἐπέγνωσαν 22
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων
αὐτοῖς καὶ διέμενεν κωφός ⋄ καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν 23
αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ ⋄ μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν ἐλισάβετ 24
ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε λέ-
γουσα ⋄ ὅτι οὕτως μοι πεποίηκεν ὁ° κύριος ἐν ἡμέραις αἷς 25
ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις ⋄ ἐν δὲ τῷ 26
μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ θεοῦ
εἰς πόλιν τῆς γαλιλαίας ᾗ° ὄνομα ναζαρέτ ⋄ πρὸς παρθένον 27
μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα ἰωσὴφ ἐξ οἴκου δαβὶδ καὶ
τὸ ὄνομα τῆς παρθένου μαριάμ ⋄ καὶ εἰσελθὼν ὁ° ἄγγελος 28

---

v.15 T*: του κυριου, V: [του] κυριου, ℵA: κυριου, F: του θεου. **v.15** E: εκ κοιλιας, F: εν κοιλια. **v.17** E: προελευσεται, B: προσελευσεται, F: προπορευσεται. **v.19** E: παρεστηκως, D: παρεστως. **v.20** E: πληρωθησονται, D: πλησθησονται. **v.21** E: προσδοκων, D: προσδεχομενος. **v.21** T*: αυτον εν τω ναω, V: εν τω ναω αυτον, F: αυτον. **v.22** T*: ηδυνατο, V: εδυνατο. **v.25** T*: ο, V: ∅. **v.25** T*: το, V: ∅. **v.26** T*: υπο, V: απο. **v.26** E: γαλιλαιας, ℵ: ιουδαιας. **v.26** TM: η ονομα ναζαρετ, KV: η ονομα ναζαρεθ, D: ∅. **v.27** T*: μεμνηστευμενην, V: εμνηστευμενην, D: μεμνησμενην. **v.27** E: οικου, ℵ: οικου και πατριας. **v.27** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.28** T*: ο αγγελος, V: ∅.

πρὸς αὐτὴν εἶπεν χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ κύριος μετὰ σοῦ
29 εὐλογημένη° σὺ ἐν γυναιξίν ✧ ἡ δὲ ἰδοῦσα° διεταράχθη ἐπὶ
τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς
30 οὗτος ✧ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ μὴ φοβοῦ μαριὰμ εὗρες
31 γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ ✧ καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ
32 τέξῃ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦν ✧ οὗτος ἔ-
σται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται καὶ δώσει αὐτῷ
33 κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ✧ καὶ
βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τῆς
34 βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος ✧ εἶπεν δὲ μαριὰμ πρὸς
35 τὸν ἄγγελον πῶς ἔσται τοῦτο ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω ✧ καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσε-
ται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι διὸ καὶ τὸ
36 γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ ✧ καὶ ἰδοὺ ἐλισά-
βετ ἡ συγγενής σου καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ
αὐτῆς καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στεί-
37, 38 ρᾳ ✧ ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ° θεῷ πᾶν ῥῆμα ✧ εἶπεν
δὲ μαριὰμ ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆ-
39 μά σου καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτῆς ὁ ἄγγελος ✧ ἀναστᾶσα δὲ
μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν
40 μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν ἰούδα ✧ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
41 ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν ἐλισάβετ ✧ καὶ ἐγένετο ὡς ἤ-
κουσεν ἡ° ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς μαρίας ἐσκίρτησεν
τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁ-
42 γίου ἡ ἐλισάβετ ✧ καὶ ἀνεφώνησεν φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν
εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶν καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς
43 κοιλίας σου ✧ καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ
44 κυρίου μου πρός με ✧ ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ

v.28 T*: ευλογημενη συ εν γυναιξιν, V: ∅. **v.29** T*: ιδουσα διεταραχθη επι τω λογω αυτου, V: επι τω λογω διεταραχθη. **v.31** T*: συλληψη, V: συλλημψη. **v.32** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.35** TMV: γεννωμενον, K: γεννωμενον εκ σου. **v.36** T*: συγγενης, V: συγγενις. **v.36** T*: συνειληφυια, V: συνειληφεν. **v.36** TK: γηρα, MV: γηρει. **v.36** TKV: τη, M: ∅. **v.37** T*: τω θεω, V: του θεου. **v.38** E: απηλθεν, D: απεστη. **v.41** T*: η ελισαβετ τον ασπασμον της μαριας, V: τον ασπασμον της μαριας η ελισαβετ. **v.41** E: εσκιρτησεν, ℵ*: εσκιρτησεν εν αγαλλιασει. **v.42** E: ανεφωνησεν, ℵ: ανεβοησεν. **v.42** T*: φωνη, V: κραυγη. **v.43** T*: με, V: εμε.

ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου ἐσκίρτησεν ἐν° ἀγαλλιάσει
τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου ✧ καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα 45
ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου ✧
καὶ εἶπεν μαριὰμ μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον ✧ καὶ 46, 47
ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπ̊ὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου ✧ ὅτι 48
ἐπέβλεψεν̊ ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ ἰδοὺ γὰρ
ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί ✧ ὅτι ἐποίη- 49
σέν μοι μεγαλ̊εῖα ὁ δυνατὸς καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ✧ καὶ 50
τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς° γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν ✧
ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ διεσκόρπισεν ὑπερη- 51
φάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν ✧ καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ 52
θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινούς ✧ πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀ- 53
γαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς ✧ ἀντελάβετο 54
ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους ✧ καθὼς ἐλάλησεν 55
πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν τῷ ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ
εἰς° τὸν αἰῶνα ✧ ἔμεινεν δὲ μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡ̊σεὶ μῆνας 56
τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς ✧ τῇ δὲ ἐλισάβετ 57
ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτὴν καὶ ἐγέννησεν υἱόν ✧
καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμε- 58
γάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ᾽ αὐτῆς καὶ συνέχαιρον
αὐτῇ ✧ καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ὀγδόῃ° ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ 59
παιδίον καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
ζαχαρίαν ✧ καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν οὐχὶ ἀλ- 60
λὰ κληθήσετ̊αι ἰωάννης ✧ καὶ εἶπ̊ον πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδείς 61
ἐστιν ἐν° τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ° ὀνόματι τού-
τῳ ✧ ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι 62
αὐτόν̊ ✧ καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγ̊ων ἰωάννης ἐ- 63
στὶν τ̊ὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐθαύμασαν πάντες ✧ ἀνεῴχθη δὲ 64

---

v.44 TKV: εν αγαλλιασει το βρεφος, M: το βρεφος εν αγαλλιασει. **v.47** E: επι, D: εν. **v.48** E: επεβλεψεν, D: επεβλεψεν κυριος. **v.49** T*: μεγαλεια, V: μεγαλα. **v.50** T*: γενεας γενεων, V: γενεας και γενεας, ℵ: γενεαν και γενεαν. **v.55** E: εις τον αιωνα, F: εως αιωνος. **v.56** T*: ωσει, V: ως, D: ∅. **v.59** T*: ογδοη ημερα, V: ημερα τη ογδοη. **v.60** E: κληθησεται, D: κληθησεται το ονομα αυτου. **v.61** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.61** T*: εν τη συγγενεια, V: εκ της συγγενειας. **v.61** E: τω ονοματι τουτω, D: το ονομα τουτο. **v.62** T*: αυτον, V: αυτο. **v.63** E: λεγων, D: ∅. **v.63** T*: το, V: ∅.

τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ καὶ ἐλά-
65 λει εὐλογῶν τὸν θεόν ✧ καὶ˚ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τ̊οὺς
περιοικοῦντας αὐτοὺς καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς ἰουδαίας
66 διελαλεῖτο π̊άντα τὰ ῥήματα ταῦτα ✧ καὶ ἔθεντο πάντες οἱ
ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες τί ἄρα τὸ παιδίον
67 τοῦτο ἔσται κα̊ὶ χεὶρ κυρίου ἦν̊ μετ᾽ αὐτοῦ ✧ καὶ ζαχαρίας
ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ προεφή-
68 τευσεν˚ λέγων ✧ εὐλογητὸς κ̊ύριος ὁ θεὸς τοῦ ἰσραὴλ ὅτι
69 ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ ✧ καὶ ἤ-
γειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τ̊ῷ οἴκῳ δαβ̊ὶδ τ̊οῦ παιδὸς
70 αὐτοῦ ✧ καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν˚ ἁγίων τῶν ἀπ᾽
71 αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ ✧ σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ
72 χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς ✧ ποιῆσαι ἔλεος μετὰ
τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ ✧
73 ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν τοῦ δοῦ-
74 ναι ἡμῖν ✧ ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν˚ ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας
75 λατρεύειν αὐτῷ ✧ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐ-
76 τοῦ πάσας˚ τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν ✧ καὶ σ̊ὺ παιδίον
προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ προπορεύσῃ γὰρ πρὸ˚ προσ-
77 ώπου κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ ✧ τοῦ δοῦναι γνῶσιν
78 σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν α̊ὐτῶν ✧ διὰ
σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν ἐν οἷς ἐπεσκέψατ̊ο ἡμᾶς ἀνα-
79 τολὴ ἐξ ὕψους ✧ ἐπιφᾶνα̊ι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου
καθημένοις τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰ-
80 ρήνης ✧ τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι
καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς
τὸν ἰσραήλ ✧

---

v.65 E: και εγενετο, ℵA: εγενετο δε. **v.65** E: τους, F: τους ακουοντας ταυτα και τους. **v.65** E: παντα, ℵ*: ∅. **v.66** T*: και, V: και γαρ. **v.66** E: ην, D: ∅. **v.67** T*: προεφητευσεν λεγων, V: επροφητευσεν λεγων, D: ειπεν. **v.68** E: κυριος, 𝔓4: ∅. **v.69** T*: τω, V: ∅. **v.69** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.69** T*: του, V: ∅. **v.70** T*: των αγιων των απ αιωνος προφητων αυτου, V: των αγιων απ αιωνος προφητων αυτου, D: αγιων προφητων αυτου των απ αιωνος. **v.74** T*: των εχθρων ημων, V: εχθρων, D: εχθρων ημων. **v.75** T*: πασας τας ημερας της ζωης, V: πασαις ταις ημεραις, D: πασας τας ημερας. **v.76** T*: συ, V: συ δε. **v.76** T*: προ προσωπου, V: ενωπιον. **v.77** E: αυτων, A: ημων, F: αυτου. **v.78** T*: επεσκεψατο, V: επισκεψεται. **v.79** E: επιφαναι, D: επιφαναι φως.

Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα πα- 2
ρὰ καίσαρος αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκου-
μένην ✧ αὕτη ἡ° ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος 2
τῆς συρίας κυρ̊ηνίου ✧ καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογρά- 3
φεσθαι ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίἀ̊ν π̊όλιν ✧ ἀνέβη δὲ καὶ ἰωσὴφ 4
ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐκ πόλεως ναζαρὲ̊τ εἰς τὴν° ἰουδαίαν
εἰς πόλιν δαβ̊ὶδ ἥτις καλεῖται βηθλεὲμ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν
ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς δαβ̊ίδ ✧ ἀπογράψασθαι σὺν μαριὰμ 5
τῇ μ̊εμνηστευμένῃ αὐτῷ γυ̊ναικὶ οὔσῃ ἐγκύῳ ✧ ἐγένετο° δὲ 6
ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν
αὐτήν ✧ καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν° πρωτότοκον καὶ ἐσ- 7
παργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τ̊ῇ φάτνῃ διότι
οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι ✧ καὶ ποιμένες ἦ- 8
σαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες
φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν ✧ καὶ ἰδ̊οὺ ἄγ- 9
γελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα κ̊υρίου περιέλαμψεν
αὐτοὺς καὶ ἐφοβήθησαν φόβον° μέγαν ✧ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ 10
ἄγγελος μὴ φοβεῖσθε ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν
μεγάλην ἥτις ἔσται π̊αντὶ τῷ λαῷ ✧ ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμε- 11
ρον σωτὴρ ὅς ἐστιν χριστὸς° κύριος ἐν πόλει δαβ̊ίδ ✧ καὶ 12
τοῦτο ὑμῖν τ̊ὸ σημεῖον εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον
κείμενον° ἐν τῇ φάτνῃ ✧ καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγ- 13
γέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρα̊νίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ
λεγόντων ✧ δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν 14
ἀνθρώποις εὐδοκίἀ̊ ✧ καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ᾽ αὐτῶν 15
εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι καὶ° οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες

---

2. v.2 T*: η, V: ∅. **v.2** E: κυρηνιου, F: κυρινιου. **v.3** T*: ιδιαν, V: εαυτου. **v.3** E: πολιν, D: πατριδα. **v.4** TM: ναζαρετ, KV: ναζαρεθ. **v.4** E: την ιουδαιαν, D: γην ιουδα. **v.4** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.5** T*: μεμνηστευμενη, V: εμνηστευμενη. **v.5** T*: γυναικι, V: ∅. **v.6** E: εγενετο δε εν τω ειναι αυτους εκει, D: ως δε παρεγινοντο ετελεσθησαν. **v.7** E: τον πρωτοτοκον, F: ∅. **v.7** T*: τη, V: ∅. **v.9** T*: ιδου, V: ∅. **v.9** E: κυριου, D: ∅, F: θεου. **v.9** E: φοβον μεγαν, B: σφοδρα, F: φοβον μεγαν σφοδρα. **v.10** E: παντι, D: και παντι. **v.11** E: χριστος κυριος, F: κυριος χριστος. **v.11** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.12** E: το, B: ∅. **v.12** TK: κειμενον εν τη, M: κειμενον εν, V: και κειμενον εν, ℵ: εν. **v.13** E: ουρανιου, BD: ουρανου. **v.14** T*: ευδοκια, V: ευδοκιας. **v.15** T*: και οι ανθρωποι, V: ∅.

εἶ̊πον πρὸς ἀλλήλους διέλθωμεν δὴ ἕως βηθλεὲμ καὶ ἴδω-
μεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡ-
16 μῖν ⋄ καὶ ἦ̊λθο̊ν σπεύσαντες καὶ ἀνεῦρο̊ν τήν τε μαριὰμ
17 καὶ τὸν ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ ⋄ ἰ-
δόντες δὲ διε̊γνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος
18 αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τ̊ούτου ⋄ καὶ πάντες οἱ ἀκούσαν-
τες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων
19 πρὸς αὐτούς ⋄ ἡ δὲ μαριὰμ̊ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα
20 ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ⋄ καὶ ἐπ̊έστρεψαν
οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν
21 οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς ⋄ καὶ
ὅτε ἐπ̊λήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ° παιδίον
καὶ° ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦς τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ
22 ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφ̊θῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ ⋄ καὶ
ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶ̊ν κατὰ
τὸν νόμον μωσ̊έως ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς ἱεροσόλυμα παρα-
23 στῆσαι τῷ κυρίῳ ⋄ καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι
πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται ⋄
24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν ν̊όμῳ κυρίου
25 ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νε̊οσσοὺς περιστερῶν ⋄ καὶ ἰδοὺ°
ἦ̊ν ἄνθρωπος ἐν ἱερουσαλὴμ ᾧ̊ ὄνομα συ̊μεὼν καὶ ὁ ἄν-
θρωπος οὗ̊τος δίκαιος καὶ εὐλα̊βὴς προσδεχόμενος παρά-
26 κλησιν τοῦ ἰσραὴλ καὶ πνεῦμα ἅγιον° ἦ̊ν ἐπ᾽ αὐτόν ⋄ καὶ°
ἦ̊ν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματο̊ς τοῦ ἁγίου
27 μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ° ἴδῃ τὸν χριστὸν κυρίου ⋄ καὶ ἦ̊λ-
θεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς

---

v.15 T*: ειπον, V: ελαλουν. **v.16** T*: ηλθον, V: ηλθαν. **v.16** T*: ανευρον, V: ανευραν. **v.17** T*: διεγνωρισαν, V: εγνωρισαν. **v.17** E: τουτου, D: ∅. **v.19** E: μαριαμ, ℵ*BD: μαρια. **v.20** TK: επεστρεψαν, MV: υπεστρεψαν. **v.21** E: επλησθησαν, D: συνετελεσθησαν, F: επληρωθησαν. **v.21** TK: το παιδιον, MV: αυτον. **v.21** E: και εκληθη, D: ωνομασθη, F: εκληθη. **v.21** T*: συλληφθηναι, V: συλλημφθηναι. **v.22** TMV: αυτων, K: αυτης, D: αυτου, F: ∅. **v.22** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.24** T*: νομω, V: τω νομω. **v.24** T*: νεοσσους, V: νοσσους. **v.25** T*: ιδου ην ανθρωπος, V: ιδου ανθρωπος ην, D: ην ανθρωπος. **v.25** TMV: συμεων, K: σιμεων. **v.25** E: ευλαβης, ℵ*: ευσεβης. **v.25** TK: αγιον ην, MV: ην αγιον. **v.26** E: και ην αυτω κεχρηματισμενον, D: κεχρηματισμενον δε ην. **v.26** TKV: πνευματος, M: πνευματι. **v.26** T*: η, V: [η] αν.

γονεῖς τὸ παιδίον ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰ-
θισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ ⟐ καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ 28
εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτ̊οῦ καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν καὶ εἶπεν ⟐
νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου δέσποτα κατὰ τὸ ῥῆμά σου 29
ἐν εἰρήνῃ ⟐ ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου ⟐ 30
ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν ⟐ φῶς εἰς 31, 32
ἀποκάλυψιν ἐθ̊νῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου ἰσραήλ ⟐ καὶ ἦν 33
ἰωσ̊ὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτ̊οῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμέ-
νοις περὶ αὐτοῦ ⟐ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς σ̊υμεὼν καὶ εἶπεν 34
πρὸς μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶ-
σιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον
ἀντιλεγόμενον ⟐ καὶ σοῦ δὲ° αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται 35
ῥομφαία ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν° ἐκ πολλῶν καρδιῶν δι-
αλογισμοί ⟐ καὶ ἦν ἄννα προφῆτις θυγάτηρ φανουὴλ ἐκ 36
φυλῆς ἀσὴρ αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς ζή-
σασα ἔτη° μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς ⟐
καὶ αὕτη χήρα ὡ̊ς ἐτῶν ὀγδοηκοντατ̊εσσάρων ἣ οὐκ ἀφί- 37
στατο ἀ̊πὸ τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσιν λατρεύουσα
νύκτα καὶ ἡμέραν ⟐ καὶ αὕ̊τη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀν- 38
θωμολογεῖτο τῷ κυ̊ρίῳ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς
προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐ̊ν ἱερουσαλήμ ⟐ καὶ ὡς ἐτέλε- 39
σαν ἅ̊παντα τ̊ὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου ὑ̊πέστρεψαν εἰς τ̊ὴν
γαλιλαίαν εἰς τ̊ὴν πόλιν ἀ̊ὐτῶν ναζαρέτ̊ ⟐ τὸ δὲ παιδίον ηὔ- 40
ξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο π̊νεύματι πληρούμενον σοφίας̊ καὶ
χάρις θεοῦ ἦν ἐπ᾽ αὐτό ⟐ καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ 41
κατ᾽ ἔτος εἰς ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα ⟐ καὶ ὅτε ἐγέ- 42

---

v.28 T*: αυτου, V: ∅. **v.32** E: εθνων, D: ∅. **v.33** T*: ιωσηφ, V: ο πατηρ αυτου. **v.33** T*: αυτου, V: ∅. **v.34** TMV: συμεων, K: σιμεων. **v.35** T*: δε, V: [δε], B: ∅. **v.35** E: αποκαλυφθωσιν εκ, D: ανακαλυφθωσιν. **v.36** T*: ετη μετα ανδρος, V: μετα ανδρος ετη, F: μετα ανδρος ημερας. **v.37** T*: ως, V: εως, D: ∅. **v.37** TK: ογδοηκοντατεσσαρων, MV: ογδοηκοντα τεσσαρων, ℵ*: εβδομηκοντα τεσσαρων. **v.37** T*: απο, V: ∅. **v.38** T*: αυτη, V: ∅. **v.38** T*: κυριω, V: θεω. **v.38** T*: εν, V: ∅. **v.39** T*: απαντα, V: παντα. **v.39** E: τα, ℵD: ∅. **v.39** T*: υπεστρεψαν, V: επεστρεψαν. **v.39** T*: την, V: ∅. **v.39** TK: αυτων, MV: εαυτων. **v.39** TM: ναζαρετ, KV: ναζαρεθ, D: ναζαρεθ καθως ερρεθη δια του προφητου οτι ναζωραιος κληθησεται. **v.40** T*: πνευματι, V: ∅. **v.40** T*: σοφιας, V: σοφια.

νετο ἐτῶν° δώδεκα ἀναβάντων αὐτῶν εἰς° ἱεροσόλυμα κατὰ
43 τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς ◇ καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας ἐν τῷ
ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν ἰησοῦς° ὁ παῖς ἐν ἱερουσα-
44 λὴμ καὶ οὐκ ἔγνω° ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ◇ νομίσαντες
δὲ αὐτὸν ἐν° τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνε-
45 ζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς ◇ καὶ
μὴ εὑρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες
46 αὐτόν ◇ καὶ ἐγένετο μεθ᾽ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ
ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα
47 αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς ◇ ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ° ἀ-
κούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐ-
48 τοῦ ◇ καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν καὶ πρὸς° αὐτὸν ἡ
μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν τέκνον τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως ἰδοὺ
49 ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε ◇ καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτοὺς τί ὅτι ἐζητεῖτέ με οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ
50 πατρός μου δεῖ εἶναί με ◇ καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα
51 ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς ◇ καὶ κατέβη μετ᾽° αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς
ναζαρὲτ καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
52 διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ◇ καὶ
ἰησοῦς προέκοπτεν σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ
καὶ ἀνθρώποις ◇

3 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας τιβερίου καί-
σαρος ἡγεμονεύοντος ποντίου πιλάτου τῆς ἰουδαίας καὶ
τετράρχοῦντος τῆς γαλιλαίας ἡρώδου φιλίππου δὲ τοῦ ἀ-
δελφοῦ αὐτοῦ τετράρχοῦντος τῆς ἰτουραίας καὶ τραχωνί-

---

v.42 E: ετων δωδεκα, D: αυτο ετη ιβ. **v.42** T*: αναβαντων, V: αναβαινοντων. **v.42** T*: εις ιεροσολυμα, V: ∅. **v.42** E: εορτης, D: εορτης των αζυμων. **v.43** E: υπεμεινεν, D: απεμεινεν. **v.43** E: ιησους ο παις, D: ο παις ιησους, ℵ*: ο παις. **v.43** T*: εγνω ιωσηφ και η μητηρ, V: εγνωσαν οι γονεις. **v.44** T*: εν τη συνοδια ειναι, V: ειναι εν τη συνοδια. **v.44** T*: συγγενεσιν, V: συγγενευσιν. **v.44** T*: εν, V: ∅. **v.45** T*: αυτον, V: ∅. **v.45** T*: ζητουντες, V: αναζητουντες. **v.46** T*: μεθ, V: μετα. **v.47** E: οι ακουοντες αυτου, F: ∅. **v.48** T*: προς αυτον η μητηρ αυτου ειπεν, V: ειπεν προς αυτον η μητηρ αυτου. **v.48** E: οδυνωμενοι, D: οδυνωμενοι και λυπουμενοι. **v.48** E: εζητουμεν, ℵB: ζητουμεν. **v.49** E: εζητειτε, ℵ*: ζητειτε. **v.49** E: ηδειτε, D: οιδατε. **v.51** E: μετ αυτων και ηλθεν, D: μετ αυτων, F: ∅. **v.51** TM: ναζαρετ, KV: ναζαρεθ. **v.51** T*: ταυτα, V: ∅. **v.52** T*: σοφια, V: [εν τη] σοφια. **3. v.1** E: ηγεμονευοντος, D: επιτροπευοντος. **v.1** T*: τετραρχουντος, V: τετρααρχουντος.

τιδος χώρας καὶ λυσανίου τῆς ἀβιληνῆς τετράρχοῦντος ⬦
ἐπ᾽° ἀρχιερέων ἄννα καὶ ̊καϊάφα ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ 2
ἰωάννην τὸν ̊τοῦ ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ ⬦ καὶ ἦλθεν 3
εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ἰορδάνου κηρύσσων βάπτι-
σμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ⬦ ὡς γέγραπται ἐν βί- 4
βλῳ λόγων ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέ̊γοντος φωνὴ βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας ποιεῖτε
τὰς τρίβους αὐ̊τοῦ ⬦ πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν 5
ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς
εὐθεία̊ν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας ⬦ καὶ ὄψεται πᾶσα 6
σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θ̊εοῦ ⬦ ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομέ- 7
νοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑ̊π᾽ αὐτοῦ γεννήματα ἐχιδνῶν τίς
ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς ⬦ ποιή- 8
σατε οὖν καρποὺς° ἀξίους τῆς μετανοίας καὶ μὴ ἄρξησθε
λέγειν ἐν ἑαυτοῖς ̊πατέρα ἔχομεν τὸν ἀβραὰμ λέγω γὰρ ὑμῖν
ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγειραι τέκνα τῷ
ἀβραάμ ⬦ ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων 9
κεῖται πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν° καλὸν ἐκκό-
πτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται ⬦ καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι 10
λέγοντες τί οὖν° ποιήσομεν ⬦ ἀποκριθεὶς δὲ λέ̊γει αὐτοῖς ὁ 11
ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι καὶ ὁ ἔχων βρώ-
ματα ὁμοίως ποιείτω ⬦ ἦλθον δὲ καὶ τελῶνα̊ι βαπτισθῆναι 12
καὶ εἶπ̊ον πρὸς αὐτὸν διδάσκαλε τί ποιήσ̊ομεν ⬦ ὁ δὲ εἶ- 13
πεν πρὸς αὐτοὺς μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν
πράσσετε ⬦ ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγον- 14
τες καὶ° ἡμεῖς τί ποιήσομεν καὶ εἶπεν πρὸς° αὐτοὺς μηδένα
διασείσητε μηδὲ συκοφαντήσητε καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνί-

v.2 TK: επ αρχιερεων, MV: επι αρχιερεως. **v.2** E: καιαφα, D: καιφα. **v.2** TK: του, MV: ∅. **v.4** T*: λεγοντος, V: ∅. **v.4** E: αυτου, D: υμων, F: τω θεω ημων. **v.5** E: ευθειαν, DB: ευθειας. **v.6** E: θεου, D: κυριου. **v.7** E: υπ, D: ενωπιον. **v.8** E: καρπους αξιους, B: αξιους καρπους, D: καρπον αξιον. **v.8** E: πατερα, F: οτι πατερα. **v.9** E: καρπον καλον, D: καρπους καλους, F: καρπον. **v.10** TK: ουν ποιησομεν, MV: ουν ποιησωμεν, D: ποιησωμεν ινα σωθωμεν. **v.11** T*: λεγει, V: ελεγεν. **v.12** E: τελωναι, D: τελωναι ομοιως. **v.12** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.12** TK: ποιησομεν, MV: ποιησωμεν, D: ποιησωμεν ινα σωθωμεν. **v.14** TK: και ημεις τι ποιησομεν, M: και ημεις τι ποιησωμεν, V: τι ποιησωμεν και ημεις. **v.14** T*: προς αυτους, V: αυτοις.

15 οις ὑμῶν ⬦ προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων
πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ ἰωάννου μήποτε
16 αὐτὸς εἴη ὁ χριστός ⬦ ἀπεκρίνατο° ὁ ἰωάννης ἅπασιν λέ-
γων ἐγὼ° μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός
μου οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων
αὐτοῦ αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί ⬦
17 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ° διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτοῦ καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ τὸ
18 δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ ⬦ πολλὰ μὲν οὖν καὶ
19 ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν ⬦ ὁ δὲ ἡρώδης ὁ
τετράρχης ἐλεγχόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ ἡρωδιάδος τῆς γυ-
ναικὸς φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν
20 ἐποίησεν πονηρῶν ὁ ἡρώδης ⬦ προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ
21 πᾶσιν καὶ κατέκλεισεν τὸν ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ ⬦ ἐγένετο
δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ ἰησοῦ βαπτι-
22 σθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν ⬦ καὶ
καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡσεὶ περι-
στερὰν ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγουσαν
23 σὺ° εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν σοὶ ηὐδόκησα ⬦ καὶ° αὐτὸς
ἦν ὁ° ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος ὢν ὡς ἐνομί-
24 ζετο υἱὸς ἰωσὴφ τοῦ ἠλί ⬦ τοῦ ματθὰτ τοῦ λευῒ τοῦ μελχὶ
25 τοῦ ἰαννὰ τοῦ ἰωσήφ ⬦ τοῦ ματταθίου τοῦ ἀμὼς τοῦ ναοὺμ
26 τοῦ ἐσλὶ τοῦ ναγγαί ⬦ τοῦ μαὰθ τοῦ ματταθίου τοῦ σεμεῒ
27 τοῦ ἰωσὴφ τοῦ ἰούδα ⬦ τοῦ ἰωαννᾶ τοῦ ῥησὰ τοῦ ζοροβά-
28 βελ τοῦ σαλαθιὴλ τοῦ νηρί ⬦ τοῦ μελχὶ τοῦ ἀδδὶ τοῦ κωσὰμ

---

v.16 T[*]: απεκρινατο ο ιωαννης απασιν λεγων, V: απεκρινατο λεγων πασιν ο ιωαννης, D: επιγνους τα διανοηματα αυτων ειπεν. **v.16** E: εγω μεν υδατι βαπτιζω υμας, D: εγω υμας βαπτιζω εν υδατι εις μετανοιαν. **v.17** T[*]: και διακαθαριει, V: διακαθαραι. **v.17** T[*]: συναξει, V: συναγαγειν. **v.18** E: παρακαλων, D: παραινων. **v.19** T[*]: τετραρχης, V: τετρααρχης. **v.19** TK: φιλιππου, MV: ∅. **v.20** T[*]: και, V: [και], ℵ[*]BD: ∅. **v.20** E: κατεκλεισεν, D: ενεκλισεν. **v.20** T[*]: τη, V: ∅. **v.22** T[*]: ωσει, V: ως. **v.22** E: επ, D: εις. **v.22** T[*]: λεγουσαν, V: ∅. **v.22** TK: συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν σοι ηυδοκησα, MV: συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν σοι ευδοκησα, D: υιος μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε. **v.23** E: και αυτος ην, D: ην δε. **v.23** T[*]: ο ιησους ωσει ετων τριακοντα αρχομενος ων ως ενομιζετο υιος, V: ιησους αρχομενος ωσει ετων τριακοντα ων υιος ως ενομιζετο. **v.24** T[*]: ματθατ, V: μαθθατ. **v.24** T[*]: ιαννα, V: ιανναι. **v.26** TK: σεμει, M: σεμεει, V: σεμειν. **v.26** T[*]: ιωσηφ, V: ιωσηχ. **v.26** T[*]: ιουδα, V: ιωδα. **v.27** TK: ιωαννα, MV: ιωαναν.

τοῦ ἐλμω̊δὰμ τοῦ ἤρ ✧ τοῦ ἰω̊σὴ τοῦ ἐλιέζερ τοῦ ἰωρε̊ὶμ τοῦ 29
μαἱ̊θὰτ τοῦ λευΐ ✧ τοῦ συ̊μεὼν τοῦ ἰούδα τοῦ ἰωσὴφ τοῦ ἰ- 30
ωνὰν̊ τοῦ ἐλιακε̊ίμ ✧ τοῦ μελεᾶ τοῦ μαϊν̊ὰν τοῦ ματταθὰ 31
τοῦ ναθὰν̊ τοῦ δαβ̊ίδ ✧ τοῦ ἰεσσαὶ τοῦ ὠβ̊ὴδ τοῦ βοὸζ̊ τοῦ 32
σαλμ̊ὼν τοῦ ναασσών ✧ τοῦ ἀμιναδὰβ τοῦ ἀρ̊ὰμ τοῦ ἐσρὼμ 33
τοῦ° φαρὲς τοῦ ἰούδα ✧ τοῦ ἰακὼβ τοῦ ἰσαὰκ τοῦ ἀβραὰμ 34
τοῦ θάρ̊α τοῦ ναχώρ ✧ τοῦ σάρ̊ούχ τοῦ ῥαγαῦ τοῦ φαλὲκ̊ 35
τοῦ ἔβερ τοῦ σαλά ✧ τοῦ καϊνὰν̊ τοῦ ἀρφαξὰδ τοῦ σὴμ τοῦ 36
νῶε τοῦ λάμεχ ✧ τοῦ μαθουσάλα τοῦ ἐνὼχ τοῦ ἰαρ̊ὲδ τοῦ 37
μαλελεὴλ τοῦ καϊνάν̊ ✧ τοῦ ἐνὼς τοῦ σὴθ τοῦ ἀδὰμ τοῦ 38
θεοῦ ✧

Ἰησοῦς δὲ πνεύματος° ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ **4**
τοῦ ἰορδάνου καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι εἰς° τὴν ἔρημον ✧
ἡμέρας τεσσάρ̊άκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διάβ̊όλου καὶ 2
οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν̊ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συντελε-
σθεισῶν αὐτῶν ὕσ̊τερον ἐπείνασεν ✧ καὶ° εἶπεν αὐτῷ ὁ διά- 3
βολος εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ εἰπὲ τῷ° λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται
ἄρτος ✧ καὶ ἀπεκρίθη ἰησοῦς° πρὸς αὐτὸν λέγων γέγραπται 4
ὅτι οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ° ἄνθρωπος ἀλλ᾽° ἐπὶ παντὶ
ῥήματι θεοῦ ✧ καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ° διάβολος εἰς ὄρος 5
ὑψηλὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης
ἐν στιγμῇ χρόνου ✧ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος σοὶ δώσω τὴν 6
ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ὅτι ἐμοὶ πα-
ραδέδοται καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν ✧ σὺ οὖν ἐὰν προσ- 7

---

v.28 T*: ελμωδαμ, V: ελμαδαμ. **v.29** T*: ιωση, V: ιησου. **v.29** T*: ιωρειμ, V: ιωριμ. **v.29** T*: ματθατ, V: μαθθατ. **v.30** TMV: συμεων, K: σιμεων. **v.30** T*: ιωναν, V: ιωναμ. **v.30** T*: ελιακειμ, V: ελιακιμ. **v.31** TM: μαιναν, K: μεναμ, V: μεννα. **v.31** T*: ναθαν, V: ναθαμ. **v.31** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.32** T*: ωβηδ, V: ιωβηδ. **v.32** T*: βοοζ, V: βοος. **v.32** T*: σαλμων, V: σαλα. **v.33** TK: αραμ, M: αραμ του ιωραμ, V: αδμιν του αρνι. **v.33** E: του φαρες, A: ∅. **v.34** TKV: θαρα, M: θαρρα. **v.35** TK: σαρουχ, MV: σερουχ, D: σερουκ. **v.35** TKV: φαλεκ, M: φαλεγ, D: φαλεχ. **v.36** T*: καιναν, V: καιναμ. **v.37** T*: ιαρεδ, V: ιαρετ. **v.37** T*: καιναν, V: καιναμ. **4. v.1** T*: πνευματος αγιου πληρης, V: πληρης πνευματος αγιου. **v.1** T*: εις την ερημον, V: εν τη ερημω. **v.2** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.2** E: διαβολου, D: σατανα. **v.2** E: ουδεν, F: ουδεν ουδε επιεν. **v.2** T*: υστερον, V: ∅. **v.3** T*: και ειπεν, V: ειπεν δε. **v.3** E: τω λιθω τουτω ινα γενηται αρτος, D: ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται. **v.4** T*: ιησους προς αυτον λεγων, V: προς αυτον ο ιησους. **v.4** TKV: ο, M: ∅. **v.4** T*: αλλ επι παντι ρηματι θεου, V: ∅. **v.5** T*: ο διαβολος εις ορος υψηλον, V: ∅.

8 κυνήσῃς ἐνώπιόν μου ἔσται σου πάντα ⋄ καὶ ἀποκριθεὶς
αὐτῷ° εἶπεν ὁ ἰησοῦς ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ γέγραπται
γὰρ προσκυνήσεις° κύριον τὸν θεόν σου καὶ αὐτῷ μόνῳ λα-
9 τρεύσεις ⋄ καὶ° ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν
αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ ὁ° υἱὸς
10 εἶ τοῦ θεοῦ βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω ⋄ γέγραπται γὰρ
ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλά-
11 ξαι σε ⋄ καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς
12 πρὸς λίθον τὸν πόδα σου ⋄ καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰη-
13 σοῦς ὅτι εἴρηται οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου ⋄ καὶ
συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτοῦ
14 ἄχρι καιροῦ ⋄ καὶ ὑπέστρεψεν ὁ ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ
πνεύματος εἰς τὴν γαλιλαίαν καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ᾽ ὅλης
15 τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ ⋄ καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς
16 συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων ⋄ καὶ ἦλθεν
εἰς τὴν ναζαρὲτ οὗ ἦν τεθραμμένος καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ
εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν
17 καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι ⋄ καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον ἡσαΐου°
τοῦ προφήτου καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρεν τὸν τόπον οὗ
18 ἦν γεγραμμένον ⋄ πνεῦμα κυρίου ἐπ᾽ ἐμὲ οὗ ἕνεκεν ἔχρι-
σέν με εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι°
τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν κηρύξαι αἰχμαλώτοις
ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους
19, 20 ἐν ἀφέσει ⋄ κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν ⋄ καὶ πτύξας
τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν καὶ πάντων ἐν°
21 τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ ⋄ ἤρξατο
δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ

v.7 TK: μου, MV: εμου. **v.7** TK: παντα, MV: πασα. **v.8** T*: αυτω ειπεν ο ιησους υπαγε οπισω μου σατανα, V: ο ιησους ειπεν αυτω. **v.8** TK: γαρ, MV: ∅. **v.8** T*: προσκυνησεις κυριον τον θεον σου, V: κυριον τον θεον σου προσκυνησεις. **v.9** T*: και ηγαγεν, V: ηγαγεν δε. **v.9** T*: αυτον, V: ∅. **v.9** TK: ο, MV: ∅. **v.11** TKV: οτι, M: ∅. **v.13** E: καιρου, D: χρονου. **v.16** T*: την, V: ∅. **v.16** TM: ναζαρετ, K: ναζαρεθ, V: ναζαρα. **v.17** T*: ησαιου του προφητου, V: του προφητου ησαιου. **v.17** E: τον, ℵ: ∅. **v.18** TK: ενεκεν, MV: εινεκεν. **v.18** TK: ευαγγελιζεσθαι, MV: ευαγγελισασθαι. **v.18** T*: ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν, V: ∅. **v.20** T*: εν τη συναγωγη οι οφθαλμοι, V: οι οφθαλμοι εν τη συναγωγη.

αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν ⟐ καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ 22
ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομέ-
νοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον οὐχ° οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς ἰωσήφ ⟐ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς πάντως ἐρεῖτέ μοι 23
τὴν παραβολὴν ταύτην ἰατρὲ θεράπευσον σεαυτὸν ὅσα ἠ-
κούσαμεν γενόμενα ἐν° τῇ καπερναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε
ἐν τῇ πατρίδι σου ⟐ εἶπεν δὲ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς 24
προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ⟐ ἐπ᾽ ἀληθείας 25
δὲ λέγω ὑμῖν πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἠλίου ἐν
τῷ ἰσραὴλ ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆ-
νας ἕξ ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ⟐ καὶ 26
πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη ἠλίας εἰ μὴ εἰς σάρεπτα
τῆς σιδῶνὸς πρὸς γυναῖκα χήραν ⟐ καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦ- 27
σαν ἐπὶ° ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ οὐδεὶς
αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ νὲεμὰν ὁ σύρος ⟐ καὶ ἐπλήσθησαν 28
πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα ⟐ καὶ ἀνα- 29
στάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν
ἕως τ̊ῆς ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ᾽ οὗ ἡ πόλις αὐτῶν° ᾠκοδό-
μητο εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν ⟐ αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ 30
μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο ⟐ καὶ κατῆλθεν εἰς καπ̊ερναοὺμ 31
πόλιν τῆς γαλιλαίας καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάβ-
βασιν ⟐ καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ὅτι ἐν ἐξου- 32
σίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ ⟐ καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος 33
ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ
μεγάλῃ ⟐ λέγω̊ν ἔα τί ἡμῖν καὶ σοὶ ἰησοῦ ναζαρηνὲ ἦλθες 34
ἀπολέσαι ἡμᾶς οἶδά σε τίς εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ ⟐ καὶ ἐπετί- 35
μησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς λέγων φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ° αὐτοῦ
καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τ̊ὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ᾽
αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν ⟐ καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάν- 36

---

v.22 T*: ουχ ουτος εστιν ο υιος ιωσηφ, V: ουχι υιος εστιν ιωσηφ ουτος. **v.23** T*: εν τη καπερναουμ, V: εις την καφαρναουμ. **v.26** T*: σιδωνος, V: σιδωνιας. **v.27** T*: επι ελισσαιου του προφητου εν τω ισραηλ, V: εν τω ισραηλ επι ελισαιου του προφητου. **v.27** T*: νεεμαν, V: ναιμαν. **v.29** TK: της, MV: ∅. **v.29** T*: αυτων ωκοδομητο εις το, V: ωκοδομητο αυτων ωστε. **v.31** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.34** T*: λεγων, V: ∅. **v.35** T*: εξ, V: απ. **v.35** TKV: το, M: ∅.

τας καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες τίς ὁ λόγος
οὗτος ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρ-
37 τοις πνεύμασιν καὶ ἐξέρχονται ⬦ καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ
38 αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου ⬦ ἀναστὰς δὲ ἐκ̊ τῆς
συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σίμωνος ἡ° πενθερὰ δὲ
τοῦ σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ καὶ ἠρώτησαν
39 αὐτὸν περὶ αὐτῆς ⬦ καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν
τῷ πυρετῷ καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα δι-
40 ηκόνει αὐτοῖς ⬦ δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου π̊άντες ὅσοι εἶχον
ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν
ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς° ἐθεράπευσεν αὐ-
41 τούς ⬦ ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν κρ̊άζοντα καὶ
λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ° χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιτιμῶν
οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν ὅτι ᾔδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι ⬦
42 γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον
καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτ̊ουν αὐτὸν καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατεῖ-
43 χον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν ⬦ ὁ δὲ εἶπεν πρὸς
αὐτοὺς ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ
44 τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὅτι εἰς° τοῦτο ἀπέσταλμαι ⬦ καὶ ἦν
κηρύσσων ἐν° ταῖς συναγωγαῖς τῆς γαλιλαίας ⬦

5 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τ̊οῦ ἀκούειν
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην
2 γεννησαρέτ ⬦ καὶ εἶδεν δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην
οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες° ἀπ᾽ αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα ⬦
3 ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων ὃ ἦν τ̊οῦ σίμωνος ἠρώτησεν
αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον καὶ° καθίσας ἐδί-
4 δασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους ⬦ ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν
εἶπεν πρὸς τὸν σίμωνα ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλά-

---

v.38 T*: εκ, V: απο. **v.38** TK: η, MV: ∅. **v.40** T*: παντες, V: απαντες. **v.40** T*: επιθεις εθεραπευσεν, V: επιτιθεις εθεραπευεν. **v.41** T*: κραζοντα, V: κρ[αυγ]αζοντα. **v.41** T*: ο χριστος, V: ∅. **v.42** TK: εζητουν, MV: επεζητουν. **v.43** T*: εις τουτο απεσταλμαι, V: επι τουτο απεσταλην. **v.44** T*: εν ταις συναγωγαις της γαλιλαιας, V: εις τας συναγωγας της ιουδαιας. **5. v.1** T*: του, V: και. **v.2** T*: αποβαντες απ αυτων απεπλυναν, V: απ αυτων αποβαντες επλυνον. **v.3** T*: του, V: ∅. **v.3** T*: και καθισας εδιδασκεν εκ του πλοιου, V: καθισας δε εκ του πλοιου εδιδασκεν.

σατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν ⸭ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ° σίμων 5
εἶπεν αὐτῷ ἐπιστάτα δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐ-
δὲν ἐλάβομεν ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ° δίκτυον ⸭
καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν ἰχθύων° πλῆθος πολὺ 6
διερρήγνυτο° δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν ⸭ καὶ κατένευσαν τοῖς 7
μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι
αὐτοῖς καὶ ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα ὥστε
βυθίζεσθαι αὐτά ⸭ ἰδὼν δὲ σίμων πέτρος προσέπεσεν τοῖς 8
γόνασιν τοῦ ἰησοῦ λέγων ἔξελθε ἀπ᾽ ἐμοῦ ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτω-
λός εἰμι κύριε ⸭ θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας 9
τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ° συνέλαβον ⸭ ὁ- 10
μοίως δὲ καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην υἱοὺς ζεβεδαίου οἳ ἦσαν
κοινωνοὶ τῷ σίμωνι καὶ εἶπεν πρὸς τὸν σίμωνα ὁ ἰησοῦς μὴ
φοβοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν ⸭ καὶ καταγα- 11
γόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν
αὐτῷ ⸭ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων 12
καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας καὶ° ἰδὼν τὸν ἰησοῦν πε-
σὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων κύριε ἐὰν θέλῃς
δύνασαί με καθαρίσαι ⸭ καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐ- 13
τοῦ εἰπὼν θέλω καθαρίσθητι καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν
ἀπ᾽ αὐτοῦ ⸭ καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν ἀλ- 14
λὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ
τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν μωσῆς εἰς μαρτύ-
ριον αὐτοῖς ⸭ διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ καὶ 15
συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ᾽°
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν ⸭ αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν 16
ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος ⸭ καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ 17
τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων καὶ ἦσαν καθήμενοι
φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πά-
σης κώμης τῆς γαλιλαίας καὶ ἰουδαίας καὶ ἱερουσαλὴμ καὶ

---

v.5 T*: ο, V: ∅. **v.5** T*: αυτω, V: ∅. **v.5** T*: της, V: ∅. **v.5** T*: το δικτυον, V: τα δικτυα. **v.6** TK: ιχθυων πληθος, MV: πληθος ιχθυων. **v.6** T*: διερρηγνυτο δε το δικτυον, V: διερρησσετο δε τα δικτυα. **v.7** T*: τοις, V: ∅. **v.8** TK: του, MV: ∅. **v.9** T*: η, V: ων. **v.11** T*: απαντα, V: παντα. **v.12** T*: και ιδων, V: ιδων δε. **v.13** T*: ειπων, V: λεγων. **v.14** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.15** T*: υπ αυτου, V: ∅.

18 δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς̊ ✧ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες
φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος καὶ
19 ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐν̊ώπιον αὐτοῦ ✧ καὶ
μὴ εὑρόντες διὰ° ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον
ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν
20 σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ ἰησοῦ ✧ καὶ
ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν αὐτ̊ῷ ἄνθρωπε ἀφέωνταί σοι αἱ
21 ἁμαρτίαι σου ✧ καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ φαρισαῖοι λέγοντες τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφη-
μίας τίς δύναται ἀφιέναι° ἁμαρτίας εἰ μὴ μόνος ὁ θεός ✧
22 ἐπιγνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς
εἶπεν πρὸς αὐτοὺς τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ✧
23 τί ἐστιν εὐκοπώτερον εἰπεῖν ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου
24 ἢ εἰπεῖν ἔγειραι̊ καὶ περιπάτει ✧ ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν°
ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας
εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ σοὶ λέγω ἔγειραι̊ καὶ ἄρας τὸ κλι-
25 νίδιόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου ✧ καὶ παραχρῆμα
ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν ἄρας ἐφ᾽ ᾧ° κατέκειτο ἀπῆλθεν εἰς
26 τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν ✧ καὶ ἔκστασις ἔλαβεν
ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέ-
27 γοντες ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον ✧ καὶ μετὰ ταῦτα ἐξ-
ῆλθεν καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι λευῒν καθήμενον ἐπὶ
28 τὸ τελώνιον καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀκολούθει μοι ✧ καὶ καταλιπὼν
29 ἅπαντα° ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ ✧ καὶ ἐποίησεν δοχὴν
μεγάλην ὁ° λευῒς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ ἦν ὄχλος
τελωνῶν° πολὺς καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτῶν κατακείμε-
30 νοι ✧ καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς° αὐτῶν καὶ οἱ φαρισαῖοι
πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες διατ̊ὶ μετὰ τ̊ελωνῶν καὶ

v.17 T*: αυτους, V: αυτον. **v.18** T*: ενωπιον, V: [αυτον] ενωπιον. **v.19** TK: δια, MV: ∅. **v.20** T*: αυτω, V: ∅. **v.21** T*: αφιεναι αμαρτιας, V: αμαρτιας αφειναι. **v.23** T*: εγειραι, V: εγειρε. **v.24** T*: εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου, V: ο υιος του ανθρωπου εξουσιαν εχει. **v.24** T*: εγειραι, V: εγειρε. **v.25** TK: ω, MV: ο. **v.28** T*: απαντα αναστας ηκολουθησεν, V: παντα αναστας ηκολουθει. **v.29** TK: ο, MV: ∅. **v.29** T*: τελωνων πολυς, V: πολυς τελωνων. **v.30** T*: γραμματεις αυτων και οι φαρισαιοι, V: φαρισαιοι και οι γραμματεις αυτων. **v.30** TK: διατι, MV: δια τι. **v.30** TK: τελωνων, MV: των τελωνων.

ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε ⬦ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς 31
εἶπεν πρὸς αὐτοὺς οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰα-
τροῦ ἀλλ̊' οἱ κακῶς ἔχοντες ⬦ οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαί- 32
ους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν ⬦ οἱ δὲ εἶπο̊ν πρὸς 33
αὐτὸν διατ̊ὶ οἱ μαθηταὶ ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ
δεήσεις ποιοῦνται ὁμοίως καὶ οἱ τῶν φαρισαίων οἱ δὲ σοὶ
ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν ⬦ ὁ δὲ° εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μὴ δύ- 34
νασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν
ἐστιν ποιῆσαι νηστεύ̊ειν ⬦ ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι καὶ ὅταν 35
ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκεί-
ναις ταῖς ἡμέραις ⬦ ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς 36
ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου° καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον
παλαιὸν εἰ δὲ μήγ̊ε καὶ τὸ καινὸν σχίζ̊ει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ
συμφων̊εῖ ἐπίβ̊λημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ ⬦ καὶ οὐδεὶς βάλλει 37
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιοὺς εἰ δὲ μήγ̊ε ῥήξει ὁ° νέος
οἶνος τοὺς ἀσκοὺς καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀ-
πολοῦνται ⬦ ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον 38
καὶ° ἀμφότεροι συντηροῦνται ⬦ καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν 39
εὐθέω̊ς θέλει νέον λέγει γὰρ ὁ παλαιὸς χρηστότ̊ερός ἐστιν ⬦

Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτερ̊οπρώτῳ διαπορεύεσθαι **6**
αὐτὸν διὰ τ̊ῶν σπορίμων καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
τοὺς° στάχυας καὶ ἤσθιον ψώχοντες ταῖς χερσίν ⬦ τινὲς δὲ 2
τῶν φαρισαίων εἶπον° αὐτοῖς τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ποι-
εῖν° ἐν τοῖς σάββασιν ⬦ καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν 3
ὁ ἰησοῦς οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν δαβ̊ὶδ ὁπ̊ότε ἐ-
πείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες ⬦ ὡς εἰσῆλθεν εἰς 4
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλα-

---

v.31 T*: αλλ, V: αλλα. **v.33** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.33** TK: διατι, M: δια τι, V: ∅. **v.34** T*: δε, V: δε ιησους. **v.34** T*: νηστευειν, V: νηστευσαι. **v.36** T*: ιματιου καινου, V: απο ιματιου καινου σχισας. **v.36** TK: μηγε, MV: μη γε. **v.36** T*: σχιζει, V: σχισει. **v.36** T*: συμφωνει, V: συμφωνησει. **v.36** TK: επιβλημα, M: ∅, V: το επιβλημα. **v.37** TK: μηγε, MV: μη γε. **v.37** T*: ο νεος οινος, V: ο οινος ο νεος. **v.38** T*: και αμφοτεροι συντηρουνται, V: ∅. **v.39** T*: ευθεως, V: ∅. **v.39** T*: χρηστοτερος, V: χρηστος. **6. v.1** T*: δευτεροπρωτω, V: ∅. **v.1** T*: των, V: ∅. **v.1** T*: τους σταχυας και ησθιον, V: και ησθιον τους σταχυας. **v.2** T*: ειπον αυτοις, V: ειπαν. **v.2** T*: ποιειν εν, V: ∅. **v.3** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.3** T*: οποτε, V: οτε.

βεν° καὶ ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν κα̊ὶ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ οὓς οὐκ
5 ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς̊ ✧ καὶ ἔλεγεν αὐ-
τοῖς ὅτ̊ι κύριός ἐστιν ὁ° υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββά-
6 του ✧ ἐγένετο δὲ κα̊ὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς
τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν καὶ ἦν ἐκεῖ° ἄνθρωπος καὶ
7 ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά ✧ παρετήρουν̊ δὲ αὐτ̊ὸν οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσ̊ει
8 ἵνα εὕρωσιν κατηγορία̊ν αὐτοῦ ✧ αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλο-
γισμοὺς αὐτῶν καὶ° εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν
χεῖρα ἔγειρα̊ι καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον ὁ° δὲ ἀναστὰς ἔστη ✧
9 εἶπεν ο̊ὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς ἐπερωτήσω° ὑμᾶς τί ἔξεστιν
τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι ψυχὴν σῶσαι
10 ἢ ἀπολέσ̊αι ✧ καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶ̊πεν
τῷ° ἀνθρώπῳ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτ̊ως
11 καὶ ἀπ̊οκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς° ὡς ἡ ἄλλη ✧ αὐτοὶ
δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν
12 ποιήσε̊ιαν τῷ ἰησοῦ ✧ ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις
ἐξῆλθε̊ν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι καὶ ἦν διανυκτερεύων
13 ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ ✧ καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα προσε-
φώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ᾽ αὐτῶν
14 δώδεκα οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν ✧ σίμωνα ὃν καὶ ὠ-
νόμασεν πέτρον καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἰάκωβον°
15 καὶ ἰωάννην φίλιππον καὶ βαρθολομαῖον ✧ ματθαῖον° καὶ

---

v.4 T*: ελαβεν και, V: λαβων. **v.4** T*: και, V: ∅. **v.4** E: ιερεις, D: ιερεις τη αυτη ημερα θεασαμενος τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω ανθρωπε ει μεν οιδας τι ποιεις μακαριος ει ει δε μη οιδας επικαταρατος και παραβατης ει του νομου (and omits verse 5). **v.5** T*: οτι, V: ∅. **v.5** T*: ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου, V: του σαββατου ο υιος του ανθρωπου. **v.6** T*: και, V: ∅. **v.6** T*: εκει ανθρωπος, V: ανθρωπος εκει. **v.7** T*: παρετηρουν, V: παρετηρουντο. **v.7** TKV: αυτον, M: ∅. **v.7** T*: θεραπευσει, V: θεραπευει. **v.7** T*: κατηγοριαν, V: κατηγορειν. **v.8** T*: και ειπεν τω ανθρωπω, V: ειπεν δε τω ανδρι. **v.8** T*: εγειραι, V: εγειρε. **v.8** T*: ο δε, V: και. **v.9** T*: ουν, V: δε. **v.9** T*: επερωτησω υμας τι εξεστιν τοις σαββασιν, V: επερωτω υμας ει εξεστιν τω σαββατω. **v.9** TKV: απολεσαι, M: αποκτειναι. **v.10** E: ειπεν, D: εν οργη λεγει. **v.10** TK: τω ανθρωπω, MV: αυτω. **v.10** TK: ουτως, MV: ∅. **v.10** T*: αποκατεσταθη, V: απεκατεσταθη. **v.10** T*: υγιης ως η αλλη, V: ∅. **v.11** T*: ποιησειαν, V: ποιησαιεν. **v.12** T*: εξηλθεν, V: εξελθειν αυτον. **v.14** T*: ιακωβον και ιωαννην, V: και ιακωβον και ιωαννην και. **v.15** T*: ματθαιον και θωμαν ιακωβον τον του, V: και μαθθαιον και θωμαν και ιακωβον.

θωμᾶν ἰάκωβον τὸν τοῦ ἀλφαίου καὶ σίμωνα τὸν καλού-
μενον ζηλωτήν ⬦ ἰο̊ύδαν ἰακώβου καὶ ἰούδαν ἰσκαριώτην° 16
ὃς καὶ ἐγένετο προδότης ⬦ καὶ καταβὰς μετ᾽ αὐτῶν ἔστη ἐ- 17
πὶ τόπου πεδινοῦ καὶ ὄχλος̊ μαθητῶν αὐτοῦ καὶ πλῆθος
πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς ἰουδαίας καὶ ἱερουσαλὴμ
καὶ τῆς παραλίου τύρου καὶ σιδῶνος οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι
αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν ⬦ καὶ οἱ ὀχλού- 18
μενοι° ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων καὶ ἐθεραπεύοντο ⬦ καὶ 19
πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτε̊ι ἅπτεσθαι αὐτοῦ ὅτι δύναμις παρ᾽ αὐτοῦ
ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας ⬦ καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλ- 20
μοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν μακάριοι οἱ
πτωχοὶ ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ⬦ μακάριοι 21
οἱ πεινῶντες νῦν ὅτι χορτασθήσεσθε μακάριοι οἱ κλαίοντες
νῦν ὅτι γελάσετε ⬦ μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ 22
ἄνθρωποι καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ
ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου ⬦ χαίρε̊τε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε ἰ- 23
δοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ κατὰ ταῦ̊τα
γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν ⬦ πλὴν οὐ- 24
αὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν ⬦
οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι ὅτι° πεινάσετε οὐαὶ ὑμῖν οἱ 25
γελῶντες νῦν ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε ⬦ οὐαὶ ὑμῖ̊ν ὅταν 26
καλῶς° ὑμᾶς εἴπωσιν πάν̊τες οἱ ἄνθρωποι κατὰ ταῦ̊τα γὰρ
ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν ⬦ ἀλλ̊᾽ ὑμῖν 27
λέγω τοῖς ἀκούουσιν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καλῶς
ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς ⬦ εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους 28
ὑμῖ̊ν κα̊ὶ προσεύχεσθε ὑπ̊ὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς ⬦ τῷ 29
τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην καὶ ἀπὸ
τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς ⬦

---

v.16 T*: ιουδαν, V: και ιουδαν. **v.16** T*: ισκαριωτην ος και, V: ισκαριωθ ος. **v.17** T*: οχλος, V: οχλος πολυς. **v.18** T*: οχλουμενοι υπο, V: ενοχλουμενοι απο. **v.19** T*: εζητει, V: εζητουν. **v.23** TK: χαιρετε, MV: χαρητε. **v.23** T*: ταυτα, V: τα αυτα. **v.25** T*: οτι πεινασετε ουαι υμιν, V: νυν οτι πεινασετε ουαι. **v.26** TK: υμιν, MV: ∅. **v.26** T*: καλως υμας, V: υμας καλως. **v.26** TKV: παντες, M: ∅. **v.26** T*: ταυτα, V: τα αυτα. **v.27** T*: αλλ, V: αλλα. **v.28** T*: υμιν, V: υμας. **v.28** TK: και, MV: ∅. **v.28** T*: υπερ, V: περι.

30 παντὶ δὲ° τῷ αἰτοῦντί σε δίδου καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ
31 μὴ ἀπαίτει ◇ καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρω-
32 ποι καὶ° ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως ◇ καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς
ἀγαπῶντας ὑμᾶς ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶν καὶ γὰρ οἱ ἁμαρ-
33 τωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν ◇ κα̊ὶ ἐὰν ἀγαθο-
ποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶν
34 καὶ γ̊ὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν ◇ καὶ ἐὰν δανε̊ίζητε
παρ᾽ ὧν ἐλπίζ̊ετε ἀ̊πολαβεῖν ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶν καὶ γὰρ°
οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανε̊ίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ
35 ἴσα ◇ πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε
καὶ δανε̊ίζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑ-
μῶν πολὺς καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τ̊οῦ ὑψίστου ὅτι αὐτὸς χρηστός
36 ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς ◇ γίνεσθε ο̊ὖν οἰ-
37 κτίρμονες καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν ◇ κα̊ὶ
μὴ κρίνετε καὶ οὐ μὴ κριθῆτε μ̊ὴ καταδικάζετε καὶ οὐ μὴ
38 καταδικασθῆτε ἀπολύετε καὶ ἀπολυθήσεσθε ◇ δίδοτε καὶ
δοθήσεται ὑμῖν μέτρον καλὸν πεπιεσμένον κα̊ὶ σεσαλευμέ-
νον κα̊ὶ ὑπερεκχυ̊νόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν
τῷ° γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν ◇
39 εἶπεν δὲ° παραβολὴν αὐτοῖς μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν
40 ὁδηγεῖν οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον π̊εσοῦνται ◇ οὐκ ἔ-
στιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐ̊τοῦ κατηρτισμένος
41 δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ ◇ τί δὲ βλέπεις τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου τὴν δὲ δοκὸν
42 τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς ◇ ἢ° πῶς δύνασαι
λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου ἀδελφὲ ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δο-
κὸν οὐ βλέπων ὑποκριτὰ ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ

---

v.30 T*: δε τω, V: ∅. **v.31** T*: και υμεις, V: ∅. **v.33** T*: και, V: και [γαρ]. **v.33** T*: γαρ, V: ∅. **v.34** T*: δανειζητε, V: δανισητε. **v.34** TMV: ελπιζετε, K: ελπιζητε. **v.34** T*: απολαβειν, V: λαβειν. **v.34** TK: γαρ οι, M: γαρ, V: ∅. **v.34** T*: δανειζουσιν, V: δανιζουσιν. **v.35** T*: δανειζετε, V: δανιζετε. **v.35** TK: του, MV: ∅. **v.36** T*: ουν, V: ∅. **v.37** TMV: και, K: ∅. **v.37** T*: μη, V: και μη. **v.38** T*: και, V: ∅. **v.38** T*: υπερεκχυνομενον, V: υπερεκχυννομενον. **v.38** T*: τω γαρ αυτω μετρω ω, V: ω γαρ μετρω. **v.39** T*: δε, V: δε και. **v.39** T*: πεσουνται, V: εμπεσουνται. **v.40** T*: αυτου, V: ∅. **v.42** T*: η, V: ∅.

ὀφθαλμοῦ σου καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν° τὸ κάρφος
τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ⋄ οὐ γάρ ἐστιν δέν- 43
δρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρὸν οὐδὲ δένδρον σαπρὸν
ποιοῦν καρπὸν καλόν ⋄ ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου 44
καρποῦ γινώσκεται οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα
οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσιν° σταφυλήν ⋄ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος 45
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐ̊τοῦ προφέρει τὸ
ἀγαθὸν καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθ̊ρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυ-
ροῦ° τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρὸν ἐκ γὰρ τ̊οῦ
περισσεύματος τ̊ῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ ⋄ τί δέ 46
με καλεῖτε κύριε κύριε καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω ⋄ πᾶς ὁ ἐρ- 47
χόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν
αὐτοὺς ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος ⋄ ὅμοιός ἐστιν ἀν- 48
θρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ
ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν πλημμύρ̊ας δὲ γενομένης
προσέρ̊ρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἴσχυσεν
σαλεῦσαι αὐτὴν τεθεμελίωτο° γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν ⋄ ὁ δὲ 49
ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδο-
μήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου ᾗ προσέρ̊ρηξεν
ὁ ποταμὸς καὶ εὐθέως° ἔπεσεν καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς
οἰκίας ἐκείνης μέγα ⋄

Ἐπεὶ° δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀ- **7**
κοὰς τοῦ λαοῦ εἰσῆλθεν εἰς κα̊περναούμ ⋄ ἑκατοντάρχου 2
δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἤ̊μελλεν τελευτᾶν ὃς ἦν αὐτῷ
ἔντιμος ⋄ ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐ- 3
τὸν πρεσβυτέρους τῶν ἰουδαίων ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν
διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ⋄ οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν 4

---

v.42 T*: εκβαλειν το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου, V: το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου εκβαλειν. **v.43** T*: ουδε, V: ουδε παλιν. **v.44** T*: τρυγωσιν σταφυλην, V: σταφυλην τρυγωσιν. **v.45** T*: αυτου, V: ∅. **v.45** T*: ανθρωπος, V: ∅. **v.45** T*: θησαυρου της καρδιας αυτου, V: ∅. **v.45** T*: του, V: ∅. **v.45** T*: της, V: ∅. **v.48** T*: πλημμυρας, V: πλημμυρης. **v.48** T*: προσερρηξεν, V: προσερηξεν. **v.48** T*: τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν, V: δια το καλως οικοδομησθαι αυτην. **v.49** T*: προσερρηξεν, V: προσερηξεν. **v.49** T*: ευθεως επεσεν, V: ευθυς συνεπεσεν. **7. v.1** T*: επει δε, V: επειδη. **v.1** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.2** TKV: ημελλεν, M: εμελλεν.

ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐ-
5 στιν ᾧ παρέξει τοῦτο ⁘ ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν
6 συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν ⁘ ὁ δὲ ἰησοῦς ἐπορεύ-
ετο σὺν αὐτοῖς ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ
τῆς οἰκίας ἔπεμψεν πρὸς° αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους
λέγων αὐτῷ κύριε μὴ σκύλλου οὐ γάρ εἰμι° ἱκανὸς ἵνα ὑ-
7 πὸ° τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς ⁘ διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα
πρός σε ἐλθεῖν ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου ⁘
8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος ἔ-
χων ὑπ᾽ ἐμαυτὸν στρατιώτας καὶ λέγω τούτῳ πορεύθητι καὶ
πορεύεται καὶ ἄλλῳ ἔρχου καὶ ἔρχεται καὶ τῷ δούλῳ μου
9 ποίησον τοῦτο καὶ ποιεῖ ⁘ ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἰησοῦς ἐ-
θαύμασεν αὐτὸν καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ
εἶπεν λέγω ὑμῖν οὐδὲ ἐν τῷ ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον ⁘
10 καὶ ὑποστρέψαντες οἱ° πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὗρον τὸν
11 ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα ⁘ καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς ἐ-
πορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην ναῒν καὶ συνεπορεύοντο
12 αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολύς ⁘ ὡς δὲ
ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνη-
κὼς υἱὸς° μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ αὕτη ἦν χήρα
13 καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς σὺν αὐτῇ ⁘ καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ
κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ μὴ κλαῖε ⁘
14 καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστη-
15 σαν καὶ εἶπεν νεανίσκε σοὶ λέγω ἐγέρθητι ⁘ καὶ ἀνεκάθι-
σεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ
16 αὐτοῦ ⁘ ἔλαβεν δὲ φόβος ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν
λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν καὶ ὅτι ἐ-
17 πεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ⁘ καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος

---

v.4 T*: παρεξει, V: παρεξη. **v.6** T*: προς αυτον ο εκατονταρχος φιλους, V: φιλους ο εκατονταρχης. **v.6** T*: ειμι ικανος, V: ικανος ειμι. **v.6** TKV: υπο την στεγην μου, M: μου υπο την στεγην. **v.7** TKV: αλλα, M: αλλ. **v.7** T*: ιαθησεται, V: ιαθητω. **v.9** TKV: ουδε, M: ουτε. **v.10** T*: οι πεμφθεντες εις τον οικον, V: εις τον οικον οι πεμφθεντες. **v.10** T*: ασθενουντα, V: ∅. **v.11** TK: τη, MV: τω. **v.11** T*: επορευετο, V: επορευθη. **v.11** T*: ικανοι, V: ∅. **v.12** T*: υιος μονογενης, V: μονογενης υιος. **v.12** TKV: ην, M: ∅. **v.12** TM: συν, KV: ην συν. **v.16** TK: απαντας, MV: παντας. **v.16** T*: εγηγερται, V: ηγερθη.

οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν̊ πάσῃ τῇ πε-
ριχώρῳ ⁘ καὶ ἀπήγγειλαν ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ 18
πάντων τούτων ⁘ καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μα- 19
θητῶν αὐτοῦ ὁ ἰωάννης ἔπεμψεν πρὸς τὸν ἰη̊σοῦν λέγων
σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν ⁘ παραγενόμενοι 20
δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπ̊ον ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀ-
πέστα̊λκεν ἡμᾶς πρός σε λέγων σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν ⁘ ἐν αὐτῇ° δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς 21
ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν καὶ τυ-
φλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τ̊ὸ βλέπειν ⁘ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ° 22
ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ ἃ
εἴδετε καὶ ἠκούσατε ὅτ̊ι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν χωλοὶ πε-
ριπατοῦσιν λεπροὶ καθαρίζονται κ̊ωφοὶ ἀκούουσιν νεκροὶ
ἐγείρονται πτωχοὶ εὐαγγελίζονται ⁘ καὶ μακάριός ἐστιν ὃς 23
ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί ⁘ ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων 24
ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς° τοὺς ὄχλους περὶ ἰωάννου τί
ἐξελ̊ηλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι κάλαμον ὑπὸ ἀνέ-
μου σαλευόμενον ⁘ ἀλλὰ τί ἐξελ̊ηλύθατε ἰδεῖν ἄνθρωπον ἐν 25
μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδό-
ξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν ⁘ ἀλλὰ 26
τί ἐξελ̊ηλύθατε ἰδεῖν προφήτην ναὶ λέγω ὑμῖν καὶ περισ-
σότερον προφήτου ⁘ οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται ἰδοὺ 27
ἐγ̊ὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ὃς
κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου ⁘ λέγω γ̊ὰρ ὑ- 28
μῖν μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης° ἰωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ οὐδείς ἐστιν ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν ⁘ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ 29
τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεὸν βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα ἰ-
ωάννου ⁘ οἱ δὲ φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ 30

---

v.17 T*: εν, V: ∅. **v.19** T*: ιησουν, V: κυριον. **v.20** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.20** T*: απεσταλκεν, V: απεστειλεν. **v.21** T*: αυτη δε, V: εκεινη. **v.21** T*: το, V: ∅. **v.22** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.22** T*: οτι, V: ∅. **v.22** T*: κωφοι, V: και κωφοι. **v.24** TKV: προς τους οχλους, M: τοις οχλοις. **v.24** T*: εξεληλυθατε, V: εξηλθατε. **v.25** T*: εξεληλυθατε, V: εξηλθατε. **v.26** T*: εξεληλυθατε, V: εξηλθατε. **v.27** T*: εγω, V: ∅. **v.28** T*: γαρ, V: ∅. **v.28** T*: προφητης ιωαννου του βαπτιστου, V: ιωαννου.

θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς μὴ βαπτισθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ ◊
31 εἶπεν° δὲ ὁ κύριος τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς
32 γενεᾶς ταύτης καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι ◊ ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις
τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις καὶ°
λέγουσιν ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε ἐθρηνήσα-
33 μεν ὑμῖν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε ◊ ἐλήλυθεν γὰρ ἰωάννης ὁ
βαπτιστὴς μήτε° ἄρτον ἐσθίων μήτε οἶνον πίνων καὶ λέγετε
34 δαιμόνιον ἔχει ◊ ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ
πίνων καὶ λέγετε ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης τε-
35 λωνῶν° φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν ◊ καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ
36 τῶν° τέκνων αὐτῆς πάντων ◊ ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν φαρι-
σαίων ἵνα φάγῃ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν° οἰκίαν τοῦ
37 φαρισαίου ἀνεκλίθη ◊ καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἐν° τῇ πόλει ἥτις ἦν
ἁμαρτωλὸς ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ φα-
38 ρισαίου κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου ◊ καὶ στᾶσα παρὰ°
τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα ἤρξατο° βρέχειν τοὺς
πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς
αὐτῆς ἐξέμασσεν καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλει-
39 φεν τῷ μύρῳ ◊ ἰδὼν δὲ ὁ φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν
ἐν ἑαυτῷ λέγων οὗτος εἰ ἦν προφήτης ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ
ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν ◊
40 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτὸν σίμων ἔχω σοί
41 τι εἰπεῖν ὁ δέ φησιν° διδάσκαλε εἰπέ ◊ δύο χρεωφειλέται
ἦσαν δανειστῇ τινι ὁ εἷς ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια ὁ
42 δὲ ἕτερος πεντήκοντα ◊ μὴ ἐχόντων δὲ° αὐτῶν ἀποδοῦναι
ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο τίς οὖν αὐτῶν εἰπὲ πλεῖον αὐτὸν° ἀ-

v.31 TK: ειπεν δε ο κυριος, MV: ∅. **v.32** T*: και λεγουσιν, V: α λεγει. **v.32** T*: υμιν, V: ∅. **v.33** T*: μητε αρτον εσθιων μητε οινον πινων, V: μη εσθιων αρτον μητε πινων οινον. **v.34** TK: τελωνων φιλος, MV: φιλος τελωνων. **v.35** T*: των τεκνων αυτης παντων, V: παντων των τεκνων αυτης, א: παντων των εργων αυτης. **v.36** T*: την οικιαν, V: τον οικον. **v.36** T*: ανεκλιθη, V: κατεκλιθη. **v.37** T*: εν τη πολει ητις ην, V: ητις ην εν τη πολει. **v.37** T*: επιγνουσα, V: και επιγνουσα. **v.37** T*: ανακειται, V: κατακειται. **v.38** T*: παρα τους ποδας αυτου οπισω, V: οπισω παρα τους ποδας αυτου. **v.38** T*: ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου τοις δακρυσιν, V: τοις δακρυσιν ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου. **v.40** T*: φησιν διδασκαλε ειπε, V: διδασκαλε ειπε φησιν. **v.41** T*: χρεωφειλεται, V: χρεοφειλεται. **v.41** T*: δανειστη, V: δανιστη. **v.42** T*: δε, V: ∅. **v.42** T*: ειπε, V: ∅. **v.42** T*: αυτον αγαπησει, V: αγαπησει αυτον.

γαπήσει ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ° ὁ σίμων εἶπεν ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ 43
τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὀρθῶς ἔκρινας ⁘ καὶ 44
στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ σίμωνι ἔφη βλέπεις ταύτην
τὴν γυναῖκα εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν ὕδωρ ἐπὶ° τοὺς
πόδας μου οὐκ ἔδωκας αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου
τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶν τῆς° κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξεν ⁘
φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας αὕτη δὲ ἀφ᾽ ἧς εἰσῆλθον οὐ διέ- 45
λιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας ⁘ ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν 46
μου οὐκ ἤλειψας αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέν μου° τοὺς πόδας ⁘
οὗ χάριν λέγω σοι ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαὶ 47
ὅτι ἠγάπησεν πολὺ ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται ὀλίγον ἀγαπᾷ ⁘ εἶ- 48
πεν δὲ αὐτῇ ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι ⁘ καὶ ἤρξαντο οἱ 49
συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁ-
μαρτίας ἀφίησιν ⁘ εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα ἡ πίστις σου 50
σέσωκέν σε πορεύου εἰς εἰρήνην ⁘

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πό- **8**
λιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ ⁘ καὶ γυναῖκές τι- 2
νες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ
ἀσθενειῶν μαρία ἡ καλουμένη μαγδαληνὴ ἀφ᾽ ἧς δαιμό-
νια ἑπτὰ ἐξεληλύθει ⁘ καὶ ἰωάννα γυνὴ χουζᾶ ἐπιτρόπου 3
ἡρώδου καὶ σο̊υσάννα καὶ ἕτεραι πολλαὶ αἵτινες διηκόνουν
αὐτ̊ῷ ἀπ̊ὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς ⁘ συνιόντος δὲ ὄχλου 4
πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν
εἶπεν διὰ παραβολῆς ⁘ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν 5
σπόρον αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ
τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κα-
τέφαγεν αὐτό ⁘ καὶ ἕτερον ἔπ̊εσεν ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ φυὲν 6
ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα ⁘ καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν 7
μέσῳ τῶν ἀκανθῶν καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν
αὐτό ⁘ καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπ̊ὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν καὶ φυὲν 8

v.43 T*: δε ο, V: ∅. **v.44** T*: επι τους ποδας μου, V: μοι επι ποδας. **v.44** T*: της κεφαλης, V: ∅. **v.46** T*: μου τους ποδας, V: τους ποδας μου. **8. v.3** TKV: σουσαννα, M: σωσαννα. **v.3** TK: αυτω, MV: αυτοις. **v.3** T*: απο, V: εκ. **v.6** T*: επεσεν, V: κατεπεσεν. **v.8** TK: επι, MV: εις.

ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ
9 ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω ⬦ ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθη-
10 ταὶ αὐτοῦ λέγοντες˚ τίς εἴη ἡ παραβολή αὕτη ⬦ ὁ δὲ εἶπεν
ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ
τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν
11 καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν ⬦ ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολὴ ὁ
12 σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ⬦ οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσὶν
οἱ ἀκούο̊ντες εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον
13 ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν ⬦ οἱ
δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχον-
ται τὸν λόγον καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν οἳ πρὸς καιρὸν
14 πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται ⬦ τὸ δὲ
εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὸν οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ
μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι
15 συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν ⬦ τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ
οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες
τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ ⬦
16 οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω
κλίνης τίθησιν ἀλλ᾽ ἐπὶ λυχνίας ἐπ̊ιτίθησιν ἵνα οἱ εἰσπο-
17 ρευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς ⬦ οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ
φανερὸν γενήσεται οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσ̊εται καὶ
18 εἰς φανερὸν ἔλθῃ ⬦ βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε ὃς γὰρ˚ ἂν
ἔχῃ δοθήσεται αὐτῷ καὶ ὃς ἂ̊ν μὴ ἔχῃ καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν
19 ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ ⬦ παρεγένο̊ντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μή-
τηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐ-
20 τῷ διὰ τὸν ὄχλον ⬦ καὶ˚ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων ἡ μήτηρ
σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε˚ θέλοντες ⬦
21 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί
μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποι-
22 οῦντες αὐτ̊όν ⬦ καὶ˚ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς

---

v.9 T*: λεγοντες τις ειη η παραβολη αυτη, V: τις αυτη ειη η παραβολη. **v.12** T*: ακουοντες, V: ακουσαντες. **v.16** T*: επιτιθησιν, V: τιθησιν. **v.17** T*: γνωσθησεται, V: μη γνωσθη. **v.18** TK: γαρ αν, M: γαρ εαν, V: αν γαρ. **v.18** TKV: αν, M: εαν. **v.19** T*: παρεγενοντο, V: παρεγενετο. **v.20** T*: και απηγγελη αυτω λεγοντων, V: απηγγελη δε αυτω. **v.20** T*: σε θελοντες, V: θελοντες σε. **v.21** T*: αυτον, V: ∅.

ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
τοὺς διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης καὶ ἀνήχθησαν ✧
πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέ- 23
μου εἰς τὴν λίμνην καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον ✧
προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες ἐπιστάτα ἐπι- 24
στάτα ἀπολλύμεθα ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ
τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος καὶ ἐπαύσαντο καὶ ἐγένετο γαλήνη ✧
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν φοβηθέντες δὲ ἐ- 25
θαύμασαν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι
καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι καὶ ὑπακούουσιν
αὐτῷ ✧ καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν ἥ- 26
τις ἐστὶν ἀντιπέραν τῆς γαλιλαίας ✧ ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ 27
τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως ὅς° εἶχεν
δαιμόνια ἐκ° χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο
καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ᾽ ἐν τοῖς μνήμασιν ✧ ἰδὼν δὲ 28
τὸν ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ με-
γάλῃ εἶπεν τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου
δέομαί σου μή με βασανίσῃς ✧ παρήγγελλεν γὰρ τῷ πνεύ- 29
ματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου πολλοῖς γὰρ
χρόνοις συνηρπάκει αὐτὸν καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσιν καὶ πέ-
δαις φυλασσόμενος καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο
ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους ✧ ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν 30
ὁ ἰησοῦς λέγων τί σοί ἐστιν° ὄνομα ὁ δὲ εἶπεν λεγεὼν ὅτι
δαιμόνια° πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν ✧ καὶ παρεκάλει αὐ- 31
τὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν ✧ ἦν δὲ 32
ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει καὶ πα-
ρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν

---

v.22 T*: και εγενετο, V: εγενετο δε. **v.24** T*: εγερθεις, V: διεγερθεις. **v.25** T*: εστιν, V: ∅. **v.26** T*: γαδαρηνων, V: γερασηνων. **v.26** T*: αντιπεραν, V: αντιπερα. **v.27** T*: αυτω, V: ∅. **v.27** T*: ος ειχεν, V: εχων. **v.27** T*: εκ χρονων ικανων και ιματιον ουκ ενεδιδυσκετο, V: και χρονω ικανω ουκ ενεδυσατο ιματιον. **v.28** T*: και, V: ∅. **v.29** T: παρηγγελλεν, KMV: παρηγγειλεν. **v.29** T*: εδεσμειτο, V: εδεσμευετο. **v.29** T*: δαιμονος, V: δαιμονιου. **v.30** T*: λεγων, V: ∅. **v.30** T*: εστιν ονομα, V: ονομα εστιν. **v.30** T*: λεγεων, V: λεγιων. **v.30** T*: δαιμονια πολλα εισηλθεν, V: εισηλθεν δαιμονια πολλα. **v.31** TM: παρεκαλει, KV: παρεκαλουν. **v.32** T*: βοσκομενων, V: βοσκομενη. **v.32** T*: παρεκαλουν, V: παρεκαλεσαν.

33 καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς ⁘ ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου εἰσῆλθε̊ν εἰς τοὺς χοίρους καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη
34 κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη ⁘ ἰδόντες
δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγε̊νημένον ἔφυγον καὶ ἀπ̊ελθόντες
35 ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς ⁘ ἐξῆλθον
δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονὸς καὶ ἦλθον πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ εὗρον
καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ᾽ οὗ τὰ δαιμόνια ἐξελ̊ήλύθει
ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰη-
36 σοῦ καὶ ἐφοβήθησαν ⁘ ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς κα̊ὶ οἱ ἰδόντες
37 πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς ⁘ καὶ ἠρώτησα̊ν αὐτὸν ἅπαν τὸ
πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν γα̊δαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ᾽ αὐ-
τῶν ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τ̊ὸ
38 πλοῖον ὑπέστρεψεν ⁘ ἐδέε̊το δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ᾽ οὗ ἐξε-
ληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν ὁ˚
39 ἰησοῦς λέγων ⁘ ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ
ὅσα ἐποίησέν˚ σοι ὁ θεὸς καὶ ἀπῆλθεν καθ᾽ ὅλην τὴν πό-
40 λιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ⁘ ἐγένετο˚ δὲ ἐν
τῷ ὑποστρέψαι τὸν ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος ἦσαν
41 γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν ⁘ καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ
ὄνομα ἰάε̊ιρος καὶ α̊ὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν
καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν
42 εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ⁘ ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν
αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν ἐν δὲ τῷ ὑπά-
43 γειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν ⁘ καὶ γυνὴ οὖσα ἐν
ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα ἥτις ε̊ἰς ἰατροὺς προσανα-
λώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ̊᾽ οὐδενὸς θεραπευ-
44 θῆναι ⁘ προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος
45 αὐτῆς ⁘ καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τίς ὁ ἁψάμενός μου ἀρνουμέ-

v.33 TK: εισηλθεν, MV: εισηλθον. **v.34** T*: γεγενημενον, V: γεγονος. **v.34** TK: απελθοντες, MV: ∅. **v.35** T*: εξεληλυθει, V: εξηλθεν. **v.36** T*: και, V: ∅. **v.37** T*: ηρωτησαν, V: ηρωτησεν. **v.37** T*: γαδαρηνων, V: γερασηνων. **v.37** T*: το, V: ∅. **v.38** T*: εδεετο, V: εδειτο. **v.38** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.39** T*: εποιησεν σοι, V: σοι εποιησεν. **v.40** T*: εγενετο δε εν τω υποστρεψαι, V: εν δε τω υποστρεφειν. **v.41** T*: ιαειρος, V: ιαιρος. **v.41** T*: αυτος, V: ουτος. **v.43** TK: εις ιατρους, MV: ιατροις. **v.43** T*: υπ, V: απ.

νων δὲ πάντων εἶπεν ὁ πέτρος καὶ˚ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐπιστάτα
οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν καὶ˚ λέγεις τίς ὁ
ἁψάμενός μου ⬦ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἥψατό μου τίς ἐγὼ γὰρ 46
ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ᾽ ἐμοῦ ⬦ ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι 47
οὐκ ἔλαθεν τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι᾽ ἣν
αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ
λαοῦ καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα ⬦ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ θάρσει˚ 48
θύγατερ ἡ πίστις σου σέσωκέν σε πορεύου εἰς εἰρήνην ⬦
ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου 49
λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου μὴ σκύλλε τὸν
διδάσκαλον ⬦ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων 50
μὴ φοβοῦ μόνον πίστευε καὶ σωθήσεται ⬦ εἰσελθὼν δὲ εἰς 51
τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ πέτρον καὶ˚
ἰάκωβον καὶ ἰωάννην καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν
μητέρα ⬦ ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτὴν ὁ δὲ εἶ- 52
πεν μὴ κλαίετε οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει ⬦ καὶ κατε- 53
γέλων αὐτοῦ εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν ⬦ αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν˚ ἔξω 54
πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων ἡ
παῖς ἐγείρου ⬦ καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς καὶ ἀνέ- 55
στη παραχρῆμα καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν ⬦ καὶ 56
ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ
εἰπεῖν τὸ γεγονός ⬦

Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς˚ αὐτοῦ ἔδω- **9**
κεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ
νόσους θεραπεύειν ⬦ καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν 2
βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς˚ ἀσθενοῦντας ⬦ καὶ εἶ- 3
πεν πρὸς αὐτοὺς μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδὸν μήτε ῥάβδους
μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον μήτε ἀνὰ δύο χιτῶ-

---

v.45 T*: και οι μετ αυτου, V: ∅. **v.45** T*: και λεγεις τις ο αψαμενος μου, V: ∅. **v.46** T*: εξελθουσαν, V: εξεληλυθυιαν. **v.47** T*: αυτω, V: ∅. **v.48** T*: θαρσει θυγατερ, V: θυγατηρ. **v.49** T*: αυτω, V: ∅. **v.49** T*: μη, V: μηκετι. **v.50** T*: λεγων, V: ∅. **v.50** T*: πιστευε, V: πιστευσον. **v.51** TK: εισελθων, MV: ελθων. **v.51** T*: ουδενα, V: τινα συν αυτω. **v.51** TK: και ιακωβον και ιωαννην, MV: και ιωαννην και ιακωβον. **v.52** T*: ουκ, V: ου γαρ. **v.54** T*: εκβαλων εξω παντας και, V: ∅. **v.54** T*: εγειρου, V: εγειρε. **9. v.1** TK: μαθητας αυτου, MV: ∅. **v.2** T*: τους ασθενουντας, V: [τους ασθενεις]. **v.3** T*: ραβδους, V: ραβδον.

4 νας ἔχειν ⋄ καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε ἐκεῖ μένετε καὶ
5 ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε ⋄ καὶ ὅσοι ἂ̊ν μὴ δέ̊ξωνται ὑμᾶς ἐξερχό-
μενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης κα̊ὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν
6 ποδῶν ὑμῶν ἀποτι̊νάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ᾽ αὐτούς ⋄ ἐξερ-
χόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ
7 θεραπεύοντες πανταχοῦ ⋄ ἤκουσεν δὲ ἡρώδης ὁ τετρά̊ρχης
τὰ γινόμενα ὑπ᾽° αὐτοῦ πάντα καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι
8 ὑπό τινων ὅτι ἰωάννης ἐγή̊γερται ἐκ νεκρῶν ⋄ ὑπό τινων δὲ
ὅτι ἠλίας ἐφάνη ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης ε̊ἷς τῶν ἀρχαίων ἀ-
9 νέστη ⋄ καὶ° εἶπεν ὁ ἡρώδης ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα τίς
δέ ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἐ̊γὼ ἀκούω τοιαῦτα καὶ ἐζήτει ἰδεῖν
10 αὐτόν ⋄ καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ
ὅσα ἐποίησαν καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ᾽ ἰ-
11 δίαν εἰς τόπον° ἔρημον πόλεως καλουμένης βη̊θσαϊδά ⋄ οἱ
δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ καὶ δεξά̊μενος αὐτοὺς
ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς χρείαν
12 ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο ⋄ ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν προσ-
ελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπ̊ον αὐτῷ ἀπόλυσον τὸν ὄχλον ἵνα
ἀ̊πελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τ̊οὺς ἀγροὺς κατα-
λύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμὸν ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ
13 ἐσμέν ⋄ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν οἱ
δὲ εἶπ̊ον οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε° ἄρτοι καὶ δύο°
ἰχθύες εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα
14 τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα ⋄ ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντα-
κισχίλιοι εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ κατακλίνατε
15 αὐτοὺς κλισίας ἀ̊νὰ πεντήκοντα ⋄ καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ
16 ἀ̊νέκλιναν ἅπαντας ⋄ λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς

---

v.5 TKV: αν, M: εαν. **v.5** T*: δεξωνται, V: δεχωνται. **v.5** T*: και, V: ∅. **v.5** T*: αποτιναξατε, V: αποτινασσετε. **v.7** T*: τετραρχης, V: τετρααρχης. **v.7** T*: υπ αυτου, V: ∅. **v.7** T*: εγηγερται, V: ηγερθη. **v.8** T*: εις, V: τις. **v.9** TK: και ειπεν ο, M: και ειπεν, V: ειπεν δε. **v.9** T*: εγω, V: ∅. **v.10** T*: τοπον ερημον πολεως καλουμενης, V: πολιν καλουμενην. **v.10** TKV: βηθσαιδα, M: βηθσαιδαν. **v.11** T*: δεξαμενος, V: αποδεξαμενος. **v.12** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.12** T*: απελθοντες, V: πορευθεντες. **v.12** T*: τους, V: ∅. **v.13** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.13** T*: πεντε αρτοι, V: αρτοι πεντε. **v.13** TK: δυο ιχθυες, MV: ιχθυες δυο. **v.14** T*: ανα, V: [ωσει] ανα. **v.15** T*: ανεκλιναν, V: κατεκλιναν.

δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς
καὶ κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατ̊ιθέναι τῷ
ὄχλῳ ✧ καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες καὶ ἤρθη τὸ 17
περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα ✧ καὶ ἐγέ- 18
νετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καταμ̊όνας συνῆσαν
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων τίνα με λέ-
γουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι ✧ οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπ̊ον ἰωάννην 19
τὸν βαπτιστὴν ἄλλοι δὲ ἠλίαν ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις
τῶν ἀρχαίων ἀνέστη ✧ εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ τίνα με λέ- 20
γετε εἶναι ἀποκριθεὶς˚ δὲ ὁ πέτρος εἶπεν τὸν χριστὸν τοῦ
θεοῦ ✧ ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ εἰ̊πεῖν 21
τοῦτο ✧ εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν 22
καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων
καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐ-
γερθῆναι ✧ ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας εἴ τις θέλει ὀπίσω μου 23
ἐλθεῖν˚ ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐ-
τοῦ καθ᾽˚ ἡμέραν καὶ ἀκολουθείτω μοι ✧ ὃς γὰρ ἂν̊ θέλῃ 24
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτὴν ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ οὗτος σώσει αὐτήν ✧ τί γὰρ 25
ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ
ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς ✧ ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς 26
ἐμοὺς λόγους τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσε-
ται ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν
ἁγίων ἀγγέλων ✧ λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς εἰσίν τινες τῶν ὧδε˚ 27
ἑστηκότων οἳ οὐ μὴ γεύσ̊ονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ✧ ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους 28
ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ καὶ παραλαβὼν τ̊ὸν πέτρον καὶ ἰωάννην
καὶ ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι ✧ καὶ ἐγένετο 29
ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων ✧ καὶ 30

---

v.16 T*: παρατιθεναι, V: παραθειναι. **v.18** T*: καταμονας, V: κατα μονας. **v.19** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.20** T*: αποκριθεις δε ο πετρος, V: πετρος δε αποκριθεις. **v.21** T*: ειπειν, V: λεγειν. **v.23** T*: ελθειν απαρνησασθω, V: ερχεσθαι αρνησασθω. **v.23** TKV: καθ ημεραν, M: ∅. **v.24** TKV: αν, M: εαν. **v.27** TK: ωδε εστηκοτων, M: ωδε εστωτων, V: αυτου εστηκοτων. **v.27** TK: γευσονται, MV: γευσωνται. **v.28** TK: τον, MV: ∅.

ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ οἵτινες ἦσαν μωσ̊ῆς καὶ
31 ἠλίας ◈ οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν
32 ἔμ̊ελλεν πληροῦν ἐν ἰερουσαλήμ ◈ ὁ δὲ πέτρος καὶ οἱ σὺν
αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον
τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας
33 αὐτῷ ◈ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτοῦ
εἶπεν ὁ° πέτρος πρὸς τὸν ἰησοῦν ἐπιστάτα καλόν ἐστιν ἡ-
μᾶς ὧδε εἶναι καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς μίαν σοὶ καὶ
34 μωσεῖ° μίαν καὶ μίαν ἠλίᾳ μὴ εἰδὼς ὃ λέγει ◈ ταῦτα δὲ
αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασ̊εν αὐτοὺς ἐ-
φοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ἐκείνους° εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην ◈
35 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ
36 υἱός μου ὁ ἀγαπ̊ητὸς αὐτοῦ ἀκούετε ◈ καὶ ἐν τῷ γενέσθαι
τὴν φωνὴν εὑρέθη ὁ° ἰησοῦς μόνος καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ
οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑω-
37 ράκασ̊ιν ◈ ἐγένετο δὲ ἐν̊ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν
38 ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς ◈ καὶ ἰδοὺ
ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀν̊εβόησεν λέγων διδάσκαλε δέομαί
σου ἐπίβλεψο̊ν ἐπὶ τὸν υἱόν μου ὅτι μονογενής ἐστίν° μοι ◈
39 καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ
σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ᾽ αὐ-
40 τοῦ συντρίβον αὐτόν ◈ καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα
41 ἐκβάλλ̊ωσιν αὐτὸ καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ◈ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
ἰησοῦς εἶπεν ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη ἕως πότε
ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν προσάγαγε ὧδε° τὸν
42 υἱόν σου ◈ ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ
δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν ἐπετίμησεν δὲ ὁ ἰησοῦς τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν
43 αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ ◈ ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ με-

v.30 T*: μωσης, V: μωυσης. **v.31** T*: εμελλεν, V: ημελλεν. **v.33** TKV: ο, M: ∅. **v.33** TK: μωσει μιαν, M: μιαν μωσει, V: μιαν μωυσει. **v.34** T*: επεσκιασεν, V: επεσκιαζεν. **v.34** T*: εκεινους εισελθειν, V: εισελθειν αυτους. **v.35** T*: αγαπητος, V: εκλελεγμενος. **v.36** T*: ο, V: ∅. **v.36** T*: εωρακασιν, V: εωρακαν. **v.37** T*: εν, V: ∅. **v.38** T*: ανεβοησεν, V: εβοησεν. **v.38** TK: επιβλεψον, MV: επιβλεψαι. **v.38** T*: εστιν μοι, V: μοι εστιν. **v.40** TK: εκβαλλωσιν, MV: εκβαλωσιν. **v.41** TKV: ωδε τον υιον σου, M: τον υιον σου ωδε.

γαλειότητι τοῦ θεοῦ πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς
ἐποίησεν° ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ◈ θέ- 44
σθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους ὁ γὰρ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ◈
οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον 45
ἀπ᾽ αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτὸ καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι
αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου ◈ εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς 46
ἐν αὐτοῖς τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν ◈ ὁ δὲ ἰησοῦς ἰδὼ̊ν 47
τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενος παιδίου̊
ἔστησεν αὐτὸ παρ᾽ ἑαυτῷ ◈ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὃς ἐὰν δέξηται 48
τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται καὶ ὃς ἐὰ̊ν
ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με ὁ γὰρ μικρότερος
ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὗτος ἔστα̊ι μέγας ◈ ἀποκριθεὶς δὲ 49
ὁ° ἰωάννης εἶπεν ἐπιστάτα εἴδομέν τινα ἐ̊πὶ τῷ ὀνόματί σου
ἐκβάλλοντα τ̊ὰ δαιμόνια καὶ ἐκωλύσ̊αμεν αὐτὸν ὅτι οὐκ ἀ-
κολουθεῖ μεθ᾽ ἡμῶν ◈ καὶ° εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἰησοῦς μὴ 50
κωλύετε ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ᾽ ἡμ̊ῶν ὑπὲρ ἡμ̊ῶν ἐστιν ◈ ἐγέ- 51
νετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψ̊εως
αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ° ἐστήριξεν τοῦ πο-
ρεύεσθαι εἰς ἱερουσαλήμ ◈ καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ 52
προσώπου αὐτοῦ καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην σα-
μαρειτῶν° ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ ◈ καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν 53
ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς ἱερουσαλήμ ◈
ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτ̊οῦ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης εἶπ̊ον 54
κύριε θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
ἀναλῶσαι αὐτοὺς ὡς° καὶ ἡλίας ἐποίησεν ◈ στραφεὶς δὲ ἐ- 55
πετίμησεν αὐτοῖς καὶ° εἶπεν οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματός
ἐστε ὑμεῖς ◈ ὁ° γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς 56

---

v.43 T*: εποιησεν ο ιησους, V: εποιει. **v.47** T*: ιδων, V: ειδως. **v.47** T*: παιδιου, V: παιδιον. **v.48** T*: εαν, V: αν. **v.48** T*: εσται, V: εστιν. **v.49** T*: ο, V: ∅. **v.49** T*: επι, V: εν. **v.49** TK: τα, MV: ∅. **v.49** T*: εκωλυσαμεν, V: εκωλυομεν. **v.50** T*: και ειπεν, V: ειπεν δε. **v.50** T*: ημων, V: υμων. **v.51** T*: αναληψεως, V: αναλημψεως. **v.51** T*: αυτου εστηριξεν, V: εστηρισεν. **v.52** T*: σαμαρειτων ωστε, V: σαμαριτων ως. **v.54** T*: αυτου, V: ∅. **v.54** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.54** T*: ως και ηλιας εποιησεν, V: ∅. **v.55** T*: και . . . υμεις, V: ∅. **v.56** T*: ο . . . σωσαι, V: ∅.

ἀνθρώπων ἀπολέσαι ἀλλὰ σῶσαι καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑ-
57 τέραν κώμην ⬦ ἐγένετο° δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ
εἶπέν τις πρὸς αὐτὸν ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν° ἀπέρχῃ
58 κύριε ⬦ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔ-
χουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις ὁ δὲ
59 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ ⬦ εἶ-
πεν δὲ πρὸς ἕτερον ἀκολούθει μοι ὁ δὲ εἶπεν κύριε ἐπίτρε-
60 ψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου ⬦ εἶπεν
δὲ αὐτῷ ὁ° ἰησοῦς ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν
νεκροὺς σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θε-
61 οῦ ⬦ εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος ἀκολουθήσω σοι κύριε πρῶτον δὲ
62 ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου ⬦ εἶπεν
δὲ πρὸς° αὐτὸν ὁ ἰησοῦς οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐ̊τοῦ
ἐπ᾽ ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὔθετός ἐστιν εἰς° τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ⬦

10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος κἀ̊ὶ ἑτέρους ἑβδο-
μήκοντα̊ καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο̊ πρὸ προσώπου
αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἔμ̊ελλεν αὐτὸς ἔρχε-
2 σθαι ⬦ ἔλεγεν ο̊ὖν πρὸς αὐτοὺς ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς οἱ δὲ
ἐργάται ὀλίγοι δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως
3 ἐκβάλλῃ° ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ ⬦ ὑπάγετε ἰδοὺ
4 ἐγ̊ὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων ⬦ μὴ βα-
στάζετε βα̊λάντιον μὴ πήραν μη̊δὲ ὑποδήματα καὶ μηδένα
5 κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε ⬦ εἰς ἣν δ᾽ ἂν οἰκίαν° εἰσέρχη-
6 σθε πρῶτον λέγετε εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ ⬦ καὶ ἐὰν μὲν° ᾖ
ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης ἐπαναπα̊ύσεται ἐπ᾽ αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑ-
7 μῶν εἰ δὲ μήγ̊ε ἐφ᾽ ὑμᾶς ἀνακάμψει ⬦ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ

v.57 T*: εγενετο δε, V: και. **v.57** T*: αν απερχη κυριε, V: εαν απερχη. **v.60** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.62** TK: προς αυτον ο ιησους, M: ο ιησους προς αυτον, V: [προς αυτον] ο ιησους. **v.62** T*: αυτου, V: ∅. **v.62** T*: εις την βασιλειαν, V: τη βασιλεια. **10. v.1** T*: και, V: ∅. **v.1** T*: εβδομηκοντα, V: εβδομηκοντα [δυο]. **v.1** T*: δυο, V: δυο [δυο]. **v.1** T*: εμελλεν, V: ημελλεν. **v.2** T*: ουν, V: δε. **v.2** TK: εκβαλλη εργατας, M: εκβαλη εργατας, V: εργατας εκβαλη. **v.3** T*: εγω, V: ∅. **v.4** T*: βαλαντιον, V: βαλλαντιον. **v.4** T*: μηδε, V: μη. **v.5** T*: οικιαν εισερχησθε, V: εισελθητε οικιαν. **v.6** T: μεν η εκει, K: μεν η εκει ο, M: η εκει, V: εκει η. **v.6** T*: επαναπαυσεται, V: επαναπαησεται. **v.6** TK: μηγε, MV: μη γε.

μένετε ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ᾽ αὐτῶν ἄξιος γὰρ ὁ
ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐσ̊τιν μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας
εἰς οἰκίαν ⸭ καὶ εἰς ἣν δ̊᾽ ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχων- 8
ται ὑμᾶς ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν ⸭ καὶ θεραπεύετε 9
τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς καὶ λέγετε αὐτοῖς ἤγγικεν ἐφ᾽ ὑ-
μᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ⸭ εἰς ἣν δ᾽ ἂν πόλιν εἰσέρ̊χησθε 10
καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς
εἴπατε ⸭ καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πό- 11
λεως ὑμῶ̊ν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι
ἤγγικεν ἐφ᾽° ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ⸭ λέγω δὲ° ὑμῖν ὅτι 12
σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει
ἐκείνῃ ⸭ οὐαί σοι χῶ̊ραζὶν οὐαί σοι βηθσαϊδὰ ὅτι εἰ ἐν τύρῳ 13
καὶ σιδῶνι ἐγένο̊ντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν πά-
λαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμενα̊ι μετενόησαν ⸭ πλὴν 14
τύρῳ καὶ σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν ⸭
καὶ σὺ καπερναοὺμ° ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα ἕως ᾅ- 15
δου καταβιβασθήσῃ ⸭ ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει καὶ ὁ 16
ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀπο-
στείλαντά με ⸭ ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα̊ μετὰ χαρᾶς 17
λέγοντες κύριε καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ
ὀνόματί σου ⸭ εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς 18
ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα ⸭ ἰδοὺ δίδωμ̊ι ὑμῖν τὴν 19
ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ
πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀ-
δικήσ̊ῃ ⸭ πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑ- 20
μῖν ὑποτάσσεται χαίρετε δὲ μ̊ᾶλλον ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν
ἐγρ̊άφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⸭ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο 21
τῷ° πνεύματι ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ

v.7 T*: εστιν, V: ∅. **v.8** TK: δ, MV: ∅. **v.10** T*: εισερχησθε, V: εισελθητε. **v.11** T*: υμων, V: υμων εις τους ποδας. **v.11** T*: εφ υμας, V: ∅. **v.12** TK: δε, MV: ∅. **v.13** TK: χωραζιν, MV: χοραζιν. **v.13** T*: εγενοντο, V: εγενηθησαν. **v.13** T*: καθημεναι, V: καθημενοι. **v.15** T*: καπερναουμ η εως του ουρανου υψωθεισα εως αδου καταβιβασθηση, V: καφαρναουμ μη εως ουρανου υψωθηση εως του αδου καταβηση. **v.17** T*: εβδομηκοντα, V: εβδομηκοντα [δυο]. **v.19** T*: διδωμι, V: δεδωκα. **v.19** TMV: αδικηση, K: αδικησει. **v.20** TK: μαλλον, MV: ∅. **v.20** T*: εγραφη, V: εγγεγραπται. **v.21** T*: τω πνευματι ο ιησους, V: [εν] τω πνευματι τω αγιω.

κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀ-
πὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις ναὶ
22 ὁ πατὴρ ὅτι οὕτως ἐγένετο˚ εὐδοκία ἔμπροσθέν σου ⁘ καὶ˚
στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν πάντα παρεδόθη˚ μοι
ὑπὸ τοῦ πατρός μου καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱὸς εἰ
μὴ ὁ πατὴρ καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν
23 βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι ⁘ καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μα-
θητὰς κατ᾽ ἰδίαν εἶπεν μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες
24 ἃ βλέπετε ⁘ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βα-
σιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδο̊ν καὶ
25 ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν ⁘ καὶ ἰδοὺ νομικός
τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν κα̊ὶ λέγων διδάσκαλε τί ποιή-
26 σας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω ⁘ ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν
27 τῷ νόμῳ τί γέγραπται πῶς ἀναγινώσκεις ⁘ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου καὶ ἐξ˚ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου
καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυ-
28 τόν ⁘ εἶπεν δὲ αὐτῷ ὀρθῶς ἀπεκρίθης τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ ⁘
29 ὁ δὲ θέλων δικαιο̊ῦν ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ τίς
30 ἐστίν μου πλησίον ⁘ ὑπολαβὼν δὲ˚ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἄνθρω-
πός τις κατέβαινεν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς ἱεριχὼ καὶ λῃσταῖς
περιέπεσεν οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες
31 ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχ̊άνοντα ⁘ κατὰ συγκυρίαν
δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ καὶ ἰδὼν αὐτὸν
32 ἀντιπαρῆλθεν ⁘ ὁμοίως δὲ καὶ λευΐτης γενόμενος κατὰ τὸν
33 τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν ⁘ σαμαρε̊ίτης δέ τις ὁ-
34 δεύων ἦλθεν κατ᾽ αὐτὸν καὶ ἰδὼν αὐ̊τὸν ἐσπλαγχνίσθη ⁘ καὶ
προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον
καὶ οἶνον ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν

---

v.21 T*: εγενετο ευδοκια, V: ευδοκια εγενετο. **v.22** TM: και . . . ειπεν, KV: ∅. **v.22** TK: παρεδοθη μοι, MV: μοι παρεδοθη. **v.24** T*: ειδον, V: ειδαν. **v.25** T*: και, V: ∅. **v.27** T*: εξ ολης της ψυχης σου και εξ ολης της ισχυος σου και εξ ολης της διανοιας, V: εν ολη τη ψυχη σου και εν ολη τη ισχυι σου και εν ολη τη διανοια. **v.29** T*: δικαιουν, V: δικαιωσαι. **v.30** T*: δε, V: ∅. **v.30** T*: τυγχανοντα, V: ∅. **v.33** T*: σαμαρειτης, V: σαμαριτης. **v.33** T*: αυτον, V: ∅.

αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ ⁘ καὶ ἐπὶ τὴν 35
αὔριον ἐξελθών° ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐπιμελήθητι αὐτοῦ καὶ ὅ τι ἂν προσδαπα-
νήσῃς ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι ⁘ τίς οὖν 36
τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ° σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπε-
σόντος εἰς τοὺς λῃστάς ⁘ ὁ δὲ εἶπεν ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος 37
μετ᾽ αὐτοῦ εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς πορεύου καὶ σὺ ποίει
ὁμοίως ⁘ ἐγένετο° δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς 38
εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινὰ γυνὴ δέ τις ὀνόματι μάρθα ὑπε-
δέξατο αὐτὸν εἰς° τὸν οἶκον αὐτῆς ⁘ καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ 39
καλουμένη μαρία ἣ καὶ παρακαθίσασα° παρὰ τοὺς πόδας
τοῦ ἰησοῦ ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ ⁘ ἡ δὲ μάρθα περιε- 40
σπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν κύριε οὐ
μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπεν διακονεῖν
εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ εἶ- 41
πεν αὐτῇ ὁ ἰησοῦς μάρθα μάρθα μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ
περὶ πολλά ⁘ ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία μαρία° δὲ τὴν ἀγαθὴν 42
μερίδα ἐξελέξατο ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ᾽ αὐτῆς ⁘

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμε- **11**
νον ὡς ἐπαύσατο εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν
κύριε δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι καθὼς καὶ ἰωάννης ἐ-
δίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ⁘ εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὅταν προσ- 2
εύχησθε λέγετε πάτερ ἡμῶν° ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἁγιασθήτω
τὸ ὄνομά σου ἐλθέτω° ἡ βασιλεία σου γενηθήτω° τὸ θέλη-
μά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ⁘ τὸν ἄρτον ἡμῶν 3
τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ᾽ ἡμέραν ⁘ καὶ ἄφες ἡμῖν 4
τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι

---

v.35 T*: εξελθων εκβαλων δυο δηναρια εδωκεν, V: εκβαλων εδωκεν δυο δηναρια. **v.35** T*: αυτω, V: ∅. **v.36** T*: ουν, V: ∅. **v.36** TK: δοκει σοι πλησιον, MV: πλησιον δοκει σοι. **v.37** T*: ουν, V: δε. **v.38** T*: εγενετο δε εν, V: εν δε. **v.38** T*: και, V: ∅. **v.38** T*: εις τον οικον αυτης, V: ∅. **v.39** T*: μαρια, V: μαριαμ. **v.39** T*: παρακαθισασα παρα, V: παρακαθεσθεισα προς. **v.39** T*: ιησου, V: κυριου. **v.40** TKV: κατελιπεν, M: κατελειπεν. **v.41** T*: ιησους, V: κυριος. **v.41** T*: τυρβαζη, V: θορυβαζη. **v.42** T*: μαρια δε, V: μαριαμ γαρ. **v.42** T*: απ, V: ∅. **11. v.2** T*: ημων ο εν τοις ουρανοις, V: ∅. **v.2** E: ελθετω η βασιλεια σου, D: εφ ημας ελθετω σου η βασιλεια. **v.2** T*: γενηθητω . . . γης, V: ∅. **v.4** T*: αφιεμεν, V: αφιομεν.

ἡμῖν καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν ἀλλὰ˚ ῥῦσαι
5 ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ✧ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς τίς ἐξ ὑ-
μῶν ἕξει φίλον καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου
6 καὶ εἴπῃ αὐτῷ φίλε χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους ✧ ἐπειδὴ φίλος
μο̊υ παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω
7 αὐτῷ ✧ κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ μή μοι κόπους
πάρεχε ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται καὶ τὰ παιδία μου μετ᾽ ἐ-
μοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσὶν οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι ✧
8 λέγω ὑμῖν εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι αὐ-
τοῦ˚ φίλον διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ
9 ὅσῶν χρῄζει ✧ κἀγὼ ὑμῖν λέγω αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν
10 ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν ✧ πᾶς
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ κρού-
11 οντι ἀνοιγήσεται ✧ τίνα δὲ ὑμ̊ῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς
ἄρτον˚ μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ ε̊ἰ κα̊ὶ ἰχθὺν μ̊ὴ ἀντὶ ἰχθύος
12 ὄφιν ἐπιδώσει˚ αὐτῷ ✧ ἢ καὶ ἐὰν˚ αἰτήσῃ ᾠὸν μὴ ἐπιδώσει
13 αὐτῷ σκορπίον ✧ εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε
ἀγαθὰ˚ δόματα διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν πόσῳ μᾶλλον
ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν
14 αὐτόν ✧ καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον καὶ αὐτὸ ἦν κωφὸν ἐ-
γένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφὸς καὶ
15 ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι ✧ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον ἐν βεελζε-
16 βοὺλ ἄ̊ρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια ✧ ἕτεροι
δὲ πειράζοντες σημεῖον παρ᾽˚ αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ ✧
17 αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς πᾶσα
βασιλεία ἐφ᾽ ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται καὶ οἶκος ἐ-
18 πὶ οἶκον πίπτει ✧ εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ᾽ ἑαυτὸν διεμερίσθη
πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ ὅτι λέγετε ἐν βεελζεβοὺλ
19 ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια ✧ εἰ δὲ ἐγὼ ἐν βεελζεβοὺλ ἐκ-

---

v.4 T*: αλλα . . . πονηρου, V: ∅. **v.6** TKV: μου, M: ∅. **v.8** T*: αυτου φιλον, V: φιλον αυτου. **v.8** TKV: οσων, M: οσον. **v.11** T*: υμων, V: εξ υμων. **v.11** T*: αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω, V: ∅. **v.11** TK: ει, M: η, V: ∅. **v.11** T*: και, V: ∅. **v.11** T*: μη, V: και. **v.11** T*: επιδωσει αυτω, V: αυτω επιδωσει. **v.12** T*: εαν αιτηση ωον μη, V: αιτησει ωον. **v.13** TK: αγαθα δοματα, MV: δοματα αγαθα. **v.15** T*: αρχοντι, V: τω αρχοντι. **v.16** T*: παρ αυτου εζητουν εξ ουρανου, V: εξ ουρανου εζητουν παρ αυτου.

βάλλω τὰ δαιμόνια οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν διὰ
τοῦτο κριταὶ° ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται ⬦ εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θε- 20
οῦ ἐκ̊βάλλω τὰ δαιμόνια ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ ⬦ ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑ- 21
αυτοῦ αὐλὴν ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ⬦ ἐπὰν 22
δὲ ὁ° ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτὸν τὴν παν-
οπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ᾽ ᾗ ἐπεποίθει καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ
διαδίδωσιν ⬦ ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ κατ᾽ ἐμοῦ ἐστιν καὶ ὁ μὴ 23
συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ σκορπίζει ⬦ ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα 24
ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων τόπων ζη-
τοῦν ἀνάπαυσιν καὶ μὴ εὑρίσκον λέγ̊ει ὑποστρέψω εἰς τὸν
οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον ⬦ καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σ̊εσαρωμένον 25
καὶ κεκοσμημένον ⬦ τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑ- 26
πτὰ° ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ καὶ εἰσ̊ελθόντα
κατοικεῖ ἐκεῖ καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκεί-
νου χείρονα τῶν πρώτων ⬦ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν 27
ταῦτα ἐπάρασά τις γυνὴ° φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ
μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθή-
λασας ⬦ αὐτὸς δὲ εἶπεν μενοῦνγ̊ε μακάριοι οἱ ἀκούοντες 28
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτ̊όν ⬦ τῶν δὲ ὄ- 29
χλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν ἡ γενεὰ αὕτη π̊ονηρά
ἐστιν σημεῖον ἐπ̊ιζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ
μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ τοῦ° προφήτου ⬦ καθὼς γὰρ ἐγένετο 30
ἰωνᾶς σημεῖον° τοῖς νινευΐταις οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ ⬦ βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται 31
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατα-
κρινεῖ αὐτοὺς ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι
τὴν σοφίαν σολομῶντ̊ος καὶ ἰδοὺ πλεῖον σολομῶντ̊ος ὧδε ⬦

---

v.19 T*: κριται υμων αυτοι, V: αυτοι υμων κριται. **v.20** T*: εκβαλλω, V: [εγω] εκβαλλω. **v.22** T*: ο, V: ∅. **v.24** T*: λεγει, V: [τοτε] λεγει. **v.25** E: σεσαρωμενον, BC: σχολαζοντα σεσαρωμενον. **v.26** T*: επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου, V: ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου επτα. **v.26** TKV: εισελθοντα, M: ελθοντα. **v.27** T*: γυνη φωνην, V: φωνην γυνη. **v.28** T*: μενουνγε, V: μενουν. **v.28** T*: αυτον, V: ∅. **v.29** T*: πονηρα, V: γενεα πονηρα. **v.29** T*: επιζητει, V: ζητει. **v.29** T*: του προφητου, V: ∅. **v.30** T*: σημειον τοις νινευιταις, V: τοις νινευιταις σημειον. **v.31** TK: σολομωντος, MV: σολομωνος.

32 ἄνδρες νινευῒ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὴν ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κή-
33 ρυγμα ἰωνᾶ καὶ ἰδοὺ πλεῖον ἰωνᾶ ὧδε ⋄ οὐδεὶς δὲ° λύχνον
ἅψας εἰς κρυπτὸν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ᾽ ἐπὶ
34 τὴν λυχνίαν ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν ⋄ ὁ
λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς ὅταν° οὖν ὁ ὀφθαλ-
μός σου ἁπλοῦς ᾖ καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν
35 ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν ⋄ σκόπει
36 οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν ⋄ εἰ οὖν τὸ σῶμά σου
ὅλον φωτεινὸν μὴ ἔχον τι° μέρος σκοτεινὸν ἔσται φωτεινὸν
37 ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε ⋄ ἐν δὲ τῷ
λαλῆσαι ἠρώτα αὐτὸν φαρισαῖός τις ὅπως ἀριστήσῃ παρ᾽
38 αὐτῷ εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν ⋄ ὁ δὲ φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμα-
39 σεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου ⋄ εἶπεν δὲ ὁ
κύριος πρὸς αὐτὸν νῦν ὑμεῖς οἱ φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ
ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν
40 γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας ⋄ ἄφρονες οὐχ ὁ ποιήσας τὸ
41 ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν ⋄ πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλε-
42 ημοσύνην καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν ⋄ ἀλλ᾽ οὐαὶ
ὑμῖν τοῖς φαρισαίοις ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ
τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν
καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ
43 ἀφιέναι ⋄ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς φαρισαίοις ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρω-
τοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν
44 ταῖς ἀγοραῖς ⋄ οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς° καὶ φαρισαῖοι ὑπο-
κριταὶ ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα καὶ οἱ ἄνθρωποι
45 οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν ⋄ ἀποκριθεὶς δέ τις
τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ διδάσκαλε ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς
46 ὑβρίζεις ⋄ ὁ δὲ εἶπεν καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ ὅτι φορτί-
ζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν

---

v.32 TK: νινευι, M: νινευη, V: νινευιται. **v.33** T*: δε, V: ∅. **v.33** TK: κρυπτον, MV: κρυπτην. **v.33** T*: φεγγος, V: φως. **v.34** T*: οταν ουν, V: σου οταν. **v.36** T*: τι μερος, V: μερος τι. **v.37** T*: ηρωτα, V: ερωτα. **v.37** T*: τις, V: ∅. **v.42** T*: αλλ, V: αλλα. **v.42** T*: ταυτα, V: ταυτα δε. **v.42** T*: αφιεναι, V: παρειναι. **v.44** T*: γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται, V: ∅. **v.44** TK: οι, M: ∅, V: [οι].

δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις ⋄ οὐαὶ ὑμῖν 47
ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν οἱ δὲ πατέρες
ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς ⋄ ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδο- 48
κεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτει-
ναν αὐτοὺς ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν° τὰ μνημεῖα ⋄ διὰ 49
τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς
προφήτας καὶ ἀποστόλους καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ
ἐκδιώξουσιν ⋄ ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν 50
τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς
ταύτης ⋄ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἄβελ ἕως τοῦ αἵματος ζαχαρίου 51
τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου
ναὶ λέγω ὑμῖν ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης ⋄ οὐαὶ 52
ὑμῖν τοῖς νομικοῖς ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως αὐτοὶ
οὐκ εἰσήλθετε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε ⋄ λέγον- 53
τος° δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν
περὶ πλειόνων ⋄ ἐνεδρεύοντες αὐτὸν καὶ° ζητοῦντες θηρεῦ- 54
σαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἵνα° κατηγορήσωσιν αὐτοῦ ⋄

Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου ὥστε **12**
καταπατεῖν ἀλλήλους ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ πρῶτον προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν° φα-
ρισαίων ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις ⋄ οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον 2
ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθή-
σεται ⋄ ἀνθ᾽ ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ φωτὶ ἀκου- 3
σθήσεται καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις
κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων ⋄ λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις 4
μου μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα καὶ με-
τὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι ⋄ ὑποδείξω 5
δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι

---

v.48 T*: μαρτυρειτε, V: μαρτυρες εστε. **v.48** T*: αυτων τα μνημεια, V: ∅. **v.49** T*: εκδιωξουσιν, V: διωξουσιν. **v.50** T*: εκχυνομενον, V: εκκεχυμενον. **v.51** T*: του, V: ∅. **v.52** T*: εισηλθετε, V: εισηλθατε. **v.53** T*: λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους, V: κακειθεν εξελθοντος αυτου. **v.54** TK: και ζητουντες, M: ζητουντες, V: ∅. **v.54** T*: ινα κατηγορησωσιν αυτου, V: ∅. **12. v.1** T*: των φαρισαιων ητις εστιν υποκρισις, V: ητις εστιν υποκρισις των φαρισαιων. **v.4** TKV: αποκτεινοντων, M: αποκτενοντων.

ἐξουσίαν° ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν ναὶ λέγω ὑμῖν
6 τοῦτον φοβήθητε ⸭ οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων
δύο καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ
7 θεοῦ ⸭ ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρί-
θμηνται μὴ οὖν φοβεῖσθε πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ⸭
8 λέγω δὲ ὑμῖν πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν
9 αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ⸭ ὁ δὲ ἀρνησάμε-
νός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν
10 ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ⸭ καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἀφεθήσεται αὐτῷ τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλα-
11 σφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται ⸭ ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς
ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας μὴ με-
12 ριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε ⸭ τὸ γὰρ ἅγιον
13 πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν ⸭ εἶπεν
δέ τις αὐτῷ° ἐκ τοῦ ὄχλου διδάσκαλε εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου
14 μερίσασθαι μετ᾽ ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν ⸭ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ
ἄνθρωπε τίς με κατέστησεν δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ᾽ ὑμᾶς ⸭
15 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς πλε-
ονεξίας ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ
16 τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ ⸭ εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς
17 λέγων ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα ⸭ καὶ
διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων τί ποιήσω ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συν-
18 άξω τοὺς καρπούς μου ⸭ καὶ εἶπεν τοῦτο ποιήσω καθελῶ
μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω καὶ συνάξω
19 ἐκεῖ πάντα τὰ° γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου ⸭ καὶ ἐ-
ρῶ τῇ ψυχῇ μου ψυχὴ ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη
20 πολλὰ ἀναπαύου φάγε πίε εὐφραίνου ⸭ εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ
θεὸς ἄφρων ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ
21 σοῦ ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται ⸭ οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυ-

---

v.5 T*: εξουσιαν εχοντα, V: εχοντα εξουσιαν. **v.6** T*: πωλειται, V: πωλουνται. **v.7** T*: ουν, V: ∅. **v.11** T*: προσφερωσιν, V: εισφερωσιν. **v.11** T*: μεριμνατε, V: μεριμνησητε. **v.13** T*: αυτω εκ του οχλου, V: εκ του οχλου αυτω. **v.14** T*: δικαστην, V: κριτην. **v.15** T*: της, V: πασης. **v.15** TKV: αυτου, M: αυτω. **v.15** T*: αυτου, V: αυτω. **v.18** T*: τα γενηματα μου, V: τον σιτον. **v.20** TV: αφρων, KM: αφρον.

τῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν ⁘ εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς 22
αὐτοῦ διὰ τοῦτο ὑμῖν° λέγω μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί
φάγητε μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύσησθε ⁘ ἡ° ψυχὴ πλεῖόν ἐ- 23
στιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος ⁘ κατανοήσατε 24
τοὺς κόρακας ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οἷς οὐκ
ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτοὺς πό-
σῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν ⁘ τίς δὲ ἐξ ὑμῶν 25
μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι° ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆ-
χυν ἕνα ⁘ εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε τί περὶ τῶν λοιπῶν 26
μεριμνᾶτε ⁘ κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει οὐ κοπιᾷ 27
οὐδὲ νήθει λέγω δὲ ὑμῖν οὐδὲ σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ
αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων ⁘ εἰ δὲ τὸν° χόρτον ἐν τῷ 28
ἀγρῷ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ
θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι ⁘
καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε ἢ° τί πίητε καὶ μὴ μετεωρίζε- 29
σθε ⁘ ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ ὑμῶν 30
δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων ⁘ πλὴν ζητεῖτε τὴν βα- 31
σιλείαν τοῦ° θεοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν ⁘
μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑ- 32
μῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν ⁘ πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα 33
ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια
μὴ παλαιούμενα θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς
ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει ⁘ ὅπου γάρ 34
ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται ⁘
ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι και- 35
όμενοι ⁘ καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν 36
κύριον ἑαυτῶν πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων ἵνα ἐλθόντος
καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ ⁘ μακάριοι οἱ δοῦ- 37
λοι ἐκεῖνοι οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας ἀ-

---

v.22 T*: υμιν λεγω, V: λεγω υμιν. **v.22** T*: υμων, V: ∅. **v.23** T*: η, V: η γαρ. **v.25** T*: προσθειναι επι την ηλικιαν αυτου πηχυν ενα, V: επι την ηλικιαν αυτου προσθειναι πηχυν. **v.26** T*: ουτε, V: ουδε. **v.28** T*: τον χορτον εν τω αγρω σημερον οντα, V: εν αγρω τον χορτον οντα σημερον. **v.28** T*: αμφιεννυσιν, V: αμφιεζει. **v.29** T*: η, V: και. **v.30** T*: επιζητει, V: επιζητουσιν. **v.31** T*: του θεου, V: αυτου. **v.31** T*: παντα, V: ∅. **v.33** T*: βαλαντια, V: βαλλαντια. **v.36** T*: αναλυσει, V: αναλυση.

μὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ
38 παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς ⬦ καὶ˚ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ
φυλακῇ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτως μα-
39 κάριοί εἰσιν οἱ˚ δοῦλοι ἐκεῖνοι ⬦ τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ
ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται ἐγρηγό-
ρησεν˚ ἂν καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυγ˚ῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ ⬦
40 καὶ ὑμεῖς οὖ˚ν γίνεσθε ἕτοιμοι ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱ-
41 ὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται ⬦ εἶπεν δὲ αὐ˚τῷ ὁ πέτρος κύριε
πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάν-
42 τας ⬦ εἶπεν˚ δὲ ὁ κύριος τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος
κα˚ὶ φρόνιμος ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας
43 αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον ⬦ μακάριος ὁ
δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα
44 οὕτως ⬦ ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν
45 αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν ⬦ ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι καὶ ἄρ-
ξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας ἐσθίειν τε καὶ
46 πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι ⬦ ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκεί-
νου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει
καὶ διχοτομήσει αὐτὸν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπί-
47 στων θήσει ⬦ ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ
κυρίου ἑα˚υτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας μη˚δὲ ποιήσας πρὸς τὸ
48 θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς ⬦ ὁ δὲ μὴ γνοὺς ποιήσας
δὲ ἄξια πληγῶν δαρήσεται ὀλίγας παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ
πολὺ ζητηθήσεται παρʼ αὐτοῦ καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ πε-
49 ρισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν ⬦ πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰ˚ς τὴν
50 γῆν καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη ⬦ βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτι-
51 σθῆναι καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ˚ τελεσθῇ ⬦ δοκεῖτε ὅτι
εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ οὐχὶ λέγω ὑμῖν ἀλλʼ
52 ἢ διαμερισμόν ⬦ ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ˚

---

v.38 T*: και εαν ελθη εν τη δευτερα φυλακη και, V: καν εν τη δευτερα καν. **v.38** T*: οι δουλοι, V: ∅. **v.39** T*: εγρηγορησεν αν και, V: ∅. **v.39** T*: διορυγηναι, V: διορυχθηναι. **v.40** T*: ουν, V: ∅. **v.41** T*: αυτω, V: ∅. **v.42** T*: ειπεν δε, V: και ειπεν. **v.42** T*: και, V: ο. **v.47** T*: εαυτου, V: αυτου. **v.47** T*: μηδε, V: η. **v.49** T*: εις, V: επι. **v.50** T*: ου, V: οτου. **v.52** T*: οικω ενι, V: ενι οικω.

ἑνὶ διαμεμερισμένοι τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν ⁘
διαμερισθήσ̊εται πατὴρ ἐφ̊ʼ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρὶ μήτηρ 53
ἐπὶ θυγατρ̊ὶ καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρ̊ὶ πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμ-
φην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτ̊ῆς ⁘ ἔλεγεν δὲ 54
καὶ τοῖς ὄχλοις ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπ̊ὸ
δυσμῶν εὐθέως λέγετ̊ε ὄμβρος ἔρχεται καὶ γίνεται οὕτως ⁘
καὶ ὅταν νότον πνέοντα λέγετε ὅτι καύσων ἔσται καὶ γί- 55
νεται ⁘ ὑποκριταὶ τὸ πρόσωπον τῆς° γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ 56
οἴδατε δοκιμάζειν τὸν° δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς° οὐ δοκιμά-
ζετε ⁘ τί° δὲ καὶ ἀφʼ ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον ⁘ ὡς γὰρ 57, 58
ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπʼ ἄρχοντα ἐν τῇ ὁδῷ
δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπʼ αὐτοῦ μήποτε κατασύρῃ σε
πρὸς τὸν κριτὴν καὶ ὁ κριτής σε παρ̊αδῷ τῷ πράκτορι καὶ ὁ
πράκτωρ σε β̊άλλῃ εἰς φυλακήν ⁘ λέγω σοι οὐ μὴ ἐξέλθῃς 59
ἐκεῖθεν ἕως ο̊ὗ καὶ τ̊ὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς ⁘

Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐ- **13**
τῷ περὶ τῶν γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα πιλάτος ἔμιξεν μετὰ τῶν
θυσιῶν αὐτῶν ⁘ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ° ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς δο- 2
κεῖτε ὅτι οἱ γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς
γαλιλαίους ἐγένοντο ὅτι τ̊οιαῦτα πεπόνθασιν ⁘ οὐχὶ λέγω 3
ὑμῖν ἀλλʼ ἐὰν μὴ μετανοῆτε πάντες ὡ̊σαύτως ἀπολεῖσθε ⁘
ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα° καὶ ὀκτὼ ἐφʼ οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ 4
σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς δοκεῖτε ὅτι ο̊ὗτοι ὀφειλέται
ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀ̊νθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐ̊ν
ἱερουσαλήμ ⁘ οὐχὶ λέγω ὑμῖν ἀλλʼ ἐὰν μὴ μετανοῆτε πάν- 5
τες ὁ̊μοίως ἀπολεῖσθε ⁘ ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν 6

v.53 T*: διαμερισθησεται, V: διαμερισθησονται. **v.53** TK: εφ, MV: επι. **v.53** T*: θυγατρι, V: την θυγατερα. **v.53** T*: μητρι, V: την μητερα. **v.53** T*: αυτης, V: ∅. **v.54** T*: απο, V: επι. **v.54** T*: λεγετε, V: λεγετε οτι. **v.56** TMV: της γης και του ουρανου, K: του ουρανου και της γης. **v.56** T*: τον δε καιρον, V: τον καιρον δε, D: πλην τον καιρον. **v.56** T*: πως ου δοκιμαζετε, V: πως ουκ οιδατε δοκιμαζειν, D: ου δοκιμαζετε. **v.57** E: τι δε, D: ∅. **v.58** T*: παραδω, V: παραδωσει. **v.58** TK: βαλλη, M: βαλη, V: βαλει. **v.59** T*: ου, V: ∅. **v.59** TKV: το, M: τον. **13. v.2** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.2** T*: τοιαυτα, V: ταυτα. **v.3** T*: ωσαυτως, V: ομοιως. **v.4** T*: δεκα και οκτω, V: δεκαοκτω. **v.4** T*: ουτοι, V: αυτοι. **v.4** T*: ανθρωπους, V: τους ανθρωπους. **v.4** T*: εν, V: ∅. **v.5** T*: ομοιως, V: ωσαυτως.

συκῆν εἶχέν τις ἐν˚ τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην καὶ
7 ἦλθεν καρπὸν˚ ζητῶν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν ⸭ εἶπεν δὲ πρὸς
τὸν ἀμπελουργὸν ἰδοὺ τρία ἔτη ἔ̊ρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν
τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω ἔκκοψον̊ αὐτὴν ἱνατί̊ καὶ
8 τὴν γῆν καταργεῖ ⸭ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ κύριε ἄφες
αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ
9 βάλω κοπρίαν̊ ⸭ κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰ˚ δὲ μήγε εἰς τὸ
10 μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν ⸭ ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συνα-
11 γωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν ⸭ καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν̊ πνεῦμα ἔχουσα
ἀσθενείας ἔτη δέκα˚ καὶ ὀκτὼ καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ
12 δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές ⸭ ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ ἰη-
σοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ γύναι ἀπολέλυσαι τῆς
13 ἀσθενείας σοῦ ⸭ καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ παρα-
14 χρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν ⸭ ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ ἀρχισυνάγωγος ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν
ὁ ἰησοῦς ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ἓξ̊ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργά-
ζεσθαι ἐν τ̊αύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ
15 ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ⸭ ἀπεκρίθη ο̊ὖν αὐτῷ ὁ κύριος καὶ εἶ-
πεν ὑποκριτ̊ὰ ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν
αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει ⸭
16 ταύτην δὲ θυγατέρα ἀβραὰμ οὖσαν ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς
ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ
17 τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ⸭ καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ
κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ᾽ αὐτοῦ ⸭
18 ἔλεγεν δὲ˚ τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ τίνι ὁ-
19 μοιώσω αὐτήν ⸭ ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως ὃν λαβὼν ἄν-
θρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο
εἰς δένδρον μ̊έγα καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνω-

---

v.6 T*: εν τω αμπελωνι αυτου πεφυτευμενην, V: πεφυτευμενην εν τω αμπελωνι αυτου. **v.6** TK: καρπον ζητων, MV: ζητων καρπον. **v.7** T*: ερχομαι, V: αφ ου ερχομαι. **v.7** T*: εκκοψον, V: εκκοψον [ουν]. **v.7** TKV: ινατι, M: ινα τι. **v.8** TK: κοπριαν, MV: κοπρια. **v.9** T*: ει δε μηγε εις το μελλον, V: εις το μελλον ει δε μη γε. **v.11** T*: ην, V: ∅. **v.11** T*: δεκα και οκτω, V: δεκαοκτω. **v.14** T*: εξ, V: οτι εξ. **v.14** T*: ταυταις, V: αυταις. **v.15** T*: ουν, V: δε. **v.15** TK: υποκριτα, MV: υποκριται. **v.18** T*: δε, V: ουν. **v.19** T*: μεγα, V: ∅.

σεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ ◊ καὶ πάλιν εἶπεν τίνι ὁμοιώσω 20
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ◊ ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ ἣν λαβοῦσα γυ- 21
νὴ ἐ͂νέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον ◊
καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πο- 22
ρείαν ποιούμενος εἰς ἱεροὗσαλήμ ◊ εἶπεν δέ τις αὐτῷ κύριε 23
εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς ◊ ἀγωνίζεσθε 24
εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πὗλης ὅτι πολλοὶ λέγω ὑμῖν ζητή-
σουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν ◊ ἀφ᾿ οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ 25
οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν καὶ ἄρξησθε ἔξω
ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες κύριε κύ̊ριε ἄνοι-
ξον ἡμῖν καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν
ἐστέ ◊ τότε ἄρξεσθε λέγειν ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπί- 26
ομεν καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας ◊ καὶ ἐρεῖ λέγῶ 27
ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστὲ ἀπόστητε ἀπ᾿ ἐμοῦ πάν-
τες οἱ˚ ἐργάται τῆς ἀδικίας ◊ ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ 28
βρυγμὸς τῶν ὀδόντων ὅταν ὄψησθε ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ
ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ
ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω ◊ καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν 29
καὶ δυσμῶν καὶ ἀ̊πὸ βορρᾶ καὶ νότου καὶ ἀνακλιθήσονται
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ ◊ καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσον- 30
ται πρῶτοι καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι ◊ ἐν αὐτῇ 31
τῇ ἡμέρᾳ˚ προσῆλθόν τινες φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ ἔξ-
ελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν ὅτι ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖ-
ναι ◊ καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύ- 32
τῃ ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐ̊πιτελῶ σήμερον καὶ
αὔριον καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι ◊ πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ 33
αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προ-
φήτην ἀπολέσθαι ἔξω ἱερουσαλήμ ◊ ἱερουσαλὴμ ἱερουσα- 34
λὴμ ἡ ἀποκτε̊ίνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς
ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι

---

v.20 TKV: και, M: ∅. **v.21** T*: ενεκρυψεν, V: [εν]εκρυψεν. **v.22** T*: ιερουσαλημ, V: ιεροσολυμα. **v.24** T*: πυλης, V: θυρας. **v.25** T*: κυριε, V: ∅. **v.27** T*: λεγω, V: λεγων. **v.27** T*: οι εργαται της, V: εργαται. **v.29** TKV: απο, M: ∅. **v.31** T*: ημερα προσηλθον, V: ωρα προσηλθαν. **v.32** T*: επιτελω, V: αποτελω. **v.34** TKV: αποκτεινουσα, M: αποκτενουσα.

τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς
35 πτέρυγας καὶ οὐκ ἠθελήσατε ⟐ ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος
ὑμῶν ἔρημος ἀμὴν° δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι° οὐ μή με ἴδητε ἕως
ἂν ἥξῃ° ὅτε εἴπητε εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
κυρίου ⟐

14 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόν-
των τῶν φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον καὶ αὐτοὶ ἦσαν
2 παρατηρούμενοι αὐτόν ⟐ καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρω-
3 πικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ ⟐ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν
πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ φαρισαίους λέγων εἰ ἔξεστιν τῷ
4 σαββάτῳ θεραπεύειν ⟐ οἱ δὲ ἡσύχασαν καὶ ἐπιλαβόμενος
5 ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν ⟐ καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς
εἶπεν τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται καὶ οὐκ
6 εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ⟐ καὶ
7 οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα ⟐ ἔλεγεν δὲ
πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολὴν ἐπέχων πῶς τὰς πρω-
8 τοκλισίας ἐξελέγοντο λέγων πρὸς αὐτούς ⟐ ὅταν κληθῇς ὑ-
πό τινος εἰς γάμους μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν
9 μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ᾽ αὐτοῦ ⟐ καὶ ἐλ-
θὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι δὸς τούτῳ τόπον καὶ
10 τότε ἄρξῃ μετ᾽ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν ⟐ ἀλλ᾽
ὅταν κληθῇς πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον
ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε εἴπῃ σοι φίλε προσανάβηθι
ἀνώτερον τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων
11 σοι ⟐ ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὁ ταπεινῶν
12 ἑαυτὸν ὑψωθήσεται ⟐ ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτὸν ὅ-
ταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον μὴ φώνει τοὺς φίλους σου
μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ
γείτονας πλουσίους μήποτε καὶ αὐτοί σε° ἀντικαλέσωσιν

v.35 T*: ερημος, V: ∅. **v.35** TK: αμην δε λεγω, M: λεγω δε, V: λεγω [δε]. **v.35** T*: οτι ου μη με ιδητε, V: ου μη ιδητε με. **v.35** T*: αν, V: ∅. **v.35** T*: ηξη οτε, V: [ηξει οτε]. **14. v.3** T*: ει, V: ∅. **v.3** T*: θεραπευειν, V: θεραπευσαι η ου. **v.5** T*: αποκριθεις, V: ∅. **v.5** TK: ονος, MV: υιος. **v.5** T*: εμπεσειται, V: πεσειται. **v.5** T*: τη, V: ∅. **v.6** T*: αυτω, V: ∅. **v.9** T*: μετ, V: μετα. **v.10** TK: αναπεσον, MV: αναπεσε. **v.10** T*: ειπη, V: ερει. **v.10** T*: των, V: παντων των. **v.12** T*: σε αντικαλεσωσιν, V: αντικαλεσωσιν σε.

καὶ γένηταί σοι˚ ἀνταπόδομα ⬦ ἀλλ᾽ ὅταν ποιῇς˚ δοχὴν κά- 13
λει πτωχοὺς ἀναπ̊ήρους χωλοὺς τυφλούς ⬦ καὶ μακάριος 14
ἔσῃ ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι ἀνταποδοθήσεται
γ̊άρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων ⬦ ἀκούσας δέ τις τῶν 15
συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ μακάριος ὃς̊ φάγεται
ἄρτ̊ον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ ⬦ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἄνθρωπός 16
τις ἐποί̊ησεν δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσεν πολλούς ⬦ καὶ ἀ- 17
πέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς
κεκλημένοις ἔρχεσθε̊ ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστιν˚ πάντα ⬦ καὶ ἤρ- 18
ξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι˚ πάντες ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ
ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν˚ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν
ἐρωτῶ σε ἔχε με παρῃτημένον ⬦ καὶ ἕτερος εἶπεν ζεύγη βο- 19
ῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτὰ ἐρωτῶ˚
σε ἔχε με παρῃτημένον ⬦ καὶ ἕτερος εἶπεν γυναῖκα ἔγημα˚ 20
καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν ⬦ κα̊ὶ παραγενόμενος ὁ 21
δοῦλος ἐκε̊ῖνος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα τότε ὀρ-
γισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ ἔξελθε τα-
χέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως καὶ τοὺς πτω-
χοὺς καὶ ἀναπήρους˚ καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσ̊άγαγε
ὧδε ⬦ καὶ εἶπεν˚ ὁ δοῦλος κύριε γέγονεν ὡς̊ ἐπέταξας καὶ 22
ἔτι τόπος ἐστίν ⬦ καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον̊ ἔξελθε 23
εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγ̊κασον εἰσελθεῖν ἵνα
γεμισθῇ ὁ˚ οἶκός μου ⬦ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀν- 24
δρῶν̊ ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου ⬦
συνεπορεύοντο δὲ αὐτ̊ῷ ὄχλοι π̊ολλοὶ καὶ στραφεὶς εἶπεν 25

---

v.12 T*: σοι ανταποδομα, V: ανταποδομα σοι. **v.13** T*: ποιης δοχην, V: δοχην ποιης, ℵ𝔓75: δοχην ποιησης. **v.13** T*: αναπηρους, V: αναπειρους. **v.14** E: γαρ, ℵ*: δε. **v.15** T*: ος, V: οστις. **v.15** TKV: αρτον, M: αριστον. **v.16** T*: εποιησεν, V: εποιει. **v.17** E: ερχεσθε, ℵAD: ερχεσθαι. **v.17** T*: εστιν παντα, V: εστιν, ℵ𝔓75: εισιν, F: εισιν παντα. **v.18** T*: παραιτεισθαι παντες, V: παντες παραιτεισθαι. **v.18** T*: εξελθειν και, V: εξελθων. **v.19** E: ερωτω σε εχε με παρητημενον, D: διο ου δυναμαι ελθειν. **v.20** E: εγημα και δια τουτο, D: ελαβον διο. **v.21** E: και, 𝔓75: ∅. **v.21** T*: εκεινος, V: ∅. **v.21** T*: αναπηρους και χωλους και τυφλους, V: αναπειρους και τυφλους και χωλους. **v.21** E: εισαγαγε, D: ενεγκε. **v.22** E: ειπεν ο δουλος κυριε, D: ο δουλος ειπεν. **v.22** T*: ως, V: ο. **v.23** E: δουλον, D𝔓75*: δουλον αυτου. **v.23** E: αναγκασον, 𝔓45: ποιησον. **v.23** T*: ο οικος μου, V: μου ο οικος. **v.24** E: ανδρων, ℵD: ανθρωπων. **v.25** E: αυτω, 𝔓75: ∅, F: τω ιησου. **v.25** E: πολλοι, D: ∅.

26 πρὸς αὐτούς ⋄ εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πα-
τέρα ἑ̊αυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφὰς ἔτι δὲ° καὶ τὴν ἑαυ-
27 τοῦ° ψυχὴν οὐ δύναταί μου° μαθητὴς εἶναι ⋄ κα̊ὶ ὅστις οὐ
βαστάζει τὸν σταυρὸν α̊ὐτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου οὐ δύ-
28 ναταί μου° εἶναι μαθητής ⋄ τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλω̊ν πύργον
οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην εἰ
29 ἔχει τὰ° πρὸς ἀπαρτισμόν ⋄ ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θε-
μέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες
30 ἄρξωνται ἐμπαίζειν° αὐτῷ ⋄ λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
31 ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι ⋄ ἢ τίς βασι-
λεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν° ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον
οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύε̊ται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα
χιλιάσιν ἀ̊παντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ᾽
32 αὐτόν ⋄ εἰ δὲ μήγ̊ε ἔτι αὐτοῦ° πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀπο-
33 στείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην ⋄ οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς
οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύνα-
34 ταί μου° εἶναι μαθητής ⋄ καλὸ̊ν τὸ ἅλας ἐὰν δὲ τ̊ὸ ἅλας μω-
35 ρανθῇ ἐν τίνι ἀρτυθήσεται ⋄ οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν
εὔθετόν ἐστιν ἔξω βάλλουσιν αὐτὸ ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀ-
κουέτω ⋄

15 Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες° αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁ-
2 μαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ ⋄ καὶ διεγόγγυζον ο̊ἱ φαρισαῖοι
καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσ-
3 δέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς ⋄ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν
4 παραβολὴν ταύτην λέγων ⋄ τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑ-
κατὸν πρόβατα καὶ ἀπολέσας ἓν° ἐξ αὐτῶν οὐ καταλείπει

---

v.26 TKV: εαυτου, M: αυτου. **v.26** T*: δε, V: τε, 𝔓^{75}: ∅. **v.26** T*: εαυτου ψυχην, V: ψυχην εαυτου. **v.26** T*: μου μαθητης ειναι, V: ειναι μου μαθητης. **v.27** T*: και, V: ∅. **v.27** T*: αυτου, V: εαυτου. **v.27** TK: μου ειναι, MV: ειναι μου. **v.28** TKV: θελων, M: ο θελων. **v.28** TK: τα προς, M: τα εις, V: εις. **v.29** T*: εμπαιζειν αυτω, V: αυτω εμπαιζειν. **v.31** T*: συμβαλειν ετερω βασιλει, V: ετερω βασιλει συμβαλειν. **v.31** T*: βουλευεται, V: βουλευσεται. **v.31** T*: απαντησαι, V: υπαντησαι. **v.32** TK: μηγε, MV: μη γε. **v.32** TKV: αυτου πορρω, M: πορρω αυτου. **v.33** T*: μου ειναι, V: ειναι μου. **v.34** T*: καλον, V: καλον ουν. **v.34** T*: το, V: και το. **15. v.1** T*: εγγιζοντες αυτω, V: αυτω εγγιζοντες. **v.2** T*: οι, V: οι τε. **v.4** T*: εν εξ αυτων, V: εξ αυτων εν.

τὰ ἐννενηκονταἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀ-
πολωλὸς ἕως εὕρῃ αὐτό ⁘ καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς 5
ὤμους ἑἀυτοῦ χαίρων ⁘ καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ 6
τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς συγχάρητέ μοι
ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός ⁘ λέγω ὑμῖν ὅτι 7
οὕτως χαρὰ ἔσται° ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
νοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταἐννέα δικαίοις οἵτινες οὐ χρείαν
ἔχουσιν μετανοίας ⁘ ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα ἐὰν 8
ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν
οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅ̊του εὕρῃ ⁘ καὶ εὑροῦσα 9
συγκαλεῖ̊ται τὰς φίλας καὶ ̊τὰς γείτονας λέγουσα συγχά-
ρητέ μοι ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα ⁘ οὕτως λέγω 10
ὑμῖν χαρὰ° γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ
ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ⁘ εἶπεν δὲ ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο 11
υἱούς ⁘ καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρὶ πάτερ δός μοι 12
τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας κἀὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον ⁘
καὶ μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅ̊παντα ὁ νεώτερος 13
υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν
τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως ⁘ δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ 14
πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸ̊ς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην καὶ
αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι ⁘ καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ 15
τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς
ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους ⁘ καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι° τὴν 16
κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι καὶ
οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ ⁘ εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶ̊πεν πόσοι μί- 17
σθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσ̊ιν ἄρτων ἐγὼ δὲ λιμ̊ῷ
ἀπόλλυμαι ⁘ ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου 18
καὶ ἐρῶ αὐτῷ πάτερ ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν
σου ⁘ κἀὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου ποίησόν με 19

---

v.4 TK: εννενηκονταεννεα, MV: ενενηκοντα εννεα. **v.5** T*: εαυτου, V: αυτου. **v.7** T*: εσται εν τω ουρανω, V: εν τω ουρανω εσται. **v.7** TK: εννενηκονταεννεα, MV: ενενηκοντα εννεα. **v.8** T*: οτου, V: ου. **v.9** T*: συγκαλειται, V: συγκαλει. **v.9** T*: τας, V: ∅. **v.10** T*: χαρα γινεται, V: γινεται χαρα. **v.12** T*: και, V: ο δε. **v.13** T*: απαντα, V: παντα. **v.14** T*: ισχυρος, V: ισχυρα. **v.16** T*: γεμισαι την κοιλιαν αυτου απο, V: χορτασθηναι εκ. **v.17** T*: ειπεν, V: εφη. **v.17** T*: περισσευουσιν, V: περισσευονται. **v.17** T*: λιμω, V: λιμω ωδε. **v.19** T*: και, V: ∅.

20 ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου ◇ καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πα-
τέρα ἑ̊αυτοῦ ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ
πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ
21 τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν ◇ εἶπεν δὲ αὐ-
τῷ˚ ὁ υἱὸς πάτερ ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου
22 κα̊ὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου ◇ εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐξενέγκατε˚ τὴν στολὴν τὴν πρώ-
την καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα
23 αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας ◇ καὶ ἐ̊νέγκαντες τὸν
μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν ◇
24 ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν καὶ˚ ἀπολω-
25 λὼς ἦν καὶ εὑρέθη καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι ◇ ἦν δὲ ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν
26 τῇ οἰκίᾳ ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν ◇ καὶ προσκαλε-
27 σάμενος ἕνα τῶν παίδων αὐ̊τοῦ ἐπυνθάνετο τ̊ί εἴη ταῦτα ◇ ὁ
δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ
σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλα-
28 βεν ◇ ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν ὁ ο̊ὖν πατὴρ
29 αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν ◇ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
τῷ πατ̊ρὶ ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐν-
τολήν σου παρῆλθον καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα
30 μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ ◇ ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ
καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν ἔθυσας αὐτῷ
31 τὸν˚ μόσχον τὸν σιτευτόν ◇ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ τέκνον σὺ πάν-
32 τοτε μετ᾽ ἐμοῦ εἶ καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν ◇ εὐφρανθῆναι
δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ
ἀ̊νέζησεν καὶ ἀπολωλὼς ἦ̊ν καὶ εὑρέθη ◇

16 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐ̊τοῦ ἄνθρωπός τις
ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ

---

v.20 TKV: εαυτου, M: αυτου. **v.21** T*: αυτω ο υιος, V: ο υιος αυτω. **v.21** T*: και, V: ∅. **v.22** T*: εξενεγκατε την, V: ταχυ εξενεγκατε. **v.23** T*: ενεγκαντες, V: φερετε. **v.24** T*: και απολωλως ην, V: ην απολωλως. **v.26** T: αυτου, KMV: ∅. **v.26** T*: τι, V: τι αν. **v.28** T*: ουν, V: δε. **v.29** T*: πατρι, V: πατρι αυτου. **v.30** T*: τον μοσχον τον σιτευτον, V: τον σιτευτον μοσχον. **v.32** T*: ανεζησεν, V: εζησεν. **v.32** T*: ην, V: ∅. **16. v.1** T*: αυτου, V: ∅.

ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ⬦ καὶ φωνήσας αὐ- 2
τὸν εἶπεν αὐτῷ τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ ἀπόδος τὸν λόγον
τῆς οἰκονομίας σου οὐ γὰρ δύνησ̊ῃ ἔτι οἰκονομεῖν ⬦ εἶπεν 3
δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος τί ποιήσω ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαι-
ρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ᾽ ἐμοῦ σκάπτειν οὐκ ἰσχύω ἐπαι-
τεῖν αἰσχύνομαι ⬦ ἔγνων τί ποιήσω ἵνα ὅταν μετασταθῶ τ̊ῆς 4
οἰκονομίας δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ⬦ καὶ προσ- 5
καλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεω̊φειλετῶν τοῦ κυρίου
ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου ⬦ ὁ 6
δὲ εἶπεν ἑκατὸν βάτους ἐλαίου κα̊ὶ εἶπεν αὐτῷ δέξαι σου τὸ˚
γράμμα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα ⬦ ἔπειτα 7
ἑτέρῳ εἶπεν σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις ὁ δὲ εἶπεν ἑκατὸν κό-
ρους σίτου κα̊ὶ λέγει αὐτῷ δέξαι σου τὸ˚ γράμμα καὶ γρά-
ψον ὀγδοήκοντα ⬦ καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον 8
τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος
τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν
γενεὰν τ̊ὴν ἑαυτῶν εἰσιν ⬦ κἀ̊γὼ ὑμῖν λέγω ποιήσατε˚ ἑαυ- 9
τοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας ἵνα ὅταν ἐκλίπ̊ητε
δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς ⬦ ὁ πιστὸς ἐν ἐλα- 10
χίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος
καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν ⬦ εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πι- 11
στοὶ οὐκ ἐγένεσθε τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει ⬦ καὶ εἰ ἐν 12
τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε τὸ ὑ̊μέτερον τίς ὑμῖν δώ-
σει ⬦ οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν ἢ γὰρ 13
τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται
καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν
καὶ μαμωνᾷ ⬦ ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα κα̊ὶ οἱ φαρισαῖοι φι- 14
λάργυροι ὑπάρχοντες καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν ⬦ καὶ εἶπεν 15
αὐτοῖς ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀν-
θρώπων ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν ὅτι τὸ ἐν

---

v.2 T*: δυνηση, V: δυνη. **v.4** T*: της, V: εκ της. **v.5** T*: χρεωφειλετων, V: χρεοφειλετων. **v.6** T*: και, V: ο δε. **v.6** T*: το γραμμα, V: τα γραμματα. **v.7** T*: και, V: ∅. **v.7** T*: το γραμμα, V: τα γραμματα. **v.8** TMV: την, K: ∅. **v.9** T*: καγω, V: και εγω. **v.9** T*: ποιησατε εαυτοις, V: εαυτοις ποιησατε. **v.9** TK: εκλιπητε, M: εκληπητε, V: εκλιπη. **v.12** E: υμετερον, B: ημετερον. **v.14** T*: και, V: ∅.

16 ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐσ̊τὶν ⁘ ὁ
νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕω̊ς ἰωάννου ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία
17 τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται ⁘ εὐ-
κοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ
18 τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν ⁘ πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει καὶ π̊ᾶς ὁ ἀπολε-
19 λυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει ⁘ ἄνθρωπος δέ τις ἦν
πλούσιος καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραι-
20 νόμενος καθ᾽ ἡμέραν λαμπρῶς ⁘ πτωχὸς δέ τις ἦ̊ν̊ ὀνόματι
λάζαρος ὅ̊ς̊ ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλ̊κ̊ωμένος ⁘
21 καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν° ψιχίων τῶν πιπτόν-
των ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες
22 ἐρχόμενοι ἀ̊π̊έλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ ⁘ ἐγένετο δὲ ἀποθα-
νεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων
εἰς τὸν κόλπον τ̊οῦ ἀβραὰμ ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος
23 καὶ ἐτάφη ⁘ καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
ὑπάρχων ἐν βασάνοις ὁρᾷ τ̊ὸν ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ
24 λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ ⁘ καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν
πάτερ ἀβραὰμ ἐλέησόν με καὶ πέμψον λάζαρον ἵνα βάψῃ
τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν
25 γλῶσσάν μου ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ ⁘ εἶπεν δὲ
ἀβραὰμ τέκνον μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σ̊ὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν
τῇ ζωῇ σου καὶ λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ νῦν δὲ ὅδε̊ πα-
26 ρακαλεῖται σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι ⁘ καὶ ἐ̊π̊ὶ πᾶσιν τούτοις μεταξὺ
ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται ὅπως οἱ θέλοντες
διαβῆναι ἐν̊τ̊εῦθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται μηδὲ ο̊ἱ ἐκεῖ-
27 θεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν ⁘ εἶπεν δὲ ἐρωτῶ οὖν° σε πάτερ
28 ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου ⁘ ἔχω γὰρ
πέντε ἀδελφούς ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς ἵνα μὴ καὶ
29 αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου ⁘ λέγει

v.15 TK: εστιν, MV: ∅. **v.16** T*: εως, V: μεχρι. **v.18** T*: πας, V: ∅. **v.20** T*: ην, V: ∅. **v.20** T*: ος, V: ∅. **v.20** T*: ηλκωμενος, V: ειλκωμενος. **v.21** T*: των ψιχιων, V: ∅. **v.21** T*: απελειχον, V: επελειχον. **v.22** TK: του, MV: ∅. **v.23** T*: τον, V: ∅. **v.25** T*: συ, V: ∅. **v.25** TK: οδε, MV: ωδε. **v.26** T*: επι, V: εν. **v.26** TK: εντευθεν, MV: ενθεν. **v.26** T*: οι, V: ∅. **v.27** T*: ουν σε, V: σε ουν.

αὐτῷ ἀβραὰμ ἔχουσιν μωσέα καὶ τοὺς προφήτας ἀκουσά-
τωσαν αὐτῶν ⬩ ὁ δὲ εἶπεν οὐχὶ πάτερ ἀβραὰμ ἀλλ᾽ ἐάν τις 30
ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς μετανοήσουσιν ⬩ εἶπεν 31
δὲ αὐτῷ εἰ μωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ
ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται ⬩

Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ μὴ° **17**
ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα οὐαὶ δὲ δι᾽ οὗ ἔρχεται ⬩ λυσιτελεῖ αὐτῷ 2
εἰ μύλος° ὀνικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ
ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα° τῶν μι-
κρῶν τούτων ⬩ προσέχετε ἑαυτοῖς ἐὰν δὲ° ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ 3
ἀδελφός σου ἐπιτίμησον αὐτῷ καὶ ἐὰν μετανοήσῃ ἄφες αὐ-
τῷ ⬩ καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις 4
τῆς° ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπὶ° σὲ λέγων μετανοῶ ἀφήσεις αὐ-
τῷ ⬩ καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ πρόσθες ἡμῖν πίστιν ⬩ 5
εἶπεν δὲ ὁ κύριος εἰ εἴχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως ἐ- 6
λέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν
τῇ θαλάσσῃ καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν ⬩ τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦ- 7
λον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα ὅς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ
ἀγροῦ ἐρεῖ εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσαι ⬩ ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ 8
αὐτῷ ἑτοίμασον τί δειπνήσω καὶ περιζωσάμενος διακόνει
μοι ἕως φάγω καὶ πίω καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι
σύ ⬩ μὴ χάριν° ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ δια- 9
ταχθέντα αὐτῷ° οὐ δοκῶ ⬩ οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ποιήσητε 10
πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν
ὅτι ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν ⬩ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 11
πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ
μέσου σαμαρείας καὶ γαλιλαίας ⬩ καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ 12

---

v.29 T*: αυτω, V: δε. **v.29** T*: μωσεα, V: μωυσεα. **v.31** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.31** T*: ουδε, V: ουδ. **17. v.1** T*: μαθητας, V: μαθητας αυτου. **v.1** T*: μη ελθειν τα σκανδαλα ουαι δε, V: τα σκανδαλα μη ελθειν πλην ουαι. **v.2** T*: μυλος ονικος, V: λιθος μυλικος. **v.2** T*: ενα των μικρων τουτων, V: των μικρων τουτων ενα. **v.3** T*: δε αμαρτη εις σε, V: αμαρτη. **v.4** T*: αμαρτη, V: αμαρτηση. **v.4** T*: της ημερας, V: ∅. **v.4** TK: επι σε, M: ∅, V: προς σε. **v.5** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.6** TK: ειχετε, MV: εχετε. **v.7** T*: ερει, V: ερει αυτω. **v.7** TK: αναπεσαι, MV: αναπεσε. **v.9** T*: χαριν εχει, V: εχει χαριν. **v.9** T*: εκεινω, V: ∅. **v.9** TK: αυτω ου δοκω, M: ου δοκω, V: ∅. **v.10** T*: οτι, V: ∅. **v.11** T*: αυτον, V: ∅. **v.11** T*: μεσου, V: μεσον.

εἴς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες οἳ ἔ-
13 στησαν πόρρωθεν ⁘ καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες ἰησοῦ
14 ἐπιστάτα ἐλέησον ἡμᾶς ⁘ καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς πορευθέν-
τες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπά-
15 γειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν ⁘ εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη
16 ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν ⁘ καὶ
ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν
17 αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἦν σαμαρ̇είτης ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς
18 εἶπεν οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν οἱ δὲ ἐννέα ποῦ ⁘ οὐχ
εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ
19 ἀλλογενὴς οὗτος ⁘ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀναστὰς πορεύου ἡ πί-
20 στις σου σέσωκέν σε ⁘ ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φαρισαίων
πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶ-
πεν οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως ⁘
21 οὐδὲ ἐροῦσιν ἰδοὺ ὧδε ἢ ἰδο̇ὺ ἐκεῖ ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ
22 θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν ⁘ εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς ἐλεύ-
σονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ
23 τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε ⁘ καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν ἰ-
24 δοὺ ὧδε° ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ μὴ ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε ⁘ ὥσπερ
γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ° ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ᾿° οὐρανὸν εἰς τὴν
ὑπ᾿ οὐρανὸν λάμπει οὕτως ἔσται κα̇ὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
25 ἐν° τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ ⁘ πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν
26 καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης ⁘ καὶ καθὼς
ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις το̇ῦ νῶε οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς
27 ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ⁘ ἤσθιον ἔπινον ἐγάμουν
ἐξ̇ε̇γαμίζοντο ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν
28 καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ἅ̇παντας ⁘ ὁμοίως
καὶ° ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις λὼτ ἤσθιον ἔπινον ἠγόρα-
29 ζον ἐπώλουν ἐφύτευον ᾠκοδόμουν ⁘ ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν
λὼτ ἀπὸ σοδόμων ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ᾿ οὐρανοῦ καὶ

---

v.16 T*: σαμαρειτης, V: σαμαριτης. **v.21** T*: ιδου, V: ∅. **v.23** T*: ωδε η ιδου εκει, V: εκει [η] ιδου ωδε. **v.24** T*: η, V: ∅. **v.24** T*: υπ, V: υπο τον. **v.24** TK: και, MV: ∅. **v.24** T*: εν τη ημερα αυτου, V: [εν τη ημερα αυτου], BD: ∅. **v.26** TK: του, MV: ∅. **v.27** T*: εξεγαμιζοντο, V: εγαμιζοντο. **v.27** T*: απαντας, V: παντας. **v.28** T*: και ως, V: καθως.

ἀπώλεσεν ἅπαντας ◈ κατὰ ταῦτα ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ 30
ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται ◈ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται 31
ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ μὴ κατα-
βάτω ἆραι αὐτὰ καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω
εἰς τὰ ὀπίσω ◈ μνημονεύετε τῆς γυναικὸς λώτ ◈ ὃς ἐὰν ζη- 32, 33
τήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτὴν καὶ° ὃς ἐὰν
ἀπολέσῃ αὐτὴν ζωογονήσει αὐτήν ◈ λέγω ὑμῖν ταύτῃ τῇ νυ- 34
κτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς ὁ° εἷς παραληφθήσεται καὶ
ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται ◈ δύο° ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ 35
μία παραληφθήσεται καὶ° ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται ◈ καὶ ἀπο- 37
κριθέντες λέγουσιν αὐτῷ ποῦ κύριε ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ὅπου
τὸ σῶμα ἐκεῖ συναχθήσονται° οἱ ἀετοί ◈

Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε **18**
προσεύχεσθαι καὶ° μὴ ἐκκακεῖν ◈ λέγων κριτής τις ἦν ἔν 2
τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρε-
πόμενος ◈ χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἤρχετο πρὸς 3
αὐτὸν λέγουσα ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου ◈ καὶ 4
οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ εἰ
καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι καὶ° ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι ◈
διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω 5
αὐτὴν ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με ◈ εἶπεν δὲ 6
ὁ κύριος ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει ◈ ὁ δὲ θε- 7
ὸς οὐ μὴ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν
βοώντων πρὸς° αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ μακροθυμῶν
ἐπ᾽ αὐτοῖς ◈ λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν 8
τάχει πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν

v.29 T*: απαντας, V: παντας. **v.30** T*: ταυτα, V: τα αυτα. **v.31** T*: τω, V: ∅. **v.33** T*: σωσαι, V: περιποιησασθαι. **v.33** T*: και ος εαν, V: ος δ αν. **v.33** T*: αυτην, V: ∅. **v.34** TKV: ο, M: ∅. **v.34** T*: παραληφθησεται, V: παραλημφθησεται. **v.35** T*: δυο εσονται, V: εσονται δυο. **v.35** TM: μια, KV: η μια. **v.35** T*: παραληφθησεται, V: παραλημφθησεται. **v.35** T*: και η, V: η δε. **v.35** TMV: αφεθησεται, K: αφεθησεται + v.36 δυο εσονται εν τω αγρω ο εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται. **v.37** T*: συναχθησονται οι αετοι, V: και οι αετοι επισυναχθησονται. **18. v.1** T*: και, V: ∅. **v.1** T*: και μη εκκακειν, V: αυτους και μη εγκακειν. **v.4** T*: ηθελησεν, V: ηθελεν. **v.4** T*: και ανθρωπον ουκ, V: ουδε ανθρωπον. **v.5** TKV: υπωπιαζη, M: υποπιαζη. **v.7** TK: ποιησει, MV: ποιηση. **v.7** T*: προς αυτον, V: αυτω. **v.7** T*: μακροθυμων, V: μακροθυμει.

9 πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς ⟐ εἶπεν δὲ κα̊ὶ πρός τινας τοὺς πεποι-
θότας ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς
10 λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην ⟐ ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν
εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι ὁ εἷς φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος
11 τελώνης ⟐ ὁ φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσ-
ηύχετο ὁ θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ
τῶν ἀνθρώπων ἅρπαγες ἄδικοι μοιχοὶ ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τε-
12 λώνης ⟐ νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα
13 κτῶμαι ⟐ καὶ° ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ
τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς° τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι ἀλλ᾽ ἔτυπτεν ε̊ἰς
τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων ὁ θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτω-
14 λῷ ⟐ λέγω ὑμῖν κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ ἢ° ἐκεῖνος ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται
15 ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται ⟐ προσέφερον δὲ αὐτῷ
καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτηται ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ
16 ἐπετίμη̊σαν αὐτοῖς ⟐ ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμ̊ενος αὐτὰ
εἶπ̊εν ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε
17 αὐτὰ τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ⟐ ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὃς ἐὰ̊ν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς
18 παιδίον οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν ⟐ καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐ-
τὸν ἄρχων λέγων διδάσκαλε ἀγαθὲ τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον
19 κληρονομήσω ⟐ εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τί με λέγεις ἀγα-
20 θὸν οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός ⟐ τὰς ἐντολὰς οἶδας μὴ
μοιχεύσῃς μὴ φονεύσῃς μὴ κλέψῃς μὴ ψευδομαρτυρήσῃς
21 τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σο̊υ ⟐ ὁ δὲ εἶπεν ταῦτα
22 πάντα ἐφυλαξάμ̊ην ἐκ νεότητός μο̊υ ⟐ ἀκούσας δὲ τα̊ῦτα
ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἔτι ἕν σοι λείπει πάντα ὅσα ἔχεις πώ-
λησον καὶ διάδος πτωχοῖς καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν ο̊ὐρανῷ
23 καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι ⟐ ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος

---

v.9 TKV: και, M: ∅. **v.13** T^*: και ο, V: ο δε. **v.13** T^*: εις τον ουρανον επαραι, V: επαραι εις τον ουρανον. **v.13** T^*: εις, V: ∅. **v.14** TK: η εκεινος, M: η γαρ εκεινος, V: παρ εκεινον. **v.15** T^*: επετιμησαν, V: επετιμων. **v.16** T^*: προσκαλεσαμενος, V: προσεκαλεσατο. **v.16** T^*: ειπεν, V: λεγων. **v.17** T^*: εαν, V: αν. **v.20** T^*: σου, V: ∅. **v.21** T^*: εφυλαξαμην, V: εφυλαξα. **v.21** T^*: μου, V: ∅. **v.22** T^*: ταυτα, V: ∅. **v.22** T^*: ουρανω, V: [τοις] ουρανοις.

ἐγένε̊το ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα ✧ ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς 24
περίλυπον γενόμενον εἶπεν πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα
ἔχοντες εἰσελεύσονται° εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ✧ εὐκο- 25
πώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς° ῥαφίδος εἰσ-
ελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν ✧
εἶπο̊ν δὲ οἱ ἀκούσαντες καὶ τίς δύναται σωθῆναι ✧ ὁ δὲ εἶ- 26, 27
πεν τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατά ἐστιν° παρὰ τῷ
θεῷ ✧ εἶπεν δὲ ὁ° πέτρος ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν° πάντα καὶ 28
ἠκολουθήσαμέν σοι ✧ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν 29
ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ° γονεῖς ἢ ἀδελφοὺς ἢ
γυναῖκα ἢ τέκνα̊ ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ✧ ὃς ο̊ὐ μὴ 30
ἀ̊πολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι
τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον ✧ παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα 31
εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσόλυ̊μα καὶ
τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ
υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου ✧ παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ 32
ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται ✧ καὶ 33
μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ
ἀναστήσεται ✧ καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν καὶ ἦν τὸ 34
ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ
λεγόμενα ✧ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς ἱεριχὼ τυ- 35
φλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προ̊σαιτῶν ✧ ἀκούσας δὲ 36
ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο ✧ ἀπήγγει- 37
λαν δὲ αὐτῷ ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος παρέρχεται ✧ καὶ ἐβόη- 38
σεν λέγων ἰησοῦ υἱὲ δαβ̊ὶδ ἐλέησόν με ✧ καὶ οἱ προάγοντες 39
ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιώπήσῃ αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκρα-
ζεν υἱὲ δαβ̊ὶδ ἐλέησόν με ✧ σταθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς ἐκέλευσεν 40

---

v.23 T*: εγενετο, V: εγενηθη. **v.24** T*: εισελευσονται εις την βασιλειαν του θεου, V: εις την βασιλειαν του θεου εισπορευονται. **v.25** T*: τρυμαλιας ραφιδος, V: τρηματος βελονης. **v.26** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.27** T*: εστιν παρα τω θεω, V: παρα τω θεω εστιν. **v.28** TKV: ο, M: ∅. **v.28** T*: αφηκαμεν παντα και, V: αφεντες τα ιδια. **v.29** T*: η γονεις η αδελφους η γυναικα, V: η γυναικα η αδελφους η γονεις. **v.29** E: τεκνα, D: τεκνα εν τω καιρω τουτω. **v.30** T*: ου, V: ουχι. **v.30** T*: απολαβη πολλαπλασιονα, V: [απο]λαβη πολλαπλασιονα, D: λαβη επταπλασιονα. **v.31** T*: ιεροσολυμα, V: ιερουσαλημ. **v.35** T*: προσαιτων, V: επαιτων. **v.38** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.39** T*: σιωπηση, V: σιγηση. **v.39** T*: δαβιδ, V: δαυιδ.

αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτὸν ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτη-
41 σεν αὐτόν ◇ λέγων τί σοι θέλεις ποιήσω ὁ δὲ εἶπεν κύριε ἵνα
42 ἀναβλέψω ◇ καὶ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἀνάβλεψον ἡ πίστις
43 σου σέσωκέν σε ◇ καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν καὶ ἠκολού-
θει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεὸν καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν
αἶνον τῷ θεῷ ◇

19, 2 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν ἱεριχώ ◇ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνό-
ματι καλούμενος ζακχαῖος καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης καὶ
3 οὗτος° ἦν πλούσιος ◇ καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν ἰησοῦν τίς ἐστιν
καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν ◇
4 καὶ προδραμὼν ἔμ̊προσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομ̊ωραίαν ἵνα ἴδῃ
5 αὐτὸν ὅτι δι᾽̊ ἐκείνης ἤμ̊ελλεν διέρχεσθαι ◇ καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ
τὸν τόπον ἀναβλέψας ὁ ἰησοῦς εἶδεν° αὐτὸν καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτὸν ζακχαῖε σπεύσας κατάβηθι σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴ-
6 κῳ σου δεῖ με μεῖναι ◇ καὶ σπεύσας κατέβη καὶ ὑπεδέξατο
7 αὐτὸν χαίρων ◇ καὶ ἰδόντες ἅ̊παντες διεγόγγυζον λέγοντες
8 ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι ◇ σταθεὶς
δὲ ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον ἰδοὺ τὰ ἡμίση° τῶν ὑ-
παρχόντων μου κύριε δίδωμι τοῖς πτωχοῖς καὶ εἴ τινός τι
9 ἐσυκοφάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν ◇ εἶπεν δὲ πρὸς αὐ-
τὸν ὁ ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο
10 καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς ἀβραάμ ἐστιν ◇ ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ
11 ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός ◇ ἀκουόντων δὲ
αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς αὐ-
τὸν° εἶναι ἱερουσαλὴμ καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα
12 μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι ◇ εἶπεν οὖν ἄν-
θρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν
13 ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι ◇ καλέσας δὲ δέκα δού-
λους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-

---

v.41 T*: λεγων, V: ∅. **19. v.2** T*: ουτος ην, V: αυτος. **v.4** T*: εμπροσθεν, V: εις το εμπροσθεν. **v.4** T*: συκομωραιαν, V: συκομορεαν. **v.4** TK: δι, MV: ∅. **v.4** TKV: ημελλεν, M: εμελλεν. **v.5** T*: ειδεν αυτον και, V: ∅. **v.7** TK: απαντες, MV: παντες. **v.8** T*: ημιση των υπαρχοντων μου κυριε διδωμι τοις πτωχοις, V: ημισια μου των υπαρχοντων κυριε τοις πτωχοις διδωμι. **v.11** T*: αυτον ειναι ιερουσαλημ, V: ειναι ιερουσαλημ αυτον.

τοὺς πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι ⸭ οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ 14
ἐμίσουν αὐτὸν καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέ-
γοντες οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ᾽ ἡμᾶς ⸭ καὶ ἐγέ- 15
νετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν καὶ εἶ-
πεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ἔδωκεν τὸ
ἀργύριον ἵνα γνῷ˚ τίς τί διεπραγματεύσατο ⸭ παρεγένετο 16
δὲ ὁ πρῶτος λέγων κύριε ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο˚ δέκα
μνᾶς ⸭ καὶ εἶπεν αὐτῷ εὖ ἀγαθὲ δοῦλε ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πι- 17
στὸς ἐγένου ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων ⸭ καὶ 18
ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων κύριε˚ ἡ μνᾶ σου ἐποίησεν πέντε
μνᾶς ⸭ εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ καὶ σὺ γίνου˚ ἐπάνω πέντε πό- 19
λεων ⸭ καὶ ἕτερος ἦλθεν λέγων κύριε ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου ἣν 20
εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ ⸭ ἐφοβούμην γάρ σε ὅτι 21
ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας καὶ θερίζεις ὃ
οὐκ ἔσπειρας ⸭ λέγει δὲ˚ αὐτῷ ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ 22
σε πονηρὲ δοῦλε ᾔδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι
αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα ⸭ καὶ διατὶ 23
οὐκ ἔδωκας τὸ˚ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν καὶ˚ ἐγὼ
ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα˚ αὐτό ⸭ καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶ- 24
πεν ἄρατε ἀπ᾽ αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς
ἔχοντι ⸭ καὶ εἶπον αὐτῷ κύριε ἔχει δέκα μνᾶς ⸭ λέγω γὰρ 25, 26
ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχον-
τος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽˚ αὐτοῦ ⸭ πλὴν τοὺς ἐχθρούς 27
μου ἐκείνους τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ᾽ αὐ-
τοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου ⸭ καὶ 28
εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς ἱεροσό-
λυμα ⸭ καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς βηθφαγὴ καὶ βηθανίαν 29

v.13 T*: εως, V: εν ω. **v.15** T*: εδωκεν, V: δεδωκει. **v.15** T*: γνω τις τι διεπραγματευσατο, V: γνοι τι διεπραγματευσαντο. **v.16** T*: προσειργασατο δεκα, V: δεκα προσηργασατο. **v.17** T*: ευ, V: ευγε. **v.18** T*: κυριε η μνα σου, V: η μνα σου κυριε. **v.19** T*: γινου επανω, V: επανω γινου. **v.20** T*: ετερος, V: ο ετερος. **v.22** T*: δε, V: ∅. **v.23** TK: διατι, MV: δια τι. **v.23** T*: το αργυριον μου, V: μου το αργυριον. **v.23** TK: την, MV: ∅. **v.23** T*: και εγω, V: καγω. **v.23** T*: επραξα αυτο, V: αυτο επραξα. **v.25** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.26** T*: γαρ, V: ∅. **v.26** T*: απ αυτου, V: ∅. **v.27** T*: εκεινους, V: τουτους. **v.27** T*: κατασφαξατε, V: κατασφαξατε αυτους. **v.29** TKV: βηθφαγη, M: βηθσφαγη. **v.29** T*: βηθανιαν, V: βηθανια[ν].

πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν ἀπέστειλεν δύο τῶν
30 μαθητῶν αὐτοῦ ✧ εἰπὼν ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην
ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον ἐφ᾽ ὃν οὐ-
δεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε ✧
31 καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ διατὶ λύετε οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ ὅτι
32 ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει ✧ ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλ-
33 μένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς ✧ λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν
πῶλον εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς τί λύετε τὸν πῶ-
34, 35 λον ✧ οἱ δὲ εἶπον ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει ✧ καὶ ἤγαγον
αὐτὸν πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ ἐπιρρίψαντες° ἑαυτῶν τὰ ἱμά-
36 τια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν ἰησοῦν ✧ πορευομένου
37 δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ ✧ ἐγ-
γίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν
ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες
αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυ-
38 νάμεων ✧ λέγοντες εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν
ὀνόματι κυρίου εἰρήνη° ἐν οὐρανῷ καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις ✧
39 καί τινες τῶν φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτὸν
40 διδάσκαλε ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου ✧ καὶ ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν οἱ λίθοι
41 κεκράξονται ✧ καὶ ὡς ἤγγισεν ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ᾽
42 αὐτῇ ✧ λέγων ὅτι εἰ ἔγνως καὶ° σὺ καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου
ταύτῃ τὰ πρὸς εἰρήνην σου νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν
43 σου ✧ ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σὲ καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί
σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν
44 σε πάντοθεν ✧ καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ
καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν° σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔ-

---

v.29 T*: αυτου, V: ∅. **v.30** T*: ειπων, V: λεγων. **v.30** T*: εκαθισεν, V: εκαθισεν και. **v.31** TK: διατι, MV: δια τι. **v.31** T*: αυτω, V: ∅. **v.33** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.34** T*: ειπον, V: ειπαν οτι. **v.35** T*: επιρριψαντες εαυτων, V: επιριψαντες αυτων. **v.38** T*: βασιλευς, V: ο βασιλευς. **v.38** T*: ειρηνη εν ουρανω, V: εν ουρανω ειρηνη. **v.39** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.40** T*: αυτοις, V: ∅. **v.40** T*: οτι, V: ∅. **v.40** T*: σιωπησωσιν, V: σιωπησουσιν. **v.40** T*: κεκραξονται, V: κραξουσιν. **v.41** T*: αυτη, V: αυτην. **v.42** T*: και συ και γε εν τη ημερα σου ταυτη, V: εν τη ημερα ταυτη και συ. **v.42** T*: σου, V: ∅. **v.43** T*: περιβαλουσιν, V: παρεμβαλουσιν. **v.44** T*: εν σοι λιθον επι λιθω, V: λιθον επι λιθον εν σοι.

γνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου ◈ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ 45
ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν° αὐτῷ καὶ ἀ-
γοράζοντας ◈ λέγων αὐτοῖς γέγραπται ὁ° οἶκός μου οἶκος 46
προσευχῆς ἐστὶν ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃ-
στῶν ◈ καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ οἱ δὲ 47
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ
οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ ◈ καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν ὁ 48
λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων ◈

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκ̊είνων διδάσκοντος **20**
αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστη-
σαν οἱ ἀρχ̊ιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις ◈
καὶ εἶπον° πρὸς αὐτὸν λέγοντες εἰπὲ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ 2
ταῦτα ποιεῖς ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ◈
ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕ̊να 3
λόγον καὶ εἴπατέ μοι ◈ τὸ βάπτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν 4
ἢ ἐξ ἀνθρώπων ◈ οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγον- 5
τες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐρεῖ διατ̊ὶ οὖν οὐκ ἐπιστεύ-
σατε αὐτῷ ◈ ἐὰν δὲ εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων πᾶς° ὁ λαὸς κα- 6
ταλιθάσει ἡμᾶς πεπεισμένος γάρ ἐστιν ἰωάννην προφήτην
εἶναι ◈ καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν ◈ καὶ ὁ ἰησοῦς 7, 8
εἶπεν αὐτοῖς οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ ◈ ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύ- 9
την ἄνθρωπός τ̊ις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδ̊οτο αὐτὸν
γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς ◈ καὶ ἐ̊ν καιρῷ 10
ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον ἵνα ἀπὸ τοῦ καρ-
ποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δῶ̊σιν αὐτῷ οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες°
αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν ◈ καὶ προσέθετο πέμψαι° ἕτερον 11
δοῦλον οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέ-

v.45 T*: εν αυτω και αγοραζοντας, V: ∅. **v.46** T*: ο οικος μου οικος προσευχης εστιν, V: και εσται ο οικος μου οικος προσευχης. **20. v.1** T*: εκεινων, V: ∅. **v.1** TKV: αρχιερεις, M: ιερεις. **v.2** T*: ειπον προς αυτον λεγοντες ειπε, V: ειπαν λεγοντες προς αυτον ειπον. **v.3** T*: ενα, V: ∅. **v.5** TK: διατι ουν, MV: δια τι. **v.6** T*: πας ο λαος, V: ο λαος απας. **v.9** TK: τις, M: ∅, V: [τις]. **v.9** T*: εξεδοτο, V: εξεδετο. **v.10** T*: εν, V: ∅. **v.10** T*: δωσιν, V: δωσουσιν. **v.10** T*: δειραντες αυτον εξαπεστειλαν, V: εξαπεστειλαν αυτον δειραντες. **v.11** T*: πεμψαι ετερον, V: ετερον πεμψαι.

12 στειλαν κενόν ⋄ καὶ προσέθετο πέμψαι° τρίτον οἱ δὲ καὶ
13 τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον ⋄ εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος τί ποιήσω πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητὸν
14 ἴσως τοῦτον ἰδό°ντες ἐντραπήσονται ⋄ ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ
γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυ°τοὺς λέγοντες οὗτός ἐστιν ὁ
κληρονόμος δεῦ°τε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ
15 κληρονομία ⋄ καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀ-
πέκτειναν τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος ⋄
16 ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους καὶ δώ-
σει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις ἀκούσαντες δὲ εἶπ°ον μὴ γένοιτο ⋄
17 ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον
τοῦτο λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐ-
18 γενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας ⋄ πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ᾽ ἐκεῖνον τὸν
λίθον συνθλασθήσεται ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ λικμήσει αὐτόν ⋄
19 καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς° καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ᾽
αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ καὶ ἐφοβήθησαν τὸν° λα-
ὸν ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν° παραβολὴν ταύτην
20 εἶπεν ⋄ καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑπο-
κρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι ἵνα ἐπιλάβωνται αὐ-
τοῦ λόγου εἰς° τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ
21 τοῦ ἡγεμόνος ⋄ καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες διδάσκαλε
οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις
πρόσωπον ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις ⋄
22, 23 ἔξεστιν ἡμῖ°ν καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὔ ⋄ κατανοήσας δὲ
αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτοὺς τί° με πειράζετε ⋄
24 ἐ°πιδείξατέ μοι δηνάριον τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφὴν
25 ἀποκριθέντες° δὲ εἶπον καίσαρος ⋄ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς° ἀπό-
δοτε τοίνυν τὰ καίσαρος καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ ⋄
26 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ

---

v.12 T*: πεμψαι τριτον, V: τριτον πεμψαι. **v.13** T*: ιδοντες, V: ∅. **v.14** T*: εαυτους, V: αλληλους. **v.14** T*: δευτε, V: ∅. **v.16** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.19** T*: αρχιερεις και οι γραμματεις, V: γραμματεις και οι αρχιερεις. **v.19** TKV: τον λαον, M: ∅. **v.19** T*: την παραβολην ταυτην ειπεν, V: ειπεν την παραβολην ταυτην. **v.20** T*: εις το, V: ωστε. **v.22** T*: ημιν, V: ημας. **v.23** T*: τι με πειραζετε, V: ∅. **v.24** T*: επιδειξατε, V: δειξατε. **v.24** T*: αποκριθεντες δε ειπον, V: οι δε ειπαν. **v.25** T*: αυτοις αποδοτε τοινυν, V: προς αυτους τοινυν αποδοτε.

λαοῦ καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν ⟡
προσελθόντες δέ τινες τῶν σαδδουκαίων οἱ ἀν̊τιλέγοντες ἀ- 27
νάστασιν μὴ εἶναι ἐπηρώτησαν αὐτόν ⟡ λέγοντες διδάσκαλε 28
μωσ̊ῆς ἔγραψεν ἡμῖν ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυ-
ναῖκα καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀπ̊οθάνῃ ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐ-
τοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐ-
τοῦ ⟡ ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα 29
ἀπέθανεν ἄτεκνος ⟡ καὶ ἔλαβεν˚ ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα 30
καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος ⟡ καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν 31
ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ ο̊ὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον ⟡
ὕστερον δὲ˚ πάντων˚ ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή ⟡ ἐν˚ τῇ οὖν ἀ- 32, 33
ναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνὴ οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
γυναῖκα ⟡ καὶ ἀποκ̊ριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οἱ υἱοὶ τοῦ 34
αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ ἐκ̊γαμίσκονται ⟡ οἱ δὲ καταξι- 35
ωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς
ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκ̊γαμίσκονται ⟡ οὔτ̊ε γὰρ 36
ἀποθανεῖν ἔτι δύν̊ανται ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν καὶ υἱοί εἰσιν
το̊ῦ θεοῦ τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες ⟡ ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ 37
νεκροὶ καὶ μωσ̊ῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου ὡς λέγει κύριον
τὸν θεὸν ἀβραὰμ καὶ τ̊ὸν θεὸν ἰσαὰκ καὶ τ̊ὸν θεὸν ἰακώβ ⟡
θεὸς˚ δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων πάντες γὰρ αὐτῷ 38
ζῶσιν ⟡ ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπ̊ον διδά- 39
σκαλε καλῶς εἶπας ⟡ οὐκ̊έτι δὲ˚ ἐτόλμων ἐπερωτᾷν αὐτὸν 40
οὐδέν ⟡ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς πῶς λέγουσιν τὸν χριστὸν 41
υἱὸν˚ δαβὶδ εἶναι ⟡ καὶ˚ αὐτὸς δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλ- 42
μῶν εἶπεν ὁ˚ κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου ⟡

---

v.27 T*: αντιλεγοντες, V: [αντι]λεγοντες, ℵBCD: λεγοντες. **v.28** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.28** T*: αποθανη, V: η. **v.30** T*: ελαβεν ο δευτερος την γυναικα και ουτος απεθανεν ατεκνος, V: ο δευτερος. **v.31** TMV: ου, K: και ου. **v.32** TM: δε, KV: ∅. **v.32** T*: παντων απεθανεν και η γυνη, V: και η γυνη απεθανεν. **v.33** T*: εν τη ουν, V: η γυνη ουν εν τη. **v.34** T*: αποκριθεις, V: ∅. **v.34** T*: εκγαμισκονται, V: γαμισκονται. **v.35** TK: εκγαμισκονται, M: εκγαμιζονται, V: γαμιζονται. **v.36** T*: ουτε, V: ουδε. **v.36** E: δυνανται, D: μελλουσιν. **v.36** T*: του, V: ∅. **v.37** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.37** T*: τον, V: ∅. **v.38** E: θεος δε ουκ εστιν νεκρων, D: θεος νεκρων ουκ εστιν. **v.39** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.40** TD: ουκετι, KMV: ουκ ετι. **v.40** T*: δε, V: γαρ. **v.41** T*: υιον δαβιδ ειναι, V: ειναι δαυιδ υιον. **v.42** T*: και αυτος δαβιδ, V: αυτος γαρ δαυιδ. **v.42** T*: ο, V: ∅.

43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου ⋄
44 δαβὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ καὶ πῶς υἱὸς˚ αὐτοῦ ἐστιν ⋄
45 ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ⋄
46 προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν
ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν
47 τοῖς δείπνοις ⋄ οἳ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ
προφάσει μακρὰ προσεύχονται οὗτοι λήψονται περισσότε-
ρον κρίμα ⋄

21 Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας τὰ˚ δῶρα αὐτῶν
2 εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους ⋄ εἶδεν δὲ καί˚ τινα χή-
3 ραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο˚ λεπτά ⋄ καὶ εἶπεν ἀλη-
θῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ˚ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων
4 ἔβαλεν ⋄ ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς
ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ˚ θεοῦ αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος
5 αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν ⋄ καί τινων λεγόν-
των περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κε-
6 κόσμηται εἶπεν ⋄ ταῦτα ἃ θεωρεῖτε ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν
αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται ⋄
7 ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες διδάσκαλε πότε οὖν ταῦτα
8 ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι ⋄ ὁ δὲ
εἶπεν βλέπετε μὴ πλανηθῆτε πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου λέγοντες ὅ̊τι ἐγώ εἰμι καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν
9 μὴ ὁ̊ὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν ⋄ ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέ-
μους καὶ ἀκαταστασίας μὴ πτοηθῆτε δεῖ γὰρ ταῦτα γενέ-
10 σθαι πρῶτον ἀλλ᾽ οὐκ εὐθέως τὸ τέλος ⋄ τότε ἔλεγεν αὐτοῖς
ἐγερθήσεται ἔθνος ἐ̊π̊ὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν ⋄
11 σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ˚ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔ-

v.44 T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.44** T*: υιος αυτου, V: αυτου υιος. **v.47** T*: ληψονται, V: λημψονται. **21. v.1** T*: τα δωρα αυτων εις το γαζοφυλακιον, V: εις το γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων. **v.2** TK: και τινα, M: τινα και, V: τινα. **v.2** T*: δυο λεπτα, V: λεπτα δυο. **v.3** T*: η πτωχη αυτη, V: αυτη η πτωχη. **v.4** T*: απαντες, V: παντες. **v.4** T*: του θεου, V: ∅. **v.4** T*: απαντα, V: παντα. **v.8** T*: οτι, V: ∅. **v.8** T*: ουν, V: ∅. **v.10** T*: επι, V: επ. **v.11** T*: κατα τοπους και, V: και κατα τοπους.

σονται φόβητρά τε καὶ σημεῖα° ἀπ᾽ οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται ◇
πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ᾽ ὑμᾶς τὰς χεῖρας 12
αὐτῶν καὶ διώξουσιν παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυ-
λακὰς ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀ-
νόματός μου ◇ ἀποβήσεται δὲ° ὑμῖν εἰς μαρτύριον ◇ θέσθε 13, 14
οὖν εἰς° τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾷν ἀπολογηθῆναι ◇
ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν ᾗ οὐ δυνήσονται 15
ἀντειπεῖν° οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν ◇
παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν° καὶ συγ- 16
γενῶν καὶ φίλων καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν ◇ καὶ ἔσεσθε 17
μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου ◇ καὶ θρὶξ ἐκ 18
τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται ◇ ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν 19
κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ◇ ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην 20
ὑπὸ στρατοπέδων τὴν ἱερουσαλὴμ τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν
ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς ◇ τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς 21
τὰ ὄρη καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν καὶ οἱ ἐν ταῖς
χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν ◇ ὅτι ἡμέραι ἐκδική- 22
σεως αὗταί εἰσιν τοῦ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ◇
οὐαὶ δὲ° ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν 23
ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς
γῆς καὶ ὀργὴ ἐν τῷ λαῷ τούτῳ ◇ καὶ πεσοῦνται στόματι 24
μαχαίρας καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα° τὰ ἔθνη καὶ
ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν ἄχρι πληρωθῶσιν
καιροὶ ἐθνῶν ◇ καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ 25
ἄστροις καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἠχούσης
θαλάσσης καὶ σάλου ◇ ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φό- 26
βου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ αἱ γὰρ
δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται ◇ καὶ τότε ὄψονται 27

---

v.11 T*: σημεια απ ουρανου, V: απ ουρανου σημεια. **v.12** TK: απαντων, MV: παντων. **v.12** T*: συναγωγας, V: τας συναγωγας. **v.12** T*: αγομενους, V: απαγομενους. **v.13** T*: δε, V: ∅. **v.14** T*: θεσθε, V: θετε. **v.14** T*: εις τας καρδιας, V: εν ταις καρδιαις. **v.15** T*: αντειπειν ουδε αντιστηναι παντες, V: αντιστηναι η αντειπειν απαντες. **v.16** TKV: αδελφων και συγγενων και φιλων, M: συγγενων και φιλων και αδελφων. **v.20** T*: την, V: ∅. **v.22** TK: πληρωθηναι, MV: πλησθηναι. **v.23** T*: δε, V: ∅. **v.23** T*: εν, V: ∅. **v.24** T*: μαχαιρας, V: μαχαιρης. **v.24** T*: παντα τα εθνη, V: τα εθνη παντα. **v.24** T*: αχρι, V: αχρι ου. **v.25** T*: εσται, V: εσονται. **v.25** T*: ηχουσης, V: ηχους.

τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνά-
28 μεως καὶ δόξης πολλῆς ⁘ ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι
ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν διότι ἐγγίζει ἡ
29 ἀπολύτρωσις ὑμῶν ⁘ καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς ἴδετε τὴν
30 συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα ⁘ ὅταν προβάλωσιν ἤδη βλέ-
ποντες ἀφ᾽ ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν ⁘
31 οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα γινώσκετε ὅτι
32 ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ⁘ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ
33 μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται ⁘ ὁ οὐ-
ρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ
34 παρέλθωσ̊ιν ⁘ προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρ̊υνθῶσιν
ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βι-
ωτικαῖς καὶ αἰφνίδιος˚ ἐφ᾽ ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ⁘
35 ὡς παγὶς γὰρ˚ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους
36 ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ⁘ ἀγρυπνεῖτε οὖ̊ν ἐν παντὶ
καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατ̊αξιωθῆτε ἐκφυγεῖν τ̊αῦτα πάντα τὰ
μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ
37 ἀνθρώπου ⁘ ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων τὰς δὲ
νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον
38 ἐλαιῶν ⁘ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ
ἀκούειν αὐτοῦ ⁘

22 Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα ⁘
2 καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέ-
3 λωσιν αὐτὸν ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν ⁘ εἰσῆλθεν δὲ ὁ˚ σα-
τανᾶς εἰς ἰούδαν τὸν ἐπ̊ικαλούμενον ἰσκαριώτην ὄντα ἐκ
4 τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα ⁘ καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς
ἀρχιερεῦσιν καὶ τ̊οῖς στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτὸν˚ παραδῷ αὐ-
5 τοῖς ⁘ καὶ ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι ⁘
6 καὶ ἐξωμολόγησεν καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι

---

v.33 T*: παρελθωσιν, V: παρελευσονται. **v.34** TK: βαρυνθωσιν, MV: βαρηθωσιν. **v.34** T*: αιφνιδιος εφ υμας επιστη, V: επιστη εφ υμας αιφνιδιος. **v.35** T*: γαρ επελευσεται, V: επεισελευσεται γαρ. **v.36** T*: ουν, V: δε. **v.36** T*: καταξιωθητε, V: κατισχυσητε. **v.36** TKV: ταυτα, M: ∅. **22. v.3** TK: ο, MV: ∅. **v.3** T*: επικαλουμενον, V: καλουμενον. **v.4** TK: τοις, MV: ∅. **v.4** T*: αυτον παραδω αυτοις, V: αυτοις παραδω αυτον.

αὐτὸν αὐτοῖς˚ ἄτερ ὄχλου ⁘ ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων 7
ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα ⁘ καὶ ἀπέστειλεν πέτρον καὶ 8
ἰωάννην εἰπὼν πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα
φάγωμεν ⁘ οἱ δὲ εἶπο̊ν αὐτῷ ποῦ θέλεις ἑτοιμάσω̊μεν ⁘ ὁ δὲ 9, 10
εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναν-
τήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων ἀκολου-
θήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν ο̊ὗ εἰσπορεύεται ⁘ καὶ ἐρεῖτε τῷ 11
οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας λέγει σοι ὁ διδάσκαλος ποῦ ἐστιν
τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω ⁘
κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγε̊ον μέγα ἐστρωμένον ἐκεῖ ἑτοι- 12
μάσατε ⁘ ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἴρηκεν̊ αὐτοῖς καὶ 13
ἡτοίμασαν τὸ πάσχα ⁘ καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα ἀνέπεσεν καὶ 14
οἱ δώδε̊κα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ ⁘ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἐ- 15
πιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ᾽ ὑμῶν πρὸ
τοῦ με παθεῖν ⁘ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκ̊έτι οὐ μὴ φάγω ἐξ˚ 16
αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ ⁘ καὶ 17
δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν λάβετε τοῦτο καὶ
διαμερίσατε ἑαυτο̊ῖς ⁘ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀ- 18
πὸ τοῦ γ̊εννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου̊ ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ ἔλθῃ ⁘ καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ 19
ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑ-
μῶν διδόμενον τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν ⁘ ὡσ- 20
αύτως˚ καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων τοῦτο τὸ
ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
ἐκχυν̊όμενον ⁘ πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ᾽ 21
ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης ⁘ καὶ˚ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πο- 22
ρεύεται˚ κατὰ τὸ ὡρισμένον πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ
δι᾽ οὗ παραδίδοται ⁘ καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑ- 23

---

v.6 T*: αυτοις ατερ οχλου, V: ατερ οχλου αυτοις. **v.9** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.9** TKV: ετοιμασωμεν, M: ετοιμασομεν. **v.10** T*: ου, V: εις ην. **v.12** T*: ανωγεον, V: αναγαιον. **v.13** T*: ειρηκεν, V: ειρηκει. **v.14** T*: δωδεκα, V: ∅. **v.16** T*: ουκετι, V: ∅. **v.16** T*: εξ αυτου, V: αυτο. **v.17** T*: εαυτοις, V: εις εαυτους. **v.18** TK: γεννηματος, M: γενηματος, V: νυν απο του γενηματος. **v.18** T*: οτου, V: ου. **v.20** T*: ωσαυτως και το ποτηριον, V: και το ποτηριον ωσαυτως. **v.20** T*: εκχυνομενον, V: εκχυννομενον. **v.22** T*: και ο μεν υιος, V: οτι ο υιος μεν. **v.22** T*: πορευεται κατα το ωρισμενον, V: κατα το ωρισμενον πορευεται.

αυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν ◈
24 ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι
25 μείζων ◈ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύ-
ουσιν αὐτῶν καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦν-
26 ται ◈ ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἀλλ᾽ ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γε̊νέσθω ὡς
27 ὁ νεώτερος καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν ◈ τίς γὰρ μεί-
ζων ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος ἐγὼ
28 δὲ εἰμι˚ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν ◈ ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ
29 διαμεμενηκότες μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου ◈ κἀγὼ
διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν ◈
30 ἵνα ἐσ̊θίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασι-
λείᾳ μου καὶ καθίση̊σθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες˚ τὰς δώδεκα
31 φυλὰς τοῦ ἰσραήλ ◈ εἶπεν˚ δὲ ὁ κύριος σίμων σίμων ἰδοὺ ὁ
32 σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον ◈ ἐγὼ δὲ
ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλε̊ίπῃ ἡ πίστις σου καὶ σὺ ποτε
33 ἐπιστρέψας στήριξο̊ν τοὺς ἀδελφούς σου ◈ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ
κύριε μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνα-
34 τον πορεύεσθαι ◈ ὁ δὲ εἶπεν λέγω σοι πέτρε οὐ μὴ˚ φωνήσει
σήμερον ἀλέκτωρ πρὶν˚ ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ˚ μὴ εἰδέναι με ◈
35 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βα̊λαντίου καὶ
πήρας καὶ ὑποδημάτων μή τινος ὑστερήσατε οἱ δὲ εἶπον˚
36 οὐδε̊νός ◈ εἶπεν ο̊ὖν αὐτοῖς ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βα̊λάντιον
ἀράτω ὁμοίως καὶ πήραν καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλη̊σάτω τὸ ἱμά-
37 τιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτ̊ω μάχαιραν ◈ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
ἔτ̊ι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοὶ τὸ καὶ με-
38 τὰ ἀνόμων ἐλογίσθη καὶ γὰρ τ̊ὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει ◈ οἱ δὲ
εἶπο̊ν κύριε ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἱκα-

---

v.26 T*: γενεσθω, V: γινεσθω. **v.27** T*: ειμι εν μεσω υμων, V: εν μεσω υμων ειμι. **v.30** T*: εσθιητε, V: εσθητε. **v.30** TK: καθισησθε, M: καθισεσθε, V: καθησεσθε. **v.30** T*: κρινοντες τας δωδεκα φυλας, V: τας δωδεκα φυλας κρινοντες. **v.31** T*: ειπεν δε ο κυριος, V: ∅. **v.32** TK: εκλειπη, MV: εκλιπη. **v.32** T*: στηριξον, V: στηρισον. **v.34** TK: μη φωνησει, M: μη φωνηση, V: φωνησει. **v.34** T*: πριν η, V: εως. **v.34** T*: απαρνηση μη ειδεναι με, V: με απαρνηση ειδεναι. **v.35** T*: βαλαντιου, V: βαλλαντιου. **v.35** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.35** TK: ουδενος, MV: ουθενος. **v.36** T*: ουν, V: δε. **v.36** T*: βαλαντιον, V: βαλλαντιον. **v.36** TKV: πωλησατω, M: πωλησει. **v.36** TKV: αγορασατω, M: αγορασει. **v.37** T*: ετι, V: ∅. **v.37** T*: τα, V: το. **v.38** T*: ειπον, V: ειπαν.

νόν ἐστιν ⁘ καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος 39
τῶν ἐλαιῶν ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ̊τοῦ ⁘
γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς προσεύχεσθε μὴ 40
εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν ⁘ καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ᾽ αὐτῶν 41
ὡσεὶ λίθου βολὴν καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο ⁘ λέγων 42
πάτερ εἰ βούλει παρενεγκεῖν° τὸ° ποτήριον τοῦτο ἀπ᾽ ἐ-
μοῦ πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν γ̊ενέσθω ⁘ ὤφθη 43
δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ̊᾽ οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν ⁘ καὶ γενό- 44
μενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο ἐγένετο° δὲ ὁ
ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν
γῆν ⁘ καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς ἐλθὼν πρὸς τοὺς 45
μαθητὰς εὗρεν° αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης ⁘ καὶ 46
εἶπεν αὐτοῖς τί καθεύδετε ἀναστάντες προσεύχεσθε ἵνα μὴ
εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν ⁘ ἔτι δὲ° αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄ- 47
χλος καὶ ὁ λεγόμενος ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο
αὐ̊τῶν καὶ ἤγγισεν τῷ ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν ⁘ ὁ° δὲ ἰησοῦς 48
εἶπεν αὐτῷ ἰούδα φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδως ⁘ ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπον° αὐτῷ 49
κύριε εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρ̊ᾳ ⁘ καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ 50
αὐτῶν τὸν° δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ° τὸ
οὖς τὸ δεξιόν ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἐᾶτε ἕως τού- 51
του καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐ̊τοῦ ἰάσατο αὐτόν ⁘ εἶπεν δὲ 52
ὁ° ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ᾽ αὐτὸν ἀρχιερεῖς
καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους ὡς ἐπὶ λῃστὴν
ἐξελ̊ήλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ⁘ καθ᾽ ἡμέραν ὄν- 53
τος μου μεθ᾽ ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ᾽
ἐμὲ ἀλλ᾽ αὕτη ὑμῶν° ἐστιν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκό-

v.39 T*: αυτου, V: ∅. **v.42** TM: παρενεγκειν, KV: παρενεγκε. **v.42** T*: το ποτηριον τουτο, V: τουτο το ποτηριον. **v.42** T*: γενεσθω, V: γινεσθω. **v.43** E: απ, D: απο του. **v.44** T*: εγενετο δε, V: και εγενετο. **v.45** TM: ευρεν αυτους κοιμωμενους, K: αυτου ευρεν αυτους κοιμωμενους, V: ευρεν κοιμωμενους αυτους. **v.47** T*: δε, V: ∅. **v.47** TK: αυτων, MV: αυτους. **v.48** T*: ο δε ιησους, V: ιησους δε. **v.49** T*: ειπον αυτω, V: ειπαν. **v.49** T*: μαχαιρα, V: μαχαιρη. **v.50** T*: τον δουλον του αρχιερεως, V: του αρχιερεως τον δουλον. **v.50** T*: αυτου το ους, V: το ους αυτου. **v.51** T*: αυτου, V: ∅. **v.52** T*: ο, V: ∅. **v.52** T*: εξεληλυθατε, V: εξηλθατε. **v.53** T*: υμων εστιν, V: εστιν υμων.

54 τους ⟡ συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν°
εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως ὁ δὲ πέτρος ἠκολούθει μακρό-
55 θεν ⟡ ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάν-
56 των αὐτῶν ἐκάθητο ὁ πέτρος ἐν° μέσῳ αὐτῶν ⟡ ἰδοῦσα δὲ
αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα
57 αὐτῷ εἶπεν καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν ⟡ ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν°
58 λέγων γύναι οὐκ οἶδα αὐτόν ⟡ καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν
αὐτὸν ἔφη καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ ὁ δὲ πέτρος εἶπεν ἄνθρωπε
59 οὐκ εἰμί ⟡ καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διϊ-
σχυρίζετο λέγων ἐπ᾽ ἀληθείας καὶ οὗτος μετ᾽ αὐτοῦ ἦν καὶ
60 γὰρ γαλιλαῖός ἐστιν ⟡ εἶπεν δὲ ὁ πέτρος ἄνθρωπε οὐκ οἶδα
ὃ λέγεις καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν
61 ὁ° ἀλέκτωρ ⟡ καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ πέτρῳ
καὶ ὑπεμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου ὡς εἶπεν
62 αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρίς ⟡ καὶ
63 ἐξελθὼν ἔξω ὁ° πέτρος ἔκλαυσεν πικρῶς ⟡ καὶ οἱ ἄνδρες
64 οἱ συνέχοντες τὸν° ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες ⟡ καὶ
περικαλύψαντες αὐτὸν ἔτυπτον° αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ
ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες προφήτευσον τίς ἐστιν ὁ παίσας
65 σε ⟡ καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν ⟡
66 καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λα-
οῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ
67 συνέδριον ἑαυτῶν λέγοντες ⟡ εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς εἰπὲ ἡμῖν
68 εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἐὰν ὑμῖν εἴπω οὐ μὴ πιστεύσητε ⟡ ἐὰν δὲ
69 καὶ ἐρωτήσω οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι° ἢ ἀπολύσητε ⟡ ἀπὸ
τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν
70 τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ ⟡ εἶπον δὲ πάντες σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς

---

v.54 T*: αυτον εις τον οικον, V: εις την οικιαν. **v.55** T*: αψαντων, V: περιαψαντων. **v.55** T*: αυτων, V: ∅. **v.55** T*: εν μεσω, V: μεσος. **v.57** T*: αυτον λεγων γυναι ουκ οιδα αυτον, V: λεγων ουκ οιδα αυτον γυναι. **v.58** T*: ειπεν, V: εφη. **v.60** TK: ο, MV: ∅. **v.61** T*: λογου, V: ρηματος. **v.61** T*: φωνησαι, V: φωνησαι σημερον. **v.62** T*: ο πετρος, V: ∅. **v.63** T*: τον ιησουν, V: αυτον. **v.64** T*: ετυπτον αυτου το προσωπον και επηρωτων αυτον, V: επηρωτων. **v.66** TKV: τε, M: ∅. **v.66** T*: ανηγαγον, V: απηγαγον. **v.66** TK: εαυτων, MV: αυτων. **v.67** T*: ειπε, V: ειπον. **v.68** T*: και, V: ∅. **v.68** T*: μοι η απολυσητε, V: ∅. **v.69** T*: νυν, V: νυν δε. **v.70** T*: ειπον, V: ειπαν.

τοῦ θεοῦ ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι ◦
οἱ δὲ εἶπον τί ἔτι χρείαν° ἔχομεν μαρτυρίας αὐτοὶ γὰρ ἠ- 71
κούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ ◦

Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγεν αὐτὸν ἐπὶ **23**
τὸν πιλάτον ◦ ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες τοῦ- 2
τον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος καὶ κωλύοντα καίσαρι°
φόρους διδόναι λέγοντα ἑαυτὸν χριστὸν βασιλέα εἶναι ◦ ὁ 3
δὲ πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
ἰουδαίων ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη σὺ λέγεις ◦ ὁ δὲ πι- 4
λάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους οὐδὲν
εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ ◦ οἱ δὲ ἐπίσχυον λέ- 5
γοντες ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν διδάσκων καθ᾽ ὅλης τῆς ἰου-
δαίας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἕως ὧδε ◦ πιλάτος δὲ 6
ἀκούσας γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος γαλιλαῖ-
ός ἐστιν ◦ καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας ἡρώδου ἐστὶν 7
ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς ἡρώδην ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν ἱερο-
σολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ◦ ὁ δὲ ἡρώδης ἰδὼν τὸν 8
ἰησοῦν ἐχάρη λίαν ἦν γὰρ θέλων° ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτὸν διὰ
τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν
ὑπ᾽ αὐτοῦ γινόμενον ◦ ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς 9
αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ ◦ εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρ- 10
χιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ ◦
ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐ- 11
τοῦ καὶ ἐμπαίξας περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέ-
πεμψεν αὐτὸν τῷ πιλάτῳ ◦ ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε πιλάτος° 12
καὶ ὁ ἡρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ᾽ ἀλλήλων προϋπῆρχον
γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς ◦ πιλάτος δὲ συγκαλε- 13
σάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν ◦

---

v.71 T*: ειπον, V: ειπαν. **v.71** T*: χρειαν εχομεν μαρτυριας, V: εχομεν μαρτυριας χρειαν. **23. v.1** TK: ηγαγεν, MV: ηγαγον. **v.2** T*: ευρομεν, V: ευραμεν. **v.2** T*: εθνος, V: εθνος ημων. **v.2** T*: καισαρι φορους διδοναι, V: φορους καισαρι διδοναι και. **v.3** T*: επηρωτησεν, V: ηρωτησεν. **v.5** T*: αρξαμενος, V: και αρξαμενος. **v.6** T*: γαλιλαιαν, V: ∅. **v.8** T*: θελων εξ ικανου, V: εξ ικανων χρονων θελων. **v.8** T*: πολλα, V: ∅. **v.11** T*: αυτον, V: αυτον [και]. **v.11** T*: αυτον, V: ∅. **v.12** T*: πιλατος και ο ηρωδης, V: ηρωδης και ο πιλατος. **v.12** T*: εαυτους, V: αυτους.

14 εἶπεν πρὸς αὐτοὺς προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦ-
τον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαὸν καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑ-
μῶν ἀνακρίνας ὀ̊ὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον
15 ὧν κατηγορεῖτε κατ᾽ αὐτοῦ ◇ ἀλλ᾽ οὐδὲ ἡρώδης ἀνέπεμψα°
γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐ-
16 στὶν πεπραγμένον αὐτῷ ◇ παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω ◇
17, 18 ἀνάγκην° δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα ◇ ἀν-
έκραξᾶν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες αἶρε τοῦτον ἀπόλυσον δὲ
19 ἡμῖν τ̊ὸν βαραββᾶν ◇ ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν
20 τῇ πόλει καὶ φόνον βεβλημένος° εἰς φυλακήν ◇ πάλιν ο̊ὖν
21 ὁ πιλάτος προσεφώνησεν̊ θέλων ἀπολῦσαι τὸν ἰησοῦν ◇ οἱ
22 δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες σταύρωσον° σταύρωσον αὐτόν ◇ ὁ
δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτοὺς τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗ-
τος οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ παιδεύσας οὖν
23 αὐτὸν ἀπολύσω ◇ οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτού-
μενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν
24 καὶ° τῶν ἀρχιερέων ◇ ὁ° δὲ πιλάτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ
25 αἴτημα αὐτῶν ◇ ἀπέλυσεν δὲ αὐτ̊οῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φό-
νον βεβλημένον εἰς τ̊ὴν φυλακὴν ὃν ᾐτοῦντο τὸν δὲ ἰησοῦν
26 παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν ◇ καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν ἐ-
πιλαβόμενοι σίμωνός° τινος κυρηναίου τοῦ ἐρχομένου ἀπ᾽
ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ ἰ-
27 ησοῦ ◇ ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυ-
28 ναικῶν αἳ κ̊αὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν ◇ στραφεὶς
δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ ἰησοῦς εἶπεν θυγατέρες ἱερουσαλὴμ μὴ
κλαίετε ἐπ᾽ ἐμὲ πλὴν ἐφ᾽ ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑ-
29 μῶν ◇ ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν μακάριαι αἱ
στεῖραι καὶ κ̊οιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἐ-

v.14 T*: ουδεν, V: ουθεν. **v.15** T*: ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον, V: ανεπεμψεν γαρ αυτον προς ημας. **v.17** T*: αναγκην . . . ενα, V: ∅. **v.18** T*: ανεκραξαν, V: ανεκραγον. **v.18** TKV: τον, M: ∅. **v.19** T*: βεβλημενος εις φυλακην, V: βληθεις εν τη φυλακη. **v.20** T*: ουν, V: δε. **v.20** T*: προσεφωνησεν, V: προσεφωνησεν αυτοις. **v.21** T*: σταυρωσον σταυρωσον, V: σταυρου σταυρου. **v.23** T*: και των αρχιερεων, V: ∅. **v.24** T*: ο δε, V: και. **v.25** TK: αυτοις, MV: ∅. **v.25** T*: την, V: ∅. **v.26** TK: σιμωνος τινος κυρηναιου του ερχομενου, M: σιμωνος τινος κυρηναιου ερχομενου, V: σιμωνα τινα κυρηναιον ερχομενον. **v.27** T*: και, V: ∅. **v.29** T*: κοιλιαι, V: αι κοιλιαι.

θήλἀσαν ⁘ τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν πέσετε ἐφ᾽ ἡμᾶς 30
καὶ τοῖς βουνοῖς καλύψατε ἡμᾶς ⁘ ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ 31
ταῦτα ποιοῦσιν ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται ⁘ ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι 32
δύο° κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι ⁘ καὶ ὅτε ἀπ̊ῆλθον 33
ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον κρανίον ἐκεῖ ἐσταύρωσαν
αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀ-
ριστερῶν ⁘ ὁ δὲ ἰησοῦς ἔλεγεν πάτερ ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ 34
οἴδασιν τί ποιοῦσιν διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβα-
λον κλῆρον̊ ⁘ καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν ἐξεμυκτήριζον 35
δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν° αὐτοῖς λέγοντες ἄλλους ἔσωσεν σω-
σάτω ἑαυτὸν εἰ οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ° τοῦ θεοῦ ἐκλεκτός ⁘
ἐνέπαιζὁν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι κἀὶ 36
ὄξος προσφέροντες αὐτῷ ⁘ καὶ λέγοντες εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς 37
τῶν ἰουδαίων σῶσον σεαυτόν ⁘ ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμ- 38
μένη° ἐπ᾽ αὐτῷ γράμμασιν ἑλληνικοῖς καὶ ρωμαϊκοῖς καὶ
ἑβραϊκοῖς οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ⁘ εἷς δὲ τῶν 39
κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων ἐ̊ἰ σὺ
εἶ ὁ χριστὸς σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς ⁘ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕ- 40
τερος ἐπετίμα° αὐτῷ λέγων οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεὸν ὅτι ἐν
τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ ⁘ καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως ἄξια γὰρ ὧν 41
ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπρα-
ξεν ⁘ καὶ ἔλεγεν τ̊ῷ ἰησοῦ μνήσθητί μου κύρ̊ιε ὅταν° ἔλθῃς 42
ἐν τῇ βασιλείᾳ σου ⁘ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ° ἰησοῦς ἀμὴν° λέγω 43
σοι σήμερον μετ᾽ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ ⁘ ἦν° δὲ ὡσεὶ 44
ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας
ἐνν̊άτης ⁘ καὶ° ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέ- 45
τασμα τοῦ ναοῦ μέσον ⁘ καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ ἰη- 46

v.29 T*: εθηλασαν, V: εθρεψαν. **v.32** T*: δυο κακουργοι, V: κακουργοι δυο. **v.33** T*: απηλθον, V: ηλθον. **v.34** T*: κληρον, V: κληρους. **v.35** T*: συν αυτοις, V: ∅. **v.35** T*: ο του θεου, V: του θεου ο. **v.36** T*: ενεπαιζον, V: ενεπαιξαν. **v.36** T*: και, V: ∅. **v.38** T*: γεγραμμενη επ αυτω γραμμασιν ελληνικοις και ρωμαικοις και εβραικοις ουτος εστιν ο βασιλευς των ιουδαιων, V: επ αυτω ο βασιλευς των ιουδαιων ουτος. **v.39** T*: ει, V: ουχι. **v.40** T*: επετιμα αυτω λεγων, V: επιτιμων αυτω εφη. **v.42** T*: τω, V: ∅. **v.42** T*: κυριε, V: ∅. **v.42** T*: οταν ελθης εν τη βασιλεια, V: οταν ελθης εις την βασιλειαν, D: εν τη ημερα της ελευσεως σου. **v.43** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.43** T*: αμην λεγω σοι, V: αμην σοι λεγω, D: θαρσει. **v.44** T*: ην δε, V: και ην ηδη. **v.44** TK: εννατης, MV: ενατης. **v.45** T*: και εσκοτισθη ο ηλιος και εσχισθη, V: του ηλιου εκλιποντος εσχισθη δε.

σοῦς εἶπεν πάτερ εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά
47 μου καὶ˚ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν ◈ ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος
τὸ γενόμενον ἐδόξασεν τὸν θεὸν λέγων ὄντως ὁ ἄνθρωπος
48 οὗτος δίκαιος ἦν ◈ καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι
ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην θεωροῦντες τὰ γενόμενα τύπτον-
49 τες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον ◈ εἱστήκεισαν δὲ πάντες
οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν καὶ γυναῖκες αἱ συνακολου-
50 θήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ὁρῶσαι ταῦτα ◈ καὶ ἰδοὺ
ἀνὴρ ὀνόματι ἰωσὴφ βουλευτὴς ὑπάρχων ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ
51 δίκαιος ◈ οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ
τῇ πράξει αὐτῶν ἀπὸ ἀριμαθαίας πόλεως τῶν ἰουδαίων ὃς
52 καὶ˚ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ◈ οὗ-
53 τος προσελθὼν τῷ πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ ◈ καὶ
καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν
54 μνήματι λαξευτῷ οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω˚ οὐδεὶς κείμενος ◈ καὶ
55 ἡμέρα ἦν παρασκευὴ καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν ◈ κατακο-
λουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι
αὐτῷ˚ ἐκ τῆς γαλιλαίας ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐ-
56 τέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ◈ ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώ-
ματα καὶ μύρα καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν
ἐντολήν ◈

24 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον˚ ἐπὶ τὸ
μνῆμα φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα καί˚ τινες σὺν αὐ-
2 ταῖς ◈ εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνη-
3 μείου ◈ καὶ˚ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου
4 ἰησοῦ ◈ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου
καὶ ἰδοὺ δύο˚ ἄνδρες ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν˚ ἀ-

v.46 T*: παραθησομαι, V: παρατιθεμαι. **v.46** T*: και ταυτα, V: τουτο δε. **v.47** T*: εκατονταρχος, V: εκατονταρχης. **v.47** T*: εδοξασεν, V: εδοξαζεν. **v.48** T*: θεωρουντες, V: θεωρησαντες. **v.48** T*: εαυτων, V: ∅. **v.49** T*: αυτου, V: αυτω απο. **v.49** T*: συνακολουθησασαι, V: συνακολουθουσαι. **v.50** T*: ανηρ, V: [και] ανηρ. **v.51** T*: και προσεδεχετο και αυτος, V: προσεδεχετο. **v.53** T*: αυτο, V: ∅. **v.53** T*: αυτο, V: αυτον. **v.53** T*: ουδεπω ουδεις, V: ουδεις ουπω. **v.54** T*: παρασκευη, V: παρασκευης. **v.54** TKV: και, M: ∅. **v.55** TK: και, M: ∅, V: αι. **v.55** T*: αυτω εκ της γαλιλαιας, V: εκ της γαλιλαιας αυτω. **24. v.1** TK: βαθεος, MV: βαθεως. **v.1** T*: ηλθον επι το μνημα, V: επι το μνημα ηλθον. **v.1** T*: και τινες συν αυταις, V: ∅. **v.3** T*: και εισελθουσαι, V: εισελθουσαι δε. **v.4** T*: διαπορεισθαι, V: απορεισθαι. **v.4** TK: δυο ανδρες, MV: ανδρες δυο. **v.4** T*: εσθησεσιν αστραπτουσαις, V: εσθητι αστραπτουση.

στραπτούσαις ⬦ ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινου- 5
σῶν τὸ˚ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν εἶπὸν πρὸς αὐτὰς τί ζητεῖτε
τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν ⬦ οὐκ ἔστιν ὧδε ἀλλ̊᾽ ἠγέρθη 6
μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ⬦ λέγων 7
ὅτι˚ δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀν-
θρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀναστῆναι ⬦ καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ ⬦ καὶ ὑ- 8, 9
ποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα
τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς ⬦ ἦσαν δὲ ἡ μαγδαληνὴ 10
μαρία καὶ ἰωάννα καὶ μαρία ἰακ̊ώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν
αὐταῖς αἳ̊ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα ⬦ καὶ ἐφά- 11
νησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα α̊ὐτῶν καὶ ἠ-
πίστουν αὐταῖς ⬦ ὁ δὲ πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνη- 12
μεῖον καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμ̊ενα μόνα καὶ
ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός ⬦ καὶ ἰδοὺ δύο 13
ἐξ αὐτῶν ἦσαν˚ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην
ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ ἱερουσαλὴμ ᾗ ὄνομα
ἐμμαούς ⬦ καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάν- 14
των τῶν συμβεβηκότων τούτων ⬦ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν 15
αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς ὁ˚ ἰησοῦς ἐγγίσας συνε-
πορεύετο αὐτοῖς ⬦ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ 16
μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν ⬦ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τίνες οἱ λόγοι 17
οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες καί
ἐ̊στε σκυθρωποί ⬦ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ˚ εἷς ᾧ ὄνομα κλεόπας 18
εἶπεν πρὸς αὐτὸν σὺ μόνος παροικεῖς ἐ̊ν ἱερουσαλὴμ καὶ
οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ⬦
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ποῖα οἱ δὲ εἶπὸν αὐτῷ τὰ περὶ ἰησοῦ τοῦ 19
ναζω̊ραίου ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ
λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ ⬦ ὅπως τε 20

v.5 T*: το προσωπον, V: τα προσωπα. **v.5** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.6** T*: αλλ, V: αλλα. **v.7** T*: οτι δει τον υιον του ανθρωπου, V: τον υιον του ανθρωπου οτι δει. **v.10** T*: ιακωβου, V: η ιακωβου. **v.10** T*: αι, V: ∅. **v.11** T*: αυτων, V: ταυτα. **v.12** T*: κειμενα, V: ∅. **v.13** T*: ησαν πορευομενοι εν αυτη τη ημερα, V: εν αυτη τη ημερα ησαν πορευομενοι. **v.15** T*: ο, V: ∅. **v.17** T*: εστε, V: εσταθησαν. **v.18** T*: ο εις ω ονομα, V: εις ονοματι. **v.18** TK: εν, MV: ∅. **v.19** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.19** T*: ναζωραιου, V: ναζαρηνου.

παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς
21 κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν ⁘ ἡμεῖς δὲ ἠλπίζο-
μεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν ἰσραὴλ ἀλλά
γε σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον
22 ἀφ᾽ οὗ ταῦτα ἐγένετο ⁘ ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν
23 ἐξέστησαν ἡμᾶς γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον ⁘ καὶ
μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν
24 ἀγγέλων ἑωρακέναι οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν ⁘ καὶ ἀπῆλθόν
τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον καὶ εὗρον οὕτως κα-
25 θὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον ⁘ καὶ αὐτὸς
εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ
26 πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται ⁘ οὐχὶ ταῦτα
ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ ⁘
27 καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφη-
τῶν διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ
28 ἑαυτοῦ ⁘ καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο καὶ
29 αὐτὸς προσεποιεῖτο° πορρωτέρω πορεύεσθαι ⁘ καὶ παρεβι-
άσαντο αὐτὸν λέγοντες μεῖνον μεθ᾽ ἡμῶν ὅτι πρὸς ἑσπέραν
ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἡ° ἡμέρα καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μεῖναι σὺν
30 αὐτοῖς ⁘ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ᾽ αὐτῶν
λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς ⁘
31 αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐπέγνωσαν αὐ-
32 τὸν καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ᾽ αὐτῶν ⁘ καὶ εἶπον πρὸς
ἀλλήλους οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν ὡς ἐ-
λάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς ⁘
33 καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ
καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐ-
34 τοῖς ⁘ λέγοντας ὅτι ἠγέρθη° ὁ κύριος ὄντως καὶ ὤφθη σί-
35 μωνι ⁘ καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη
36 αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου ⁘ ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούν-

v.21 T*: συν, V: και συν. **v.21** T*: σημερον, V: ∅. **v.22** T*: ορθριαι, V: ορθριναι. **v.27** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.27** T*: διηρμηνευεν, V: διερμηνευσεν. **v.28** T*: προσεποιειτο πορρωτερω, V: προσεποιησατο πορρωτερον. **v.29** T*: η, V: ηδη η. **v.32** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.32** T*: και, V: ∅. **v.33** T*: συνηθροισμενους, V: ηθροισμενους. **v.34** T*: ηγερθη ο κυριος οντως, V: οντως ηγερθη ο κυριος.

των αὐτὸς ὁ˚ ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς
εἰρήνη ὑμῖν ◈ πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδό- 37
κουν πνεῦμα θεωρεῖν ◈ καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί τεταραγμένοι 38
ἐστὲ καὶ διατὶ διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς˚ καρδίαις
ὑμῶν ◈ ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι αὐ- 39
τὸς˚ ἐγώ εἰμι ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε ὅτι πνεῦμα σάρκα
καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα ◈ καὶ τοῦτο 40
εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ◈ ἔτι δὲ 41
ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν
αὐτοῖς ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε ◈ οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰ- 42
χθύος ὀπτοῦ μέρος καὶ˚ ἀπὸ μελισσίου κηρίου ◈ καὶ λαβὼν 43
ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν ◈ εἶπεν δὲ αὐτοῖς οὗτοι οἱ λόγοι οὓς 44
ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν ὅτι δεῖ πληρωθῆναι
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ μωσέως καὶ προφήταις
καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ ◈ τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν 45
τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς ◈ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέ- 46
γραπται καὶ˚ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι
ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ◈ καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι 47
αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη
ἀρξάμενον ἀπὸ ἱερουσαλήμ ◈ ὑμεῖς δέ˚ ἐστε μάρτυρες τού- 48
των ◈ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός 49
μου ἐφʼ ὑμᾶς ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἱερουσαλὴμ
ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν˚ ἐξ ὕψους ◈ ἐξήγαγεν δὲ αὐ- 50
τοὺς ἔξω ἕως εἰς βηθανίαν καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ
εὐλόγησεν αὐτούς ◈ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐ- 51
τοὺς διέστη ἀπʼ αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν ◈ καὶ 52
αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ
μετὰ χαρᾶς μεγάλης ◈ καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ αἰ- 53
νοῦντες˚ καὶ εὐλογοῦντες τὸν θεὸν ἀμήν ◈

v.36 T*: ο ιησους, V: ∅. **v.38** TK: διατι, MV: δια τι. **v.38** T*: ταις καρδιαις, V: τη καρδια. **v.39** T*: αυτος εγω ειμι, V: εγω ειμι αυτος. **v.40** T*: επεδειξεν, V: εδειξεν. **v.42** T*: και απο μελισσιου κηριου, V: ∅. **v.44** T*: αυτοις, V: προς αυτους. **v.44** T*: λογοι, V: λογοι μου. **v.44** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.44** T*: προφηταις, V: τοις προφηταις. **v.46** T*: και ουτως εδει, V: ∅. **v.47** T*: και, V: εις. **v.47** T*: αρξαμενον, V: αρξαμενοι. **v.48** T*: δε εστε, V: ∅. **v.49** T*: ιερουσαλημ, V: ∅. **v.49** T*: δυναμιν εξ υψους, V: εξ υψους δυναμιν. **v.50** T*: εις, V: προς. **v.53** T: διαπαντος, KMV: δια παντος. **v.53** T*: αινουντες και, V: ∅. **v.53** T*: αμην, V: ∅.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ
ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ°

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ
2, 3 θεὸς ἦν ὁ λόγος ⟡ οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν ⟡ πάντα
δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγο-
4 νεν ⟡ ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων ⟡
5 καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέ-
6 λαβεν ⟡ ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ ὄνομα
7 αὐτῷ ἰωάννης ⟡ οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν ἵνα μαρτυρήσῃ
8 περὶ τοῦ φωτὸς ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι᾽ αὐτοῦ ⟡ οὐκ ἦν
9 ἐκεῖνος τὸ φῶς ἀλλ᾽ ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός ⟡ ἦν τὸ
φῶς τὸ ἀληθινὸν ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς
10 τὸν κόσμον ⟡ ἐν τῷ κόσμῳ ἦν καὶ ὁ κόσμος δι᾽ αὐτοῦ ἐγέ-
11 νετο καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω ⟡ εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν καὶ
12 οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον ⟡ ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν ἔδω-
κεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν
13 εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ⟡ οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος
σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ᾽ ἐκ θεοῦ ἐγεννήθη-
14 σαν ⟡ καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν καὶ
ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ
15 πατρὸς πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας ⟡ ἰωάννης μαρτυρεῖ
περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων οὗτος ἦν ὃν εἶπον ὁ ὀ-
πίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν ὅτι πρῶτός
16 μου ἦν ⟡ κα̊ὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐ-
17 λάβομεν καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος ⟡ ὅτι ὁ νόμος διὰ μωσ̊έως
ἐδόθη ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ἐγένετο ⟡
18 θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε ὁ° μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς
19 τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος ἐξηγήσατο ⟡ καὶ αὕτη ἐ-
στὶν ἡ μαρτυρία τοῦ ἰωάννου ὅτε ἀπέστειλαν̊ οἱ ἰουδαῖοι

T: ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, K: ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, MV: ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ. **1. v.16** T*: και, V: οτι. **v.17** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.18** T*: ο μονογενης υιος, V: μονογενης θεος. **v.19** T*: απεστειλαν, V: απεστειλαν [προς αυτον].

ἐξ ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ λευΐτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν
σὺ τίς εἶ ⟐ καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο καὶ ὡμολό- 20
γησεν ὅτι οὐκ° εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός ⟐ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν 21
τί οὖν ἠλίας° εἶ σὺ καὶ λέγει οὐκ εἰμὶ ὁ προφήτης εἶ σὺ
καὶ ἀπεκρίθη οὔ ⟐ εἶπο̊ν οὖν αὐτῷ τίς εἶ ἵνα ἀπόκρισιν δῶ- 22
μεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ ⟐ ἔφη ἐγὼ 23
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου κα-
θὼς εἶπεν ἠσαΐας ὁ προφήτης ⟐ καὶ ὁ̊ἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν 24
ἐκ τῶν φαρισαίων ⟐ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπο̊ν αὐτῷ τί 25
οὖν βαπτίζεις εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ χριστὸς οὔτ̊ε ἠλίας οὔτ̊ε ὁ προ-
φήτης ⟐ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰωάννης λέγων ἐγὼ βαπτίζω ἐν 26
ὕδατι μέσος δὲ° ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε ⟐ αὐτός° 27
ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν
οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑπο-
δήματος ⟐ ταῦτα ἐν βηθαβαρ̊ᾶ ἐγένετο πέραν τοῦ ἰορδάνου 28
ὅπου ἦν ἰ̊ωάννης βαπτίζων ⟐ τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ° ἰωάν- 29
νης τὸν ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει ἴδε ὁ ἀμνὸς
τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου ⟐ οὗτός ἐστιν 30
π̊ερὶ οὗ ἐγὼ εἶπον ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν
μου γέγονεν ὅτι πρῶτός μου ἦν ⟐ κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτὸν 31
ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῇ τῷ ἰσραὴλ διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τ̊ῷ
ὕδατι βαπτίζων ⟐ καὶ ἐμαρτύρησεν ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέ- 32
αμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσ̊εὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ
καὶ ἔμεινεν ἐπ᾽ αὐτόν ⟐ κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτὸν ἀλλ᾽ ὁ πέμ- 33
ψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι ἐκεῖνός μοι εἶπεν ἐφ ὃν ἂν ἴδῃς
τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ᾽ αὐτὸν οὗτός ἐστιν ὁ
βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ ⟐ κἀγὼ ἑώρακα καὶ μεμαρτύ- 34
ρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ⟐ τῇ ἐπαύριον πάλιν 35
εἱστήκει ὁ ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο ⟐ καὶ 36

---

v.20 T*: ουκ ειμι εγω, V: εγω ουκ ειμι. **v.21** T*: ηλιας ει συ, V: συ ηλιας ει. **v.22** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.24** T*: οι, V: ∅. **v.25** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.25** T*: ουτε, V: ουδε. **v.26** T*: δε, V: ∅. **v.27** T*: αυτος εστιν ο οπισω μου ερχομενος ος εμπροσθεν μου γεγονεν ου εγω ουκ ειμι, V: ο οπισω μου ερχομενος ου ουκ ειμι [εγω]. **v.28** TK: βηθαβαρα, MV: βηθανια. **v.28** T*: ιωαννης, V: ο ιωαννης. **v.29** TK: ο ιωαννης, MV: ∅. **v.30** T*: περι, V: υπερ. **v.31** T*: τω, V: ∅. **v.32** T*: ωσει, V: ως.

ἐμβλέψας τῷ ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θε-
37 οῦ ◈ καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ˚ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος καὶ
38 ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ ◈ στραφεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς καὶ θεασά-
μενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς τί ζητεῖτε οἱ δὲ
εἶπο̊ν αὐτῷ ῥαββὶ ὃ λέγεται ἑρμ̊ηνευόμενον διδάσκαλε ποῦ
39 μένεις ◈ λέγει αὐτοῖς ἔρχεσθε καὶ ἴδετε˚ ἦλθον καὶ εἶδο̊ν
ποῦ μένει καὶ παρ᾽ αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὥρα
40 δὲ˚ ἦν ὡς δεκάτη ◈ ἦν ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου
εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ ἰωάννου καὶ ἀκο-
41 λουθησάντων αὐτῷ ◈ εὑρίσκει οὗτος πρῶτος̊ τὸν ἀδελφὸν
τὸν ἴδιον σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ εὑρήκαμεν τὸν μεσ̊σίαν
42 ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον ὁ˚ χριστός ◈ κα̊ὶ ἤγαγεν αὐτὸν
πρὸς τὸν ἰησοῦν ἐμβλέψας δὲ˚ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἶπεν σὺ εἶ
σίμων ὁ υἱὸς ἰωνᾶ̊ σὺ κληθήσῃ κηφᾶς ὃ ἑρμηνεύεται πέ-
43 τρος ◈ τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ˚ ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν γα-
λιλαίαν καὶ εὑρίσκει φίλιππον καὶ λέγει αὐτ̊ῷ ἀκολούθει
44 μοι ◈ ἦν δὲ ὁ φίλιππος ἀπὸ βηθσαϊδὰ ἐκ τῆς πόλεως ἀν-
45 δρέου καὶ πέτρου ◈ εὑρίσκει φίλιππος τὸν ναθαναὴλ καὶ
λέγει αὐτῷ ὃν ἔγραψεν μωσ̊ῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται
εὑρήκαμεν ἰησοῦν τ̊ὸν υἱὸν τοῦ ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ ναζαρέτ̊ ◈
46 καὶ εἶπεν αὐτῷ ναθαναὴλ ἐκ ναζαρὲτ̊ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶ-
47 ναι λέγει αὐτῷ φ̊ίλιππος ἔρχου καὶ ἴδε ◈ εἶδεν ὁ ἰησοῦς τὸν
ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ ἴδε
48 ἀληθῶς ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν ◈ λέγει αὐτῷ να-
θαναὴλ πόθεν με γινώσκεις ἀπεκρίθη ὁ˚ ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτῷ πρὸ τοῦ σε φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν
49 εἶδόν σε ◈ ἀπεκρίθη ναθαναὴλ˚ καὶ λέγει αὐτῷ ῥαββὶ σὺ εἶ

---

v.37 T*: αυτου οι δυο μαθηται, V: οι δυο μαθηται αυτου. **v.38** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.38** T*: ερμηνευομενον, V: μεθερμηνευομενον. **v.39** T*: ιδετε ηλθον, V: οψεσθε ηλθαν ουν. **v.39** T*: ειδον, V: ειδαν. **v.39** TK: δε, MV: ∅. **v.41** T*: πρωτος, V: πρωτον. **v.41** TKV: μεσσιαν, M: μεσιαν. **v.41** TK: ο, MV: ∅. **v.42** T*: και, V: ∅. **v.42** TK: δε, MV: ∅. **v.42** T*: ιωνα, V: ιωαννου. **v.43** TK: ο ιησους, MV: ∅. **v.43** TK: αυτω, MV: αυτω ο ιησους. **v.45** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.45** T*: τον, V: ∅. **v.45** TMV: ναζαρετ, K: ναζαρεθ. **v.46** TMV: ναζαρετ, K: ναζαρεθ. **v.46** T*: φιλιππος, V: [ο] φιλιππος. **v.48** TK: ο, MV: ∅. **v.49** T*: ναθαναηλ και λεγει αυτω, V: αυτω ναθαναηλ.

ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ σὺ˚ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ ⬦ ἀπεκρίθη 50
ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εἶπόν σοι ε̊ἶδόν σε ὑποκάτω τῆς
συκῆς πιστεύεις μείζω τούτων ὄψε̊ι ⬦ καὶ λέγει αὐτῷ ἀμὴν 51
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀπ᾽˚ ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα
καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνον-
τας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ⬦

Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν κανᾷ τῆς γα- **2**
λιλαίας καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ ἰησοῦ ἐκεῖ ⬦ ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ 2
ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον ⬦ καὶ ὑστερή- 3
σαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν οἶνον
οὐκ ἔχουσιν ⬦ λέγ̊ει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς τί ἐμοὶ καὶ σοὶ γύναι 4
οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου ⬦ λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακό- 5
νοις ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν ποιήσατε ⬦ ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι˚ 6
λίθιναι ἓ̊ξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν ἰουδαίων χω-
ροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς ⬦ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς 7
γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω ⬦
καὶ λέγει αὐτοῖς ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλί- 8
νῳ κ̊αὶ ἤνεγκαν ⬦ ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ 9
οἶνον γεγενημένον καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστὶν οἱ δὲ διάκο-
νοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ
ἀρχιτρίκλινος ⬦ καὶ λέγει αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν 10
καλὸν οἶνον τίθησιν καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν τότ̊ε τὸν ἐλάσσω
σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι ⬦ ταύτην ἐποίησεν 11
τ̊ὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ ἰησοῦς ἐν κανᾷ τῆς γαλιλαίας καὶ
ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ⬦ μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς καπ̊ερναοὺμ αὐτὸς 12
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας ⬦ καὶ ἐγγὺς ἦν 13
τὸ πάσχα τῶν ἰουδαίων καὶ ἀνέβη εἰς ἱεροσόλυμα ὁ ἰησοῦς ⬦
καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ 14

v.49 T*: συ ει ο βασιλευς, V: συ βασιλευς ει. **v.50** T*: ειδον, V: οτι ειδον. **v.50** T*: οψει, V: οψη. **v.51** T*: απ αρτι, V: ∅. **2. v.4** T*: λεγει, V: [και] λεγει. **v.6** T*: υδριαι λιθιναι εξ κειμεναι κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων, V: λιθιναι υδριαι εξ κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων κειμεναι. **v.8** T*: και, V: οι δε. **v.10** T*: τοτε, V: ∅. **v.11** T*: την, V: ∅. **v.12** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ.

15 περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους ◊ καὶ ποιή-
σας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ
τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν
16 τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέσ̊τρεψεν ◊ καὶ τοῖς τὰς πε-
ριστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν μὴ ποιεῖτε
17 τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου ◊ ἐμνήσθησαν
δὲ° οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστὶν ὁ ζῆλος τοῦ οἴ-
18 κου σου κατ̊έφαγέν με ◊ ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι καὶ
19 εἶπο̊ν αὐτῷ τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι ταῦτα ποιεῖς ◊ ἀ-
πεκρίθη ὁ° ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον
20 καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν ◊ εἶπο̊ν οὖν οἱ ἰουδαῖοι
τεσσα̊ράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκ̊οδομήθη ὁ ναὸς οὗτος καὶ
21 σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν ◊ ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ
22 τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ ◊ ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν
ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτ̊οῖς καὶ
23 ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ᾧ° εἶπεν ὁ ἰησοῦς ◊ ὡς
δὲ ἦν ἐν̊ ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ πολλοὶ ἐπί-
στευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα
24 ἃ ἐποίει ◊ αὐτὸς δὲ ὁ° ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑα̊υτὸν αὐτοῖς
25 διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας ◊ καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα
τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί
ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ◊

3 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν φαρισαίων νικόδημος ὄνομα
2 αὐτῷ ἄρχων τῶν ἰουδαίων ◊ οὗτος ἦλθεν πρὸς τὸν° ἰησοῦν
νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ ῥαββὶ οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλή-
λυθας διδάσκαλος οὐδεὶς γὰρ ταῦτα° τὰ σημεῖα δύναται
3 ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ ◊ ἀπεκρίθη
ὁ° ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ἐὰν μή τις
γεννηθῇ ἄνωθεν οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ◊

---

v.15 T*: ανεστρεψεν, V: ανετρεψεν. **v.17** T*: δε, V: ∅. **v.17** TK: κατεφαγεν, MV: καταφαγεται. **v.18** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.19** TK: ο, MV: ∅. **v.20** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.20** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.20** T*: ωκοδομηθη, V: οικοδομηθη. **v.22** TK: αυτοις, MV: ∅. **v.22** T*: ω, V: ον. **v.23** TK: εν, MV: εν τοις. **v.24** T*: ο, V: ∅. **v.24** T*: εαυτον, V: αυτον. **3. v.2** TK: τον ιησουν, MV: αυτον. **v.2** T*: ταυτα τα σημεια δυναται, V: δυναται ταυτα τα σημεια. **v.3** T*: ο, V: ∅.

λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νικόδημος πῶς δύναται ἄνθρωπος γεν- 4
νηθῆναι γέρων ὢν μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς
αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι ⁘ ἀπεκρίθη ὁ˚ ἰ- 5
ησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος
καὶ πνεύματος οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ ⁘ τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν καὶ τὸ 6
γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστιν ⁘ μὴ θαυμά- 7
σῃς ὅτι εἶπόν σοι δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν ⁘ τὸ πνεῦμα 8
ὅπου θέλει πνεῖ καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις ἀλλ᾽ οὐκ
οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γε-
γεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος ⁘ ἀπεκρίθη νικόδημος καὶ 9
εἶπεν αὐτῷ πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι ⁘ ἀπεκρίθη ὁ˚ ἰ- 10
ησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ ἰσραὴλ καὶ
ταῦτα οὐ γινώσκεις ⁘ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λα- 11
λοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν καὶ τὴν μαρτυρίαν
ἡμῶν οὐ λαμβάνετε ⁘ εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πι- 12
στεύετε πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε ⁘ καὶ 13
οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καταβὰς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ˚ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ ⁘ καὶ κα- 14
θὼς μωσ̊ῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ οὕτως ὑψωθῆναι
δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ⁘ ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς˚ αὐτὸν 15
μὴ ἀπόληται ἀλλ᾽ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον ⁘ οὕτως γὰρ ἠγάπησεν 16
ὁ θεὸς τὸν κόσμον ὥστε τὸν υἱὸν αὐ̊τοῦ τὸν μονογενῆ ἔ-
δωκεν ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ᾽ ἔχῃ
ζωὴν αἰώνιον ⁘ οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐ̊τοῦ εἰς 17
τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον ἀλλ᾽ ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος
δι᾽ αὐτοῦ ⁘ ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται ὁ δὲ μὴ πι- 18
στεύων ἤδη κέκριται ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ ⁘ αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις ὅτι τὸ 19
φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι
μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς ἦν γὰρ πονηρὰ˚ αὐτῶν τὰ ἔργα ⁘

v.5 TK: ο, MV: ∅. **v.10** TK: ο, MV: ∅. **v.13** T*: ο ων εν τω ουρανω, V: ∅. **v.14** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.15** T*: εις αυτον μη αποληται αλλ, V: εν αυτω. **v.16** T*: αυτου, V: ∅. **v.17** T*: αυτου, V: ∅. **v.19** T*: πονηρα αυτων, V: αυτων πονηρα.

20 πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται
21 πρὸς τὸ φῶς ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ ⁘ ὁ δὲ ποιῶν
τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ
22 τὰ ἔργα ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμένα ⁘ μετὰ ταῦτα ἦλθεν
ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἰουδαίαν γῆν καὶ
23 ἐκεῖ διέτριβεν μετ᾽ αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν ⁘ ἦν δὲ καὶ ἰώάννης
βαπτίζων ἐν αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ σαλεἰμ ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν
24 ἐκεῖ καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο ⁘ οὔπω γὰρ ἦν βε-
25 βλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ ἰωάννης ⁘ ἐγένετο οὖν ζήτησις
ἐκ τῶν μαθητῶν ἰωάννου μετὰ ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ ⁘
26 καὶ ἦλθον πρὸς τὸν ἰωάννην καὶ εἶπὸν αὐτῷ ῥαββὶ ὃς ἦν
μετὰ σοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας ἴδε οὗ-
27 τος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν ⁘ ἀπεκρίθη
ἰωάννης καὶ εἶπεν οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν̊
28 ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ⁘ αὐτοὶ ὑμεῖς
μο̊ι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον ο̊ὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστὸς ἀλλ᾽ ὅτι
29 ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου ⁘ ὁ ἔχων τὴν νύμ-
φην νυμφίος ἐστὶν ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ἑστηκὼς καὶ
ἀκούων αὐτοῦ χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου
30 αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται ⁘ ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν
31 ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι ⁘ ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων
ἐστὶν ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστιν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ
32 ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν ⁘ κα̊ὶ ὃ
ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ τὴν μαρτυρίαν
33 αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει ⁘ ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσ-
34 φράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν ⁘ ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ
θεὸς τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν
35 ὁ˚ θεὸς τὸ πνεῦμα ⁘ ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν καὶ πάντα
36 δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ⁘ ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει
ζωὴν αἰώνιον ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζω̊ὴν ἀλλ᾽ ἡ
ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ᾽ αὐτόν ⁘

v.23 T*: ιωαννης, V: ο ιωαννης. **v.23** TKV: σαλειμ, M: σαλημ. **v.25** TK: ιουδαιων, MV: ιουδαιου. **v.26** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.27** T*: ουδεν, V: ουδε εν. **v.28** TKV: μοι, M: ∅. **v.28** T*: ουκ, V: [οτι] ουκ. **v.32** T*: και, V: ∅. **v.34** T*: ο θεος, V: ∅. **v.36** TKV: ζωην, M: την ζωην.

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι ὅτι ἰη- **4**
σοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ ἰωάννης ⟐ καί- 2
τοιγε ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ᾽ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⟐
ἀφῆκεν τὴν ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν γαλιλαίαν ⟐ 3
ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς σαμαρείας ⟐ ἔρχεται οὖν 4, 5
εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας λεγομένην συχὰρ πλησίον τοῦ χω-
ρίου ὃ ἔδωκεν ἰακὼβ ἰώσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ⟐ ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ 6
τοῦ ἰακὼβ ὁ οὖν ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐ-
καθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη ⟐ ἔρχεται 7
γυνὴ ἐκ τῆς σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ λέγει αὐτῇ ὁ ἰη-
σοῦς δός μοι πιεῖν ⟐ οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθει- 8
σαν εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν ⟐ λέγει οὖν αὐτῷ 9
ἡ γυνὴ ἡ σαμαρεῖτις πῶς σὺ ἰουδαῖος ὢν παρ᾽ ἐμοῦ πιεῖν
αἰτεῖς οὔσης° γυναικὸς σαμαρείτιδος οὐ γὰρ συγχρῶνται
ἰουδαῖοι σαμαρεῖταις ⟐ ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ εἰ 10
ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι δός
μοι πιεῖν σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν ⟐
λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ κύριε οὔτε ἄντλημα ἔχεις καὶ τὸ φρέαρ 11
ἐστὶν βαθὺ πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν ⟐ μὴ σὺ μείζων 12
εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἰακὼβ ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ καὶ
αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα
αὐτοῦ ⟐ ἀπεκρίθη ὁ° ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ πᾶς ὁ πίνων 13
ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν ⟐ ὃς δ᾽ ἂν πίῃ ἐκ τοῦ 14
ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα
ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδα-
τος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον ⟐ λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ 15
κύριε δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι
ἐνθάδε ἀντλεῖν ⟐ λέγει αὐτῇ ὁ° ἰησοῦς ὕπαγε φώνησον τὸν 16
ἄνδρα σοῦ καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε ⟐ ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν 17

4. v.1 T*: κυριος, V: ιησους. **v.3** TKV: παλιν, M: ∅. **v.5** T*: ιωσηφ, V: [τω] ιωσηφ. **v.6** T*: ωσει, V: ως. **v.7** T*: πιειν, V: πειν. **v.9** T*: σαμαρειτις, V: σαμαριτις. **v.9** T*: πιειν, V: πειν. **v.9** T*: ουσης γυναικος σαμαρειτιδος, V: γυναικος σαμαριτιδος ουσης. **v.9** T*: σαμαρειταις, V: σαμαριταις. **v.10** T*: πιειν, V: πειν. **v.13** TK: ο, MV: ∅. **v.14** T*: διψηση, V: διψησει. **v.15** TK: ερχωμαι, M: ερχομαι, V: διερχωμαι. **v.16** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.17** T*: ειπεν, V: ειπεν αυτω.

οὐκ ἔχω ἄνδρα λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς καλῶς εἶπας ὅτι ἄν-
18 δρα οὐκ ἔχω ✧ πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες καὶ νῦν ὃν ἔχεις
19 οὐκ ἔστιν σου ἀνὴρ τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας ✧ λέγει αὐτῷ ἡ
20 γυνὴ κύριε θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ ✧ οἱ πατέρες ἡμῶν
ἐν τούτῳ˚ τῷ ὄρει προσεκύνησαν καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν
21 ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ˚ προσκυνεῖν ✧ λέγει
αὐτῇ ὁ ἰησοῦς γύναι˚ πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε
οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε
22 τῷ πατρί ✧ ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε ἡμεῖς προσκυ-
νοῦμεν ὃ οἴδαμεν ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐστίν ✧
23 ἀλλ˚ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνη-
ταὶ προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ καὶ
γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ✧
24 πνεῦμα ὁ θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύ-
25 ματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν ✧ λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ οἶδα
ὅτι μεσ̊σίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος χριστὸς ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖ-
26 νος ἀναγγελεῖ ἡμῖν π̊άντα ✧ λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς ἐγώ είμι
27 ὁ λαλῶν σοι ✧ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθ̊ον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ
ἐθαύμασ̊αν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει οὐδεὶς μέντοι εἶπεν
28 τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ᾽ αὐτῆς ✧ ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν
αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει τοῖς ἀν-
29 θρώποις ✧ δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέν μοι πάντα ὅσα
30 ἐποίησα μήτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός ✧ ἐξῆλθον ο̊ὖν ἐκ τῆς
31 πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν ✧ ἐν δὲ˚ τῷ μεταξὺ ἠρώτων
32 αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες ῥαββὶ φάγε ✧ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς
33 ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε ✧ ἔλεγον οὖν οἱ
34 μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους μήτ̊ις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν ✧ λέ-
γει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα πο̊ιῶ τὸ θέλημα
35 τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον ✧ οὐχ ὑ-

---

v.20 TK: τουτω τω ορει, MV: τω ορει τουτω. **v.20** T*: δει προσκυνειν, V: προσκυνειν δει. **v.21** T*: γυναι πιστευσον μοι, V: πιστευε μοι γυναι. **v.23** T*: αλλ, V: αλλα. **v.25** TKV: μεσσιας, M: μεσιας. **v.25** T*: παντα, V: απαντα. **v.27** T*: ηλθον, V: ηλθαν. **v.27** T*: εθαυμασαν, V: εθαυμαζον. **v.30** TK: ουν, MV: ∅. **v.31** T*: δε, V: ∅. **v.33** TK: μητις, MV: μη τις. **v.34** T*: ποιω, V: ποιησω.

μεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνόν̊ ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται
ἰδοὺ λέγω ὑμῖν ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσα-
σθε τὰς χώρας ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμὸν ἤδη ⋄ κα̊ὶ 36
ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν
αἰώνιον ἵνα κα̊ὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων ⋄ ἐν 37
γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ˚ ἀληθινὸς ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπεί-
ρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων ⋄ ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ 38
οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε ἄλλοι κεκοπιάκασιν καὶ ὑμεῖς εἰς
τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε ⋄ ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης 39
πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν σαμαρ̊ειτῶν διὰ τὸν λό-
γον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι εἶπέν μοι πάντα ὅ̊σα
ἐποίησα ⋄ ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ σαμαρ̊εῖται ἠρώτων 40
αὐτὸν μεῖναι παρ᾽ αὐτοῖς καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας ⋄
καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ ⋄ τῇ 41, 42
τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύ-
ομεν αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν
ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ˚ χριστός ⋄ μετὰ δὲ τὰς δύο 43
ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ˚ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γαλιλαίαν ⋄
αὐτὸς γὰρ ὁ˚ ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ 44
πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει ⋄ ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν γαλιλαίαν 45
ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ γαλιλαῖοι πάντα ἑωρακότες ἃ˚ ἐποίησεν
ἐν ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν
ἑορτήν ⋄ ἦλθεν οὖν ὁ˚ ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν κανᾶ τῆς γα- 46
λιλαίας ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον καὶ ἦν τις βασιλικὸς
οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν καπ̊ερναούμ ⋄ οὗτος ἀκούσας ὅτι ἰη- 47
σοῦς ἥκει ἐκ τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν γαλιλαίαν ἀπῆλθεν πρὸς
αὐτὸν καὶ ἠρώτα αὐτ̊ὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν
υἱὸν ἤ̊μελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν ⋄ εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς 48
αὐτὸν ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε οὐ μὴ πιστεύσητε ⋄
λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικὸς κύριε κατάβηθι πρὶν ἀποθα- 49

v.35 TK: τετραμηνον, MV: τετραμηνος. **v.36** T*: και, V: ∅. **v.37** TM: ο, KV: ∅. **v.39** T*: σαμαρειτων, V: σαμαριτων. **v.39** T*: οσα, V: α. **v.40** T*: σαμαρειται, V: σαμαριται. **v.42** T*: ο χριστος, V: ∅. **v.43** T*: και απηλθεν, V: ∅. **v.44** T*: ο, V: ∅. **v.45** T*: α, V: οσα. **v.46** TK: ο ιησους παλιν, M: παλιν ο ιησους, V: παλιν. **v.46** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.47** T*: αυτον, V: ∅. **v.47** TKV: ημελλεν, M: εμελλεν.

50 νεῖν τὸ παιδίον μου ✧ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς πορεύου ὁ υἱός
σου ζῇ καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ° εἶπεν αὐ-
51 τῷ ἰησοῦς καὶ ἐπορεύετο ✧ ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος οἱ
δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν° αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες
52 ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ ✧ ἐπύθετο οὖν παρ°° αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν
ᾗ κομψότερον ἔσχεν καὶ° εἶπον αὐτῷ ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδό-
53 μην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός ✧ ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ
54 καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη ✧ τοῦτο πάλιν
δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς ἰουδαίας
εἰς τὴν γαλιλαίαν ✧

5 Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων καὶ ἀνέβη ὁ° ἰησοῦς
2 εἰς ἱεροσόλυμα ✧ ἔστιν δὲ ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προ-
βατικῇ κολυμβήθρα ἡ ἐπιλεγομένη ἑβραϊστὶ βηθεσδὰ πέντε
3 στοὰς ἔχουσα ✧ ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀ-
σθενούντων τυφλῶν χωλῶν ξηρῶν ἐκδεχομένων° τὴν τοῦ
4 ὕδατος κίνησιν ✧ ἄγγελος° γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν
τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσεν τὸ ὕδωρ ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς
μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κα-
5 τείχετο νοσήματι ✧ ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριακονταοκτὼ
6 ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ✧ τοῦτον ἰδὼν ὁ ἰησοῦς κατακείμε-
νον καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει λέγει αὐτῷ θέλεις
7 ὑγιὴς γενέσθαι ✧ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν κύριε ἄνθρω-
πον οὐκ ἔχω ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλλῃ με εἰς τὴν
κολυμβήθραν ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ ἄλλος πρὸ ἐμοῦ κατα-
8 βαίνει ✧ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἔγειραι ἆρον τὸν κράββατόν
9 σου καὶ περιπάτει ✧ καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρω-

---

v.50 T*: και, V: ∅. **v.50** T*: ω, V: ον. **v.50** TK: ιησους, MV: ο ιησους. **v.51** T*: απηντησαν αυτω και απηγγειλαν, V: υπηντησαν αυτω. **v.51** T*: σου, V: αυτου. **v.52** T*: παρ αυτων την ωραν, V: την ωραν παρ αυτων. **v.52** T*: και ειπον, V: ειπαν ουν. **v.52** T*: χθες, V: εχθες. **v.53** T*: οτι, V: ∅. **v.54** T*: τουτο, V: τουτο [δε]. **5. v.1** TKV: εορτη, M: η εορτη. **v.1** T*: ο, V: ∅. **v.2** T*: βηθεσδα, V: βηθζαθα. **v.3** T*: πολυ, V: ∅. **v.3** T*: εκδεχομενων την του υδατος κινησιν, V: ∅. **v.4** T*: αγγελος . . . νοσηματι, V: ∅. **v.5** T: τριακονταοκτω, KM: τριακοντα και οκτω, V: τριακοντα [και] οκτω. **v.5** T*: ασθενεια, V: ασθενεια αυτου. **v.7** TK: βαλλη, MV: βαλη. **v.8** T*: εγειραι, V: εγειρε. **v.8** T*: κραββατον, V: κραβαττον.

πος καὶ ἦρεν τὸν κράβ̊βατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει ἦν δὲ
σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ◈ ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι τῷ 10
τεθεραπευμένῳ σάββατόν ἐστιν οὐ̊κ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν
κράβ̊βατον ◈ ἀ̊πεκρίθη αὐτοῖς ὁ ποιήσας με ὑγιῆ ἐκεῖνός 11
μοι εἶπεν ἆρον τὸν κράβ̊βατόν σου καὶ περιπάτει ◈ ἠρώτη- 12
σαν οὖ̊ν αὐτὸν τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι ἆ̊ρον τὸν°
κράββατόν σου καὶ περιπάτει ◈ ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐ- 13
στιν ὁ γὰρ ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ ◈ μετὰ 14
ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ
ἴδε ὑγιὴς γέγονας μηκέτι ἁμάρτανε ἵνα μὴ χεῖρόν τί° σοι
γένηται ◈ ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλεν τοῖς ἰουδαί- 15
οις ὅτι ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ ◈ καὶ διὰ τοῦτο 16
ἐδίωκον τὸν° ἰησοῦν οἱ ἰουδαῖοι καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖ-
ναι ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ ◈ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίνατο 17
αὐτοῖς ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται κἀγὼ ἐργάζομαι ◈
διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι 18
ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλε-
γεν τὸν θεὸν ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ ◈ ἀπεκρίνατο οὖν ὁ 19
ἰησοῦς καὶ εἶ̊πεν αὐτοῖς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ δύναται
ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐδὲν ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα
ποιοῦντα ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως
ποιεῖ ◈ ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν 20
αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα
ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε ◈ ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νε- 21
κροὺς καὶ ζωοποιεῖ οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ ◈
οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν 22
δέδωκεν τῷ υἱῷ ◈ ἵνα πάντες τιμῶσιν τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶ- 23
σιν τὸν πατέρα ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν
πέμψαντα αὐτόν ◈ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον 24
μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώ-

v.9 T*: κραββατον, V: κραβαττον. **v.10** T*: ουκ, V: και ουκ. **v.10** T*: κραββατον, V: κραβαττον σου. **v.11** T*: απεκριθη, V: ο δε απεκριθη. **v.11** T*: κραββατον, V: κραβαττον. **v.12** T*: ουν, V: ∅. **v.12** T*: τον κραββατον σου, V: ∅. **v.14** T*: τι σοι, V: σοι τι. **v.16** T*: τον ιησουν οι ιουδαιοι και εζητουν αυτον αποκτειναι, V: οι ιουδαιοι τον ιησουν. **v.19** T*: ειπεν, V: ελεγεν.

νιον καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ
25 θανάτου εἰς τὴν ζωήν ⸭ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται
ὥρα καὶ νῦν ἐστιν ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσον̊ται τῆς φωνῆς τοῦ
26 υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσον̊ται ⸭ ὥσπερ γὰρ ὁ
πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ οὕτως ἔδωκεν° καὶ τῷ υἱῷ ζω-
27 ὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ ⸭ καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ κα̊ὶ κρίσιν
28 ποιεῖν ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν ⸭ μὴ θαυμάζετε τοῦτο ὅτι
ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσον̊ται
29 τῆς φωνῆς αὐτοῦ ⸭ καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιή-
σαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς
30 ἀνάστασιν κρίσεως ⸭ οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ᾿ ἐμαυτοῦ
οὐδὲν καθὼς ἀκούω κρίνω καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐ-
στὶν ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ
31 πέμψαντός με πατ̊ρός ⸭ ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ
32 ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής ⸭ ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρ-
τυρῶν περὶ ἐμοῦ καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία
33 ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ⸭ ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς ἰωάννην
34 καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ ⸭ ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώ-
που τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς
35 σωθῆτε ⸭ ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων ὑ-
μεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλια̊θῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ
36 αὐτοῦ ⸭ ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ ἰωάννου τὰ
γὰρ ἔργα ἃ ἔδ̊ωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτὰ αὐτὰ
τὰ ἔργα ἃ ἐγ̊ὼ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με
37 ἀπέσταλκεν ⸭ καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ αὐ̊τὸς μεμαρτύρη-
κεν περὶ ἐμοῦ οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε° πώποτε οὔτε
38 εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε ⸭ καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μέ-
νοντα° ἐν ὑμῖν ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος τούτῳ ὑμεῖς οὐ
39 πιστεύετε ⸭ ἐρ̊ευνᾶτε τὰς γραφὰς ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐ-

v.25 T*: ακουσονται, V: ακουσουσιν. **v.25** T*: ζησονται, V: ζησουσιν. **v.26** T*: εδωκεν και τω υιω, V: και τω υιω εδωκεν. **v.27** T*: και, V: ∅. **v.28** T*: ακουσονται, V: ακουσουσιν. **v.30** T*: πατρος, V: ∅. **v.35** TK: αγαλλιασθηναι, MV: αγαλλιαθηναι. **v.36** T*: εδωκεν, V: δεδωκεν. **v.36** T*: εγω, V: ∅. **v.37** T*: αυτος, V: εκεινος. **v.37** T*: ακηκοατε πωποτε, V: πωποτε ακηκοατε. **v.38** T*: μενοντα εν υμιν, V: εν υμιν μενοντα. **v.39** T*: ερευνατε, V: ερaυνατε.

ταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι
περὶ ἐμοῦ ⬦ καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με ἵνα ζωὴν ἔχητε ⬦ 40
δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω ⬦ ἀλλ᾽ ἔγνωκα ὑμᾶς ὅτι 41, 42
τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ⬦ ἐγὼ ἐλήλυθα 43
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου καὶ οὐ λαμβάνετέ με ἐὰν
ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ ἐκεῖνον λήψεσθε ⬦ πῶς 44
δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνον-
τες καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε ⬦ μὴ 45
δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα ἔστιν
ὁ κατηγορῶν ὑμῶν μωσῆς εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε ⬦ εἰ γὰρ 46
ἐπιστεύετε μωσῇ ἐπιστεύετε ἂν ἐμοὶ περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος
ἔγραψεν ⬦ εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε πῶς 47
τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε ⬦

Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς **6**
γαλιλαίας τῆς τιβεριάδος ⬦ καὶ˚ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πο- 2
λὺς ὅτι ἑώρων˚ αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούν-
των ⬦ ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ˚ ἰησοῦς καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο 3
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ⬦ ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα ἡ ἑορ- 4
τὴ τῶν ἰουδαίων ⬦ ἐπάρας οὖν ὁ˚ ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς 5
καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λέγει
πρὸς ˚τὸν φίλιππον πόθεν ἀγοράσ˚ομεν ἄρτους ἵνα φάγω-
σιν οὗτοι ⬦ τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτὸν αὐτὸς γὰρ ᾔ- 6
δει τί ἔμελλεν ποιεῖν ⬦ ἀπεκρίθη αὐτῷ φίλιππος διακοσίων 7
δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα ἕκαστος αὐ˚τῶν
βραχύ τι λάβῃ ⬦ λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀν- 8
δρέας ὁ ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου ⬦ ἔστιν παιδάριον ἓν˚ ὧδε 9
ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια ἀλλὰ ταῦτα
τί ἐστιν εἰς τοσούτους ⬦ εἶπεν δὲ˚ ὁ ἰησοῦς ποιήσατε τοὺς 10
ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ ἀ-

---

v.42 T*: αλλ, V: αλλα. **v.43** T*: ληψεσθε, V: λημψεσθε. **v.45** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.46** T*: μωση, V: μωυσει. **6. v.2** T*: και ηκολουθει, V: ηκολουθει δε. **v.2** T*: εωρων αυτου, V: εθεωρουν. **v.3** T*: ο, V: ∅. **v.5** T*: ο ιησους τους οφθαλμους, V: τους οφθαλμους ο ιησους. **v.5** T*: τον, V: ∅. **v.5** T*: αγορασομεν, V: αγορασωμεν. **v.7** T*: φιλιππος, V: [ο] φιλιππος. **v.7** T*: αυτων, V: ∅. **v.9** T*: εν ωδε ο, V: ωδε ος. **v.10** T*: δε, V: ∅.

νέπεσὸν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ⟡
11 ἔλαβεν δὲ° τοὺς ἄρτους ὁ ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας διέδω-
κεν τοῖς° μαθηταῖς οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις ὁμοίως
12 καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον ⟡ ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν
λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα
13 κλάσματα ἵνα μή τι ἀπόληται ⟡ συνήγαγον οὖν καὶ ἐγέμι-
σαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν
14 κριθίνων ἃ ἐπερίσσευσὲν τοῖς βεβρωκόσιν ⟡ οἱ οὖν ἄνθρω-
ποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὁ° ἰησοῦς ἔλεγον ὅτι οὗτός
15 ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὃ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον ⟡ ἰ-
ησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐ-
τὸν ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν° βασιλέα ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ
16 ὄρος αὐτὸς μόνος ⟡ ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο κατέβησαν οἱ μα-
17 θηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ⟡ καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον
ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς καπερναοὺμ καὶ σκοτία
18 ἤδη ἐγεγόνει καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς ⟡ ἥ
19 τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο ⟡ ἐληλα-
κότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν
τὸν ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ
20 πλοίου γινόμενον καὶ ἐφοβήθησαν ⟡ ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς ἐγώ
21 εἰμι μὴ φοβεῖσθε ⟡ ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον
καὶ εὐθέως τὸ° πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον ⟡
22 τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ἰ-
δὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο° εἰς
ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον ἀλλὰ μόνοι οἱ
23 μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον ⟡ ἄλλα δὲ° ἦλθεν πλοιάρια ἐκ τι-
βεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαρι-

v.10 T*: ανεπεσον, V: ανεπεσαν. **v.10** T*: ωσει, V: ως. **v.11** T*: δε, V: ουν. **v.11** T*: τοις μαθηταις οι δε μαθηται, V: ∅. **v.13** T*: επερισσευσεν, V: επερισσευσαν. **v.14** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.15** T*: αυτον, V: ∅. **v.15** TKV: παλιν, M: ∅. **v.17** T*: το, V: ∅. **v.17** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.17** T*: ουκ, V: ουπω. **v.18** T*: διηγειρετο, V: διεγειρετο. **v.19** TK: εικοσιπεντε, MV: εικοσι πεντε. **v.21** T*: το πλοιον εγενετο, V: εγενετο το πλοιον. **v.22** T*: ιδων, V: ειδον. **v.22** T*: εκεινο εις ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου, V: ∅. **v.22** T*: πλοιαριον, V: πλοιον. **v.23** T*: δε, V: ∅. **v.23** T*: πλοιαρια, V: πλοια[ρια].

στήσαντος τοῦ κυρίου ⬦ ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι ἰησοῦς 24
οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐνέβησαν κα̊ὶ αὐτοὶ
εἰς τὰ πλοῖα̊ καὶ ἦλθον εἰς καπ̊ερναοὺμ ζητοῦντες τὸν ἰη-
σοῦν ⬦ καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ 25
ῥαββὶ πότε ὧδε γέγονας ⬦ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς καὶ εἶ- 26
πεν ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα
ἀλλ᾽ ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε ⬦ ἐργάζε- 27
σθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν
μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν
δώσει τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός ⬦ εἶπον οὖν 28
πρὸς αὐτὸν τί ποιο̊ῦμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ⬦
ἀπεκρίθη ὁ° ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον 29
τοῦ θεοῦ ἵνα πιστεύσ̊ητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος ⬦ εἶπον 30
οὖν αὐτῷ τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύ-
σωμέν σοι τί ἐργάζῃ ⬦ οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον 31
ἐν τῇ ἐρήμῳ καθώς ἐστιν γεγραμμένον ἄρτον ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν ⬦ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς 32
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μωσ̊ῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν ⬦ ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν 33
ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ ⬦
εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν κύριε πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον 34
τοῦτον ⬦ εἶπεν δὲ° αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς 35
ζωῆς ὁ ἐρχόμενος πρός μ̊ε οὐ μὴ πεινάσῃ καὶ ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσ̊ῃ πώποτε ⬦ ἀλλ᾽ εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑ- 36
ωράκατέ με καὶ οὐ πιστεύετε ⬦ πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ 37
πρὸς ἐμὲ ἥξει καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός μ̊ε οὐ μὴ ἐκβάλω
ἔξω ⬦ ὅτι καταβέβηκα ἐκ̊ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέ- 38
λημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με ⬦ τοῦτο 39
δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατ̊ρὸς ἵνα πᾶν ὃ δέ-

---

v.24 TK: και, MV: ∅. **v.24** T*: πλοια, V: πλοιαρια. **v.24** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.28** T: ποιουμεν, KMV: ποιωμεν. **v.29** TK: ο, M: ∅, V: [ο]. **v.29** T*: πιστευσητε, V: πιστευητε. **v.32** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.35** T*: δε, V: ∅. **v.35** T*: με, V: εμε. **v.35** T*: διψηση, V: διψησει. **v.37** T*: με, V: εμε. **v.38** T*: εκ, V: απο. **v.39** T*: πατρος, V: ∅.

δωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ̊ ἐν̊ τῇ
40 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ◊ τοῦτο δέ° ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός°
με ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ
ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τ̊ῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ◊
41 ἐγόγγυζον οὖν οἱ ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν ἐγώ εἰμι ὁ
42 ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ◊ καὶ ἔλεγον οὐχ οὗτός
ἐστιν ἰησοῦς ὁ υἱὸς ἰωσήφ οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα πῶς ο̊ὖν λέγει οὗτ̊ος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
43 καταβέβηκα ◊ ἀπεκρίθη οὖν° ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς μὴ
44 γογγύζετε μετ᾽ ἀλλήλων ◊ οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με
ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτὸν καὶ° ἐγὼ ἀ-
45 ναστήσω αὐτὸν τ̊ῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ◊ ἔστιν γεγραμμένον ἐν
τοῖς προφήταις καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ τ̊οῦ θεοῦ πᾶς
ο̊ὖν ὁ ἀκούσ̊ας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρός
46 μ̊ε ◊ οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις° ἑώρακεν εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ
47 θεοῦ οὗτος ἑώρακεν τὸν πατέρα ◊ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
48 ὁ πιστεύων εἰς° ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ◊ ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος
49 τῆς ζωῆς ◊ οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ° μάννα ἐν τῇ ἐρή-
50 μῳ καὶ ἀπέθανον ◊ οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
51 καταβαίνων ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ ◊ ἐγώ
εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς ἐάν τις φά-
γῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσετ̊αι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ὁ ἄρτος
δὲ ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σάρξ μού ἐστιν ἣν° ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς
52 τοῦ κόσμου ζωῆς ◊ ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ ἰου-
δαῖοι λέγοντες πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα̊
53 φαγεῖν ◊ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πί-
54 ητε αὐτοῦ τὸ αἷμα οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς ◊ ὁ τρώγων

---

v.39 TKV: αυτο, M: αυτον. **v.39** TK: εν, M: ∅, V: [εν]. **v.40** T*: δε, V: γαρ. **v.40** T*: πεμψαντος με, V: πατρος μου. **v.40** T*: τη, V: [εν] τη. **v.42** T*: ουν, V: νυν. **v.42** T*: ουτος, V: ∅. **v.43** T*: ουν ο, V: ∅. **v.44** T*: και εγω, V: καγω. **v.44** TK: τη, MV: εν τη. **v.45** TK: του, MV: ∅. **v.45** T*: ουν, V: ∅. **v.45** TKV: ακουσας, M: ακουων. **v.45** T*: με, V: εμε. **v.46** T*: τις εωρακεν, V: εωρακεν τις. **v.47** T*: εις εμε, V: ∅. **v.49** T*: το μαννα εν τη ερημω, V: εν τη ερημω το μαννα. **v.51** T*: ζησεται, V: ζησει. **v.51** T*: ην εγω δωσω, V: ∅. **v.52** T*: σαρκα, V: σαρκα [αυτου].

μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον
καὶ˚ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ◇ ἡ γὰρ σάρξ 55
μου ἀλήθως ἐστιν βρῶσις καὶ τὸ αἷμά μου ἀλήθως ἐστιν
πόσις ◇ ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα 56
ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ ◇ καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν 57
πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος
ζήσεται δι᾽ ἐμέ ◇ οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ˚ τοῦ οὐρανοῦ 58
καταβὰς οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν˚ τὸ μάννα καὶ
ἀπέθανον ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ◇
ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν καπερναούμ ◇ πολ- 59, 60
λοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπὸν σκληρός
ἐστιν οὗτος˚ ὁ λόγος τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν ◇ εἰδὼς δὲ 61
ὁ ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει ◇ ἐὰν οὖν 62
θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ
πρότερον ◇ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν ἡ σὰρξ οὐκ ὠ- 63
φελεῖ οὐδὲν τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λάλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ
ζωή ἐστιν ◇ ἀλλ᾽ εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν ᾔδει 64
γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς
ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν ◇ καὶ ἔλεγεν διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑ- 65
μῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον
αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός μου ◇ ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον˚ τῶν 66
μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκ˚ ἔτι μετ᾽ αὐτοῦ πε-
ριεπάτουν ◇ εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς τοῖς δώδεκα μὴ καὶ ὑμεῖς 67
θέλετε ὑπάγειν ◇ ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ σίμων πέτρος κύριε 68
πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις ◇ καὶ 69
ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς˚ ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ◇ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ˚ ἰησοῦς οὐκ 70
ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβο-

v.54 T*: και εγω, V: καγω. **v.55** T*: αληθως, V: αληθης. **v.57** T*: ζησεται, V: ζησει. **v.58** T*: εκ του, V: εξ. **v.58** T*: υμων το μαννα, V: ∅. **v.58** T*: ζησεται, V: ζησει. **v.59** T*: καπερναουμ, V: καφαρναουμ. **v.60** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.60** T*: ουτος ο λογος, V: ο λογος ουτος. **v.63** T*: λαλω, V: λελαληκα. **v.65** T*: μου, V: ∅. **v.66** T*: απηλθον των μαθητων αυτου, V: [εκ] των μαθητων αυτου απηλθον. **v.66** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.68** T*: ουν, V: ∅. **v.69** T*: χριστος ο υιος του θεου του ζωντος, V: αγιος του θεου. **v.70** TKV: ο ιησους, M: ∅.

71 λός ἐστιν ✧ ἔλεγεν δὲ τὸν ἰούδαν σίμωνος ἰσκαριώτη̊ν οὗτος
γὰρ ἤμελλεν° αὐτὸν παραδιδόναι εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα ✧
7 Καὶ περιεπάτει° ὁ ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ γαλιλαίᾳ οὐ
γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ περιπατεῖν ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ
2 ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι ✧ ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων
3 ἡ σκηνοπηγία ✧ εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ἰουδαίαν ἵνα καὶ οἱ
4 μαθηταί σου θεωρήσωσιν° τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς ✧ οὐδεὶς
γὰρ ἐν° κρυπτῷ τι ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι
5 εἰ ταῦτα ποιεῖς φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ ✧ οὐδὲ γὰρ
6 οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν ✧ λέγει οὖν αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν ὁ δὲ καιρὸς ὁ
7 ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος ✧ οὐ δύναται ὁ κόσμος μι-
σεῖν ὑμᾶς ἐμὲ δὲ μισεῖ ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ
8 ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν ✧ ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν
ταύτ̊ην ἐγὼ οὔπ̊ω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην ὅτι ὁ°
9 καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται ✧ ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτο̊ῖς
10 ἔμεινεν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ✧ ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐ-
τοῦ τότε° καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν οὐ φανερῶς ἀλλ̊᾽
11 ὡς ἐν κρυπτῷ ✧ οἱ οὖν ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ
12 καὶ ἔλεγον ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος ✧ καὶ γογγυσμὸς πολὺς° πε-
ρὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθός ἐστιν
13 ἄλλοι δὲ° ἔλεγον οὒ ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον ✧ οὐδεὶς μέντοι
παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων ✧
14 ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη ὁ° ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν
15 καὶ ἐδίδασκεν ✧ καὶ° ἐθαύμαζον οἱ ἰουδαῖοι λέγοντες πῶς
16 οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώς ✧ ἀπεκρίθη̊ αὐτοῖς

v.71 T*: ισκαριωτην, V: ισκαριωτου. **v.71** TK: ημελλεν αυτον παραδιδοναι εις ων, M: εμελλεν αυτον παραδιδοναι εις ων, V: εμελλεν παραδιδοναι αυτον εις. **7. v.1** T*: περιεπατει ο ιησους μετα ταυτα, V: μετα ταυτα περιεπατει ο ιησους. **v.3** T*: θεωρησωσιν τα εργα σου, V: θεωρησουσιν σου τα εργα. **v.4** T*: εν κρυπτω τι, V: τι εν κρυπτω. **v.8** T*: ταυτην, V: ∅. **v.8** T*: ουπω, V: ουκ. **v.8** T*: ο καιρος ο εμος, V: ο εμος καιρος. **v.9** T*: αυτοις, V: αυτος. **v.10** T*: τοτε και αυτος ανεβη εις την εορτην, V: εις την εορτην τοτε και αυτος ανεβη. **v.10** T*: αλλ, V: αλλα. **v.12** T*: πολυς περι αυτου ην, V: περι αυτου ην πολυς. **v.12** TK: δε, M: ∅, V: [δε]. **v.14** T*: ο, V: ∅. **v.15** T*: και εθαυμαζον, V: εθαυμαζον ουν. **v.16** TK: απεκριθη, MV: απεκριθη ουν.

ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ
πέμψαντός με ⁘ ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν γνώ- 17
σεται περὶ τῆς διδαχῆς πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ἢ ἐγὼ
ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ λαλῶ ⁘ ὁ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰ- 18
δίαν ζητεῖ ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν οὗτος
ἀληθής ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν ⁘ οὐ μωσῆς δέ- 19
δωκεν ὑμῖν τὸν νόμον καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον
τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι ⁘ ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ° εἶπεν δαι- 20
μόνιον ἔχεις τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι ⁘ ἀπεκρίθη ὁ° ἰησοῦς 21
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε ⁘
διὰ τοῦτο μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν οὐχ ὅτι ἐκ 22
τοῦ μωσέως ἐστὶν ἀλλ᾽ ἐκ τῶν πατέρων καὶ ἐν σαββάτῳ πε-
ριτέμνετε ἄνθρωπον ⁘ εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν 23
σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος μωσέως ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅ-
λον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ ⁘ μὴ κρίνετε κατ᾽ 24
ὄψιν ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε ⁘ ἔλεγον οὖν τινες 25
ἐκ τῶν ἱεροσολυμιτῶν οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖ-
ναι ⁘ καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν μή- 26
ποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς
ὁ χριστός ⁘ ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστὶν ὁ δὲ χριστὸς 27
ὅταν ἔρχηται οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν ⁘ ἔκραξεν οὖν 28
ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ ἰησοῦς καὶ λέγων κἀμὲ οἴδατε καὶ
οἴδατε πόθεν εἰμὶ καὶ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα ἀλλ᾽ ἔ-
στιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε ⁘ ἐγὼ δὲ° 29
οἶδα αὐτὸν ὅτι παρ᾽ αὐτοῦ εἰμι κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν ⁘
ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ᾽ αὐτὸν 30
τὴν χεῖρα ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ ⁘ πολλοὶ° δὲ ἐκ 31
τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι ὁ χριστὸς
ὅταν ἔλθῃ μήτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει ὧν οὗτος
ἐποίησεν ⁘ ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος 32

v.19 T*: μωσης, V: μωυσης. **v.20** T*: και ειπεν, V: ∅. **v.21** TK: ο, MV: ∅. **v.22** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.22** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.23** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.24** T*: κρινατε, V: κρινετε. **v.26** T*: αληθως, V: ∅. **v.29** TK: δε, MV: ∅. **v.31** T*: πολλοι δε εκ του οχλου, V: εκ του οχλου δε πολλοι. **v.31** T*: οτι, V: ∅. **v.31** T*: μητι, V: μη. **v.31** T*: τουτων, V: ∅.

περὶ αὐτοῦ ταῦτα καὶ ἀπέστειλαν οἱ° φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρ-
33 χιερεῖς ὑπηρέτας ἵνα πιάσωσιν αὐτόν ⸭ εἶπεν οὖν αὐτ̊οῖς
ὁ ἰησοῦς ἔτι μικρὸν° χρόνον μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι καὶ ὑπάγω
34 πρὸς τὸν πέμψαντά με ⸭ ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε̊ καὶ
35 ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν ⸭ εἶπον οὖν οἱ ἰ-
ουδαῖοι πρὸς ἑαυτοὺς ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι ὅτι
ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτὸν μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν ἑλ-
36 λήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς ἕλληνας ⸭ τίς
ἐστιν οὗτος° ὁ λόγος ὃν εἶπεν ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρή-
37 σετε̊ καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν ⸭ ἐν δὲ τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ ἰησοῦς καὶ
ἔκραξεν λέγων ἐάν τις διψᾷ ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω ⸭
38 ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ ποταμοὶ ἐκ τῆς
39 κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος ⸭ τοῦτο δὲ εἶπεν
περὶ τοῦ πνεύματος ο̊ὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύ̊οντες
εἰς αὐτὸν οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅ̊γιον ὅτι ὁ° ἰησοῦς οὐ-
40 δέπω ἐδοξάσθη ⸭ πολλοὶ° οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες
41 τὸν° λόγον ἔλεγον οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ⸭ ἄλλοι
ἔλεγον οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ἄλλοι° δὲ ἔλεγον μὴ γὰρ ἐκ
42 τῆς γαλιλαίας ὁ χριστὸς ἔρχεται ⸭ οὐχ̊ὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι
ἐκ τοῦ σπέρματος δαβ̊ὶδ καὶ ἀπὸ βηθλεὲμ τῆς κώμης ὅ-
43 που ἦν δαβ̊ὶδ ὁ° χριστὸς ἔρχεται ⸭ σχίσμα οὖν ἐν° τῷ ὄχλῳ
44 ἐγένετο δι᾽ αὐτόν ⸭ τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτὸν
45 ἀλλ᾽ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας ⸭ ἦλθον οὖν οἱ
ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ φαρισαίους καὶ εἶπον
46 αὐτοῖς ἐκεῖνοι διατ̊ὶ οὐκ ἠγάγετε αὐτόν ⸭ ἀπεκρίθησαν οἱ

---

v.32 TK: οι φαρισαιοι και οι αρχιερεις υπηρετας, M: υπηρετας οι φαρισαιοι και οι αρχιερεις, V: οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι υπηρετας. **v.33** TK: αυτοις, MV: ∅. **v.33** T*: μικρον χρονον, V: χρονον μικρον. **v.34** T*: ευρησετε, V: ευρησετε [με]. **v.36** T*: ουτος ο λογος, V: ο λογος ουτος. **v.36** T*: ευρησετε, V: ευρησετε [με]. **v.39** T*: ου, V: ο. **v.39** T*: πιστευοντες, V: πιστευσαντες. **v.39** T*: αγιον, V: ∅. **v.39** TK: ο, MV: ∅. **v.40** T*: πολλοι ουν εκ του οχλου, V: εκ του οχλου ουν. **v.40** T*: τον λογον, V: των λογων τουτων. **v.41** TK: αλλοι δε, M: αλλοι, V: οι δε. **v.42** T*: ουχι, V: ουχ. **v.42** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.42** T*: ο χριστος ερχεται, V: ερχεται ο χριστος. **v.43** T*: εν τω οχλω εγενετο, V: εγενετο εν τω οχλω. **v.45** TK: διατι, MV: δια τι.

ὑπηρέται οὐδέποτε οὕτως° ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς° οὗτος ὁ
ἄνθρωπος ⋄ ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ φαρισαῖοι μὴ καὶ 47
ὑμεῖς πεπλάνησθε ⋄ μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς 48
αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν φαρισαίων ⋄ ἀλλ᾽ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώ- 49
σκων τὸν νόμον ἐπικατάρατοί εἰσιν ⋄ λέγει νικόδημος πρὸς 50
αὐτοὺς ὁ ἐλθὼν νυκτὸς° πρὸς αὐτὸν εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν ⋄ μὴ 51
ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ᾽°
αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῷ τί ποιεῖ ⋄ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον 52
αὐτῷ μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς γαλιλαίας εἶ ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι
προφήτης° ἐκ τῆς γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται ⋄ καὶ ἐπορεύθη 53
ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ⋄

Ἰησοῦς° δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν ⋄ ὄρθρου δὲ **8**, 2
πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς
αὐτὸν καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς ⋄ ἄγουσιν δὲ οἱ γραμ- 3
ματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς° αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ
κατειλημμένην καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ ⋄ λέγουσιν 4
αὐτῷ διδάσκαλε αὕτη° ἡ γυνὴ κατειλήφθη ἐπαυτοφώρῳ
μοιχευομένη ⋄ ἐν δὲ τῷ νόμῳ μωσῆς° ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς 5
τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι σὺ οὖν τί λέγεις ⋄ τοῦτο δὲ ἔλεγον 6
πειράζοντες αὐτὸν ἵνα ἔχωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ ὁ δὲ ἰη-
σοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν ⋄ ὡς δὲ 7
ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτὸν ἀνακύψας εἶπεν πρὸς° αὐτοὺς
ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν° λίθον ἐπ᾽ αὐτῇ βαλέτω ⋄

---

v.46 T*: ουτως ελαλησεν, V: ελαλησεν ουτως. **v.46** T*: ως ουτος ο ανθρωπος, V: ∅. **v.49** T*: αλλ, V: αλλα. **v.49** T*: επικαταρατοι, V: επαρατοι. **v.50** T*: νυκτος προς αυτον, V: προς αυτον [το] προτερον. **v.51** T*: παρ αυτου προτερον, V: πρωτον παρ αυτου. **v.52** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.52** T*: ερευνησον, V: εραυνησον. **v.52** T*: προφητης εκ της γαλιλαιας ουκ εγηγερται, V: εκ της γαλιλαιας προφητης ουκ εγειρεται. **v.53** TK: επορευθη, M: απηλθεν, V: επορευθησαν. **8. v.1** TKV: ιησους δε, M: και ο ιησους. **v.2** TKV: παρεγενετο, M: βαθεως ηλθεν ο ιησους. **v.3** T*: προς αυτον, V: ∅. **v.3** TK: εν, MV: επι. **v.3** TKV: μεσω, M: τω μεσω. **v.4** TKV: λέγουσιν, M: ειπον. **v.4** TK: αυτη η γυνη κατειληφθη επαυτοφωρω μοιχευομενη, M: ταυτην ευρομεν επ αυτοφωρω μοιχευομενην, V: αυτη η γυνη κατειληπται επ αυτοφωρω μοιχευομενη. **v.5** TK: μωσης ημιν, M: ημων μωσης, V: ημιν μωυσης. **v.5** TK: λιθοβολεισθαι, MV: λιθαζειν. **v.5** TKV: λεγεις, M: λεγεις περι αυτης. **v.6** TKV: κατηγορειν, M: κατηγοριαν κατ. **v.6** T*: εγραφεν, V: κατεγραφεν. **v.6** TMV: γην, K: γην μη προσποιουμενος. **v.7** TKV: ερωτωντες, M: επερωτωντες. **v.7** TK: ανακυψας, M: αναβλεψας, V: ανεκυψεν και. **v.7** TK: προς αυτους, MV: αυτοις. **v.7** TK: τον λιθον επ αυτη βαλετω, M: λιθον βαλετω επ αυτην, V: επ αυτην βαλετω λιθον.

8, 9 καὶ πάλιν κάτω˚ κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν ⋄ οἱ δὲ ἀκού-
σαντες καὶ˚ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο
εἷς καθεῖς ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως˚ τῶν ἐσχά-
των καὶ κατελείφθη μόνος ὁ˚ ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ
10 ἑστῶσα ⋄ ἀνακύψας δὲ ὁ ἰησοῦς καὶ˚ μηδένα θεασάμενος
πλὴν τῆς γυναικὸς εἶπεν αὐτῇ ἡ˚ γυνὴ ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι˚
11 οἱ κατήγοροί σου οὐδείς σε κατέκρινεν ⋄ ἡ δὲ εἶπεν οὐδεὶς
κύριε εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἰησοῦς οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω πο-
12 ρεύου καὶ˚ μηκέτι ἁμάρτανε ⋄ πάλιν οὖν ὁ˚ ἰησοῦς αὐτοῖς
ἐλάλησεν λέγων ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου ὁ ἀκολου-
θῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ ἀλλ᾽ ἕξει τὸ φῶς
13 τῆς ζωῆς ⋄ εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι σὺ περὶ σεαυτοῦ
14 μαρτυρεῖς ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής ⋄ ἀπεκρίθη
ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ
ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ
ποῦ ὑπάγω ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῦ
15 ὑπάγω ⋄ ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε ἐγὼ οὐ κρίνω οὐ-
16 δένα ⋄ καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν
17 ὅτι μόνος οὐκ εἰμὶ ἀλλ᾽ ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ ⋄ καὶ
ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ
18 μαρτυρία ἀληθής ἐστιν ⋄ ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυ-
19 τοῦ καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ ⋄ ἔλεγον
οὖν αὐτῷ ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου ἀπεκρίθη ὁ˚ ἰησοῦς οὔτε
ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου εἰ ἐμὲ ᾔδειτε καὶ τὸν πα-
20 τέρα μου ᾔδειτε˚ ἄν ⋄ ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ˚ ἰησοῦς
ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ καὶ οὐδεὶς ἐπί-
21 ασεν αὐτὸν ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ ⋄ εἶπεν οὖν

v.8 T*: κατω κυψας, V: κατακυψας. **v.9** TK: και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι, MV: ∅. **v.9** T: καθεις, KMV: καθ εις. **v.9** T*: εως των εσχατων, V: ∅. **v.9** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.9** TK: εστωσα, MV: ουσα. **v.10** TK: και μηδενα θεασαμενος πλην της γυναικος, M: ειδεν αυτην και, V: ∅. **v.10** TKV: αυτη, M: ∅. **v.10** TK: η γυνη, MV: γυναι. **v.10** TK: εκεινοι οι κατηγοροι σου, M: οι κατηγοροι σου, V: ∅. **v.11** T*: αυτη, V: ∅. **v.11** TK: και μηκετι, M: και απο του νυν μηκετι, V: [και] απο του νυν μηκετι. **v.12** TK: ο ιησους αυτοις ελαλησεν, M: αυτοις ο ιησους ελαλησεν, V: αυτοις ελαλησεν ο ιησους. **v.12** TK: περιπατησει, MV: περιπατηση. **v.14** T*: και, V: η. **v.16** T*: αληθης, V: αληθινη. **v.19** TK: ο, MV: ∅. **v.19** T*: ηδειτε αν, V: αν ηδειτε. **v.20** T*: ο ιησους, V: ∅.

πάλιν αὐτοῖς ὁ˚ ἰησοῦς ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με καὶ ἐν
τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ
δύνασθε ἐλθεῖν ⁘ ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι μήτι ἀποκτενεῖ ἑ- 22
αυτὸν ὅτι λέγει ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν ⁘
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστὲ ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω 23
εἰμὶ ὑμεῖς ἐκ τοῦ˚ κόσμου τούτου ἐστὲ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου ⁘ εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς 24
ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι ἀπο-
θανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ⁘ ἔλεγον οὖν αὐτῷ σὺ τίς 25
εἶ κἀὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν ⁘
πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με 26
ἀληθής ἐστιν κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ᾽ αὐτοῦ ταῦτα λέγω εἰς
τὸν κόσμον ⁘ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν ⁘ 27
εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀν- 28
θρώπου τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι καὶ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ ποιῶ
οὐδὲν ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ μου ταῦτα λαλῶ ⁘
καὶ ὁ πέμψας με μετ᾽ ἐμοῦ ἐστιν οὐκ ἀφῆκέν με μόνον ὁ˚ 29
πατὴρ ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε ⁘ ταῦτα αὐτοῦ 30
λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν ⁘ ἔλεγεν οὖν ὁ ἰη- 31
σοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ ἰουδαίους ἐὰν ὑμεῖς
μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ ⁘ καὶ 32
γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς ⁘
ἀπεκρίθησαν αὐτῷ σπέρμα ἀβραάμ ἐσμεν καὶ οὐδενὶ δε- 33
δουλεύκαμεν πώποτε πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσε-
σθε ⁘ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι 34
πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας ⁘ ὁ 35
δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα ὁ υἱὸς μέ-
νει εἰς τὸν αἰῶνα ⁘ ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ ὄντως 36
ἐλεύθεροι ἔσεσθε ⁘ οἶδα ὅτι σπέρμα ἀβραάμ ἐστε ἀλλὰ ζη- 37
τεῖτέ με ἀποκτεῖναι ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν ⁘
ἐγὼ˚ ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί μου λαλῶ καὶ ὑμεῖς οὖν 38

v.21 T*: ο ιησους, V: ∅. **v.23** T*: ειπεν, V: ελεγεν. **v.23** T*: του κοσμου τουτου, V: τουτου του κοσμου. **v.25** T*: και, V: ∅. **v.26** T*: λεγω, V: λαλω. **v.28** T*: μου, V: ∅. **v.29** T*: ο πατηρ, V: ∅. **v.33** T*: αυτω, V: προς αυτον. **v.38** T*: εγω ο, V: α εγω. **v.38** T*: μου, V: ∅.

39 ὃ˚ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν ποιεῖτε ◈ ἀπεκρίθησαν
καὶ εἶπο̊ν αὐτῷ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀβραάμ ἐστιν λέγει αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς εἰ τέκνα τοῦ ἀβραὰμ ἦτε̊ τὰ ἔργα τοῦ ἀβραὰμ ἐ-
40 ποιεῖτε ἂν̊ ◈ νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι ἄνθρωπον ὃς τὴν
ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦτο
41 ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν ◈ ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς
ὑμῶν εἶπο̊ν οὖν αὐτῷ ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα
42 ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν ◈ εἶπεν ο̊ὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς
εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν ἠγαπᾶτε ἂν ἐμὲ ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ
θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω οὐδὲ γὰρ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα ἀλλ᾽
43 ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν ◈ διατ̊ὶ τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώ-
44 σκετε ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν ◈ ὑμεῖς
ἐκ π̊ατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς
ὑμῶν θέλετε ποιεῖν ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς
καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ̊ ἔστηκεν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν
αὐτῷ ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ ὅτι ψεύστης
45 ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ◈ ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω
46 οὐ πιστεύετέ μοι ◈ τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας
47 εἰ δὲ˚ ἀλήθειαν λέγω διατ̊ὶ ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι ◈ ὁ ὢν
ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει διὰ τοῦτο ὑμεῖς
48 οὐκ ἀκούετε ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ ◈ ἀπεκρίθησαν οὖν̊
οἱ ἰουδαῖοι καὶ εἶπο̊ν αὐτῷ οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι σα-
49 μαρ̊είτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις ◈ ἀπεκρίθη ἰησοῦς ἐγὼ
δαιμόνιον οὐκ ἔχω ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου καὶ ὑμεῖς
50 ἀτιμάζετέ με ◈ ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου ἔστιν ὁ ζη-
51 τῶν καὶ κρίνων ◈ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐάν τις τὸν˚ λόγον
τὸν ἐμὸν τηρήσῃ θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα ◈
52 εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον
ἔχεις ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται καὶ σὺ λέγεις ἐάν

---

v.38 T*: ο εωρακατε παρα τω πατρι υμων, V: α ηκουσατε παρα του πατρος. **v.39** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.39** T*: ητε, V: εστε. **v.39** TK: αν, MV: ∅. **v.41** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.42** TM: ουν, KV: ∅. **v.43** TK: διατι, MV: δια τι. **v.44** TK: πατρος, MV: του πατρος. **v.44** T*: ουχ, V: ουκ. **v.46** T*: δε, V: ∅. **v.46** TK: διατι, MV: δια τι. **v.48** T*: ουν, V: ∅. **v.48** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.48** T*: σαμαρειτης, V: σαμαριτης. **v.51** T*: τον λογον τον εμον, V: τον εμον λογον.

τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ οὐ μὴ γεύσεται θανάτου εἰς τὸν
αἰῶνα ✧ μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἀβραὰμ ὅστις 53
ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον τίνα σεαυτὸν σ̊ὺ ποι-
εῖς ✧ ἀπεκρίθη ἰησοῦς ἐὰν ἐγὼ δοξάζ̊ω ἐμαυτὸν ἡ δόξα μου 54
οὐδέν ἐστιν ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με ὃν ὑμεῖς λέ-
γετε ὅτι θεὸς ὑμ̊ῶν ἐστιν ✧ καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτὸν ἐγὼ δὲ 55
οἶδα αὐτὸν καὶ° ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν ἔσομαι ὅμοιος
ὑμ̊ῶν ψεύστης ἀλλ̊᾽ οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ ✧
ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν 56
τὴν ἐμὴν καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη ✧ εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι πρὸς 57
αὐτὸν πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις καὶ ἀβραὰμ ἑώρακας ✧
εἶπεν αὐτοῖς ὁ° ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν πρὶν ἀβραὰμ 58
γενέσθαι ἐγώ εἰμι ✧ ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ᾽ αὐτὸν 59
ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν° διὰ
μέσου αὐτῶν καὶ παρῆγεν οὕτως ✧

Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς ✧ καὶ **9**, 2
ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες ῥαββὶ τίς ἥ-
μαρτεν οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ ✧ ἀπε- 3
κρίθη ὁ° ἰησοῦς οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ
ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ ✧ ἐμ̊ὲ δεῖ ἐρ- 4
γάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός μ̊ε ἕως ἡμέρα ἐστὶν ἔρχε-
ται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι ✧ ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ 5
ὦ φῶς εἰμι τοῦ κόσμου ✧ ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐ- 6
ποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ ἐπέχρισεν τ̊ὸν πηλὸν
ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ° τυφλοῦ ✧ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὕπαγε 7
νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ σιλωὰμ ὃ ἑρμηνεύεται ἀ-
πεσταλμένος ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο καὶ ἦλθεν βλέπων ✧
οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι 8
τυφ̊λὸς ἦν ἔλεγον οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσ-
αιτῶν ✧ ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἄλλοι δὲ° ὅτι ὅμοιος 9

v.52 TK: γευσεται, MV: γευσηται. **v.53** T*: συ, V: ∅. **v.54** T*: δοξαζω, V: δοξασω. **v.54** TK: υμων, MV: ημων. **v.55** T*: και εαν, V: καν. **v.55** T*: υμων, V: υμιν. **v.55** T*: αλλ, V: αλλα. **v.58** T*: ο, V: ∅. **v.59** T*: διελθων δια μεσου αυτων και παρηγεν ουτως, V: ∅. **9. v.3** TK: ο, MV: ∅. **v.4** T*: εμε, V: ημας. **v.4** E: με, ℵ*$\mathfrak{P}^{66,75}$: ημας. **v.6** T*: τον, V: αυτου τον. **v.6** T*: του τυφλου, V: ∅. **v.8** T*: τυφλος, V: προσαιτης.

10 αὐτῷ ἐστιν ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι ⬦ ἔλεγον οὖν αὐτῷ
11 πῶς ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί ⬦ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ°
εἶπεν ἄνθρωπος λεγόμενος ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐ-
πέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι ὕπαγε εἰς τὴν°
κολυμβήθραν τοῦ σιλωὰμ καὶ νίψαι ἀπελθὼν δὲ° καὶ νιψά-
12 μενος ἀνέβλεψα ⬦ εἶπον° οὖν αὐτῷ ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος λέγει
13 οὐκ οἶδα ⬦ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς φαρισαίους τόν ποτε
14 τυφλόν ⬦ ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς
15 καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς ⬦ πάλιν οὖν ἠρώτων
αὐτὸν καὶ οἱ φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς
πηλὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ° τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἐνιψάμην
16 καὶ βλέπω ⬦ ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν φαρισαίων τινὲς οὗτος° ὁ
ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν παρὰ τοῦ θεοῦ ὅτι τὸ σάββατον οὐ
τηρεῖ ἄλλοι ἔλεγον πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοι-
17 αῦτα σημεῖα ποιεῖν καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς ⬦ λέγουσιν τῷ
τυφλῷ πάλιν σὺ° τί λέγεις περὶ αὐτοῦ ὅτι ἤνοιξέν σου τοὺς
18 ὀφθαλμοὺς ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν ⬦ οὐκ ἐπίστευσαν
οὖν οἱ ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς° ἦν καὶ ἀνέβλεψεν
ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος ⬦
19 καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν ὃν
ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη πῶς οὖν ἄρτι° βλέπει ⬦
20 ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον οἴδαμεν ὅτι
21 οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη ⬦ πῶς δὲ
νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν αὐτὸς° ἡλικίαν ἔχει αὐτὸν ἐρω-
22 τήσατε αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει ⬦ ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς

---

v.9 T*: δε οτι, V: ελεγον ουχι αλλα. **v.10** T*: ανεωχθησαν, V: [ουν] ηνεωχθησαν. **v.11** T*: και ειπεν ανθρωπος, V: ο ανθρωπος ο. **v.11** T*: μοι, V: μοι οτι. **v.11** T*: την κολυμβηθραν του, V: τον. **v.11** T*: δε, V: ουν. **v.12** T*: ειπον ουν, V: και ειπαν. **v.14** T*: οτε, V: εν η ημερα. **v.15** TK: επι τους οφθαλμους μου, MV: μου επι τους οφθαλμους. **v.16** T*: ουτος ο ανθρωπος ουκ εστιν παρα του θεου, V: ουκ εστιν ουτος παρα θεου ο ανθρωπος. **v.16** T*: αλλοι, V: αλλοι [δε]. **v.17** T*: λεγουσιν, V: λεγουσιν ουν. **v.17** T*: συ τι, V: τι συ. **v.17** T*: ηνοιξεν, V: ηνεωξεν. **v.18** T*: τυφλος ην, V: ην τυφλος. **v.19** T*: αρτι βλεπει, V: βλεπει αρτι. **v.20** TK: αυτοις, M: δε αυτοις, V: ουν. **v.20** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.21** T*: αυτος ηλικιαν εχει αυτον ερωτησατε, V: αυτον ερωτησατε ηλικιαν εχει. **v.21** TK: αυτου, MV: εαυτου. **v.22** T*: ειπον, V: ειπαν.

αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς ἰουδαίους ἤδη γὰρ συνετέθειντο
οἱ ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χριστὸν ἀποσυν-
άγωγος γένηται ⸭ διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπὸν ὅτι ἡλι- 23
κίαν ἔχει αὐτὸν ἐρωτήσατε ⸭ ἐφώνησαν οὖν ἐκ˚ δευτέρου 24
τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλὸς καὶ εἶπὸν αὐτῷ δὸς δόξαν τῷ
θεῷ ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ˚ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐ-
στιν ⸭ ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ˚ εἶπεν εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν 25
οὐκ οἶδα ἓν οἶδα ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω ⸭ εἶπον δὲ˚ αὐτῷ 26
πάλιν τί ἐποίησέν σοι πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς ⸭
ἀπεκρίθη αὐτοῖς εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε τί πά- 27
λιν θέλετε ἀκούειν μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ
γενέσθαι ⸭ ἐλοιδόρησαν˚ οὖν αὐτὸν καὶ εἶπον σὺ εἶ˚ μαθη- 28
τὴς ἐκείνου ἡμεῖς δὲ τοῦ μωσέως ἐσμὲν μαθηταί ⸭ ἡμεῖς 29
οἴδαμεν ὅτι μωσῇ λελάληκεν ὁ θεὸς τοῦτον δὲ οὐκ οἴδα-
μεν πόθεν ἐστίν ⸭ ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς 30
ἐν γὰρ˚ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πό-
θεν ἐστὶν καὶ ἀνέῳξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς ⸭ οἴδαμεν δὲ˚ 31
ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς οὐκ ἀκούει ἀλλ᾽ ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ
καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ τούτου ἀκούει ⸭ ἐκ τοῦ αἰῶνος 32
οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννη-
μένου ⸭ εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν 33
οὐδέν ⸭ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπὸν αὐτῷ ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐ- 34
γεννήθης ὅλος καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν
ἔξω ⸭ ἤκουσεν ὁ˚ ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω καὶ εὑρὼν 35
αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ⸭ ἀ- 36
πεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν τίς ἐστιν κύριε ἵνα πιστεύσω εἰς
αὐτόν ⸭ εἶπεν δὲ˚ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς καὶ ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ 37

---

v.23 T*: ειπον, V: ειπαν. **v.23** T*: ερωτησατε, V: επερωτησατε. **v.24** T*: εκ δευτερου τον ανθρωπον, V: τον ανθρωπον εκ δευτερου. **v.24** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.24** T*: ο ανθρωπος ουτος, V: ουτος ο ανθρωπος. **v.25** T*: και ειπεν, V: ∅. **v.26** T*: δε αυτω παλιν, V: ουν αυτω. **v.28** TK: ελοιδορησαν ουν, M: ελοιδορησαν, V: και ελοιδορησαν. **v.28** T*: ει μαθητης, V: μαθητης ει. **v.28** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.29** T*: μωση, V: μωυσει. **v.30** T*: γαρ τουτω, V: τουτω γαρ το. **v.30** T*: ανεωξεν, V: ηνοιξεν. **v.31** T*: δε, V: ∅. **v.32** T*: ηνοιξεν, V: ηνεωξεν. **v.34** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.35** T*: ο, V: ∅. **v.35** T*: αυτω, V: ∅. **v.35** T*: θεου, V: ανθρωπου. **v.36** TK: τις, MV: και τις. **v.37** T*: δε, V: ∅.

38 λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν ⬦ ὁ δὲ ἔφη πιστεύω κύριε καὶ
39 προσεκύνησεν αὐτῷ ⬦ καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς
τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν
40 καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται ⬦ κ̊ὰὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν
φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες˚ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ εἶπον αὐτῷ μὴ
41 καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν ⬦ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς εἰ τυφλοὶ
ἦτε οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν ἡ
οὖ̊ν ἁμαρτία ὑμῶν μένει ⬦

10 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας
εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν
2 ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής ⬦ ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ
3 τῆς θύρας ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων ⬦ τούτῳ ὁ θυρωρὸς
ἀνοίγει καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει καὶ τὰ ἴ-
4 δια πρόβατα κ̊αλεῖ κατ᾽ ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά ⬦ κ̊ὰὶ ὅταν
τὰ ἴδια πρ̊όβατα ἐκβάλῃ ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται καὶ
τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ ὅτι οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ ⬦
5 ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσ̊ωσιν ἀλλὰ φεύξονται ἀπ᾽ αὐ-
6 τοῦ ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν ⬦ ταύτην τὴν
παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν
7 τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς ⬦ εἶπεν οὖν πάλιν αὐτ̊οῖς ὁ ἰησοῦς
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων ⬦
8 πάντες ὅσοι πρὸ˚ ἐμοῦ ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταὶ ἀλλ᾽
9 οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα ⬦ ἐγώ εἰμι ἡ θύρα δι᾽ ἐμοῦ
ἐάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσε-
10 ται καὶ νομὴν εὑρήσει ⬦ ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα
κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχω-
11 σιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν ⬦ ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ὁ
ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προ-
12 βάτων ⬦ ὁ μισθωτὸς δὲ˚ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν οὗ οὐκ εἰσ̊ὶν
τὰ πρόβατα ἴδια θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίη-

---

v.40 T*: και, V: ∅. **v.40** T*: οντες μετ αυτου, V: μετ αυτου οντες. **v.41** T*: ουν, V: ∅. **10. v.3** T*: καλει, V: φωνει. **v.4** T*: και, V: ∅. **v.4** T*: προβατα, V: παντα. **v.5** T*: ακολουθησωσιν, V: ακολουθησουσιν. **v.7** T*: αυτοις, V: ∅. **v.8** TK: προ εμου ηλθον, M: ηλθον, V: ηλθον [προ εμου]. **v.12** T*: δε, V: ∅. **v.12** T*: εισιν, V: εστιν.

σιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ
σκορπίζει τὰ° πρόβατα ⟐ ὁ° δὲ μισθωτὸς φεύγει ὅτι μισθω- 13
τός ἐστιν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων ⟐ ἐγώ εἰμι 14
ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκομαι° ὑ-
πὸ τῶν ἐμῶν ⟐ καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ γινώσκω 15
τὸν πατέρα καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων ⟐
καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης 16
κἀκεῖνά με° δεῖ ἀγαγεῖν καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν
καὶ γενήσ̊εται μία ποίμνη εἷς ποιμήν ⟐ διὰ τοῦτο ὁ° πατήρ 17
με ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου ἵνα πάλιν λάβω
αὐτήν ⟐ οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν 18
ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτὴν καὶ ἐξουσίαν ἔχω
πάλιν λαβεῖν αὐτὴν ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ
πατρός μου ⟐ σχίσμα οὖν̊ πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς ἰουδαίοις 19
διὰ τοὺς λόγους τούτους ⟐ ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δαι- 20
μόνιον ἔχει καὶ μαίνεται τί αὐτοῦ ἀκούετε ⟐ ἄλλοι ἔλεγον 21
ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου μὴ δαιμόνιον
δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγ̊ειν ⟐ ἐγένετο δὲ° τὰ ἐγ- 22
καίνια ἐν τ̊οῖς ἱεροσολύμοις κα̊ὶ χειμὼν ἦν ⟐ καὶ περιεπάτει 23
ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τ̊οῦ σολομῶντ̊ος ⟐ ἐκύκλω- 24
σαν οὖν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ ἕως πότε τὴν
ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ ⟐
ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε τὰ 25
ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου ταῦτα μαρ-
τυρεῖ περὶ ἐμοῦ ⟐ ἀλλ̊᾽ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε οὐ° γάρ ἐστε ἐκ 26
τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν καθὼς° εἶπον ὑμῖν ⟐ τὰ πρόβατα 27
τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκού̊ει κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ καὶ ἀ-
κολουθοῦσίν μοι ⟐ κἀγὼ ζωὴν° αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς καὶ 28

---

v.12 T*: τα προβατα, V: ∅. **v.13** T*: ο δε μισθωτος φευγει, V: ∅. **v.14** T*: γινωσκομαι υπο των εμων, V: γινωσκουσι με τα εμα. **v.16** T*: με δει, V: δει με. **v.16** T*: γενησεται, V: γενησονται. **v.17** T*: ο πατηρ με, V: με ο πατηρ. **v.19** T*: ουν, V: ∅. **v.21** T*: ανοιγειν, V: ανοιξαι. **v.22** T*: δε, V: τοτε. **v.22** TKV: τοις, M: ∅. **v.22** T*: και, V: ∅. **v.23** TKV: του, M: ∅. **v.23** TK: σολομωντος, MV: σολομωνος. **v.26** T*: αλλ, V: αλλα. **v.26** T*: ου γαρ, V: οτι ουκ. **v.26** T*: καθως ειπον υμιν, V: ∅. **v.27** T*: ακουει, V: ακουουσιν. **v.28** T*: ζωην αιωνιον διδωμι αυτοις, V: διδωμι αυτοις ζωην αιωνιον.

οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ
29 ἐκ τῆς χειρός μου ⸭ ὁ πατήρ μου ὃ̊ς δέδωκέν μοι μείζων°
πάντων ἐστὶν καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς
30, 31 τοῦ πατρός μο̊υ ⸭ ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν ⸭ ἐβάστασαν
32 οὖν̊ πάλιν λίθους οἱ ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν ⸭ ἀπε-
κρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πολλὰ καλὰ° ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
33 τοῦ πατρός μο̊υ διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ° με ⸭ ἀπε-
κρίθησαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι λέγ̊οντες περὶ καλοῦ ἔργου οὐ
λιθάζομέν σε ἀλλὰ περὶ βλασφημίας καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος
34 ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν ⸭ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οὐκ
ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ἐγ̊ὼ εἶπα θεοί ἐστε ⸭
35 εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο
36 καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή ⸭ ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ
ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς ὅτι
37 εἶπον υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι ⸭ εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός
38 μου μὴ πιστεύετέ μοι ⸭ εἰ δὲ ποιῶ κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύ-
ητε τοῖς ἔργοις πιστεύσ̊ατε ἵνα γνῶτε καὶ πισ̊τεύσητε ὅτι ἐν
39 ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν αὐτ̊ῷ ⸭ ἐζήτουν οὖν πάλιν° αὐτὸν
40 πιάσαι καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν ⸭ καὶ ἀπῆλθεν πά-
λιν πέραν τοῦ ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν ἰωάννης τὸ
41 πρῶτον βαπτίζων καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ⸭ καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς
αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδὲν
42 πάντα δὲ ὅσα εἶπεν ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν ⸭ καὶ
ἐπίστευσαν° πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν ⸭

11 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν λάζαρος ἀπὸ βηθανίας ἐκ τῆς κώ-
2 μης μαρίας καὶ μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς ⸭ ἦν δὲ μαρία̊
ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας
αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς ἧς ὁ ἀδελφὸς λάζαρος ἠσθένει ⸭
3 ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι κύριε ἴδε

---

v.29 T*: ος, V: ο. **v.29** T*: μειζων παντων, V: παντων μειζον. **v.29** T*: μου, V: ∅. **v.31** T*: ουν, V: ∅. **v.32** T*: καλα εργα, V: εργα καλα. **v.32** T*: μου, V: ∅. **v.32** T*: λιθαζετε με, V: εμε λιθαζετε. **v.33** T*: λεγοντες, V: ∅. **v.34** T*: εγω, V: οτι εγω. **v.38** T*: πιστευσατε, V: πιστευετε. **v.38** T*: πιστευσητε, V: γινωσκητε. **v.38** T*: αυτω, V: τω πατρι. **v.39** T*: παλιν αυτον, V: αυτον παλιν. **v.42** T*: επιστευσαν πολλοι εκει εις αυτον, V: πολλοι επιστευσαν εις αυτον εκει. **11. v.2** T*: μαρια, V: μαριαμ.

ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ ✧ ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὕτη ἡ ἀ- 4
σθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ
θεοῦ ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι᾽ αὐτῆς ✧ ἠγάπα δὲ ὁ 5
ἰησοῦς τὴν μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν λάζα-
ρον ✧ ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν 6
τόπῳ δύο ἡμέρας ✧ ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς 7
ἄγωμεν εἰς τὴν ἰουδαίαν πάλιν ✧ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ 8
ῥαββὶ νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ ἰουδαῖοι καὶ πάλιν ὑπά-
γεις ἐκεῖ ✧ ἀπεκρίθη ὁ° ἰησοῦς οὐχὶ δώδεκά εἰσιν° ὧραι τῆς 9
ἡμέρας ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ οὐ προσκόπτει ὅτι
τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει ✧ ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν 10
τῇ νυκτὶ προσκόπτει ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ✧ ταῦτα 11
εἶπεν καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κε-
κοίμηται ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν ✧ εἶπὸ°ν οὖν 12
οἱ μαθηταὶ αὐτὸ°ῦ κύριε εἰ κεκοίμηται σωθήσεται ✧ εἰρήκει 13
δὲ ὁ ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι
περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει ✧ τότε οὖν εἶπεν αὐ- 14
τοῖς ὁ ἰησοῦς παρρησίᾳ λάζαρος ἀπέθανεν ✧ καὶ χαίρω δι᾽ 15
ὑμᾶς ἵνα πιστεύσητε ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ ἀλλ°᾽ ἄγωμεν πρὸς
αὐτόν ✧ εἶπεν οὖν θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος τοῖς συμ- 16
μαθηταῖς ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ᾽ αὐτοῦ ✧
ἐλθὼν οὖν ὁ ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας° ἤδη 17
ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ ✧ ἦν δὲ ἡ βηθανία ἐγγὺς τῶν ἱερο- 18
σολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε ✧ καὶ° πολλοὶ ἐκ τῶν 19
ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς° περὶ μάρθαν καὶ μαρίαν
ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ°τῶν ✧ ἡ 20
οὖν μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ° ἰησοῦς ἔρχεται ὑπήντησεν
αὐτῷ μαρία° δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο ✧ εἶπεν οὖν ἡ° μάρθα 21
πρὸς τὸν ἰησοῦν κύριε εἰ ἦς ὧδε ὁ° ἀδελφός μου οὐκ ἂν

---

v.9 TK: ο, MV: ∅. **v.9** T*: εισιν ωραι, V: ωραι εισιν. **v.12** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.12** T*: αυτου, V: αυτω. **v.15** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.17** T*: ημερας ηδη, V: ηδη ημερας. **v.19** T*: και πολλοι, V: πολλοι δε. **v.19** T*: τας περι μαρθαν και μαριαν, V: την μαρθαν και μαριαμ. **v.19** T*: αυτων, V: ∅. **v.20** TK: ο, MV: ∅. **v.20** T*: μαρια, V: μαριαμ. **v.21** TKV: η, M: ∅. **v.21** T*: ο αδελφος μου ουκ αν ετεθνηκει, V: ουκ αν απεθανεν ο αδελφος μου.

22 ἐτεθνήκει ⸭ ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θε-
23 ὸν δώσει σοι ὁ θεός ⸭ λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς ἀναστήσεται ὁ
24 ἀδελφός σου ⸭ λέγει αὐτῷ μ̊άρθα οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν
25 τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ⸭ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἰησοῦς
ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν
26 ἀποθάνῃ ζήσεται ⸭ καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ
27 μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα πιστεύεις τοῦτο ⸭ λέγει αὐτῷ ναὶ
κύριε ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
28 ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος ⸭ καὶ τα̊ῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθεν
καὶ ἐφώνησεν μαρία̊ν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα εἰποῦσα ὁ
29 διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε ⸭ ἐκείνη̊ ὡς ἤκουσεν ἐ-
30 γείρεται˚ ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν ⸭ οὔπω δὲ ἐληλύθει
ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην ἀλλ᾽ ἦ̊ν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν
31 αὐτῷ ἡ μάρθα ⸭ οἱ οὖν ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ᾽ αὐτῆς ἐν τῇ
οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτὴν ἰδόντες τὴν μαρία̊ν ὅτι
ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν ἠκολούθησαν αὐτῇ λέγ̊οντες
32 ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ ⸭ ἡ οὖν μαρία̊
ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ˚ ἰησοῦς ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν εἰς˚ τοὺς
πόδας αὐτοῦ λέγουσα αὐτῷ κύριε εἰ ἦς ὧδε οὐκ ἂν ἀπέθα-
33 νέν˚ μου ὁ ἀδελφός ⸭ ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν
καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ ἰουδαίους κλαίοντας ἐνεβρι-
34 μήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν ⸭ καὶ εἶπεν ποῦ
35 τεθείκατε αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ κύριε ἔρχου καὶ ἴδε ⸭ ἐδά-
36 κρυσεν ὁ ἰησοῦς ⸭ ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι ἴδε πῶς ἐφίλει
37 αὐτόν ⸭ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπ̊ον οὐκ ἠδύ̊νατο οὗτος ὁ ἀ-
νοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος
38 μὴ ἀποθάνῃ ⸭ ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ
ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον ἦν δὲ σπήλαιον καὶ λίθος ἐπέκειτο
39 ἐπ᾽ αὐτῷ ⸭ λέγει ὁ ἰησοῦς ἄρατε τὸν λίθον λέγει αὐτῷ ἡ

---

v.24 T*: μαρθα, V: η μαρθα. **v.28** T*: ταυτα, V: τουτο. **v.28** T*: μαριαν, V: μαριαμ. **v.29** T*: εκεινη, V: εκεινη δε. **v.29** T*: εγειρεται ταχυ και ερχεται, V: ηγερθη ταχυ και ηρχετο. **v.30** T*: ην, V: ην ετι. **v.31** T*: μαριαν, V: μαριαμ. **v.31** T*: λεγοντες, V: δοξαντες. **v.32** T*: μαρια, V: μαριαμ. **v.32** T*: ο, V: ∅. **v.32** TK: εις τους ποδας αυτου, M: αυτου εις τους ποδας, V: αυτου προς τους ποδας. **v.32** T*: απεθανεν μου, V: μου απεθανεν. **v.37** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.37** T*: ηδυνατο, V: εδυνατο.

ἀδελφὴ τοῦ τεθν̊ηκότος μάρθα κύριε ἤδη ὄζει τεταρταῖος
γάρ ἐστιν ⬦ λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πι- 40
στεύσῃς ὄψε̊ι τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ ⬦ ἦραν οὖν τὸν λίθον οὗ˚ 41
ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος ὁ δὲ ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἄνω καὶ εἶπεν πάτερ εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου ⬦ ἐ- 42
γὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον
τὸν περιεστῶτα εἶπον ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστει-
λας ⬦ καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν λάζαρε 43
δεῦρο ἔξω ⬦ κα̊ὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πό- 44
δας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ
περιεδέδετο λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε̊
ὑπάγειν ⬦ πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν 45
μαρία̊ν καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ˚ ἰησοῦς ἐπίστευσαν
εἰς αὐτόν ⬦ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς φαρισαί- 46
ους καὶ εἶπο̊ν αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ˚ ἰησοῦς ⬦ συνήγαγον 47
οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι συνέδριον καὶ ἔλεγον τί
ποιοῦμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα˚ ποιεῖ ⬦ ἐὰν 48
ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτὸν καὶ ἐ-
λεύσονται οἱ ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ
τὸ ἔθνος ⬦ εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν καϊάφας ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνι- 49
αυτοῦ ἐκείνου εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν ⬦ οὐδὲ 50
δια̊λογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμ̊ῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθά-
νῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται ⬦ τοῦτο 51
δὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἐκείνου προε̊φήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ˚ ἰησοῦς ἀποθνήσκειν
ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ⬦ καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον ἀλλ᾽ ἵνα 52
καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν ⬦
ἀπ᾽ ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας σ̊υνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτεί- 53
νωσιν αὐτόν ⬦ ἰησοῦς˚ οὖν οὐκ ἔτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν 54

v.39 T*: τεθνηκοτος, V: τετελευτηκοτος. **v.40** T*: οψει, V: οψη. **v.41** T*: ου ην ο τεθνηκως κειμενος, V: ∅. **v.44** T*: και, V: ∅. **v.44** T*: αφετε, V: αφετε αυτον. **v.45** T*: μαριαν, V: μαριαμ. **v.45** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.46** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.46** T*: ο, V: ∅. **v.47** T*: σημεια ποιει, V: ποιει σημεια. **v.50** T*: διαλογιζεσθε, V: λογιζεσθε. **v.50** T*: ημιν, V: υμιν. **v.51** T*: προεφητευσεν, V: επροφητευσεν. **v.51** TK: ο, MV: ∅. **v.53** T*: συνεβουλευσαντο, V: εβουλευσαντο. **v.54** TK: ιησους ουν ουκ ετι, M: ιησους ουν ουκετι, V: ο ουν ιησους ουκετι.

τοῖς ἰουδαίοις ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς
τῆς ἐρήμου εἰς ἐφραῒμ λεγομένην πόλιν κἀκεῖ διέ˚τριβεν
55 μετὰ τῶν μαθητῶν αὐ˚τοῦ ◈ ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν ἰου-
δαίων καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας
56 πρὸ τοῦ πάσχα ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς ◈ ἐζήτουν οὖν τὸν
ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ᾽ ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες τί
57 δοκεῖ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν ◈ δεδώκεισαν δὲ
κα˚ὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἐντολὴ˚ν ἵνα ἐάν τις γνῷ
ποῦ ἐστιν μηνύσῃ ὅπως πιάσωσιν αὐτόν ◈

12 Ὁ οὖν ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς βηθα-
νίαν ὅπου ἦν λάζαρος ὁ˚ τεθνηκὼς ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶ˚ν ◈
2 ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ καὶ ἡ μάρθα διηκόνει ὁ δὲ
3 λάζαρος εἷς ἦν τῶν˚ συνανακειμένων αὐτῷ ◈ ἡ οὖν μαρί˚α
λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλει-
ψεν τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς
τοὺς πόδας αὐτοῦ ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ
4 μύρου ◈ λέγει οὖν˚ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἰούδας σίμω-
5 νος ἰσκαριώτης ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι ◈ δια˚τί τοῦτο
τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτω-
6 χοῖς ◈ εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐ-
τῷ ἀλλ˚᾽ ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν˚ καὶ τὰ
7 βαλλόμενα ἐβάσταζεν ◈ εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς ἄφες αὐτὴν ε˚ἰς
8 τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετή˚ρηκεν αὐτό ◈ τοὺς
πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
9 ἔχετε ◈ ἔγνω οὖν ὄ˚χλος πολὺς ἐκ τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐ-
στιν καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν ἰησοῦν μόνον ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὸν
10 λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ◈ ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ
11 ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν λάζαρον ἀποκτείνωσιν ◈ ὅτι πολλοὶ δι᾽

---

v.54 T*: διετριβεν, V: εμεινεν. **v.54** T*: αυτου, V: ∅. **v.57** T*: και, V: ∅. **v.57** T*: εντολην, V: εντολας. **12. v.1** T*: ο τεθνηκως, V: ∅. **v.1** T*: νεκρων, V: νεκρων ιησους. **v.2** TK: των συνανακειμενων, M: των ανακειμενων συν, V: εκ των ανακειμενων συν. **v.3** T*: μαρια, V: μαριαμ. **v.4** T*: ουν εις εκ των μαθητων αυτου ιουδας σιμωνος ισκαριωτης, V: δε ιουδας ο ισκαριωτης εις [εκ] των μαθητων αυτου. **v.5** TK: διατι, MV: δια τι. **v.6** TMV: αλλ, K: αλλα. **v.6** T*: ειχεν και, V: εχων. **v.7** T*: εις, V: ινα εις. **v.7** T*: τετηρηκεν, V: τηρηση. **v.9** T*: οχλος, V: [ο] οχλος.

αὐτὸν ὑπῆγον τῶν ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν ἰησοῦν ⋄
τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν ἀκούσαν- 12
τες ὅτι ἔρχεται ὁ° ἰησοῦς εἰς ἱεροσόλυμα ⋄ ἔλαβον τὰ βαΐα 13
τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ καὶ ἔκρα̊ζον
ὡσαννὰ εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου ὁ°
βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ ⋄ εὑρὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθι- 14
σεν ἐπ᾽ αὐτὸ καθώς ἐστιν γεγραμμένον ⋄ μὴ φοβοῦ θύγατε̊ρ 15
σιὼν ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄ-
νου ⋄ ταῦτα δὲ° οὐκ ἔγνωσαν οἱ° μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον 16
ἀλλ᾽ ὅτε ἐδοξάσθη ὁ° ἰησοῦς τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν
ἐπ᾽ αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ ⋄ ἐμαρτύ- 17
ρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ᾽ αὐτοῦ ὅτε τὸν λάζαρον ἐφώνησεν
ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ⋄ διὰ τοῦτο 18
καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος ὅτι ἤκουσε̊ν τοῦτο αὐτὸν πε-
ποιηκέναι τὸ σημεῖον ⋄ οἱ οὖν φαρισαῖοι εἶπο̊ν πρὸς ἑαυ- 19
τοὺς θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδὲν ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω
αὐτοῦ ἀπῆλθεν ⋄ ἦσαν δέ τινες° ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόν- 20
των ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ ⋄ οὗτοι οὖν προσῆλ- 21
θον φιλίππῳ τῷ ἀπὸ βηθσαϊδὰ τῆς γαλιλαίας καὶ ἠρώτων
αὐτὸν λέγοντες κύριε θέλομεν τὸν ἰησοῦν ἰδεῖν ⋄ ἔρχεται 22
φ̊ίλιππος καὶ λέγει τῷ ἀνδρέᾳ καὶ° πάλιν ἀνδρέας καὶ φί-
λιππος λέγουσιν τῷ ἰησοῦ ⋄ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπε̊κρίνατο αὐτοῖς 23
λέγων ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ⋄
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν 24
εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ αὐτὸς μόνος μένει ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ
πολὺν καρπὸν φέρει ⋄ ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέ̊σει 25
αὐτὴν καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ
εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν ⋄ ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ° τις ἐ- 26

---

v.12 T*: οχλος, V: ο οχλος. **v.12** TKV: ο, M: ∅. **v.13** T*: εκραζον, V: εκραυγαζον. **v.13** TK: ο, M: ∅, V: [και] ο. **v.15** T*: θυγατερ, V: θυγατηρ. **v.16** T*: δε, V: ∅. **v.16** T*: οι μαθηται αυτου, V: αυτου οι μαθηται. **v.16** T*: ο, V: ∅. **v.18** T*: ηκουσεν, V: ηκουσαν. **v.19** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.20** T*: τινες ελληνες, V: ελληνες τινες. **v.22** T*: φιλιππος, V: ο φιλιππος. **v.22** T*: και παλιν ανδρεας και φιλιππος, V: ερχεται ανδρεας και φιλιππος και. **v.23** T*: απεκρινατο, V: αποκρινεται. **v.25** T*: απολεσει, V: απολλυει. **v.26** T*: διακονη τις, V: τις διακονη.

μοὶ ἀκολουθείτω καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ
ἐμὸς ἔσται κα̊ὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ τιμήσει αὐτὸν ὁ πα-
27 τήρ ✧ νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται καὶ τί εἴπω πάτερ σῶσόν
με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν
28 ταύτην ✧ πάτερ δόξασόν σου˚ τὸ ὄνομα ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ
29 τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω ✧ ὁ οὖν ὄχλος
ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι ἄλλοι ἔ-
30 λεγον ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν ✧ ἀπεκρίθη ὁ˚ ἰησοῦς καὶ
31 εἶπεν οὐ δι᾿ ἐμὲ αὕτη˚ ἡ φωνὴ γέγονεν ἀλλὰ δι᾿ ὑμᾶς ✧ νῦν
κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου
32 τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω ✧ κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς
33 πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν ✧ τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων
34 ποίῳ θανάτῳ ἤ̊μελλεν ἀποθνήσκειν ✧ ἀπεκρίθη̊ αὐτῷ ὁ ὄ-
χλος ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς
τὸν αἰῶνα καὶ πῶς σὺ˚ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ
35 ἀνθρώπου τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ✧ εἶπεν οὖν
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ᾿˚ ὑμῶν ἐστιν
περιπατεῖτε ἕω̊ς τὸ φῶς ἔχετε ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλά-
βῃ καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει ✧
36 ἕω̊ς τὸ φῶς ἔχετε πιστεύετε εἰς τὸ φῶς ἵνα υἱοὶ φωτὸς γέ-
νησθε ταῦτα ἐλάλησεν ὁ˚ ἰησοῦς καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ᾿
37 αὐτῶν ✧ τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν
38 αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν ✧ ἵνα ὁ λόγος ἡσαΐου τοῦ
προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπεν κύριε τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀ-
39 κοῇ ἡμῶν καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη ✧ διὰ
40 τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν ὅτι πάλιν εἶπεν ἡσαΐας ✧ τε-
τύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ π̊επώρωκεν αὐτῶν
τὴν καρδίαν ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν
41 τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπ̊ιστραφῶσιν καὶ ἰάσω̊μαι αὐτούς ✧ ταῦτα

---

v.26 T*: και, V: ∅. **v.28** E: σου το ονομα, B: μου το ονομα, D: σου το ονομα εν τη δοξη η ειχον παρα σοι προ του τον κοσμον γενεσθαι. **v.30** T*: ο, V: ∅. **v.30** T*: αυτη η φωνη, V: η φωνη αυτη. **v.33** TKV: ημελλεν, M: εμελλεν. **v.34** T*: απεκριθη, V: απεκριθη ουν. **v.34** TK: συ λεγεις οτι, M: συ λεγεις, V: λεγεις συ οτι. **v.35** T*: μεθ υμων, V: εν υμιν. **v.35** T*: εως, V: ως. **v.36** T*: εως, V: ως. **v.36** T*: ο, V: ∅. **v.40** T*: πεπωρωκεν, V: επωρωσεν. **v.40** T*: επιστραφωσιν, V: στραφωσιν. **v.40** T*: ιασωμαι, V: ιασομαι.

εἶπεν ἡσαΐας ὅτε̊ εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν περὶ
αὐτοῦ ✧ ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευ- 42
σαν εἰς αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τοὺς φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν
ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται ✧ ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν 43
τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ ✧ ἰησοῦς 44
δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ
ἀλλ̊᾽ εἰς τὸν πέμψαντά με ✧ καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν 45
πέμψαντά με ✧ ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα ἵνα πᾶς ὁ 46
πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ ✧ καὶ ἐάν τις μου 47
ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστ̊εύσῃ ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτὸν
οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον ἀλλ᾽ ἵνα σώσω τὸν κό-
σμον ✧ ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει 48
τὸν κρίνοντα αὐτὸν ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα ἐκεῖνος κρινεῖ αὐ-
τὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ✧ ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα 49
ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδῶ̊κεν τί εἴπω
καὶ τί λαλήσω ✧ καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός 50
ἐστιν ἃ οὖν λαλῶ˚ ἐγὼ καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατὴρ οὕτως
λαλῶ ✧

Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐ- **13**
λήλῦ̊θεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου
πρὸς τὸν πατέρα ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ
εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς ✧ καὶ δείπνου γε̊νομένου τοῦ 2
διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν ἰούδα˚ σίμωνος
ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῷ ✧ εἰδὼς ὁ˚ ἰησοῦς ὅτι πάντα 3
δέδῶ̊κεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξ-
ῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει ✧ ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου 4
καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν ✧
εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς 5
πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζω-
σμένος ✧ ἔρχεται οὖν πρὸς σίμωνα πέτρον καὶ˚ λέγει αὐτῷ 6

---

v.41 T*: οτε, V: οτι. **v.44** T*: αλλ, V: αλλα. **v.47** T*: πιστευση, V: φυλαξη. **v.49** T*: εδωκεν, V: δεδωκεν. **v.50** T*: λαλω εγω, V: εγω λαλω. **13. v.1** T*: εληλυθεν, V: ηλθεν. **v.2** T*: γενομενου, V: γινομενου. **v.2** T*: ιουδα σιμωνος ισκαριωτου ινα αυτον παραδω, V: ινα παραδοι αυτον ιουδας σιμωνος ισκαριωτου. **v.3** T*: ο ιησους, V: ∅. **v.3** T*: δεδωκεν, V: εδωκεν. **v.6** T*: και λεγει αυτω εκεινος, V: λεγει αυτω.

7 ἐκεῖνος κύριε σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας ✧ ἀπεκρίθη ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι γνώσῃ
8 δὲ μετὰ ταῦτα ✧ λέγει αὐτῷ πέτρος οὐ μὴ νίψῃς τοὺς° πό-
δας μου εἰς τὸν αἰῶνα ἀπεκρίθη αὐτῷ° ὁ ἰησοῦς ἐὰν μὴ
9 νίψω σε οὐκ ἔχεις μέρος μετ᾽ ἐμοῦ ✧ λέγει αὐτῷ σίμων πέ-
τρος κύριε μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας
10 καὶ τὴν κεφαλήν ✧ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὁ λελουμένος οὐ°
χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι ἀλλ᾽ ἔστιν καθαρὸς ὅ-
11 λος καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε ἀλλ᾽ οὐχὶ πάντες ✧ ᾔδει γὰρ
τὸν παραδιδόντα αὐτὸν διὰ τοῦτο εἶπεν̊ οὐχὶ πάντες κα-
12 θαροί ἐστε ✧ ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἀ̊ναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς γινώσκετε
13 τί πεποίηκα ὑμῖν ✧ ὑμεῖς φωνεῖτέ με ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ
14 κύριος καὶ καλῶς λέγετε εἰμὶ γάρ ✧ εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν
τοὺς πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε
15 ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας ✧ ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν
16 ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε ✧ ἀμὴν ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ
17 οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν ✧ εἰ ταῦτα οἴ-
18 δατε μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά ✧ οὐ περὶ πάντων ὑμῶν
λέγω ἐγὼ οἶδα ὃ̊ὓς ἐξελεξάμην ἀλλ᾽ ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ
ὁ τρώγων μετ᾽° ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν πτέρ-
19 ναν αὐτοῦ ✧ ἀπ᾽ ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι ἵνα ὅταν°
20 γένηται πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι ✧ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ
λαμβάνων ἐά̊ν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων
21 λαμβάνει τὸν πέμψαντά με ✧ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰησοῦς ἐταρά-
χθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν ἀμὴν ἀμὴν
22 λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με ✧ ἔβλεπον ὃ̊ῦν εἰς
23 ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει ✧ ἦν
δὲ° ἀνακείμενος εἷ̊ς τ̊ῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ

v.8 T*: τους ποδας μου, V: μου τους ποδας. **v.8** T*: αυτω ο ιησους, V: ιησους αυτω. **v.10** T*: ου χρειαν εχει η, V: ουκ εχει χρειαν ει μη. **v.11** T*: ειπεν, V: ειπεν οτι. **v.12** T*: αναπεσων, V: και ανεπεσεν. **v.18** T*: ους, V: τινας. **v.18** T*: μετ εμου, V: μου. **v.19** T*: οταν γενηται πιστευσητε, V: πιστευσητε οταν γενηται. **v.20** T*: εαν, V: αν. **v.22** T*: ουν, V: ∅. **v.23** T*: δε, V: ∅. **v.23** T*: των, V: εκ των.

ἰησοῦ ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς ◈ νεύει οὖν τούτῳ σίμων πέτρος 24
πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει ◈ ἐπιπεσὼν° δὲ ἐκεῖνος 25
ἐπ̊ὶ τὸ στῆθος τοῦ ἰησοῦ λέγει αὐτῷ κύριε τίς ἐστιν ◈ ἀπο- 26
κρίνεται ὁ ἰησοῦς ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψα̊ς τὸ ψωμίον
ἐπιδώσω° καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν ἰούδᾳ σίμωνος
ἰσκαριώτῃ ◈ καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον 27
ὁ σατανᾶς λέγει οὖν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὃ ποιεῖς ποίησον τά-
χιον ◈ τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν 28
αὐτῷ ◈ τινὲς γὰρ ἐδόκουν ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ° ἰ- 29
ούδας ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν
εἰς τὴν ἑορτὴν ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ ◈ λαβὼν οὖν τὸ ψω- 30
μίον ἐκεῖνος εὐθέως° ἐξῆλθεν ἦν δὲ νὺξ ὅτ̊ε ἐξῆλθεν ◈ λέγει 31
ὁ° ἰησοῦς νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ θεὸς
ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ ◈ εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ὁ θεὸς 32
δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑ̊αυτῷ καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν ◈ τεκνία 33
ἔτι μικρὸν μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι ζητήσετέ με καὶ καθὼς εἶπον
τοῖς ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ὑπάγω° ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλ-
θεῖν καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι ◈ ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα 34
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους ◈ ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ 35
μαθηταί ἐστε ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις ◈ λέγει αὐτῷ 36
σίμων πέτρος κύριε ποῦ ὑπάγεις ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ° ἰησοῦς
ὅπου ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι ὕστερον° δὲ
ἀκολουθήσεις μοι ◈ λέγει αὐτῷ ὁ° πέτρος κύριε διατ̊ὶ οὐ 37
δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ
θήσω ◈ ἀπεκρίθη° αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐ- 38
μοῦ θήσεις ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσε̊ι

---

v.25 T*: επιπεσων δε, V: αναπεσων ουν. **v.25** TK: επι, MV: ουτως επι. **v.26** T*: βαψας, V: βαψω. **v.26** T*: επιδωσω και εμβαψας το ψωμιον διδωσιν ιουδα σιμωνος ισκαριωτη, V: και δωσω αυτω βαψας ουν το ψωμιον [λαμβανει και] διδωσιν ιουδα σιμωνος ισκαριωτου. **v.29** T*: ο, V: ∅. **v.30** T*: ευθεως εξηλθεν, V: εξηλθεν ευθυς. **v.30** TM: οτε, KV: οτε ουν. **v.31** T*: ο, V: ∅. **v.32** T*: εαυτω, V: αυτω. **v.33** T*: υπαγω εγω, V: εγω υπαγω. **v.36** T*: ο, V: ∅. **v.36** T*: υστερον δε ακολουθησεις μοι, V: ακολουθησεις δε υστερον. **v.37** TKV: ο, M: ∅. **v.37** TK: διατι, MV: δια τι. **v.38** T*: απεκριθη αυτω ο, V: αποκρινεται. **v.38** TK: φωνησει, MV: φωνηση.

ἕως οὗ ἀπ̊αρνήσῃ με τρίς ⁘
14 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία πιστεύετε εἰς τὸν θεὸν
2 καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε ⁘ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ
πολλαί εἰσιν εἰ δὲ μὴ εἶπον ἂν ὑμῖν π̊ορεύομαι ἑτοιμάσαι
3 τόπον ὑμῖν ⁘ καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν° τόπον
πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψ̊ομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν ἵνα
4 ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε ⁘ καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴ-
5 δατε καὶ° τὴν ὁδὸν οἴδατε ⁘ λέγει αὐτῷ θωμᾶς κύριε οὐκ
οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις κἀ̊ὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι ⁘
6 λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ
7 ζωὴ οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ διʼ ἐμοῦ ⁘ εἰ ἐ-
γνώκ̊ειτέ με καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε° ἂν καὶ ἀπʼ ἄρτι
8 γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν ⁘ λέγει αὐτῷ φίλιπ-
9 πος κύριε δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν ⁘ λέγει
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τοσοῦτον° χρόνον μεθʼ ὑμῶν εἰμι καὶ οὐκ
ἔγνωκάς με φίλιππε ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα
10 κἀ̊ὶ πῶς σὺ λέγεις δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα ⁘ οὐ πιστεύεις
ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν τὰ ῥήματα
ἃ ἐγὼ λ̊αλῶ ὑμῖν ἀπʼ ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ ὁ δὲ πατὴρ ὁ° ἐν
11 ἐμοὶ μένων αὐτὸς° ποιεῖ τὰ ἔργα ⁘ πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν
τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ εἰ δὲ μὴ διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ
12 πιστεύετέ μ̊οι ⁘ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ
τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει καὶ μείζονα τούτων
13 ποιήσει ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μ̊ου πορεύομαι ⁘ καὶ ὅ
τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου τοῦτο ποιήσω ἵνα δο-
14 ξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ ⁘ ἐάν τι αἰτήσητ̊ε ἐν τῷ ὀνόματί
15 μου ἐγὼ ποιήσω ⁘ ἐὰν ἀγαπᾶτέ με τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς
16 τηρήσ̊ατε ⁘ καὶ° ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον πα-

---

v.38 T*: απαρνηση, V: αρνηση. **14. v.2** T*: πορευομαι, V: οτι πορευομαι. **v.3** T*: υμιν τοπον, V: τοπον υμιν. **v.3** T*: παραληψομαι, V: παραλημψομαι. **v.4** T*: και την οδον οιδατε, V: την οδον. **v.5** T*: και, V: ∅. **v.7** T*: εγνωκειτε, V: εγνωκατε. **v.7** T*: εγνωκειτε αν, V: γνωσεσθε. **v.9** T*: τοσουτον χρονον, V: τοσουτω χρονω. **v.9** T*: και, V: ∅. **v.10** T*: λαλω, V: λεγω. **v.10** T*: ο, V: ∅. **v.10** T*: αυτος ποιει τα εργα, V: ποιει τα εργα αυτου. **v.11** T*: μοι, V: ∅. **v.12** T*: μου, V: ∅. **v.14** T*: αιτησητε, V: αιτησητε με. **v.15** T*: τηρησατε, V: τηρησετε. **v.16** T*: και εγω, V: καγω.

ράκλητον δώσει ὑμῖν ἵνα μένῃ μεθ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνά ⟐
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν ὅτι 17
οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό° ὑμεῖς δὲ γινώσκετε
αὐτὸ ὅτι παρ᾽ ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται ⟐ οὐκ ἀφήσω 18
ὑμᾶς ὀρφανοὺς ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς ⟐ ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κό- 19
σμος με οὐκ° ἔτι θεωρεῖ ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με ὅτι ἐγὼ ζῶ
καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε ⟐ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς 20
ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν ⟐
ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς ἐκεῖνός ἐστιν ὁ 21
ἀγαπῶν με ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός
μου καὶ° ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυ-
τόν ⟐ λέγει αὐτῷ ἰούδας οὐχ ὁ ἰσκαριώτης κύριε τί γέγονεν 22
ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ ⟐
ἀπεκρίθη ὁ° ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐάν τις ἀγαπᾷ με τὸν 23
λόγον μου τηρήσει καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν καὶ
πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ᾽ αὐτῷ ποιήσομεν ⟐
ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ καὶ ὁ λόγος ὃν 24
ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός ⟐
ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ᾽ ὑμῖν μένων ⟐ ὁ δὲ παράκλητος 25, 26
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου
ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ
εἶπον ὑμῖν ⟐ εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν εἰρήνην τὴν ἐμὴν δί- 27
δωμι ὑμῖν οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν μὴ
ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω ⟐ ἠκούσατε ὅτι 28
ἐγὼ εἶπον ὑμῖν ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς εἰ ἠγαπᾶτέ
με ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα ὅτι
ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστιν ⟐ καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν 29
γενέσθαι ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε ⟐ οὐκ° ἔτι πολλὰ λα- 30
λήσω μεθ᾽ ὑμῶν ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου τούτου ἄρχων

v.16 T*: μενη, V: ∅. **v.16** T*: αιωνα, V: αιωνα η. **v.17** T*: αυτο υμεις δε, V: υμεις. **v.19** TK: ουκ ετι, MV: ουκετι. **v.19** T*: ζησεσθε, V: ζησετε. **v.21** T*: και εγω, V: καγω. **v.22** E: ισκαριωτης, D: απο καρυωτου. **v.22** TK: τι, M: και τι, V: [και] τι. **v.22** E: γεγονεν, D: εστιν. **v.23** TK: ο, MV: ∅. **v.23** T*: ποιησομεν, V: ποιησομεθα. **v.26** T*: υμιν, V: υμιν [εγω]. **v.28** T*: ειπον, V: ∅. **v.28** T*: μου, V: ∅. **v.30** TK: ουκ ετι, MV: ουκετι. **v.30** TK: τουτου, MV: ∅.

31 καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν ◊ ἀλλ᾽ ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀ-
γαπῶ τὸν πατέρα καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατὴρ οὕτως
ποιῶ ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐντεῦθεν ◊
15 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γε-
2 ωργός ἐστιν ◊ πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἴρει
αὐτὸ καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον καθαίρει αὐτὸ ἵνα πλείονα°
3 καρπὸν φέρῃ ◊ ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν
4 λελάληκα ὑμῖν ◊ μείνατε ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν καθὼς τὸ
κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μείνῃ
ἐν τῇ ἀμπέλῳ οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε ◊
5 ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ὑμεῖς τὰ κλήματα ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀ-
γὼ ἐν αὐτῷ οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ
6 δύνασθε ποιεῖν οὐδέν ◊ ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ ἐβλήθη
ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ
7 εἰς πῦρ βάλλουσιν καὶ καίεται ◊ ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ
τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσεσθε καὶ
8 γενήσεται ὑμῖν ◊ ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου ἵνα καρ-
9 πὸν πολὺν φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί ◊ καθὼς
ἠγάπησέν με ὁ πατὴρ κἀγὼ ἠγάπησα° ὑμᾶς μείνατε ἐν τῇ
10 ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ ◊ ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε μενεῖτε ἐν
τῇ ἀγάπῃ μου καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετή-
11 ρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ ◊ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν
ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πλη-
12 ρωθῇ ◊ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους
13 καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ◊ μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔ-
χει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ ◊
14 ὑμεῖς φίλοι μου ἐστὲ ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑ-
15 μῖν ◊ οὐκέτι ὑμᾶς° λέγω δούλους ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί
ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους ὅτι πάντα ἃ
16 ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν ◊ οὐχ ὑμεῖς

15. **v.2** T*: πλειονα καρπον, V: καρπον πλειονα. **v.4** T*: μεινη, V: μενη. **v.4** T*: μεινητε, V: μενητε. **v.6** T*: μεινη, V: μενη. **v.6** TK: πυρ, MV: το πυρ. **v.7** T*: αιτησεσθε, V: αιτησασθε. **v.8** T*: γενησεσθε, V: γενησθε. **v.9** T*: ηγαπησα υμας, V: υμας ηγαπησα. **v.11** T*: μεινη, V: η. **v.13** TKV: των, M: ∅. **v.14** T*: οσα, V: α. **v.15** T*: υμας λεγω, V: λεγω υμας.

με ἐξελέξασθε ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθηκα ὑμᾶς
ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν
μένῃ ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ˚
ὑμῖν ◊ ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους ◊ εἰ ὁ 17, 18
κόσμος ὑμᾶς μισεῖ γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμί-
σηκεν ◊ εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει 19
ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς
ἐκ τοῦ κόσμου διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος ◊ μνημονεύ- 20
ετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων
τοῦ κυρίου αὐτοῦ εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν εἰ τὸν
λόγον μου ἐτήρησαν καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν ◊ ἀλλὰ 21
ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑ̊μῖν διὰ τὸ ὄνομά μου ὅτι οὐκ οἴ-
δασιν τὸν πέμψαντά με ◊ εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς 22
ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον̊ νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς
ἁμαρτίας αὐτῶν ◊ ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ ◊ 23
εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος π̊εποίηκεν 24
ἁμαρτίαν οὐκ̊ εἶχον̊ νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν
καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου ◊ ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ 25
γεγραμμένος˚ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν ◊
ὅταν δὲ˚ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ 26
πατρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκ-
πορεύεται ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ ◊ καὶ ὑμεῖς δὲ 27
μαρτυρεῖτε ὅτι ἀπ᾽ ἀρχῆς μετ᾽ ἐμοῦ ἐστε ◊

Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε ◊ ἀποσυν- **16**, 2
αγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς ἀλλ᾽ ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀ-
ποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ ◊ καὶ 3
ταῦτα ποιήσουσιν ὑ̊μῖν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐ-
δὲ ἐμέ ◊ ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα̊ 4
μνημονεύητε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ
ἀρχῆς οὐκ εἶπον ὅτι μεθ᾽ ὑμῶν ἤμην ◊ νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς 5

---

v.16 TKV: δω, M: δωη. **v.21** T*: υμιν, V: εις υμας. **v.22** T*: ειχον, V: ειχοσαν. **v.24** T*: πεποιηκεν, V: εποιησεν. **v.24** TKV: ουκ, M: ουχ. **v.24** T*: ειχον, V: ειχοσαν. **v.25** T*: γεγραμμενος εν τω νομω αυτων, V: εν τω νομω αυτων γεγραμμενος. **v.26** T*: δε, V: ∅. **16. v.3** TK: υμιν, MV: ∅. **v.4** T*: ωρα, V: ωρα αυτων.

τὸν πέμψαντά με καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με ποῦ ὑπά-
6 γεις ⬦ ἀλλ᾽ ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἡ λύπη πεπλήρωκεν
7 ὑμῶν τὴν καρδίαν ⬦ ἀλλ᾽ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν συμ-
φέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω ἐὰν γ̊ὰρ μὴ ἀπέλθω ὁ παρά-
κλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς ἐὰν δὲ πορευθῶ πέμψω
8 αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς ⬦ καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον
περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως ⬦
9, 10 περὶ ἁμαρτίας μὲν ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ ⬦ περὶ δι-
καιοσύνης δὲ ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μ̊ου ὑπάγω καὶ οὐκ°
11 ἔτι θεωρεῖτέ με ⬦ περὶ δὲ κρίσεως ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου
12 τούτου κέκριται ⬦ ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν° ὑμῖν ἀλλ᾽ οὐ δύ-
13 νασθε βαστάζειν ἄρτι ⬦ ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος τὸ πνεῦμα τῆς
ἀληθείας ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς° πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν οὐ γὰρ
λαλήσει ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἀλλ᾽ ὅσα ἂν° ἀκούσῃ λαλήσει καὶ τὰ
14 ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν ⬦ ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει ὅτι ἐκ τοῦ
15 ἐμοῦ λή̊ψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν ⬦ πάντα ὅσα ἔχει ὁ πα-
τὴρ ἐμά ἐστιν διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λή̊ψεται
16 καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν ⬦ μικρὸν καὶ ο̊ὐ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν
μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με ὅτι° ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα ⬦
17 εἶπ̊ον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους τί ἐστιν
τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μι-
κρὸν καὶ ὄψεσθέ με καὶ ὅτι ἐ̊γὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα ⬦
18 ἔλεγον οὖν τοῦτο° τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρὸν οὐκ οἴδαμεν
19 τί λαλεῖ ⬦ ἔγνω οὖν° ὁ ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν καὶ
εἶπεν αὐτοῖς περὶ τούτου ζητεῖτε μετ᾽ ἀλλήλων ὅτι εἶπον μι-
κρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με ⬦
20 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς ὁ
δὲ κόσμος χαρήσεται ὑμεῖς δὲ° λυπηθήσεσθε ἀλλ᾽ ἡ λύπη
21 ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται ⬦ ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει

v.7 TKV: γαρ, M: γαρ εγω. **v.10** T*: μου, V: ∅. **v.10** TK: ουκ ετι, MV: ουκετι. **v.12** T*: λεγειν υμιν, V: υμιν λεγειν. **v.13** T*: εις πασαν την αληθειαν, V: εν τη αληθεια παση. **v.13** T*: αν ακουση, V: ακουσει. **v.14** T*: ληψεται, V: λημψεται. **v.15** TK: ληψεται, MV: λαμβανει. **v.16** T*: ου, V: ουκετι. **v.16** TK: οτι εγω υπαγω προς τον πατερα, M: οτι υπαγω προς τον πατερα, V: ∅. **v.17** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.17** T*: εγω, V: ∅. **v.18** T*: τουτο τι εστιν, V: τι εστιν τουτο. **v.19** T*: ουν ο, V: [ο]. **v.20** T*: δε, V: ∅.

ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον οὐκ°
ἔτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη
ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον ◊ καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην° μὲν νῦν 22
ἔ̊χετε πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία
καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ᾽ ὑμῶν ◊ καὶ ἐν ἐκείνῃ 23
τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδὲν ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι° ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δώσει ὑ-
μῖν ◊ ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτεῖτε 24
καὶ λήψ̊εσθε ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη ◊ ταῦτα ἐν 25
παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν ἀλλ̊᾽ ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκ° ἔτι ἐν
παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς
ἀ̊ναγγελῶ ὑμῖν ◊ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰ- 26
τήσεσθε καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ
ὑμῶν ◊ αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφι- 27
λήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον ◊
ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον πά- 28
λιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα ◊
λέγουσιν αὐ̊τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἴδε νῦν ̊παρρησίᾳ λα- 29
λεῖς καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις ◊ νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶ- 30
δας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ ἐν τούτῳ
πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες ◊ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ° ἰη- 31
σοῦς ἄρτι πιστεύετε ◊ ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα καὶ ̊νῦν ἐλήλυθεν 32
ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ° ἐμὲ μόνον ἀφῆτε
καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος ὅτι ὁ πατὴρ μετ᾽ ἐμοῦ ἐστιν ◊ ταῦτα λε- 33
λάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν
ἕ̊ξετε ἀλλὰ θαρσεῖτε ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον ◊

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ° ἰησοῦς καὶ ἐπῆ̊ρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς **17**
αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν κ̊αὶ εἶ̊πεν πάτερ ἐλήλυθεν ἡ ὥρα δό-

---

v.21 TK: ουκ ετι, MV: ουκετι. **v.22** T*: λυπην μεν νυν, V: νυν μεν λυπην. **v.22** E: ἔχετε, D: ἕξετε. **v.23** T*: οτι οσα αν, V: αν τι. **v.24** T*: ληψεσθε, V: λημψεσθε. **v.25** TM: αλλ, KV: ∅. **v.25** TK: ουκ ετι, MV: ουκετι. **v.25** T*: αναγγελω, V: απαγγελω. **v.29** T*: αυτω, V: ∅. **v.29** T*: παρρησια, V: εν παρρησια. **v.31** T*: ο, V: ∅. **v.32** T*: νυν, V: ∅. **v.32** T*: και εμε, V: καμε. **v.33** MV: ἔχετε, KD: ἕξετε, T: ἕξετε, In the actual Stephanus 1550 edition I read: ἕ~~ξ~~χετε, i.e., with the letter ξ crossed out and χ written above. **17. v.1** T*: ο, V: ∅. **v.1** T*: επηρεν, V: επαρας. **v.1** T*: και, V: ∅.

2 ξασόν σου τὸν υἱὸν ἵνα καὶ° ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε ⋄ καθὼς
ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας
3 αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον ⋄ αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος
ζωὴ ἵνα γινώσκωσίν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀ-
4 πέστειλας ἰησοῦν χριστόν ⋄ ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς τὸ
5 ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω ⋄ καὶ νῦν δό-
ξασόν με σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ
6 τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί ⋄ ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς
ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου σοὶ ἦσαν καὶ°
7 ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασιν ⋄ νῦν
8 ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν ⋄ ὅτι
τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ἔλαβον
καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον καὶ ἐπίστευσαν
9 ὅτι σύ με ἀπέστειλας ⋄ ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ οὐ περὶ τοῦ
κόσμου ἐρωτῶ ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι ὅτι σοί εἰσιν ⋄
10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμὰ καὶ δεδόξασμαι
11 ἐν αὐτοῖς ⋄ καὶ οὐκ° ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ οὗτοι ἐν τῷ
κόσμῳ εἰσὶν καὶ° ἐγὼ πρός σε ἔρχομαι πάτερ ἅγιε τήρη-
σον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέδωκάς μοι ἵνα ὦσιν ἓν
12 καθὼς ἡμεῖς ⋄ ὅτε ἤμην μετ᾽ αὐτῶν ἐν° τῷ κόσμῳ ἐγὼ ἐτή-
ρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα
καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας
13 ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ⋄ νῦν δὲ πρός σε ἔρχομαι καὶ ταῦτα
λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπλη-
14 ρωμένην ἐν αὐτοῖς ⋄ ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου καὶ
ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου
15 καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου ⋄ οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς
αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου ἀλλ᾽ ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ
16 πονηροῦ ⋄ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν καθὼς ἐγὼ ἐκ° τοῦ κό-

---

v.1 T*: και ο υιος σου, V: ο υιος. **v.2** TKV: δωση, M: δωσει. **v.4** T*: ετελειωσα, V: τελειωσας. **v.6** T*: δεδωκας, V: εδωκας. **v.6** T*: και εμοι, V: καμοι. **v.6** T*: τετηρηκασιν, V: τετηρηκαν. **v.7** T*: εστιν, V: εισιν. **v.8** T*: δεδωκας, V: εδωκας. **v.11** TK: ουκ ετι, MV: ουκετι. **v.11** T*: ουτοι, V: αυτοι. **v.11** T*: και εγω, V: καγω. **v.11** TK: ους, MV: ω. **v.12** T*: εν τω κοσμω, V: ∅. **v.12** T*: ους, V: ω. **v.12** T*: εφυλαξα, V: και εφυλαξα. **v.13** T*: αυτοις, V: εαυτοις. **v.16** T*: εκ του κοσμου ουκ ειμι, V: ουκ ειμι εκ του κοσμου.

σμου οὐκ εἰμί ⋄ ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ὁ λόγος 17
ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν ⋄ καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον 18
κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον ⋄ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν 19
ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν ἵνα καὶ° αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀ-
ληθείᾳ ⋄ οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν 20
πιστευσόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ ⋄ ἵνα πάντες ἓν 21
ὦσιν καθὼς σὺ πάτερ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοὶ ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν
ἡμῖν ἓν ὦσιν ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας ⋄
καὶ° ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς ἵνα ὦσιν 22
ἓν καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν ⋄ ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοὶ 23
ἵνα ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἓν καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι
σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγά-
πησας ⋄ πάτερ οὓς δέδωκάς μοι θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ 24
κἀκεῖνοι ὦσιν μετ᾽ ἐμοῦ ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν
ἣν ἔδωκάς μοι ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου ⋄
πάτερ δίκαιε καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω ἐγὼ δέ σε ἔγνων καὶ 25
οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας ⋄ καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς 26
τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με
ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς ⋄

Ταῦτα εἰπὼν ὁ° ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐ- **18**
τοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν κέδρων ὅπου ἦν κῆπος εἰς ὃν
εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⋄ ᾔδει δὲ καὶ ἰούδας 2
ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ°
ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ⋄ ὁ οὖν ἰούδας λαβὼν 3
τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φαρισαίων ὑπηρέ-
τας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων ⋄
ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ᾽ αὐτὸν ἐξελθὼν° 4
εἶπεν αὐτοῖς τίνα ζητεῖτε ⋄ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ ἰησοῦν τὸν 5
ναζωραῖον λέγει αὐτοῖς ὁ° ἰησοῦς ἐγώ εἰμι εἱστήκει δὲ καὶ

---

v.17 T*: σου, V: ∅. **v.19** T*: και αυτοι ωσιν, V: ωσιν και αυτοι. **v.20** TK: πιστευσοντων, MV: πιστευοντων. **v.21** T*: εν, V: ∅. **v.21** T*: πιστευση, V: πιστευη. **v.22** T*: και εγω, V: καγω. **v.22** T*: εσμεν, V: ∅. **v.23** T*: και, V: ∅. **v.23** E: ηγαπησας, D: ηγαπησα. **v.24** T*: ους, V: ο. **v.24** T*: εδωκας, V: δεδωκας. **18. v.1** T*: ο, V: ∅. **v.1** T*: των, V: του. **v.2** TK: ο, M: και ο, V: ∅. **v.3** T*: και, V: και εκ των. **v.4** T*: εξελθων ειπεν, V: εξηλθεν και λεγει. **v.5** T*: ο ιησους, V: ∅.

6 ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ᾽ αὐτῶν ⁘ ὡς οὖν εἶπεν αὐ-
τοῖς ὅτι ἐγώ εἰμι ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσὸν χαμαί ⁘
7 πάλιν οὖν αὐτοὺς° ἐπηρώτησεν τίνα ζητεῖτε οἱ δὲ εἶπὸν ἰ-
8 ησοῦν τὸν ναζωραῖον ⁘ ἀπεκρίθη ὁ° ἰησοῦς εἶπον ὑμῖν ὅτι
9 ἐγώ εἰμι εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε ἄφετε τούτους ὑπάγειν ⁘ ἵνα
πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν ὅτι οὓς δέδωκάς μοι οὐκ ἀπώ-
10 λεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα ⁘ σίμων οὖν πέτρος ἔχων μάχαιραν
εἵλκυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ
ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίὸν τὸ δεξιὸν ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ
11 μάλχος ⁘ εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς τῷ πέτρῳ βάλε τὴν μάχαιράν
ὁου εἰς τὴν θήκην τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ οὐ
12 μὴ πίω αὐτό ⁘ ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέ-
ται τῶν ἰουδαίων συνέλαβον τὸν ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν ⁘
13 καὶ ἀπήγαγον° αὐτὸν πρὸς ἄνναν πρῶτον ἦν γὰρ πενθερὸς
14 τοῦ καϊάφα ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ⁘ ἦν δὲ
καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα
15 ἄνθρωπον ἀπὸλέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ⁘ ἠκολούθει δὲ τῷ ἰ-
ησοῦ σίμων πέτρος καὶ ὁ° ἄλλος μαθητὴς ὁ δὲ μαθητὴς
ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ ἰησοῦ
16 εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως ⁘ ὁ δὲ πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ
θύρᾳ ἔξω ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὃς° ἦν γνωστὸς τῷ
ἀρχιερεῖ καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ καὶ εἰσήγαγεν τὸν πέτρον ⁘
17 λέγει οὖν ἡ° παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ πέτρῳ μὴ καὶ σὺ ἐκ
τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου λέγει ἐκεῖνος οὐκ
18 εἰμί ⁘ εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν
πεποιηκότες ὅτι ψῦχος ἦν καὶ ἐθερμαίνοντο ἦν δὲ μετ᾽° αὐ-
19 τῶν ὁ πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος ⁘ ὁ οὖν ἀρχιερεὺς
ἠρώτησεν τὸν ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς
20 διδαχῆς αὐτοῦ ⁘ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ° ἰησοῦς ἐγὼ παρρησίᾳ

---

v.6 T*: οτι, V: ∅. **v.6** T*: επεσον, V: επεσαν. **v.7** T*: αυτους επηρωτησεν, V: επηρωτησεν αυτους. **v.7** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.8** TK: ο, MV: ∅. **v.10** T*: ωτιον, V: ωταριον. **v.11** T*: σου, V: ∅. **v.13** T*: απηγαγον αυτον, V: ηγαγον. **v.14** T*: απολεσθαι, V: αποθανειν. **v.15** TM: ο, KV: ∅. **v.16** T*: ος ην γνωστος τω αρχιερει, V: ο γνωστος του αρχιερεως. **v.17** T*: η παιδισκη η θυρωρος τω πετρω, V: τω πετρω η παιδισκη η θυρωρος. **v.18** T*: μετ αυτων ο πετρος, V: και ο πετρος μετ αυτων. **v.20** T*: ο, V: ∅.

ἐλάληὃα τῷ κόσμῳ ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ
καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ὅπου πάντὃτε οἱ ἰουδαῖοι συνέρχονται καὶ
ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν ◊ τί με ἐπερωτᾷς° ἐπερώτησον 21
τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶ-
πον ἐγώ ◊ ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς τῶν° ὑπηρετῶν πα- 22
ρεστηκὼς ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ ἰησοῦ εἰπὼν οὕτως ἀποκρίνῃ
τῷ ἀρχιερεῖ ◊ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ° ἰησοῦς εἰ κακῶς ἐλάλησα 23
μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ εἰ δὲ καλῶς τί με δέρεις ◊ ἀπέ- 24
στειλεὖ αὐτὸν ὁ ἄννας δεδεμένον πρὸς καϊάφαν τὸν ἀρχι-
ερέα ◊ ἦν δὲ σίμων πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος εἶπον 25
οὖν αὐτῷ μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ ἠρνήσατὸ
ἐκεῖνος καὶ εἶπεν οὐκ εἰμί ◊ λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ 26
ἀρχιερέως συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν πέτρος τὸ ὠτίον οὐκ
ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ᾽ αὐτοῦ ◊ πάλιν οὖν ἠρνήσατο 27
ὁ° πέτρος καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν ◊ ἄγουσιν οὖν τὸν 28
ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον ἦν δὲ πρωΐᾶ καὶ
αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον ἵνα μὴ μιανθῶσιν
ἀλλ᾽° ἵνα φάγωσιν τὸ πάσχα ◊ ἐξῆλθεν οὖν ὁ πιλάτος πὸρὸς 29
αὐτοὺς καὶ εἶπ̊εν τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώ-
που τούτου ◊ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπὸν αὐτῷ εἰ μὴ ἦν οὗτος 30
κακοπ̊οιὸς οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν ◊ εἶπεν οὖν αὐ- 31
τοῖς ὁ πιλάτος λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν
κρίνατε αὐτὸν εἶπον ὃὖν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν
ἀποκτεῖναι οὐδένα ◊ ἵνα ὁ λόγος τοῦ ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν 32
εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν ◊ εἰσ- 33
ῆλθεν οὖν εἰς° τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ πιλάτος καὶ ἐφώνησεν
τὸν ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ◊
ἀπεκρίθη αὐτῷ° ὁ ἰησοῦς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλ- 34

---

v.20 T*: ελαλησα, V: λελαληκα. **v.20** TK: τη, MV: ∅. **v.20** T*: παντοτε, V: παντες. **v.21** T*: επερωτας επερωτησον, V: ερωτας ερωτησον. **v.22** T*: των υπηρετων παρεστηκως, V: παρεστηκως των υπηρετων. **v.23** T*: ο, V: ∅. **v.24** TM: απεστειλεν, KV: απεστειλεν ουν. **v.25** TKV: ηρνησατο, M: ηρνησατο ουν. **v.27** T*: ο, V: ∅. **v.28** TK: πρωια, MV: πρωι. **v.28** T*: αλλ ινα, V: αλλα. **v.29** T*: προς, V: εξω προς. **v.29** T*: ειπεν, V: φησιν. **v.30** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.30** T*: κακοποιος, V: κακον ποιων. **v.31** T*: ουν, V: ∅. **v.33** T*: εις το πραιτωριον παλιν, V: παλιν εις το πραιτωριον. **v.34** T*: αυτω ο ιησους αφ εαυτου, V: ιησους απο σεαυτου.

35 λοι σοι˚ εἶπον περὶ ἐμοῦ ⁘ ἀπεκρίθη ὁ πιλάτος μήτι ἐγὼ
ἰουδαῖός εἰμι τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν
36 σε ἐμοὶ τί ἐποίησας ⁘ ἀπεκρίθη ὁ˚ ἰησοῦς ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ
οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου
ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οἱ ὑπηρέται ἂν˚ οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο
ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς ἰουδαίοις νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐ-
37 μὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν ⁘ εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ πιλάτος οὐκοῦν
βασιλεὺς εἶ σὺ ἀπεκρίθη ὁ˚ ἰησοῦς σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς
εἰμι ἐγ͂ὼ ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα
εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς
38 ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς ⁘ λέγει αὐτῷ ὁ πιλάτος τί
ἐστιν ἀλήθεια καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς ἰ-
ουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν˚ εὑρίσκω ἐν
39 αὐτῷ ⁘ ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν˚ ἀπολύσω ἐν τῷ
πάσχα βούλεσθε οὖν ὑμῖν˚ ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν ἰου-
40 δαίων ⁘ ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάν͂τες λέγοντες μὴ τοῦτον
ἀλλὰ τὸν βαραββᾶν ἦν δὲ ὁ βαραββᾶς λῃστής ⁘
19 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ πιλάτος τὸν ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν ⁘
2 καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθη-
καν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον
3 αὐτόν ⁘ κᾶὶ ἔλεγον χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων καὶ ἐ-
4 δίδοῦν αὐτῷ ῥαπίσματα ⁘ ἐξῆλθεν˚ οὖν πάλιν ἔξω ὁ πιλά-
τος καὶ λέγει αὐτοῖς ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω ἵνα γνῶτε ὅτι
5 ἐν˚ αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ⁘ ἐξῆλθεν οὖν ὁ ἰησοῦς
ἔξω φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱ-
6 μάτιον καὶ λέγει αὐτοῖς ἴδε͂ ὁ ἄνθρωπος ⁘ ὅτε οὖν εἶδον
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται ἐκραύγασαν λέγοντες
σταύρωσον σταύρωσο͂ν λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος λάβετε αὐ-
τὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ

v.34 T*: σοι ειπον, V: ειπον σοι. **v.36** TK: ο, MV: ∅. **v.36** T*: αν οι εμοι ηγωνιζοντο, V: οι εμοι ηγωνιζοντο [αν]. **v.37** TKV: ο, M: ∅. **v.37** T*: εγω, V: ∅. **v.38** T*: αιτιαν ευρισκω εν αυτω, V: ευρισκω εν αυτω αιτιαν. **v.39** T*: υμιν απολυσω, V: απολυσω υμιν. **v.40** T*: παντες, V: ∅. **19. v.3** T*: και, V: και ηρχοντο προς αυτον και. **v.3** T*: εδιδουν, V: εδιδοσαν. **v.4** T*: εξηλθεν ουν, V: και εξηλθεν. **v.4** T*: εν αυτω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω, V: ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν αυτω. **v.5** T*: ιδε, V: ιδου. **v.6** TKV: σταυρωσον, M: σταυρωσον αυτον.

αἰτίαν ⁘ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι ἡμεῖς νόμον ἔχομεν 7
καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡ̊μῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν ὅτι ἑαυτὸν° υἱ-
ὸν θεοῦ ἐποίησεν ⁘ ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ πιλάτος τοῦτον τὸν 8
λόγον μᾶλλον ἐφοβήθη ⁘ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον 9
πάλιν καὶ λέγει τῷ ἰησοῦ πόθεν εἶ σὺ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπό-
κρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ⁘ λέγει οὖν αὐτῷ ὁ πιλάτος ἐμοὶ 10
οὐ λαλεῖς οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυ̊ρῶσαί σε καὶ
ἐξουσίαν ἔχω ἀ̊πολῦσαί σε ⁘ ἀπεκρίθη ὁ° ἰησοῦς οὐκ εἶ- 11
χες ἐξουσίαν οὐδεμίαν° κατ᾽ ἐμοῦ εἰ μὴ ἦν σοι° δεδομένον
ἄνωθεν διὰ τοῦτο ὁ παρ̊αδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν
ἔχει ⁘ ἐκ τούτου ἐζήτει° ὁ πιλάτος ἀπολῦσαι αὐτὸν οἱ δὲ 12
ἰουδαῖοι ἔκρ̊αζον λέγοντες ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς οὐκ εἶ φί-
λος τοῦ καίσαρος πᾶς ὁ βασιλέα α̊ὐτὸν ποιῶν ἀντιλέγει
τῷ καίσαρι ⁘ ὁ οὖν πιλάτος ἀκούσας τοῦτον° τὸν λογὸν ἤ- 13
γαγεν ἔξω τὸν ἰησοῦν καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τ̊οῦ βήματος εἰς
τόπον λεγόμενον λιθόστρωτον ἑβραϊστὶ δὲ γαββαθᾶ ⁘ ἦν δὲ 14
παρασκευὴ τοῦ πάσχα ὥρα δὲ° ὡσεὶ ἕκτη καὶ λέγει τοῖς
ἰουδαίοις ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν ⁘ οἱ° δὲ ἐκραύγασαν ἆρον 15
ἆρον σταύρωσον αὐτὸν λέγει αὐτοῖς ὁ πιλάτος τὸν βασι-
λέα ὑμῶν σταυρώσω ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς οὐκ ἔχο-
μεν βασιλέα εἰ μὴ καίσαρα ⁘ τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν 16
αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ παρέλαβον δὲ° τὸν ἰησοῦν καὶ ἀπή-
γαγον ⁘ καὶ βαστάζων τὸν° σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν° 17
λεγόμενον κρανίου τόπον ὃς λέγεται ἑβραϊστὶ γολγοθᾶ ⁘ ὅ- 18
που αὐτὸν ἐσταύρωσαν καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν
καὶ ἐντεῦθεν μέσον δὲ τὸν ἰησοῦν ⁘ ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον 19

---

v.7 T*: ημων, V: ∅. **v.7** T: εαυτον υιον θεου, K: εαυτον υιον του θεου, M: εαυτον θεου υιον, V: υιον θεου εαυτον. **v.10** T*: σταυρωσαι, V: απολυσαι. **v.10** T*: απολυσαι, V: σταυρωσαι. **v.11** TK: ο, M: ∅, V: [αυτω]. **v.11** T*: ουδεμιαν κατ εμου, V: κατ εμου ουδεμιαν. **v.11** T*: σοι δεδομενον, V: δεδομενον σοι. **v.11** T*: παραδιδους, V: παραδους. **v.12** T*: εζητει ο πιλατος, V: ο πιλατος εζητει. **v.12** T*: εκραζον, V: εκραυγασαν. **v.12** TK: αυτον, MV: εαυτον. **v.13** T*: τουτον τον λογον, V: των λογων τουτων. **v.13** T*: του, V: ∅. **v.14** T*: δε ωσει, V: ην ως. **v.15** T*: οι δε εκραυγασαν, V: εκραυγασαν ουν εκεινοι. **v.16** TK: δε τον ιησουν και απηγαγον, M: δε τον ιησουν και ηγαγον, V: ουν τον ιησουν. **v.17** T*: τον σταυρον αυτου, V: εαυτω τον σταυρον. **v.17** TK: τον λεγομενον κρανιου τοπον ος, M: τοπον λεγομενον κρανιου τοπον ος, V: τον λεγομενον κρανιου τοπον ο.

ὁ πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἦν δὲ γεγραμμένον
20 ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ⁘ τοῦτον οὖν
τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς°
πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ ἰησοῦς καὶ ἦν γεγραμ-
21 μένον ἑβραϊστὶ ἑλληνιστὶ° ῥωμαϊστί ⁘ ἔλεγον οὖν τῷ πιλάτῳ
οἱ ἀρχιερεῖς τῶν ἰουδαίων μὴ γράφε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰου-
δαίων ἀλλ᾽ ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν βασιλεύς εἰμι τῶν ἰουδαίων ⁘
22, 23 ἀπεκρίθη ὁ πιλάτος ὃ γέγραφα γέγραφα ⁘ οἱ οὖν στρατιῶ-
ται ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν ἰησοῦν ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ
ἐποίησαν τέσσαρα μέρη ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος καὶ τὸν
χιτῶνα ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄῤῥαφος ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι᾽
24 ὅλου ⁘ εἶπὸν οὖν πρὸς ἀλλήλους μὴ σχίσωμεν αὐτὸν ἀλλὰ
λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ
λέγουσα διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν
ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα
25 ἐποίησαν ⁘ εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ ἰησοῦ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ μαρία ἡ τοῦ
26 κλωπᾶ καὶ μαρία ἡ μαγδαληνή ⁘ ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μη-
τέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα λέγει τῇ μητρὶ
27 αὐ̊τοῦ γύναι ἰδοὺ̊ ὁ υἱός σου ⁘ εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ ἰδοὺ̊ ἡ
μήτηρ σου καὶ ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν° ὁ μα-
28 θητὴς εἰς τὰ ἴδια ⁘ μετὰ τοῦτο εἰ̊δὼς ὁ ἰησοῦς ὅτι πάντα°
29 ἤδη τετέλεσται ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφὴ λέγει διψῶ ⁘ σκεῦος
οὖ̊ν ἔκειτο ὄξους μεστὸν οἱ° δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους
καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι ⁘
30 ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος ὁ ἰησοῦς εἶπεν τετέλεσται καὶ κλί-
31 νας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα ⁘ οἱ οὖν ἰουδαῖοι
ἵνα° μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ

---

v.20 TK: της πολεως ο τοπος, MV: ο τοπος της πολεως. **v.20** T*: ελληνιστι ρωμαιστι, V: ρωμαιστι ελληνιστι. **v.23** TK: αρραφος, MV: αραφος. **v.24** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.26** T*: αυτου, V: ∅. **v.26** TK: ιδου, MV: ιδε. **v.27** T*: ιδου, V: ιδε. **v.27** TK: αυτην ο μαθητης, MV: ο μαθητης αυτην. **v.28** TKV: ειδως, M: ιδων. **v.28** T*: παντα ηδη, V: ηδη παντα. **v.29** T*: ουν, V: ∅. **v.29** T*: οι δε πλησαντες σπογγον οξους και, V: σπογγον ουν μεστον του οξους. **v.31** TM: ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω επει παρασκευη ην, KV: επει παρασκευη ην ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω.

ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ
σαββάτου ἠρώτησαν τὸν πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ
σκέλη καὶ ἀρθῶσιν ⬩ ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται καὶ τοῦ μὲν 32
πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρω-
θέντος αὐτῷ ⬩ ἐπὶ δὲ τὸν ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν° 33
ἤδη τεθνηκότα οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη ⬩ ἀλλ᾽ εἷς τῶν 34
στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν καὶ εὐθὺς° ἐξ-
ῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ ⬩ καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν καὶ 35
ἀληθινὴ αὐτοῦ° ἐστιν ἡ μαρτυρία κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ
λέγει ἵνα ὑμεῖς° πιστεύσητε ⬩ ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γρα- 36
φὴ πληρωθῇ ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ ⬩ καὶ πάλιν 37
ἑτέρα γραφὴ λέγει ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν ⬩ μετὰ δὲ° 38
ταῦτα ἠρώτησεν τὸν πιλάτον ὁ° ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ ἀριμαθαίας
ὢν μαθητὴς τοῦ ἰησοῦ κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν
ἰουδαίων ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ καὶ ἐπέτρεψεν ὁ πι-
λάτος ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ σῶμα τοῦ° ἰησοῦ ⬩ ἦλθεν δὲ 39
καὶ νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν° ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶ-
τον φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν ⬩
ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις 40
μετὰ τῶν ἀρωμάτων καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς ἰουδαίοις ἐντα-
φιάζειν ⬩ ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος καὶ ἐν 41
τῷ κήπῳ μνημεῖον καινὸν ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη ⬩ ἐ- 42
κεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ
μνημεῖον ἔθηκαν τὸν ἰησοῦν ⬩

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων μαρία ἡ μαγδαληνὴ ἔρχεται **20**
πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον καὶ βλέπει τὸν
λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου ⬩ τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται 2
πρὸς σίμωνα πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφί-
λει ὁ ἰησοῦς καὶ λέγει αὐτοῖς ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνη-

---

v.33 T*: αυτον ηδη, V: ηδη αυτον. **v.34** TK: ευθυς εξηλθεν, M: ευθεως εξηλθεν, V: εξηλθεν ευθυς. **v.35** TKV: αυτου εστιν, M: εστιν αυτου. **v.35** T*: κακεινος, V: και εκεινος. **v.35** T*: υμεις πιστευσητε, V: και υμεις πιστευ[σ]ητε. **v.38** TKV: δε, M: ∅. **v.38** T*: ο ιωσηφ ο, V: ιωσηφ [ο]. **v.38** T*: του ιησου, V: αυτου. **v.39** T*: τον ιησουν, V: αυτον. **v.39** TK: ωσει, MV: ως. **v.40** TKV: οθονιοις, M: εν οθονιοις. **v.41** T*: ετεθη, V: ην τεθειμενος.

3 μείου καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν ⁘ ἐξῆλθεν οὖν ὁ
πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον ⁘
4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμεν
5 τάχιον τοῦ πέτρου καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον ⁘ καὶ
παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια οὐ μέντοι εἰσῆλθεν ⁘
6 ἔρχεται οὖν ˚σίμων πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ καὶ εἰσῆλθεν
7 εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα ⁘ καὶ τὸ σου-
δάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων
8 κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον ⁘ τότε
οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ
9 μνημεῖον καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν ⁘ οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν
10 τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι ⁘ ἀπῆλθον
11 οὖν πάλιν πρὸς ˚ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί ⁘ μαρία δὲ εἱστήκει
πρὸς τὸ˚ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω ὡς οὖν ἔκλαιεν παρέκυ-
12 ψεν εἰς τὸ μνημεῖον ⁘ καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς
καθεζομένους ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσὶν
13 ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ ⁘ καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι
γύναι τί κλαίεις λέγει αὐτοῖς ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου καὶ
14 οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν ⁘ κ˚αὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη
εἰς τὰ ὀπίσω καὶ θεωρεῖ τὸν ἰησοῦν ἑστῶτα καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι
15 ὁ˚ ἰησοῦς ἐστιν ⁘ λέγει αὐτῇ ὁ˚ ἰησοῦς γύναι τί κλαίεις τίνα
ζητεῖς ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν λέγει αὐτῷ
κύριε εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτὸν εἰπέ μοι ποῦ αὐτὸν˚ ἔθηκας
16 κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ ⁘ λέγει αὐτῇ ὁ˚ ἰησοῦς μαρί˚α στραφεῖσα ἐ-
17 κείνη λέγει αὐ˚τῷ ῥαββουνὶ ὃ λέγεται διδάσκαλε ⁘ λέγει αὐ-
τῇ ὁ˚ ἰησοῦς μή μου ἅπτου οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν
πατέρα μ˚ου πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ
αὐτοῖς ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν
18 καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν ⁘ ἔρχεται μαρί˚α ἡ μαγδαληνὴ

---

20. **v.6** T*: σιμων, V: και σιμων. **v.10** T*: εαυτους, V: αυτους. **v.11** T*: το μνημειον κλαιουσα εξω, V: τω μνημειω εξω κλαιουσα. **v.14** T*: και, V: ∅. **v.14** TK: ο, MV: ∅. **v.15** T*: ο, V: ∅. **v.15** TK: αυτον εθηκας, MV: εθηκας αυτον. **v.16** T*: ο, V: ∅. **v.16** T*: μαρια, V: μαριαμ. **v.16** T*: αυτω, V: αυτω εβραιστι. **v.17** T*: ο, V: ∅. **v.17** T*: μου, V: ∅. **v.18** T*: μαρια, V: μαριαμ.

ἀ̊παγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακε̊ν τὸν κύριον καὶ
ταῦτα εἶπεν αὐτῇ ⁘ οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ 19
μιᾷ τ̊ῶν σαββάτων καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν
οἱ μαθηταὶ συνηγ̊μένοι διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων ἦλθεν ὁ
ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει αὐτοῖς εἰρήνη ὑμῖν ⁘
καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς° τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν 20
αὐτοῦ ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον ⁘ εἶπεν 21
οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πάλιν εἰρήνη ὑμῖν καθὼς ἀπέσταλκέν
με ὁ πατὴρ κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς ⁘ καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύση- 22
σεν καὶ λέγει αὐτοῖς λάβετε πνεῦμα ἅγιον ⁘ ἄν τινων ἀφῆτε 23
τὰς ἁμαρτίας ἀ̊φιένται αὐτοῖς ἄν τινων κρατῆτε κεκράτην-
ται ⁘ θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος δίδυμος 24
οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ° ἰησοῦς ⁘ ἔλεγον οὖν αὐτῷ 25
οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἑωράκαμεν τὸν κύριον ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς
ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ
βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω
τὴν° χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ οὐ μὴ πιστεύσω ⁘
καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 26
καὶ θωμᾶς μετ᾽ αὐτῶν ἔρχεται ὁ ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλει-
σμένων καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν εἰρήνη ὑμῖν ⁘ εἶτα 27
λέγει τῷ θωμᾷ φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖ-
ράς μου καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν
μου καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός ⁘ κα̊ὶ ἀπεκρίθη ὁ° 28
θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου ⁘ λέγει 29
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι ἑώρακάς με θ̊ωμᾷ πεπίστευκας μακά-
ριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες ⁘ πολλὰ μὲν οὖν καὶ 30
ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ⁘ ταῦτα δὲ 31
γέγραπται ἵνα πιστεύ̊σητε ὅτι ὁ° ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ

v.18 T*: απαγγελλουσα, V: αγγελλουσα. **v.18** T*: εωρακεν, V: εωρακα. **v.19** T*: των, V: ∅. **v.19** T*: συνηγμενοι, V: ∅. **v.20** T*: αυτοις τας χειρας και την πλευραν αυτου, V: τας χειρας και την πλευραν αυτοις. **v.23** T*: αφιενται, V: αφεωνται. **v.24** T*: ο, V: ∅. **v.25** T*: την χειρα μου, V: μου την χειρα. **v.28** T*: και, V: ∅. **v.28** TK: ο, MV: ∅. **v.29** TK: θωμα, MV: ∅. **v.31** T*: πιστευσητε, V: πιστευ[σ]ητε. **v.31** TK: ο, MV: ∅.

υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ ✧

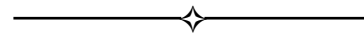
21 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ ἰησοῦς τοῖς μα-
θηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς τιβεριάδος ἐφανέρωσεν δὲ
2 οὕτως ✧ ἦσαν ὁμοῦ σίμων πέτρος καὶ θωμᾶς ὁ λεγόμενος
δίδυμος καὶ ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ κανᾶ τῆς γαλιλαίας καὶ οἱ
3 τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο ✧ λέγει
αὐτοῖς σίμων πέτρος ὑπάγω ἁλιεύειν λέγουσιν αὐτῷ ἐρχό-
μεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοὶ ἐξῆλθον καὶ ἀ̊νέβησαν εἰς τὸ πλοῖον
4 εὐ̊θὺς καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν ✧ πρωΐας δὲ
ἤδη γενομένης ἔστη ὁ° ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλὸν οὐ μέντοι
5 ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι ἰησοῦς ἐστιν ✧ λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς παιδία μή τι προσφάγιον ἔχετε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ
6 οὔ ✧ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου
τὸ δίκτυον καὶ εὑρήσετε ἔβαλον οὖν καὶ οὐκ° ἔτι αὐτὸ ἑλ-
7 κύσαι ἴσχυ̊σαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων ✧ λέγει οὖν
ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς τῷ πέτρῳ ὁ κύριός
ἐστιν σίμων οὖν̊ πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν τὸν ἐ-
πενδύτην διεζώσατο ἦν γὰρ γυμνὸς καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς
8 τὴν θάλασσαν ✧ οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον οὐ
γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλ̊’ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακο-
9 σίων σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων ✧ ὡς οὖν ἀπέβησαν
εἰς τὴν γῆν βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον
10 ἐπικείμενον καὶ ἄρτον ✧ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐνέγκατε ἀ-
11 πὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν ✧ ἀνέβη̊ σίμων πέτρος καὶ
εἵλκυσεν τὸ δίκτυον ἐπὶ° τῆς γῆς μεστὸν ἰχθύων μεγάλων
ἑκατὸν πεντηκοντα̊τριῶν καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη
12 τὸ δίκτυον ✧ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς δεῦτε ἀριστήσατε οὐδεὶς
δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτὸν σὺ τίς εἶ εἰδότες ὅτι
13 ὁ κύριός ἐστιν ✧ ἔρχεται οὖν° ὁ ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρ-

21. v.3 TK: ανεβησαν, MV: ενεβησαν. **v.3** T*: ευθυς, V: ∅. **v.4** T*: ο, V: ∅. **v.6** TK: ουκ ετι, MV: ουκετι. **v.6** T*: ισχυσαν, V: ισχυον. **v.7** TKV: ουν, M: ∅. **v.8** T*: αλλ, V: αλλα. **v.11** T*: ανεβη, V: ανεβη ουν. **v.11** T*: επι της γης, V: εις την γην. **v.11** TK: πεντηκοντατριων, MV: πεντηκοντα τριων. **v.13** T*: ουν ο, V: ∅.

τον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως ⁘ τοῦτο ἤδη 14
τρίτον ἐφανερώθη ὁ° ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ° ἐγερθεὶς
ἐκ νεκρῶν ⁘ ὅτε οὖν ἠρίστησαν λέγει τῷ σίμωνι πέτρῳ ὁ ἰη- 15
σοῦς σίμων ἰωνᾶ° ἀγαπᾷς με πλεῖον° τούτων λέγει αὐτῷ ναὶ
κύριε σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε λέγει αὐτῷ βόσκε τὰ ἀρνία μου ⁘
λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον σίμων ἰωνᾶ° ἀγαπᾷς με λέγει αὐ- 16
τῷ ναὶ κύριε σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε λέγει αὐτῷ ποίμαινε τὰ
πρόβατά μου ⁘ λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον σίμων ἰωνᾶ° φιλεῖς με 17
ἐλυπήθη ὁ πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον φιλεῖς με καὶ
εἶπεν° αὐτῷ κύριε σὺ° πάντα οἶδας σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε
λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς βόσκε τὰ πρόβατά μου ⁘ ἀμὴν ἀμὴν 18
λέγω σοι ὅτε ἦς νεώτερος ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις
ὅπου ἤθελες ὅταν δὲ γηράσῃς ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου καὶ
ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις ⁘ τοῦτο δὲ εἶπεν 19
σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεὸν καὶ τοῦτο εἰπὼν
λέγει αὐτῷ ἀκολούθει μοι ⁘ ἐπιστραφεὶς δὲ° ὁ πέτρος βλέ- 20
πει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα ὃς καὶ
ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν κύριε
τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε ⁘ τοῦτον° ἰδὼν ὁ πέτρος λέγει τῷ 21
ἰησοῦ κύριε οὗτος δὲ τί ⁘ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐὰν αὐτὸν 22
θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι τί πρός σε σὺ ἀκολούθει° μοι ⁘
ἐξῆλθεν οὖν ὁ° λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ μαθη- 23
τὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει καὶ° οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς
ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει ἀλλ᾽ ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχο-
μαι τί πρός σε ⁘ οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ 24
τούτων καὶ γράψας° ταῦτα καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθής ἐστιν° ἡ
μαρτυρία αὐτοῦ ⁘ ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα° ἐποίησεν 25
ὁ ἰησοῦς ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ᾽ ἓν οὐδὲ° αὐτὸν οἶμαι τὸν
κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία ἀμήν° ⁘

v.14 T*: ο, V: ∅. **v.14** T*: αυτου, V: ∅. **v.15** T*: ιωνα, V: ιωαννου. **v.15** T*: πλειον, V: πλεον. **v.16** T*: ιωνα, V: ιωαννου. **v.17** T*: ιωνα, V: ιωαννου. **v.17** T*: ειπεν, V: λεγει. **v.17** T*: συ παντα, V: παντα συ. **v.20** T*: δε, V: ∅. **v.21** T*: τουτον, V: τουτον ουν. **v.22** T*: ακολουθει μοι, V: μοι ακολουθει. **v.23** T*: ο λογος ουτος, V: ουτος ο λογος. **v.23** T*: και ουκ ειπεν, V: ουκ ειπεν δε. **v.24** T*: γραψας, V: ο γραψας. **v.24** T*: εστιν η μαρτυρια αυτου, V: αυτου η μαρτυρια εστιν. **v.25** T*: οσα, V: α. **v.25** T*: ουδε, V: ουδ. **v.25** T*: αμην, V: ∅.

ΠΡΑΞΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ°

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων ὦ θε-
2 όφιλε ὧν ἤρξατο ὁ ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν ⋄ ἄχρι
ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος
3 ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη ⋄ οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυ-
τὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις δι᾽
ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ
4 περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ⋄ καὶ συναλιζόμενος παρήγ-
γειλεν αὐτοῖς ἀπὸ ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι ἀλλὰ περι-
5 μένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου ⋄ ὅτι
ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε° ἐν
6 πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας ⋄ οἱ μὲν οὖν
συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες κύριε εἰ ἐν τῷ χρό-
7 νῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ ἰσραήλ ⋄ εἶπεν
δὲ πρὸς αὐτοὺς οὐχ ὑμῶν ἐστιν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς
8 οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ ⋄ ἀλλὰ λήψεσθε δύνα-
μιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ ἔσεσθέ
μοι μάρτυρες ἔν τε ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἰουδαίᾳ καὶ
9 σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς ⋄ καὶ ταῦτα εἰπὼν βλε-
πόντων αὐτῶν ἐπήρθη καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν
10 ὀφθαλμῶν αὐτῶν ⋄ καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν
πορευομένου αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν
11 αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι° λευκῇ ⋄ οἳ καὶ εἶπον ἄνδρες γαλιλαῖοι τί
ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανὸν οὗτος ὁ ἰησοῦς ὁ
ἀναληφθεὶς ἀφ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν

T: ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, K: ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, MV: ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. **1. v.2** T*: ανεληφθη, V: ανελημφθη. **v.3** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.4** TMV: συναλιζομενος, K: συναλιζομενος μετ αυτων. **v.5** T*: βαπτισθησεσθε εν πνευματι, V: εν πνευματι βαπτισθησεσθε. **v.6** T*: επηρωτων, V: ηρωτων. **v.8** T*: ληψεσθε, V: λημψεσθε. **v.8** T*: μοι, V: μου. **v.10** T*: εσθητι λευκη, V: εσθησεσι λευκαις. **v.11** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.11** T*: εμβλεποντες, V: [εμ]βλεποντες. **v.11** T*: αναληφθεις, V: αναλημφθεις.

τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν ⸭
τότε ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλου- 12
μένου ἐλαιῶνος ὅ ἐστιν ἐγγὺς ἱερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον
ὁδόν ⸭ καὶ ὅτε εἰσῆλθον ἀνέβησαν˚ εἰς τὸ ὑπερῷον οὗ ἦσαν 13
καταμένοντες ὅ τε πέτρος καὶ ἰάκωβος˚ καὶ ἰωάννης καὶ
ἀνδρέας φίλιππος καὶ θωμᾶς βαρθολομαῖος καὶ ματ̊θαῖος
ἰάκωβος ἀλφαίου καὶ σίμων ὁ ζηλωτὴς καὶ ἰούδας ἰακώ-
βου ⸭ οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν 14
τῇ προσευχῇ καὶ˚ τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶν καὶ μαρ̊ίᾳ τῇ μη-
τρὶ τοῦ ἰησοῦ καὶ σ̊ὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ⸭ καὶ ἐν ταῖς 15
ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητ̊ῶν εἶ-
πεν ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπιτ̊οαυτὸ ὡ̊ς ἑκατὸν εἴκοσιν ⸭
ἄνδρες ἀδελφοὶ ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτ̊ην ἣν 16
προεῖπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος δαβ̊ὶδ περὶ ἰ-
ούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν τ̊ὸν ἰησοῦν ⸭
ὅτι κατηριθμημένος ἦν σ̊ὺν ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς 17
διακονίας ταύτης ⸭ οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ τ̊οῦ 18
μισθοῦ τῆς ἀδικίας καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησεν μέσος
καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ⸭ καὶ γνωστὸν ἐγέ- 19
νετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσαλὴμ ὥστε κληθῆναι τὸ
χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν ἀκελδαμ̊ὰ τουτ̊έστιν
χωρίον αἵματος ⸭ γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν γενη- 20
θήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν
αὐτῇ καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβ̊οι ἕτερος ⸭ δεῖ οὖν τῶν 21
συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐ̊ν ᾧ εἰσῆλθεν
καὶ ἐξῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ὁ κύριος ἰησοῦς ⸭ ἀρξάμενος ἀπὸ 22
τοῦ βαπτίσματος ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφ̊θη
ἀφ᾽ ἡμῶν μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι˚ σὺν

v.13 T*: ανεβησαν εις το υπερωον, V: εις το υπερωον ανεβησαν. **v.13** T*: ιακωβος και ιωαννης, V: ιωαννης και ιακωβος. **v.13** T*: ματθαιος, V: μαθθαιος. **v.14** T*: και τη δεησει, V: ∅. **v.14** T*: μαρια, V: μαριαμ. **v.14** T*: συν, V: ∅. **v.15** T*: μαθητων, V: αδελφων. **v.15** T: επιτοαυτο, KMV: επι το αυτο. **v.15** T*: ως, V: ωσει. **v.16** T*: ταυτην, V: ∅. **v.16** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.16** T*: τον, V: ∅. **v.17** T*: συν, V: εν. **v.18** TK: του, MV: ∅. **v.19** T*: ακελδαμα, V: ακελδαμαχ. **v.19** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.20** T*: λαβοι, V: λαβετω. **v.21** T*: εν, V: ∅. **v.22** T*: ανεληφθη, V: ανελημφθη. **v.22** T*: γενεσθαι συν ημιν, V: συν ημιν γενεσθαι.

23 ἡμῖν ἕνα τούτων ✧ καὶ ἔστησαν δύο ἰωσὴφ τὸν καλούμενον
24 βαρσαβ̊ᾶν ὃς ἐπεκλήθη ἰοῦστος καὶ ματ̊θίαν ✧ καὶ προσ-
ευξάμενοι εἶπ̊ὸν σὺ κύριε καρδιογνῶστα πάντων ἀνάδειξον
25 ἐκ˚ τούτων τῶν δύο ἕνα ὃν ἐξελέξω ✧ λαβεῖν τὸν κ̊λῆρον τῆς
διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς ἐξ˚ ἧς παρέβη ἰούδας πο-
26 ρευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον ✧ καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐ-
τῶ̊ν καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ ματ̊θίαν καὶ συγκατεψηφίσθη
μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων ✧
2 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς
2 ἦσαν ἅπαντες˚ ὁμοθυμαδὸν ἐπιτ̊οαυτό ✧ καὶ ἐγένετο ἄφνω
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας καὶ
3 ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι ✧ καὶ ὤφθη-
σαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς ἐκάθισέν˚
4 τε ἐφ᾽ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ✧ καὶ ἐπλήσθησαν ἅπ̊αντες πνεύ-
ματος ἁγίου καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ
5 πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς˚ ἀποφθέγγεσθαι ✧ ἦσαν δὲ ἐ̊ν ἱερου-
σαλὴμ κατοικοῦντες ἰουδαῖοι ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς
6 ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν ✧ γενομένης δὲ τῆς φωνῆς
ταύτης συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη ὅτι ἤκουον εἷς
7 ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν ✧ ἐξίσταντο δὲ
πάν̊τες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς˚ ἀλλήλους οὐκ ἰδοὺ
8 πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες γαλιλαῖοι ✧ καὶ πῶς ἡμεῖς
ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθη-
9 μεν ✧ πάρθοι καὶ μῆδοι καὶ ἐλαμῖται καὶ οἱ κατοικοῦντες
τὴν μεσοποταμίαν ἰουδαίαν τε καὶ καππαδοκίαν πόντον
10 καὶ τὴν ἀσίαν ✧ φρυγίαν τε καὶ παμφυλίαν αἴγυπτον καὶ
τὰ μέρη τῆς λιβύης τῆς κατὰ κυρήνην καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες
11 ῥωμαῖοι ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι ✧ κρῆτες καὶ ἄραβες

---

v.23 T*: βαρσαβαν, V: βαρσαββαν. **v.23** T*: ματθιαν, V: μαθθιαν. **v.24** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.24** T: εκ τουτων των δυο ενα ον εξελεξω, K: εκ τουτων των δυο ον ενα εξελεξω, MV: ον εξελεξω εκ τουτων των δυο ενα. **v.25** T*: κληρον, V: τοπον. **v.25** T*: εξ, V: αφ. **v.26** T*: αυτων, V: αυτοις. **v.26** T*: ματθιαν, V: μαθθιαν. **2. v.1** T*: απαντες ομοθυμαδον, V: παντες ομου. **v.1** T: επιτοαυτο, KMV: επι το αυτο. **v.3** T*: εκαθισεν τε, V: και εκαθισεν. **v.4** T*: απαντες, V: παντες. **v.4** T*: αυτοις αποφθεγγεσθαι, V: αποφθεγγεσθαι αυτοις. **v.5** T*: εν, V: εις. **v.7** TK: παντες, MV: ∅. **v.7** T*: προς αλληλους ουκ ιδου παντες, V: ουχ ιδου απαντες.

ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ
μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ ◈ ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν 12
ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες τί ἂν° θέλοι τοῦτο εἶναι ◈ ἕτε- 13
ροι δὲ χ̊λευάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰ-
σίν ◈ σταθεὶς δὲ π̊έτρος σὺν τοῖς ἕν̊δεκα ἐπῆρεν τὴν φωνὴν 14
αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς ἄνδρες ἰουδαῖοι καὶ οἱ κα-
τοικοῦντες ἱερουσαλὴμ ἅπ̊αντες τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω
καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου ◈ οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμ- 15
βάνετε οὗτοι μεθύουσιν ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας ◈
ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου ἰωήλ ◈ 16
καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις λέγει ὁ θεὸς ἐκχεῶ ἀπὸ 17
τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ προφητεύσου-
σιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ νεανίσκοι
ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνιἀ̊
ἐνυπνιασθήσονται ◈ καί° γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ 18
τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ
πνεύματός μου καὶ προφητεύσουσιν ◈ καὶ δώσω τέρατα ἐν 19
τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω αἷμα καὶ πῦρ
καὶ ἀτμίδα καπνοῦ ◈ ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος 20
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἢ° ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου
τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ ◈ καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέ- 21
σηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται ◈ ἄνδρες ἰσραηλῖται ἀ- 22
κούσατε τοὺς λόγους τούτους ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον ἄνδρα
ἀπὸ° τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέ-
ρασιν καὶ σημείοις οἷς ἐποίησεν δι᾽ αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ
ὑμῶν καθὼς κ̊αὶ αὐτοὶ οἴδατε ◈ τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ 23
καὶ προγνώσει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες° διὰ χειρῶν ἀνό-
μων προσπήξαντες ἀνείλ̊ετε ◈ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας 24
τὰς ὠδῖνας τοῦ θαν̊άτου καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι

---

v.12 T*: αν θελοι, V: θελει. **v.13** T*: χλευαζοντες, V: διαχλευαζοντες. **v.14** T*: πετρος, V: ο πετρος. **v.14** E: ενδεκα, D: δεκα αποστολοις. **v.14** T*: απαντες, V: παντες. **v.17** T*: ενυπνια, V: ενυπνιοις. **v.18** TKV: και γε, M: καιγε. **v.20** T*: η ελθειν την, V: ελθειν. **v.22** T*: απο του θεου αποδεδειγμενον, V: αποδεδειγμενον απο του θεου. **v.22** T*: και, V: ∅. **v.23** T*: λαβοντες δια χειρων, V: δια χειρος. **v.23** T*: ανειλετε, V: ανειλατε. **v.24** E: θανατου, D: αδου.

25 αὐτὸν ὑπ᾽ αὐτοῦ ✧ δαβ̊ὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτὸν προω̊ρώμην
τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντὸς ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐ-
26 στιν ἵνα μὴ σαλευθῶ ✧ διὰ τοῦτο ε̊ὐφράνθη ἡ καρδία μου
καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κα-
27 τασκηνώσει ἐπ᾽ ἐλπίδι ✧ ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν
μου εἰς ᾅδ̊ου οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν ✧
28 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς πληρώσεις με εὐφροσύνης με-
29 τὰ τοῦ προσώπου σου ✧ ἄνδρες ἀδελφοὶ ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ
παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου δαβ̊ὶδ ὅτι καὶ
ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν
30 ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ✧ προφήτης οὖν ὑπάρχων καὶ εἰ-
δὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος
αὐτοῦ τὸ˚ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστὸν καθίσαι ἐπὶ
31 τοῦ˚ θρόνου αὐτοῦ ✧ προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστά-
σεως τοῦ χριστοῦ ὅτι οὐ˚ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς
32 ᾅδου οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν ✧ τοῦτον τὸν ἰη-
σοῦν ἀνέστησεν ὁ θεὸς οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες ✧
33 τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁ-
γίου˚ πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξέχεεν τοῦτο ὃ
34 νῦν˚ ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε ✧ οὐ γὰρ δαβ̊ὶδ ἀνέβη εἰς
τοὺς οὐρανοὺς λέγει δὲ αὐτὸς εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου
35 κάθου ἐκ δεξιῶν μου ✧ ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό-
36 διον τῶν ποδῶν σου ✧ ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος
ἰσραὴλ ὅτι καὶ κύριον καὶ˚ χριστὸν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίη-
37 σεν τοῦτον τὸν ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε ✧ ἀκούσαντες
δὲ κατενύγησαν τῇ˚ καρδίᾳ εἶπόν τε πρὸς τὸν πέτρον καὶ
τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους τί ποιήσο̊μεν ἄνδρες ἀδελφοί ✧
38 πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτοὺς μετανοήσατε̊ καὶ βαπτισθήτω

---

v.25 T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.25** T*: προωρωμην, V: προορωμην. **v.26** T*: ευφρανθη, V: ηυφρανθη. **v.27** T*: αδου, V: αδην. **v.29** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.30** T*: το κατα σαρκα αναστησειν τον χριστον, V: ∅. **v.30** T*: του θρονου, V: τον θρονον. **v.31** T*: ου κατελειφθη η ψυχη αυτου εις αδου ουδε, V: ουτε εγκατελειφθη εις αδην ουτε. **v.33** T*: αγιου πνευματος, V: πνευματος του αγιου. **v.33** T*: νυν υμεις, V: υμεις [και]. **v.34** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.36** T*: και χριστον αυτον ο θεος εποιησεν, V: αυτον και χριστον εποιησεν ο θεος. **v.37** T*: τη καρδια, V: την καρδιαν. **v.37** TK: ποιησομεν, MV: ποιησωμεν.

ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν
ἁμαρ̊τιῶν καὶ λήψ̊εσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος ✧
ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶ- 39
σιν τοῖς εἰς μακρὰν ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν ✧ ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρ̊ετο καὶ παρε- 40
κάλ̊ει λέγων σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης ✧
οἱ μὲν οὖν ἀ̊σμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβα- 41
πτίσθησαν καὶ προσετέθησαν τ̊ῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ
τρισχίλιαι ✧ ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀ- 42
ποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ κα̊ὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ
ταῖς προσευχαῖς ✧ ἐγ̊ένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος πολλά τε 43
τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο ✧ πάντες δὲ 44
οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπιτ̊οαυτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά ✧
καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέ- 45
ριζον αὐτὰ πᾶσιν καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν ✧ καθ᾽ ἡμέραν 46
τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ κλῶντές τε
κατ᾽ οἶκον ἄρτον μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ
ἀφελότητι καρδίας ✧ αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν 47
πρὸς ὅλον τὸν λαὸν ὁ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς σωζομέ-
νους καθ᾽ ἡμέραν τῇ˚ ἐκκλησία ✧

Ἐπιτοαυτὸ˚ δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱε- **3**
ρὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐννάτην ✧ καί τις ἀνὴρ 2
χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο ὃν ἐτί-
θουν καθ᾽ ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην
ὡραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων
εἰς τὸ ἱερόν ✧ ὃς ἰδὼν πέτρον καὶ ἰωάννην μέλλοντας εἰσι- 3
έναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην λα̊βεῖν ✧ ἀτενίσας δὲ 4
πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ ἰωάννῃ εἶπεν βλέψον εἰς ἡμᾶς ✧
ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ᾽ αὐτῶν λαβεῖν ✧ εἶ- 5, 6

---

v.38 T*: εφη, V: ∅. **v.38** T*: μετανοησατε, V: μετανοησατε [φησιν]. **v.38** T*: αμαρτιων, V: των αμαρτιων υμων. **v.38** T*: ληψεσθε, V: λημψεσθε. **v.40** T*: διεμαρτυρετο, V: διεμαρτυρατο. **v.40** T*: παρεκαλει, V: παρεκαλει αυτους. **v.41** T*: ασμενως, V: ∅. **v.41** T*: τη, V: εν τη. **v.42** T*: και, V: ∅. **v.43** T*: εγενετο, V: εγινετο. **v.44** T: επιτοαυτο, KMV: επι το αυτο. **v.47** T*: τη εκκλησια, V: ∅. **3. v.1** T: επιτοαυτο δε πετρος, KM: επι το αυτο δε πετρος, V: πετρος δε. **v.1** TK: εννατην, MV: ενατην. **v.3** TV: λαβειν, KM: ∅.

πεν δὲ πέτρος ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι ὃ
δὲ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
7 ναζωραίου ἔγειραι° καὶ περιπάτει ◈ καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς
δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν° παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ°
8 αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυῤά ◈ καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περι-
επάτει καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ
9 ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν θεόν ◈ καὶ εἶδεν αὐτὸν° πᾶς ὁ λα-
10 ὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν ◈ ἐπεγίνωσκόν ⸀τε
αὐτὸν ὅτι ⸀οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐ-
πὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ
11 ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ ◈ κρατοῦντος δὲ τοῦ°
ἰαθέντος χωλοῦ τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην συνέδραμεν πρὸς°
αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ σολομῶντος
12 ἔκθαμβοι ◈ ἰδὼν δὲ ⸀πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαὸν ἄν-
δρες ἰσραηλῖται τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε
ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν
13 αὐτόν ◈ ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ° καὶ ἰακὼβ ὁ θεὸς τῶν
πατέρων ἡμῶν ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ ἰησοῦν ὃν ⸀ὑμεῖς
παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε ⸀αὐτὸν κατὰ πρόσωπον πιλά-
14 του κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν ◈ ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ
δίκαιον ⸀ἠρνήσασθε καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆ-
15 ναι ὑμῖν ◈ τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε ὃν ὁ θεὸς
16 ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν ◈ καὶ ἐπὶ τῇ
πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε
ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἡ πίστις ἡ δι᾿ αὐτοῦ ἔδω-
κεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν ◈
17 καὶ νῦν ἀδελφοὶ οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε ὥσπερ
18 καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν ◈ ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ

---

v.6 T*: εγειραι και, V: [εγειρε και]. **v.7** T*: ηγειρεν, V: ηγειρεν αυτον. **v.7** T*: αυτου αι βασεις, V: αι βασεις αυτου. **v.7** T*: σφυρα, V: σφυδρα. **v.9** T*: αυτον πας ο λαος, V: πας ο λαος αυτον. **v.10** T*: τε, V: δε. **v.10** T*: ουτος, V: αυτος. **v.11** T*: του ιαθεντος χωλου, V: αυτου. **v.11** T*: ιωαννην, V: τον ιωαννην. **v.11** T*: προς αυτους πας ο λαος, V: πας ο λαος προς αυτους. **v.12** T*: πετρος, V: ο πετρος. **v.13** T*: ισαακ και ιακωβ, V: [ο θεος] ισαακ και [ο θεος] ιακωβ. **v.13** TK: υμεις, MV: υμεις μεν. **v.13** T*: αυτον, V: ∅. **v.14** E: ηρνησασθε, D: εβαρυνατε.

στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ˚ παθεῖν τὸν χριστὸν
ἐπλήρωσεν οὕτως ⁘ μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς 19
τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας ὅπως ἂν ἔλθωσιν και-
ροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου ⁘ καὶ ἀποστείλῃ 20
τὸν προκεκηρυγμένον˚ ὑμῖν ἰησοῦν χριστόν ⁘ ὃν δεῖ οὐρα- 21
νὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν
ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων˚ ἁγίων αὐτοῦ προ-
φητῶν ἀπ᾽ αἰῶνος ⁘ μωσῆς μὲν γὰρ˚ πρὸς τοὺς πατέρας 22
εἶπεν ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ
τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμὲ αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα
ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς ⁘ ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ ἥτις ἂν 23
μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ἐξολοθρευθήσεται ἐκ
τοῦ λαοῦ ⁘ καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ σαμουὴλ καὶ 24
τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν καὶ προκατήγγειλαν τὰς ἡμέ-
ρας ταύτας ⁘ ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς δια- 25
θήκης ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν λέγων
πρὸς ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶ-
σαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς ⁘ ὑμῖν πρῶτον ὁ˚ θεὸς ἀναστήσας 26
τὸν παῖδα αὐτοῦ ἰησοῦν ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑ-
μᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν ⁘

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν ἐπέστησαν αὐτοῖς **4**
οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ σαδδουκαῖοι ⁘
διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ κα- 2
ταγγέλλειν ἐν τῷ ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν˚ ἐκ νεκρῶν ⁘ καὶ 3
ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν
αὔριον ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη ⁘ πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν 4
λόγον ἐπίστευσαν καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ

---

v.18 T*: αυτου παθειν τον χριστον, V: παθειν τον χριστον αυτου. **v.20** TK: προκεκηρυγμενον υμιν ιησουν χριστον, MV: προκεχειρισμενον υμιν χριστον ιησουν. **v.21** TK: παντων αγιων αυτου προφητων απ αιωνος, M: παντων των αγιων αυτου προφητων απ αιωνος, V: των αγιων απ αιωνος αυτου προφητων. **v.22** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.22** T*: γαρ προς τους πατερας, V: ∅. **v.22** TKV: υμων, M: ημων, B: ∅. **v.23** TK: αν, MV: εαν. **v.23** T*: εξολοθρευθησεται, V: εξολεθρευθησεται. **v.24** TK: προκατηγγειλαν, MV: κατηγγειλαν. **v.25** T*: υιοι, V: οι υιοι. **v.25** T*: ημων, V: υμων. **v.25** TK: τω, MV: εν τω. **v.25** T*: ενευλογηθησονται, V: [εν]ευλογηθησονται. **v.26** T*: ο θεος αναστησας, V: αναστησας ο θεος. **v.26** T*: ιησουν, V: ∅. **4. v.2** TKV: την εκ, M: των. **v.4** T*: ωσει, V: [ως].

5 χιλιάδες πέντε ✧ ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐ-
τῶν τοὺς ἄρχοντας κα̊ὶ πρεσβυτέρους κα̊ὶ γραμματεῖς ἐ̊ὶς
6 ἱερουσαλήμ ✧ καὶ ἄνναν° τὸν ἀρχιερέα καὶ καϊάφαν καὶ
ἰωάννην καὶ ἀλέξανδρον καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιε-
7 ρατικοῦ ✧ καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τ̊ῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο
ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς ✧
8 τότε πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτοὺς
9 ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ° ἰσραήλ ✧ εἰ ἡμεῖς
σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς
10 ἐν τίνι οὗτος σέσωσ̊ται ✧ γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ
τῷ λαῷ ἰσραὴλ ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ ναζω-
ραίου ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν
11 ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής ✧ οὗτός ἐ-
στιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ᾽ ὑμῶν τῶν οἰκοδομο̊ύντων
12 ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας ✧ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ
οὐδενὶ ἡ° σωτηρία οὔτ̊ε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐ-
ρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς ✧
13 θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ πέτρου παρρησίαν καὶ ἰωάννου καὶ
καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται
ἐθαύμαζον ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ ἰησοῦ ἦσαν ✧
14 τὸν δὲ° ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθερα-
15 πευμένον οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν ✧ κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς
ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν συνέβαλο̊ν πρὸς ἀλλήλους ✧
16 λέγοντες τί ποιήσο̊μεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις ὅτι μὲν γὰρ
γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι᾽ αὐτῶν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦ-
σιν ἱερουσαλὴμ φανερὸν καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρ̊νήσασθαι ✧
17 ἀλλ᾽ ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν ἀ̊πειλῇ ἀ-
πειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ
18 μηδενὶ ἀνθρώπων ✧ καὶ καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν

---

v.5 T*: και, V: και τους. **v.5** T*: εις, V: εν. **v.6** T*: ανναν τον αρχιερεα και καιαφαν και ιωαννην και αλεξανδρον, V: αννας ο αρχιερευς και καιαφας και ιωαννης και αλεξανδρος. **v.7** TKV: τω, M: ∅. **v.8** T*: του ισραηλ, V: ∅. **v.9** T*: σεσωσται, V: σεσωται. **v.11** T*: οικοδομουντων, V: οικοδομων. **v.12** E: η σωτηρια, D: ∅. **v.12** T*: ουτε, V: ουδε. **v.14** T*: δε, V: τε. **v.15** TK: συνεβαλον, MV: συνεβαλλον. **v.16** TK: ποιησομεν, MV: ποιησωμεν. **v.16** T*: αρνησασθαι, V: αρνεισθαι. **v.17** T*: απειλη, V: ∅.

αὐ̊τοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ
ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ ⋄ ὁ δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀποκριθέντες 19
πρὸς° αὐτοὺς εἶπον εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν
ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ κρίνατε ⋄ οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡ- 20
μεῖς ἃ εἴδ̊ομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν ⋄ οἱ δὲ προσα- 21
πειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτοὺς μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς
κολάσ̊ωνται αὐτοὺς διὰ τὸν λαὸν ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν
θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι ⋄ ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσ̊αράκοντα 22
ὁ ἄνθρωπος ἐφ᾽ ὃν ἐγ̊εγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως ⋄
ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν 23
ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπ̊ον ⋄
οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θε- 24
ὸν καὶ εἶπ̊ον δέσποτα σὺ ὁ° θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν
καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ⋄ ὁ 25
διὰ° στόματος δαβὶδ τοῦ παιδός σου εἰπὼν ἱνατὶ ἐφρύαξαν
ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά ⋄ παρέστησαν οἱ βασιλεῖς 26
τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ
κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ⋄ συνήχθησαν γὰρ ἐπ᾽ 27
ἀληθείας ἐπ̊ὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου ἰησοῦν ὃν ἔχρισας ἡ-
ρώδης τε καὶ πόντιος πιλάτος σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς ἰσρα-
ήλ ⋄ ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισεν 28
γενέσθαι ⋄ καὶ τὰ νῦν κύριε ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν 29
καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν
τὸν λόγον σου ⋄ ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴα- 30
σιν καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ
ἁγίου παιδός σου ἰησοῦ ⋄ καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη 31
ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες
πνεύματος° ἁγίου καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ
παρρησίας ⋄ τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ° καρ- 32

---

v.18 T*: αυτοις, V: ∅. **v.19** T*: προς αυτους ειπον, V: ειπον προς αυτους. **v.20** T*: ειδομεν, V: ειδαμεν. **v.21** TKV: κολασωνται, M: κολασονται. **v.22** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.22** T*: εγεγονει, V: γεγονει. **v.23** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.24** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.24** T*: ο θεος, V: ∅. **v.25** TK: δια στοματος δαβιδ του, M: δια στοματος δαβιδ, V: του πατρος ημων δια πνευματος αγιου στοματος δαυιδ. **v.27** T*: επι, V: εν τη πολει ταυτη επι. **v.31** T*: πνευματος αγιου, V: του αγιου πνευματος. **v.32** T*: η, V: ∅.

δία καὶ ἡ˚ ψυχὴ μία καὶ οὐ̊δὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐ̊τῷ
33 ἔλεγεν ἴδιον εἶναι ἀλλ᾽ ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά ⁘ καὶ με-
γάλῃ˚ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς
ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἰησοῦ χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάν-
34 τας αὐτούς ⁘ οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆ̊ρχεν ἐν αὐτοῖς ὅσοι
γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον πωλοῦντες ἔφε-
35 ρον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων ⁘ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς
πόδας τῶν ἀποστόλων διεδίδο̊το δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις
36 χρείαν εἶχεν ⁘ ἰωσῆ̊ς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς βαρνάβας ὑ̊πὸ τῶν
ἀποστόλων ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως
37 λευΐτης κύπριος τῷ γένει ⁘ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ πωλή-
σας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν πα̊ρὰ τοὺς πόδας τῶν
ἀποστόλων ⁘

5 Ἀνὴρ δέ τις ἀνανίας ὀνόματι σὺν σαπφε̊ίρῃ τῇ γυναι-
2 κὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτῆμα ⁘ καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς
συνειδυία̊ς καὶ τῆς γυναικὸς αὐ̊τοῦ καὶ ἐνέγκας μέρος τι
3 παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν ⁘ εἶπεν δὲ π̊έτρος
ἀνανία δια̊τὶ ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου ψεύ-
σασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ νοσφίσασθα̊ι ἀπὸ τῆς
4 τιμῆς τοῦ χωρίου ⁘ οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν καὶ πραθὲν ἐν τῇ
σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶ-
5 γμα τοῦτο οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις ἀλλὰ τῷ θεῷ ⁘ ἀκούων
δὲ ἁ̊νανίας τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξεν καὶ ἐγέ-
6 νετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τα̊ῦτα ⁘ ἀνα-
στάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες
7 ἔθαψαν ⁘ ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ
8 αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν ⁘ ἀπεκρίθη δὲ αὐ-
τῇ˚ ὁ πέτρος εἰπέ μοι εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε ἡ
9 δὲ εἶπεν ναὶ τοσούτου ⁘ ὁ δὲ πέτρος εἶ̊πεν πρὸς αὐτὴν τί

v.32 TMV: ουδε, K: ουδ. **v.32** TKV: αυτω, M: αυτων. **v.33** T*: μεγαλη δυναμει, V: δυναμει μεγαλη. **v.34** T*: υπηρχεν, V: ην. **v.35** T*: διεδιδοτο, V: διεδιδετο. **v.36** T*: ιωσης, V: ιωσηφ. **v.36** TK: υπο, MV: απο. **v.37** T*: παρα, V: προς. **5. v.1** T*: σαπφειρη, V: σαπφιρη. **v.2** T*: συνειδυιας, V: συνειδυιης. **v.2** T*: αυτου, V: ∅. **v.3** T*: πετρος, V: ο πετρος. **v.3** TK: διατι, MV: δια τι. **v.3** TKV: νοσφισασθαι, M: νοσφισασθαι σε. **v.5** TK: ανανιας, MV: ο ανανιας. **v.5** T*: ταυτα, V: ∅. **v.8** T*: αυτη ο, V: προς αυτην. **v.9** T*: ειπεν, V: ∅.

ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου ἰδοὺ οἱ
πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξ-
οίσουσίν σε ⸭ ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα πἀρὰ τοὺς πόδας αὐ- 10
τοῦ καὶ ἐξέψυξεν εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν
νεκρὰν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς ⸭
καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ᾽ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ 11
πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα ⸭ διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀ- 12
ποστόλων ἐγ̊ένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν˚ τῷ λαῷ πολλὰ καὶ
ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ σολομῶντος ⸭ τῶν 13
δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς ἀλλ᾽ ἐμεγάλυ-
νεν αὐτοὺς ὁ λαός ⸭ μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες 14
τῷ κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ⸭ ὥστε κα̊τὰ τὰς 15
πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν˚
καὶ κραββάτων ἵνα ἐρχομένου πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιά-
σῃ τινὶ αὐτῶν ⸭ συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πό- 16
λεων εἰ̊ς ἱερουσαλὴμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους
ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες ⸭
ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ ἡ οὖσα αἵ- 17
ρεσις τῶν σαδδουκαίων ἐπλήσθησαν ζήλου ⸭ καὶ ἐπέβαλον 18
τὰς χεῖρας αὐ̊τῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔθεντο αὐτοὺς
ἐν τηρήσει δημοσίᾳ ⸭ ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τ̊ῆς νυκτὸς ἤ- 19
νοιξε̊ν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν ⸭
πορεύεσθε καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα 20
τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης ⸭ ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ 21
τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον παραγενόμενος δὲ ὁ
ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ
πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ ἀπέστειλαν εἰς
τὸ δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐτούς ⸭ οἱ δὲ ὑπηρέται˚ παρα- 22
γενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ ἀναστρέψαντες
δὲ ἀπήγγειλαν ⸭ λέγοντες ὅτι τὸ μ̊ὲν δεσμωτήριον εὕρομεν 23

---

v.10 T*: παρα, V: προς. **v.12** T: εγενετο, KMV: εγινετο. **v.12** T*: εν τω λαω πολλα, V: πολλα εν τω λαω. **v.15** T*: κατα, V: και εις. **v.15** T*: κλινων και κραββατων, V: κλιναριων και κραβαττων. **v.16** T*: εις, V: ∅. **v.18** T*: αυτων, V: ∅. **v.19** T*: της, V: ∅. **v.19** T*: ηνοιξεν, V: ανοιξας. **v.22** T*: υπηρεται παραγενομενοι, V: παραγενομενοι υπηρεται. **v.23** T*: μεν, V: ∅.

κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἔξω˚
ἑστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὕρο-
24 μεν ⸭ ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ τε ἱερεὺς˚ καὶ
ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς διηπόρουν περὶ αὐ-
25 τῶν τί ἂν γένοιτο τοῦτο ⸭ παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν
αὐτοῖς λέ˚γων ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ
26 εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν ⸭ τότε
ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἤγα˚γεν αὐτοὺς
οὐ μετὰ βίας ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαὸν ἵ˚να μὴ λιθασθῶσιν ⸭
27 ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ ἐπηρώ-
28 τησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεύς ⸭ λέγων οὐ παραγγελίᾳ παρηγ-
γείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ καὶ ἰδοὺ
πεπληρώκατε τὴν ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν καὶ βού-
λεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου ⸭
29 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ˚ πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπο˚ν πειθαρχεῖν
30 δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις ⸭ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤ-
γειρεν ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύ-
31 λου ⸭ τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ
αὐτοῦ δο˚ῦναι μετάνοιαν τῷ ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ⸭
32 καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐ˚τοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων καὶ
τὸ πνεῦμα δὲ˚ τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦ-
33 σιν αὐτῷ ⸭ οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο καὶ ἐβουλε˚ύοντο
34 ἀνελεῖν αὐτούς ⸭ ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ φαρισαῖος
ὀνόματι γαμαλιὴλ νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ ἐ-
35 κέλευσεν ἔξω βραχύ τι˚ τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι ⸭ εἶπέν τε
πρὸς αὐτοὺς ἄνδρες ἰσραηλῖται προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς
36 ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσσειν ⸭ πρὸ γὰρ τούτων
τῶν ἡμερῶν ἀνέστη θευδᾶς λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν ᾧ προσ-
εκολλήθη˚ ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων ὃς ἀνῃρέθη

---

v.23 TK: εξω εστωτας προ, M: εστωτας προ, V: εστωτας επι. **v.24** T*: ιερευς και ο, V: ∅. **v.25** TK: λεγων, MV: ∅. **v.26** T*: ηγαγεν, V: ηγεν. **v.26** T*: ινα, V: ∅. **v.29** TK: ο, MV: ∅. **v.29** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.31** T*: δουναι, V: [του] δουναι. **v.32** T*: αυτου, V: ∅. **v.32** T*: δε, V: ∅. **v.33** T*: εβουλευοντο, V: εβουλοντο. **v.34** T*: τι τους αποστολους, V: τους ανθρωπους. **v.36** TK: προσεκολληθη αριθμος ανδρων ωσει, M: προσεκληθη αριθμος ανδρων ωσει, V: προσεκλιθη ανδρων αριθμος ως.

καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο
εἰς οὐδέν ◈ μετὰ τοῦτον ἀνέστη ἰούδας ὁ γαλιλαῖος ἐν ταῖς 37
ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω
αὐτοῦ κἀκεῖνος ἀπώλετο καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ
διεσκορπίσθησαν ◈ καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν ἀπόστητε ἀπὸ τῶν 38
ἀνθρώπων τούτων καὶ ἐάσατε αὐτοὺς ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώ-
πων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο καταλυθήσεται ◈ εἰ δὲ 39
ἐκ θεοῦ ἐστιν οὐ δύνασθε˚ καταλῦσαι αὐτὸ μήποτε καὶ θε-
ομάχοι εὑρεθῆτε ◈ ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ καὶ προσκαλεσά- 40
μενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς ◈ οἱ μὲν 41
οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου
ὅτι ὑπὲρ˚ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι ◈
πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ᾽ οἶκον οὐκ ἐπαύοντο 42
διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι ἰησοῦν˚ τὸν χριστόν ◈

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθη- **6**
τῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς ἑβραί-
ους ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ
χῆραι αὐτῶν ◈ προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος 2
τῶν μαθητῶν εἶπον οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαν-
τας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις ◈ ἐπισκέψα- 3
σθε οὖν ἀδελφοὶ ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ
πλήρεις πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας οὓς καταστήσομεν
ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης ◈ ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δια- 4
κονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν ◈ καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος 5
ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους καὶ ἐξελέξαντο στέφανον ἄν-
δρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου καὶ φίλιππον καὶ
πρόχορον καὶ νικάνορα καὶ τίμωνα καὶ παρμενᾶν καὶ νι-

---

v.37 T*: ικανον, V: ∅. **v.38** T*: εασατε, V: αφετε. **v.38** TKV: αυτη, M: ∅. **v.39** T*: δυνασθε καταλυσαι αυτο, V: δυνησεσθε καταλυσαι αυτους, D: δυνησεσθαι καλυσαι αυτους ουτε υμεις ουτε βασιλεις ουτε τψραννοι απεχεσθαι ουν απο των ανθρωπων τουτω. **v.40** T*: αυτους, V: ∅. **v.41** TK: υπερ του ονοματος αυτου κατηξιωθησαν, M: υπερ του ονοματος του ιησου κατηξιωθησαν, V: κατηξιωθησαν υπερ του ονοματος. **v.42** T*: ιησουν τον χριστον, V: τον χριστον ιησουν. **6. v.2** E: δωδεκα, D: ιϐ. **v.2** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.3** T*: ουν, V: δε. **v.3** T*: αγιου, V: ∅. **v.3** TKV: καταστησομεν, M: καταστησωμεν. **v.5** TK: πληρη, MV: πληρης.

6 κόλαον προσήλυτον ἀντιοχέα ⁘ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν
ἀποστόλων καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖ-
7 ρας ⁘ καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀ-
ριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν ἱερουσαλὴμ σφόδρα πολύς τε ὄ-
8 χλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει ⁘ στέφανος δὲ πλήρης
πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα
9 ἐν τῷ λαῷ ⁘ ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς
λεγομένης λιβερτίνων καὶ κυρηναίων καὶ ἀλεξανδρέων καὶ
10 τῶν ἀπὸ κιλικίας καὶ ἀσίας συζητοῦντες τῷ στεφάνῳ ⁘ καὶ
οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλά-
11 λει ⁘ τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐ-
τοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς μωσῆν καὶ τὸν θεόν ⁘
12 συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
γραμματεῖς καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον
13 εἰς τὸ συνέδριον ⁘ ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας
ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα˚ βλάσφημα λαλῶν
14 κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου τούτου καὶ τοῦ νόμου ⁘ ἀκη-
κόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος οὗτος
καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδω-
15 κεν ἡμῖν μωϋσῆς ⁘ καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ
καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ
πρόσωπον ἀγγέλου ⁘
7, 2 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει ⁘ ὁ δὲ
ἔφη ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἀκούσατε ὁ θεὸς τῆς δό-
ξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ
3 πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν χαρράν ⁘ καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
τὸν ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ
4 δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω ⁘ τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς χαλ-
δαίων κατῴκησεν ἐν χαρρὰν κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς
5 ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε ⁘ καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρο-

v.8 T*: πιστεως, V: χαριτος. **v.11** T*: μωσην, V: μωυσην. **v.13** T*: ρηματα βλασφημα λαλων, V: λαλων ρηματα. **v.13** TK: τουτου, M: ∅, V: [τουτου]. **v.14** TKV: μωυσης, M: μωσης. **v.15** T*: απαντες, V: παντες. **7. v.1** T*: αρα, V: ∅. **v.3** T*: γην, V: την γην.

νομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδὸς καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ˚
δοῦναι εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽
αὐτὸν οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου ⁘ ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θε- 6
ὸς ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ καὶ
δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια ⁘ καὶ τὸ 7
ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσῶσιν κρινῶ ἐγὼ εἶπεν˚ ὁ θεὸς καὶ μετὰ
ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ τού-
τῳ ⁘ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς καὶ οὕτως ἐγέν- 8
νησεν τὸν ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ
καὶ ὁ˚ ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ καὶ ὁ˚ ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρ-
χας ⁘ καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν ἰωσὴφ ἀπέδοντο 9
εἰς αἴγυπτον καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ ⁘ καὶ ἐξείλετο αὐ- 10
τὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν
καὶ σοφίαν ἐναντίον φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου καὶ κατέ-
στησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ᾽ αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον
αὐτοῦ ⁘ ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν˚ αἰγύπτου καὶ χα- 11
ναάν καὶ θλίψις μεγάλη καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ
πατέρες ἡμῶν ⁘ ἀκούσας δὲ ἰακὼβ ὄντα σῖτα˚ ἐν αἰγύπτῳ 12
ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον ⁘ καὶ ἐν τῷ δευ- 13
τέρῳ ἀνεγνωρίσθη ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ φανερὸν
ἐγένετο τῷ φαραὼ τὸ γένος τοῦ ἰωσήφ ⁘ ἀποστείλας δὲ ἰω- 14
σὴφ μετεκαλέσατο τὸν˚ πατέρα αὐτοῦ ἰακὼβ καὶ πᾶσαν τὴν
συγγένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε ⁘ κατέβη˚ 15
δὲ ἰακὼβ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πα-
τέρες ἡμῶν ⁘ καὶ μετετέθησαν εἰς σὐχὲμ καὶ ἐτέθησαν ἐν 16
τῷ μνήματι ὃ˚ ὠνήσατο ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν
υἱῶν ἐμμὸρ˚ τοῦ συχέμ ⁘ καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐ- 17
παγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ ἀβραὰμ ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ

---

v.5 TK: αυτω δουναι, MV: δουναι αυτω. **v.7** T*: δουλευσωσιν, V: δουλευσουσιν. **v.7** T*: ειπεν ο θεος, V: ο θεος ειπεν. **v.8** T*: ο, V: ∅. **v.8** E: δωδεκα, D: *ιϐ̅*. **v.10** T*: εξειλετο, V: εξειλατο. **v.10** T*: ολον, V: [εφ] ολον. **v.11** T*: γην αιγυπτου, V: αιγυπτον. **v.11** T*: ευρισκον, V: ηυρισκον. **v.12** T*: σιτα εν αιγυπτω, V: σιτια εις αιγυπτον. **v.14** T*: τον πατερα αυτου ιακωβ, V: ιακωβ τον πατερα αυτου. **v.14** TK: αυτου, MV: ∅. **v.15** T*: κατεβη δε, V: και κατεβη. **v.16** TMV: συχεμ, K: σιχεμ. **v.16** T*: ο, V: ω. **v.16** TM: εμμορ του συχεμ, K: εμορ του σιχεμ, V: εμμωρ εν συχεμ. **v.17** T*: ωμοσεν, V: ωμολογησεν, D: επηγγειλατο.

18 ἐπληθύνθη ἐν αἰγύπτῳ ◈ ἄχρις̊ οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος̊
19 ὃς οὐκ ᾔδει τὸν ἰωσήφ ◈ οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος
ἡμῶν ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποιεῖν ἔκθετα° τὰ
20 βρέφη αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι ◈ ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη
μωσ̊ῆς καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ θεῷ ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν
21 τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτ̊οῦ ◈ ἐκτεθέντα° δὲ αὐτὸν ἀνείλετο
αὐτὸν ἡ θυγάτηρ φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς
22 υἱόν ◈ καὶ ἐπαιδεύθη μωσῆς πάσῃ° σοφίᾳ αἰγυπτίων ἦν δὲ
23 δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν° ἔργοις ◈ ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐ-
τῷ τεσσ̊αρακονταετὴς χρόνος ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ
ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ ◈
24 καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον ἠμύνατο καὶ ἐποίησεν ἐκδίκη-
25 σιν τῷ καταπονουμένῳ πατάξας τὸν αἰγύπτιον ◈ ἐνόμιζεν δὲ
συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ
26 δίδωσιν αὐτοῖς° σωτηρίαν οἱ δὲ οὐ συνῆκαν ◈ τῇ τ̊ε ἐπιού-
σῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις καὶ συν̊ήλασεν αὐτοὺς
εἰς εἰρήνην εἰπὼν ἄνδρες ἀδελφοί ἐστε ὑμ̊εῖς ἱνατὶ ἀδικεῖτε
27 ἀλλήλους ◈ ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπὼν
28 τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ᾽ ἡμᾶς̊ ◈ μὴ ἀ-
νελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες χ̊θὲς τὸν αἰγύπτιον ◈
29 ἔφυγεν δὲ μωσ̊ῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ἐγένετο πάροικος
30 ἐν γῇ μαδιὰμ οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο ◈ καὶ πληρωθέντων
ἐτῶν τεσσ̊αράκοντα ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους σι-
31 νᾶ ἄγγελος κυρ̊ίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου ◈ ὁ δὲ μωσ̊ῆς
ἰδὼν ἐθαύμασ̊εν τὸ ὅραμα προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατα-
32 νοῆσαι ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς° αὐτόν ◈ ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν

---

v.18 T*: αχρις, V: αχρι. **v.18** T*: ετερος, V: ετερος [επ αιγυπτον]. **v.19** T*: εκθετα τα βρεφη, V: τα βρεφη εκθετα. **v.20** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.20** TK: αυτου, MV: ∅. **v.21** TK: εκτεθεντα δε αυτον ανειλετο αυτον, M: εκτεθεντα δε αυτον ανειλετο, V: εκτεθεντος δε αυτου ανειλατο αυτον. **v.22** T*: παση σοφια, V: [εν] παση σοφια, D: πασαν την σοφιαν. **v.22** TK: εν εργοις, M: εργοις, V: εργοις αυτου. **v.23** T*: τεσσαρακονταετης, V: τεσσερακονταετης. **v.25** T*: αυτοις σωτηριαν, V: σωτηριαν αυτοις. **v.26** TMV: τε, K: δε. **v.26** T*: συνηλασεν, V: συνηλλασσεν. **v.26** T*: υμεις, V: ∅. **v.27** T*: ημας, V: ημων. **v.28** T*: χθες, V: εχθες. **v.29** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.30** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.30** T*: κυριου, V: ∅. **v.31** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.31** TK: εθαυμασεν, MV: εθαυμαζεν. **v.31** T*: προς αυτον, V: ∅.

πατέρων σου ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ ὁ˚ θεὸς ἰσαὰκ καὶ ὁ˚ θεὸς
ἰακὼβ ἔντρομος δὲ γενόμενος μωσ̊ῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆ-
σαι ⋄ εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν 33
σου ὁ γὰρ τόπος ἐν̊ ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν ⋄ ἰδὼν εἶδον 34
τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ καὶ τοῦ στε-
ναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτοὺς καὶ
νῦν δεῦρο ἀποστελ̊ῶ σε εἰς αἴγυπτον ⋄ τοῦτον τὸν μωϋσ̊ῆν 35
ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δι-
καστὴν τοῦτον ὁ θεὸς ἄρ̊χοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν˚ ἐν
χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ ⋄ οὗτος ἐξήγα- 36
γεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ αἰγύπτο̊υ καὶ
ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσα̊ράκοντα ⋄
οὗτός ἐστιν ὁ μωϋσ̊ῆς ὁ εἰπὼν̊ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ προφήτην 37
ὑμῖν ἀναστήσει κύριος˚ ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν
ὡς ἐμὲ αὐτοῦ˚ ἀκούσεσθε ⋄ οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ 38
ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος
αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν ὃς ἐδέξατο
λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν ⋄ ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέ- 39
σθαι οἱ πατέρες ἡμῶν ἀλλ̊᾽ ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν ταῖς˚
καρδίαις αὐτῶν εἰς αἴγυπτον ⋄ εἰπόντες τῷ ἀαρὼν ποίησον 40
ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν ὁ γὰρ μωσ̊ῆς οὗτος
ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου οὐκ οἴδαμεν τί γέγ̊ονεν
αὐτῷ ⋄ καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀ- 41
νήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις
τῶν χειρῶν αὐτῶν ⋄ ἔστρεψεν δὲ ὁ θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐ- 42
τοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καθὼς γέγραπται
ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγ-
κατέ μοι ἔτη τεσσα̊ράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ οἶκος ἰσραήλ ⋄ καὶ 43

---

v.32 T*: ο θεος, V: ∅. **v.32** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.33** T*: εν, V: εφ. **v.34** T*: αποστελω, V: αποστειλω. **v.35** TKV: μωυσην, M: μωσην. **v.35** T*: αρχοντα, V: [και] αρχοντα. **v.35** T*: απεστειλεν εν, V: απεσταλκεν συν. **v.36** TK: αιγυπτου, MV: αιγυπτω. **v.36** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.37** TKV: μωυσης, M: μωσης. **v.37** T*: ειπων, V: ειπας. **v.37** TK: κυριος ο θεος υμων, M: κυριος ο θεος ημων, V: ο θεος. **v.37** TK: αυτου ακουσεσθε, MV: ∅. **v.39** T*: αλλ, V: αλλα. **v.39** TK: ταις καρδιαις, M: τη καρδια, V: εν ταις καρδιαις. **v.40** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.40** T*: γεγονεν, V: εγενετο. **v.42** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα.

ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ μολόχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ
ὑμῶν ῥεμ̊φὰν τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐ-
44 τοῖς καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα βαβυλῶνος ⬦ ἡ σκηνὴ τοῦ
μαρτυρίου ἦν ἐν̊ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ καθὼς δι-
ετάξατο ὁ λαλῶν τῷ μωσ̊ῇ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν
45 ἑωράκει ⬦ ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν
μετὰ ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν ὧν ἔξ̊ωσεν ὁ θεὸς
ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν ἕως τῶν ἡμερῶν δαβ̊ίδ ⬦
46 ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκή-
47 νωμα τῷ θε̊ῷ ἰακώβ ⬦ σολομῶν δὲ ᾠ̊κοδόμησεν αὐτῷ οἶκον ⬦
48 ἀλλ᾽ οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ν̊αοῖς κατοικεῖ καθὼς
49 ὁ προφήτης λέγει ⬦ ὁ οὐρανός μοι θρόνος ἡ δὲ γῆ ὑποπό-
διον τῶν ποδῶν μου ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι λέγει
50 κύριος ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου ⬦ οὐχὶ ἡ χείρ μου
51 ἐποίησεν ταῦτα πάντα ⬦ σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι
τῇ˚ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσὶν ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ
52 ἀντιπίπτετε ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς ⬦ τίνα τῶν προ-
φητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ἀπέκτειναν τοὺς
προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου οὗ νῦν
53 ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γ̊εγένησθε ⬦ οἵτινες ἐλάβετε τὸν
54 νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων καὶ οὐκ ἐφυλάξατε ⬦ ἀκούον-
τες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρυχον
55 τοὺς ὀδόντας ἐπ᾽ αὐτόν ⬦ ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος
ἁγίου ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδεν δόξαν θεοῦ καὶ ἰη-
56 σοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ ⬦ καὶ εἶπεν ἰδοὺ θεωρῶ
τοὺς οὐρανοὺς ἀ̊νεῳγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
57 ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ ⬦ κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ
συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ᾽ αὐ-
58 τόν ⬦ καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν καὶ οἱ
μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐ̊τῶν παρὰ τοὺς πόδας νεα-

---

v.43 T*: ρεμφαν, V: ραιφαν, D: ρεμφαμ, ℵ: ρομφαν, B: ρομφα, F: ρεφα. **v.44** T: εν, KMV: ∅. **v.44** T*: μωση, V: μωυση. **v.45** T: ἔξωσεν, KMV: ἐξῶσεν, ℵ: εξεωσεν. **v.45** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.46** T*: θεω, V: οικω. **v.47** T*: ωκοδομησεν, V: οικοδομησεν. **v.48** T*: ναοις, V: ∅. **v.51** T*: τη καρδια, V: καρδιαις. **v.52** T*: γεγενησθε, V: εγενεσθε. **v.56** T*: ανεωγμενους, V: διηνοιγμενους. **v.58** TKV: αυτων, M: ∅.

νίου καλουμένου σαύλου ⸭ καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν στέφανον 59
ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα κύριε ἰησοῦ δέξαι τὸ πνεῦμά
μου ⸭ θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ κύριε μὴ 60
στήσῃς αὐτοῖς τὴν˚ ἁμαρτίαν ταύτην καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοι-
μήθη ⸭

Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ ἐγένετο δὲ **8**
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν
ἐν ἱεροσολύμοις πάντες τε διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας
τῆς ἰουδαίας καὶ σαμαρείας πλὴν τῶν ἀποστόλων ⸭ συνε- 2
κόμισαν δὲ τὸν στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐποιήσαντο
κοπετὸν μέγαν ἐπ᾽ αὐτῷ ⸭ σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκ- 3
κλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος σύρων τε ἄν-
δρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακήν ⸭ οἱ μὲν οὖν δι- 4
ασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον ⸭ φίλιππος 5
δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν
χριστόν ⸭ προσεῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ 6
φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ⸭ πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα 7
ἀκάθαρτα βοῶντα μεγάλῃ˚ φωνῇ ἐξήρχετο πολλοὶ δὲ πα-
ραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν ⸭ καὶ˚ ἐγένετο χα- 8
ρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ⸭ ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι σίμων 9
προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς
σαμαρείας λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν ⸭ ᾧ προσεῖχον 10
πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες οὗτός ἐστιν ἡ
δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη ⸭ προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱ- 11
κανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς ⸭ ὅτε δὲ ἐπί- 12
στευσαν τῷ φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας
τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ ἐβαπτίζοντο
ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ⸭ ὁ δὲ σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευ- 13

---

v.60 T*: την αμαρτιαν ταυτην, V: ταυτην την αμαρτιαν. **8. v.1** TKV: τη, M: τω. **v.1** TK: τε, MV: δε. **v.2** T*: εποιησαντο, V: εποιησαν. **v.5** T*: πολιν, V: [την] πολιν. **v.6** T*: τε, V: δε. **v.7** T*: πολλων, V: πολλοι. **v.7** TK: μεγαλη φωνη εξηρχετο, M: φωνη μεγαλη εξηρχετο, V: φωνη μεγαλη εξηρχοντο. **v.8** T*: και εγενετο χαρα μεγαλη, V: εγενετο δε πολλη χαρα. **v.9** T*: εξιστων, V: εξιστανων. **v.10** TKV: παντες, M: ∅. **v.10** T*: μεγαλη, V: καλουμενη μεγαλη. **v.12** T*: τα, V: ∅. **v.12** TK: του, MV: ∅.

σεν καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ φιλίππῳ θεωρῶν
14 τε σημεῖα˚ καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας ἐξίστατο ◈ ἀ-
κούσαντες δὲ οἱ ἐν ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ
σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν
15 πέτρον καὶ ἰωάννην ◈ οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ
16 αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον ◈ οὐπω γὰρ ἦν ἐπ᾽ οὐ-
δενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκὸς μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον
17 εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ ◈ τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας
18 ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον ◈ θεασάμενος δὲ
ὁ σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων
δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ˚ ἅγιον προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα ◈
19 λέγων δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ᾧ ἂν ἐπιθῶ τὰς
20 χεῖρας λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον ◈ πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐ-
τὸν τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν ὅτι τὴν δω-
21 ρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι ◈ οὐκ ἔστιν
σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἡ γὰρ καρδία
22 σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ◈ μετανόησον οὖν
ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ εἰ ἄρα
23 ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου ◈ εἰς γὰρ χολὴν
24 πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα ◈ ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ σίμων εἶπεν δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύ-
25 ριον ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ᾽ ἐμὲ ὧν εἰρήκατε ◈ οἱ μὲν οὖν
διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου
ὑπέστρεψαν˚ εἰς ἱερουσαλὴμ πολλάς τε κώμας τῶν σαμα-
26 ρειτῶν˚ εὐηγγελίσαντο ◈ ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς
φίλιππον λέγων ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν
ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς γά-
27 ζαν αὕτη ἐστὶν ἔρημος ◈ καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἰδοὺ
ἀνὴρ αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης κανδάκης τῆς βασιλίσ-

v.13 TV: σημεια και δυναμεις μεγαλας γινομενας, KM: δυναμεις και σημεια γινομενα. **v.14** T*: τον, V: ∅. **v.16** T*: ουπω, V: ουδεπω. **v.16** TKV: κυριου, M: χριστου. **v.17** T*: επετιθουν, V: επετιθεσαν. **v.18** T*: θεασαμενος, V: ιδων. **v.18** T*: το αγιον, V: ∅. **v.19** T: αν, KMV: εαν. **v.21** T*: ενωπιον, V: εναντι. **v.22** T*: θεου, V: κυριου. **v.25** T*: υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ, V: υπεστρεφον εις ιεροσολυμα. **v.25** T*: σαμαρειτων ευηγγελισαντο, V: σαμαριτων ευηγγελιζοντο. **v.27** T*: της, V: ∅.

σης αἰθιόπων ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς ὃς ἐληλύ-
θει προσκυνήσων εἰς ἱερουσαλήμ ✧ ἦν τε ὑποστρέφων καὶ 28
καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ κἀὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν
προφήτην ἠσαΐαν ✧ εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ φιλίππῳ πρό- 29
σελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ ✧ προσδραμὼν δὲ 30
ὁ φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν˚ προφή-
την ἠσαΐαν καὶ εἶπεν ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις ✧
ὁ δὲ εἶπεν πῶς γὰρ ἂν δυναίμην ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με 31
παρεκάλεσέν τε τὸν φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐ-
τῷ ✧ ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη 32
ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ
κείροντος αὐτὸν ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐ-
τοῦ ✧ ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη τὴν δὲ˚ 33
γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ
αὐτοῦ ✧ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ φιλίππῳ εἶπεν δέο- 34
μαί σου περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο περὶ ἑαυτοῦ ἢ
περὶ ἑτέρου τινός ✧ ἀνοίξας δὲ ὁ φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ 35
καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ
τὸν ἰησοῦν ✧ ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν ἦλθον ἐπί τι 36
ὕδωρ καί φησιν ὁ εὐνοῦχος ἰδοὺ ὕδωρ τί κωλύει με βα-
πτισθῆναι ✧ εἶπεν˚ δὲ ὁ φίλιππος εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς 37
καρδίας ἔξεστιν ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν ✧ καὶ ἐκέλευσεν στῆναι τὸ 38
ἅρμα καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ ὅ τε φίλιππος
καὶ ὁ εὐνοῦχος καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν ✧ ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ 39
τοῦ ὕδατος πνεῦμὰ κυρίου ἥρπασεν τὸν φίλιππον καὶ οὐκ
εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ χαίρων ✧ φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς ἄζωτον καὶ διερχό- 40
μενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν
εἰς καισάρειαν ✧

Ὁ δὲ σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς **9**

---

v.28 TMV: και, K: ∅. **v.30** T*: τον προφητην ησαιαν, V: ησαιαν τον προφητην. **v.31** T*: οδηγηση, V: οδηγησει. **v.32** TK: κειροντος, MV: κειραντος. **v.33** T*: δε, V: ∅. **v.37** TK: ειπεν . . . χριστον, MV: ∅. **v.39** E: πνευμα, F: πνευμα αγιον επεπεσεν επι τον ευνουχον αγγελος δε.

2 μαθητὰς τοῦ κυρίου προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ ⁘ ᾐτήσατο παρ᾽
αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς ὅπως
ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας
3 δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς ἱερουσαλήμ ⁘ ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι
ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ δαμασκῷ καὶ° ἐξαίφνης περιή-
4 στραψεν° αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ⁘ καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν
γῆν ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ σαοὺλ σαοὺλ τί με δι-
5 ώκεις ⁘ εἶπεν δὲ τίς εἶ κύριε ὁ δὲ κύριος° εἶπεν ἐγώ εἰμι
ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις σκληρόν° σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν ⁘
6 τρέμων° τε καὶ θαμβῶν εἶπεν κύριε τί με θέλεις ποιῆσαι
καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτὸν ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πό-
7 λιν καὶ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν ⁘ οἱ δὲ ἄνδρες οἱ
συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐννεοί ἀκούοντες μὲν τῆς
8 φωνῆς μηδένα δὲ θεωροῦντες ⁘ ἠγέρθη δὲ ὁ° σαῦλος ἀπὸ
τῆς γῆς ἀνεῳγμένων δὲ° τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδένα ἔ-
βλεπεν χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς δαμασκόν ⁘
9 καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔ-
10 πιεν ⁘ ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν δαμασκῷ ὀνόματι ἀνανίας καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ° κύριος ἐν ὁράματι ἀνανία ὁ δὲ εἶπεν
11 ἰδοὺ ἐγὼ κύριε ⁘ ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτὸν ἀναστὰς πορεύ-
θητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν καὶ ζήτησον ἐν
οἰκίᾳ ἰούδα σαῦλον ὀνόματι ταρσέα ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται ⁘
12 καὶ εἶδεν ἐν° ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι° ἀνανίαν εἰσελθόντα
13 καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα ὅπως ἀναβλέψῃ ⁘ ἀπεκρίθη δὲ ὁ°
ἀνανίας κύριε ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τού-
του ὅσα κακὰ ἐποίησεν° τοῖς ἁγίοις σου ἐν ἱερουσαλήμ ⁘
14 καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας

9. **v.3** T*: και εξαιφνης, V: εξαιφνης τε. **v.3** T*: περιηστραψεν αυτον, V: αυτον περιηστραψεν. **v.3** T*: απο, V: εκ. **v.5** T*: κυριος ειπεν, V: ∅. **v.5** TK: σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν, MV: ∅. **v.6** TK: τρεμων τε και θαμβων ειπεν κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον, MV: αλλα. **v.6** T*: τι, V: ο τι. **v.7** TK: εννεοι, MV: ενεοι. **v.8** T*: ο, V: ∅. **v.8** TKV: δε, M: τε. **v.8** T*: ουδενα, V: ουδεν. **v.10** T*: ο κυριος εν οραματι, V: εν οραματι ο κυριος. **v.12** T*: εν οραματι ανδρα, V: ανδρα [εν οραματι]. **v.12** T*: ονοματι ανανιαν, V: ανανιαν ονοματι. **v.12** T*: χειρα, V: [τας] χειρας. **v.13** TK: ο, MV: ∅. **v.13** T*: ακηκοα, V: ηκουσα. **v.13** T*: εποιησεν τοις αγιοις σου, V: τοις αγιοις σου εποιησεν.

τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου ⁘ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν 15
ὁ κύριος πορεύου ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοι° ἐστὶν οὗτος τοῦ
βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἱῶν
τε ἰσραήλ ⁘ ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ 16
ὀνόματός μου παθεῖν ⁘ ἀπῆλθεν δὲ ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν 17
εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐπιθεὶς ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν σαοὺλ
ἀδελφὲ ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν
τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος
ἁγίου ⁘ καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ° τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ 18
ὡσεὶ λεπίδες ἀνέβλεψέν τε παραχρῆμα καὶ ἀναστὰς ἐβα-
πτίσθη ⁘ καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν ἐγένετο δὲ ὁ° σαῦλος 19
μετὰ τῶν ἐν δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς ⁘ καὶ εὐθέως 20
ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν χριστὸν ὅτι οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ⁘ ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ 21
ἔλεγον οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐ-
πικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει
ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς ⁘ σαῦλος 22
δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυνεν τοὺς ἰουδαίους
τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμασκῷ συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν
ὁ χριστός ⁘ ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναὶ συνεβουλεύ- 23
σαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν ⁘ ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ ἡ 24
ἐπιβουλὴ αὐτῶν παρετήρουν° τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ
νυκτὸς ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν ⁘ λαβόντες δὲ αὐτὸν° οἱ μαθη- 25
ταὶ νυκτὸς καθῆκαν° διὰ τοῦ τείχους χαλάσαντες ἐν σπυ-
ρίδι ⁘ παραγενόμενος δὲ ὁ° σαῦλος εἰς ἱερουσαλὴμ ἐπει- 26
ρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν
μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής ⁘ βαρνάβας δὲ ἐπιλαβό- 27
μενος αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ διηγήσατο

---

v.15 T*: μοι εστιν, V: εστιν μοι. **v.15** T*: και, V: τε και. **v.17** TKV: ιησους, M: ∅. **v.18** T*: απο των οφθαλμων αυτου, V: αυτου απο των οφθαλμων. **v.18** T*: ωσει, V: ως. **v.18** TK: παραχρημα, MV: ∅. **v.19** T*: ο σαυλος, V: ∅. **v.20** T*: χριστον, V: ιησουν. **v.21** T*: εν, V: εις. **v.21** TKV: εληλυθει, M: εληλυθεν. **v.22** T*: συνεχυνεν, V: συνεχυννεν. **v.24** T*: παρετηρουν τε, V: παρετηρουντο δε και. **v.25** T*: αυτον οι μαθηται, V: οι μαθηται αυτου. **v.25** T*: καθηκαν δια του τειχους, V: δια του τειχους καθηκαν αυτον. **v.26** T*: ο σαυλος, V: ∅. **v.26** TKV: εις, M: εν. **v.26** T*: επειρατο, V: επειραζεν.

αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν
αὐτῷ καὶ πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι
28 τοῦ ἰησοῦ ⸬ καὶ ἦν μετ᾽ αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ° ἐκπο-
29 ρευόμενος ἐν ἱερουσαλήμ ⸬ κα̊ὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀ-
νόματι τοῦ κυρίου ἰησ̊οῦ ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς
30 ἑλληνιστὰς οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν° ἀνελεῖν ⸬ ἐπιγνόντες δὲ
οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς καισάρειαν καὶ ἐξαπέστει-
31 λαν αὐτὸν εἰς ταρσόν ⸬ αἱ° μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ᾽ ὅλης τῆς
ἰουδαίας καὶ γαλιλαίας καὶ σαμαρείας εἶχο̊ν εἰρήνην οἰκο-
δομούμεναι° καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ
32 παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνο̊ντο ⸬ ἐγένετο
δὲ πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς
33 ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας λύδδα̊ν ⸬ εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρω-
πόν τινα αἰνέαν° ὀνόματι ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ
34 κραβ̊βάτῳ ὃς ἦν παραλελυμένος ⸬ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος
αἰνέα ἰᾶταί σε ἰησοῦς ὁ° χριστὸς ἀνάστηθι καὶ στρῶσον
35 σεαυτῷ καὶ εὐθέως ἀνέστη ⸬ καὶ εἶδο̊ν αὐτὸν πάντες οἱ κα-
τοικοῦντες λύδδα̊ν καὶ τὸν σαρωνᾶ̊ν οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ
36 τὸν κύριον ⸬ ἐν ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι ταβιθὰ
ἣ διερμηνευομένη λέγεται δορκὰς αὕτη ἦν πλήρης ἀγα-
37 θῶν° ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει ⸬ ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν λούσαν-
38 τες δὲ αὐτὴν° ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ ⸬ ἐγγὺς δὲ οὔσης λύδδη̊ς
τῇ ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ
ἀπέστειλαν δύο° ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες μὴ ὀ-
39 κνῆσα̊ι διελθεῖν ἕως αὐτ̊ῶν ⸬ ἀναστὰς δὲ πέτρος συνῆλθεν
αὐτοῖς ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον καὶ

---

v.28 TK: και εκπορευομενος εν, M: εις, V: και εκπορευομενος εις. **v.29** T*: και, V: ∅. **v.29** T*: ιησου, V: ∅. **v.29** T*: αυτον ανελειν, V: ανελειν αυτον. **v.31** T*: αι μεν ουν εκκλησιαι, V: η μεν ουν εκκλησια. **v.31** T*: ειχον, V: ειχεν. **v.31** T*: οικοδομουμεναι και πορευομεναι, V: οικοδομουμενη και πορευομενη. **v.31** T*: επληθυνοντο, V: επληθυνετο. **v.32** T*: λυδδαν, V: λυδδα. **v.33** T*: αινεαν ονοματι, V: ονοματι αινεαν. **v.33** T*: κραββατω, V: κραβαττου. **v.34** T*: ο, V: ∅. **v.35** T*: ειδον, V: ειδαν. **v.35** T*: λυδδαν, V: λυδδα. **v.35** T: σαρωναν, KV: σαρωνα, M: ασσαρωνα. **v.36** T*: αγαθων εργων, V: εργων αγαθων. **v.37** T*: αυτην εθηκαν, V: εθηκαν [αυτην]. **v.38** T*: λυδδης, V: λυδδας. **v.38** TKV: δυο ανδρας, M: ∅. **v.38** T*: οκνησαι, V: οκνησης. **v.38** T*: αυτων, V: ημων.

παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδει-
κνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ᾽ αὐτῶν οὖσα ἡ
δορκάς ◇ ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ πέτρος θ̊εὶς τὰ γόνατα 40
προσηύξατο καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν ταβιθὰ ἀ-
νάστηθι ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ἰδοῦσα τὸν
πέτρον ἀνεκάθισεν ◇ δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτὴν 41
φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν
ζῶσαν ◇ γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ᾽ ὅλης τῆς ἰόππης καὶ πολ- 42
λοὶ˚ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον ◇ ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς 43
μεῖναι αὐ̊τὸν ἐν ἰόππῃ παρά τινι σίμωνι βυρσεῖ ◇

Ἀνὴρ δέ τις ἦ̊ν̊ ἐν καισαρείᾳ ὀνόματι κορνήλιος ἑκα- **10**
τοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης ἰταλικῆς ◇ εὐσεβὴς 2
καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ποι-
ῶν τ̊ε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ
διαπ̊αντός ◇ εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς ὡσεὶ ὥραν˚ ἐννάτην 3
τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ
εἰπόντα αὐτῷ κορνήλιε ◇ ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος 4
γενόμενος εἶπεν τί ἐστιν κύριε εἶπεν δὲ αὐτῷ αἱ προσευ-
χαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον
ἐ̊νώπιον τοῦ θεοῦ ◇ καὶ νῦν πέμψον εἰς˚ ἰόππην ἄνδρας καὶ 5
μετάπεμψαι σίμωνα ὃς˚ ἐπικαλεῖται πέτρος ◇ οὗτος ξενίζε- 6
ται παρά τινι σίμωνι βυρσεῖ ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν
οὗτος˚ λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν ◇ ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγε- 7
λος ὁ λαλῶν τῷ˚ κορνηλίῳ φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐ̊τοῦ
καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ ◇ καὶ 8
ἐξηγησάμενος αὐτοῖς˚ ἅπαντα ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν
ἰόππην ◇ τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ 9
πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι

---

v.40 T*: θεις, V: και θεις. **v.42** T*: πολλοι επιστευσαν, V: επιστευσαν πολλοι. **v.43** T*: αυτον, V: ∅. **10. v.1** T*: ην, V: ∅. **v.2** T*: τε, V: ∅. **v.2** T: διαπαντος, KMV: δια παντος. **v.3** TK: ωραν εννατην, M: ωραν ενατην, V: περι ωραν ενατην. **v.4** T*: ενωπιον, V: εμπροσθεν. **v.5** T*: εις ιοππην ανδρας, V: ανδρας εις ιοππην. **v.5** TK: ος επικαλειται πετρος, M: τον επικαλουμενον πετρον, V: τινα ος επικαλειται πετρος. **v.6** TK: ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν, MV: ∅. **v.7** T*: τω κορνηλιω, V: αυτω. **v.7** T*: αυτου, V: ∅. **v.8** T*: αυτοις απαντα, V: απαντα αυτοις.

10 περὶ ὥραν ἕκτην ◈ ἐγένετο δὲ πρόσπεινος καὶ ἤθελεν γεύ-
σασθαι παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων° ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτὸν
11 ἔκστασις ◈ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ κατα-
βαῖνον ἐπ᾽° αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν
12 ἀρχαῖς δεδεμένον° καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς ◈ ἐν ᾧ ὑπῆρ-
χεν πάντα τὰ τετράποδα τῆς° γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρ-
13 πετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ◈ καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς
14 αὐτὸν ἀναστὰς πέτρε θῦσον καὶ φάγε ◈ ὁ δὲ πέτρος εἶπεν
μηδαμῶς κύριε ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ° ἀκά-
15 θαρτον ◈ καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτὸν ἃ ὁ θεὸς
16 ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου ◈ τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρὶς καὶ
17 πάλιν° ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν ◈ ὡς δὲ ἐν ἑαυ-
τῷ διηπόρει ὁ πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν κἀὶ ἰδοὺ οἱ
ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ κορνηλίου διερωτήσαντες
18 τὴν οἰκίαν σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα ◈ καὶ φω-
νήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ σίμων ὁ ἐπικαλούμενος πέτρος
19 ἐνθάδε ξενίζεται ◈ τοῦ δὲ πέτρου ἐνθυμουμένου περὶ τοῦ ὁ-
ράματος εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς° ζητοῦσίν
20 σε ◈ ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μη-
21 δὲν διακρινόμενος διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς ◈ καταβὰς
δὲ πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς° ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ
κορνηλίου πρὸς αὐτὸν εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε τίς ἡ
22 αἰτία δι᾽ ἣν πάρεστε ◈ οἱ δὲ εἶπον κορνήλιος ἑκατοντάρχης
ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν μαρτυρούμενός τε
ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν ἰουδαίων ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγ-
γέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ
23 ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ ◈ εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς
ἐξένισεν τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ° πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς καί

v.10 T*: εκεινων επεπεσεν, V: αυτων εγενετο. **v.11** T*: επ αυτον, V: ∅. **v.11** T*: δεδεμενον και, V: ∅. **v.12** T*: της γης και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα, V: και ερπετα της γης και πετεινα. **v.14** T*: η, V: και. **v.16** T*: παλιν ανεληφθη, V: ευθυς ανελημφθη. **v.17** T*: και, V: ∅. **v.17** T*: απο, V: υπο. **v.17** T*: σιμωνος, V: του σιμωνος. **v.19** TK: ενθυμουμενου, MV: διενθυμουμενου. **v.19** TK: τρεις ζητουσιν, M: ζητουσιν, V: τρεις ζητουντες. **v.20** T*: διοτι, V: οτι. **v.21** TK: τους απεσταλμενους απο του κορνηλιου προς αυτον, MV: ∅. **v.22** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.23** T*: ο πετρος, V: αναστας.

τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τ̊ῆς ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ ◈
καὶ° τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθὸ̊ν εἰς τὴν καισάρειαν ὁ δὲ κορ- 24
νήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς συγκαλεσάμενος τοὺς συγ-
γενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους ◈ ὡς δὲ ἐγένετο 25
ἐ̊ὶσελθεῖν τὸν πέτρον συναντήσας αὐτῷ ὁ κορνήλιος πεσὼν
ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν ◈ ὁ δὲ πέτρος αὐτὸν° ἤγει- 26
ρεν λέγων ἀνάστηθι κἀ̊γὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι ◈ καὶ συν- 27
ομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολ-
λούς ◈ ἔφη τε πρὸς αὐτοὺς ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν 28
ἐστιν ἀνδρὶ ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύ-
λῳ καὶ° ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον
λέγειν ἄνθρωπον ◈ διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμ- 29
φθεὶς πυνθάνομαι οὖν τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με ◈ καὶ ὁ 30
κορνήλιος ἔφη ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥ-
ρας ἤμην νηστεύων° καὶ τὴν ἐννάτην ὥραν προσευχόμενος
ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι
λαμπρᾷ ◈ καί φησιν κορνήλιε εἰσηκούσθη σου ἡ προσευ- 31
χὴ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ◈
πέμψον οὖν εἰς ἰόππην καὶ μετακάλεσαι σίμωνα ὃς ἐπι- 32
καλεῖται πέτρος οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ σίμωνος βυρσέως
παρὰ θάλασσαν ὅς° παραγενόμενος λαλήσει σοι ◈ ἐξαυτῆς 33
οὖν ἔπεμψα πρός σε σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος
νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦ-
σαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ θεὸ̊ῦ ◈ ἀνοίξας 34
δὲ πέτρος τὸ στόμα εἶπεν ἐπ᾽ ἀληθείας καταλαμβάνομαι
ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπ̊της ὁ θεός ◈ ἀλλ᾽ ἐν παντὶ ἔθνει 35
ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς
αὐτῷ ἐστιν ◈ τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ εὐ- 36
αγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ ἰησοῦ χριστοῦ οὗτός ἐστιν πάν-

v.23 TK: της, MV: ∅. **v.24** T*: και τη, V: τη δε. **v.24** T*: εισηλθον, V: εισηλθεν. **v.25** TK: εισελθειν, MV: του εισελθειν. **v.26** TK: αυτον ηγειρεν, MV: ηγειρεν αυτον. **v.26** T*: καγω, V: και εγω. **v.28** T*: και εμοι, V: καμοι. **v.30** TK: νηστευων και την εννατην ωραν, M: νηστευων και την ενατην ωραν, V: την ενατην. **v.32** T*: ος παραγενομενος λαλησει σοι, V: ∅. **v.33** T*: θεου, V: κυριου. **v.34** T*: προσωποληπτης, V: προσωπολημπτης.

37 των κύριος ✧ ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθʼ ὅλης τῆς
ἰουδαίας ἀρξάμενον̊ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα
38 ὃ ἐκήρυξεν ἰωάννης ✧ ἰησοῦν τὸν ἀπὸ ναζαρὲτ̊ ὡς ἔχρισεν
αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει ὃς διῆλθεν εὐ-
εργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους
39 ὑπὸ τοῦ διαβόλου ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετʼ αὐτοῦ ✧ καὶ ἡμεῖς
ἐσ̊μεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν ἰ-
ουδαίων καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ ὃν ἀνε̊ῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ
40 ξύλου ✧ τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τ̊ῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν
41 αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι ✧ οὐ παντὶ τῷ λαῷ ἀλλὰ μάρτυσιν
τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῖν οἵτινες συν-
εφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν
42 ἐκ νεκρῶν ✧ καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ δι-
αμαρτύρασθαι ὅτι α̊ὐτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ
43 κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν ✧ τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρ-
τυροῦσιν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
44 πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν ✧ ἔτι λαλοῦντος τοῦ πέτρου
τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας
45 τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον ✧ καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς
πιστοὶ ὅσοι συνῆλθο̊ν τῷ πέτρῳ ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δω-
46 ρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται ✧ ἤκουον γὰρ αὐτῶν
λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεὸν τότε ἀπε-
47 κρίθη ὁ˚ πέτρος ✧ μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι˚ δύναταί τις τοῦ
μὴ βαπτισθῆναι τούτους οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλα-
48 βον κα̊θὼς καὶ ἡμεῖς ✧ προσέταξέν τ̊ε αὐτοὺς βαπτισθῆναι˚
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι
ἡμέρας τινάς ✧

11 Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κα-
τὰ τὴν ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ

---

v.37 T*: αρξαμενον, V: αρξαμενος. **v.38** TM: ναζαρετ, KV: ναζαρεθ. **v.39** T*: εσμεν, V: ∅. **v.39** TK: ανειλον, M: και ανειλον, V: και ανειλαν. **v.40** T*: τη, V: [εν] τη. **v.42** T*: αυτος, V: ουτος. **v.45** T*: συνηλθον, V: συνηλθαν. **v.46** T*: ο, V: ∅. **v.47** T*: κωλυσαι δυναται, V: δυναται κωλυσαι. **v.47** T*: καθως, V: ως. **v.48** T*: τε, V: δε. **v.48** T*: βαπτισθηναι εν τω ονοματι του κυριου, V: εν τω ονοματι ιησου χριστου βαπτισθηναι.

θεοῦ ✧ καὶ° ὅτε ἀνέβη πέτρος εἰς ἱεροσόλυμα διεκρίνοντο 2
πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς ✧ λέγοντες ὅτι πρὸς° ἄνδρας 3
ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες καὶ συνέφαγες αὐτοῖς ✧ ἀρ- 4
ξάμενος δὲ ὁ° πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων ✧ ἐγὼ 5
ἤμην ἐν πόλει ἰόππῃ προσευχόμενος καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει
ὅραμα καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν
ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἦλθεν ἄχρις° ἐμοῦ ✧
εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς 6
καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ✧
ἤκουσα δὲ° φωνῆς λεγούσης μοι ἀναστὰς πέτρε θῦσον καὶ 7
φάγε ✧ εἶπον δὲ μηδαμῶς κύριε ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρ- 8
τον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου ✧ ἀπεκρίθη δέ μο°ι 9
φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν
σὺ μὴ κοίνου ✧ τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρὶς καὶ πάλιν° ἀνε- 10
σπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν ✧ καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς 11
ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμη°ν ἀπεσταλμένοι
ἀπὸ καισαρείας πρός με ✧ εἶπεν δέ μοι° τὸ πνεῦμα συνελ- 12
θεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρινό°μενον ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ
οἱ ἕξ ἀδελφοὶ οὗτοι καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀν-
δρός ✧ ἀπήγγειλέν °τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ 13
οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐ°τῷ ἀπόστειλον εἰς ἰόπ-
πην ἄ°νδρας καὶ μετάπεμψαι σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον
πέτρον ✧ ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ 14
πᾶς ὁ οἶκός σου ✧ ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσεν 15
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτοὺς ὥσπερ καὶ ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ἀρ-
χῇ ✧ ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος °κυρίου ὡς ἔλεγεν ἰωάννης 16

11. v.2 T*: και οτε ανεβη πετρος εις ιεροσολυμα ... περιτομης, V: οτε δε ανεβη πετρος εις ιερουσαλημ ... περιτομης, D: ο μεν ου πετρος δια ικανου χρονου ηθελησαι πορευθηναι εις ιεροσολυμα και προσφωνησας τους αδελφους και επιστηριξας αυτους πολυν λογον ποιουμενος δια των χωρων διδασκων αυτους ος και κατηντησεν αυτοις και απηγγειλεν αυτοις την χαριν του θεου οι δε εκ περιτομης αδελφοι διεκρινοντο προς αυτον. **v.3** T*: προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας εισηλθες, V: εισηλθες προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας. **v.4** T*: ο, V: ∅. **v.5** T*: αχρις, V: αχρι. **v.7** T*: δε, V: δε και. **v.8** T*: παν, V: ∅. **v.9** T*: μοι, V: ∅. **v.10** T*: παλιν ανεσπασθη, V: ανεσπασθη παλιν. **v.11** T*: ημην, V: ημεν. **v.12** T*: μοι το πνευμα, V: το πνευμα μοι. **v.12** T*: διακρινομενον, V: διακριναντα. **v.13** T*: τε, V: δε. **v.13** T*: αυτω, V: ∅. **v.13** T*: ανδρας, V: ∅. **v.16** T*: κυριου, V: του κυριου.

μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι
17 ἁγίῳ ⸭ εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς
καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον ἰησοῦν χριστὸν ἐγὼ
18 δὲ° τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν θεόν ⸭ ἀκούσαντες δὲ
ταῦτα ἡσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ἄραγε καὶ
19 τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν° εἰς ζωήν ⸭ οἱ
μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ
στεφάνῳ διῆλθον ἕως φοινίκης καὶ κύπρου καὶ ἀντιοχείας
20 μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον ἰουδαίοις ⸭ ἦσαν
δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες κύπριοι καὶ κυρηναῖοι οἵτινες
εἰσελθόντες εἰς ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς ἑλληνιστὰς
21 εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον ἰησοῦν ⸭ καὶ ἦν χεὶρ κυρίου
μετ᾽ αὐτῶν πολύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν
22 κύριον ⸭ ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς
ἐν° ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλαν βαρνάβαν
23 διελθεῖν ἕως ἀντιοχείας ⸭ ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν
χάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει
24 τῆς καρδίας προσμένειν τῷ κυρίῳ ⸭ ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς
καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως καὶ προσετέθη
25 ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ ⸭ ἐξῆλθεν δὲ εἰς ταρσὸν ὁ° βαρνά-
26 βας ἀναζητῆσαι σαῦλον ⸭ καὶ εὑρὼν αὐτὸν° ἤγαγεν αὐτὸν
εἰς ἀντιόχειαν ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆ-
ναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανὸν χρηματίσαι
27 τε πρῶτον ἐν ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς χριστιανούς ⸭ ἐν ταύ-
ταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ ἱεροσολύμων προφῆται
28 εἰς ἀντιόχειαν ⸭ ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι ἄγαβος
ἐσήμανεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι
ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην ὅστις° καὶ ἐγένετο ἐπὶ κλαυδίου

---

v.17 T*: δε, V: ∅. **v.17** E: θεον, D: θεον του μη δουναι αυτοις πνευμα αγιον πιστευσασιν επ αυτω. **v.18** T*: εδοξαζον, V: εδοξασαν. **v.18** T*: αραγε, V: αρα. **v.18** T*: εδωκεν εις ζωην, V: εις ζωην εδωκεν. **v.20** T*: εισελθοντες, V: ελθοντες. **v.20** T*: προς, V: και προς. **v.21** T*: πιστευσας, V: ο πιστευσας. **v.22** T*: εν ιεροσολυμοις, V: ουσης εν ιερουσαλημ. **v.23** T*: του, V: [την] του. **v.25** T*: ο βαρναβας, V: ∅. **v.26** TK: αυτον ηγαγεν αυτον, M: ηγαγεν αυτον, V: ηγαγεν. **v.26** T*: αυτους, V: αυτοις και. **v.26** TKV: εν, M: ∅. **v.26** T*: πρωτον, V: πρωτως. **v.28** T*: μεγαν, V: μεγαλην. **v.28** T*: οστις και, V: ητις.

καίσ̊αρος ✧ τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ηὐπορεῖτό τις ὥρισαν 29
ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν
τῇ ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς ✧ ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς 30
τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς βαρνάβα καὶ σαύλου ✧

Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν ἡρώδης ὁ βασιλεὺς **12**
τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ✧ ἀνεῖλεν 2
δὲ ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν ἰωάννου μαχαίρ̊ᾳ ✧ καὶ° ἰδὼν ὅτι 3
ἀρεστόν ἐστιν τοῖς ἰουδαίοις προσέθετο συλλαβεῖν καὶ πέ-
τρον ἦσαν δὲ ἡμ̊έραι τῶν ἀζύμων ✧ ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς 4
φυλακὴν παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυ-
λάσσειν αὐτὸν βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν
τῷ λαῷ ✧ ὁ μὲν οὖν πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ προσ- 5
ευχὴ δὲ ἦν ἐκτεν̊ὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν
θεὸν ὑπ̊ὲρ αὐτοῦ ✧ ὅτε δὲ ἔμελλεν° αὐτὸν προάγειν ὁ ἡρώ- 6
δης τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο
στρατιωτῶν δεδεμένος ἁλύσεσιν δυσὶν φύλακές τε πρὸ τῆς
θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν ✧ καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου 7
ἐπέστη καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι πατάξας δὲ τὴν
πλευρὰν τοῦ πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων ἀνάστα ἐν τά-
χει καὶ ἐξέπεσ̊ὸν αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν ✧ εἶπέν 8
τ̊ε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὸν περ̊ίζωσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σαν-
δάλιά σου ἐποίησεν δὲ οὕτως καὶ λέγει αὐτῷ περιβαλοῦ τὸ
ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι ✧ καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει 9
αὐτ̊ῷ καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ
ἀγγέλου ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν ✧ διελθόντες δὲ πρώτην 10
φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθ̊ον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν
τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν ἥτις αὐτομάτη ἠνοίχ̊θη αὐτοῖς
καὶ ἐξελθόντες̊ προῆλθον ῥύμην μίαν καὶ εὐθέως ἀπέστη
ὁ ἄγγελος ἀπ᾽ αὐτοῦ ✧ καὶ ὁ πέτρος γενόμενος° ἐν ἑαυτῷ 11

v.28 T*: καισαρος, V: ∅. **v.29** TK: ηυπορειτο, MV: ευπορειτο. **12. v.2** T*: μαχαιρα, V: μαχαιρη. **v.3** T*: και ιδων, V: ιδων δε. **v.3** TK: ημεραι, M: αι ημεραι, V: [αι] ημεραι. **v.5** T*: εκτενης, V: εκτενως. **v.5** T*: υπερ, V: περι. **v.6** T*: εμελλεν αυτον προαγειν, V: ημελλεν προαγαγειν αυτον. **v.7** T*: εξεπεσον, V: εξεπεσαν. **v.8** T*: τε, V: δε. **v.8** T*: περιζωσαι, V: ζωσαι. **v.9** T*: αυτω, V: ∅. **v.10** T*: ηλθον, V: ηλθαν. **v.10** T*: ηνοιχθη, V: ηνοιγη. **v.10** E: εξελθοντες, D: εξελθοντες κατεβησαν ζ̄ βαθμους και.

εἶπεν νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν κ̊ύριος τὸν ἄγγε-
λον αὐτοῦ καὶ ἐξείλ̊ετό με ἐκ χειρὸς ἡρώδου καὶ πάσης τῆς
12 προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν ἰουδαίων ✧ συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ
τὴν οἰκίαν μ̊αρίας τῆς μητρὸς ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου
μάρκου οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμε-
13 νοι ✧ κρούσαντος δὲ τοῦ˚ πέτρου τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος
14 προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι ὀνόματι ῥόδη ✧ καὶ ἐπι-
γνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ πέτρου ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν
τὸν πυλῶνα εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν πέ-
15 τρον πρὸ τοῦ πυλῶνος ✧ οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπ̊ον μαίνῃ ἡ
δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν οἱ δ̊᾽ ἔλεγον ὁ ἄγγελος αὐτοῦ˚
16 ἐστιν ✧ ὁ δὲ πέτρος ἐπέμενεν κρούων ἀνοίξαντες δὲ εἶδ̊ον
17 αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν ✧ κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σι-
γᾷν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς
φυλακῆς εἶπεν δὲ˚ ἀπαγγείλατε ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
18 ταῦτα καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον ✧ γενομένης
δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις τί
19 ἄρα ὁ πέτρος ἐγένετο ✧ ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ
μὴ εὑρὼν ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι
καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς ἰουδαίας εἰς τ̊ὴν καισάρειαν διέτρι-
20 βεν ✧ ἦν δὲ ὁ˚ ἡρώδης θυμομαχῶν τυρίοις καὶ σιδωνίοις ὁ-
μοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν καὶ πείσαντες βλάστον
τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ᾐτοῦντο εἰρήνην διὰ τὸ
21 τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς ✧ τακτῇ δὲ
ἡμέρᾳ ὁ ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ καθί-
22 σας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς ✧ ὁ δὲ δῆμος
23 ἐπεφώνει θεοῦ˚ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου ✧ παραχρῆμα δὲ
ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔδωκεν τ̊ὴν
24 δόξαν τῷ θεῷ καὶ γενόμενος˚ σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν ✧ ὁ

---

v.11 T*: γενομενος εν εαυτω, V: εν εαυτω γενομενος. **v.11** T*: κυριος, V: [ο] κυριος. **v.11** T*: εξειλετο, V: εξειλατο. **v.12** T*: μαριας, V: της μαριας. **v.13** T*: του πετρου, V: αυτου. **v.15** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.15** TK: δ, MV: δε. **v.15** T*: αυτου εστιν, V: εστιν αυτου. **v.16** T*: ειδον, V: ειδαν. **v.17** T*: δε, V: τε. **v.19** T*: την, V: ∅. **v.20** T*: ο ηρωδης, V: ∅. **v.22** TKV: θεου φωνη, M: φωνη θεου. **v.23** TKV: την, M: ∅. **v.23** E: γενομενος σκωληκοβρωτος, D: καταβας απο του βηματος γενομενος κωληκοβρωτος ετι ζων και ουτως.

δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο ⁘ βαρνάβας δὲ 25
καὶ σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ° ἱερουσαλὴμ πληρώσαντες τὴν
διακονίαν συμπαραλαβόντες καὶ ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα
μάρκον ⁘

Ἦσαν δέ τινες ἐν ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλη- **13**
σίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι ὅ τε βαρνάβας καὶ συμε-
ὼν ὁ καλούμενος νίγερ καὶ λούκιος ὁ κυρηναῖος μανα-
ήν τε ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύντροφος καὶ σαῦλος ⁘ λει- 2
τουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπεν τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀφορίσατε δή μοι τόν τε° βαρνάβαν καὶ
τὸν σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς ⁘ τότε νη- 3
στεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας
αὐτοῖς ἀπέλυσαν ⁘ οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ° 4
πνεύματος τοῦ ἁγίου κατῆλθον εἰς τὴν σελεύκειαν ἐκεῖθέν
τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν κύπρον ⁘ καὶ γενόμενοι ἐν σαλα- 5
μῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς
τῶν ἰουδαίων εἶχον δὲ καὶ ἰωάννην ὑπηρέτην ⁘ διελθόντες 6
δὲ τὴν νῆσον ἄχρι πάφου εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφή-
την ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα βαριησοῦς ⁘ ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ 7
σεργίῳ παύλῳ ἀνδρὶ συνετῷ οὗτος προσκαλεσάμενος βαρ-
νάβαν καὶ σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ⁘
ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς ἐλύμας ὁ μάγος οὕτως γὰρ μεθερμη- 8
νεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον
ἀπὸ τῆς πίστεως ⁘ σαῦλος δὲ ὁ καὶ παῦλος πλησθεὶς πνεύ- 9
ματος ἁγίου καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν ⁘ εἶπεν ὦ πλήρης παν- 10
τὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας υἱὲ διαβόλου ἐχθρὲ πά-
σης δικαιοσύνης οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς κυρίου
τὰς εὐθείας ⁘ καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ τοῦ κυρίου ἐπὶ σὲ καὶ ἔσῃ 11
τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ παραχρῆμα δὲ°

---

v.25 TK: εξ, MV: εις. **v.25** T*: και, V: ∅. **13. v.1** T*: τινες, V: ∅. **v.1** E: καλουμενος, D: επικαλουμενος. **v.1** T*: τετραρχου, V: τετρααρχου. **v.2** TK: τε, MV: ∅. **v.2** T*: τον, V: ∅. **v.4** T*: ουτοι, V: αυτοι. **v.4** T*: του πνευματος του αγιου, V: του αγιου πνευματος. **v.4** T*: την, V: ∅. **v.4** TKV: τε, M: δε. **v.6** T*: την, V: ολην την. **v.6** T*: τινα, V: ανδρα τινα. **v.6** TK: βαριησους, M: βαριησουν, V: βαριησου. **v.9** T*: και, V: ∅. **v.10** T*: κυριου, V: [του] κυριου. **v.11** TK: του, MV: ∅. **v.11** T*: δε επεπεσεν, V: τε επεσεν.

ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος καὶ περιάγων ἐζήτει
12 χειραγωγούς ◇ τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευ-
13 σεν ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου ◇ ἀναχθέντες
δὲ ἀπὸ τῆς πάφου οἱ περὶ °τὸν παῦλον ἦλθον εἰς πέργην τῆς
παμφυλίας ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ᾽ αὐτῶν ὑπέστρεψεν
14 εἰς ἱεροσόλυμα ◇ αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς πέργης πα-
ρεγένοντο εἰς ἀντιόχειαν τῆς° πισιδίας καὶ εἰ°σελθόντες εἰς
15 τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐκάθισαν ◇ μετὰ δὲ
τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ
ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες ἄνδρες ἀδελφοὶ εἰ
ἔστιν° λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαὸν λέγετε ◇
16 ἀναστὰς δὲ παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν ἄνδρες
17 ἰσραηλῖται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεὸν ἀκούσατε ◇ ὁ θε-
ὸς τοῦ λαοῦ τούτου ἰσ°ραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν
καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ αἰγύπ°τῳ καὶ
18 μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς ◇ καὶ
ὡς τεσσ°αρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ
19 ἐρήμῳ ◇ καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ χαναάν κατεκληρο-
20 δότησεν° αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν ◇ καὶ° μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσιν
τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔδωκεν κριτὰς ἕως σαμου-
21 ὴλ τοῦ προφήτου ◇ κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν σαοὺλ υἱὸν κὶς ἄνδρα ἐκ φυλῆς βενιαμὶν
22 ἔτη τεσσ°αράκοντα ◇ καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν αὐτοῖς°
τὸν δαβὶδ εἰς βασιλέα ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας εὗρον δα°βὶδ
τὸν τοῦ ἰεσσαὶ ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου ὃς ποιήσει
23 πάντα τὰ θελήματά μου ◇ τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρ-
ματος κατ᾽ ἐπαγγελίαν ἤγ°ειρεν τῷ ἰσραὴλ σωτῆρα° ἰησοῦν ◇
24 προκηρύξαντος ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ

---

v.13 T*: τον, V: ∅. **v.14** T*: της πισιδιας, V: την πισιδιαν. **v.14** T*: εισελθοντες, V: [εισ]ελθοντες. **v.15** T*: εστιν λογος εν υμιν, V: τις εστιν εν υμιν λογος. **v.17** TKV: ισραηλ, M: ∅. **v.17** T*: αιγυπτω, V: αιγυπτου. **v.18** T*: τεσσαρακονταετη, V: τεσσερακονταετη. **v.19** TK: κατεκληροδοτησεν αυτοις, M: κατεκληρονομησεν αυτοις, V: κατεκληρονομησεν. **v.20** T*: και μετα ταυτα ως ετεσιν τετρακοσιοις και πεντηκοντα, V: ως ετεσιν τετρακοσιοις και πεντηκοντα και μετα ταυτα. **v.21** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.22** T*: αυτοις τον δαβιδ, V: τον δαυιδ αυτοις. **v.22** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.23** TK: ηγειρεν, MV: ηγαγεν. **v.23** TKV: σωτηρα ιησουν, M: σωτηριαν.

βάπτισμα μετανοίας παντὶ˚ τῷ λαῷ ἰσραήλ ✧ ὡς δὲ ἐπλήρου 25
ὁ˚ ἰωάννης τὸν δρόμον ἔλεγεν τίνα˚ με ὑπονοεῖτε εἶναι οὐκ
εἰμὶ ἐγὼ ἀλλ᾽ ἰδοὺ ἔρχεται μετ᾽ ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ
ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι ✧ ἄνδρες ἀδελφοὶ υἱοὶ γένους 26
ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεὸν ὑ̊μῖν ὁ λόγος
τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπ̊εστάλη ✧ οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν̊ ἱ- 27
ερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες καὶ
τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγι-
νωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν ✧ καὶ μηδεμίαν αἰτίαν 28
θανάτου εὑρόντες ᾐτήσαντο πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν ✧
ὡς δὲ ἐτέλεσαν ἅπ̊αντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα καθε- 29
λόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον ✧ ὁ δὲ θεὸς 30
ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ✧ ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους 31
τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας εἰς ἱερουσαλὴμ
οἵτινές ε̊ἴσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν ✧ καὶ ἡμεῖς 32
ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν
γενομένην ✧ ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις 33
αὐτῶν ἡμῖν ἀναστήσας ἰησοῦν ὡς καὶ ἐν τῷ˚ ψαλμῷ τῷ
δευτέρῳ γέγραπται υἱός μου εἶ σὺ ἐγὼ σήμερον γεγέννη-
κά σε ✧ ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα 34
ὑποστρέφειν εἰς διαφθορὰν οὕτως εἴρηκεν ὅτι δώσω ὑμῖν
τὰ ὅσια δαβ̊ὶδ τὰ πιστά ✧ διὸ˚ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει οὐ δώσεις 35
τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν ✧ δαβ̊ὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ 36
ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη
πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδεν διαφθοράν ✧ ὃν δὲ ὁ 37
θεὸς ἤγειρεν οὐκ εἶδεν διαφθοράν ✧ γνωστὸν οὖν ἔστω ὑ- 38
μῖν ἄνδρες ἀδελφοὶ ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν
καταγγέλλεται ✧ καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ˚ 39
νόμῳ μωσέως δικαιωθῆναι ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαι-

---

v.24 TKV: παντι τω λαω ισραηλ, M: τω ισραηλ. **v.25** T*: ο, V: ∅. **v.25** T*: τινα με, V: τι εμε. **v.26** T*: υμιν, V: ημιν. **v.26** T*: απεσταλη, V: εξαπεσταλη. **v.27** TKV: εν, M: ∅. **v.29** TK: απαντα, MV: παντα. **v.31** T*: εισιν, V: [νυν] εισιν. **v.33** T*: τω ψαλμω τω δευτερω γεγραπται, V: τω ψαλμω γεγραπται τω δευτερω, D: τω πρωτω ψαλμω γεγραπται. **v.34** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.35** T*: διο, V: διοτι. **v.36** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.39** TK: τω νομω μωσεως, M: τω νομω μωυσεως, V: νομω μωυσεως.

40 οὗται ⁘ βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ᾽˚ ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν
41 τοῖς προφήταις ⁘ ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ καὶ θαυμάσατε καὶ
ἀφανίσθητε ὅτι ἔργον ἐγὼ˚ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν
42 ἔργον˚ ᾧ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν ⁘ ἐξι-
όντων δὲ ἐκ˚ τῆς συναγωγῆς τῶν ἰουδαίων παρεκάλουν τὰ
ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα
43 ταῦτα ⁘ λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ
τῶν ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ παύλῳ
καὶ τῷ βαρνάβᾳ οἵτινες προσλαλοῦντες αὐ˚τοῖς ἔπειθον αὐ-
44 τοὺς ἐ˚πιμένειν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ⁘ τῷ δὲ˚ ἐρχομένῳ σαβ-
βάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον
45 τοῦ θε˚οῦ ⁘ ἰδόντες δὲ οἱ ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθη-
σαν ζήλου καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τ˚οῦ παύλου λεγομένοις˚
46 ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες ⁘ παρρησιασάμενοι δὲ˚ ὁ
παῦλος καὶ ὁ βαρνάβας εἶπ˚ον ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον
λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐπειδὴ δὲ˚ ἀπωθεῖσθε αὐ-
τὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς ἰδοὺ
47 στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη ⁘ οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύ-
ριος τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν
48 ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς ⁘ ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρ˚ον καὶ
ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν
49 τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον ⁘ διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυ-
50 ρίου δι᾽ ὅλης τῆς χώρας ⁘ οἱ δὲ ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς
σεβομένας γυναῖκας κ˚αὶ τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους
τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν παῦλον καὶ ˚τὸν
51 βαρνάβαν καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν ⁘ οἱ
δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐ˚τῶν ἐπ᾽ αὐ-
52 τοὺς ἦλθον εἰς ἰκόνιον ⁘ οἱ δὲ˚ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς

v.40 T*: εφ υμας, V: ∅. **v.41** T*: εγω εργαζομαι, V: εργαζομαι εγω. **v.41** TK: εργον ω, M: ο, V: εργον ο. **v.42** T*: εκ της συναγωγης των ιουδαιων παρεκαλουν τα εθνη, V: αυτων παρεκαλουν. **v.43** TKV: αυτοις, M: ∅. **v.43** T*: επιμενειν, V: προσμενειν. **v.44** TKV: δε, M: τε. **v.44** T*: θεου, V: κυριου. **v.45** T*: του, V: ∅. **v.45** T*: λεγομενοις αντιλεγοντες και, V: λαλουμενοις. **v.46** T*: δε, V: τε. **v.46** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.46** T*: δε, V: ∅. **v.48** TKV: εχαιρον, M: εχαιρεν. **v.50** T*: και, V: ∅. **v.50** T*: τον, V: ∅. **v.51** T*: αυτων, V: ∅. **v.52** T*: δε, V: τε.

καὶ πνεύματος ἁγίου ⋄
Ἐγένετο δὲ ἐν ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς **14**
εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε
πιστεῦσαι ἰουδαίων τε καὶ ἑλλήνων πολὺ πλῆθος ⋄ οἱ δὲ 2
ἀπειθο̊ῦντες ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς
τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν ⋄ ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέ- 3
τριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τ̊ῷ
λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ κα̊ὶ διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γί-
νεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν ⋄ ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς 4
πόλεως καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς ἰουδαίοις οἱ δὲ σὺν τοῖς
ἀποστόλοις ⋄ ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ ἰου- 5
δαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι
αὐτούς ⋄ συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς λυκαο- 6
νίας λύστραν καὶ δέρβην καὶ τὴν περίχωρον ⋄ κἀκεῖ ἦσαν° 7
εὐαγγελιζόμενοι ⋄ καί τις ἀνὴρ ἐν° λύστροις ἀδύνατος τοῖς 8
ποσὶν ἐκάθητο χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπ̊άρχων
ὃς οὐδέποτε περιπ̊επατήκει ⋄ οὗτος ἤκου̊εν τοῦ παύλου 9
λαλοῦντος ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν° ἔχει τοῦ
σωθῆναι ⋄ εἶπεν μεγάλῃ τ̊ῇ φωνῇ ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας 10
σου ὀρθὸς καὶ ἥλλε̊το καὶ περιεπάτει ⋄ οἱ δὲ° ὄχλοι ἰδόντες 11
ὃ ἐποίησεν ὁ° παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λυκαονιστὶ
λέγοντες οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς
ἡμᾶς ⋄ ἐκάλουν τε τὸν μ̊ὲν βαρνάβαν δία τὸν δὲ παῦλον 12
ἑρμῆν ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου ⋄ ὁ δὲ° ἱ- 13
ερεὺς τοῦ διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτ̊ῶν ταύρους
καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας σὺν τοῖς ὄχλοις
ἤθελεν θύειν ⋄ ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι βαρνάβας καὶ 14
παῦλος διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσ̊επήδησαν εἰς τὸν
ὄχλον κράζοντες ⋄ καὶ λέγοντες ἄνδρες τί ταῦτα ποιεῖτε καὶ 15

14. v.2 T*: απειθουντες, V: απειθησαντες. **v.3** T*: τω, V: [επι] τω. **v.3** TK: και, MV: ∅. **v.7** T*: ησαν ευαγγελιζομενοι, V: ευαγγελιζομενοι ησαν. **v.8** T*: εν λυστροις αδυνατος, V: αδυνατος εν λυστροις. **v.8** T*: υπαρχων, V: ∅. **v.8** TM: περιπεπατηκει, K: περιεπεπατηκει, V: περιεπατησεν. **v.9** TK: ηκουεν, MV: ηκουσεν. **v.9** T*: πιστιν εχει, V: εχει πιστιν. **v.10** T*: τη, V: ∅. **v.10** T*: ηλλετο, V: ηλατο. **v.11** T*: δε, V: τε. **v.11** T*: ο, V: ∅. **v.12** T*: μεν, V: ∅. **v.13** T*: δε, V: τε. **v.13** T*: αυτων, V: ∅. **v.14** T*: εισεπηδησαν, V: εξεπηδησαν.

ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι εὐαγγελιζόμενοι
ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τ̊ὸν θεὸν τ̊ὸν
ζῶντα ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασ-
16 σαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ✧ ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις γε-
νεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ✧
17 καί˚ τοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑ̊αυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοπ̊οιῶν οὐ-
ρανόθεν ἡ̊μῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους ἐμ-
18 πιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡ̊μῶν ✧ καὶ
ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύ-
19 ειν αὐτοῖς ✧ ἐπῆλθ̊ον δὲ ἀπὸ ἀντιοχείας καὶ ἰκονίου ἰου-
δαῖοι καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν παῦ-
λον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως νομίσαντες˚ αὐτὸν τεθνάναι ✧
20 κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν˚ τῶν μαθητῶν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς
τὴν πόλιν καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ βαρνάβᾳ εἰς
21 δέρβην ✧ εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθη-
τεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν λύστραν κα̊ὶ ἰκό-
22 νιον κα̊ὶ ἀντιόχειαν ✧ ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθη-
τῶν παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει καὶ ὅτι διὰ πολλῶν
θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ✧
23 χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους˚ κατ᾽ ἐκκλησίαν
προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ
24 εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν ✧ καὶ διελθόντες τὴν πισιδίαν ἦλθον
25 εἰς π̊αμφυλίαν ✧ καὶ λαλήσαντες ἐν πέργῃ τὸν λόγον κατέ-
26 βησαν εἰς ἀτιάλειαν ✧ κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς ἀντιόχειαν
ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ
27 ἐπλήρωσαν ✧ παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκ-
κλησίαν ἀνήγγειλα̊ν ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτῶν καὶ
28 ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως ✧ διέτριβον δὲ ἐ̊κεῖ
χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς ✧

---

v.15 T*: τον, V: ∅. **v.17** TK: και τοι γε, M: καιτοιγε, V: καιτοι. **v.17** T*: εαυτον, V: αυτον. **v.17** T*: αγαθοποιων, V: αγαθουργων. **v.17** TK: ημιν, MV: υμιν. **v.17** T*: ημων, V: υμων. **v.19** T*: επηλθον, V: επηλθαν. **v.19** T*: νομισαντες αυτον τεθναναι, V: νομιζοντες αυτον τεθνηκεναι. **v.20** T*: αυτον των μαθητων, V: των μαθητων αυτον. **v.21** T*: και, V: και εις. **v.23** T*: πρεσβυτερους κατ εκκλησιαν, V: κατ εκκλησιαν πρεσβυτερους. **v.24** T*: παμφυλιαν, V: την παμφυλιαν. **v.27** T*: ανηγγειλαν, V: ανηγγελλον. **v.28** T*: εκει, V: ∅.

Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς **15**
ἀδελφοὺς ὅτι ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει μωϋσέως οὐ δύ-
νασθε σωθῆναι ✧ γενομένης οὖν στάσεως καὶ συζητήσεως 2
οὐκ ὀλίγης τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρνάβᾳ πρὸς αὐτοὺς ἔτα-
ξαν ἀναβαίνειν παῦλον καὶ βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ
αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς ἱερου-
σαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ✧ οἱ μὲν οὖν προπεμ- 3
φθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τὴν φοινίκην καὶ
σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν καὶ
ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς ✧ παραγενό- 4
μενοι δὲ εἰς ἱερουσαλὴμ ἀπεδέχθησαν° ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀνήγγειλάν τε ὅσα
ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ᾽ αὐτῶν ✧ ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀ- 5
πὸ τῆς αἱρέσεως τῶν φαρισαίων πεπιστευκότες λέγοντες ὅτι
δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον
μωϋσέως ✧ συνήχθησαν δὲ° οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτε- 6
ροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου ✧ πολλῆς δὲ συζητήσεως 7
γενομένης ἀναστὰς πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἄνδρες ἀ-
δελφοὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ᾽ ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ° θεὸς
ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη
τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι ✧ καὶ ὁ καρδιο- 8
γνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν ✧ καὶ οὐδὲν διέκρινεν μεταξὺ ἡ- 9
μῶν τε καὶ αὐτῶν τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐ-
τῶν ✧ νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεὸν ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν 10
τράχηλον τῶν μαθητῶν ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡ-
μεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι ✧ ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος κυρίου° 11
ἰησοῦ χριστοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ᾽ ὃν τρόπον κἀκεῖ-
νοι ✧ ἐσίγησεν° δὲ πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον βαρνάβα καὶ 12

15. v.1 T*: περιτεμνησθε, V: περιτμηθητε. **v.1** TK: μωυσεως, M: μωσεως, V: τω μωυσεως. **v.2** T*: ουν, V: δε. **v.2** TK: συζητησεως, MV: ζητησεως. **v.3** T*: την, V: την τε. **v.4** T*: απεδεχθησαν υπο, V: παρεδεχθησαν απο. **v.6** T*: δε, V: τε. **v.7** T*: συζητησεως, V: ζητησεως. **v.7** T*: ο θεος εν ημιν εξελεξατο, V: εν υμιν εξελεξατο ο θεος. **v.8** T*: αυτοις, V: ∅. **v.9** T*: ουδεν, V: ουθεν. **v.11** TK: κυριου ιησου χριστου, MV: του κυριου ιησου. **v.12** E: εσιγησεν δε, D: συγκατατιθεμενων δε των πρεσβυτερων τοις υπο του πετρου ειρημενοις εσιγησεν.

παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέ-
13 ρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι᾽ αὐτῶν ⬦ μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς
ἀπεκρίθη ἰάκωβος λέγων ἄνδρες ἀδελφοὶ ἀκούσατέ μου ⬦
14 συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λα-
15 βεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπ̊ὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ⬦ καὶ τούτῳ συμ-
16 φωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν καθὼς γέγραπται ⬦ μετὰ
ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν δαβ̊ὶδ τὴν
πεπτωκυῖαν καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω
17 καὶ ἀνορθώσω αὐτήν ⬦ ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοι-
ποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ᾽ οὓς
ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτοὺς λέγει κύριος ὁ˚ ποι-
18 ῶν ταῦτα πάντα ⬦ γνωστὰ ἀπ᾽ αἰῶνός ἐστιν˚ τῷ θεῷ πάντα
19 τὰ ἔργα αὐτοῦ ⬦ διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ
20 τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν ⬦ ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι
αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπ̊ὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων
21 καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος ⬦ μωσ̊ῆς
γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐ-
τὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινω-
22 σκόμενος ⬦ τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέ-
ροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν
πέμψαι εἰς ἀντιόχειαν σὺν τ̊ῷ παύλῳ καὶ βαρνάβᾳ ἰούδαν
τὸν ἐπικαλούμενον˚ βαρσαβᾶν καὶ σίλαν ἄνδρας ἡγουμέ-
23 νους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς ⬦ γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τ̊άδε
οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ˚ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ
τὴν ἀντιόχειαν καὶ συρίαν καὶ κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ
24 ἐθνῶν χαίρειν ⬦ ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελ-
θόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς
ὑμῶν λέγοντες˚ περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον οἷς οὐ
25 διεστειλάμεθα ⬦ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν ἐκ-

---

v.14 T*: επι, V: ∅. **v.16** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.17** T*: ο ποιων ταυτα παντα, V: ποιων ταυτα. **v.18** T*: εστιν . . . αυτου, V: ∅. **v.20** T*: απο, V: ∅. **v.21** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.22** TKV: τω, M: ∅. **v.22** TK: επικαλουμενον βαρσαβαν, M: επικαλουμενον βαρσαββαν, V: καλουμενον βαρσαββαν. **v.23** T*: ταδε, V: ∅. **v.23** T*: και οι, V: ∅. **v.24** T*: λεγοντες περιτεμνεσθαι και τηρειν τον νομον, V: ∅.

λεξαμένοῦς ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπη-
τοῖς ἡμῶν βαρνάβᾳ καὶ παύλῳ ◈ ἀνθρώποις παραδεδωκό- 26
σιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ ◈ ἀπεστάλκαμεν οὖν ἰούδαν καὶ σίλαν καὶ 27
αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά ◈ ἔδοξεν γὰρ τῷ 28
ἁγίῳ˚ πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βά-
ρος πλὴν τῶν˚ ἐπάναγκες τούτων ◈ ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων 29
καὶ αἵματος καὶ πνικτο̊ῦ καὶ πορνείας̊ ἐξ ὧν διατηροῦν-
τες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε̊ ἔρρωσθε ◈ οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες 30
ἦλθο̊ν εἰς ἀντιόχειαν καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδω-
καν τὴν ἐπιστολήν ◈ ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρα- 31
κλήσει ◈ ἰούδας τ̊ε καὶ σίλας καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες διὰ 32
λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήρι-
ξαν ◈ ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ᾽ εἰρήνης ἀπὸ 33
τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀπο̊στόλους ◈ ἔδοξεν˚ δὲ τῷ σίλᾳ 34
ἐπιμεῖναι αὐτοῦ ◈ παῦλος δὲ καὶ βαρνάβας διέτριβον ἐν ἀν- 35
τιοχείᾳ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων
πολλῶν τὸν λόγον τοῦ κυρίου ◈ μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν 36
παῦλος˚ πρὸς βαρνάβαν ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα
τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν˚ κατὰ πᾶσαν πόλιν ἐν αἷς κατηγγεί-
λαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου πῶς ἔχουσιν ◈ βαρνάβας δὲ 37
ἐβουλεύσατο˚ συμπαραλαβεῖν τ̊ὸν ἰωάννην τὸν καλούμε-
νον μάρκον ◈ παῦλος δὲ ἠξίου τὸν ἀποστάντα ἀπ᾽ αὐτῶν 38
ἀπὸ παμφυλίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον
μὴ συμπαραλ̊αβεῖν τοῦτον ◈ ἐγένετο ο̊ὖν παροξυσμὸς ὥστε 39
ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων τόν τε βαρνάβαν πα-
ραλαβόντα τὸν μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς κύπρον ◈ παῦλος δὲ 40

v.25 T*: εκλεξαμενους, V: εκλεξαμενοις. **v.28** T*: αγιω πνευματι, V: πνευματι τω αγιω. **v.28** T*: των επαναγκες τουτων, V: τουτων των επαναγκες. **v.29** T*: πνικτου, V: πνικτων. **v.29** E: πορνειας, D: πορνειας και οσα μη θελετε εαυτοις γινεσθαι ετερω μη ποιειν. **v.29** E: πραξετε, D: πραξετε φερομενοι εν τω αγιω πνευματι. **v.30** T*: ηλθον, V: κατηλθον. **v.32** TMV: τε, K: δε. **v.33** T*: αποστολους, V: αποστειλαντας αυτους. **v.34** TK: εδοξεν . . . αυτου, MV: ∅. **v.36** T*: παυλος προς βαρναβαν, V: προς βαρναβαν παυλος. **v.36** T*: ημων κατα πασαν πολιν, V: κατα πολιν πασαν. **v.37** T*: εβουλευσατο, V: εβουλετο. **v.37** T*: τον, V: και τον. **v.38** T*: συμπαραλαβειν, V: συμπαραλαμβανειν. **v.39** T*: ουν, V: δε.

ἐπιλεξάμενος σίλαν ἐξῆλθεν παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεο̊ῦ
41 ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ⸭ διήρχετο δὲ τὴν συρίαν καὶ κ̊ιλικίαν ἐ-
πιστηρίζων τὰς ἐκκλησία̊ς ⸭
16 Κατήντησεν δὲ εἰς° δέρβην καὶ λύστραν καὶ ἰδοὺ μα-
θητής τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι τιμόθεος υἱὸς γυναικός τιν̊ος
2 ἰουδαίας πιστῆς πατρὸς δὲ ἕλληνος ⸭ ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑ-
3 πὸ τῶν ἐν λύστροις καὶ ἰκονίῳ ἀδελφῶν ⸭ τοῦτον ἠθέλησεν
ὁ παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν
διὰ τοὺς ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις ᾔ-
δεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν° πατέρα αὐτοῦ ὅτι ἕλλην ὑπῆρ-
4 χεν ⸭ ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις παρεδίδο̊υν αὐτοῖς
φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων
5 καὶ τῶν° πρεσβυτέρων τῶν ἐν ἱερουσαλήμ ⸭ αἱ μὲν οὖν ἐκ-
κλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ
6 καθ᾽ ἡμέραν ⸭ διελθόν̊τες δὲ τὴν φρυγίαν καὶ τ̊ὴν γαλατι-
κὴν χώραν κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι
7 τὸν λόγον ἐν τῇ ἀσίᾳ ⸭ ἐλθόντε̊ς κατὰ τὴν μυσίαν ἐπείραζον
κατ̊ὰ τὴν βιθυνίαν πορεύ̊εσθαι καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ
8 πνεῦμα̊ ⸭ παρελθόντες δὲ τὴν μυσίαν κατέβησαν εἰς τρω-
9 άδα ⸭ καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη° τῷ παύλῳ ἀνήρ
τις° ἦν μακεδὼν ἑστὼς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων δια-
10 βὰς εἰς μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν ⸭ ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν
εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τ̊ὴν μακεδονίαν συμβιβά-
ζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύρ̊ιος εὐαγγελίσασθαι
11 αὐτούς ⸭ ἀναχθέντες° οὖν ἀπὸ τ̊ῆς τρωάδος εὐθυδρομήσα-
12 μεν εἰς σαμοθρᾴκην τῇ τ̊ε ἐπιούσῃ εἰς νεάπ̊ολιν ⸭ ἐκεῖθέν°

---

v.40 T*: θεου, V: κυριου. **v.41** T*: κιλικιαν, V: [την] κιλικιαν. **v.41** E: εκκλησιας, D: εκκλησιας παραδιδους τας εντολας των πρεσβυτερων. **16. v.1** T*: εις δερβην και λυστραν, V: [και] εις δερβην και εις λυστραν. **v.1** T*: τινος, V: ∅. **v.3** T*: τον πατερα αυτου οτι ελλην, V: οτι ελλην ο πατηρ αυτου. **v.4** T*: παρεδιδουν, V: παρεδιδοσαν. **v.4** T*: των πρεσβυτερων των εν ιερουσαλημ, V: πρεσβυτερων των εν ιεροσολυμοις. **v.6** T*: διελθοντες, V: διηλθον. **v.6** T*: την, V: ∅. **v.7** T*: ελθοντες, V: ελθοντες δε. **v.7** T*: κατα, V: εις. **v.7** T*: πορευεσθαι, V: πορευθηναι. **v.7** T*: πνευμα, V: πνευμα ιησου. **v.9** T*: ωφθη τω παυλω, V: τω παυλω ωφθη. **v.9** T*: τις ην μακεδων εστως, V: μακεδων τις ην εστως και. **v.10** T*: την, V: ∅. **v.10** T*: κυριος, V: θεος. **v.11** T*: αναχθεντες ουν, V: αναχθεντες δε, D: τη δε επαυριον αναχθεντες. **v.11** T*: της, V: ∅. **v.11** T*: τε, V: δε. **v.11** T*: νεαπολιν, V: νεαν πολιν. **v.12** T*: εκειθεν τε, V: κακειθεν.

τε εἰς φιλίππους ἥτις ἐστὶν πρώτη˚ τῆς μερίδος τῆς μακεδο-
νίας πόλις κολω̊νία ἦμεν δὲ ἐν τ̊αύτῃ τῇ πόλει διατρίβον-
τες ἡμέρας τινάς ⟐ τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν 13
ἔξω τῆς πόλ̊εως παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομίζετο˚ προσευχὴ εἶ-
ναι καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν ⟐
καί τις γυνὴ ὀνόματι λυδία πορφυρόπωλις πόλεως θυατεί- 14
ρων σεβομένη τὸν θεὸν ἤκουεν ἧς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν
καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ παύλου ⟐ ὡς 15
δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς παρεκάλεσεν λέγουσα εἰ
κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι εἰσελθόντες εἰς τὸν
οἶκόν μου μείνα̊τε καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς ⟐ ἐγένετο δὲ πο- 16
ρευομένων ἡμῶν εἰς π̊ροσευχὴν παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν
πνεῦμα πύθωνος˚ ἀπαντῆσαι ἡμῖν ἥτις ἐργασίαν πολλὴν
παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη ⟐ αὕτη κατακο- 17
λουθήσα̊σα τῷ παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα οὗτοι οἱ
ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν οἵτινες καταγ-
γέλλουσιν ἡ̊μῖν ὁδὸν σωτηρίας ⟐ τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολ- 18
λὰς ἡμέρας διαπονηθεὶς δὲ ὁ˚ παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ
πνεύματι εἶπεν παραγγέλλω σοι ἐν τ̊ῷ ὀνόματι ἰησοῦ χρι-
στοῦ ἐξελθεῖν ἀπ᾽ αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ⟐ ἰδόντες 19
δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν
ἐπιλαβόμενοι τὸν παῦλον καὶ τὸν σίλαν εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀ-
γορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ⟐ καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς 20
στρατηγοῖς εἶπ̊ον οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν
τὴν πόλιν ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες ⟐ καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη 21
ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν ῥωμαίοις οὖ-
σιν ⟐ καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ᾽ αὐτῶν καὶ οἱ στρατηγοὶ 22
περιρ̊ρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν ⟐ πολ- 23
λάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν πα-

v.12 T*: πρωτη της, V: πρωτη[ς]. **v.12** TKV: κολωνια, M: κολωνεια. **v.12** TKV: ταυτη, M: αυτη. **v.13** T*: πολεως, V: πυλης. **v.13** T*: ενομιζετο προσευχη, V: ενομιζομεν προσευχην. **v.15** T*: μεινατε, V: μενετε. **v.16** T*: προσευχην, V: την προσευχην. **v.16** T*: πυθωνος απαντησαι, V: πυθωνα υπαντησαι. **v.17** T*: κατακολουθησασα, V: κατακολουθουσα. **v.17** T*: ημιν, V: υμιν. **v.18** T*: ο, V: ∅. **v.18** T*: τω, V: ∅. **v.20** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.22** T*: περιρρηξαντες, V: περιρηξαντες.

24 ραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς ◊ ὃς
παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφὼς ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσω-
τέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν° ἠσφαλίσατο εἰς τὸ
25 ξύλον ◊ κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον παῦλος καὶ σίλας προσ-
ευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεὸν ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέ-
26 σμιοι ◊ ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας ὥστε σαλευθῆναι
τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου ἀνεῴχθησάν° τε παραχρῆμα
27 αἱ θύραι πᾶσαι καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη ◊ ἔξυπνος δὲ
γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας
τῆς φυλακῆς σπασάμενος μάχαιραν° ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀ-
28 ναιρεῖν νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους ◊ ἐφώνησεν
δὲ φωνῇ° μεγάλῃ ὁ παῦλος λέγων μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ
29 κακὸν ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε ◊ αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσ-
επήδησεν καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσεν τῷ παύλῳ
30 καὶ τῷ σίλᾳ ◊ καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη κύριοι τί με
31 δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ ◊ οἱ δὲ εἶπὸν πίστευσον ἐπὶ τὸν κύ-
32 ριον ἰησοῦν χριστὸν καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου ◊ καὶ
ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν
33 τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ◊ καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν καὶ ἐβαπτίσθη αὐ-
34 τὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα ◊ ἀναγαγών τε αὐτοὺς
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν τράπεζαν καὶ ἠγαλλιάσατο°
35 πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ ◊ ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέ-
στειλαν° οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες ἀπόλυσον
36 τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ◊ ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ
τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν παῦλον ὅτι ἀπεστάλκασιν
οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε
37 ἐν εἰρήνῃ ◊ ὁ δὲ παῦλος ἔφη πρὸς αὐτοὺς δείραντες ἡμᾶς

v.24 T*: ειληφως, V: λαβων. **v.24** T*: αυτων ησφαλισατο, V: ησφαλισατο αυτων. **v.26** T*: ανεωχθησαν τε, V: ηνεωχθησαν δε. **v.27** T*: μαχαιραν εμελλεν, V: [την] μαχαιραν ημελλεν. **v.28** T*: φωνη μεγαλη, V: μεγαλη φωνη. **v.31** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.31** T*: χριστον, V: ∅. **v.32** T*: και, V: συν. **v.34** T*: αυτου, V: ∅. **v.34** TK: ηγαλλιασατο πανοικι, M: ηγαλλιατο πανοικι, V: ηγαλλιασατο πανοικει. **v.35** E: απεστειλαν οι στρατηγοι, D: συνηλθον οι στρατηγοι επι το αυτο εις την αγοραν και αναμνησθεντες τον σεισμον τον γεγονοτα εφοβηθησαν και απεστειλαν. **v.35** E: εκεινους, D: εκεινους ους εχθες παρελαβες. **v.36** T*: απεσταλκασιν, V: απεσταλκαν.

δημοσίᾳ ἀκατακρίτους ἀνθρώπους ῥωμαίους ὑπάρχοντας
ἔβαλ̊ὸν εἰς φυλακὴν καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν οὐ
γὰρ ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡ̊μᾶς ἐξαγαγέτωσαν ⁘ ἀ̊νήγγειλαν 38
δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ° ἐ-
φοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι ῥωμαῖοί εἰσιν ⁘ καὶ ἐλθόντες 39
παρεκάλεσαν αὐτοὺς καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἐξ̊ελθεῖν τῆς
πόλεως ⁘ ἐξελθόντες δὲ ἐ̊κ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον ἐ̊ἰς τὴν 40
λυδίαν καὶ ἰδόντες τοὺς° ἀδελφοὺς παρεκάλεσαν αὐτοὺς
καὶ ἐξῆλθον ⁘

Διοδεύσαντες δὲ τὴν ἀμφίπολιν καὶ ἀ̊πολλωνίαν ἦλθον **17**
εἰς θεσσαλονίκην ὅπου ἦν ἡ° συναγωγὴ τῶν ἰουδαίων ⁘ κα- 2
τὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπὶ
σάββατα τρία διελέγ̊ετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν ⁘ διανοί- 3
γων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀ-
ναστῆναι ἐκ νεκρῶν καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ἰ̊ησοῦς
ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν ⁘ καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν 4
καὶ προσεκληρώθησαν τῷ παύλῳ καὶ τῷ σίλᾳ τῶν τε σε-
βομένων ἑλλήνων πολὺ° πλῆθος γυναικῶν τε τῶν πρώτων
οὐκ ὀλίγαι ⁘ ζηλώ̊σαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες° ἰουδαῖοι καὶ 5
προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς° ἄνδρας πονηροὺς καὶ
ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν ἐπιστάντες° τε τῇ οἰ-
κίᾳ ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς ἀ̊γαγεῖν εἰς τὸν δῆμον ⁘ μὴ 6
εὑρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον τ̊ὸν ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς
ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀνα-
στατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν ⁘ οὓς ὑποδέδεκται 7
ἰάσων καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων καίσαρος

---

v.37 T*: εβαλον, V: εβαλαν. **v.37** TKV: ημας, M: ∅. **v.38** T*: ανηγγειλαν, V: απηγγειλαν. **v.38** T*: και εφοβηθησαν, V: εφοβηθησαν δε. **v.39** T*: εξελθειν, V: απελθειν απο. **v.40** T*: εκ, V: απο. **v.40** TK: εις, MV: προς. **v.40** T*: τους αδελφους παρεκαλεσαν αυτους και εξηλθον, V: παρεκαλεσαν τους αδελφους και εξηλθαν. **17. v.1** T*: απολλωνιαν, V: την απολλωνιαν. **v.1** T*: η, V: ∅. **v.2** TK: διελεγετο, MV: διελεξατο. **v.3** T*: ιησους, V: [ο] ιησους. **v.4** T*: πολυ πληθος, V: πληθος πολυ. **v.5** TKV: ζηλωσαντες, M: προσλαβομενοι. **v.5** TK: απειθουντες ιουδαιοι και προσλαβομενοι, M: ιουδαιοι οι απειθουντες, V: ιουδαιοι και προσλαβομενοι. **v.5** T*: τινας ανδρας, V: ανδρας τινας. **v.5** T*: επισταντες τε, V: και επισταντες. **v.5** T*: αγαγειν, V: προαγαγειν. **v.6** T*: τον, V: ∅.

8 πράτ̊τουσιν βασιλέα λέγοντες° ἕτερον εἶναι ἰησοῦν ⋄ ἐτάρα-
ξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα ⋄
9 καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν
10 ἀπέλυσαν αὐτούς ⋄ οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τ̊ῆς νυκτὸς
ἐξέπεμψαν τόν τε παῦλον καὶ τὸν σίλαν εἰς βέροιαν οἵτινες
παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν° ἰουδαίων ἀπῄεσαν ⋄
11 οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν θεσσαλονίκῃ οἵτινες ἐ-
δέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας τ̊ὸ καθ᾽ ἡμέραν
12 ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως ⋄ πολλοὶ μὲν
οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν καὶ τῶν ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν
13 εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι ⋄ ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ
τῆς θεσσαλονίκης ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ βεροίᾳ κατηγγέλη
ὑπὸ τοῦ παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες̊
14 τοὺς ὄχλους ⋄ εὐθέως δὲ τότε τὸν παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ
ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς̊ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ὑπέμενον° δὲ ὅ
15 τε σίλας καὶ ὁ τιμόθεος ἐκεῖ ⋄ οἱ δὲ καθισ̊τῶντες τὸν παῦλον
ἤγαγον αὐτ̊ὸν ἕως ἀθηνῶν καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν
σίλαν καὶ τ̊ιμόθεον ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν ἐξῄ-
16 εσαν ⋄ ἐν δὲ ταῖς ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ παύλου
παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντ̊ι κατείδω-
17 λον οὖσαν τὴν πόλιν ⋄ διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ
τοῖς ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ
18 πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας ⋄ τινὲς δὲ τῶν°
ἐπικουρείων καὶ τῶν στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ
καί τινες ἔλεγον τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν οἱ
δὲ ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι ὅτι τὸν ἰησοῦν
19 καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτ̊οῖς εὐηγγελίζετο ⋄ ἐπιλαβόμενοί τε
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες δυνάμεθα

---

v.7 TK: πραττουσιν, MV: πρασσουσιν. **v.7** T*: λεγοντες ετερον, V: ετερον λεγοντες. **v.10** T*: της, V: ∅. **v.10** TKV: των ιουδαιων απηεσαν, M: απηεσαν των ιουδαιων. **v.11** T*: το, V: ∅. **v.13** T*: σαλευοντες, V: σαλευοντες και ταρασσοντες. **v.14** T*: ως, V: εως. **v.14** T*: υπεμενον δε, V: υπεμειναν τε. **v.15** T*: καθιστωντες, V: καθιστανοντες. **v.15** T*: αυτον, V: ∅. **v.15** T*: τιμοθεον, V: τον τιμοθεον. **v.16** T*: θεωρουντι, V: θεωρουντος. **v.18** TK: των επικουρειων και των στωικων, M: και των επικουρειων και των στοικων, V: και των επικουρειων και στοικων. **v.18** TK: αυτοις, MV: ∅.

γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή ⁘
ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν βουλό- 20
μεθα οὖν γνῶναι τί° ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι ⁘ ἀθηναῖοι δὲ πάν- 21
τες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐ̊καίρουν
ἢ λέγειν τι καὶ° ἀκούειν καινότερον ⁘ σταθεὶς δὲ ὁ παῦ- 22
λος ἐν μέσῳ τοῦ ἀρείου πάγου ἔφη ἄνδρες ἀθηναῖοι κατὰ
πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ ⁘ διερχόμενος 23
γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν
ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο ἀγνώστῳ θεῷ ὃ̊ν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσε-
βεῖτε τοῦτο̊ν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν ⁘ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν 24
κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύ-
ριος° ὑπάρχων οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ ⁘ οὐ- 25
δὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπω̊ν θεραπεύεται προσδεόμενός τινος
αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν κα̊τὰ πάντα ⁘ ἐποίη- 26
σέν τε ἐξ ἑνὸς αἵ̊ματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ
πᾶν° τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ὁρίσας προ̊τεταγμένους και-
ροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν ⁘ ζητεῖν τὸν 27
κύ̊ριον εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν καί̊τοιγε
οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα ⁘ ἐν αὐτῷ 28
γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καί ἐσμεν ὡς καί τινες τῶν καθ᾽
ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν ⁘ γένος 29
οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ
ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀν-
θρώπου τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον ⁘ τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς 30
ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ θεὸς τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώ-
ποις πᾶ̊σιν πανταχοῦ μετανοεῖν ⁘ διό̊τι ἔστησεν ἡμέραν ἐν 31
ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ ἐν° ἀνδρὶ
ᾧ ὥρισεν πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νε-

---

v.20 T*: τι αν θελοι, V: τινα θελει. **v.21** T*: ευκαιρουν, V: ηυκαιρουν. **v.21** T*: και ακουειν, V: η ακουειν τι. **v.23** T*: ον, V: ο. **v.23** T*: τουτον, V: τουτο. **v.24** T*: κυριος υπαρχων, V: υπαρχων κυριος. **v.25** T*: ανθρωπων, V: ανθρωπινων. **v.25** TM: κατα, KV: και τα. **v.26** T*: αιματος, V: ∅, F: στοματος. **v.26** T*: παν το προσωπον, V: παντος προσωπου. **v.26** TK: προτεταγμενους, MV: προστεταγμενους. **v.27** T*: κυριον, V: θεον. **v.27** TK: καιτοιγε, M: καιγε, V: και γε. **v.30** T*: πασιν, V: παντας. **v.31** T*: διοτι, V: καθοτι. **v.31** E: εν ανδρι, D: ανδρι ιησου.

32 κρῶν ✧ ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον
33 οἱ δὲ εἶπο̊ν ἀκουσόμεθά σου πάλιν° περὶ τούτου ✧ κα̊ὶ οὔ-
34 τως ὁ παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν ✧ τινὲς δὲ ἄνδρες
κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν ἐν οἷς καὶ διονύσιος ὁ ἀρεο-
παγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς ✧
18 Μετὰ δὲ° ταῦτα χωρισθεὶς ὁ° παῦλος ἐκ τῶν ἀθηνῶν ἦλ-
2 θεν εἰς κόρινθον ✧ καὶ εὑρών τινα ἰουδαῖον ὀνόματι ἀκύ-
λαν ποντικὸν τῷ γένει προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς ἰ-
ταλίας καὶ πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ διὰ τὸ δια̊τεταχέναι
κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς ἰουδαίους ἐ̊κ τῆς ῥώμης
3 προσῆλθεν αὐτοῖς ✧ καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν παρ᾽
4 αὐτοῖς καὶ ε̊ἰργάζετο ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν° τέχνην ✧ δι-
ελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον ἔπειθέν τε
5 ἰουδαίους καὶ ἕλληνας ✧ ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς μακε-
δονίας ὅ τε σίλας καὶ ὁ τιμόθεος συνείχετο τῷ πνεύ̊ματι
ὁ παῦλος διαμαρτυρόμενος τοῖς ἰουδαίοις τ̊ὸν χριστὸν ἰη-
6 σοῦν ✧ ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων ἐκ-
τιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς αὐτοὺς τὸ αἷμα ὑμῶν
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ
7 ἔθνη πορεύσομαι ✧ καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθ̊ὲν εἰς οἰκίαν
τινὸς ὀνόματι ἰούσ̊του σεβομένου τὸν θεὸν οὗ ἡ οἰκία ἦν
8 συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ ✧ κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος
ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τῶν
9 κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο ✧ εἶπεν δὲ
ὁ κύριος δι᾽° ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ παύλῳ μὴ φοβοῦ ἀλ-
10 λὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς ✧ διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ καὶ
οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε διότι λαός ἐστίν μοι
11 πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ✧ ἐκάθισέν τ̊ε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας
12 ἓξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ✧ γαλλίωνος δὲ

---

v.32 T*: ειπον, V: ειπαν. **v.32** T*: παλιν περι τουτου, V: περι τουτου και παλιν. **v.33** T*: και, V: ∅. **18. v.1** T*: δε, V: ∅. **v.1** T*: ο παυλος, V: ∅. **v.2** TKV: διατεταχεναι, M: τεταχεναι. **v.2** T*: εκ, V: απο. **v.3** T*: ειργαζετο, V: ηργαζετο. **v.3** T*: την τεχνην, V: τη τεχνη. **v.5** T*: πνευματι, V: λογω. **v.5** T*: τον, V: ειναι τον. **v.7** T*: ηλθεν, V: εισηλθεν. **v.7** T*: ιουστου, V: τιτιου ιουστου. **v.9** T*: δι οραματος εν νυκτι, V: εν νυκτι δι οραματος. **v.11** T*: τε, V: δε.

ἀνθυπατ̊εύοντος τῆς ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ
ἰουδαῖοι τῷ παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα ⁘ λέγον- 13
τες ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος° ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους
σέβεσθαι τὸν θεόν ⁘ μέλλοντος δὲ τοῦ παύλου ἀνοίγειν τὸ 14
στόμα εἶπεν ὁ γαλλίων πρὸς τοὺς ἰουδαίους εἰ μὲν οὖ̊ν
ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρὸν ὦ ἰουδαῖοι κατὰ
λόγον ἂν ἠ̊νεσχόμην ὑμῶν ⁘ εἰ δὲ ζήτημ̊ά ἐστιν περὶ λό- 15
γου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ᾽ ὑμᾶς ὄψεσθε αὐτοὶ
κριτὴς γ̊ὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι ⁘ καὶ ἀπήλα- 16
σεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος ⁘ ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ° 17
ἕλληνες σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν
τοῦ βήματος καὶ οὐδὲν τούτων τῷ γαλλίωνι ἔμελ̊εν ⁘ ὁ δὲ 18
παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανὰς τοῖς ἀδελφοῖς ἀπο-
ταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν συρίαν καὶ σὺν αὐτῷ πρίσκιλλα
καὶ ἀκύλας κειράμενος τὴν° κεφαλὴν ἐν κεγχρεαῖς εἶχεν
γὰρ εὐχήν ⁘ κατήντησ̊εν δὲ εἰς ἔφεσον κἀ̊κείνους κατέλι- 19
πεν αὐτοῦ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχ̊θη
τοῖς ἰουδαίοις ⁘ ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον 20
μεῖναι παρ᾽° αὐτοῖς οὐκ ἐπένευσεν ⁘ ἀλλ᾽° ἀπετάξατο αὐ- 21
τοῖς εἰπὼν δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποι-
ῆσαι εἰς ἱεροσόλυμα πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς τοῦ
θεοῦ θέλοντος κα̊ὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς ἐφέσου ⁘ καὶ κατελθὼν 22
εἰς καισάρειαν ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν
κατέβη εἰς ἀντιόχειαν ⁘ καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν 23
διερχόμενος καθεξῆς τὴν γαλατικὴν χώραν καὶ φρυγίαν
ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς ⁘ ἰουδαῖος δέ τις ἀπολ- 24
λὼς ὀνόματι ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει ἀνὴρ λόγιος κατήντησεν
εἰς ἔφεσον δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς ⁘ οὗτος ἦν κατηχη- 25

---

v.12 T*: ανθυπατευοντος, V: ανθυπατου οντος. **v.13** T*: ουτος αναπειθει, V: αναπειθει ουτος. **v.14** T*: ουν, V: ∅. **v.14** T*: ηνεσχομην, V: ανεσχομην. **v.15** T*: ζητημα, V: ζητηματα. **v.15** T*: γαρ, V: ∅. **v.17** T*: οι ελληνες, V: ∅. **v.17** TKV: εμελεν, M: εμελλεν. **v.18** T*: την κεφαλην εν κεγχρεαις, V: εν κεγχρεαις την κεφαλην. **v.19** T*: κατηντησεν, V: κατηντησαν. **v.19** TKV: κακεινους, M: και εκεινους. **v.19** T*: διελεχθη, V: διελεξατο. **v.20** T*: παρ αυτοις, V: ∅. **v.21** T*: αλλ απεταξατο αυτοις ειπων δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εις ιεροσολυμα παλιν δε, V: αλλα αποταξαμενος και ειπων παλιν. **v.21** T*: και, V: ∅.

μένος τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει
καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ κυρ̊ίου ἐπιστάμενος
26 μόνον τὸ βάπτισμα ἰωάννου ⁘ οὗτός τε ἤρξατο παρρησιά-
ζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ ἀκύλας° καὶ
πρίσκιλλα προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξ-
27 έθεντο τὴν τοῦ° θεοῦ ὁδόν ⁘ βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν
εἰς τὴν ἀχαΐαν προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς
μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτὸν ὃς παραγενόμενος συνεβά-
28 λετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος ⁘ εὐτόνως
γὰρ τοῖς ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ
τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν ἰησοῦν ⁘

19 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ἀπολλῶ εἶναι ἐν κορίνθῳ παῦ-
λον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθε̊ῖν εἰς ἔφεσον καὶ
2 εὑ̊ρών τινας μαθητάς ⁘ εἶπε̊ πρὸς αὐτοὺς εἰ πνεῦμα ἅγιον
ἐλάβετε πιστεύσαντες οἱ δὲ εἶ̊πον πρὸς αὐτὸν ἀλλ᾽ οὐ̊δὲ
3 εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν ἠκούσαμεν ⁘ εἶπέν τε πρὸς° αὐτοὺς
εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε οἱ δὲ εἶπὸ̊ν εἰς τὸ ἰωάννου βάπτι-
4 σμα ⁘ εἶπεν δὲ παῦλος ἰωάννης μ̊ὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα
μετανοίας τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ᾽ αὐτὸν ἵνα
5 πιστεύσωσιν τουτ̊έστιν εἰς τὸν χριὀτὸν ἰησοῦν ⁘ ἀκούσαντες
6 δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ ⁘ καὶ ἐπι-
θέντος αὐτοῖς τοῦ παύλου τὰς χεῖρας ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προε̊φήτευον ⁘
7, 8 ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκα̊δύο ⁘ εἰσελθὼν δὲ εἰς
τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγό-
9 μενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ⁘ ὡς δέ
τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν
ἐνώπιον τοῦ πλήθους ἀποστὰς ἀπ᾽ αὐτῶν ἀφώρισεν τοὺς
μαθητὰς καθ᾽ ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου

---

v.25 T*: κυριου, V: ιησου. **v.26** T*: ακυλας και πρισκιλλα, V: πρισκιλλα και ακυλας. **v.26** T*: του θεου οδον, V: οδον [του θεου]. **19. v.1** T*: ελθειν, V: [κατ]ελθειν. **v.1** T*: ευρων, V: ευρειν. **v.2** T*: ειπεν, V: ειπεν τε. **v.2** T*: ειπον, V: ∅. **v.2** T*: ουδε, V: ουδ. **v.3** T*: προς αυτους, V: ∅. **v.3** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.4** T*: μεν, V: ∅. **v.4** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.4** T*: χριστον, V: ∅. **v.6** T*: προεφητευον, V: επροφητευον. **v.7** T*: δεκαδυο, V: δωδεκα.

τιν̊ός ✧ τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο ὥστε πάντας τοὺς κα- 10
τοικοῦντας τὴν ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου ἰη̊σ̊οῦ
ἰουδαίους τε καὶ ἕλληνας ✧ δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας 11
ἐποίει˚ ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν παύλου ✧ ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς 12
ἀσθενοῦντας ἐπ̊ιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια
ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν τὰς νόσους τά
τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι˚ ἀπ᾽ αὐτῶν ✧ ἐπεχείρη- 13
σαν δέ τινες ἀπ̊ὸ τῶν περιερχομένων ἰουδαίων ἐξορκιστῶν
ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄ-
νομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ λέγοντες ὁρκίζομ̊εν ὑμᾶς τὸν ἰη-
σοῦν ὃν ὁ˚ παῦλος κηρύσσει ✧ ἦσαν δέ τινες˚ υἱοὶ σκευᾶ 14
ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ οἱ̊ τοῦτο ποιοῦντες ✧ ἀποκριθὲν 15
δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν τὸν˚ ἰησοῦν γινώσκω καὶ
τὸν παῦλον ἐπίσταμαι ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ ✧ καὶ ἐφαλλό- 16
μενος˚ ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πο-
νηρὸν καὶ˚ κατακυριεύσας αὐτῶν ἴσχυσεν κατ᾽ αὐτῶν ὥστε
γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐ-
κείνου ✧ τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν ἰουδαίοις τε καὶ 17
ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν ἔφεσον καὶ ἐπέπεσεν φόβος
ἐπὶ πάντας αὐτοὺς καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
ἰησοῦ ✧ πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογού- 18
μενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν ✧ ἱκανοὶ δὲ τῶν 19
τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέ-
καιον ἐνώπιον πάντων καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν
καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε ✧ οὕτως κατὰ κράτος 20
ὁ˚ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν ✧ ὡς δὲ ἐπληρώθη 21
ταῦτα ἔθετο ὁ παῦλος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν μακε-
δονίαν καὶ ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς ἱερουσα̊λὴμ εἰπὼν ὅτι

---

v.9 T*: τινος, V: ∅. **v.10** T*: ιησου, V: ∅. **v.11** T*: εποιει ο θεος, V: ο θεος εποιει. **v.12** T*: επιφερεσθαι, V: αποφερεσθαι. **v.12** T*: εξερχεσθαι απ αυτων, V: εκπορευεσθαι. **v.13** T*: απο, V: και. **v.13** T*: ορκιζομεν, V: ορκιζω. **v.13** T*: ο, V: ∅. **v.14** T*: τινες υιοι, V: τινος. **v.14** T*: οι, V: υιοι. **v.15** T*: τον ιησουν, V: αυτοις τον [μεν] ιησουν. **v.16** T*: εφαλλομενος επ αυτους ο ανθρωπος, V: εφαλομενος ο ανθρωπος επ αυτους. **v.16** TK: και κατακυριευσας αυτων, M: και κατακυριευσαν αυτων, V: κατακυριευσας αμφοτερων. **v.20** T*: ο λογος του κυριου, V: του κυριου ο λογος. **v.21** T*: ιερουσαλημ, V: ιεροσολυμα.

22 μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ ῥώμην ἰδεῖν ⁘ ἀπο-
στείλας δὲ εἰς τὴν μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ
τιμόθεον καὶ ἔραστον αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν ἀσίαν ⁘
23 ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος
24 περὶ τῆς ὁδοῦ ⁘ δημήτριος γάρ τις ὀνόματι ἀργυροκόπος
ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς ἀρτέμιδος παρείχετο τοῖς τεχνίταις
25 ἐργασίαν° οὐκ ὀλίγην ⁘ οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ
τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν ἄνδρες ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς
26 ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστιν ⁘ καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκού-
ετε ὅτι οὐ μόνον ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς ἀσίας ὁ
παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον λέγων ὅτι
27 οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι ⁘ οὐ μόνον δὲ τοῦτο
κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν ἀλλὰ καὶ
τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ἀρτέμιδος° ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆ-
ναι μέλλειν δὲ° καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν° μεγαλειότητα αὐτῆς
28 ἣν ὅλη ἡ ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται ⁘ ἀκούσαντες δὲ
καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες μεγάλη
29 ἡ ἄρτεμις ἐφεσίων ⁘ καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη° συγχύσεως
ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες
γάϊον καὶ ἀρίσταρχον μακεδόνας συνεκδήμους τοῦ° παύ-
30 λου ⁘ τοῦ° δὲ παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον
31 οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί ⁘ τινὲς δὲ καὶ τῶν ἀσιαρχῶν
ὄντες αὐτῷ φίλοι πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ
32 δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον ⁘ ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔ-
κραζον ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη καὶ οἱ πλείους
33 οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν° συνεληλύθεισαν ⁘ ἐκ δὲ τοῦ ὄ-
χλου °προεβίβασαν ἀλέξανδρον προβαλόντων° αὐτὸν τῶν ἰ-
ουδαίων ὁ δὲ ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀ-
34 πολογεῖσθαι τῷ δήμῳ ⁘ ἐπιγνόντων° δὲ ὅτι ἰουδαῖός ἐστιν

v.24 T*: εργασιαν ουκ ολιγην, V: ουκ ολιγην εργασιαν. **v.25** T*: ημων, V: ημιν. **v.27** TKV: αρτεμιδος ιερον, M: ιερον αρτεμιδος. **v.27** TK: ουδεν, MV: ουθεν. **v.27** TM: δε, KV: τε. **v.27** T*: την μεγαλειοτητα, V: της μεγαλειοτητος. **v.29** TK: ολη, M: ολη της, V: της. **v.29** TK: του, MV: ∅. **v.30** T*: του δε παυλου, V: παυλου δε. **v.32** T*: ενεκεν, V: ενεκα. **v.33** T*: προεβιβασαν, V: συνεβιβασαν. **v.33** TMV: προβαλοντων, K: προβαλλοντων. **v.34** TK: επιγνοντων, MV: επιγνοντες.

φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων
μεγάλη ἡ ἄρτεμις ἐφεσίων ⁘ καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς 35
τὸν ὄχλον φησὶν ἄνδρες ἐφέσιοι τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπὸς ὃς
οὐ γινώσκει τὴν ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς με-
γάλης θεᾶς ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διοπετοῦς ⁘ ἀναντιρρήτων 36
οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρ-
χειν καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν ⁘ ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄν- 37
δρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν
θεὰν° ὑμῶν ⁘ εἰ μὲν οὖν δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖ- 38
ται πρός° τινα λόγον ἔχουσιν ἀγοραῖοι ἄγονται καὶ ἀνθύ-
πατοί εἰσιν ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις ⁘ εἰ δέ τι περὶ° ἑτέρων 39
ἐπιζητεῖτε ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται ⁘ καὶ γὰρ 40
κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον μη-
δενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι°
λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης ⁘ καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν 41
τὴν ἐκκλησίαν ⁘

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσκαλεσάμενος **20**
ὁ παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν πορευ-
θῆναι εἰς τὴν μακεδονίαν ⁘ διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ 2
παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν ἑλλάδα ⁘
ποιήσας τε μῆνας τρεῖς γενομένης αὐτῷ° ἐπιβουλῆς ὑπὸ 3
τῶν ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν συρίαν ἐγένετο
γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ μακεδονίας ⁘ συνείπετο δὲ αὐ- 4
τῷ ἄχρι° τῆς ἀσίας σώπατρος βεροιαῖος θεσσαλονικέων δὲ
ἀρίσταρχος καὶ σεκοῦνδος καὶ γάϊος δερβαῖος καὶ τιμόθεος
ἀσιανοὶ δέ τυχικὸς καὶ τρόφιμος ⁘ οὗτοι προελθόντες ἔμε- 5
νον ἡμᾶς ἐν τρωάδι ⁘ ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέ- 6

---

v.35 T*: ανθρωπος, V: ανθρωπων. **v.35** T*: θεας, V: ∅. **v.36** TK: πραττειν, MV: πρασσειν. **v.37** TK: θεαν υμων, M: θεον υμων, V: θεον ημων. **v.38** TK: προς τινα λογον εχουσιν, MV: εχουσι προς τινα λογον. **v.39** T*: περι ετερων, V: περαιτερω. **v.40** TK: ου, M: ου ου, V: ου [ου]. **v.40** TK: αποδουναι λογον, M: δουναι λογον, V: αποδουναι λογον περι. **20. v.1** T*: προσκαλεσαμενος, V: μεταπεμψαμενος. **v.1** T*: ασπασαμενος, V: παρακαλεσας ασπασαμενος. **v.1** T*: πορευθηναι, V: πορευεσθαι. **v.1** T*: την, V: ∅. **v.3** T*: αυτω επιβουλης, V: επιβουλης αυτω. **v.3** T*: γνωμη, V: γνωμης. **v.4** T*: αχρι της ασιας σωπατρος, V: σωπατρος πυρρου. **v.5** TK: προελθοντες, M: προσελθοντες, V: δε προελθοντες.

ρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ φιλίππων καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς
εἰς τὴν τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας
7 ἑπτά ⸭ ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων τῶν° μαθη-
τῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον ὁ παῦλος διελέγετο αὐτοῖς μέλλων
ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον παρέτεινέν τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυ-
8 κτίου ⸭ ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦσαν
9 συνηγμένοι ⸭ καθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι εὔτυχος ἐ-
πὶ τῆς θυρίδος καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ διαλεγομένου
τοῦ παύλου ἐπὶ πλεῖον κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν
10 ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός ⸭ καταβὰς δὲ ὁ
παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συμπεριλαβὼν εἶπεν μὴ θορυ-
11 βεῖσθε ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν ⸭ ἀναβὰς δὲ καὶ
κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος ἐφ᾽ ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄ-
12 χρις αὐγῆς οὕτως ἐξῆλθεν ⸭ ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα καὶ
13 παρεκλήθησαν οὐ μετρίως ⸭ ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ
πλοῖον ἀνήχθημεν εἰς τὴν ἄσσον ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀνα-
λαμβάνειν τὸν παῦλον οὕτως γὰρ ἦν° διατεταγμένος μέλ-
14 λων αὐτὸς πεζεύειν ⸭ ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν ἄσσον
15 ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς μιτυλήνην ⸭ κἀκεῖθεν ἀπο-
πλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ χίου τῇ δὲ
ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς σάμον καὶ° μείναντες ἐν τρωγυλλίῳ
16 τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς μίλητον ⸭ ἔκρινεν γὰρ ὁ παῦλος
παραπλεῦσαι τὴν ἔφεσον ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτρι-
βῆσαι ἐν τῇ ἀσίᾳ ἔσπευδεν γὰρ εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ τὴν ἡ-
17 μέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς ἱεροσόλυμα ⸭ ἀπὸ δὲ
τῆς μιλήτου πέμψας εἰς ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρε-
18 σβυτέρους τῆς ἐκκλησίας ⸭ ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν
εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἐπίστασθε ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ᾽ ἧς
ἐπέβην εἰς τὴν ἀσίαν πῶς μεθ᾽ ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγε-

v.6 TK: αχρις, MV: αχρι. **v.6** T*: ου, V: οπου. **v.7** TK: των μαθητων του, M: των μαθητων, V: ημων. **v.8** TK: ησαν, MV: ημεν. **v.9** T*: καθημενος, V: καθεζομενος. **v.11** T*: αρτον, V: τον αρτον. **v.11** T*: αχρις, V: αχρι. **v.13** TKV: προελθοντες, M: προσελθοντες. **v.13** T*: εις, V: επι. **v.13** T*: ην διατεταγμενος, V: διατεταγμενος ην. **v.14** T*: συνεβαλεν, V: συνεβαλλεν. **v.15** T*: αντικρυ, V: αντικρυς. **v.15** T*: και μειναντες εν τρωγυλλιω τη, V: τη δε. **v.16** T*: εκρινεν, V: κεκρικει. **v.16** T*: ην, V: ειη.

νόμην ⸭ δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης 19
καὶ ⸆πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι
ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν ἰουδαίων ⸭ ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην 20
τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑ-
μᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ᾽ οἴκους ⸭ διαμαρτυρόμενος ἰουδαίοις 21
τε καὶ ἕλλησιν τὴν εἰς ⸆τὸν θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν ⸆τὴν εἰς
τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστόν ⸭ καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ° δεδε- 22
μένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς ἱερουσαλὴμ τὰ ἐν αὐτῇ
συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς ⸭ πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον 23
κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί λέγον ὅτι δεσμά με° καὶ θλίψεις
μένουσιν ⸭ ἀλλ᾽ οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι οὐδὲ° ἔχω τὴν ψυ- 24
χήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ°
χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου ἰη-
σοῦ διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ ⸭
καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκ° ἔτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν 25
μου ὑμεῖς πάντες ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν
τοῦ° θεοῦ ⸭ διὸ° μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι 26
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων ⸭ οὐ γὰρ ὑπεστειλά- 27
μην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν° πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ⸭
προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ 28
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν ἐκκλη-
σίαν τοῦ° θεοῦ ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ° ἰδίου αἵματος ⸭
ἐγὼ γὰρ° οἶδα τοῦτο ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου 29
λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου ⸭ καὶ ἐξ 30
ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα
τοῦ ἀποσπᾷν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν ⸭ διὸ γρηγορεῖτε 31
μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυ-
σάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον ⸭ καὶ ταν῀ῦν 32

---

v.19 T*: πολλων, V: ∅. **v.21** T*: τον, V: ∅. **v.21** T*: την, V: ∅. **v.21** TK: χριστον, MV: ∅. **v.22** T*: εγω δεδεμενος, V: δεδεμενος εγω. **v.23** T*: διαμαρτυρεται, V: διαμαρτυρεται μοι. **v.23** T*: με και θλιψεις, V: και θλιψεις με. **v.24** T*: λογον, V: λογου. **v.24** T*: ουδε εχω την ψυχην μου, V: την ψυχην. **v.24** T*: μετα χαρας, V: ∅. **v.25** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.25** T*: του θεου, V: ∅. **v.26** T*: διο, V: διοτι. **v.26** T*: εγω, V: ειμι. **v.27** T*: υμιν πασαν την βουλην του θεου, V: πασαν την βουλην του θεου υμιν. **v.28** T*: ουν, V: ∅. **v.28** TKV: του θεου, M: του κυριου και θεου. **v.28** T*: του ιδιου αιματος, V: του αιματος του ιδιου. **v.29** T*: γαρ οιδα τουτο, V: οιδα.

παρατίθεμαι ὑμᾶς ἀδελφοὶ τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κλη-
33 ρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν ✧ ἀργυρίου ἢ χρυσίου
34 ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα ✧ αὐτοὶ δὲ° γινώσκετε ὅτι
ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ᾽ ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ
35 χεῖρες αὗται ✧ πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτως κοπιῶντας
δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων μνημονεύειν τε τῶν
λόγων τοῦ κυρίου ἰησοῦ ὅτι αὐτὸς εἶπεν μακάριόν ἐστιν
36 διδόναι° μᾶλλον ἢ λαμβάνειν ✧ καὶ ταῦτα εἰπὼν θεὶς τὰ
37 γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο ✧ ἱκανὸς δὲ
ἐγένετο° κλαυθμὸς πάντων καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχη-
38 λον τοῦ παύλου κατεφίλουν αὐτόν ✧ ὀδυνώμενοι μάλιστα
ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ θεωρεῖν προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ✧

21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ᾽ αὐ-
τῶν εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν κῶν τῇ δὲ ἑξῆς εἰς
2 τὴν ῥόδον κἀκεῖθεν εἰς πάταρα ✧ καὶ εὑρόντες πλοῖον δι-
3 απερῶν εἰς φοινίκην ἐπιβάντες ἀνήχθημεν ✧ ἀναφάναντες
δὲ τὴν κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέο-
μεν εἰς συρίαν καὶ κατήχθημεν εἰς τύρον ἐκεῖσε γὰρ ἦν° τὸ
4 πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον ✧ καὶ° ἀνευρόντες τοὺς
μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ οἵτινες τῷ παύλῳ
ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ ἀναβαίνειν° εἰς ἱερουσαλήμ ✧
5 ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας ἐξελθόντες ἐπο-
ρευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ
τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν
6 αἰγιαλὸν προσηυξάμεθα ✧ καὶ° ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐ-
πέβημεν εἰς τὸ πλοῖον ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια ✧

---

v.32 T: τανυν, KMV: τα νυν. **v.32** T*: αδελφοι, V: ∅. **v.32** T*: εποικοδομησαι, V: οικοδομησαι. **v.32** T*: υμιν, V: την. **v.34** TK: δε, MV: ∅. **v.35** TK: διδοναι μαλλον, MV: μαλλον διδοναι. **v.37** T*: εγενετο κλαυθμος, V: κλαυθμος εγενετο. **21. v.1** T*: κων, V: κω. **v.3** TKV: αναφαναντες, M: αναφανεντες. **v.3** T*: κατηχθημεν, V: κατηλθομεν. **v.3** T*: ην το πλοιον, V: το πλοιον ην. **v.4** T: και ανευροντες τους, MK: και ανευροντες, V: ανευροντες δε τους. **v.4** T*: αναβαινειν εις ιερουσαλημ, V: επιβαινειν εις ιεροσολυμα. **v.5** T*: προσηυξαμεθα, V: προσευξαμενοι. **v.6** T*: και ασπασαμενοι αλληλους επεβημεν, V: απησπασαμεθα αλληλους και ανεβημεν.

ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ τύρου κατηντήσαμεν 7
εἰς πτολεμαΐδα καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείνα-
μεν ἡμέραν μίαν παρʼ αὐτοῖς ⬦ τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες 8
οἱ˚ περὶ τὸν παῦλον ἦλθον εἰς καισάρειαν καὶ εἰσελθόντες
εἰς τὸν οἶκον φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ τοῦ˚ ὄντος ἐκ τῶν
ἑπτὰ ἐμείναμεν παρʼ αὐτῷ ⬦ τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρ- 9
θένοι˚ τέσσαρες προφητεύουσαι ⬦ ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν˚ ἡ- 10
μέρας πλείους κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς ἰουδαίας προφήτης
ὀνόματι ἄγαβος ⬦ καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην 11
τοῦ παύλου δήσας τε˚ αὐτοῦ τὰς˚ χεῖρας καὶ τοὺς πόδας
εἶπεν τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ
ζώνη αὕτη οὕτως δήσουσιν ἐν ἱερουσαλὴμ οἱ ἰουδαῖοι καὶ
παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν ⬦ ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα 12
παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν
αὐτὸν εἰς ἱερουσαλήμ ⬦ ἀπεκρίθη˚ δὲ ὁ παῦλος τί ποιεῖτε 13
κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν ἐγὼ γὰρ οὐ
μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως
ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἰησοῦ ⬦ μὴ πειθομέ- 14
νου δὲ αὐτοῦ ἡσυχάσαμεν εἰπόντες τὸ˚ θέλημα τοῦ κυρίου
γενέσθω ⬦ μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀ˚ποσκευασάμενοι 15
ἀνεβαίνομεν εἰς ἱερουσ˚αλήμ ⬦ συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθη- 16
τῶν ἀπὸ καισαρείας σὺν ἡμῖν ἄγοντες παρʼ ᾧ ξενισθῶμεν
μνάσωνί τινι κυπρίῳ ἀρχαίῳ μαθητῇ ⬦ γενομένων δὲ ἡμῶν 17
εἰς ἱεροσόλυμα ἀσμένως ἐδέξ˚αντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί ⬦ τῇ δὲ 18
ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς ἰάκωβον πάντες
τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι ⬦ καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς 19
ἐξηγεῖτο καθʼ ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνε-
σιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ ⬦ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον 20

---

v.8 TM: οι περι τον παυλον ηλθον, K: οι περι τον παυλον ηλθομεν, V: ηλθομεν. **v.8** TK: του, MV: ∅. **v.9** T*: παρθενοι τεσσαρες, V: τεσσαρες παρθενοι. **v.10** T*: ημων, V: ∅. **v.11** T*: τε αυτου, V: εαυτου. **v.11** TK: τας χειρας και τους ποδας, MV: τους ποδας και τας χειρας. **v.13** TK: απεκριθη δε, M: απεκριθη τε, V: τοτε απεκριθη. **v.14** T*: το θελημα του κυριου γενεσθω, V: του κυριου το θελημα γινεσθω. **v.15** TK: αποσκευασαμενοι, MV: επισκευασαμενοι. **v.15** T*: ιερουσαλημ, V: ιεροσολυμα. **v.17** T*: εδεξαντο, V: απεδεξαντο.

τὸν κύριον˚ εἶπόν τε αὐτῷ θεωρεῖς ἀδελφὲ πόσαι μυριά-
δες εἰσὶν ἰουδαίων˚ τῶν πεπιστευκότων καὶ πάντες ζηλωταὶ
21 τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν ⁘ κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀ-
ποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ μωσ˚έως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάν-
τας ἰουδαίους λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ
22 τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν ⁘ τί οὖν ἐστιν πάντως δεῖ˚ πλῆθος
23 συνελθεῖν ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας ⁘ τοῦτο οὖν ποίη-
σον ὅ σοι λέγομεν εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχον-
24 τες ἐφ᾽ ἑαυτῶν ⁘ τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς
καὶ δαπάνησον ἐπ᾽ αὐτοῖς ἵνα ξυρήσ˚ωνται τὴν κεφαλὴν καὶ
γνῶσιν˚ πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν ἀλλὰ
25 στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν˚ νόμον φυλάσσων ⁘ περὶ δὲ τῶν πε-
πιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν κρίναντες μηδὲν˚
τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε
26 εἰδωλόθυτον καὶ ˚τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν ⁘ τότε
ὁ παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν
αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν διαγγέλλων τὴν ἐκπλή-
ρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ
27 ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά ⁘ ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ
ἡμέραι συντελεῖσθαι οἱ ἀπὸ τῆς ἀσίας ἰουδαῖοι θεασάμενοι
αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον καὶ ἐπέβαλον
28 τὰς˚ χεῖρας ἐπ᾽ αὐτόν ⁘ κράζοντες ἄνδρες ἰσραηλῖται βοη-
θεῖτε οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νό-
μου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχ˚οῦ διδάσκων ἔτι
τε καὶ ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅ-
29 γιον τόπον τοῦτον ⁘ ἦσαν γὰρ ˚προεωρακότες τρόφιμον τὸν
ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν
30 εἰσήγαγεν ὁ παῦλος ⁘ ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο

---

v.20 TK: κυριον ειπον τε, M: κυριον ειποντες, V: θεον ειπον τε. **v.20** T*: ιουδαιων, V: εν τοις ιουδαιοις. **v.21** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.22** T*: δει πληθος συνελθειν ακουσονται γαρ, V: ακουσονται. **v.24** T*: ξυρησωνται, V: ξυρησονται. **v.24** T*: γνωσιν, V: γνωσονται. **v.24** T*: τον νομον φυλασσων, V: φυλασσων τον νομον. **v.25** TK: μηδεν τοιουτον τηρειν αυτους ει μη, M: μηδεν τοιουτο τηρειν αυτους ει μη, V: ∅. **v.25** T*: το, V: ∅. **v.27** T*: τας χειρας επ αυτον, V: επ αυτον τας χειρας. **v.28** T*: πανταχου, V: πανταχη. **v.29** TKV: προεωρακοτες, M: εωρακοτες.

συνδρομὴ τοῦ λαοῦ καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ παύλου εἷλκον
αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι ⋄
ζητούντων δὲ° αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ 31
τῆς σπείρης ὅτι ὅλη συγκ̊έχυται ἱερουσαλήμ ⋄ ὃς ἐξαυτῆς 32
παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχο̊υς κατέδραμεν ἐπʼ
αὐτοὺς οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας
ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν παῦλον ⋄ τότε° ἐγγίσας ὁ χιλίαρ- 33
χος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἁλύσεσιν δυσ-
ὶν καὶ ἐπυνθάνετο τίς ἂν̊ εἴη καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς ⋄ ἄλλοι 34
δὲ ἄλλο τι ἐβ̊όων ἐν τῷ ὄχλῳ μὴ δυνάμενος° δὲ γνῶναι τὸ
ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν
παρεμβολήν ⋄ ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς συνέβη 35
βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ
ὄχλου ⋄ ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον̊ αἶρε 36
αὐτόν ⋄ μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ παῦ- 37
λος λέγει τῷ χιλιάρχῳ εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν τ̊ι πρός σε ὁ
δὲ ἔφη ἑλληνιστὶ γινώσκεις ⋄ οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ αἰγύπτιος 38
ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς
τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων ⋄ εἶ- 39
πεν δὲ ὁ παῦλος ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι ἰουδαῖος ταρσεὺς
τῆς κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης δέομαι δέ σου
ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν ⋄ ἐπιτρέψαντος δὲ 40
αὐτοῦ ὁ παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν τῇ
χειρὶ τῷ λαῷ πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησεν τῇ
ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων ⋄

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς **22**
ὑμᾶς νῦ̊ν ἀπολογίας ⋄ ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ ἑβραΐδι δια- 2
λέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν καί
φησιν ⋄ ἐγὼ μ̊έν εἰμι ἀνὴρ ἰουδαῖος γεγεννημένος ἐν ταρ- 3
σῷ τῆς κιλικίας ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ

---

v.31 T*: δε, V: τε. **v.31** T*: συγκεχυται, V: συγχυννεται. **v.32** T*: εκατονταρχους, V: εκατονταρχας. **v.33** TKV: τοτε εγγισας, M: εγγισας δε. **v.33** T*: αν, V: ∅. **v.34** T*: εβοων, V: επεφωνουν. **v.34** T*: δυναμενος δε, V: δυναμενου δε αυτου. **v.36** T*: κραζον, V: κραζοντες. **v.37** TKV: τι, M: ∅. **22. v.1** TK: νυν, MV: νυνι. **v.3** T*: μεν, V: ∅.

τοὺς πόδας γαμαλιὴλ πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ
πατρῴου νόμου ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ καθὼς πάντες
4 ὑμεῖς ἐστε σήμερον ⬦ ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θα-
νάτου δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε
5 καὶ γυναῖκας ⬦ ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν
τὸ πρεσβυτέριον παρ᾽ ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς
τοὺς ἀδελφοὺς εἰς δαμασκὸν ἐπορευόμην ἄξων καὶ τοὺς
ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς ἱερουσαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶ-
6 σιν ⬦ ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ δαμασκῷ
περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι
7 φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ ⬦ ἔπεσόν° τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα
8 φωνῆς λεγούσης μοι σαοὺλ σαοὺλ τί με διώκεις ⬦ ἐγὼ δὲ
ἀπεκρίθην τίς εἶ κύριε εἶπέν τε πρός με ἐγώ εἰμι ἰησοῦς
9 ὁ ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις ⬦ οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν
φῶς ἐθεάσαντο καὶ° ἔμφοβοι ἐγένοντο τὴν δὲ φωνὴν οὐκ
10 ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι ⬦ εἶπον δὲ τί ποιήσω κύριε ὁ
δὲ κύριος εἶπεν πρός με ἀναστὰς πορεύου εἰς δαμασκὸν
κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποι-
11 ῆσαι ⬦ ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐ-
κείνου χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλθον εἰς
12 δαμασκόν ⬦ ἀνανίας δέ τις ἀνὴρ εὐ°σεβὴς κατὰ τὸν νόμον
μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων° ἰουδαίων ⬦
13 ἐλθὼν πρός με καὶ ἐπιστὰς εἶπέν μοι σαοὺλ ἀδελφὲ ἀνά-
14 βλεψον κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν ⬦ ὁ δὲ εἶπεν
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέ-
λημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ
15 τοῦ στόματος αὐτοῦ ⬦ ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας
16 ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας ⬦ καὶ νῦν τί μέλλεις
ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου ἐπι-
17 καλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ° κυρίου ⬦ ἐγένετο δέ μοι ὑπο-
στρέψαντι εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ

v.7 TK: επεσον, MV: επεσα. **v.9** T*: και εμφοβοι εγενοντο, V: ∅. **v.12** TK: ευσεβης, MV: ευλαβης. **v.12** TKV: κατοικουντων, M: κατοικουντων εν δαμασκω. **v.16** T*: του κυριου, V: αυτου.

ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει ⁘ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι 18
σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ ἱερουσαλὴμ διότι οὐ παρα-
δέξονταί σου τ̊ὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ ⁘ κἀγὼ εἶπον κύριε 19
αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ
τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ ⁘ καὶ ὅτε ἐξεχ̊εῖτο 20
τὸ αἷμα στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφε-
στὼς καὶ συνευδοκῶν τῇ˚ ἀναιρέσει αὐτοῦ κα̊ὶ φυλάσσων
τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν ⁘ καὶ εἶπεν πρός με πο- 21
ρεύου ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε ⁘ ἤκουον 22
δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν
αὐτῶν λέγοντες αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον οὐ γὰρ κα-
θῆκ̊ὸν αὐτὸν ζῇν ⁘ κραυγαζόντων˚ δὲ αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων 23
τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα ⁘ ἐκέλευ- 24
σεν αὐτὸν˚ ὁ χιλίαρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰπ̊ὼν
μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτὸν ἵνα ἐπιγνῷ δι᾽ ἣν αἰτίαν οὕτως
ἐπεφώνουν αὐτῷ ⁘ ὡς δὲ προέτειν̊εν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν εἶ- 25
πεν πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ παῦλος εἰ ἄνθρωπον
ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν ⁘ ἀκούσας 26
δὲ ὁ ἑκατόνταρχ̊ος προσελθὼν ἀπήγγειλεν˚ τῷ χιλιάρχῳ λέ-
γων ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος ῥωμαῖός
ἐστιν ⁘ προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ λέγε μοι ε̊ἰ 27
σὺ ῥωμαῖος εἶ ὁ δὲ ἔφη ναί ⁘ ἀπεκρίθη τ̊ε ὁ χιλίαρχος ἐγὼ 28
πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην ὁ δὲ
παῦλος ἔφη ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι ⁘ εὐθέως οὖν ἀπέστη- 29
σαν ἀπ᾽ αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν καὶ ὁ χιλίαρχος
δὲ ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι ἦν˚ αὐτὸν
δεδεκώς ⁘ τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς 30
τὸ τί κατηγορεῖται παρ̊ὰ τῶν ἰουδαίων ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ˚

---

v.18 T*: την, V: ∅. **v.20** T*: εξεχειτο, V: εξεχυννετο. **v.20** T*: τη αναιρεσει αυτου, V: ∅. **v.20** TKV: και, M: ∅. **v.22** TK: καθηκον, MV: καθηκεν. **v.23** TK: κραυγαζοντων δε, M: κραζοντων δε, V: κραυγαζοντων τε. **v.24** T*: αυτον ο χιλιαρχος αγεσθαι, V: ο χιλιαρχος εισαγεσθαι αυτον. **v.24** T*: ειπων, V: ειπας. **v.25** TM: προετεινεν, KV: προετειναν. **v.26** T*: εκατονταρχος, V: εκατονταρχης. **v.26** T*: απηγγειλεν τω χιλιαρχω, V: τω χιλιαρχω απηγγειλεν. **v.26** T*: ορα, V: ∅. **v.27** T*: ει, V: ∅. **v.28** T*: τε, V: δε. **v.29** T*: ην αυτον, V: αυτον ην. **v.30** T*: παρα, V: υπο. **v.30** T*: απο των δεσμων, V: ∅.

τῶν δεσμῶν καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον°
τὸ συνέδριον αὐτῶν καὶ καταγαγὼν τὸν παῦλον ἔστησεν εἰς
αὐτούς ⟐

23 Ἀτενίσας δὲ ὁ παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν ἄνδρες ἀδελ-
φοὶ ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι
2 ταύτης τῆς ἡμέρας ⟐ ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀνανίας ἐπέταξεν τοῖς
3 παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα ⟐ τότε ὁ παῦλος
πρὸς αὐτὸν εἶπεν τύπτειν σε μέλλει ὁ θεὸς τοῖχε κεκονι-
αμένε καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον καὶ παρα-
4 νομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι ⟐ οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπο̊ν τὸν
5 ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς ⟐ ἔφη τε ὁ παῦλος οὐκ ᾔ-
δειν ἀδελφοὶ ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς γέγραπται γὰρ̊ ἄρχοντα
6 τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς ⟐ γνοὺς δὲ ὁ παῦλος ὅτι
τὸ ἓν μέρος ἐστὶν σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον φαρισαίων
ἔκρα̊ξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ ἄνδρες ἀδελφοὶ ἐγὼ φαρισαῖός εἰμι
υἱὸς φαρισαίο̊υ περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
7 κρίνομαι ⟐ τοῦτο δὲ αὐτοῦ λα̊λήσαντος ἐγένετο στάσις τῶν
φαρισαίων καὶ τ̊ῶν σαδδουκαίων καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος ⟐
8 σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν μη̊δὲ
ἄγγελον μήτε πνεῦμα φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφό-
9 τερα ⟐ ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη καὶ ἀναστάντες οἱ° γραμ-
ματεῖς τοῦ μέρους τῶν φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες οὐ-
δὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ εἰ δὲ πνεῦμα
10 ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος μὴ° θεομαχῶμεν ⟐ πολλῆς δὲ γε-
νομένης° στάσεως εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ
ὁ παῦλος ὑπ᾽ αὐτῶν ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβ̊ὰν ἁρ-
πάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν ⟐
11 τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν θάρσει
πα̊ῦλε ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς ἱερουσαλὴμ

v.30 T*: ελθειν, V: συνελθειν. **v.30** T*: ολον το συνεδριον αυτων, V: παν το συνεδριον. **23. v.4** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.5** T*: γαρ, V: γαρ οτι. **v.6** T*: εκραξεν, V: εκραζεν. **v.6** T*: φαρισαιου, V: φαρισαιων. **v.7** T*: λαλησαντος, V: ειποντος. **v.7** T*: των, V: ∅. **v.8** T*: μηδε, V: μητε. **v.9** T*: οι γραμματεις, V: τινες των γραμματεων. **v.9** T*: μη θεομαχωμεν, V: ∅. **v.10** T*: γενομενης στασεως ευλαβηθεις, V: γινομενης στασεως φοβηθεις. **v.10** TKV: καταβαν, M: καταβηναι και. **v.11** T*: παυλε, V: ∅.

οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς ῥώμην μαρτυρῆσαι ⟐ γενομένης δὲ 12
ἡμέρας ποιήσαντές τινες° τῶν ἰουδαίων συστροφὴν ἀνεθε-
μάτισαν ἑαυτοὺς λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ
ἀποκτείνωσιν τὸν παῦλον ⟐ ἦσαν δὲ πλείους τεσσα̊ράκοντα 13
οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν π̊εποιηκότες ⟐ οἵτινες προσελ- 14
θόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπο̊ν ἀναθέ-
ματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ
ἀποκτείνωμεν τὸν παῦλον ⟐ νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ 15
χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ ὅπως αὔριον° αὐτὸν καταγάγῃ
πρὸς ὑμᾶς ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ πε-
ρὶ αὐτοῦ ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ
ἀνελεῖν αὐτόν ⟐ ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς παύλου τὸ° 16
ἔνεδρον παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν
ἀπήγγειλεν τῷ παύλῳ ⟐ προσκαλεσάμενος δὲ ὁ παῦλος ἕνα 17
τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς
τὸν χιλίαρχον ἔχει γάρ τι° ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ ⟐ ὁ μὲν οὖν 18
παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλίαρχον καί φησιν
ὁ δέσμιος παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον
τὸν νεανία̊ν ἀγαγεῖν πρός σε ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι ⟐ ἐπιλα- 19
βόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ ἀναχωρήσας
κατ᾽ ἰδίαν ἐπυνθάνετο τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι ⟐ εἶ- 20
πεν δὲ ὅτι οἱ ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως
αὔριον εἰς° τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν παῦλον ὡς μέλ-
λοντέ̊ς τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ ⟐ σὺ οὖν 21
μὴ πεισθῇς αὐτοῖς ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄν-
δρες πλείους τεσσα̊ράκοντα οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς
μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτὸν καὶ νῦν ἕτοι-
μοί° εἰσιν προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν ⟐ ὁ μὲν 22

---

v.12 T*: τινες των ιουδαιων συστροφην, V: συστροφην οι ιουδαιοι. **v.13** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.13** T*: πεποιηκοτες, V: ποιησαμενοι. **v.14** T*: ειπον, V: ειπαν. **v.15** T*: αυριον αυτον καταγαγη προς, V: καταγαγη αυτον εις. **v.16** TM: το ενεδρον, KV: την ενεδραν. **v.17** T*: τι απαγγειλαι, V: απαγγειλαι τι. **v.18** T*: νεανιαν, V: νεανισκον. **v.20** T*: εις το συνεδριον καταγαγης τον παυλον, V: τον παυλον καταγαγης εις το συνεδριον. **v.20** TK: μελλοντες, M: μελλοντα, V: μελλον. **v.21** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.21** T*: ετοιμοι εισιν, V: εισιν ετοιμοι.

οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν παραγγείλας μηδενὶ
23 ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με ◈ καὶ προσκα-
λεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν ἑτοιμάσατε
στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως καισαρείας
καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους ἀπὸ
24 τρίτης ὥρας τῆς νυκτός ◈ κτήνη τε παραστῆσαι ἵνα ἐπιβιβά-
σαντες τὸν παῦλον διασώσωσιν πρὸς φήλικα τὸν ἡγεμόνα ◈
25, 26 γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον ◈ κλαύ-
27 διος λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι φήλικι χαίρειν ◈ τὸν ἄν-
δρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν ἰουδαίων καὶ μέλλοντα
ἀναιρεῖσθαι ὑπ᾽ αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξει-
28 λόμην° αὐτὸν μαθὼν ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν ◈ βουλόμενος δὲ°
γνῶναι τὴν αἰτίαν δι᾽ ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ κατήγαγον αὐτὸν
29 εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν ◈ ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζη-
τημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν μηδὲν δὲ° ἄξιον θανάτου ἢ δε-
30 σμῶν ἔγκλημα° ἔχοντα ◈ μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς
τὸν ἄνδρα μέλλειν° ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν ἰουδαίων ἐξαυτῆς ἔ-
πεμψα πρός σε παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ
31 πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ ἔρρωσο ◈ οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ
τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν παῦλον ἤγαγον
32 διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν ἀντιπατρίδα ◈ τῇ δὲ ἐπαύριον ἐά-
σαντες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ ὑπέστρεψαν εἰς
33 τὴν παρεμβολήν ◈ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν καισάρειαν
καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι παρέστησαν καὶ
34 τὸν παῦλον αὐτῷ ◈ ἀναγνοὺς δὲ ὁ° ἡγεμὼν καὶ ἐπερωτήσας
ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστὶν καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ κιλικίας ◈
35 διακούσομαί σου ἔφη ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγέ-
νωνται ἐκέλευσέν° τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ ἡρώδου

v.22 T*: νεανιαν, V: νεανισκον. **v.25** T*: περιεχουσαν, V: εχουσαν. **v.27** T*: συλληφθεντα, V: συλλημφθεντα. **v.27** T*: εξειλομην αυτον, V: εξειλαμην. **v.28** T*: δε γνωναι, V: τε επιγνωναι. **v.28** T*: αυτον, V: ∅. **v.29** TKV: δε, M: ∅. **v.29** T*: εγκλημα εχοντα, V: εχοντα εγκλημα. **v.30** T*: μελλειν εσεσθαι υπο των ιουδαιων, V: εσεσθαι. **v.30** T*: ερρωσο, V: ∅. **v.31** T*: της, V: ∅. **v.32** T*: πορευεσθαι, V: απερχεσθαι. **v.34** T*: ο ηγεμων, V: ∅. **v.34** T*: επαρχιας, V: επαρχειας. **v.35** TK: εκελευσεν τε αυτον εν τω πραιτωριω του ηρωδου φυλασσεσθαι, M: εκελευσεν τε αυτον εν τω πραιτωριω ηρωδου φυλασσεσθαι, V: κελευσας εν τω πραιτωριω του ηρωδου φυλασσεσθαι αυτον.

φυλάσσεσθαι ⁘
Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς ἀνανίας μετὰ **24**
τῶν° πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος τερτύλλου τινὸς οἵτινες ἐν-
εφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ παύλου ⁘ κληθέντος δὲ αὐ- 2
τοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ τέρτυλλος λέγων πολλῆς εἰρήνης
τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ κατ̊ορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει
τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας ⁘ πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀπο- 3
δεχόμεθα κράτιστε φῆλιξ μετὰ πάσης εὐχαριστίας ⁘ ἵνα δὲ 4
μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν
συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ ⁘ εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦ- 5
τον λοιμὸν καὶ κινοῦντα στάσιν̊ πᾶσιν τοῖς ἰουδαίοις τοῖς
κατὰ τὴν οἰκουμένην πρωτοστάτην τε τῆς τῶν ναζωραίων
αἱρέσεως ⁘ ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι ὃν καὶ 6
ἐκρατήσαμεν καὶ° κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν
κρίνειν ⁘ παρελθὼν° δὲ λυσίας ὁ χιλίαρχος μετὰ πολλῆς 7
βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγεν ⁘ κελεύσας° τοὺς κα- 8
τηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σὲ παρ᾽ οὗ δυνήσῃ αὐτὸς
ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατη-
γοροῦμεν αὐτοῦ ⁘ συν̊έθεντο δὲ καὶ οἱ ἰουδαῖοι φάσκοντες 9
ταῦτα οὕτως ἔχειν ⁘ ἀπεκρίθη δὲ° ὁ παῦλος νεύσαντος αὐ- 10
τῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν
τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθυμό̊τερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ
ἀπολογοῦμαι ⁘ δυναμένου σου γ̊νῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰ- 11
σίν μοι ἡμέραι ἢ° δεκ̊αδύο ἀφ᾽ ἧς ἀνέβην προσκυνήσων
ἐν̊ ἱερουσαλήμ ⁘ καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα 12
διαλεγόμενον ἢ ἐπισύ̊στασιν ποιοῦντα ὄχλου οὔτε ἐν ταῖς
συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν ⁘ οὔτ̊ε παραστῆσαί μ̊ε δύ- 13
νανται περὶ° ὧν νῦν κατηγοροῦσίν μου ⁘ ὁμολογῶ δὲ τοῦτό 14

---

24. v.1 T*: των πρεσβυτερων, V: πρεσβυτερων τινων. **v.2** T*: κατορθωματων, V: διορθωματων. **v.5** T*: στασιν, V: στασεις. **v.6** TK: και . . . κρινειν, MV: ∅. **v.7** TK: παρελθων . . . απηγαγεν, MV: ∅. **v.8** TK: κελευσας . . . επι σε, MV: ∅. **v.9** TK: συνεθεντο, MV: συνεπεθεντο. **v.10** T*: δε, V: τε. **v.10** T*: ευθυμοτερον, V: ευθυμως. **v.11** T*: γνωναι, V: επιγνωναι. **v.11** TK: η, MV: ∅. **v.11** T*: δεκαδυο, V: δωδεκα. **v.11** T*: εν, V: εις. **v.12** T*: επισυστασιν, V: επιστασιν. **v.13** T*: ουτε, V: ουδε. **v.13** TM: με, KV: ∅. **v.13** T*: περι ων νυν, V: σοι περι ων νυνι.

σοι ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν οὕτως λατρεύω
τῷ πατρῴῳ θεῷ πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ
15 τοῖ̊ς προφήταις γεγραμμένοις ⋄ ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεὸν
ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται ἀνάστασιν μέλλειν ἔσε-
16 σθαι νεκ̊ρῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων ⋄ ἐν τούτῳ δὲ° αὐτὸς ἀ-
σκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχ̊ειν πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς
17 ἀνθρώπους διαπ̊αντός ⋄ δι᾽ ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενό-
μην° ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσ-
18 φοράς ⋄ ἐν ὅ̊ἷς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ οὐ μετὰ
ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου τινὲς δὲ° ἀπὸ τῆς ἀσίας ἰουδαῖ-
19 οί ⋄ οὓς δεῖ° ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν
20 πρός μ̊ε ⋄ ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν εἴ° τι εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδί-
21 κημα στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου ⋄ ἢ περὶ μιᾶς ταύτης
φωνῆς ἧς ἔκραξα° ἑστὼς ἐν αὐτοῖς ὅτι περὶ ἀναστάσεως νε-
22 κρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ̊᾽ ὑμῶν ⋄ ἀκούσας° δὲ ταῦτα
ὁ φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτοὺς ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς
ὁδοῦ εἰπὼν̊ ὅταν λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ διαγνώσομαι
23 τὰ καθ᾽ ὑμᾶς ⋄ διαταξάμενός τ̊ε τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι
τὸν° παῦλον ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων
24 αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ° προσέρχεσθαι αὐτῷ ⋄ μετὰ δὲ ἡμέρας
τινὰς παραγενόμενος ὁ φῆλιξ σὺν δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ°
αὐτοῦ οὔσῃ ἰουδαίᾳ μετεπέμψατο τὸν παῦλον καὶ ἤκουσεν
25 αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν̊ πίστεως ⋄ διαλεγομένου δὲ αὐ-
τοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ
μέλλοντος ἔσ̊εσθαι ἔμφοβος γενόμενος ὁ φῆλιξ ἀπεκρίθη
τὸ νῦν ἔχον πορεύου καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί
26 σε ⋄ ἅμα δὲ° καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ

v.14 T*: τοις, V: τοις εν τοις. **v.15** T*: νεκρων, V: ∅. **v.16** T*: δε, V: και. **v.16** TKV: εχειν, M: εχων. **v.16** T: διαπαντος, KMV: δια παντος. **v.17** T*: παρεγενομην ελεημοσυνας ποιησων εις το εθνος μου, V: ελεημοσυνας ποιησων εις το εθνος μου παρεγενομην. **v.18** T*: οις, V: αις. **v.18** TV: δε, KM: ∅. **v.19** TM: δει, KV: εδει. **v.19** T*: με, V: εμε. **v.20** TK: ει τι ευρον εν εμοι, M: τι ευρον εν εμοι, V: τι ευρον. **v.21** T*: εκραξα εστως εν αυτοις, V: εκεκραξα εν αυτοις εστως. **v.21** T*: υφ, V: εφ. **v.22** T*: ακουσας δε ταυτα ο φηλιξ ανεβαλετο αυτους, V: ανεβαλετο δε αυτους ο φηλιξ. **v.22** T*: ειπων, V: ειπας. **v.23** T*: τε, V: ∅. **v.23** T*: τον παυλον, V: αυτον. **v.23** T*: η προσερχεσθαι, V: ∅. **v.24** TK: γυναικι αυτου, M: γυναικι, V: ιδια γυναικι. **v.24** T*: χριστον, V: χριστον ιησουν. **v.25** T*: εσεσθαι, V: ∅.

τοῦ παύλου ὅπως˚ λύσῃ αὐτὸν διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν
μεταπεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ ⁘ διετίας δὲ πληρωθείσης ἔ- 27
λαβεν διάδοχον ὁ φῆλιξ πόρκιον φῆστον θέλων τε χάριταͦ
καταθέσθαι τοῖς ἰουδαίοις ὁ φῆλιξ κατέλιπεν τὸν παῦλον
δεδεμένον ⁘

Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη **25**
εἰς ἱεροσόλυμα ἀπὸ καισαρείας ⁘ ἐνεφάνισαν δὲ˚ αὐτῷ ὁ˚ 2
ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν ἰουδαίων κατὰ τοῦ παύλου
καὶ παρεκάλουν αὐτόν ⁘ αἰτούμενοι χάριν κατ᾽ αὐτοῦ ὅπως 3
μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς ἱερουσαλὴμ ἐνέδραν ποιοῦντες ἀ-
νελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν ⁘ ὁ μὲν οὖν φῆστος ἀπεκρίθη 4
τηρεῖσθαι τὸν παῦλον ἐν˚ καισαρείᾳ ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν
τάχει ἐκπορεύεσθαι ⁘ οἱ οὖν δυνατοὶ˚ ἐν ὑμῖν φησὶν συγ- 5
καταβάντες εἴ τι ἐστὶν ἐν˚ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ κατηγορείτωσαν
αὐτοῦ ⁘ διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους˚ ἢ δέκα 6
καταβὰς εἰς καισάρειαν τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βή-
ματος ἐκέλευσεν τὸν παῦλον ἀχθῆναι ⁘ παραγενομένου δὲ 7
αὐτοῦ περιέστησανͦ οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων καταβεβηκότες ἰ-
ουδαῖοι πολλὰ καὶ βαρέα αἰͦτιάματα φέροντες˚ κατὰ τοῦ
παύλου ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι ⁘ ἀπολογουμένου˚ αὐτοῦ 8
ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν οὔτε
εἰς καίσαρά τι ἥμαρτον ⁘ ὁ φῆστος δὲ τοῖς˚ ἰουδαίοις θέλων 9
χάριν καταθέσθαι ἀποκριθεὶς τῷ παύλῳ εἶπεν θέλεις εἰς ἱ-
εροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κρίͦνεσθαι ἐπ᾽ ἐμοῦ ⁘
εἶπεν δὲ ὁ παῦλος ἐπὶ τοῦ βήματος καίσαρος ἑστώς εἰμι οὗ 10
με δεῖ κρίνεσθαι ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα ὡς καὶ σὺ κάλ-
λιον ἐπιγινώσκεις ⁘ εἰ μὲν γͦὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου 11

v.26 TK: δε, MV: ∅. **v.26** T*: οπως λυση αυτον, V: ∅. **v.27** T*: χαριτας, V: χαριτα. **25. v.1** T*: επαρχια, V: επαρχεια. **v.2** T*: δε, V: τε. **v.2** T*: ο αρχιερευς, V: οι αρχιερεις. **v.4** T*: εν καισαρεια, V: εις καισαρειαν. **v.5** T*: δυνατοι εν υμιν φησιν, V: εν υμιν φησιν δυνατοι. **v.5** TM: εν τω ανδρι τουτω, K: ατοπον εν τω ανδρι τουτω, V: εν τω ανδρι ατοπον. **v.6** T*: πλειους η δεκα, V: ου πλειους οκτω η δεκα. **v.7** T*: περιεστησαν, V: περιεστησαν αυτον. **v.7** TK: αιτιαματα, MV: αιτιωματα. **v.7** T*: φεροντες κατα του παυλου, V: καταφεροντες. **v.8** T*: απολογουμενου αυτου, V: του παυλου απολογουμενου. **v.9** T*: τοις ιουδαιοις θελων, V: θελων τοις ιουδαιοις. **v.9** T*: κρινεσθαι, V: κριθηναι. **v.11** T*: γαρ, V: ουν.

πέπραχά τι οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν
ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρί-
12 σασθαι καίσαρα ἐπικαλοῦμαι ⁘ τότε ὁ φῆστος συλλαλήσας
μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη καίσαρα ἐπικέκλησαι ἐπὶ
13 καίσαρα πορεύσῃ ⁘ ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν ἀγρίπ-
πας ὁ βασιλεὺς καὶ βερνίκη κατήντησαν εἰς καισάρειαν
14 ἀσπαςόμενοι τὸν φῆστον ⁘ ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβὸν
ἐκεῖ ὁ φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν παῦλον λέ-
γων ἀνήρ τις ἐστὶν καταλελειμμένος ὑπὸ φήλικος δέσμιος ⁘
15 περὶ οὗ γενομένου μου εἰς ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἰουδαίων αἰτούμενοι κατ᾽
16 αὐτοῦ δίκ̊ην ⁘ πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος ῥω-
μαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς˚ ἀπώλειαν πρὶν ἢ ὁ
κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους
17 τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος ⁘ συνελ-
θόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμε-
νος τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι
18 τὸν ἄνδρα ⁘ περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰ-
19 τίαν ἐπέφερον˚ ὧν ὑπενόουν ἐγώ ⁘ ζητήματα δέ τινα περὶ
τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περί τινος
20 ἰησοῦ τεθνηκότος ὃν ἔφασκεν ὁ παῦλος ζῇν ⁘ ἀπορούμε-
νος δὲ ἐγὼ ε̊ἰς τὴν περὶ τούτο̊υ ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο
πορεύεσθαι εἰς ἱερουσα̊λὴμ κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων ⁘
21 τοῦ δὲ παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν
τοῦ σεβαστοῦ διάγνωσιν ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ
22 π̊έμψω αὐτὸν πρὸς καίσαρα ⁘ ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν φῆ-
στον ἔφ̊η ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι ὁ˚
23 δὲ αὔριον φησὶν ἀκούσῃ αὐτοῦ ⁘ τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόν-
τος τοῦ ἀγρίππα καὶ τῆς βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας
καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε τ̊οῖς χιλιάρχοις

---

v.13 TK: ασπασομενοι, MV: ασπασαμενοι. **v.14** TKV: διετριβον, M: διετριβεν. **v.15** T*: δικην, V: καταδικην. **v.16** T*: εις απωλειαν, V: ∅. **v.18** T*: επεφερον ων υπενοουν εγω, V: εφερον ων εγω υπενοουν πονηρων. **v.20** TK: εις, MV: ∅. **v.20** T*: τουτου, V: τουτων. **v.20** T*: ιερουσαλημ, V: ιεροσολυμα. **v.21** T*: πεμψω, V: αναπεμψω. **v.22** T*: εφη, V: ∅. **v.22** T*: ο δε, V: ∅. **v.23** T*: τοις, V: ∅.

καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ᾽ ἐξοχὴν οὖ̊σιν τῆς πόλεως καὶ κελεύ-
σαντος τοῦ φήστου ἤχθη ὁ παῦλος ⟐ καί φησιν ὁ φῆστος 24
ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες
θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ π̊ᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἰουδαίων ἐν-
έτυχόν μοι ἔν τε ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε ἐ̊πιβοῶντες μὴ
δεῖν ζῆ̊ν° αὐτὸν μηκέτι ⟐ ἐγὼ δὲ κατ̊αλαβόμενος μηδὲν ἄ- 25
ξιον θανάτου° αὐτὸν πεπραχέναι καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπι-
καλεσαμένου τὸν σεβαστὸν ἔκρινα πέμπειν αὐ̊τόν ⟐ περὶ 26
οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω διὸ προήγαγον
αὐτὸν ἐφ᾽ ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ βασιλεῦ ἀγρίππα ὅ-
πως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψ̊αι ⟐ ἄλογον 27
γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ᾽ αὐτοῦ
αἰτίας σημᾶναι ⟐

Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν παῦλον ἔφη ἐπιτρέπεταί σοι ὑ̊πὲρ **26**
σεαυτοῦ λέγειν τότε ὁ παῦλος ἀπελογεῖτο° ἐκτείνας τὴν χεῖ-
ρα ⟐ περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ ἰουδαίων βασιλεῦ ἀ- 2
γρίππα ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον μέλλων° ἀπολογεῖσθαι
ἐπὶ σοῦ σήμερον ⟐ μάλιστα γνώστην ὄντα σὲ̊ πάντων τῶν 3
κατὰ ἰουδαίους ἐθῶ̊ν τε καὶ ζητημάτων διὸ δέομαί δ̊ου μα-
κροθύμως ἀκοῦσαί μου ⟐ τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ 4
νεότητος τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐ̊ν ἱερο-
σολύμοις ἴσασιν πάντες οἱ ἰουδαῖοι ⟐ προγινώσκοντές με 5
ἄνωθεν ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην
αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα φαρισαῖος ⟐ καὶ νῦν 6
ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς πρὸς° τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης
ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος ⟐ εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον 7
ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει κα-

v.23 T*: ουσιν, V: ∅. **v.24** T*: παν, V: απαν. **v.24** T*: επιβοωντες, V: βοωντες. **v.24** T*: ζην αυτον, V: αυτον ζην. **v.25** T*: καταλαβομενος, V: κατελαβομην. **v.25** T*: θανατου αυτον πεπραχεναι και, V: αυτον θανατου πεπραχεναι. **v.25** T*: αυτον, V: ∅. **v.26** T*: γραψαι, V: γραψω. **26. v.1** T*: υπερ, V: περι. **v.1** T*: απελογειτο εκτεινας την χειρα, V: εκτεινας την χειρα απελογειτο. **v.2** TK: μελλων απολογεισθαι επι σου σημερον, M: επι σου μελλων απολογεισθαι σημερον, V: επι σου μελλων σημερον απολογεισθαι. **v.3** TMV: σε, K: σε ειδως. **v.3** TKV: εθων, M: ηθων. **v.3** T*: σου, V: ∅. **v.4** T*: εν, V: εν τε. **v.6** T*: προς τους πατερας, V: εις τους πατερας ημων.

ταντῆσαι περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι βασιλεῦ˚ ἀγρίππα
8 ὑπὸ τῶν ἰουδαίων ⟐ τί ἄπιστον κρίνεται παρ᾽ ὑμῖν εἰ ὁ θε-
9 ὸς νεκροὺς ἐγείρει ⟐ ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ
ὄνομα ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι ⟐
10 ὃ καὶ ἐποίησα ἐν ἱεροσολύμοις καὶ πολλοὺς τ̊ῶν ἁγίων ἐ-
γὼ φυλακαῖς κατέκλεισα τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν
11 λαβὼν ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον ⟐ καὶ κα-
τὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγ-
καζον βλασφημεῖν περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίω-
12 κον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις ⟐ ἐν οἷς κα̊ὶ πορευόμενος εἰς
τὴν δαμασκὸν μετ᾽ ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς πα̊ρὰ τῶν
13 ἀρχιερέων ⟐ ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον βασιλεῦ
οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν
14 με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους ⟐ πάντων δὲ˚ κα-
ταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν˚
πρός με καὶ λέγουσαν τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ σαοὺλ σαοὺλ
15 τί με διώκεις σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν ⟐ ἐγὼ δὲ
εἶπο̊ν τίς εἶ κύριε ὁ δὲ ε̊ἶπεν ἐγώ εἰμι ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις ⟐
16 ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου εἰς τοῦτο γὰρ
ὤφθην σοι προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε
17 εἶδες̊ ὧν τε ὀφθήσομαί σοι ⟐ ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ
18 καὶ τ̊ῶν ἐθνῶν εἰς οὓς νῦν˚ σε ἀποστέλλω ⟐ ἀνοῖξαι ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν τοῦ˚ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς
ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεὸν τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄ-
φεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ
19 εἰς ἐμέ ⟐ ὅθεν βασιλεῦ ἀγρίππα οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ
20 οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ ⟐ ἀλλὰ τοῖς ἐν δαμασκῷ πρῶτον κα̊ὶ ἱε-
ροσολύμοις ε̊ἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς ἰουδαίας καὶ τοῖς

---

v.7 TK: βασιλευ αγριππα υπο των ιουδαιων, M: βασιλευ αγριππα υπο ιουδαιων, V: υπο ιουδαιων βασιλευ. **v.10** T*: των, V: τε των. **v.10** T*: φυλακαις, V: εν φυλακαις. **v.12** T*: και, V: ∅. **v.12** T*: παρα, V: ∅. **v.14** T*: δε, V: τε. **v.14** T*: λαλουσαν προς με και λεγουσαν, V: λεγουσαν προς με. **v.15** T*: ειπον, V: ειπα. **v.15** T*: ειπεν, V: κυριος ειπεν. **v.16** T*: ειδες, V: ειδες [με]. **v.17** T*: των, V: εκ των. **v.17** TK: νυν σε αποστελλω, M: εγω σε αποστελλω, V: εγω αποστελλω σε. **v.18** TV: του επιστρεψαι, K: και επιστρεψαι, M: του υποστρεψαι. **v.20** T*: και, V: τε και. **v.20** T*: εις, V: ∅.

ἔθνεσιν ἀπα̊γγέλλων μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θε-
ὸν ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας ◈ ἕνεκα τούτων με 21
ὁ̊ί ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν̊ τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρί-
σασθαι ◈ ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς πα̊ρὰ τοῦ θεοῦ ἄχρι 22
τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρτυρο̊ύμενος μικρῷ τε καὶ
μεγάλῳ οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν
μελλόντων γίνεσθαι καὶ μωσ̊ῆς ◈ εἰ παθητὸς ὁ χριστὸς εἰ 23
πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν
τ̊ῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ◈ ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου 24
ὁ φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφ̊η μαίνῃ παῦλε τὰ πολλά σε
γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει ◈ ὁ δὲ˚ οὐ μαίνομαι φησὶν 25
κράτιστε φῆστε ἀλλ̊᾽ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀ-
ποφθέγγομαι ◈ ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς πρὸς 26
ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τού-
των οὐ πείθομαι οὐδὲν̊ οὐ γάρ ἐστ̊ιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον
τοῦτο ◈ πιστεύεις βασιλεῦ ἀγρίππα τοῖς προφήταις οἶδα ὅτι 27
πιστεύεις ◈ ὁ δὲ ἀγρίππας πρὸς τὸν παῦλον ἔφη ἐν ὀλίγῳ 28
με πείθεις χριστιανὸν γεν̊έσθαι ◈ ὁ δὲ παῦλος εἶπ̊εν εὐ- 29
ξαίμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν π̊ολλῷ οὐ μόνον σε
ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι
τοιούτους ὁποῖος κἀγ̊ώ εἰμι παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων ◈
καὶ˚ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν 30
ἥ τε βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς ◈ καὶ ἀναχωρή- 31
σαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου
ἄξιον˚ ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος ◈ ἀγρίππας δὲ 32
τῷ φήστῳ ἔφη ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ
μὴ ἐπεκέκλητο καίσαρα ◈

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν ἰταλίαν παρεδί- **27**

---

v.20 TM: απαγγελλων, KV: απηγγελλον. **v.21** T*: οι, V: ∅. **v.21** T*: εν, V: [οντα] εν. **v.22** T*: παρα, V: απο. **v.22** TK: μαρτυρουμενος, MV: μαρτυρομενος. **v.22** T*: μωσης, V: μωυσης. **v.23** T*: τω, V: τω τε. **v.24** T*: εφη, V: φησιν. **v.25** T*: δε, V: δε παυλος. **v.25** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.26** T*: ουδεν, V: ουθεν. **v.26** TKV: εστιν, M: ∅. **v.28** T*: εφη, V: ∅. **v.28** T*: γενεσθαι, V: ποιησαι. **v.29** T*: ειπεν, V: ∅. **v.29** T*: πολλω, V: μεγαλω. **v.29** T*: καγω, V: και εγω. **v.30** T*: και ταυτα ειποντος αυτου ανεστη, V: ανεστη τε. **v.31** T*: αξιον η δεσμων, V: η δεσμων αξιον [τι].

δουν τόν τε παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρ-
2 χῃ ὀνόματι ἰουλίῳ σπείρης σεβαστῆς ◈ ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ
ἀδραμυττηνῷ μέλλοντὲς πλεῖν ἑοὺς κατὰ τὴν ἀσίαν τόπους
ἀνήχθημεν ὄντος σὺν ἡμῖν ἀριστάρχου μακεδόνος θεσσα-
3 λονικέως ◈ τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς σιδῶνα φιλανθρώ-
πως τε ὁ ἰούλιος τῷ παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς
4 φὁίλους πορευθέντἀ ἐπιμελείας τυχεῖν ◈ κἀκεῖθεν ἀναχθέν-
τες ὑπεπλεύσαμεν τὴν κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι
5 ἐναντίους ◈ τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν κιλικίαν καὶ παμφυ-
6 λίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς μύρα τῆς λυκίας ◈ κἀ-
κεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόνταρχὸς πλοῖον ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς
7 τὴν ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό ◈ ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέ-
ραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν κνίδον
μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου ὑπεπλεύσαμεν τὴν κρή-
8 την κατὰ σαλμώνην ◈ μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθο-
μεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον καλοὺς λιμένας ᾧ ἐγγὺς ἦν˚
9 πόλις λασαία ◈ ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος
ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη
10 παρεληλυθέναι παρῄνει ὁ παῦλος ◈ λέγων αὐτοῖς ἄνδρες
θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ
φόρτὁυ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν
11 ἔσεσθαι τὸν πλοῦν ◈ ὁ δὲ ἑκατόνταρχὸς τῷ κυβερνήτῃ καὶ
τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο˚ μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λε-
12 γομένοις ◈ ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς πα-
ραχειμασίαν οἱ πλείοὑς ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι κἀκεῖ-
θεν˚ εἴπως δύναιντο καταντήσαντες εἰς φοίνικα παραχειμά-
σαι λιμένα τῆς κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶ-
13 ρον ◈ ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κε-
14 κρατηκέναι ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν κρήτην ◈ μετ᾽

27. v.2 T*: μελλοντες, V: μελλοντι. **v.2** T*: τους, V: εις τους. **v.3** T: φιλους, KMV: τους φιλους. **v.3** T*: πορευθεντα, V: πορευθεντι. **v.6** T*: εκατονταρχος, V: εκατονταρχης. **v.8** T*: ην πολις, V: πολις ην. **v.10** TK: φορτου, MV: φορτιου. **v.11** TK: εκατονταρχος, MV: εκατονταρχης. **v.11** T*: επειθετο μαλλον η τοις υπο του παυλου, V: μαλλον επειθετο η τοις υπο παυλου. **v.12** T*: πλειους, V: πλειονες. **v.12** TK: κακειθεν ειπως, MV: εκειθεν ει πως.

οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ᾽ αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ καλού-
μενος εὐρο̊κλύδων ⁘ συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ 15
μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερό-
μεθα ⁘ νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον κλαύδην° 16
μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης ⁘ ἣν ἄ- 17
ραντες βοηθείαις ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον φοβού-
μενοί τε μὴ εἰς τὴν σύρ̊τιν ἐκπέσωσιν χαλάσαντες τὸ σκεῦος
οὕτως ἐφέροντο ⁘ σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς 18
ἐκβολὴν ἐποιοῦντο ⁘ καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν 19
τοῦ πλοίου ἐρρίψαμ̊εν ⁘ μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπι- 20
φαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου
ἐπικειμένου λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα° ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι
ἡμᾶς ⁘ πολλῆς δὲ° ἀσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεὶς ὁ παῦ- 21
λος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν ἔδει μὲν ὦ ἄνδρες πειθαρχήσαντάς
μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς κρήτης κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν
ταύτην καὶ τὴν ζημίαν ⁘ καὶ ταν̊ῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυ- 22
μεῖν ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ
πλοίου ⁘ παρέστη γάρ μοι τῇ° νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ θε- 23
οῦ οὗ εἰμι ᾧ καὶ λατρεύω ⁘ λέγων μὴ φοβοῦ παῦλε καίσαρί 24
σε δεῖ παραστῆναι καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας
τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ ⁘ διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες πιστεύω 25
γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ᾽ ὃν τρόπον λελάληταί μοι ⁘
εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν ⁘ ὡς δὲ τεσσαρεσκαι- 26, 27
δεκάτη νὺξ ἐγένετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ ἀδρίᾳ κα-
τὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ
αὐτοῖς χώραν ⁘ καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι βρα- 28
χὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς
δεκαπέντε ⁘ φοβούμενοί τε μήπως° εἰς τραχεῖς τόπους ἐκ- 29
πέσω̊σιν ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ηὔχοντο

v.14 T*: ευροκλυδων, V: ευρακυλων. **v.16** T*: κλαυδην μολις ισχυσαμεν, V: καυδα ισχυσαμεν μολις. **v.17** TKV: συρτιν, M: συρτην. **v.19** T*: ερριψαμεν, V: ερριψαν. **v.20** T*: πασα ελπις, V: ελπις πασα. **v.21** T*: δε, V: τε. **v.22** T: τανυν, KMV: τα νυν. **v.23** TK: τη νυκτι ταυτη αγγελος του θεου ου ειμι ω και λατρευω, M: ταυτη τη νυκτι αγγελος του θεου ου ειμι ω και λατρευω, V: ταυτη τη νυκτι του θεου ου ειμι [εγω] ω και λατρευω αγγελος. **v.29** T*: μηπως εις, V: μη που κατα. **v.29** T: εκπεσωσιν, KMV: εκπεσωμεν.

30 ἡμέραν γενέσθαι ⁘ τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ
πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προ-
31 φάσει ὡς ἐκ πρώρας° μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν ⁘ εἶπεν
ὁ παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις ἐὰν μὴ οὗ-
32 τοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε ⁘ τότε
οἱ° στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴα-
33 σαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν ⁘ ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν° ἡμέρα γίνεσθαι
παρεκάλει ὁ παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων
τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσι-
34 τοι διατελεῖτε μ̊ηδὲν προσλαβόμενοι ⁘ διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς
πρ̊οσλαβεῖν τροφῆς τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας
ὑπάρχει οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ° τῆς κεφαλῆς πεσεῖ-
35 ται ⁘ εἰπὼ̊ν δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ
36 ἐνώπιον πάντων καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν ⁘ εὔθυμοι δὲ
37 γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς ⁘ ἦμεν°
δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσιαι ἑβδομηκοντ̊αέξ ⁘
38 κορεσθέντες δὲ τ̊ροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι
39 τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν ⁘ ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο τὴν γῆν
οὐκ ἐπεγίνωσκον κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγι-
αλὸν εἰς ὃν ἐβουλεύ̊σαντο εἰ δύναι̊ντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον ⁘
40 καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν ἅμα
ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων καὶ ἐπάραντες τὸν
41 ἀρτέμ̊ονα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν ⁘ περιπε-
σόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπ̊ώκειλαν τὴν ναῦν καὶ ἡ
μὲν πρώρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος ἡ δὲ πρύμνα ἐλύ-
42 ετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων ⁘ τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ
ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν μήτις° ἐκκολυμ-

---

v.30 T*: πρωρας μελλοντων αγκυρας, V: πρωρης αγκυρας μελλοντων. **v.32** T*: οι στρατιωται απεκοψαν, V: απεκοψαν οι στρατιωται. **v.33** TK: εμελλεν ημερα, M: ημελλεν ημερα, V: ημερα ημελλεν. **v.33** T*: μηδεν, V: μηθεν. **v.34** T*: προσλαβειν, V: μεταλαβειν. **v.34** T*: εκ της κεφαλης πεσειται, V: απο της κεφαλης απολειται. **v.35** T*: ειπων, V: ειπας. **v.37** T*: ημεν δε εν τω πλοιω αι πασαι ψυχαι, V: ημεθα δε αι πασαι ψυχαι εν τω πλοιω. **v.37** TK: εβδομηκονταεξ, MV: εβδομηκοντα εξ. **v.38** TKV: τροφης, M: της τροφης. **v.39** T*: εβουλευσαντο, V: εβουλευοντο. **v.39** TKV: δυναιντο, M: δυνατον. **v.40** T*: αρτεμονα, V: αρτεμωνα. **v.41** T*: επωκειλαν, V: επεκειλαν. **v.42** TK: μητις εκκολυμβησας διαφυγοι, MV: μη τις εκκολυμβησας διαφυγη.

βήσας διαφύγοι ⬦ ὁ δὲ ἑκατόνταρχὸς βουλόμενος διασῶσαι 43
τὸν παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος ἐκέλευσέν
τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾷν ἀποῤῥίψαντας πρώτους ἐπὶ
τὴν γῆν ἐξιέναι ⬦ καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν οὓς 44
δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας
διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν ⬦

Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωσαν ὅτι μελίτη ἡ νῆσος κα- **28**
λεῖται ⬦ οἱ δὲ° βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλαν- 2
θρωπίαν ἡμῖν ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας
ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος ⬦ συ- 3
στρέψαντος δὲ τοῦ παύλου φρυγάνων πλῆθος καὶ ἐπιθέν-
τος ἐπὶ τὴν πυρὰν ἔχιδνα ἐκ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆ-
ψεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ⬦ ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμε- 4
νον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔλεγον° πρὸς ἀλλήλους
πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὃν διασωθέντα ἐκ
τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῇν οὐκ εἴασεν ⬦ ὁ μὲν οὖν ἀποτινά- 5
ξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν ⬦ οἱ δὲ προσε- 6
δόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νε-
κρὸν ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων
μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον μεταβαλλόμενοι ἔλεγον
θεὸν° αὐτὸν εἶναι ⬦ ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρ- 7
χεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι ποπλίῳ ὃς ἀναδεξά-
μενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν ⬦ ἐγένετο δὲ 8
τὸν πατέρα τοῦ ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχό-
μενον κατακεῖσθαι πρὸς ὃν ὁ παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσ-
ευξάμενος ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν ⬦ τούτου 9
οὖν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες° ἀσθενείας ἐν τῇ
νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο ⬦ οἳ καὶ πολλαῖς τι- 10

---

v.43 T*: εκατονταρχος, V: εκατονταρχης. **v.43** T*: απορριψαντας, V: αποριψαντας. **28. v.1** T*: επεγνωσαν, V: επεγνωμεν. **v.2** T*: δε, V: τε. **v.2** T*: αναψαντες, V: αψαντες. **v.3** T*: πληθος, V: τι πληθος. **v.3** T*: εκ, V: απο. **v.3** TKV: εξελθουσα, M: διεξελθουσα. **v.4** T*: ελεγον προς αλληλους, V: προς αλληλους ελεγον. **v.6** T*: μεταβαλλομενοι, V: μεταβαλομενοι. **v.6** T*: θεον αυτον ειναι, V: αυτον ειναι θεον. **v.8** T*: δυσεντερια, V: δυσεντεριω. **v.9** T*: ουν, V: δε. **v.9** T*: εχοντες ασθενειας εν τη νησω, V: εν τη νησω εχοντες ασθενειας.

μαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν°
11 χρείαν ✧ μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρα-
κεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ ἀλεξανδρίνῳ παρασήμῳ διοσκού-
12 ροις ✧ καὶ καταχθέντες εἰς συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέ-
13 ρας τρεῖς ✧ ὅθεν περιελθόν̊τες κατηντήσαμεν εἰς ῥήγιον καὶ
μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν
14 εἰς ποτιόλους ✧ οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ἐπ̊᾽
αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτὰ καὶ οὕτως εἰς τὴν ῥώμην
15 ἤλθο̊μεν ✧ κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν
ἐξῆλθο̊ν εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις̊ ἀππίου φόρου καὶ τριῶν
ταβερνῶν οὓς ἰδὼν ὁ παῦλος εὐχαριστήσας τῷ θεῷ ἔλα-
16 βεν θάρσος ✧ ὅτε δὲ ἤλθο̊μεν εἰς ῥώμην ὁ° ἑκατόνταρχος
παρέδωκεν τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχ̊ῃ τῷ° δὲ παύ-
λῳ ἐπετράπη μένειν καθ᾽ ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν
17 στρατιώτῃ ✧ ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι
τὸν° παῦλον τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων πρώτους συνελθόν-
των δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτοὺς ἄνδρες° ἀδελφοὶ ἐγὼ οὐ-
δὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν τοῖς πατρῴοις
δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥω-
18 μαίων ✧ οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ
19 τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί ✧ ἀντιλεγόν-
των δὲ τῶν ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι καίσαρα
20 οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσ̊αι ✧ διὰ ταύτην
οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι
ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην πε-
21 ρίκειμαι ✧ οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπο̊ν ἡμεῖς οὔτε γράμματα
περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς ἰουδαίας οὔτε παραγενόμε-
νός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ
22 πονηρόν ✧ ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς περὶ

---

v.10 T*: την χρειαν, V: τας χρειας. **v.13** T*: περιελθοντες, V: περιελοντες. **v.14** T*: επ, V: παρ. **v.14** T*: ηλθομεν, V: ηλθαμεν. **v.15** T*: εξηλθον, V: ηλθαν. **v.15** T*: αχρις, V: αχρι. **v.16** T*: ηλθομεν, V: εισηλθομεν. **v.16** T*: ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τω, V: ∅. **v.16** TK: στρατοπεδαρχη, M: στρατοπεδαρχω, V: ∅. **v.16** T*: τω δε παυλω επετραπη, V: επετραπη τω παυλω. **v.17** T*: τον παυλον, V: αυτον. **v.17** T*: ανδρες αδελφοι εγω, V: εγω ανδρες αδελφοι. **v.19** T*: κατηγορησαι, V: κατηγορειν. **v.21** T*: ειπον, V: ειπαν.

μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν° ἡμῖν ὅτι παν-
ταχοῦ ἀντιλέγεται ⸭ ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἦ̊κον πρὸς 23
αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμε-
νος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ πείθων τε αὐτοὺς τ̊ὰ περὶ τοῦ
ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου μωσ̊έως καὶ τῶν προφητῶν ἀπὸ
πρωῒ ἕως ἑσπέρας ⸭ καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις 24
οἱ δὲ ἠπίστουν ⸭ ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπε- 25
λύοντο εἰπόντος τοῦ παύλου ῥῆμα ἓν ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πα-
τέρας ἡμ̊ῶν ⸭ λέγο̊ν πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ 26
εἰπ̊ὲ ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ βλέποντες βλέ-
ψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε ⸭ ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ 27
τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς
ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν
καὶ ἰάσω̊μαι αὐτούς ⸭ γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνε- 28
σιν ἀπεστάλη τ̊ὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται ⸭
καὶ° ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ ἰουδαῖοι πολλὴν ἔ- 29
χοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν ⸭ ἔμεινεν° δὲ ὁ παῦλος διετίαν 30
ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσ-
πορευομένους πρὸς αὐτόν ⸭ κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ 31
θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ
πάσης παρρησίας ἀκωλύτως ⸭

v.22 T*: εστιν ημιν, V: ημιν εστιν. **v.23** T*: ηκον, V: ηλθον. **v.23** T*: τα, V: ∅. **v.23** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.25** T*: ημων, V: υμων. **v.26** T*: λεγον, V: λεγων. **v.26** TK: ειπε, MV: ειπον. **v.27** TK: ιασωμαι, MV: ιασομαι. **v.28** T*: το, V: τουτο το. **v.29** T*: και . . . συζητησιν, V: ∅. **v.30** T*: εμεινεν δε ο παυλος, V: ενεμεινεν δε.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ°

1 Παῦλος δοῦλος ἰησοῦ° χριστοῦ κλητὸς ἀπόστολος ἀφω-
2 ρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ ⋄ ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν
3 προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις ⋄ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
4 τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος δαβὶδ κατὰ σάρκα ⋄ τοῦ ὁρι-
σθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ
5 ἀναστάσεως νεκρῶν ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ⋄ δι᾽
οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν
6 πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ⋄ ἐν οἷς ἐστε
7 καὶ ὑμεῖς κλητοὶ ἰησοῦ χριστοῦ ⋄ πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ῥώμῃ
ἀγαπητοῖς θεοῦ κλητοῖς ἁγίοις χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀ-
8 πὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ⋄ πρῶτον
μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ὑ̊πὲρ πάντων
ὑμῶν ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ⋄
9 μάρτυς γάρ μού ἐστιν ὁ θεὸς ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύμα-
τί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὡς ἀδιαλείπτως
10 μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι ⋄ πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου
δεόμενος εἴ̊πως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι
11 τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ⋄ ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς ἵνα
τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι
12 ὑμᾶς ⋄ τοῦτο δέ ἐστιν συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς
13 ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ ⋄ οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς
ἀγνοεῖν ἀδελφοὶ ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑ-
μᾶς καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο ἵνα καρπόν° τινα σχῶ
14 καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν ⋄ ἕλλησίν
τε καὶ βαρβάροις σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί ⋄
15 οὕτως τὸ κατ᾽ ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν ῥώμῃ εὐ-

ΤΚ: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, ΜV: ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.
1. v.1 T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.3** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.8** T*: υπερ, V: περι. **v.10** T*: ειπως, V: ει πως. **v.13** TK: καρπον τινα, MV: τινα καρπον.

αγγελίσασθαι ◈ οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ˚ 16
χριστοῦ δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πι-
στεύοντι ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ ἕλληνι ◈ δικαιοσύνη γὰρ 17
θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν καθὼς
γέγραπται ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται ◈ ἀποκαλύπτε- 18
ται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ
ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόν-
των ◈ διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς ὁ 19
γὰρ˚ θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσεν ◈ τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ 20
κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθορᾶται ἥ τε
ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀνα-
πολογήτους ◈ διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν 21
ἢ ε̊ὐχαρίστησαν ἀλλ᾽ ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς
αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία ◈ φάσκον- 22
τες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν ◈ καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ 23
ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου
καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν ◈ διὸ κα̊ὶ πα- 24
ρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν
αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν
ἐν ἑα̊υτοῖς ◈ οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν 25
τῷ ψεύδει καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει πα-
ρὰ τὸν κτίσαντα ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν ◈
διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας αἵ 26
τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς
τὴν παρὰ φύσιν ◈ ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρ̊ρενες ἀφέντες τὴν 27
φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐ-
τῶν εἰς ἀλλήλους ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην
κατεργαζόμενοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης
αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες ◈ καὶ καθὼς οὐκ ἐδο- 28
κίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ
θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα ◈ πεπλη- 29

v.16 T*: του χριστου, V: ∅. **v.19** T*: γαρ θεος, V: θεος γαρ. **v.21** T*: ευχαριστησαν, V: ηυχαριστησαν. **v.24** T*: και, V: ∅. **v.24** T*: εαυτοις, V: αυτοις. **v.27** TM: αρρενες, KV: αρσενες.

ρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ πορ̑νείᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ κακίᾳ
μεστοὺς φθόνου φόνου ἔριδος δόλου κακοηθείας ψιθυρι-
30 στάς ✧ καταλάλους θεοστυγεῖς ὑβριστὰς ὑπερηφάνους ἀ-
31 λαζόνας ἐφευρετὰς κακῶν γονεῦσιν ἀπειθεῖς ✧ ἀσυνέτους
32 ἀσυνθέτους ἀστόργους ἀσ̑πόνδους ἀνελεήμονας ✧ οἵτινες
τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσ-
σοντες ἄξιοι θανάτου εἰσὶν οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν ἀλλὰ
καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν ✧

2 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων ἐν ᾧ γὰρ
κρίνεις τὸν ἕτερον σεαυτὸν κατακρίνεις τὰ γὰρ αὐτὰ πράσ-
2 σεις ὁ κρίνων ✧ οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστιν
3 κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας ✧ λογίζῃ
δὲ τοῦτο ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσον-
4 τας καὶ ποιῶν αὐτὰ ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ✧ ἢ
τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ
τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ
5 θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει ✧ κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου
καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡ-
μέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικ̊αιοκρισίας τοῦ θεοῦ ✧
6, 7 ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ✧ τοῖς μὲν καθ᾽
ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν
8 ζητοῦσιν ζωὴν αἰώνιον ✧ τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας καὶ ἀπειθοῦσιν̑
μὲν τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ θυμὸς˚ καὶ ὀρ-
9 γή ✧ θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου
τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακὸν ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ ἕλ-
10 ληνος ✧ δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ
11 τὸ ἀγαθὸν ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ ἕλληνι ✧ οὐ γάρ ἐστιν
12 προσωποληψ̊ία παρὰ τῷ θεῷ ✧ ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον
ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον διὰ νό-
13 μου κριθήσονται ✧ οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τ̊οῦ νόμου δίκαιοι
παρὰ τῷ θεῷ ἀλλ᾽ οἱ ποιηταὶ τ̊οῦ νόμου δικαιωθήσονται ✧

---

v.29 T*: πορνεια, V: ∅. **v.31** T*: ασπονδους, V: ∅. **2. v.5** TKV: δικαιοκρισιας, M: και δικαιοκρισιας. **v.8** T*: απειθουσιν μεν, V: απειθουσι. **v.8** T*: θυμος και οργη, V: οργη και θυμος. **v.11** T*: προσωποληψια, V: προσωπολημψια. **v.13** T*: του, V: ∅.

ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου 14
πο̊ιῇ οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος ⁘ οἵτινες 15
ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδί-
αις αὐτῶν συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ
μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπο-
λογουμένων ⁘ ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν 16
ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ ἰησοῦ˚ χριστοῦ ⁘
ἴδε̊ σὺ ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ τ̊ῷ νόμῳ καὶ 17
καυχᾶσαι ἐν θεῷ ⁘ καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ δοκιμά- 18
ζεις τὰ διαφέροντα κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου ⁘ πέποιθάς 19
τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν φῶς τῶν ἐν σκότει ⁘ παι- 20
δευτὴν ἀφρόνων διδάσκαλον νηπίων ἔχοντα τὴν μόρφωσιν
τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ ⁘ ὁ οὖν διδάσκων 21
ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέ-
πτεις ⁘ ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις ὁ βδελυσσόμενος 22
τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς ⁘ ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι διὰ τῆς παρα- 23
βάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις ⁘ τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ 24
θεοῦ δι᾽ ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν καθὼς γέγρα-
πται ⁘ περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν νόμον πράσσῃς ἐὰν δὲ 25
παραβάτης νόμου ᾖς ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν ⁘
ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ 26
οὐχ̊ὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται ⁘ καὶ 27
κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα σὲ τὸν
διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου ⁘ οὐ γὰρ 28
ὁ ἐν τῷ φανερῷ ἰουδαῖός ἐστιν οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν
σαρκὶ περιτομή ⁘ ἀλλ᾽ ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ ἰουδαῖος καὶ περι- 29
τομὴ καρδίας ἐν πνεύματι οὐ γράμματι οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ
ἐξ ἀνθρώπων ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ θεοῦ ⁘

Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ ἰουδαίου ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς **3**
περιτομῆς ⁘ πολὺ κατὰ πάντα τρόπον πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι 2
ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ ⁘ τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες 3
μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει ⁘ μὴ 4

---

v.14 T*: ποιη, V: ποιωσιν. **v.16** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.17** T*: ιδε, V: ει δε. **v.17** T*: τω, V: ∅. **v.26** T*: ουχι, V: ουχ.

γένοιτο γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθὴς πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύ-
στης καθὼς γέγραπται ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις
5 σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε ⋄ εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν
θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν τί ἐροῦμεν μὴ ἄδικος ὁ θεὸς
6 ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργὴν κατὰ ἄνθρωπον λέγω ⋄ μὴ γένοιτο
7 ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον ⋄ εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ
θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐ-
8 τοῦ τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι ⋄ καὶ μὴ καθὼς
βλασφημούμεθα καὶ καθώς φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι
ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ ὧν τὸ κρίμα ἔνδι-
9 κόν ἐστιν ⋄ τί οὖν προεχόμεθα οὐ πάντως προῃτιασάμεθα
γὰρ ἰουδαίους τε καὶ ἕλληνας πάντας ὑφ᾽ ἁμαρτίαν εἶναι ⋄
10, 11 καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς ⋄ οὐκ ἔστιν
12 ὁ συνιῶν οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν ⋄ πάντες ἐξέκλιναν
ἅμα ἠχρεῖώθησαν οὐκ ἔστιν ὁ̊ποιῶν χρηστότητα οὐκ ἔστιν
13 ἕως ἑνός ⋄ τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν ταῖς γλώσ-
σαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν ⋄
14, 15 ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει ⋄ ὀξεῖς οἱ πόδες αὐ-
16 τῶν ἐκχέαι αἷμα ⋄ σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς
17, 18 αὐτῶν ⋄ καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν ⋄ οὐκ ἔστιν φόβος
19 θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ⋄ οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα
ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ ἵνα πᾶν στόμα φρα-
20 γῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ ⋄ διότι ἐξ
ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ
21 διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας ⋄ νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου
δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νό-
22 μου καὶ τῶν προφητῶν ⋄ δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως
ἰησοῦ χριστοῦ εἰς πάντας καὶ° ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύον-
23 τας οὐ γάρ ἐστιν διαστολή ⋄ πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑ-
24 στεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ⋄ δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ
αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⋄
25 ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ

3. v.4 T*: νικησης, V: νικησεις. **v.7** T*: γαρ, V: δε. **v.12** T*: ηχρειωθησαν, V: ηχρεωθησαν. **v.12** T*: ποιων, V: ο ποιων. **v.22** T*: και επι παντας, V: ∅.

αἵματι εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν
τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων ⸭ ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ 26
πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ εἰς τὸ
εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως ἰησοῦ ⸭
ποῦ οὖν ἡ καύχησις ἐξεκλείσθη διὰ ποίου νόμου τῶν ἔρ- 27
γων οὐχὶ ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως ⸭ λογιζόμεθα οὖν˚ πίστει 28
δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου ⸭ ἢ ἰουδαίων ὁ 29
θεὸς μόνον οὐχὶ δὲ˚ καὶ ἐθνῶν ναὶ καὶ ἐθνῶν ⸭ ἐπείπερ εἷς 30
ὁ θεὸς ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν
διὰ τῆς πίστεως ⸭ νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως 31
μὴ γένοιτο ἀλλὰ νόμον ἱστῶμεν ⸭
Τί οὖν ἐροῦμεν ἀβραὰμ˚ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι **4**
κατὰ σάρκα ⸭ εἰ γὰρ ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ἔχει καύ- 2
χημα ἀλλ᾽ οὐ πρὸς τὸν θεόν ⸭ τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει ἐπίστευ- 3
σεν δὲ ἀβραὰμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην ⸭
τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν ἀλλὰ 4
κατὰ τὸ ὀφείλημα ⸭ τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ πιστεύοντι δὲ ἐπὶ 5
τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δι-
καιοσύνην ⸭ καθάπερ καὶ δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ 6
ἀνθρώπου ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων ⸭
μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν 7
αἱ ἁμαρτίαι ⸭ μακάριος ἀνὴρ ᾧ˚ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁ- 8
μαρτίαν ⸭ ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ 9
ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ ἀβραὰμ
ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην ⸭ πῶς οὖν ἐλογίσθη ἐν περιτομῇ 10
ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ οὐκ ἐν περιτομῇ ἀλλ᾽ ἐν ἀκροβυστίᾳ ⸭
καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης 11
τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα
πάντων τῶν πιστευόντων δι᾽ ἀκροβυστίας εἰς τὸ λογισθῆναι
καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην ⸭ καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς 12

v.26 T*: ενδειξιν, V: την ενδειξιν. **v.28** T*: ουν πιστει δικαιουσθαι, V: γαρ δικαιουσθαι πιστει. **v.29** T*: δε, V: ∅. **v.30** T*: επειπερ, V: ειπερ. **v.31** T*: ιστωμεν, V: ιστανομεν. **4. v.1** T*: αβρααμ τον πατερα ημων ευρηκεναι, V: ευρηκεναι αβρααμ τον προπατορα ημων. **v.2** T*: τον, V: ∅. **v.4** TK: το, MV: ∅. **v.6** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.8** T*: ω, V: ου. **v.9** T*: οτι, V: ∅.

οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴ-
χνεσιν τῆς ἐν° τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν
13 ἀβραάμ ◈ οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ ἀβραὰμ ἢ τῷ
σπέρματι αὐτοῦ τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου
14 ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως ◈ εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κλη-
ρονόμοι κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία ◈
15 ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται οὗ γ̊ὰρ οὐκ ἔστιν νόμος
16 οὐδὲ παράβασις ◈ διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως ἵνα κατὰ χάριν εἰς
τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι οὐ τῷ ἐκ
τοῦ νόμου μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως ἀβραὰμ ὅς ἐστιν
17 πατὴρ πάντων ἡμῶν ◈ καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα πολ-
λῶν ἐθνῶν τέθεικά σε κατέναντι οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ τοῦ
ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς
18 ὄντα ◈ ὃς παρ᾽ ἐλπίδα ἐπ᾽ ἐλπίδι ἐπίστευσεν εἰς τὸ γενέσθαι
αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον οὕτως ἔσται
19 τὸ σπέρμα σου ◈ καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει οὐ̊ κατενόη-
σεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον ἑκατονταέτης που
20 ὑπάρχων καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας σάρρας ◈ εἰς δὲ τὴν
ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ ἀλλ᾽ ἐνεδυνα-
21 μώθη τῇ πίστει δοὺς δόξαν τῷ θεῷ ◈ καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι
22 ὃ ἐπήγγελται δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι ◈ διὸ καὶ ἐλογίσθη
23 αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην ◈ οὐκ ἐγράφη δὲ δι᾽ αὐτὸν μόνον ὅτι
24 ἐλογίσθη αὐτῷ ◈ ἀλλὰ καὶ δι᾽ ἡμᾶς οἷς μέλλει λογίζεσθαι
τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν
25 ἐκ νεκρῶν ◈ ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ
ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν ◈

5 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχο̊μεν πρὸς τὸν
2 θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ◈ δι᾽ οὗ καὶ τὴν
προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ
ἑστήκαμεν καὶ καυχώμεθα ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ◈
3 οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν εἰδό-

---

v.12 TK: εν τη ακροβυστια πιστεως, M: πιστεως της εν τη ακροβυστια, V: εν ακροβυστια πιστεως. **v.13** T*: του, V: ∅. **v.15** T*: γαρ, V: δε. **v.19** T*: ου, V: ∅. **5. v.1** E: εχομεν, ℵA: εχωμεν.

τες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται ⁘ ἡ δὲ ὑπομονὴ 4
δοκιμὴν ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα ⁘ ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει 5
ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν
διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν ⁘ ἔτι γὰρ χριστὸς 6
ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κ̊ατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν ⁘
μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀ- 7
γαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν ⁘ συνίστησιν δὲ τὴν 8
ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων
ἡμῶν χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν ⁘ πολλῷ οὖν μᾶλλον 9
δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι᾽ αὐ-
τοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς ⁘ εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ 10
θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πολλῷ μᾶλλον κα-
ταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ⁘ οὐ μόνον δὲ 11
ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰ-
ησοῦ χριστοῦ δι᾽ οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν ⁘ διὰ 12
τοῦτο ὥσπερ δι᾽ ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον
εἰσῆλθεν καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος καὶ οὕτως εἰς
πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν ἐφ᾽ ᾧ πάντες ἥμαρ-
τον ⁘ ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ ἁμαρτία δὲ 13
οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου ⁘ ἀλλ̊᾽ ἐβασίλευσεν ὁ θά- 14
νατος ἀπὸ ἀδὰμ μέχρι μωϋ̊σέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτή-
σαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως ἀδὰμ ὅς ἐστιν
τύπος τοῦ μέλλοντος ⁘ ἀλλ᾽ οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα οὕτως 15
καὶ τὸ χάρισμα εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ
ἀπέθανον πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ
ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τοὺς
πολλοὺς ἐπερίσσευσεν ⁘ καὶ οὐχ ὡς δι᾽ ἑνὸς ἁμαρτήσαν- 16
τος τὸ δώρημα τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα
τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα ⁘
εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν 17
διὰ τοῦ ἑνὸς πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος
καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βα-

v.6 T*: κατα, V: ετι κατα. **v.14** T*: αλλ, V: αλλα. **v.14** TK: μωσεως, MV: μωυσεως.

18 σιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς ἰησοῦ χριστοῦ ⁘ ἄρα οὖν ὡς δι᾽
ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα
οὕτως καὶ δι᾽ ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς
19 δικαίωσιν ζωῆς ⁘ ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς
ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοὶ οὕτως καὶ
διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολ-
20 λοί ⁘ νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα
οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις ⁘
21 ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ οὕτως καὶ
ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ
ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ⁘

6 Τί οὖν ἐροῦμεν ἐπιμενὸῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἵνα ἡ χάρις
2 πλεονάσῃ ⁘ μὴ γένοιτο οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ πῶς
3 ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ ⁘ ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς
4 χριστὸν ἰησοῦν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν ⁘ συν-
ετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον
ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πα-
5 τρὸς οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν ⁘ εἰ
γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ
6 ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα ⁘ τοῦτο γινώσκοντες ὅτι
ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ
τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁ-
7 μαρτίᾳ ⁘ ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ⁘
8 εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν χριστῷ πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσο-
9 μεν αὐτῷ ⁘ εἰδότες ὅτι χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκ˚ ἔτι
10 ἀποθνήσκει θάνατος αὐτοῦ οὐκ˚ ἔτι κυριεύει ⁘ ὃ γὰρ ἀ-
πέθανεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ ὃ δὲ ζῇ ζῇ τῷ θεῷ ⁘
11 οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς˚ μὲν εἶναι τῇ ἁ-
μαρτίᾳ ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ˚ κυρίῳ ἡμῶν ⁘
12 μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι
13 εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ˚ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ ⁘ μηδὲ

---

6. v.1 T*: επιμενουμεν, V: επιμενωμεν. **v.9** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.11** T*: νεκρους μεν ειναι, V: [ειναι] νεκρους μεν. **v.11** T*: τω κυριω ημων, V: ∅. **v.12** T*: αυτη εν, V: ∅.

παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ ἀλ-
λὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ
τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ ⸭ ἁμαρτία γὰρ ὑ- 14
μῶν οὐ κυριεύσει οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον ἀλλ᾽ ὑπὸ χάριν ⸭
τί οὖν ἁμαρτήσομεν ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον ἀλλ᾽ ὑπὸ 15
χάριν μὴ γένοιτο ⸭ οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς 16
δούλους εἰς ὑπακοὴν δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε ἤτοι ἁμαρ-
τίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην ⸭ χάρις δὲ τῷ 17
θεῷ ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρ-
δίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς ⸭ ἐλευθερωθέντες 18
δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ ⸭ ἀνθρώ- 19
πινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν ὥσπερ γὰρ
παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ
ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη
ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν ⸭ ὅτε γὰρ δοῦ- 20
λοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ ⸭ τίνα 21
οὖν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ᾽ οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε τὸ γὰρ
τέλος ἐκείνων θάνατος ⸭ νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς 22
ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν
εἰς ἁγιασμὸν τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον ⸭ τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς 23
ἁμαρτίας θάνατος τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν
χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ⸭

Ἢ ἀγνοεῖτε ἀδελφοὶ γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ ὅτι ὁ **7**
νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ᾽ ὅσον χρόνον ζῇ ⸭ ἡ γὰρ 2
ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ ἐὰν δὲ ἀπο-
θάνῃ ὁ ἀνὴρ κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός ⸭ ἄρα 3
οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει ἐὰν γένηται
ἀνδρὶ ἑτέρῳ ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ
τοῦ νόμου τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ
ἑτέρῳ ⸭ ὥστε ἀδελφοί μου καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ 4
διὰ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ
τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ ⸭ ὅτε 5

v.13 T*: ως, V: ωσει. **v.14** T*: αλλ, V: αλλα. **v.15** T*: αμαρτησομεν, V: αμαρτησωμεν. **v.15** T*: αλλ, V: αλλα.

γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκὶ τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ
τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρπο-
6 φορῆσαι τῷ θανάτῳ ✧ νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νό-
μου ἀποθανόντε̊ς ἐν ᾧ κατειχόμεθα ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς
7 ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος ✧ τί
οὖν ἐροῦμεν ὁ νόμος ἁμαρτία μὴ γένοιτο ἀλλὰ τὴν ἁμαρ-
τίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου̊ τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ
8 ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν οὐκ ἐπιθυμήσεις ✧ ἀφορμὴν
δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν
ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά ✧
9 ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτὲ ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς
10 ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν ἐγὼ δὲ ἀπέθανον ✧ καὶ εὑρέθη μοι ἡ
11 ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν αὕτη εἰς θάνατον ✧ ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορ-
μὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με καὶ δι᾽ αὐτῆς
12 ἀπέκτεινεν ✧ ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία
13 καὶ δικαία καὶ ἀγαθή ✧ τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γ̊έγονεν θάνα-
τος μὴ γένοιτο ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία ἵνα φανῇ ἁμαρτία διὰ τοῦ
ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον ἵνα γένηται καθ᾽ ὑ-
14 περβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς ✧ οἴδαμεν
γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν ἐγὼ δὲ σαρκικ̊ός εἰμι
15 πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν ✧ ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ
γινώσκω οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο πράσσω ἀλλ᾽ ὃ μισῶ τοῦτο
16 ποιῶ ✧ εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ σύμ̊φημι τῷ νόμῳ ὅτι
17 καλός ✧ νυνὶ δὲ οὐκ˚ ἔτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλ̊᾽ ἡ
18 οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία ✧ οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ
τουτ̊έστιν ἐν τῇ σαρκί μου ἀγαθὸν τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί
19 μοι τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ˚ εὑρίσκω ✧ οὐ γὰρ
ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθὸν ἀλλ̊᾽ ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω ✧
20 εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ οὐκ˚ ἔτι ἐγὼ κατεργάζο-
21 μαι αὐτὸ ἀλλ̊᾽ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία ✧ εὑρίσκω ἄρα

7. v.6 TMV: αποθανοντες, K: αποθανοντος. **v.7** TKV: νομου, M: νομον. **v.13** T*: γεγονεν, V: εγενετο. **v.14** T*: σαρκικος, V: σαρκινος. **v.16** E: συμφημι, ℵ: συνφημι. **v.17** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.17** T*: αλλ, V: αλλα. **v.18** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.18** T*: ουχ ευρισκω, V: ου, F: ου γινωσκω. **v.19** T*: αλλ, V: αλλα. **v.20** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.20** T*: αλλ, V: αλλα.

τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν ὅτι ἐμοὶ τὸ κα-
κὸν παράκειται ✧ συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ 22
τὸν ἔσω ἄνθρωπον ✧ βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν 23
μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμα-
λωτίζοντά με ˚τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν
μου ✧ ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώ- 24
ματος τοῦ θανάτου τούτου ✧ εὐ˚χαριστῶ τῷ θεῷ διὰ ἰησοῦ 25
χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοΐ
δουλεύω νόμῳ θεοῦ τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας ✧
Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ μὴ˚ κα- **8**
τὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα ✧ ὁ γὰρ νόμος 2
τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν ˚με
ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου ✧ τὸ γὰρ ἀ- 3
δύνατον τοῦ νόμου ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς ὁ θεὸς
τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας
καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί ✧
ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κα- 4
τὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα ✧ οἱ γὰρ κατὰ 5
σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα
τὰ τοῦ πνεύματος ✧ τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος τὸ 6
δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη ✧ διότι τὸ φρό- 7
νημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεὸν τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ
ὑποτάσσεται οὐδὲ γὰρ δύναται ✧ οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ 8
ἀρέσαι οὐ δύνανται ✧ ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ ἀλλ˚᾽ ἐν 9
πνεύματι εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν εἰ δέ τις πνεῦμα
χριστοῦ οὐκ ἔχει οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ✧ εἰ δὲ χριστὸς ἐν 10
ὑμῖν τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι˚᾽ ἁμαρτίαν τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ
διὰ δικαιοσύνην ✧ εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος ˚ἰησοῦν 11
ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν ὁ ἐγείρας ˚τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν
ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τὸ˚ ἐνοικοῦν
αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν ✧ ἄρα οὖν ἀδελφοὶ ὀφειλέται ἐσμὲν 12

v.23 TK: τω, MV: εν τω. **v.25** T*: ευχαριστω, V: χαρις δε. **8. v.1** T*: μη . . . πνευμα, V: ∅. **v.2** T*: με, V: σε. **v.9** T*: αλλ, V: αλλα. **v.10** TK: δι, MV: δια. **v.11** T*: ιησουν, V: τον ιησουν. **v.11** T*: τον, V: ∅. **v.11** TM: το ενοικουν αυτου πνευμα, KV: του ενοικουντος αυτου πνευματος.

13 οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν ⬦ εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε
μέλλετε ἀποθνήσκειν εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώμα-
14 τος θανατοῦτε ζήσεσθε ⬦ ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται
15 οὗτοί εἰσιν˚ υἱοὶ θεοῦ ⬦ οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας
πάλιν εἰς φόβον ἀλλ̊᾽ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας ἐν ᾧ κράζο-
16 μεν ἀββᾶ ὁ πατήρ ⬦ αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμ̊μαρτυρεῖ τῷ πνεύ-
17 ματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ ⬦ εἰ δὲ τέκνα καὶ κληρονό-
μοι κληρονόμοι μὲν θεοῦ συγ̊κληρονόμοι δὲ χριστοῦ εἴπερ
18 συμ̊πάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν ⬦ λογίζομαι γὰρ ὅτι
οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλου-
19 σαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς ⬦ ἡ γὰρ ἀποκαραδο-
κία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκ-
20 δέχεται ⬦ τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκοῦσα
21 ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα ἐπ̊᾽ ἐλπίδι ⬦ ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτί-
σις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν
22 ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ ⬦ οἴδαμεν γὰρ
ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν ⬦
23 οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος
ἔχοντες καὶ˚ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν
24 ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν ⬦ τῇ
γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπὶς
25 ὃ γὰρ βλέπει τις τί˚ καὶ ἐλπίζει ⬦ εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλ-
26 πίζομεν δι᾽ ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα ⬦ ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ
πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς˚ ἀσθενείαις ἡμῶν τὸ γὰρ τί
προσευξώμ̊εθα καθὸ δεῖ οὐκ οἴδαμεν ἀλλ̊᾽ αὐτὸ τὸ πνεῦμα
27 ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ˚ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις ⬦ ὁ δὲ
ἐρ̊ευνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος
28 ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων ⬦ οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς
ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθὸν τοῖς κατὰ

v.14 T*: εισιν υιοι θεου, V: υιοι θεου εισιν. **v.15** T*: αλλ, V: αλλα. **v.16** E: συμμαρτυρει, ℵ: συνμαρτυρει. **v.17** E: συγκληρονομοι, ℵ: συνκληρονομοι. **v.17** E: συμπασχομεν, ℵ: συνπασχομεν. **v.20** T*: επ, V: εφ. **v.23** T*: και ημεις, V: ημεις και. **v.24** T*: τι και, V: ∅. **v.26** T*: ταις ασθενειαις, V: τη ασθενεια. **v.26** TKV: προσευξωμεθα, M: προσευξομεθα. **v.26** T*: αλλ, V: αλλα. **v.26** T*: υπερ ημων, V: ∅. **v.27** T*: ερευνων, V: εραυνων.

πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν ✧ ὅτι οὓς προέγνω καὶ προώρισεν 29
συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ εἶναι αὐ-
τὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς ✧ οὓς δὲ προώρισεν 30
τούτους καὶ ἐκάλεσεν καὶ οὓς ἐκάλεσεν τούτους καὶ ἐδι-
καίωσεν οὓς δὲ ἐδικαίωσεν τούτους καὶ ἐδόξασεν ✧ τί οὖν 31
ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν τίς καθ᾽ ἡμῶν ✧
ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο ἀλλ᾽˚ ὑπὲρ ἡμῶν πάντων 32
παρέδωκεν αὐτὸν πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν
χαρίσεται ✧ τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ θεὸς ὁ δι- 33
καιῶν ✧ τίς ὁ κατακρίνων χριστὸς˚ ὁ ἀποθανὼν μᾶλλον δὲ 34
κα˚ὶ ἐγερθεὶς ὅς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ ὅς καὶ ἐντυγ-
χάνει ὑπὲρ ἡμῶν ✧ τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ 35
χριστοῦ θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνό-
της ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα ✧ καθὼς γέγραπται ὅτι ἕνεκ˚ά 36
σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλογίσθημεν ὡς πρό-
βατα σφαγῆς ✧ ἀλλ᾽ ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ 37
ἀγαπήσαντος ἡμᾶς ✧ πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε 38
ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις˚ οὔτε ἐνεστῶτα
οὔτε μέλλοντα ✧ οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑ- 39
τέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ
τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ✧

Ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ οὐ ψεύδομαι συμμαρτυρού- **9**
σης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ ✧ ὅτι λύπη 2
μοί ἐστιν μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου ✧
ηὐχόμην˚ γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ χριστοῦ 3
ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα ✧
οἵτινές εἰσιν ἰσραηλῖται ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ δι- 4
αθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι ✧
ὧν οἱ πατέρες καὶ ἐξ ὧν ὁ χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα ὁ ὢν ἐπὶ 5
πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν ✧ οὐχ οἷ˚ον δὲ 6

---

v.32 T*: αλλ, V: αλλα. **v.34** T*: χριστος, V: χριστος [ιησους]. **v.34** T*: και, V: ∅. **v.36** TK: ενεκα, MV: ενεκεν. **v.38** T*: δυναμεις ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα, V: ενεστωτα ουτε μελλοντα ουτε δυναμεις. **9. v.3** TK: ηυχομην γαρ αυτος εγω αναθεμα ειναι, M: ευχομην γαρ αυτος εγω αναθεμα ειναι, V: ηυχομην γαρ αναθεμα ειναι αυτος εγω.

ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ ἰσ-
7 ραὴλ οὗτοι ἰσραήλ ✧ οὐδ᾽ ὅτι εἰσὶν σπέρμα ἀβραὰμ πάντες
8 τέκνα ἀλλ᾽ ἐν ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα ✧ τουτ̊έστιν οὐ
τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τέκνα
9 τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα ✧ ἐπαγγελίας γὰρ ὁ
λόγος οὗτος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται τῇ
10 σάρρᾳ υἱός ✧ οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην
11 ἔχουσα ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ✧ μήπω γὰρ γεννηθέντων
μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακ̊ὸν ἵνα ἡ κατ᾽ ἐκλογὴν τοῦ°
θεοῦ πρόθεσις μένῃ οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ καλοῦντος ✧
12, 13 ἐῤῥ̊ήθη αὐτῇ ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι ✧ καθὼς
14 γέγραπται τὸν ἰακὼβ ἠγάπησα τὸν δὲ ἠσαῦ ἐμίσησα ✧ τί
15 οὖν ἐροῦμεν μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ μὴ γένοιτο ✧ τῷ γὰρ°
μωσῇ λέγει ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ καὶ οἰκτειρήσω° ὃν ἂν οἰ-
16 κτείρω ✧ ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος ἀλλὰ
17 τοῦ ἐλε̊οῦντος θεοῦ ✧ λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ φαραὼ ὅτι εἰς
αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν
18 μου καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ ✧ ἄρα
19 οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ ὃν δὲ θέλει σκληρύνει ✧ ἐρεῖς οὖν° μοι τί
20 ἔτι μέμφεται τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν ✧ με-
νοῦνγε° ὦ ἄνθρωπε σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ μὴ
21 ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι τί με ἐποίησας οὕτως ✧ ἢ οὐκ
ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυρά-
22 ματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν ✧ εἰ
δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυ-
νατὸν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς
23 κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν ✧ καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον
τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους ἃ προητοίμασεν εἰς δό-
24 ξαν ✧ οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ ἰουδαίων ἀλλὰ
25 καὶ ἐξ ἐθνῶν ✧ ὡς καὶ ἐν τῷ ὡσηὲ λέγει καλέσω τὸν οὐ λαόν

---

v.8 T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.11** T*: κακον, V: φαυλον. **v.11** TK: του θεου προθεσις, MV: προθεσις του θεου. **v.12** T*: ερρηθη, V: ερρεθη. **v.15** TK: γαρ μωση, M: γαρ μωυση, V: μωυσει γαρ. **v.15** T*: οικτειρησω ον αν οικτειρω, V: οικτιρησω ον αν οικτιρω. **v.16** T*: ελεουντος, V: ελεωντος. **v.19** T*: ουν μοι τι, V: μοι ουν τι [ουν]. **v.20** T*: μενουνγε ω ανθρωπε, V: ω ανθρωπε μενουνγε.

μου λαόν μου καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην ⸭ καὶ 26
ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐῤῥήθη αὐτοῖς οὐ λαός μου ὑμεῖς ἐ-
κεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος ⸭ ἠσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ 27
τοῦ ἰσραὴλ ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος
τῆς θαλάσσης τὸ °κατάλειμμα σωθήσεται ⸭ λόγον γὰρ συν- 28
τελῶν καὶ συντέμνων ἐν° δικαιοσύνῃ ὅτι λόγον συντετμη-
μένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς ⸭ καὶ καθὼς προείρηκεν 29
ἠσαΐας εἰ μὴ κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα ὡς
σόδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν ⸭
τί οὖν ἐροῦμεν ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κα- 30
τέλαβεν δικαιοσύνην δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως ⸭ ἰσ- 31
ραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιο°σύνης
οὐκ ἔφθασεν ⸭ δια°τὶ ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως ἀλλ᾽ ὡς ἐξ ἔργων 32
νόμου° προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος ⸭ κα- 33
θὼς γέγραπται ἰδοὺ τίθημι ἐν σιὼν λίθον προσκόμματος
καὶ πέτραν σκανδάλου καὶ °πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ
καταισχυνθήσεται ⸭

Ἀδελφοὶ ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέη- **10**
σις ἡ° πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ τοῦ° ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν ⸭
μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν ἀλλ᾽ οὐ κατ᾽ 2
ἐπίγνωσιν ⸭ ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην καὶ 3
τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ
θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν ⸭ τέλος γὰρ νόμου χριστὸς εἰς δι- 4
καιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι ⸭ μω°σῆς γὰρ γράφει τὴν 5
δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρω-
πος ζήσεται ἐν αὐτοῖς ⸭ ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως 6
λέγει μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν τοῦτ᾽ ἔστιν χριστὸν καταγαγεῖν ⸭ ἢ τίς καταβήσεται 7
εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦτ᾽ ἔστιν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν ⸭
ἀλλὰ τί λέγει ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου 8

---

v.26 T*: ερρηθη, V: ερρεθη. **v.27** T*: καταλειμμα, V: υπολειμμα. **v.28** T*: εν δικαιοσυνη οτι λογον συντετμημενον, V: ∅. **v.31** T*: δικαιοσυνης, V: ∅. **v.32** TK: διατι, MV: δια τι. **v.32** T*: νομου προσεκοψαν γαρ, V: προσεκοψαν. **v.33** T*: πας, V: ∅. **10. v.1** T*: η, V: ∅. **v.1** T*: του ισραηλ εστιν, V: αυτων. **v.5** TK: μωσης, MV: μωυσης.

καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦτ᾽ ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ
9 κηρύσσομεν ✧ ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου κύ-
ριον ἰησοῦν καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς
10 αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν σωθήσῃ ✧ καρδίᾳ γὰρ πιστεύε-
ται εἰς δικαιοσύνην στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν ✧
11 λέγει γὰρ ἡ γραφὴ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ καταισχυν-
12 θήσεται ✧ οὐ γάρ ἐστιν διαστολὴ ἰουδαίου τε καὶ ἕλληνος ὁ
γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικα-
13 λουμένους αὐτόν ✧ πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα
14 κυρίου σωθήσεται ✧ πῶς οὖν ἐπικαλέσο̊νται εἰς ὃν οὐκ ἐ-
πίστευσαν πῶς δὲ πιστεύσο̊υσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν πῶς δὲ
15 ἀκούσο̊υσιν χωρὶς κηρύσσοντος ✧ πῶς δὲ κηρύξο̊υσιν ἐὰν
μὴ ἀποσταλῶσιν καθὼς γέγραπται ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν
εὐαγγελιζομένων εἰρήνην° τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά ✧
16 ἀλλ᾽ οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ ἠσαΐας γὰρ λέ-
17 γει κύριε τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν ✧ ἄρα ἡ πίστις ἐξ
18 ἀκοῆς ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος θεο̊ῦ ✧ ἀλλὰ λέγω μὴ οὐκ
ἤκουσαν μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος
αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν ✧
19 ἀλλὰ λέγω μὴ οὐκ° ἔγνω ἰσραὴλ πρῶτος μωο̊ῆς λέγει ἐγὼ
παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ᾽ οὐκ ἔθνει ἐπ̊ὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροր-
20 γιῶ ὑμᾶς ✧ ἠσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει εὑρέθην τ̊οῖς ἐμὲ
μὴ ζητοῦσιν ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν ✧
21 πρὸς δὲ τὸν ἰσραὴλ λέγει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς
χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα ✧
11 Λέγω οὖν μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν° λαὸν αὐτοῦ μὴ γέ-
νοιτο καὶ γὰρ ἐγὼ ἰσραηλίτης εἰμὶ ἐκ σπέρματος ἀβραὰμ
2 φυλῆς βενϊαμίν ✧ οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν
προέγνω ἢ οὐκ οἴδατε ἐν ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφὴ ὡς ἐντυγχά-
3 νει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ ἰσραὴλ λέγ̊ων ✧ κύριε τοὺς προφήτας

---

v.14 T*: επικαλεσονται, V: επικαλεσωνται. **v.14** T*: πιστευσουσιν, V: πιστευσωσιν. **v.14** T*: ακουσουσιν, V: ακουσωσιν. **v.15** T*: κηρυξουσιν, V: κηρυξωσιν. **v.15** T*: ειρηνην των ευαγγελιζομενων τα, V: [τα]. **v.17** T*: θεου, V: χριστου. **v.19** T*: ουκ εγνω ισραηλ, V: ισραηλ ουκ εγνω. **v.19** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.19** T*: επι, V: επ. **v.20** T*: τοις, V: [εν] τοις. **11. v.1** E: τον λαον, F: την κληρονομιαν. **v.2** T*: λεγων, V: ∅.

σου ἀπέκτειναν κἀὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν κἀγὼ
ὑπελείφθην μόνος καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν μου ⋄ ἀλλὰ τί 4
λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμὸς κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλί-
ους ἄνδρας οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ βάαλ ⋄ οὕτως οὖν 5
καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ᾽ ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν ⋄
εἰ δὲ χάριτι οὐκ˚ ἔτι ἐξ ἔργων ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ˚ ἔτι γίνε- 6
ται χάρις εἰ˚ δὲ ἐξ ἔργων οὐκ ἔτι ἐστὶν χάρις ἐπεὶ τὸ ἔργον
οὐκ ἔτι ἐστὶν ἔργον ⋄ τί οὖν ὃ ἐπιζητεῖ ἰσραὴλ τούτοὐ οὐκ 7
ἐπέτυχεν ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν ⋄
καθὼς γέγραπται ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύ- 8
ξεως ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν
ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ⋄ καὶ δαβὶδ λέγει γενηθήτω ἡ τρά- 9
πεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον
καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς ⋄ σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ 10
αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγ-
καμψον ⋄ λέγω οὖν μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν μὴ γένοιτο 11
ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ
παραζηλῶσαι αὐτούς ⋄ εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος 12
κόσμου καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν πόσῳ μᾶλλον
τὸ πλήρωμα αὐτῶν ⋄ ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν ἐφ᾽ ὅσον 13
μὲν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος τὴν διακονίαν μου δοξάζω ⋄
εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐ- 14
τῶν ⋄ εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου τίς ἡ 15
πρόσληψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν ⋄ εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία καὶ 16
τὸ φύραμα καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία καὶ οἱ κλάδοι ⋄ εἰ δέ τινες 17
τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρί-
σθης ἐν αὐτοῖς καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης κἀὶ τῆς πιότη-
τος τῆς ἐλαίας ἐγένου ⋄ μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων εἰ δὲ 18
κατακαυχᾶσαι οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις ἀλλ᾽ ἡ ῥίζα σέ ⋄
ἐρεῖς οὖν ἐξεκλάσθησαν ὁἱ κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ ⋄ 19

v.3 T*: και, V: ∅. **v.6** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.6** T: ει δε εξ εργων ουκ ετι εστιν χαρις επει το εργον ουκ ετι εστιν εργον, KM: ει δε εξ εργων ουκετι εστιν χαρις επει το εργον ουκετι εστιν εργον, V: ∅. **v.7** TK: τουτου, MV: τουτο. **v.9** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.10** T: διαπαντος, KMV: δια παντος. **v.13** T*: γαρ, V: δε. **v.13** T*: μεν, V: μεν ουν. **v.15** T*: προσληψις, V: προσλημψις. **v.17** T*: και, V: ∅. **v.18** T*: αλλ, V: αλλα.

20 καλῶς τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας
21 μὴ ὑψηλοφρόνει ἀλλὰ φοβοῦ ⁘ εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύ-
22 σιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο μήπως οὐδέ σου φείσηται ⁘ ἴδε
οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας
ἀποτομίαν° ἐπὶ δέ σε χρηστότητα ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστό-
23 τητι ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ ⁘ καὶ° ἐκεῖνοι δὲ ἐὰν μὴ ἐπι-
μείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ ἐγκεντρισθήσονται δυνατὸς γάρ ἐστιν
24 ὁ θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς ⁘ εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ
φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης
εἰς καλλιέλαιον πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐγκεν-
25 τρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ ⁘ οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν
ἀδελφοὶ τὸ μυστήριον τοῦτο ἵνα μὴ ἦτε παρ᾽ ἑαυτοῖς φρό-
νιμοι ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις
26 οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ ⁘ καὶ οὕτως πᾶς ἰσραὴλ
σωθήσεται καθὼς γέγραπται ἥξει ἐκ σιὼν ὁ ῥυόμενος καὶ
27 ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ ἰακώβ ⁘ καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ᾽
28 ἐμοῦ διαθήκη ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ⁘ κατὰ
μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι᾽ ὑμᾶς κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν
29 ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας ⁘ ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρί-
30 σματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ θεοῦ ⁘ ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε
ἠπειθήσατε τῷ θεῷ νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ ⁘
31 οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ
32 αὐτοὶ ἐλεηθῶσιν ⁘ συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς
33 ἀπείθειαν ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ ⁘ ὦ βάθος πλούτου καὶ
σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐ-
34 τοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ⁘ τίς γὰρ ἔγνω νοῦν
35 κυρίου ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο ⁘ ἢ τίς προέδωκεν
36 αὐτῷ καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ ⁘ ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι᾽ αὐ-
τοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας

v.19 TK: οι, MV: ∅. **v.20** T*: υψηλοφρονει, V: υψηλα φρονει. **v.21** TK: μηπως, M: μη πως, V: [μη πως]. **v.21** TK: φεισηται, MV: φεισεται. **v.22** T*: αποτομιαν επι δε σε χρηστοτητα εαν επιμεινης, V: αποτομια επι δε σε χρηστοτης θεου εαν επιμενης. **v.23** T*: και εκεινοι, V: κακεινοι. **v.23** T*: επιμεινωσιν, V: επιμενωσιν. **v.25** T*: αχρις, V: αχρι. **v.26** T*: και, V: ∅. **v.30** T*: και, V: ∅. **v.31** T*: ελεηθωσιν, V: [νυν] ελεηθωσιν. **v.33** T*: ανεξερευνητα, V: ανεξεραυνητα.

ἀμήν ◈
Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοὶ διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θε- **12**
οῦ παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν εὐ-
άρεστον τῷ θεῷ τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν ◈ καὶ μὴ συ- 2
σχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀ-
νακαινώσει τοῦ νοὸς ὑ̊μῶν εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον ◈
λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν 3
ὑμῖν μὴ ὑπερφρονεῖν παρʼ ὃ δεῖ φρονεῖν ἀλλὰ φρονεῖν εἰς
τὸ σωφρονεῖν ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως ◈
καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη˚ πολλὰ ἔχομεν τὰ δὲ μέλη 4
πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν ◈ οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά 5
ἐσμεν ἐν χριστῷ ὁ˚ δὲ καθεῖς ἀλλήλων μέλη ◈ ἔχοντες δὲ 6
χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα εἴτε
προφητείαν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως ◈ εἴτε διακο- 7
νίαν ἐν τῇ διακονίᾳ εἴτε ὁ διδάσκων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ◈ εἴτε 8
ὁ παρακαλῶν ἐν τῇ παρακλήσει ὁ μεταδιδοὺς ἐν ἁπλότητι
ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ ὁ ἐλεῶν ἐν ἱλαρότητι ◈ ἡ ἀγάπη 9
ἀνυπόκριτος ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν κολλώμενοι τῷ ἀ-
γαθῷ ◈ τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι τῇ τιμῇ 10
ἀλλήλους προηγούμενοι ◈ τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροὶ τῷ πνεύ- 11
ματι ζέοντες τῷ κå̊ιρῷ δουλεύοντες ◈ τῇ ἐλπίδι χαίροντες τῇ 12
θλίψει ὑπομένοντες τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες ◈ ταῖς 13
χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες τὴν φιλοξενίαν διώκοντες ◈
εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶ- 14
σθε ◈ χαίρειν μετὰ χαιρόντων κå̊ὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων ◈ 15
τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦν- 16
τες ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι μὴ γίνεσθε φρόνι-
μοι παρʼ ἑαυτοῖς ◈ μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες 17
προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων ◈ εἰ δυνα- 18
τὸν τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες ◈ μὴ 19
ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες ἀγαπητοὶ ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ

12. v.2 T*: υμων, V: ∅. **v.4** T*: μελη πολλα, V: πολλα μελη. **v.5** T*: ο, V: το. **v.5** T: καθεις, KMV: καθ εις. **v.11** T: καιρω, KMV: κυριω. **v.15** T*: και, V: ∅.

γέγραπται γὰρ ἐμοὶ ἐκδίκησις ἐγὼ ἀνταποδώσω λέγει κύ-
20 ριος ⸭ ἐὰν˚ οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου ψώμιζε αὐτὸν ἐὰν διψᾷ
πότιζε αὐτὸν τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις
21 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ⸭ μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ ἀλλὰ
νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν ⸭

13 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω οὐ
γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι˚
2 ὑπὸ τοῦ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν ⸭ ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ
ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν οἱ δὲ ἀνθεστηκό-
3 τες ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται ⸭ οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν
φόβος τῶν˚ ἀγαθῶν ἔργων ἀλλὰ τῶν κακῶν θέλεις δὲ μὴ
φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν τὸ ἀγαθὸν ποίει καὶ ἕξεις ἔπαινον
4 ἐξ αὐτῆς ⸭ θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν σοὶ εἰς τὸ ἀγαθὸν ἐὰν
δὲ τὸ κακὸν ποιῇς φοβοῦ οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ
θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν
5 πράσσοντι ⸭ διὸ ἀνάγκη˚ ὑποτάσσεσθαι οὐ μόνον διὰ τὴν
6 ὀργὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν ⸭ διὰ τοῦτο γὰρ καὶ
φόρους τελεῖτε λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο
7 προσκαρτεροῦντες ⸭ ἀπόδοτε οὖν πᾶσιν τὰς ὀφειλὰς τῷ τὸν
φόρον τὸν φόρον τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος τῷ τὸν φόβον τὸν φό-
8 βον τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμήν ⸭ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ
ἀγαπᾷν˚ ἀλλήλους ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλή-
9 ρωκεν ⸭ τὸ γὰρ οὐ μοιχεύσεις οὐ φονεύσεις οὐ κλέψεις οὐ˚
ψευδομαρτυρήσεις οὐκ ἐπιθυμήσεις καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντο-
λὴ ἐν τούτῳ˚ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται ἐν τῷ ἀγαπήσεις
10 τὸν πλησίον σου ὡς ἑἀυτόν ⸭ ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν
11 οὐκ ἐργάζεται πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη ⸭ καὶ τοῦτο
εἰδότες τὸν καιρὸν ὅτι ὥρα ἡμᾶς˚ ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι
νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν ⸭

---

v.20 T*: εαν ουν, V: αλλα εαν. **13. v.1** TK: απο, MV: υπο. **v.1** T*: εξουσιαι υπο του, V: υπο. **v.2** T*: λημψονται, V: λημψονται. **v.3** T*: των αγαθων εργων αλλα των κακων, V: τω αγαθω εργω αλλα τω κακω. **v.5** E: αναγκη υποτασσεσθαι, F: και υποτασσεσθε. **v.7** T*: ουν, V: ∅. **v.8** T*: αγαπαν αλληλους, V: αλληλους αγαπαν. **v.9** TK: ου ψευδομαρτυρησεις, MV: ∅. **v.9** T*: τουτω τω λογω, V: τω λογω τουτω. **v.9** TK: εαυτον, MV: σεαυτον. **v.11** T*: ημας ηδη, V: ηδη υμας.

ἡ νὺξ προέκοψεν ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν ἀπο̊θώμεθα οὖν τὰ 12
ἔργα τοῦ σκότους καὶ˚ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός ⬦
ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν μὴ κώμοις καὶ 13
μέθαις μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ ⬦ ἀλλ̊᾽ 14
ἐνδύσασθε τὸν κύριον ἰησοῦν χριστὸν καὶ τῆς σαρκὸς πρό-
νοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας ⬦

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε μὴ εἰς **14**
διακρίσεις διαλογισμῶν ⬦ ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα ὁ 2
δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει ⬦ ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ 3
ἐξουθενείτω καὶ˚ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω ὁ
θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο ⬦ σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλό- 4
τριον οἰκέτην τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει σταθήσεται δὲ
δυνατὸς˚ γάρ ἐστιν ὁ θεὸς στῆσαι αὐτόν ⬦ ὃς μὲν̊ κρίνει ἡ- 5
μέραν παρ᾽ ἡμέραν ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν ἕκαστος ἐν
τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω ⬦ ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ 6
φρονεῖ καὶ ὁ˚ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ οὐ φρονεῖ ὁ ἐ-
σθίων κυρίῳ ἐσθίει εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ καὶ ὁ μὴ ἐσθίων
κυρίῳ οὐκ ἐσθίει καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ ⬦ οὐδεὶς γὰρ ἡ- 7
μῶν ἑαυτῷ ζῇ καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει ⬦ ἐάν τε γὰρ 8
ζῶμεν τῷ κυρίῳ ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν τῷ κυρίῳ ἀ-
ποθνήσκομεν ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν τοῦ
κυρίου ἐσμέν ⬦ εἰς τοῦτο γὰρ χριστὸς καὶ˚ ἀπέθανεν καὶ 9
ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ ⬦
σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν 10
ἀδελφόν σου πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ
χριο̊τοῦ ⬦ γέγραπται γὰρ ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος ὅτι ἐμοὶ κάμ- 11
ψει πᾶν γόνυ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ ⬦
ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ ⬦ 12
μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον 13

---

v.12 E: αποθωμεθα, F: αποβαλωμεθα. **v.12** T*: και ενδυσωμεθα, V: ενδυσωμεθα [δε]. **v.14** T*: αλλ, V: αλλα. **14. v.3** T*: και ο, V: ο δε. **v.4** T*: δυνατος γαρ εστιν ο θεος, V: δυνατει γαρ ο κυριος. **v.5** T*: μεν, V: μεν [γαρ]. **v.6** TK: ο μη φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει, M: ο μη φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει και, V: ∅. **v.9** TK: και απεθανεν και ανεστη και ανεζησεν, M: και απεθανεν και ανεστη και εζησεν, V: απεθανεν και εζησεν. **v.10** T*: χριστου, V: θεου.

14 τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον ✧ οἶδα
καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι᾽ ἑἀυτοῦ
15 εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι ἐκείνῳ κοινόν ✧ εἰ δὲ°
διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται οὐκ° ἔτι κατὰ ἀγάπην
περιπατεῖς μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε ὑπὲρ οὗ
16 χριστὸς ἀπέθανεν ✧ μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγα-
17 θόν ✧ οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις
ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ ✧
18 ὁ γὰρ ἐν τούτὀις δουλεύων τῷ χριστῷ εὐάρεστος τῷ θεῷ καὶ
19 δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις ✧ ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκω-
20 μεν καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους ✧ μὴ ἕνεκεν
βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ πάντα μὲν καθαρὰ
ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι ✧
21 καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ
22 ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ° σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ ✧ σὺ
πίστιν ἔχεις° κατὰ σαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μακάριος
23 ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει ✧ ὁ δὲ διακρινόμενος
ἐὰν φάγῃ κατακέκριται ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως πᾶν δὲ ὃ οὐκ
ἐκ πίστεως ἁμαρτία ἐστίν̊ ✧

15 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀ-
2 δυνάτων βαστάζειν καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν ✧ ἕκαστος γ̊ὰρ
ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδο-
3 μήν ✧ καὶ γὰρ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν ἀλλὰ καθὼς
γέγραπται οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσὀν ἐπ᾽
4 ἐμέ ✧ ὅσα γὰρ προεγράφη εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν
π̊ροεγράφη ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τ̊ῆς παρακλήσεως
5 τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν ✧ ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς

---

v.14 TKV: εαυτου, M: αυτου. **v.15** T*: δε, V: γαρ. **v.15** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.18** T*: τουτοις, V: τουτω. **v.21** T*: η σκανδαλιζεται η ασθενει, V: ∅. **v.22** TK: εχεις κατα σαυτον, M: εχεις κατα σεαυτον, V: [ην] εχεις κατα σεαυτον. **v.23** TKV: εστιν, M: εστιν + v.24 τω δε δυναμενω υμας στηριξαι κατα το ευαγγελιον μου και το κηρυγμα ιησου χριστου κατα αποκαλυψιν μυστηριου χρονοις αιωνιοις σεσιγημενου + v.25 φανερωθεντος δε νυν δια τε γραφων προφητικων κατ επιταγην του αιωνιου θεου εις υπακοην πιστεως εις παντα τα εθνη γνωρισθεντος + v.26 μονω σοφω θεω δια ιησου χριστου ω η δοξα εις τους αιωνας αμην.
15. v.2 TK: γαρ, MV: ∅. **v.3** T*: επεπεσον, V: επεπεσαν. **v.4** T*: προεγραφη, V: εγραφη. **v.4** TK: της, MV: δια της.

καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλή-
λοις κατὰ χριστὸν ἰησοῦν ⁘ ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι 6
δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρι-
στοῦ ⁘ διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους καθὼς καὶ ὁ χριστὸς 7
προσελάβετο ἡ̊μᾶς εἰς δόξαν θ̊εοῦ ⁘ λέγω δὲ° ἰησοῦν χρι- 8
στὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ
εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων ⁘ τὰ δὲ ἔ- 9
θνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεὸν καθὼς γέγραπται διὰ
τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν καὶ τῷ ὀνοματί σου
ψαλῶ ⁘ καὶ πάλιν λέγει εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ 10
αὐτοῦ ⁘ καὶ πάλιν αἰνεῖτε τὸν° κύριον πάντα τὰ ἔθνη καὶ 11
ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί ⁘ καὶ πάλιν ἡσαΐας λέγει 12
ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ ἰεσσαὶ καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν
ἐπ᾽ αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν ⁘ ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι 13
ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν εἰς τὸ πε-
ρισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου ⁘
πέπεισμαι δὲ ἀδελφοί μου καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν ὅτι 14
καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης πεπληρωμένοι πάσης
γ̊νώσεως δυνάμενοι καὶ ἀλλήλ̊ους νουθετεῖν ⁘ τολμηρότε- 15
ρον δὲ ἔγραψα ὑμῖν ἀδελ̊φοὶ ἀπὸ μέρους ὡς ἐπαναμιμνή-
σκων ὑμᾶς διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ⁘
εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν ἰησοῦ° χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη ἱε- 16
ρουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἵνα γένηται ἡ προσφο-
ρὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ ⁘
ἔχω οὖν κ̊αύχησιν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τὰ πρὸς θ̊εόν ⁘ οὐ γὰρ 17, 18
τολμήσω λαλεῖν° τι ὧν οὐ κατειργάσατο χριστὸς δι᾽ ἐμοῦ εἰς
ὑπακοὴν ἐθνῶν λόγῳ καὶ ἔργῳ ⁘ ἐν δυνάμει σημείων καὶ 19
τεράτων ἐν δυνάμει πνεύματος θεοῦ ὥστε με ἀπὸ ἱερου-
σαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ

---

v.7 TK: ημας, MV: υμας. **v.7** T*: θεου, V: του θεου. **v.8** TK: δε ιησουν χριστον, M: δε χριστον ιησουν, V: γαρ χριστον. **v.11** T*: τον κυριον παντα τα εθνη και επαινεσατε, V: παντα τα εθνη τον κυριον και επαινεσατωσαν. **v.14** T*: γνωσεως, V: [της] γνωσεως. **v.14** TKV: αλληλους, M: αλλους. **v.15** T*: αδελφοι, V: ∅. **v.16** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.17** T*: καυχησιν, V: [την] καυχησιν. **v.17** TK: θεον, MV: τον θεον. **v.18** T*: λαλειν τι, V: τι λαλειν.

20 εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ ⁘ οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγ-
γελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη χριστὸς ἵνα μὴ ἐπ᾽ ἀλλό-
21 τριον θεμέλιον οἰκοδομῶ ⁘ ἀλλὰ καθὼς γέγραπται οἷς οὐκ
ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συν-
22 ήσουσιν ⁘ διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς
23 ὑμᾶς ⁘ νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασιν τούτοις
ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐ-
24 τῶν ⁘ ὡς ἐὰ̊ν πορεύωμαι εἰς τὴν σπανίαν ἐλεύσομαι˚ πρὸς
ὑμᾶς ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ᾽
ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους
25 ἐμπλησθῶ ⁘ νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς ἱερουσαλὴμ διακονῶν
26 τοῖς ἁγίοις ⁘ εὐδόκησαν γὰρ μακεδονία καὶ ἀχαΐα κοινω-
νίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν
27 ἱερουσαλήμ ⁘ εὐδόκησαν γὰρ καὶ ὀφειλέται αὐτῶν˚ εἰσιν
εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη ὀφεί-
28 λουσιν καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς ⁘ τοῦτο
οὖν ἐπιτελέσας καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦ-
29 τον ἀπελεύσομαι δι᾽ ὑμῶν εἰς τ̊ὴν σπανίαν ⁘ οἶδα δὲ ὅτι ἐρ-
χόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ˚ εὐαγγε-
30 λίου τοῦ χριστοῦ ἐλεύσομαι ⁘ παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ
διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης
τοῦ πνεύματος συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑ-
31 πὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν ⁘ ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων
ἐν τῇ ἰουδαίᾳ καὶ ἵ̊να ἡ διακ̊ονία μου ἡ εἰς ἱερουσαλὴμ εὐ-
32 πρόσδεκτος γένηται˚ τοῖς ἁγίοις ⁘ ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω̊ πρὸς
33 ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ κα̊ὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν ⁘ ὁ
δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν ⁘
16 Συνίστημι δὲ ὑ̊μῖν φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν οὖσαν δι-
2 ά̊κονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν κεγχρεαῖς ⁘ ἵνα αὐτὴν προσ-
δέξησθε ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ

---

v.24 T*: εαν, V: αν. **v.24** T*: ελευσομαι προς υμας, V: ∅. **v.27** T*: αυτων εισιν, V: εισιν αυτων. **v.28** T*: την, V: ∅. **v.29** T*: του ευαγγελιου του, V: ∅. **v.31** T*: ινα, V: ∅. **v.31** E: διακονια, F: δωροφορια. **v.31** T*: γενηται τοις αγιοις, V: τοις αγιοις γενηται. **v.32** T*: ελθω, V: ελθων. **v.32** T*: και, V: ∅. **16. v.1** TKV: υμιν, M: ∅. **v.1** T*: διακονον, V: [και] διακονον.

ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγματι καὶ γὰρ αὕτη προστάτις πολλῶν
ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ˚ ἐμοῦ ⸭ ἀσπάσασθε πρίσ̊κιλλαν καὶ ἀ- 3
κύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⸭ οἵτινες ὑπὲρ 4
τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν οἷς οὐκ ἐγὼ
μόνος εὐχαριστῶ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν ⸭
καὶ τὴν κατ᾽ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν ἀσπάσασθε ἐπαίνετον 5
τὸν ἀγαπητόν μου ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς ἀχ̊αΐας εἰς χριστόν ⸭
ἀσπάσασθε μαριὰμ̊ ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμ̊ᾶς ⸭ ἀ- 6, 7
σπάσασθε ἀνδρόνικον καὶ ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ
συναιχμαλώτους μου οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀπο-
στόλοις οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασ̊ιν ἐν χριστῷ ⸭ ἀσπάσασθε 8
ἀμπλίαν̊ τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ ⸭ ἀσπάσασθε οὐρβα- 9
νὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν χριστῷ καὶ στάχυν τὸν ἀγαπητόν
μου ⸭ ἀσπάσασθε ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν χριστῷ ἀσπά- 10
σασθε τοὺς ἐκ τῶν ἀριστοβούλου ⸭ ἀσπάσασθε ἡρ̊οδίωνα 11
τὸν συγγενῆ μου ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ναρκίσσου τοὺς
ὄντας ἐν κυρίῳ ⸭ ἀσπάσασθε τρύφαιναν καὶ τρυφῶσαν τὰς 12
κοπιώσας ἐν κυρίῳ ἀσπάσασθε περσίδα τὴν ἀγαπητὴν ἥτις
πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ ⸭ ἀσπάσασθε ῥοῦφον τὸν ἐκλε- 13
κτὸν ἐν κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ ⸭ ἀσπάσα- 14
σθε ἀσύγκριτον φλέγοντα ἑρμ̊ᾶν πατρόβαν ἑρμ̊ῆν καὶ τοὺς
σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς ⸭ ἀσπάσασθε φιλόλογον καὶ ἰουλίαν 15
νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ καὶ ὀλυμπᾶν καὶ τοὺς σὺν
αὐτοῖς πάντας ἁγίους ⸭ ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι 16
ἁγίῳ ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησία̊ι τοῦ χριστοῦ ⸭ παρα- 17
καλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ
τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦν-
τας καὶ ἐκκλίνα̊τε ἀπ᾽ αὐτῶν ⸭ οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ 18
ἡμῶν ἰησ̊οῦ χριστῷ οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοι-
λίᾳ καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν τὰς

---

v.2 T*: αυτου εμου, V: εμου αυτου. **v.3** TK: πρισκιλλαν, MV: πρισκαν. **v.5** T*: αχαιας, V: ασιας. **v.6** T*: μαριαμ, V: μαριαν. **v.6** T*: ημας, V: υμας. **v.7** T*: γεγονασιν, V: γεγοναν. **v.8** T*: αμπλιαν, V: αμπλιατον. **v.11** TK: ηροδιωνα, MV: ηρωδιωνα. **v.14** T*: ερμαν, V: ερμην. **v.14** T*: ερμην, V: ερμαν. **v.16** T*: εκκλησιαι, V: εκκλησιαι πασαι. **v.17** T*: εκκλινατε, V: εκκλινετε. **v.18** T*: ιησου, V: ∅.

19 καρδίας τῶν ἀκάκων ⸭ ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφί-
κετο χαίρω˚ οὖν τὸ ἐφ᾽ ὑμῖν θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι
20 εἰς τὸ ἀγαθὸν ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν ⸭ ὁ δὲ θεὸς τῆς
εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν
τάχει ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ᾽ ὑμῶν ⸭
21 ἀσπάζονται ὑμᾶς τιμόθεος ὁ συνεργός μου καὶ λούκιος καὶ
22 ἰάσων καὶ σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου ⸭ ἀσπάζομαι ὑμᾶς
23 ἐγὼ τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ ⸭ ἀσπάζεται
ὑμᾶς γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς˚ ἐκκλησίας ὅλης ἀσπάζε-
ται ὑμᾶς ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ κούαρτος ὁ
24 ἀδελφός ⸭ ἡ˚ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ
25 πάντων ὑμῶν ἀμήν ⸭ τῷ˚ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κα-
τὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα ἰησοῦ χριστοῦ κα-
τὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου ⸭
26 φανερωθέντος˚ δὲ νῦν διά τε γραφῶν προφητικῶν κατ᾽ ἐ-
πιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα
27 τὰ ἔθνη γνωρισθέντος ⸭ μόνῳ˚ σοφῷ θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ
ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν ⸭ Πρὸς˚ ῥωμαίους ἐγράφη
ἀπὸ κορίνθου διὰ φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν κεγχρεαῖς
ἐκκλησίας ⸭

v.19 T*: χαιρω ουν το εφ υμιν, V: εφ υμιν ουν χαιρω. **v.19** T*: μεν, V: ∅. **v.20** T*: χριστου, V: ∅. **v.20** TMV: υμων, K: υμων αμην. **v.21** T*: ασπαζονται, V: ασπαζεται. **v.23** T*: της εκκλησιας ολης, V: ολης της εκκλησιας. **v.24** T*: η χαρις . . . υμων αμην, V: ∅. **v.25** TKV: τω . . . σεσιγημενου, M: ∅. **v.26** TKV: φανερωθεντος . . . γνωρισθεντος, M: ∅. **v.27** TKV: μονω . . . αμην, M: ∅. **v.27** T: Προς . . . εκκλησιας, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ°

Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ° χριστοῦ διὰ θελήμα- **1**
τος θεοῦ καὶ σωσθένης ὁ ἀδελφός ⟡ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ 2
τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ κλητοῖς
ἁγίοις σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν τε̊ καὶ ἡμῶν ⟡
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου 3
ἰησοῦ χριστοῦ ⟡ εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μ̊ου πάντοτε περὶ ὑμῶν 4
ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⟡
ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πά- 5
σῃ γνώσει ⟡ καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν 6
ὑμῖν ⟡ ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι ἀ- 7
πεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ ⟡ ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους 8
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ⟡ πιστὸς ὁ θε- 9
ὸς δι᾽ οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χρι-
στοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ⟡ παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ διὰ 10
τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἵνα τὸ αὐτὸ
λέγητε πάντες καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα ἦτε δὲ κατηρτι-
σμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ ⟡ ἐδηλώθη γάρ 11
μοι περὶ ὑμῶν ἀδελφοί μου ὑπὸ τῶν χλόης ὅτι ἔριδες ἐν
ὑμῖν εἰσιν ⟡ λέγω δὲ τοῦτο ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει ἐγὼ μέν 12
εἰμι παύλου ἐγὼ δὲ ἀπολλὼ ἐγὼ δὲ κηφᾶ ἐγὼ δὲ χριστοῦ ⟡
μ̊εμέρισται ὁ χριστὸς μὴ παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν ἢ 13
εἰς τὸ ὄνομα παύλου ἐβαπτίσθητε ⟡ εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι 14
οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ κρίσπον καὶ γάϊον ⟡ ἵνα μή τις 15
εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα̊ ⟡ ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν 16

T: Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, MV: ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α. **1. v.1** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.2** T*: τε, V: ∅. **v.4** E: μου, F: ∅. **v.13** E: μεμερισται, F: μη μεμερισται. **v.15** T*: εβαπτισα, V: εβαπτισθητε.

στεφανᾶ οἶκον λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα ⋄
17 οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν ἀλλ̊' εὐαγγελίζε-
σθαι οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ
18 χριστοῦ ⋄ ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυ-
μένοις μωρία ἐστὶν τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ
19 ἐστιν ⋄ γέγραπται γὰρ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν καὶ
20 τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω ⋄ ποῦ σοφὸς ποῦ γραμ-
ματεὺς ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου οὐχὶ ἐμώρανεν
21 ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτ̊ου ⋄ ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ
σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεὸν
εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι
22 τοὺς πιστεύοντας ⋄ ἐπειδὴ καὶ ἰουδαῖοι σημεῖ̊ον αἰτοῦσιν
23 καὶ ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν ⋄ ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χρι-
στὸν ἐσταυρωμένον ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον ἕλλ̊ησιν δὲ
24 μωρίαν ⋄ αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς ἰουδαίοις τε καὶ ἕλλησιν
25 χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν ⋄ ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ
θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ
26 θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐσ̊τίν ⋄ βλέπετε γὰρ τὴν
κλῆσιν ὑμῶν ἀδελφοὶ ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα οὐ
27 πολλοὶ δυνατοὶ οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς ⋄ ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ
κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα τοὺς° σοφοὺς καταισχύνῃ καὶ
τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ
28 ἰσχυρά ⋄ καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα
ἐξελέξατο ὁ θεὸς κα̊ὶ τὰ μὴ ὄντα ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ ⋄
29, 30 ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτ̊οῦ ⋄ ἐξ αὐτοῦ
δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὃς ἐγενήθη ἡμῖν° σοφία ἀπὸ
31 θεοῦ δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις ⋄ ἵνα
καθὼς γέγραπται ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω ⋄

2 Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφοὶ ἦλθον οὐ καθ' ὑπερο-
χὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μ̊αρτύριον τοῦ

---

v.17 T*: αλλ, V: αλλα. **v.20** T*: τουτου, V: ∅. **v.22** T*: σημειον, V: σημεια. **v.23** T*: ελλησιν, V: εθνεσιν. **v.25** T*: εστιν, V: ∅. **v.27** T*: τους σοφους καταισχυνη, V: καταισχυνη τους σοφους. **v.28** T*: και, V: ∅. **v.29** TK: αυτου, MV: του θεου. **v.30** T*: ημιν σοφια, V: σοφια ημιν. **2. v.1** T*: μαρτυριον, V: μυστηριον, F: σωτηριον.

θεοῦ ⬦ οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ˚ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ ἰησοῦν 2
χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον ⬦ καὶ˚ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ 3
καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς ⬦
καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς˚ ἀν- 4
θρωπίνης σοφίας λόγοις ἀλλ᾽ ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ
δυνάμεως ⬦ ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων 5
ἀλλ᾽ ἐν δυνάμει θεοῦ ⬦ σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελεί- 6
οις σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων
τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων ⬦ ἀλλὰ λαλοῦμεν 7
σοφίαν˚ θεοῦ ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην ἣν προ-
ώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν ⬦ ἣν οὐδεὶς 8
τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν εἰ γὰρ ἔγνωσαν
οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν ⬦ ἀλλὰ καθὼς 9
γέγραπται ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν
καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἃ ἡτοίμασεν ὁ θε-
ὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν ⬦ ἡμῖν δὲ ὁ˚ θεὸς ἀπεκάλυψεν διὰ 10
τοῦ πνεύματος αὐ˚τοῦ τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρ˚ευνᾷ καὶ τὰ
βάθη τοῦ θεοῦ ⬦ τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου 11
εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ οὕτως καὶ τὰ
τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ο˚ἶδεν εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ ⬦ ἡμεῖς δὲ 12
οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ
τοῦ θεοῦ ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν ⬦ ἃ 13
καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις
ἀλλ᾽ ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁ˚γίου πνευματικοῖς πνευματι-
κὰ συγκρίνοντες ⬦ ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ 14
πνεύματος τοῦ θεοῦ μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν καὶ οὐ δύναται
γνῶναι ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται ⬦ ὁ δὲ πνευματικὸς ἀ- 15
νακρίνει μ˚ὲν πάντα αὐτὸς δὲ ὑπ᾽ οὐδενὸς ἀνακρίνεται ⬦ τίς 16
γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου ὃς συμβιβάσει αὐτὸν ἡμεῖς δὲ νοῦν
χριστοῦ ἔχομεν ⬦

---

v.2 T*: του ειδεναι τι, V: τι ειδεναι. **v.3** T*: και εγω, V: καγω. **v.4** T*: πειθοις ανθρωπινης σοφιας λογοις, V: πειθοι[ς] σοφιας [λογοις]. **v.7** T*: σοφιαν θεου, V: θεου σοφιαν. **v.10** T*: ο θεος απεκαλυψεν, V: απεκαλυψεν ο θεος. **v.10** T*: αυτου, V: ∅. **v.10** T*: ερευνα, V: εραυνα. **v.11** T*: οιδεν, V: εγνωκεν. **v.13** T*: αγιου, V: ∅. **v.15** T*: μεν, V: [τα].

3 Καὶ° ἐγὼ ἀδελφοὶ οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι° ὑμῖν ὡς πνευ-
2 ματικοῖς ἀλλ᾽ ὡς σαρκικ̊οῖς ὡς νηπίοις ἐν χριστῷ ✧ γάλα
ὑμᾶς ἐπότισα κα̊ὶ οὐ βρῶμα οὔπω γὰρ ἠδύ̊νασθε ἀλλ᾽ οὔτ̊ε
3 ἔτι νῦν δύνασθε ✧ ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε ὅπου γὰρ ἐν ὑ-
μῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ° διχοστασίαι οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ
4 κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε ✧ ὅταν γὰρ λέγῃ τις ἐγὼ μέν
εἰμι παύλου ἕτερος δὲ ἐγὼ ἀπολλὼ οὐχὶ° σαρκικοί ἐστε ✧
5 τίς° οὖν ἐστιν παῦλος τίς δὲ ἀπολλῶς ἀλλ᾽ ἢ διάκονοι δι᾽
6 ὧν ἐπιστεύσατε καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν ✧ ἐγὼ ἐφύ-
7 τευσα ἀπολλὼς ἐπότισεν ἀλλ̊᾽ ὁ θεὸς ηὔξανεν ✧ ὥστε οὔτε
ὁ φυτεύων ἐστίν τι οὔτε ὁ ποτίζων ἀλλ᾽ ὁ αὐξάνων θεός ✧
8 ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον
9 μισθὸν λή̊ψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον ✧ θεοῦ γάρ ἐσμεν
10 συνεργοὶ θεοῦ γεώργιον θεοῦ οἰκοδομή ἐστε ✧ κατὰ τὴν
χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θε-
μέλιον τ̊έθεικα ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ ἕκαστος δὲ βλεπέτω
11 πῶς ἐποικοδομεῖ ✧ θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖ-
12 ναι παρὰ τὸν κείμενον ὅς ἐστιν ἰησοῦς ὁ° χριστός ✧ εἰ δέ
τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τ̊οῦτον χρυσὸν ἄργυρον
13 λίθους τιμίους ξύλα χόρτον καλάμην ✧ ἑκάστου τὸ ἔργον
φανερὸν γενήσεται ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει ὅτι ἐν πυρὶ ἀ-
ποκαλύπτεται καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ̊
14 δοκιμάσει ✧ εἴ τινος τὸ ἔργον μέν̊ει ὃ ἐπῳκοδόμησεν° μι-
15 σθὸν λήψεται ✧ εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται ζημιωθήσε-
16 ται αὐτὸς δὲ σωθήσεται οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός ✧ οὐκ οἴδατε
ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν ✧
17 εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει φθερεῖ τοῦτον ὁ θεὸς ὁ
18 γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν οἵτινές ἐστε ὑμεῖς ✧ μηδεὶς

---

3. v.1 T*: και εγω, V: καγω. **v.1** TKV: λαλησαι υμιν, M: υμιν λαλησαι. **v.1** T*: σαρκικοις, V: σαρκινοις. **v.2** T*: και, V: ∅. **v.2** TK: ηδυνασθε, MV: εδυνασθε. **v.2** T*: ουτε, V: ουδε. **v.3** T*: και διχοστασιαι, V: ∅. **v.4** T*: ουχι σαρκικοι, V: ουκ ανθρωποι. **v.5** T*: τις ουν εστιν παυλος τις δε απολλως αλλ η, V: τι ουν εστιν απολλως τι δε εστιν παυλος. **v.6** T*: αλλ, V: αλλα. **v.8** T*: ληψεται, V: λημψεται. **v.10** T*: τεθεικα, V: εθηκα. **v.11** TK: ο, MV: ∅. **v.12** T*: τουτον, V: ∅. **v.13** T*: πυρ, V: πυρ [αυτο]. **v.14** T*: μένει, V: μενεῖ. **v.14** TK: επωκοδομησεν μισθον ληψεται, M: εποικοδομησεν μισθον ληψεται, V: εποικοδομησεν μισθον λημψεται.

ἑαυτὸν ἐξαπατάτω εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰ-
ῶνι τούτῳ μωρὸς γενέσθω ἵνα γένηται σοφός ⁘ ἡ γὰρ σοφία 19
τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν γέγραπται
γὰρ ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν ⁘
καὶ πάλιν κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν 20
ὅτι εἰσὶν μάταιοι ⁘ ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις 21
πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν ⁘ εἴτε παῦλος εἴτε ἀπολλὼς εἴτε κη- 22
φᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε
μέλλοντα πάντα ὑμῶν ἐστιν ⁘ ὑμεῖς δὲ χριστοῦ χριστὸς δὲ 23
θεοῦ ⁘

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ **4**
καὶ οἰκονόμους μυστηρίων θεοῦ ⁘ ὃ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν 2
τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ ⁘ ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλά- 3
χιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ᾽ ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης
ἡμέρας ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω ⁘ οὐδὲν γὰρ ἐμαυ- 4
τῷ σύνοιδα ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι ὁ δὲ ἀνακρί-
νων με κύριός ἐστιν ⁘ ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε ἕως 5
ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους
καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν καὶ τότε ὁ ἔπαινος
γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ⁘ ταῦτα δὲ ἀδελφοὶ μετε- 6
σχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ ἀπολλὼ δι᾽ ὑμᾶς ἵνα ἐν ἡμῖν
μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ
τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου ⁘ τίς γάρ σε διακρίνει 7
τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες εἰ δὲ καὶ ἔλαβες τί καυχᾶσαι ὡς
μὴ λαβών ⁘ ἤδη κεκορεσμένοι ἐστὲ ἤδη ἐπλουτήσατε χω- 8
ρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε ἵνα καὶ
ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν ⁘ δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς 9
τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους ὅτι
θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώ-
ποις ⁘ ἡμεῖς μωροὶ διὰ χριστὸν ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν χρι- 10
στῷ ἡμεῖς ἀσθενεῖς ὑμεῖς δὲ ἰσχυροὶ ὑμεῖς ἔνδοξοι ἡμεῖς δὲ

---

v.22 T*: εστιν, V: ∅. **4. v.2** T*: ο δε, V: ωδε. **v.6** T*: απολλω, V: απολλων. **v.6** T*: ο γεγραπται φρονειν, V: α γεγραπται. **v.6** TKV: φυσιουσθε, M: μη φυσιουσθε. **v.9** T*: οτι, V: ∅.

11 ἄτιμοι ⋄ ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ
12 γυμνήτεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν ⋄ καὶ κο-
πιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶν λοιδορούμενοι εὐ-
13 λογοῦμεν διωκόμενοι ἀνεχόμεθα ⋄ βλασφημούμενοι πα-
ρακαλοῦμεν ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν
14 πάντων περίψημα ἕως ἄρτι ⋄ οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω
15 ταῦτα ἀλλ᾽ ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ ⋄ ἐὰν γὰρ μυ-
ρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν χριστῷ ἀλλ᾽ οὐ πολλοὺς πα-
τέρας ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς
16, 17 ἐγέννησα ⋄ παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς μιμηταί μου γίνεσθε ⋄ διὰ
τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν τιμόθεον ὅς ἐστιν τέκνον˚ μου ἀγαπη-
τὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου
τὰς ἐν χριστῷ καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδά-
18 σκω ⋄ ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν
19 τινες ⋄ ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς ἐὰν ὁ κύριος θε-
λήσῃ καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων ἀλλὰ
20 τὴν δύναμιν ⋄ οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀλλ᾽ ἐν
21 δυνάμει ⋄ τί θέλετε ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐν ἀγάπῃ
πνεύματί τε πρᾳότητος ⋄

5 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία καὶ τοιαύτη πορνεία
ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται ὥστε γυναῖκά τινα
2 τοῦ πατρὸς ἔχειν ⋄ καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστὲ καὶ οὐχὶ
μᾶλλον ἐπενθήσατε ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον
3 τοῦτο ποιήσας ⋄ ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν
δὲ τῷ πνεύματι ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτως τοῦτο
4 κατεργασάμενον ⋄ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν˚ ἰησοῦ
χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν
5 τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ⋄ παραδοῦ-
ναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς ἵνα τὸ

---

v.11 T*: γυμνητευομεν, V: γυμνιτευομεν. **v.13** T*: βλασφημουμενοι, V: δυσφημουμενοι. **v.14** T*: νουθετω, V: νουθετω[ν]. **v.17** T*: τεκνον μου, V: μου τεκνον. **v.17** T*: χριστω, V: χριστω [ιησου]. **v.21** T*: πραοτητος, V: πραυτητος. **5. v.1** T*: ονομαζεται, V: ∅. **v.2** T*: εξαρθη, V: αρθη. **v.2** T*: ποιησας, V: πραξας. **v.3** T*: ως, V: ∅. **v.4** T*: ημων ιησου χριστου, V: [ημων] ιησου. **v.4** T*: χριστου, V: ∅.

πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰη̊σοῦ ✧ οὐ καλὸν 6
τὸ καύχημα ὑμῶν οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύ-
ραμα ζυμοῖ ✧ ἐκκαθάρατε ο̊ὖν τὴν παλαιὰν ζύμην ἵνα ἦτε 7
νέον φύραμα καθώς ἐστε ἄζυμοι καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν
ὑπὲρ˚ ἡμῶν ἐτύθη χριστός ✧ ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ 8
παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας ἀλλ᾽ ἐν ἀζύμοις
εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας ✧ ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ 9
μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις ✧ κα̊ὶ οὐ πάντως τοῖς πόρ- 10
νοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις ἢ˚ ἅρπαξιν ἢ
εἰδωλολάτραις ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν ✧
νυ̊νὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἐάν τις ἀδελφὸς 11
ὀνομαζόμενος ᾖ˚ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ
λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαξ τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν ✧
τί γάρ μοι κα̊ὶ τοὺς ἔξω κρίνειν οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρί- 12
νετε ✧ τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρίνε̊ι καὶ˚ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν 13
ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ✧

Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνε- **6**
σθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων ✧ ο̊ὐκ οἴδατε 2
ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται
ὁ κόσμος ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων ✧ οὐκ οἴδατε 3
ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν μήτι γε βιωτικά ✧ βιωτικὰ μὲν οὖν 4
κριτήρια ἐὰν ἔχητε τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
τούτους καθίζετε ✧ πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω οὕτως οὐκ ἔ- 5
στιν˚ ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἷς ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ
μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ✧ ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ 6
κρίνεται καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων ✧ ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥτ- 7
τημα ἐ̊ν ὑμῖν ἐστιν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν δια̊ὶ
οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε δια̊ὶ οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε ✧
ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε καὶ τα̊ῦτα ἀδελφούς ✧ 8

---

v.5 T*: ιησου, V: ∅. **v.7** TK: ουν, MV: ∅. **v.7** TM: υπερ ημων ετυθη, K: υπερ ημων εθυθη, V: ετυθη. **v.10** T*: και, V: ∅. **v.10** T*: η, V: και. **v.10** T*: οφειλετε, V: ωφειλετε. **v.11** T*: νυνι, V: νυν. **v.11** T: ἢ, KMV: ᾖ. **v.12** T*: και, V: ∅. **v.13** TK: κρίνει, MV: κρινεῖ. **v.13** T*: και εξαρειτε, V: εξαρατε. **6. v.2** T*: ουκ, V: η ουκ. **v.5** TK: εστιν εν υμιν σοφος ουδε εις, M: ενι εν υμιν σοφος ουδε εις, V: ενι εν υμιν ουδεις σοφος. **v.7** TK: εν, MV: ∅. **v.7** TK: διατι, MV: δια τι. **v.8** T*: ταυτα, V: τουτο.

9 ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν˚ θεοῦ οὐ κληρονομήσου-
σιν μὴ πλανᾶσθε οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοι-
10 χοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἀρσενοκοῖται ⋄ οὔτε κλέπται˚ οὔτε
πλεονέκται οὔτε μέθυσοι οὐ λοίδοροι οὐχ ἅρπαγες βασι-
11 λείαν θεοῦ ὀὐ κληρονομήσουσιν ⋄ καὶ ταῦτά τινες ἦτε ἀλλὰ
ἀπελούσασθε ἀλλὰ ἡγιάσθητε ἀλλ˚ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνό-
ματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ˚ καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ⋄
12 πάντα μοι ἔξεστιν ἀλλ᾽ οὐ πάντα συμφέρει πάντα μοι ἔξε-
13 στιν ἀλλ᾽ οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος ⋄ τὰ βρώματα
τῇ κοιλίᾳ καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην
καὶ ταῦτα καταργήσει τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ τῷ
14 κυρίῳ καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι ⋄ ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον
15 ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ⋄ οὐκ
οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ ἐστιν ἄρας οὖν
16 τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη μὴ γένοιτο ⋄ ἢ˚
οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν ἔσον-
17 ται γὰρ φησὶν οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν ⋄ ὁ δὲ κολλώμενος τῷ
18 κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστιν ⋄ φεύγετε τὴν πορνείαν πᾶν ἁμάρ-
τημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν ὁ
19 δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει ⋄ ἢ οὐκ οἴδατε
ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν
20 οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν ⋄ ἠγοράσθητε γὰρ
τιμῆς δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ˚ ἐν τῷ
πνεύματι ὑμῶν ἅτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ ⋄
7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι˚ καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ
2 ἅπτεσθαι ⋄ διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυ-
3 ναῖκα ἐχέτω καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω ⋄ τῇ γυναικὶ
ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην˚ εὔνοιαν ἀποδιδότω ὁμοίως δὲ καὶ
4 ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί ⋄ ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει
ἀλλ˚ ὁ ἀνὴρ ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ

---

v.9 T*: βασιλειαν θεου, V: θεου βασιλειαν. **v.10** TK: κλεπται ουτε πλεονεκται ουτε, M: πλεονεκται ουτε κλεπται ουτε, V: κλεπται ουτε πλεονεκται ου. **v.10** T*: ου, V: ∅. **v.11** T*: αλλ, V: αλλα. **v.11** T*: ιησου, V: ιησου χριστου. **v.16** TK: η, M: ∅, V: [η]. **v.20** T*: και εν τω πνευματι υμων ατινα εστιν του θεου, V: ∅. **7. v.1** T*: μοι, V: ∅. **v.3** T*: οφειλομενην ευνοιαν, V: οφειλην. **v.4** T*: αλλ, V: αλλα.

ἐξουσιάζει ἀλλ᾽ ἡ γυνή ⁘ μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους εἰ μή˚ 5
τι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν ἵνα σχολάζητε˚ τῇ νηστείᾳ
καὶ τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε ἵνα μὴ
πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν ⁘ τοῦτο δὲ 6
λέγω κατὰ συγγνώμην οὐ κατ᾽ ἐπιταγήν ⁘ θέλω γὰρ πάντας 7
ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτὸν ἀλλ᾽ ἕκαστος ἴδιον χάρι-
σμα˚ ἔχει ἐκ θεοῦ ὃς μὲν οὕτως ὃς δὲ οὕτως ⁘ λέγω δὲ τοῖς 8
ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν
ὡς κἀγώ ⁘ εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται γαμησάτωσαν κρεῖσσον 9
γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι ⁘ τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν πα- 10
ραγγέλλω οὐκ ἐγὼ ἀλλ᾽ ὁ κύριος γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ
χωρισθῆναι ⁘ ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀν- 11
δρὶ καταλλαγήτω καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι ⁘ τοῖς δὲ 12
λοιποῖς ἐγὼ˚ λέγω οὐχ ὁ κύριος εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα
ἔχει ἄπιστον καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ᾽ αὐτοῦ μὴ ἀ-
φιέτω αὐτήν ⁘ καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον καὶ αὐτὸς 13
συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ᾽ αὐτῆς μὴ ἀφιέτω αὐτόν ⁘ ἡγίασται 14
γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ
ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρὶ ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά
ἐστιν νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν ⁘ εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται χωριζέ- 15
σθω οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις
ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός ⁘ τί γὰρ οἶδας γύναι εἰ 16
τὸν ἄνδρα σώσεις ἢ τί οἶδας ἄνερ εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις ⁘
εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ 17
κύριος οὕτως περιπατείτω καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
πάσαις διατάσσομαι ⁘ περιτετμημένος τις ἐκλήθη μὴ ἐπι- 18
σπάσθω ἐν ἀκροβυστίᾳ τις˚ ἐκλήθη μὴ περιτεμνέσθω ⁘ ἡ 19
περιτομὴ οὐδέν ἐστιν καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν ἀλλὰ

---

v.5 T*: μη τι, V: μητι. **v.5** T*: σχολαζητε τη νηστεια και, V: σχολασητε. **v.5** T*: συνερχησθε, V: ητε. **v.7** T*: γαρ, V: δε. **v.7** T*: αλλ, V: αλλα. **v.7** T*: χαρισμα εχει, V: εχει χαρισμα. **v.7** T*: ος, V: ο. **v.8** T*: εστιν, V: ∅. **v.9** T*: κρεισσον, V: κρειττον. **v.10** T*: αλλ, V: αλλα. **v.12** T*: εγω λεγω, V: λεγω εγω. **v.12** T*: αὐτή, V: αὕτη. **v.13** T*: ητις, V: ει τις. **v.13** T*: αυτος, V: ουτος. **v.13** T*: αυτον, V: τον ανδρα. **v.14** T*: ανδρι, V: αδελφω, F: ανδρι τω πιστω. **v.15** T*: ημας, V: υμας. **v.17** T*: θεος, V: κυριος. **v.17** T*: κυριος, V: θεος. **v.18** T*: τις εκληθη, V: κεκληται τις.

20 τήρησις ἐντολῶν θεοῦ ✧ ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη ἐν
21 ταύτῃ μενέτω ✧ δοῦλος ἐκλήθης μή σοι μελέτω ἀλλ᾽ εἰ καὶ
22 δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι μᾶλλον χρῆσαι ✧ ὁ γὰρ ἐν κυ-
ρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος κυρίου ἐστὶν ὁμοίως κα̊ὶ
23 ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστιν χριστοῦ ✧ τιμῆς ἠγορά-
24 σθητε μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων ✧ ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη
25 ἀδελφοὶ ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ τ̊ῷ θεῷ ✧ περὶ δὲ τῶν παρ-
θένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλε-
26 ημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι ✧ νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν
ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ
27 τὸ οὕτως εἶναι ✧ δέδεσαι γυναικὶ μὴ ζήτει λύσιν λέλυσαι
28 ἀπὸ γυναικὸς μὴ ζήτει γυναῖκα ✧ ἐὰν δὲ καὶ γήμ̊ῃς οὐχ ἥ-
μαρτες καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος οὐχ ἥμαρτεν θλίψιν δὲ τῇ
29 σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι ✧ τοῦτο δέ
φημι ἀδελφοὶ ὁ° καιρὸς συνεσταλμένος τὸ° λοιπόν ἐστιν ἵνα
30 καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦσιν ✧ καὶ οἱ κλαί-
οντες ὡς μὴ κλαίοντες καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες
31 καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες ✧ καὶ οἱ χρώμενοι τῷ°
κόσμῳ τούτῳ ὡς μὴ καταχρώμενοι παράγει γὰρ τὸ σχῆμα
32 τοῦ κόσμου τούτου ✧ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι ὁ ἄ-
33 γαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου πῶς ἀρέσ̊ει τῷ κυρίῳ ✧ ὁ δὲ
γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου πῶς ἀρέσ̊ει τῇ γυναικί ✧
34 μεμέρισται° ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ
τοῦ κυρίου ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώματι° καὶ πνεύματι ἡ δὲ γαμή-
35 σασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου πῶς ἀρέσ̊ει τῷ ἀνδρί ✧ τοῦτο
δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφ̊έρον λέγω οὐχ ἵνα βρόχον
ὑμῖν ἐπιβάλω ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρ̊όσεδρον τῷ
36 κυρίῳ ἀπερισπάστως ✧ εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρ-

---

v.22 T*: και, V: ∅. **v.24** TK: τω, MV: ∅. **v.28** T*: γημης, V: γαμησης. **v.29** TMV: ο, K: οτι ο. **v.29** T*: το λοιπον εστιν, V: εστιν το λοιπον. **v.31** T*: τω κοσμω τουτω, V: τον κοσμον. **v.32** T*: αρεσει, V: αρεση. **v.33** T*: αρεσει, V: αρεση. **v.34** TK: μεμερισται η γυνη και η παρθενος η αγαμος, M: μεμερισται και η γυνη και η παρθενος η αγαμος, V: και μεμερισται και η γυνη η αγαμος και η παρθενος. **v.34** T*: σωματι και πνευματι, V: τω σωματι και τω πνευματι. **v.34** T*: αρεσει, V: αρεση. **v.35** T*: συμφερον, V: συμφορον. **v.35** T*: ευπροσεδρον, V: ευπαρεδρον.

θένον αὐτοῦ νομίζει ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος καὶ οὕτως ὀφείλει
γίνεσθαι ὃ θέλει ποιείτω οὐχ ἁμαρτάνει γαμείτωσαν ⋄ ὃς δὲ 37
ἕστηκεν ἑδραῖος˚ ἐν τῇ καρδίᾳ μὴ ἔχων ἀνάγκην ἐξουσίαν
δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν
τῇ καρδίᾳ˚ αὐτοῦ τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον καλῶς
ποιεῖ ⋄ ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων˚ καλῶς ποιεῖ ὁ˚ δὲ μὴ ἐκγα- 38
μίζων κρεῖσσον ποιεῖ ⋄ γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ᾽ ὅσον χρόνον 39
ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐὰν δὲ˚ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐλευθέρα
ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι μόνον ἐν κυρίῳ ⋄ μακαριωτέρα 40
δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην δοκῶ δὲ
κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν ⋄

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔ- **8**
χομεν ἡ γνῶσις φυσιοῖ ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ ⋄ εἰ δέ˚ τις 2
δοκεῖ εἰδέναι τι οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν καθὼς δεῖ γνῶναι ⋄
εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεὸν οὗτος ἔγνωσται ὑπ᾽ αὐτοῦ ⋄ περὶ 3, 4
τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδω-
λον ἐν κόσμῳ καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς ⋄ καὶ γὰρ 5
εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς
ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί ⋄ ἀλλ᾽ ἡμῖν εἷς 6
θεὸς ὁ πατὴρ ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτὸν καὶ εἷς
κύριος ἰησοῦς χριστὸς δι᾽ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι᾽ αὐτοῦ ⋄
ἀλλ᾽ οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει˚ τοῦ εἰ- 7
δώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν καὶ ἡ συνείδησις
αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται ⋄ βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρί- 8
στησιν˚ τῷ θεῷ οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν οὔτε
ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα ⋄ βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξου- 9
σία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν ⋄ ἐὰν 10

---

v.37 T*: εδραιος εν τη καρδια, V: εν τη καρδια αυτου εδραιος. **v.37** T*: καρδια αυτου του, V: ιδια καρδια. **v.37** T*: ποιει, V: ποιησει. **v.38** T*: εκγαμιζων, V: γαμιζων την εαυτου παρθενον. **v.38** T*: ο δε μη εκγαμιζων κρεισσον ποιει, V: και ο μη γαμιζων κρεισσον ποιησει. **v.39** T*: νομω, V: ∅. **v.39** TKV: δε, M: δε και. **v.39** TK: αυτης, MV: ∅. **8. v.2** T*: δε τις δοκει ειδεναι τι ουδεπω ουδεν εγνωκεν, V: τις δοκει εγνωκεναι τι ουπω εγνω. **v.4** T*: ετερος, V: ∅. **v.5** TK: της, MV: ∅. **v.7** T*: συνειδησει του ειδωλου εως αρτι, V: συνηθεια εως αρτι του ειδωλου. **v.8** T*: παριστησιν τω θεω ουτε γαρ εαν φαγωμεν περισσευομεν ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα, V: παραστησει τω θεω ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα ουτε εαν φαγωμεν περισσευομεν. **v.9** TK: μηπως, MV: μη πως. **v.9** T*: ασθενουσιν, V: ασθενεσιν.

γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον
οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται
11 εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν ◈ καὶ˚ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀ-
12 δελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει δι᾽ ὃν χριστὸς ἀπέθανεν ◈ οὕτως δὲ
ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν
13 συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε ◈ διόπερ εἰ
βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς
τὸν αἰῶνα ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω ◈

9 Οὐκ εἰμὶ ἀπόσ̊τ̊ολος οὐκ εἰμὶ ἐλ̊ε̊ύθερος οὐχὶ ἰησοῦν
χρισ̊τ̊ὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώ̊ρ̊ακα οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς
2 ἐστε ἐν κυρίῳ ◈ εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος ἀλλά γε ὑμῖν
εἰμι ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς˚ ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυ-
3 ρίῳ ◈ ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη˚ ἐστίν ◈
4, 5 μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πι̊ε̊ῖν ◈ μὴ οὐκ ἔχομεν
ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπό-
6 στολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου καὶ κηφᾶς ◈ ἢ μόνος ἐγὼ
7 καὶ βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τ̊οῦ μὴ ἐργάζεσθαι ◈ τίς
στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτὲ τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ
ἐκ˚ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην
8 καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει ◈ μὴ κατὰ ἄν-
9 θρωπον ταῦτα λαλῶ ἢ οὐχ̊ὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέ̊γει ◈ ἐν
γὰρ τῷ μω̊σ̊έως νόμῳ γέγραπται οὐ φ̊ιμώσεις βοῦν ἀλο-
10 ῶντα μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ ◈ ἢ δι᾽ ἡμᾶς πάντως λέγει
δι᾽ ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη ὅτι ἐπ᾽˚ ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν
ἀροτριᾷν καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς˚ ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ᾽ ἐλ-
11 πίδι ◈ εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν μέγα εἰ ἡ-
12 μεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν ◈ εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας˚
ὑμῶν μετέχουσιν οὐ μᾶλλον ἡμεῖς ἀλλ᾽ οὐκ ἐχρησάμεθα

---

v.11 T*: και απολειται ο ασθενων αδελφος επι τη ση γνωσει, V: απολλυται γαρ ο ασθενων εν τη ση γνωσει ο αδελφος. **9. v.1** T*: αποστολος, V: ελευθερος. **v.1** T*: ελευθερος, V: αποστολος. **v.1** T*: χριστον, V: ∅. **v.1** T*: εωρακα, V: εορακα. **v.2** T*: της εμης, V: μου της. **v.3** T*: αυτη εστιν, V: εστιν αυτη. **v.4** T*: πιειν, V: πειν. **v.6** T*: του, V: ∅. **v.7** T*: εκ του καρπου, V: τον καρπον. **v.8** T*: ουχι, V: ∅. **v.8** T*: λεγει, V: ου λεγει. **v.9** TK: μωσεως, MV: μωυσεως. **v.9** T*: φιμωσεις, V: κημωσεις. **v.10** T*: επ ελπιδι οφειλει, V: οφειλει επ ελπιδι. **v.10** T*: της ελπιδος αυτου μετεχειν επ ελπιδι, V: επ ελπιδι του μετεχειν. **v.12** T*: εξουσιας υμων, V: υμων εξουσιας.

τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ ἀλλὰ πάντα στέγομεν ἵνα μὴ ἐγκοπήν°
τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ ⁘ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ 13
τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ̊ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν οἱ τῷ θυσι-
αστηρίῳ πρ̊οσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται ⁘
οὕτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλ- 14
λουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν ⁘ ἐγὼ δὲ οὐδενὶ° ἐχρησάμην 15
τούτων οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοὶ
καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα°
τις κενώσῃ ⁘ ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι οὐκ ἔστιν μοι καύ- 16
χημα ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται οὐαὶ δέ° μοί ἐστιν ἐὰν μὴ
εὐαγγελίζ̊ωμαι ⁘ εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω μισθὸν ἔχω εἰ 17
δὲ ἄκων οἰκονομίαν πεπίστευμαι ⁘ τίς οὖν μ̊οί ἐστιν ὁ μι- 18
σθὸς ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ° χριστοῦ εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ ⁘ ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαυ- 19
τὸν ἐδούλωσα ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω ⁘ καὶ ἐγενόμην 20
τοῖς ἰουδαίοις ὡς ἰουδαῖος ἵνα ἰουδαίους κερδήσω τοῖς ὑ-
πὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμο̊ν ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω ⁘ τοῖς 21
ἀνόμοις ὡς ἄνομος μὴ ὢν ἄνομος θεῷ° ἀλλ᾽ ἔννομος χρι-
στῷ ἵνα κερδήσω ἀνόμους ⁘ ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡ̊ς 22
ἀσθενὴς ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω τοῖς πᾶσιν γέγονα τ̊ὰ
πάντα ἵνα πάντως τινὰς σώσω ⁘ τ̊οῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγ- 23
γέλιον ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι ⁘ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ 24
ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν εἷς δὲ λαμβάνει
τὸ βραβεῖον οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε ⁘ πᾶς δὲ ὁ ἀγω- 25
νιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν
στέφανον λάβωσιν ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον ⁘ ἐγὼ τοίνυν οὕτως 26
τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως οὕτως πυκτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρων ⁘
ἀλ̊λ᾽ ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ μήπ̊ως ἄλλοις 27

---

v.12 T*: εγκοπην τινα, V: τινα εγκοπην. **v.13** T*: εκ, V: [τα] εκ. **v.13** T*: προσεδρευοντες, V: παρεδρευοντες. **v.15** T*: ουδενι εχρησαμην, V: ου κεχρημαι ουδενι. **v.15** T*: ινα τις κενωση, V: ουδεις κενωσει. **v.16** T*: δε, V: γαρ. **v.16** T*: ευαγγελιζωμαι, V: ευαγγελισωμαι. **v.18** T*: μοι, V: μου. **v.18** T*: του χριστου, V: ∅. **v.20** T*: νομον, V: νομον μη ων αυτος υπο νομον. **v.21** T*: θεω αλλ εννομος χριστω ινα κερδησω, V: θεου αλλ εννομος χριστου ινα κερδανω τους. **v.22** T*: ως, V: ∅. **v.22** T*: τα, V: ∅. **v.23** T*: τουτο, V: παντα.

κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι ◊
10 Οὐ θέλω δὲ° ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοὶ ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν
πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσ-
2 σης διῆλθον ◊ καὶ πάντες εἰς τὸν μωσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ
3 νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ ◊ καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα°
4 πνευματικὸν ἔφαγον ◊ καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα° πνευμα-
τικὸν ἔπιον ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέ-
5 τρας ἡ δὲ° πέτρα ἦν ὁ χριστός ◊ ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν
αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρή-
6 μῳ ◊ ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡ-
7 μᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν ◊ μη-
δὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε καθώς τινες αὐτῶν ὡς γέγραπται
ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀνέστησαν παίζειν ◊
8 μηδὲ πορνεύωμεν καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔ-
9 πεσον° ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες ◊ μηδὲ ἐκπειρά-
ζωμεν τὸν χριστὸν καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ
10 ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο ◊ μηδὲ γογγύζετε καθὼς° καί τι-
νες αὐτῶν ἐγόγγυσαν καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ ◊
11 ταῦτα δὲ πάντα° τύποι συνέβαινον ἐκείνοις ἐγράφη δὲ πρὸς
νουθεσίαν ἡμῶν εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν ◊
12, 13 ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι βλεπέτω μὴ πέσῃ ◊ πειρασμὸς ὑ-
μᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος πιστὸς δὲ ὁ θεὸς ὃς
οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε ἀλλὰ ποιή-
σει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς
14 ὑπενεγκεῖν ◊ διόπερ ἀγαπητοί μου φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδω-
15, 16 λολατρείας ◊ ὡς φρονίμοις λέγω κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι ◊ τὸ
ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν οὐχὶ κοινωνία τοῦ°

---

v.27 T*: αλλ, V: αλλα. **v.27** TK: μηπως, MV: μη πως. **10. v.1** T*: δε, V: γαρ. **v.2** TK: μωσην, MV: μωυσην. **v.2** T*: εβαπτισαντο, V: εβαπτισθησαν. **v.3** T*: βρωμα πνευματικον, V: πνευματικον βρωμα. **v.4** T*: πομα πνευματικον επιον, V: πνευματικον επιον πομα. **v.4** T*: δε πετρα, V: πετρα δε. **v.7** TK: ως, MV: ωσπερ. **v.7** T*: πιειν, V: πειν. **v.8** T*: επεσον εν, V: επεσαν. **v.8** TK: εικοσιτρεις, MV: εικοσι τρεις. **v.9** T*: και, V: ∅. **v.9** T*: απωλοντο, V: απωλλυντο. **v.10** T*: καθως και, V: καθαπερ. **v.11** T*: παντα τυποι συνεβαινον, V: τυπικως συνεβαινεν. **v.11** T*: κατηντησεν, V: κατηντηκεν. **v.13** T*: υμας, V: ∅. **v.14** T*: ειδωλολατρειας, V: ειδωλολατριας. **v.16** T*: του αιματος του χριστου εστιν, V: εστιν του αιματος του χριστου.

αἵματος τοῦ χριστοῦ ἐστιν τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν οὐχὶ κοινω-
νία τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστιν ⁘ ὅτι εἷς ἄρτος ἓν σῶμα 17
οἱ πολλοί ἐσμεν οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχο-
μεν ⁘ βλέπετε τὸν ἰσραὴλ κατὰ σάρκα οὐχ̊ὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς 18
θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν ⁘ τί οὖν φημι ὅτι 19
εἴδῳ̊λόν τί ἐστιν ἢ ὅτι εἰδῳ̊λόθυτόν τί ἐστιν ⁘ ἀλλ᾽ ὅτι ἃ θύει˚ 20
τὰ ἔθνη δαιμονίοις θύει καὶ οὐ θεῷ οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοι-
νωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι ⁘ οὐ δύνασθε ποτήριον κυ- 21
ρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων οὐ δύνασθε τραπέζης
κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων ⁘ ἢ παραζηλοῦ- 22
μεν τὸν κύριον μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν ⁘ πάντα μο̊ι 23
ἔξεστιν ἀλλ᾽ οὐ πάντα συμφέρει πάντα μο̊ι ἔξεστιν ἀλλ᾽ οὐ
πάντα οἰκοδομεῖ ⁘ μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω ἀλλὰ τὸ τοῦ 24
ἑτέρου ἕκαστ̊ος ⁘ πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε 25
μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν ⁘ τοῦ γὰρ˚ κυρίου 26
ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ⁘ εἰ δέ˚ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀ- 27
πίστων καὶ θέλετε πορεύεσθαι πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν
ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν ⁘ ἐὰν δέ τις 28
ὑμῖν εἴπῃ τοῦτο εἰδῳ̊λόθυτόν ἐστιν μὴ ἐσθίετε δι᾽ ἐκεῖνον
τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ˚ γὰρ κυρίου ἡ γῆ
καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ⁘ συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυ- 29
τοῦ ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου ἱνατ̊ὶ γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται
ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως ⁘ εἰ δὲ˚ ἐγὼ χάριτι μετέχω τί βλα- 30
σφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ ⁘ εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε 31
πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε ⁘ ἀπρό- 32
σκοποι γίνεσθε˚ καὶ ἰουδαίοις καὶ ἕλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ
τοῦ θεοῦ ⁘ καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω μὴ ζητῶν τὸ 33
ἐμαυτοῦ συμφ̊έρον ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν ἵνα σωθῶσιν ⁘

Μιμηταί μου γίνεσθε καθὼς κἀγὼ χριστοῦ ⁘ ἐπαινῶ δὲ **11**, 2

---

v.18 T*: ουχι, V: ουχ. **v.19** T*: ειδωλον, V: ειδωλοθυτον. **v.19** T*: ειδωλοθυτον, V: ειδωλον. **v.20** T*: θυει τα εθνη δαιμονιοις θυει και ου θεω, V: θυουσιν δαιμονιοις και ου θεω [θυουσιν]. **v.23** T*: μοι, V: ∅. **v.24** T*: εκαστος, V: ∅. **v.26** T*: γαρ κυριου, V: κυριου γαρ. **v.27** T*: δε, V: ∅. **v.28** T*: ειδωλοθυτον, V: ιεροθυτον. **v.28** T*: του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης, V: ∅. **v.29** TKV: ινατι, M: ινα τι. **v.30** TK: δε, MV: ∅. **v.32** T*: γινεσθε και ιουδαιοις, V: και ιουδαιοις γινεσθε. **v.33** T*: συμφερον, V: συμφορον.

ὑμᾶς ἀδελφοὶ ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέ-
3 δωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε ◈ θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέ-
ναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστιν κεφαλὴ
4 δὲ γυναικὸς ὁ ἀνὴρ κεφαλὴ δὲ χριστοῦ ὁ θεός ◈ πᾶς ἀνὴρ
προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καται-
5 σχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ◈ πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη
ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει
τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς ἓν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημέ-
6 νῃ ◈ εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνὴ καὶ κειράσθω εἰ δὲ αἰ-
σχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι κατακαλυπτέσθω ◈
7 ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν
εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν ◈
8, 9 οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικὸς ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός ◈ καὶ
γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν
10 ἄνδρα ◈ διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς
11 κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους ◈ πλὴν οὔτε ἀνὴρ° χωρὶς γυ-
12 ναικὸς οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐν κυρίῳ ◈ ὥσπερ γὰρ ἡ
γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικὸς τὰ
13 δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ ◈ ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε πρέπον ἐστὶν
14 γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι ◈ ἢ° οὐδὲ
αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ ἀτιμία
15 αὐτῷ ἐστιν ◈ γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ δόξα αὐτῇ ἐστιν ὅτι ἡ κόμη
16 ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ ◈ εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος
εἶναι ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν οὐδὲ αἱ ἐκκλη-
17 σίαι τοῦ θεοῦ ◈ τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ ὅτι οὐκ
18 εἰς τὸ κρεῖττον° ἀλλ᾽ εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε ◈ πρῶτον μὲν
γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα
19 ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν καὶ μέρος τι πιστεύω ◈ δεῖ γὰρ καὶ αἱρέ-
σεις ἐν ὑμῖν εἶναι ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν ◈
20 συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστιν κυριακὸν

11. v.2 T*: αδελφοι, V: ∅. **v.3** T*: χριστου, V: του χριστου. **v.5** T*: εαυτης, V: αυτης. **v.7** T*: γυνη, V: η γυνη. **v.11** T*: ανηρ χωρις γυναικος ουτε γυνη χωρις ανδρος, V: γυνη χωρις ανδρος ουτε ανηρ χωρις γυναικος. **v.14** T*: η ουδε αυτη η φυσις, V: ουδε η φυσις αυτη. **v.15** TK: αυτη, M: ∅, V: [αυτη]. **v.17** T*: κρειττον αλλ εις το ηττον, V: κρεισσον αλλα εις το ησσον. **v.18** TK: τη, MV: ∅. **v.19** T*: ινα, V: ινα [και].

δεῖπνον φαγεῖν ⁘ ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβά- 21
νει ἐν τῷ φαγεῖν καὶ ὃς μὲν πεινᾷ ὃς δὲ μεθύει ⁘ μὴ γὰρ 22
οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἢ τῆς ἐκκλησίας
τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας
τί ὑμῖν° εἴπω ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ ⁘ ἐγὼ 23
γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν ὅτι
ὁ κύριος ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδο̊το ἔλαβεν ἄρτον ⁘
καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν λάβετε° φάγετε τοῦτό 24
μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμ̊ενον τοῦτο ποιεῖτε
εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν ⁘ ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ 25
δειπνῆσαι λέγων τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν
ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι τοῦτο ποιεῖτε ὁσάκις ἂν̊ πίνητε εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν ⁘ ὁσάκις γὰρ ἂν̊ ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦ- 26
τον καὶ τὸ ποτήριον τ̊οῦτο πίνητε τὸν θάνατον τοῦ κυρίου
καταγγέλλετε ἄχρις° οὗ ἂν ἔλθῃ ⁘ ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρ- 27
τον τ̊οῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως̊ ἔνοχος
ἔσται τοῦ σώματος κα̊ὶ αἵματος τοῦ κυρίου ⁘ δοκιμαζέτω 28
δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ
ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω ⁘ ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀνα̊ξίως 29
κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ°
κυρίου ⁘ διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι 30
καὶ κοιμῶνται ἱκανοί ⁘ εἰ γ̊ὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν οὐκ ἂν 31
ἐκρινόμεθα ⁘ κρινόμενοι δὲ ὑπ̊ὸ κυρίου παιδευόμεθα ἵνα 32
μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν ⁘ ὥστε ἀδελφοί μου συν- 33
ερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε ⁘ εἰ δέ° τις 34
πεινᾷ ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε τὰ δὲ
λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι ⁘

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν ἀδελφοὶ οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνο- **12**
εῖν ⁘ οἴδατε ὅτ̊ι ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν 2

---

v.22 T*: υμιν ειπω, V: ειπω υμιν. **v.23** T*: παρεδιδοτο, V: παρεδιδετο. **v.24** T*: λαβετε φαγετε, V: ∅. **v.24** T*: κλωμενον, V: ∅. **v.25** T*: αν, V: εαν. **v.26** T*: αν, V: εαν. **v.26** T*: τουτο, V: ∅. **v.26** T*: αχρις ου αν, V: αχρι ου. **v.27** T*: τουτον, V: ∅. **v.27** TKV: αναξιως, M: αναξιως του κυριου. **v.27** TK: και, MV: και του. **v.29** T*: αναξιως, V: ∅. **v.29** T*: του κυριου, V: ∅. **v.31** T*: γαρ, V: δε. **v.32** T*: υπο, V: υπο [του]. **v.34** T*: δε, V: ∅. **12. v.2** TK: οτι, MV: οτι οτε.

3 ἤγεσθε ἀπαγόμενοι ⸭ διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύ-
ματι θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα ἰησοῦν° καὶ οὐδεὶς δύναται
4 εἰπεῖν κύριον° ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ ⸭ διαιρέσεις
5 δὲ χαρισμάτων εἰσὶν τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα ⸭ καὶ διαιρέσεις δι-
6 ακονιῶν εἰσὶν καὶ ὁ αὐτὸς κύριος ⸭ καὶ διαιρέσεις ἐνεργη-
μάτων εἰσὶν ὁ δὲ αὐτός ἐστιν° θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶ-
7 σιν ⸭ ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς
8 τὸ συμφέρον ⸭ ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λό-
γος σοφίας ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ⸭
9 ἑτέρῳ δὲ° πίστις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι ἄλλῳ δὲ χαρίσματα
10 ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ° πνεύματι ⸭ ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνά-
μεων ἄλλῳ δὲ προφητεία ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων ἑ-
11 τέρῳ δὲ° γένη γλωσσῶν ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν ⸭ πάντα
δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα διαιροῦν ἰδίᾳ
12 ἑκάστῳ καθὼς βούλεται ⸭ καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν
καὶ μέλη ἔχει° πολλὰ πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ°
13 ἑνὸς πολλὰ ὄντα ἕν ἐστιν σῶμα οὕτως καὶ ὁ χριστός ⸭ καὶ
γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθη-
μεν εἴτε ἰουδαῖοι εἴτε ἕλληνες εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι καὶ
14 πάντες εἰς° ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν ⸭ καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ
15 ἔστιν ἓν μέλος ἀλλὰ πολλά ⸭ ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς ὅτι οὐκ εἰμὶ
χεὶρ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ
16 τοῦ σώματος ⸭ καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμὸς
οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
17 σώματος ⸭ εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς ποῦ ἡ ἀκοὴ εἰ ὅλον
18 ἀκοὴ ποῦ ἡ ὄσφρησις ⸭ νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἓν
19 ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν ⸭ εἰ δὲ ἦν τὰ
20 πάντα ἓν μέλος ποῦ τὸ σῶμα ⸭ νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη ἓν
21 δὲ σῶμα ⸭ οὐ δύναται δὲ° ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρὶ χρείαν
σου οὐκ ἔχω ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν χρείαν ὑμῶν οὐκ
22 ἔχω ⸭ ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος

---

v.3 T*: ιησουν, V: ιησους. **v.3** T*: κυριον ιησουν, V: κυριος ιησους. **v.6** T*: εστιν, V: ∅. **v.9** T*: δε, V: ∅. **v.9** T*: αυτω, V: ενι. **v.10** T*: δε, V: ∅. **v.12** T*: εχει πολλα, V: πολλα εχει. **v.12** T*: του ενος, V: ∅. **v.13** T*: εις, V: ∅. **v.21** TK: δε, MV: δε ο.

ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστιν ⟐ καὶ ἃ δοκοῦμεν 23
ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος τούτοις τιμὴν περισσοτέραν
περιτίθεμεν καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισ-
σοτέραν ἔχει ⟐ τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει ἀλλ̊ʼ 24
ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα τῷ ὑστεροῦ̊ντι περισσοτέραν
δοὺς τιμήν ⟐ ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα̊ ἐν τῷ σώματι ἀλλὰ τὸ αὐ- 25
τὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη ⟐ καὶ εἴτε πάσχει 26
ἓν μέλος συμπάσχει πάντα τὰ μέλη εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος
συγχαίρει πάντα τὰ μέλη ⟐ ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ καὶ 27
μέλη ἐκ μέρους ⟐ καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ 28
πρῶτον ἀποστόλους δεύτερον προφήτας τρίτον διδασκά-
λους ἔπειτα δυνάμεις εἶ̊τα χαρίσματα ἰαμάτων ἀντιλή̊ψεις
κυβερνήσεις γένη γλωσσῶν ⟐ μὴ πάντες ἀπόστολοι μὴ πάν- 29
τες προφῆται μὴ πάντες διδάσκαλοι μὴ πάντες δυνάμεις ⟐
μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων μὴ πάντες γλώσ- 30
σαις λαλοῦσιν μὴ πάντες διερμηνεύουσιν ⟐ ζηλοῦτε δὲ τὰ 31
χαρίσματα τὰ κρεί̊ττονα καὶ ἔτι καθʼ ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν
δείκνυμι ⟐

Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέ- **13**
λων ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον
ἀλαλάζον ⟐ καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια 2
πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πί-
στιν ὥστε ὄρη μεθιστάνε̊ιν ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω ο̊ὐθέν εἰμι ⟐
καὶ˚ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου καὶ ἐὰν παρα- 3
δῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυ̊θήσωμαι ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω οὐδὲν
ὠφελοῦμαι ⟐ ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ χρηστεύεται ἡ ἀγάπη 4
οὐ ζηλοῖ ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται οὐ φυσιοῦται ⟐ οὐκ ἀ- 5
σχημονεῖ οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς οὐ παροξύνεται οὐ λογίζεται
τὸ κακόν ⟐ οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ συγχαίρει δὲ τῇ ἀλη- 6
θείᾳ ⟐ πάντα στέγει πάντα πιστεύει πάντα ἐλπίζει πάντα 7

---

v.24 T*: αλλ, V: αλλα. **v.24** T*: υστερουντι, V: υστερουμενω. **v.25** TKV: σχισμα, M: σχισματα. **v.28** T*: ειτα, V: επειτα. **v.28** T*: αντιληψεις, V: αντιλημψεις. **v.31** T*: κρειττονα, V: μειζονα. **13. v.2** T*: μεθιστανειν, V: μεθισταναι. **v.2** TMV: ουθεν, K: ουδεν. **v.3** T*: και εαν, V: καν. **v.3** T*: καυθησωμαι, V: καυχησωμαι.

8 ὑπομένει ⁘ ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει εἴτε δὲ προφητεῖαι
καταργηθήσονται εἴτε γλῶσσαι παύσονται εἴτε γνῶσις κα-
9 ταργηθήσεται ⁘ ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους
10 προφητεύομεν ⁘ ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον τότε τὸ ἐκ μέρους
11 καταργηθήσεται ⁘ ὅτε ἤμην νήπιος ὡς˚ νήπιος ἐλάλουν ὡς
νήπιος ἐφρόνουν ὡς νήπιος ἐλογιζόμην ὅτε δὲ γέγονα ἀ-
12 νὴρ κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου ⁘ βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι᾽ ἐσό-
πτρου ἐν αἰνίγματι τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον ἄρτι
γινώσκω ἐκ μέρους τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπε-
13 γνώσθην ⁘ νυνὶ δὲ μένει πίστις ἐλπὶς ἀγάπη τὰ τρία ταῦτα
μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη ⁘

14 Διώκετε τὴν ἀγάπην ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικὰ μᾶλλον
2 δὲ ἵνα προφητεύητε ⁘ ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ οὐκ ἀνθρώποις
λαλεῖ ἀλλὰ τῷ θεῷ οὐδεὶς γὰρ ἀκούει πνεύματι δὲ λαλεῖ
3 μυστήρια ⁘ ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν
4 καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν ⁘ ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυτὸν
5 οἰκοδομεῖ ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ ⁘ θέλω
δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύ-
ητε μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις ἐκτὸς εἰ
6 μὴ διερμηνεύῃ ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ ⁘ νυνὶ δὲ
ἀδελφοὶ ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν τί ὑμᾶς ὠφε-
λήσω ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ
7 ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ ⁘ ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα
εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ˚
8 πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον ⁘ καὶ
γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν˚ σάλπιγξ δῷ τίς παρασκευάσεται
9 εἰς πόλεμον ⁘ οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ
εὔσημον λόγον δῶτε πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον ἔσε-
10 σθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες ⁘ τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν

---

v.8 T*: εκπιπτει, V: πιπτει. **v.9** TKV: γαρ, M: δε. **v.10** T*: τοτε, V: ∅. **v.11** T*: ως νηπιος ελαλουν ως νηπιος εφρονουν ως νηπιος ελογιζομην οτε δε, V: ελαλουν ως νηπιος εφρονουν ως νηπιος ελογιζομην ως νηπιος οτε. **14. v.2** T*: τω, V: ∅. **v.5** T*: γαρ, V: δε. **v.5** TKV: διερμηνευη, M: διερμηνευει. **v.6** T*: νυνι, V: νυν. **v.7** TKV: δω, M: διδω. **v.8** T*: φωνην σαλπιγξ, V: σαλπιγξ φωνην.

ἐσ̊τιν ἐν κόσμῳ καὶ οὐδὲν αὐτ̊ῶν ἄφωνον ⬦ ἐὰν οὖν μὴ εἰ- 11
δῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος
καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος ⬦ οὕτως καὶ ὑμεῖς ἐπεὶ ζη- 12
λωταί ἐστε πνευμάτων πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας
ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε ⬦ διό̊περ ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευ- 13
χέσθω ἵνα διερμηνεύῃ ⬦ ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ τὸ 14
πνεῦμά μου προσεύχεται ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν ⬦
τί οὖν ἐστιν προσεύξομαι τῷ πνεύματι προσεύξομαι δὲ καὶ 15
τῷ νοΐ ψαλῶ τῷ πνεύματι ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ ⬦ ἐπεὶ ἐὰν εὐ- 16
λογήσῃς° τῷ πνεύματι ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου
πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ
οἶδεν ⬦ σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς ἀλλ᾽ ὁ ἕτερος οὐκ οἰ- 17
κοδομεῖται ⬦ εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μ̊ου πάντων ὑμῶν μᾶλλον 18
γλώσσαις λαλῶ̊ν ⬦ ἀλλ̊᾽ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ° 19
τοῦ νοός μου λαλῆσαι ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω ἢ μυρίους
λόγους ἐν γλώσσῃ ⬦ ἀδελφοὶ μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρε- 20
σὶν ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε ⬦
ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν 21
ἑτέρ̊οις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ καὶ οὐδ᾽ οὕτως εἰσακούσον-
ταί μου λέγει κύριος ⬦ ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν 22
οὐ τοῖς πιστεύουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις ἡ δὲ προφητεία οὐ
τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν ⬦ ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ 23
ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες γλώσσαις° λαλῶσιν
εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε ⬦
ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώ- 24
της ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων ⬦ καὶ° 25
οὕτως τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται καὶ
οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλ-
λων ὅτι ὁ° θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστιν ⬦ τί οὖν ἐστιν ἀδελφοὶ 26
ὅταν συνέρχησθε ἕκαστος ὑμ̊ῶν ψαλμὸν ἔχει διδαχὴν ἔχει

v.10 T*: εστιν, V: εισιν. **v.10** TM: αυτων, KV: ∅. **v.13** T*: διοπερ, V: διο. **v.16** T*: ευλογησης τω, V: ευλογης [εν]. **v.18** T*: μου, V: ∅. **v.18** T*: λαλων, V: λαλω. **v.19** T*: αλλ, V: αλλα. **v.19** T*: δια του νοος, V: τω νοι. **v.21** T*: ετεροις, V: ετερων. **v.23** T*: γλωσσαις λαλωσιν, V: λαλωσιν γλωσσαις. **v.25** T*: και ουτως, V: ∅. **v.25** T*: ο θεος οντως, V: οντως ο θεος. **v.26** T*: υμων, V: ∅.

γλῶσσαν° ἔχει ἀποκάλυψιν ἔχει ἑρμηνείαν ἔχει πάντα πρὸς
27 οἰκοδομὴν γε̊νέσθω ⋄ εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ κατὰ δύο ἢ τὸ
28 πλεῖστον τρεῖς καὶ ἀνὰ μέρος καὶ εἷς διερμηνευέτω ⋄ ἐὰν δὲ
μὴ ᾖ διερμηνευτὴς σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ ἑαυτῷ δὲ λαλείτω
29 καὶ τῷ θεῷ ⋄ προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν καὶ οἱ ἄλ-
30 λοι διακρινέτωσαν ⋄ ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ
31 ὁ πρῶτος σιγάτω ⋄ δύνασθε γὰρ καθ᾽ ἕνα πάντες προφη-
τεύειν ἵνα πάντες μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται ⋄
32, 33 καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται ⋄ οὐ γάρ
ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεὸς ἀλλ̊᾽ εἰρήνης ὡς ἐν πάσαις ταῖς
34 ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων ⋄ αἱ γυναῖκες ὑ̊μῶν ἐν ταῖς ἐκκλη-
σίαις σιγάτωσαν οὐ γὰρ ἐπιτέ̊τραπται αὐταῖς λαλεῖν ἀλλ᾽°
35 ὑποτάσσεσθαι καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει ⋄ εἰ δέ τι μαθεῖν
θέλουσιν ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν αἰ-
36 σχρὸν γάρ ἐστιν γυναιξὶν° ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν ⋄ ἢ ἀφ᾽ ὑμῶν
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν ⋄
37 εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς ἐπιγινωσκέτω
38 ἃ γράφω ὑμῖν ὅτι τοῦ° κυρίου εἰσὶν ἐντολαί ⋄ εἰ δέ τις ἀ-
39 γνοεῖ ἀγνοείτω̊ ⋄ ὥστε ἀδελφο̊ὶ ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν καὶ
40 τὸ λαλεῖν γλώσσαις° μὴ κωλύετε ⋄ πάντα̊ εὐσχημόνως καὶ
κατὰ τάξιν γινέσθω ⋄

15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν ἀδελφοὶ τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισά-
2 μην ὑμῖν ὃ καὶ παρελάβετε ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε ⋄ δι᾽ οὗ καὶ
σῴζεσθε τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε ἐκτὸς
3 εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε ⋄ παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις
ὃ καὶ παρέλαβον ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτι-
4 ῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς ⋄ καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγή-
5 γερται τῇ° τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς ⋄ καὶ ὅτι ὤφθη

---

v.26 T*: γλωσσαν εχει αποκαλυψιν, V: αποκαλυψιν εχει γλωσσαν. **v.26** TK: γενεσθω, MV: γινεσθω. **v.33** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.34** T*: υμων, V: ∅. **v.34** T*: επιτετραπται, V: επιτρεπεται. **v.34** T*: αλλ υποτασσεσθαι, V: αλλα υποτασσεσθωσαν. **v.35** T*: γυναιξιν εν εκκλησια λαλειν, V: γυναικι λαλειν εν εκκλησια. **v.37** TK: του κυριου εισιν εντολαι, M: κυριου εισιν εντολαι, V: κυριου εστιν εντολη. **v.38** T*: αγνοειτω, V: αγνοειται. **v.39** T*: αδελφοι, V: αδελφοι [μου]. **v.39** T*: γλωσσαις μη κωλυετε, V: μη κωλυετε γλωσσαις. **v.40** T*: παντα, V: παντα δε. **15. v.4** T*: τη τριτη ημερα, V: τη ημερα τη τριτη.

κηφᾷ εἶτα τοῖς δώδεκα ⟐ ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις 6
ἀδελφοῖς ἐφάπαξ ἐξ ὧν οἱ πλείοὺς μένουσιν ἕως ἄρτι τινὲς
δὲ κἀὶ ἐκοιμήθησαν ⟐ ἔπειτα ὤφθη ἰακώβῳ εἶτα τοῖς ἀπο- 7
στόλοις πᾶσιν ⟐ ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι 8
ὤφθη κἀμοί ⟐ ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων ὃς 9
οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος διότι ἐδίωξα τὴν ἐκ-
κλησίαν τοῦ θεοῦ ⟐ χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι καὶ ἡ χάρις 10
αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη ἀλλὰ περισσότερον αὐ-
τῶν πάντων ἐκοπίασα οὐκ ἐγὼ δὲ ἀλλ᾽ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ
σὺν ἐμοί ⟐ εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι οὕτως κηρύσσομεν καὶ 11
οὕτως ἐπιστεύσατε ⟐ εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νε- 12
κρῶν ἐγήγερται πῶς λέγουσίν τινες˚ ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις
νεκρῶν οὐκ ἔστιν ⟐ εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν οὐδὲ 13
χριστὸς ἐγήγερται ⟐ εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται κενὸν ἄρα̊ 14
τὸ κήρυγμα ἡμῶν κενὴ δὲ˚ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν ⟐ εὑρισκό- 15
μεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν
κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστὸν ὃν οὐκ ἤγειρεν εἴπερ
ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται ⟐ εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται 16
οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται ⟐ εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται μα- 17
ταία ἡ πίστις ὑμῶν ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ⟐ ἄρα 18
καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλοντο ⟐ εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύ- 19
τῃ ἠλπικότες˚ ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον ἐλεεινότεροι πάντων
ἀνθρώπων ἐσμέν ⟐ νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν 20
ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγ̊ένετο ⟐ ἐπειδὴ γὰρ δι᾽ ἀν- 21
θρώπου ὁ˚ θάνατος καὶ δι᾽ ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν ⟐
ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν οὕτως καὶ 22
ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται ⟐ ἕκαστος δὲ ἐν τῷ 23
ἰδίῳ τάγματι ἀπαρχὴ χριστὸς ἔπειτα οἱ χ̊ριστοῦ ἐν τῇ πα-
ρουσίᾳ αὐτοῦ ⟐ εἶτα τὸ τέλος ὅταν παρ̊αδῷ τὴν βασιλείαν 24
τῷ θεῷ καὶ πατρὶ ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν

v.6 T*: πλειους, V: πλειονες. **v.6** T*: και, V: ∅. **v.10** T*: αλλ, V: αλλα. **v.12** T*: τινες εν υμιν, V: εν υμιν τινες. **v.14** T*: αρα, V: αρα [και]. **v.14** T*: δε, V: ∅. **v.19** T*: ηλπικοτες εσμεν εν χριστω, V: εν χριστω ηλπικοτες εσμεν. **v.20** T*: εγενετο, V: ∅. **v.21** T*: ο, V: ∅. **v.23** TK: χριστου, MV: του χριστου. **v.24** T*: παραδω, V: παραδιδω.

25 ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ◈ δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις̊ οὗ
26 ἂν̊ θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ◈ ἔσχα-
27 τος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος ◈ πάντα γὰρ ὑπέταξεν
ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται
28 δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα ◈ ὅταν δὲ
ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγή-
σεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ πάντα
29 ἐν πᾶσιν ◈ ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν
νεκρῶν εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται τί καὶ βαπτίζονται ὑ-
30 πὲρ τῶν° νεκρῶν ◈ τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν ◈
31 καθ᾽ ἡμέραν ἀποθνήσκω νὴ τὴν ἡμετέραν° καύχησιν ἣν
32 ἔχω ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ◈ εἰ κατὰ ἄνθρωπον
ἐθηριομάχησα ἐν ἐφέσῳ τί μοι τὸ ὄφελος εἰ νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται φάγωμεν καὶ πίωμεν αὔριον γὰρ ἀποθνήσκο-
33 μεν ◈ μὴ πλανᾶσθε φθείρουσιν ἤθη χρήσ̊θ᾽ ὁμιλίαι κακαί ◈
34 ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ
35 τινες ἔχουσιν πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγ̊ω ◈ ἀλλ̊᾽ ἐρεῖ τις πῶς
36 ἐγείρονται οἱ νεκροὶ ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται ◈ ἄφρ̊ον σὺ ὃ
37 σπείρεις οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ ◈ καὶ ὃ σπείρεις
οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις ἀλλὰ γυμνὸν κόκ-
38 κον εἰ τύχοι σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν ◈ ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ°
δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμά-
39 των τ̊ὸ ἴδιον σῶμα ◈ οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ ἀλλὰ ἄλλη
μὲν σὰρ̊ξ ἀνθρώπων ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν ἄλλη δὲ ἰχθύων°
40 ἄλλη δὲ πτηνῶν ◈ καὶ σώματα ἐπουράνια καὶ σώματα ἐ-
πίγεια ἀλλ̊᾽ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα ἑτέρα δὲ ἡ
41 τῶν ἐπιγείων ◈ ἄλλη δόξα ἡλίου καὶ ἄλλη δόξα σελήνης καὶ
ἄλλη δόξα ἀστέρων ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ ◈
42 οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν σπείρεται ἐν φθορᾷ ἐ-

---

v.25 T*: αχρις, V: αχρι. **v.25** T*: αν, V: ∅. **v.29** T*: των νεκρων, V: αυτων. **v.31** T: ημετεραν καυχησιν, KM: υμετεραν καυχησιν, V: υμετεραν καυχησιν [αδελφοι]. **v.33** TK: χρησθ, MV: χρηστα. **v.34** T*: λεγω, V: λαλω. **v.35** T*: αλλ, V: αλλα. **v.36** T*: αφρον, V: αφρων. **v.38** T*: αυτω διδωσιν, V: διδωσιν αυτω. **v.38** T*: το, V: ∅. **v.39** TK: σαρξ, MV: ∅. **v.39** T*: ιχθυων αλλη δε πτηνων, V: σαρξ πτηνων αλλη δε ιχθυων. **v.40** T*: αλλ, V: αλλα.

γείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ ◇ σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ ἐγείρεται ἐν δό- 43
ξῃ σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ ἐγείρεται ἐν δυνάμει ◇ σπείρεται 44
σῶμα ψυχικὸν ἐγείρεται σῶμα πνευματικὸν ἔστιν˚ σῶμα
ψυχικὸν καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν ◇ οὕτως καὶ γέγρα- 45
πται ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄ˚νθρωπος ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν ὁ
ἔσχατος ἀδὰ˚μ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν ◇ ἀλλ᾽ οὐ πρῶτον τὸ 46
πνευματικὸν ἀλλὰ τὸ ψυχικὸν ἔπειτα τὸ πνευματικόν ◇ ὁ 47
πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκὸς ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ˚
κύριος ἐξ οὐρανοῦ ◇ οἷος ὁ χοϊκὸς τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοὶ 48
καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι ◇ καὶ κα- 49
θὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ φορέσο˚μεν καὶ τὴν
εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου ◇ τοῦτο δέ φημι ἀδελφοὶ ὅτι σὰρξ 50
καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνα˚νται οὐ-
δὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ ◇ ἰδοὺ μυστήριον 51
ὑμῖν λέγω πάντες μ˚ὲν οὐ˚ κοιμηθησόμεθα πάντες δὲ ἀλ-
λαγησόμεθα ◇ ἐν ἀτόμῳ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἐν τῇ ἐσχάτῃ 52
σάλπιγγι σαλπίσει γὰρ καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρ-
τοι καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα ◇ δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο 53
ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀ-
θανασίαν ◇ ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν 54
καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν τότε γενήσεται ὁ
λόγος ὁ γεγραμμένος κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος ◇ ποῦ 55
σου θάνατε τὸ κέντρον˚ ποῦ σου ᾅδη τὸ νῖκος ◇ τὸ δὲ κέν- 56
τρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ
νόμος ◇ τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ 57
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ◇ ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ 58
ἑδραῖοι γίνεσθε ἀμετακίνητοι περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ
κυρίου πάντοτε εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς
ἐν κυρίῳ ◇

---

v.44 T*: εστιν σωμα ψυχικον και εστιν σωμα, V: ει εστιν σωμα ψυχικον εστιν και. **v.45** E: ανθρωπος, B: ∅. **v.45** E: αδαμ, F: ∅. **v.47** T*: ο κυριος, V: ∅, F: πνευματικος. **v.49** TKV: φορεσομεν, M: φορεσωμεν. **v.50** T*: δυνανται, V: δυναται. **v.51** T*: μεν, V: ∅. **v.51** E: ου κοιμηθησομεθα παντες δε, ℵ: κοιμηθησομεθα ου παντες δε, F: αναστησομεθα ου παντες δε. **v.55** T*: κεντρον που σου αδη το νικος, V: νικος που σου θανατε το κεντρον.

16 Περὶ δὲ τῆς λογ̊ίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους ὥσπερ διέταξα
ταῖς ἐκκλησίαις τῆς γαλατίας οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε ✧
2 κατὰ μίαν σαββάτω̊ν ἕκαστος ὑμῶν παρ᾽ ἑαυτῷ τιθέτω θη-
σαυρίζων ὅ τι ἂν̊ εὐοδῶται ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογ̊ίαι
3 γίνωνται ✧ ὅταν δὲ παραγένωμαι οὓς ἐὰν δοκιμάσητε δι᾽ ἐ-
πιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς
4 ἱερουσαλήμ ✧ ἐὰν δὲ ᾖ˚ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι σὺν
5 ἐμοὶ πορεύσονται ✧ ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν μακε-
6 δονίαν διέλθω μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι ✧ πρὸς ὑμᾶς δὲ
τυχὸν παραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω ἵνα ὑμεῖς με προ-
7 πέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι ✧ οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν
παρόδῳ ἰδεῖν ἐλπίζω δὲ˚ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς
8 ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπ̊ῃ ✧ ἐπιμενῶ δὲ ἐν ἐφέσῳ ἕως τῆς πεν-
9 τηκοστῆς ✧ θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ ἐνεργὴς καὶ
10 ἀντικείμενοι πολλοί ✧ ἐὰν δὲ ἔλθῃ τιμόθεος βλέπετε ἵνα ἀ-
φόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται
11 ὡς καὶ˚ ἐγώ ✧ μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ προπέμψατε δὲ
αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ ἵνα ἔλθῃ πρός με ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν με-
12 τὰ τῶν ἀδελφῶν ✧ περὶ δὲ ἀπολλὼ τοῦ ἀδελφοῦ πολλὰ πα-
ρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ
πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐ-
13 καιρήσῃ ✧ γρηγορεῖτε στήκετε ἐν τῇ πίστει ἀνδρίζεσθε κρα-
14, 15 ταιοῦσθε ✧ πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω ✧ παρακαλῶ δὲ
ὑμᾶς ἀδελφοὶ οἴδατε τὴν οἰκίαν στεφανᾶ ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ
τῆς ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς ✧
16 ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ συν-
17 εργοῦντι καὶ κοπιῶντι ✧ χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ στεφανᾶ
καὶ φοῦ̊ρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ ὅτι τὸ ὑ̊μῶν ὑστέρημα οὗ-
18 τοι ἀνεπλήρωσαν ✧ ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ
19 ὑμῶν ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους ✧ ἀσπάζονται ὑμᾶς

---

16. v.1 T*: λογιας, V: λογειας. **v.2** T*: σαββατων, V: σαββατου. **v.2** T*: αν, V: εαν. **v.2** T*: λογιαι, V: λογειαι. **v.4** T*: η αξιον, V: αξιον η. **v.7** T*: δε, V: γαρ. **v.7** T*: επιτρεπη, V: επιτρεψη. **v.10** T*: και εγω, V: καγω. **v.17** T*: φουρτουνατου, V: φορτουνατου. **v.17** T*: υμων, V: υμετερον.

αἱ ἐκκλησίαι τῆς ἀσίας ἀσπάζỏνται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ
ἀκύλας καὶ πρίσκ̊ιλλα σὺν τῇ κατ᾽ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ ⁘
ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες ἀσπάσασθε ἀλλήλους 20
ἐν φιλήματι ἁγίῳ ⁘ ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ παύλου ⁘ εἴ 21, 22
τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον ἰησοῦν˚ χριστὸν ἤτω ἀνάθεμα μα-
ρὰν˚ ἀθά ⁘ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστ̊οῦ μεθ᾽ ὑμῶν ⁘ 23
ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἀμ̊ήν ⁘ 24
Πρὸς˚ κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ στεφα-
νᾶ καὶ φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου ⁘

v.19 T*: ασπαζονται, V: ασπαζεται. **v.19** T*: πρισκιλλα, V: πρισκα. **v.22** T*: ιησουν χριστον, V: ∅. **v.22** T*: μαραν αθα, V: μαρανα θα. **v.23** T*: χριστου, V: ∅. **v.24** T*: αμην, V: ∅. **v.24** T: Προς . . . τιμοθεου, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ°

1 Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ° χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ
καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν
κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ ἀχαΐᾳ ⬦
2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου
3 ἰησοῦ χριστοῦ ⬦ εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡ-
μῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης
4 παρακλήσεως ⬦ ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡ-
μῶν εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει
διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ
5 θεοῦ ⬦ ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ εἰς
ἡμᾶς οὕτως διὰ° χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡ-
6 μῶν ⬦ εἴτε δὲ θλιβόμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ
σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθη-
μάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν εἴτε° παρακαλούμεθα ὑπὲρ
τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν
7 βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν ⬦ εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοί ἐστε τῶν
8 παθημάτων οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως ⬦ οὐ γὰρ θέλομεν
ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοὶ ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενο-
μένης ἡμῖν ἐν τῇ ἀσίᾳ ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν°
9 ὑπὲρ δύναμιν ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν ⬦ ἀλ-
λὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν
ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ
10 ἐγείροντι τοὺς νεκρούς ⬦ ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύ-

T: Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΑ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, MV: ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β. **1. v.1** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.5** TK: δια, MV: δια του. **v.6** T*: της, V: ειτε παρακαλουμεθα υπερ της υμων παρακλησεως της. **v.6** TK: ειτε παρακαλουμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων, M: και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων ειτε παρακαλουμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας, V: και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων. **v.7** T*: ωσπερ, V: ως. **v.8** T*: ημιν, V: ∅. **v.8** T*: εβαρηθημεν υπερ δυναμιν, V: υπερ δυναμιν εβαρηθημεν.

σατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται ✧
συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει ἵνα ἐκ 11
πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχα-
ριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν ✧ ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶν τὸ 12
μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ εἰ-
λικρινείᾳ θεοῦ οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ᾽ ἐν χάριτι θεοῦ
ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς ✧
οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν ἀλλ᾽ ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ 13
ἐπιγινώσκετε ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε ✧
καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους ὅτι καύχημα ὑμῶν 14
ἐσμεν καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου
ἰησοῦ ✧ καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς° ὑμᾶς 15
ἐλθεῖν πρότερον ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε ✧ καὶ δι᾽ ὑμῶν 16
διελθεῖν εἰς μακεδονίαν καὶ πάλιν ἀπὸ μακεδονίας ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ᾽ ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν ἰουδαίαν ✧
τοῦτο οὖν βουλευόμενος° μή τι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην 17
ἢ ἃ βουλεύομαι κατὰ σάρκα βουλεύομαι ἵνα ᾖ παρ᾽ ἐμοὶ
τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ ✧ πιστὸς δὲ ὁ θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡ- 18
μῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ ✧ ὁ γὰρ° τοῦ θεοῦ 19
υἱὸς ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι᾽ ἡμῶν κηρυχθεὶς δι᾽ ἐμοῦ
καὶ σιλουανοῦ καὶ τιμοθέου οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὒ ἀλλὰ
ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν ✧ ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ ἐν αὐτῷ 20
τὸ ναὶ καὶ° ἐν αὐτῷ τὸ ἀμὴν τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι᾽ ἡμῶν ✧
ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς 21
θεός ✧ ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα 22
τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ✧ ἐγὼ δὲ μάρτυρα 23
τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν ὅτι φειδόμενος
ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς κόρινθον ✧ οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑ- 24
μῶν τῆς πίστεως ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν τῇ

---

v.10 T*: ρυεται, V: ρυσεται. **v.11** TKV: ημων, M: υμων. **v.12** T*: θεου, V: του θεου [και]. **v.13** T*: και, V: ∅. **v.14** T*: κυριου, V: κυριου [ημων]. **v.15** TK: προς υμας ελθειν προτερον, M: ελθειν προς υμας το προτερον, V: προτερον προς υμας ελθειν. **v.15** T*: εχητε, V: σχητε. **v.17** T*: βουλευομενος μη τι, V: βουλομενος μητι. **v.18** T*: εγενετο, V: εστιν. **v.19** T*: γαρ του θεου, V: του θεου γαρ. **v.20** T*: και εν αυτω, V: διο και δι αυτου.

γὰρ πίστει ἑστήκατε ⸭

2 Ἔκρινα δὲ° ἐμαυτῷ τοῦτο τὸ μὴ πάλιν ἐλθεῖν° ἐν λύπῃ
2 πρὸς ὑμᾶς ⸭ εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς καὶ τίς ἐ°στιν ὁ εὐφραί-
3 νων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ ⸭ καὶ ἔγραψα ὑ°μῖν
τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔ°χω ἀφ᾽ ὧν ἔδει με χαί-
ρειν πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων
4 ὑμῶν ἐστιν ⸭ ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας
ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων οὐχ ἵνα λυπηθῆτε ἀλλὰ
5 τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ⸭ εἰ
δέ τις λελύπηκεν οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν ἀλλ°᾽ ἀπὸ μέρους ἵνα
6 μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς ⸭ ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία
7 αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων ⸭ ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς
χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι μή°πως τῇ περισσοτέρᾳ λύ-
8 πῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος ⸭ διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι
9 εἰς αὐτὸν ἀγάπην ⸭ εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα ἵνα γνῶ τὴν
10 δοκιμὴν ὑμῶν εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε ⸭ ᾧ° δέ τι χαρίζε-
σθε καὶ° ἐγὼ καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ° τι κεχάρισμαι ᾧ° κεχάρισμαι δι᾽
11 ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ ⸭ ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ
12 τοῦ σατανᾶ οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν ⸭ ἐλθὼν
δὲ εἰς τὴν τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ καὶ θύρας
13 μοι ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ ⸭ οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί
μου τῷ μὴ εὑρεῖν με τίτον τὸν ἀδελφόν μου ἀλλὰ ἀποτα-
14 ξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς μακεδονίαν ⸭ τῷ δὲ θεῷ χάρις
τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ καὶ τὴν ὀσμὴν
τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι᾽ ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ ⸭
15 ὅτι χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν
16 τοῖς ἀπολλυμένοις ⸭ οἷς μὲν ὀσμὴ θ°ανάτου εἰς θάνατον οἷς
17 δὲ ὀσμὴ ζ°ωῆς εἰς ζωὴν καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός ⸭ οὐ γὰρ
ἐσμεν ὡς οἱ °πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀλλ᾽

---

2. v.1 T*: δε, V: γαρ. **v.1** TK: ελθειν εν λυπη προς υμας, MV: εν λυπη προς υμας ελθειν. **v.2** T*: εστιν, V: ∅. **v.3** T*: υμιν, V: ∅. **v.3** T*: εχω, V: σχω. **v.5** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.7** T: μηπως, KMV: μη πως. **v.10** T*: και εγω, V: καγω. **v.10** T*: ει τι κεχαρισμαι ω, V: ο κεχαρισμαι ει τι. **v.16** T*: θανατου, V: εκ θανατου. **v.16** T*: ζωης, V: εκ ζωης. **v.17** TKV: πολλοι, M: λοιποι.

ὡς ἐξ εἰλικρινείας ἀλλ᾽ ὡς ἐκ θεοῦ κατενώπιον° τοῦ θεοῦ ἐν
χριστῷ λαλοῦμεν ◈

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν εἰ μὴ χρῄζομεν **3**
ὥς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συ-
στατικῶν ◈ ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε ἐγγεγραμμένη ἐν 2
ταῖς καρδίαις ἡμῶν γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων ◈ φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ χρι- 3
στοῦ διακονηθεῖσα ὑφ᾽ ἡμῶν ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλ-
λὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος οὐκ ἐν πλαξὶν λιθίναις ἀλλ᾽ ἐν
πλαξὶν καρδίας σαρκίναις ◈ πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχο- 4
μεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν ◈ οὐχ ὅτι ἱκανοί° ἐσμεν 5
ἀφ᾽ ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν ἀλλ᾽ ἡ ἱκανότης ἡ-
μῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ◈ ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς 6
διαθήκης οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύματος τὸ γὰρ γράμμα
ἀποκτείνει τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ ◈ εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ 7
θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις ἐγενήθη ἐν
δόξῃ ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς τὸ
πρόσωπον μωσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν
καταργουμένην ◈ πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύ- 8
ματος ἔσται ἐν δόξῃ ◈ εἰ γὰρ ἡ° διακονίᾳ τῆς κατακρίσεως 9
δόξα πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύ-
νης ἐν δόξῃ ◈ καὶ γὰρ οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν 10
τούτῳ τῷ μέρει ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης ◈ εἰ γὰρ 11
τὸ καταργούμενον διὰ δόξης πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον ἐν
δόξῃ ◈ ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώ- 12
μεθα ◈ καὶ οὐ καθάπερ μωσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρό- 13
σωπον ἑαυτοῦ πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς
τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου ◈ ἀλλ᾽ ἐπωρώθη τὰ νοήματα 14
αὐτῶν ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀνα-

---

v.17 T*: κατενωπιον του, V: κατεναντι. **3. v.1** TM: ει, KV: η. **v.1** T*: συστατικων, V: ∅. **v.3** TK: καρδιας, MV: καρδιαις. **v.5** T*: ικανοι εσμεν αφ εαυτων, V: αφ εαυτων ικανοι εσμεν. **v.6** TK: αποκτεινει, M: αποκτενει, V: αποκτεννει. **v.7** T*: εν, V: ∅. **v.7** TK: μωσεως, MV: μωυσεως. **v.9** T*: η, V: τη. **v.9** T*: εν, V: ∅. **v.10** TK: ουδε, MV: ου. **v.10** T*: ενεκεν, V: εινεκεν. **v.13** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.13** T*: εαυτου, V: αυτου. **v.14** T*: αλλ, V: αλλα. **v.14** T*: σημερον, V: σημερον ημερας.

γνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον
15 ὅ˚ τι ἐν χριστῷ καταργεῖται ⸭ ἀλλ᾽ ἕως σήμερον ἡνίκα ἀ-
ναγινώσκ̊εται μωσ̊ῆς κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖ-
16 ται ⸭ ἡνίκα δ᾽˚ ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον περιαιρεῖται τὸ
17 κάλυμμα ⸭ ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν οὗ δὲ τὸ πνεῦμα
18 κυρίου ἐκ̊εῖ ἐλευθερία ⸭ ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ
προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰ-
κόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν καθάπερ ἀπὸ
κυρίου πνεύματος ⸭
4 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθη-
2 μεν οὐκ ἐκ̊κακοῦμεν ⸭ ἀλλ̊᾽ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς
αἰσχύνης μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συν-
ιστῶν̊τες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώ-
3 πιον τοῦ θεοῦ ⸭ εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέ-
4 λιον ἡμῶν ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον ⸭ ἐν
οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν
ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτ̊οῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐ-
αγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ ⸭
5 οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ χριστὸν˚ ἰησοῦν κύριον
6 ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ ἰησοῦν ⸭ ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν
ἐκ σκότους φῶς λάμψ̊αι ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν
πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσ-
7 ώπῳ ἰησοῦ χριστοῦ ⸭ ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν
ὀστρακίνοις σκεύεσιν ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ
8 θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν ⸭ ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ᾽ οὐ στενο-
9 χωρούμενοι ἀπορούμενοι ἀλλ᾽ οὐκ ἐξαπορούμενοι ⸭ διω-
κόμενοι ἀλλ᾽ οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι καταβαλλόμενοι ἀλλ᾽
10 οὐκ ἀπολλύμενοι ⸭ πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ κυρ̊ίου ἰη-
σοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἰησοῦ

---

v.14 TK: ο τι, MV: οτι. **v.15** T*: αναγινωσκεται, V: αν αναγινωσκηται. **v.15** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.16** T*: δ αν, V: δε εαν. **v.17** T*: εκει, V: ∅. **4. v.1** T*: εκκακουμεν, V: εγκακουμεν. **v.2** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.2** T*: συνιστωντες, V: συνιστανοντες. **v.4** T*: αυτοις, V: ∅. **v.5** T*: χριστον ιησουν, V: ιησουν χριστον. **v.6** T*: λαμψαι, V: λαμψει. **v.10** T*: κυριου, V: ∅.

ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ ⋄ ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς 11
θάνατον παραδιδόμεθα διὰ ἰησοῦν ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἰησοῦ
φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν ⋄ ὥστε ὁ μὲν θάνατος 12
ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν ⋄ ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ 13
πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον ἐπίστευσα διὸ
ἐλάλησα καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν διὸ καὶ λαλοῦμεν ⋄ εἰδότες 14
ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ° ἰησοῦ ἐγερεῖ
καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν ⋄ τὰ γὰρ πάντα δι᾽ ὑμᾶς ἵνα ἡ χά- 15
ρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισ-
σεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ ⋄ διὸ οὐκ ἐκ̊κακοῦμεν ἀλλ᾽ εἰ 16
καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται ἀλλ᾽ ὁ ἔσ̊ωθεν ἀνα-
καινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ ⋄ τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν 17
τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον
βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν ⋄ μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ 18
βλεπόμενα ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα τὰ γὰρ βλεπόμενα πρό-
σκαιρα τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια ⋄

Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους **5**
καταλυθῇ οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν οἰκίαν ἀχειροποίη-
τον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⋄ καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζο- 2
μεν τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπι-
ποθοῦντες ⋄ εἴ γε καὶ ἐν̊δυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθησό- 3
μεθα ⋄ καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμε- 4
νοι ἐπ̊ειδὴ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ᾽ ἐπενδύσασθαι ἵνα
καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς ⋄ ὁ δὲ κατεργασάμενος 5
ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεὸς ὁ κα̊ὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα
τοῦ πνεύματος ⋄ θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι 6
ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ⋄
διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν οὐ διὰ εἴδους ⋄ θαρροῦμεν 7, 8
δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ
ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον ⋄ διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα εἴτε 9
ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι ⋄ τοὺς 10

---

v.12 T*: μεν, V: ∅. **v.14** T*: δια, V: συν. **v.16** T*: εκκακουμεν, V: εγκακουμεν. **v.16** T*: εσωθεν, V: εσω ημων. **5. v.3** T*: ενδυσαμενοι, V: εκδυσαμενοι. **v.4** T: επειδη, KMV: εφ ω. **v.5** T*: και, V: ∅.

γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήμα-
τος τοῦ χριστοῦ ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος
11 πρὸς ἃ ἔπραξεν εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακ̊όν ✧ εἰδότες οὖν τὸν
φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν θεῷ δὲ πεφανε-
ρώμεθα ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανε-
12 ρῶσθαι ✧ οὐ γ̊ὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν ἀλλὰ
ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα ἔχητε
13 πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ ὀ̊ὐ καρδίᾳ ✧ εἴτε
14 γὰρ ἐξέστημεν θεῷ εἴτε σωφρονοῦμεν ὑμῖν ✧ ἡ γὰρ ἀγάπη
τοῦ χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς κρίναντας τοῦτο ὅτι ε̊ἰ εἷς ὑ-
15 πὲρ πάντων ἀπέθανεν ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον ✧ καὶ ὑπὲρ
πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν ἀλλὰ
16 τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι ✧ ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ
τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα εἰ δὲ° καὶ ἐγνώκα-
μεν κατὰ σάρκα χριστὸν ἀλλὰ νῦν οὐκ° ἔτι γινώσκομεν ✧
17 ὥστε εἴ τις ἐν χριστῷ καινὴ κτίσις τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν
18 ἰδοὺ γέγονεν καινὰ τὰ° πάντα ✧ τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θε-
οῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ ἰη̊σοῦ χριστοῦ καὶ
19 δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς ✧ ὡς ὅτι θεὸς
ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ μὴ λογιζόμενος
αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λό-
20 γον τῆς καταλλαγῆς ✧ ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς
τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι᾽ ἡμῶν δεόμεθα ὑπὲρ χριστοῦ
21 καταλλάγητε τῷ θεῷ ✧ τὸν γ̊ὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ
ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν ἵνα ἡμεῖς γιν̊ώμεθα δικαιοσύνη
θεοῦ ἐν αὐτῷ ✧

6 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν
2 χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς ✧ λέγει γὰρ καιρῷ δεκτῷ ἐ-
πήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι ἰδοὺ
3 νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας ✧ μη-
δεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπὴν ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ

v.10 T*: κακον, V: φαυλον. **v.12** T*: γαρ, V: ∅. **v.12** T*: ου, V: μη εν. **v.14** T*: ει, V: ∅. **v.16** T*: δε, V: ∅. **v.16** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.17** T*: τα παντα, V: ∅. **v.18** T*: ιησου, V: ∅. **v.21** T*: γαρ, V: ∅. **v.21** TK: γινωμεθα, MV: γενωμεθα.

διακονία ✧ ἀλλ᾽ ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διά- 4
κονοι ἐν ὑπομονῇ πολλῇ ἐν θλίψεσιν ἐν ἀνάγκαις ἐν στε-
νοχωρίαις ✧ ἐν πληγαῖς ἐν φυλακαῖς ἐν ἀκαταστασίαις ἐν 5
κόποις ἐν ἀγρυπνίαις ἐν νηστείαις ✧ ἐν ἁγνότητι ἐν γνώσει 6
ἐν μακροθυμίᾳ ἐν χρηστότητι ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἐν ἀγά-
πῃ ἀνυποκρίτῳ ✧ ἐν λόγῳ ἀληθείας ἐν δυνάμει θεοῦ διὰ 7
τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν ✧ διὰ 8
δόξης καὶ ἀτιμίας διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας ὡς πλά-
νοι καὶ ἀληθεῖς ✧ ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι ὡς 9
ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ
θανατούμενοι ✧ ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες ὡς πτω- 10
χοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα
κατέχοντες ✧ τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς κορίνθιοι 11
ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται ✧ οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν 12
στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν ✧ τὴν δὲ αὐ- 13
τὴν ἀντιμισθίαν ὡς τέκνοις λέγω πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς ✧
μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις τίς γὰρ μετοχὴ δικαι- 14
οσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος ✧ τίς 15
δὲ συμφώνησις χριστῷ πρὸς βελίαρ ἢ τίς μερὶς πιστῷ με-
τὰ ἀπίστου ✧ τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ εἰδώλων 16
ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστὲ ζῶντος καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι
ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω καὶ ἔσομαι αὐτῶν
θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός ✧ διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου 17
αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε λέγει κύριος καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅ-
πτεσθε κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς ✧ καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα 18
καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας λέγει κύριος
παντοκράτωρ ✧

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας ἀγαπητοὶ καθαρί- **7**
σωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύ-
ματος ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ ✧ χωρήσατε 2
ἡμᾶς οὐδένα ἠδικήσαμεν οὐδένα ἐφθείραμεν οὐδένα ἐ-

6. v.4 T*: συνιστωντες, V: συνισταντες. **v.14** T*: τις δε, V: η τις. **v.15** T*: χριστω, V: χριστου. **v.15** TMV: βελιαρ, K: βελιαλ. **v.16** T*: υμεις, V: ημεις. **v.16** E: ναος, F: ναοι. **v.16** T*: εστε, V: εσμεν. **v.16** T*: μοι, V: μου. **v.17** T*: εξελθετε, V: εξελθατε.

3 πλεονεκτήσαμεν ✧ οὐ˚ πρὸς κατάκρισιν λέγω προείρηκα
γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν
4 καὶ συζῆν ✧ πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς πολλή μοι
καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει ὑπερ-
5 περισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν ✧ καὶ γὰρ
ἐλθόντων ἡμῶν εἰς μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν
ἡ σὰρξ ἡμῶν ἀλλ᾽ ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἔξωθεν μάχαι ἔσω-
6 θεν φόβοι ✧ ἀλλ᾽ ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλε-
7 σεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ τίτου ✧ οὐ μόνον δὲ ἐν
τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκ-
λήθη ἐφ᾽ ὑμῖν ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν τὸν
ὑμῶν ὀδυρμὸν τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ ὥστε με μᾶλλον
8 χαρῆναι ✧ ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ οὐ με-
ταμέλομαι εἰ καὶ μετεμελόμην βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ
9 ἐκείνη εἰ καὶ πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς ✧ νῦν χαίρω οὐχ
ὅτι ἐλυπήθητε ἀλλ᾽ ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν ἐλυπή-
10 θητε γὰρ κατὰ θεὸν ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν ✧ ἡ
γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον
κ̊ατεργάζεται ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατ̊εργάζε-
11 ται ✧ ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑ̊μᾶς
πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδὴν ἀλλὰ ἀπολογίαν ἀλλὰ
ἀγανάκτησιν ἀλλὰ φόβον ἀλλὰ ἐπιπόθησιν ἀλλὰ ζῆλον ἀλ̊λ᾽
ἐκδίκησιν ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐ̊ν τῷ
12 πράγματι ✧ ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν οὐχ εἵ̊νεκεν τοῦ ἀδι-
κήσαντος οὐδὲ εἵ̊νεκεν τοῦ ἀδικηθέντος ἀλλ᾽ εἵ̊νεκεν τοῦ
φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν˚ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑ-
13 μᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ✧ διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα ἐ̊πὶ τῇ
παρακλήσει ὑμῶν˚ περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐ-
πὶ τῇ χαρᾷ τίτου ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ
14 πάντων ὑμῶν ✧ ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι οὐ

---

7. v.3 T*: ου προς κατακρισιν, V: προς κατακρισιν ου. **v.10** T*: κατεργαζεται, V: εργαζεται. **v.11** T*: υμας, V: ∅. **v.11** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.11** T*: εν, V: ∅. **v.12** T*: εινεκεν, V: ενεκεν. **v.12** TMV: υμων την υπερ ημων, K: ημων την υπερ υμων. **v.13** TK: επι, MV: επι δε. **v.13** TK: υμων περισσοτερως δε, M: υμων περισσοτερως, V: ημων περισσοτερως.

κατῃσχύνθην ἀλλ᾽ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν
οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἡ ἐπὶ τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη ⁘
καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν ἀνα- 15
μιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοὴν ὡς μετὰ φόβου
καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν ⁘ χαίρῳ ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν 16
ὑμῖν ⁘

Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν ἀδελφοὶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δε- **8**
δομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς μακεδονίας ⁘ ὅτι ἐν πολλῇ 2
δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ
βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν° πλοῦτον τῆς
ἁπλότητος αὐτῶν ⁘ ὅτι κατὰ δύναμιν μαρτυρῶ καὶ ὑπ̊ὲρ 3
δύναμιν αὐθαίρετοι ⁘ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμε- 4
νοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς
εἰς τοὺς ἁγίους δέξασθαι° ἡμᾶς ⁘ καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν 5
ἀλλ̊᾽ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θε-
λήματος θεοῦ ⁘ εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς τίτον ἵνα καθὼς 6
προενήρξατο οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν
ταύτην ⁘ ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε πίστει καὶ λόγῳ 7
καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν° ἐν ἡμῖν ἀγά-
πῃ ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε ⁘ οὐ κατ᾽ ἐπιτα- 8
γὴν λέγω ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέ-
ρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων ⁘ γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν 9
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὅτι δι᾽ ὑμᾶς ἐπτώχευσεν
πλούσιος ὢν ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε ⁘
καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει οἵτι- 10
νες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε
ἀπὸ πέρυσι ⁘ νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε ὅπως κα- 11
θάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ
τοῦ ἔχειν ⁘ εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται καθὸ ἐὰν ἔχῃ τ̊ις 12
εὐπρόσδεκτος οὐ καθὸ οὐκ ἔχει ⁘ οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνε- 13
σις ὑμῖν δὲ° θλίψις ἀλλ᾽ ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ

---

v.16 TMV: χαιρω, K: χαιρω ουν. **8. v.2** T*: τον πλουτον, V: το πλουτος. **v.3** T*: υπερ, V: παρα. **v.4** TK: δεξασθαι ημας, MV: ∅. **v.5** T*: αλλ, V: αλλα. **v.7** T*: υμων εν ημιν, V: ημων εν υμιν. **v.12** T*: τις, V: ∅. **v.13** T*: δε, V: ∅.

14 ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα ⁘ ἵνα καὶ τὸ ἐ-
κείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα ὅπως
15 γένηται ἰσότης ⁘ καθὼς γέγραπται ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεό-
16 νασεν καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν ⁘ χάρις δὲ τῷ θεῷ
τῷ διδόῦτι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ
17 τίτου ⁘ ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο σπουδαιότερος δὲ
18 ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς ⁘ συνεπέμψαμεν
δὲ μετ᾽ αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
19 διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν ⁘ οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ χειροτο-
νηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι
ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽ ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυ-
20 ρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ὑῦῶν ⁘ στελλόμενοι τοῦτο μή
τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ
21 ὑφ᾽ ἡμῶν ⁘ προνοούμενοι˚ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου
22 ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων ⁘ συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς
τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις
σπουδαῖον ὄντα νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει
23 πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς ⁘ εἴτε ὑπὲρ τίτου κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς
ὑμᾶς συνεργὸς εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν
24 δόξα χριστοῦ ⁘ τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡ-
μῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε˚ καὶ εἰς
πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν ⁘

9 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισ-
2 σόν μοί ἐστιν τὸ γράφειν ὑμῖν ⁘ οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν
ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι μακεδόσιν ὅτι ἀχαΐα πα-
ρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι καὶ ὁ˚ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισεν
3 τοὺς πλείονας ⁘ ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα μὴ τὸ καύ-
χημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ ἵνα
4 καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἦτε ⁘ μή πως ἐὰν ἔλθω-
σιν σὺν ἐμοὶ μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευά-
στους καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς ἵνα μὴ λέγωῦεν ὑμεῖς ἐν τῇ

---

v.16 T*: διδοντι, V: δοντι. **v.19** TK: υμων, MV: ημων. **v.21** T*: προνοουμενοι, V: προνοουμεν γαρ. **v.24** TK: ενδειξασθε και, M: ενδειξασθε, V: ενδεικνυμενοι. **9. v.2** T*: ο εξ, V: το. **v.4** T*: λεγωμεν, V: λεγω.

ὑποστάσει ταύτῃ τῆς° καυχήσεως ◈ ἀναγκαῖον οὖν ἡγησά- 5
μην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς
καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν προ̊κατηγγελμένην εὐλογίαν ὑ-
μῶν ταύτην ἑτοίμην εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὥσ̊περ
πλεονεξίαν ◈ τοῦτο δὲ ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως 6
καὶ θερίσει καὶ ὁ σπείρων ἐπ᾽ εὐλογίαις ἐπ᾽ εὐλογίαις καὶ
θερίσει ◈ ἕκαστος καθὼς προ̊αιρεῖται τῇ καρδίᾳ μὴ ἐκ λύ- 7
πης ἢ ἐξ ἀνάγκης ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός ◈ δυ- 8
νατὸ̊ς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς ἵνα ἐν
παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς
πᾶν ἔργον ἀγαθόν ◈ καθὼς γέγραπται ἐσκόρπισεν ἔδωκεν 9
τοῖς πένησιν ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ◈ ὁ δὲ 10
ἐπιχορηγῶν σπέρ̊μα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χο-
ρηγήσαι° καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξήσ̊αι τὰ
γεν̊νήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν ◈ ἐν παντὶ πλουτιζόμε- 11
νοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα ἥτις κατεργάζεται δι᾽ ἡμῶν εὐχα-
ριστίαν τῷ θεῷ ◈ ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ 12
μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων
ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ ◈
διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θε- 13
ὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ χριστοῦ καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς
πάντας ◈ καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς 14
διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ᾽ ὑμῖν ◈ χάρις 15
δὲ° τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ ◈

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πρ̊αότη- **10**
τος καὶ ἐπιεικείας τοῦ χριστοῦ ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν τα-
πεινὸς ἐν ὑμῖν ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς ◈ δέομαι δὲ τὸ 2
μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι
ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περι-

v.4 T*: της καυχησεως, V: ∅. **v.5** T*: προκατηγγελμενην, V: προεπηγγελμενην. **v.5** TK: ωσπερ, MV: ως. **v.7** T*: προαιρειται, V: προηρηται. **v.8** T*: δυνατος, V: δυνατει. **v.10** T*: σπερμα, V: σπορον. **v.10** T*: χορηγησαι και πληθυναι, V: χορηγησει και πληθυνει. **v.10** T*: αυξησαι, V: αυξησει. **v.10** TK: γεννηματα, MV: γενηματα. **v.15** T*: δε, V: ∅. **10. v.1** T*: πραοτητος, V: πραυτητος.

3 πατοῦντας ⸭ ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα
4 στρατευόμεθα ⸭ τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρ-
κικὰ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων ⸭
5 λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κα-
τὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα
6 εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ χριστοῦ ⸭ καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκ-
δικῆσαι πᾶσαν παρακοὴν ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή ⸭
7 τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ χριστοῦ
εἶναι τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὅτι καθὼς αὐτὸς
8 χριστοῦ οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ ⸭ ἐάν τε γὰρ καὶ περισ-
σότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν ἧς ἔδωκεν
ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν
9 οὐκ αἰσχυνθήσομαι ⸭ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς
10 διὰ τῶν ἐπιστολῶν ⸭ ὅτι αἱ μὲν° ἐπιστολαὶ φησὶν βαρεῖαι
καὶ ἰσχυραὶ ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενὴς καὶ ὁ
11 λόγος ἐξουθενημένος ⸭ τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος ὅτι οἷοί
ἐσμεν τῷ λόγῳ δι᾽ ἐπιστολῶν ἀπόντες τοιοῦτοι καὶ παρόντες
12 τῷ ἔργῳ ⸭ οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς
τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑ-
αυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ
13 συνιοῦσιν ⸭ ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα ἀλ-
λὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς
14 μέτρου ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν ⸭ οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνού-
μενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν
15 ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ ⸭ οὐκ εἰς τὰ ἄμε-
τρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις ἐλπίδα δὲ ἔχοντες
αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κα-
16 τὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν ⸭ εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑ-
μῶν εὐαγγελίσασθαι οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα
17, 18 καυχήσασθαι ⸭ ὁ δὲ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω ⸭ οὐ
γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος ἀλλ᾽ ὃν ὁ κύ-

v.7 T*: αφ, V: εφ. **v.7** T*: χριστου, V: ∅. **v.8** T*: και, V: ∅. **v.8** T*: ημιν, V: ∅. **v.10** T*: μεν επιστολαι, V: επιστολαι μεν. **v.12** T*: συνιουσιν, V: συνιασιν. **v.13** T*: ουχι, V: ουκ. **v.18** T*: συνιστων, V: συνιστανων. **v.18** T*: αλλ, V: αλλα.

ριος συνίστησιν ✧
Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν τῇ˚ ἀφροσύνῃ ἀλλὰ καὶ **11**
ἀνέχεσθέ μου ✧ ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ ἡρμοσάμην γὰρ 2
ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ χριστῷ ✧
φοβοῦμαι δὲ μή πως ὡς ὁ ὄφις εὔαν˚ ἐξηπάτησεν ἐν τῇ 3
πανουργίᾳ αὐτοῦ οὕ˚τως φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς
ἁπλότητος˚ τῆς εἰς τὸν χριστόν ✧ εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος 4
ἄλλον ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν ἢ πνεῦμα ἕτε-
ρον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ
ἐδέξασθε καλῶς ἠ˚νείχεσθε ✧ λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερη- 5
κέναι τῶν ὑπὲρ˚ λίαν ἀποστόλων ✧ εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ 6
ἀλλ᾽ οὐ τῇ γνώσει ἀλλ᾽ ἐν παντὶ φανερω˚θέντες ἐν πᾶσιν εἰς
ὑμᾶς ✧ ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑ- 7
ψωθῆτε ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην
ὑμῖν ✧ ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν 8
ὑμῶν διακονίαν ✧ καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ 9
κατενάρκησα οὐδε˚νὸς τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλή-
ρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ μακεδονίας καὶ ἐν παντὶ
ἀβαρῆ ὑμῖν˚ ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω ✧ ἔστιν ἀλήθεια 10
χριστοῦ ἐν ἐμοὶ ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ σ˚φραγίσεται εἰς ἐ-
μὲ ἐν τοῖς κλίμασιν τῆς ἀχαΐας ✧ διατ˚ὶ ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς 11
ὁ θεὸς οἶδεν ✧ ὃ δὲ ποιῶ καὶ ποιήσω ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορ- 12
μὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὑρεθῶσιν
καθὼς καὶ ἡμεῖς ✧ οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι ἐργάται 13
δόλιοι μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους χριστοῦ ✧ καὶ 14
οὐ θαυμα˚στὸν αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς
ἄγγελον φωτός ✧ οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ με- 15
τασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης ὧν τὸ τέλος ἔσται
κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν ✧ πάλιν λέγω μή τίς με δόξῃ ἄφρονα 16

11. v.1 T*: τη αφροσυνη, V: τι αφροσυνης. **v.3** T*: ευαν εξηπατησεν, V: εξηπατησεν ευαν. **v.3** T*: ουτως, V: ∅. **v.3** T*: απλοτητος, V: απλοτητος [και της αγνοτητος]. **v.4** TK: ηνειχεσθε, M: ανειχεσθε, V: ανεχεσθε. **v.5** T*: υπερ λιαν, V: υπερλιαν. **v.6** T*: φανερωθεντες, V: φανερωσαντες. **v.9** T*: ουδενος, V: ουθενος. **v.9** T*: υμιν εμαυτον, V: εμαυτον υμιν. **v.10** T: σφραγισεται, KMV: φραγησεται. **v.11** TK: διατι, MV: δια τι. **v.14** T*: θαυμαστον, V: θαυμα.

εἶναι εἰ δὲ μή γε κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με ἵνα μικρόν˚
17 τι κἀγὼ καυχήσωμαι ◈ ὃ λαλῶ οὐ λαλῶ˚ κατὰ κύριον ἀλλʼ
ὡς ἐν ἀφροσύνῃ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως ◈
18 ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ ˚τὴν σάρκα κἀγὼ καυχήσο-
19 μαι ◈ ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες ◈
20 ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ εἴ τις κατεσθίει εἴ τις
λαμβάνει εἴ τις ἐπαίρεται εἴ τις ὑμᾶς˚ εἰς πρόσωπον δέρει ◈
21 κατὰ ἀτιμίαν λέγω ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενή˚σαμεν ἐν ᾧ δʼ ἄν τις
22 τολμᾷ ἐν ἀφροσύνῃ λέγω τολμῶ κἀγώ ◈ ἑβραῖοί εἰσιν κἀγὼ
23 ἰσραηλῖταί εἰσιν κἀγὼ σπέρμα ἀβραάμ εἰσιν κἀγώ ◈ διά-
κονοι χριστοῦ εἰσιν παραφρονῶν λαλῶ ὑπὲρ ἐγὼ ἐν κόποις
περισσοτέρως ἐν πληγαῖς˚ ὑπερβαλλόντως ἐν φυλακαῖς πε-
24 ρισσοτέρως ἐν θανάτοις πολλάκις ◈ ὑπὸ ἰουδαίων πεντάκις
25 τεσσ˚αράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον ◈ τρὶς ἐρ˚ραβδίσθην ἅπαξ
ἐλιθάσθην τρὶς ἐναυάγησα νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποί-
26 ηκα ◈ ὁδοιπορίαις πολλάκις κινδύνοις ποταμῶν κινδύνοις
λῃστῶν κινδύνοις ἐκ γένους κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν κινδύνοις
ἐν πόλει κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ κινδύ-
27 νοις ἐν ψευδαδέλφοις ◈ ἐ˚ν κόπῳ καὶ μόχθῳ ἐν ἀγρυπνίαις
πολλάκις ἐν λιμῷ καὶ δίψει ἐν νηστείαις πολλάκις ἐν ψύχει
28 καὶ γυμνότητι ◈ χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ ἐπισύστασίς˚ μου ἡ
29 καθʼ ἡμέραν ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν ◈ τίς ἀσθενεῖ
καὶ οὐκ ἀσθενῶ τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι ◈
30, 31 εἰ καυχᾶσθαι δεῖ τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι ◈ ὁ θε-
ὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν˚ ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν ὁ ὢν
32 εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ὅτι οὐ ψεύδομαι ◈ ἐν δαμασκῷ
ὁ ἐθνάρχης ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν δαμασκη-
33 νῶν˚ πόλιν πιάσαι με θέλων ◈ καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ

---

v.16 TK: μικρον τι καγω, MV: καγω μικρον τι. **v.17** T*: λαλω κατα κυριον, V: κατα κυριον λαλω. **v.18** T*: την, V: ∅. **v.20** T*: υμας εις προσωπον, V: εις προσωπον υμας. **v.21** T*: ησθενησαμεν, V: ησθενηκαμεν. **v.23** T*: πληγαις υπερβαλλοντως εν φυλακαις περισσοτερως, V: φυλακαις περισσοτερως εν πληγαις υπερβαλλοντως. **v.24** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.25** TKV: ερραβδισθην, M: εραβδισθην. **v.27** T*: εν, V: ∅. **v.28** T*: επισυστασις μου, V: επιστασις μοι. **v.31** TK: ημων ιησου χριστου, M: ιησου χριστου, V: ιησου. **v.32** T*: δαμασκηνων πολιν πιασαι με θελων, V: πολιν δαμασκηνων πιασαι με.

ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ ⋄
Καυχᾶσθαι δὴ° οὐ συμφέρει μοι ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀ- **12**
πτασίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου ⋄ οἶδα ἄνθρωπον ἐν χρι- 2
στῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα εἴτε
ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα ὁ θεὸς οἶδεν ἁρπαγέντα τὸν
τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ ⋄ καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄν- 3
θρωπον εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐ͂κτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα ὁ
θεὸς οἶδεν ⋄ ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν 4
ἄρρητα ῥήματα ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι ⋄ ὑπὲρ τοῦ 5
τοιούτου καυχήσομαι ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ
μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μο͂υ ⋄ ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι 6
οὐκ ἔσομαι ἄφρων ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ φείδομαι δὲ μή τις
εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ ⋄
καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵ͂να μὴ ὑπεραίρωμαι ἐ- 7
δόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκὶ ἄγγελος σατᾶ͂ν ἵνα με κολαφίζῃ
ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι ⋄ ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον παρε- 8
κάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ᾽ ἐμοῦ ⋄ καὶ εἴρηκέν μοι ἀρκεῖ σοι 9
ἡ χάρις μου ἡ γὰρ δύναμίς μο͂υ ἐν ἀσθενείᾳ τελειο͂ῦται ἥ-
διστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου ἵνα
ἐπισκηνώσῃ ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ ⋄ διὸ εὐδοκῶ 10
ἐν ἀσθενείαις ἐν ὕβρεσιν ἐν ἀνάγκαις ἐν διωγμοῖς ἐ͂ν στενο-
χωρίαις ὑπὲρ χριστοῦ ὅταν γὰρ ἀσθενῶ τότε δυνατός εἰμι ⋄
γέγονα ἄφρων καυχ͂ώμενος ὑμεῖς με ἠναγκάσατε ἐγὼ γὰρ 11
ὤφειλον ὑφ᾽ ὑμῶν συνίστασθαι οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑ-
πὲρ° λίαν ἀποστόλων εἰ καὶ οὐδέν εἰμι ⋄ τὰ μὲν σημεῖα τοῦ 12
ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ ἐν° ση-
μείοις καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν ⋄ τί γάρ ἐστιν ὃ ἧττήθητε 13
ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατε-
νάρκησα ὑμῶν χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην ⋄ ἰδοὺ 14
τρίτο͂ν ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐ καταναρκήσω

---

12. **v.1** T*: δη ου συμφερει μοι ελευσομαι γαρ, V: δει ου συμφερον μεν ελευσομαι δε. **v.3** T*: εκτος, V: χωρις. **v.5** T*: μου, V: ∅. **v.7** T*: ινα, V: διο ινα. **v.7** T*: σαταν, V: σατανα. **v.9** T*: μου, V: ∅. **v.9** T*: τελειουται, V: τελειται. **v.10** T*: εν, V: και. **v.11** T*: καυχωμενος, V: ∅. **v.11** TK: υπερ λιαν, MV: υπερλιαν. **v.12** T*: εν σημειοις, V: σημειοις τε. **v.13** T*: ηττηθητε, V: ησσωθητε. **v.14** T*: τριτον, V: τριτον τουτο.

ὑ̊μῶν οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλ̊᾽ ὑμᾶς οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέ-
κνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν ἀλλ̊᾽ οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις ⁘
15 ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν
ψυχῶν ὑμῶν εἰ κα̊ὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν° ἧ̊ττον ἀ-
16 γαπῶμαι ⁘ ἔστω δὲ ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς ἀλλ̊᾽ ὑπάρ-
17 χων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον ⁘ μή τινα ὧν ἀπέσταλκα
18 πρὸς ὑμᾶς δι᾽ αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς ⁘ παρεκάλεσα τί-
τον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφὸν μή° τι ἐπλεονέκτησεν
ὑμᾶς τίτος οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν οὐ τοῖς
19 αὐτοῖς ἴχνεσιν ⁘ πάλι̊ν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα κα-
τενώπιον° τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν τὰ δὲ πάντα ἀγα-
20 πητοὶ ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς ⁘ φοβοῦμαι γὰρ μή πως
ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον
οὐ θέλετε μή πως ἔρεις° ζῆλοι θυμοὶ ἐριθεῖαι καταλαλιαὶ
21 ψιθυρισμοὶ φυσιώσεις ἀκαταστασίαι ⁘ μὴ πάλιν ἐλθόντα°
με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς καὶ πενθήσω πολ-
λοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ
ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν ⁘

13 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ στόματος δύο μαρ-
2 τύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα ⁘ προείρηκα καὶ
προλέγω ὡς παρὼν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὼν νῦν γ̊ράφω τοῖς
προημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς
3 τὸ πάλιν οὐ φείσομαι ⁘ ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ
λαλοῦντος χριστοῦ ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ
4 ἐν ὑμῖν ⁘ καὶ γὰρ ε̊ἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας ἀλλὰ ζῇ ἐκ
δυνάμεως θεοῦ καὶ γὰ̊ρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ ἀλλὰ
5 ζησόμεθα̊ σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς ⁘ ἑαυτοὺς
πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει ἑαυτοὺς δοκιμάζετε ἢ οὐκ
ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐσ̊τιν εἰ

---

v.14 T*: υμων, V: ∅. **v.14** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.14** T*: αλλ, V: αλλα. **v.15** T*: και, V: ∅. **v.15** T*: αγαπων ηττον, V: αγαπω[ν] ησσον. **v.16** T*: αλλ, V: αλλα. **v.18** T*: μη τι, V: μητι. **v.19** T*: παλιν, V: παλαι. **v.19** T*: κατενωπιον του, V: κατεναντι. **v.20** T*: ερεις ζηλοι, V: ερις ζηλος. **v.21** TK: ελθοντα με ταπεινωση, M: ελθοντα με ταπεινωσει, V: ελθοντος μου ταπεινωση με. **13. v.2** T*: γραφω, V: ∅. **v.4** T*: ει, V: ∅. **v.4** TMV: γαρ, K: γαρ και. **v.4** T*: ζησομεθα, V: ζησομεν. **v.5** T*: εστιν, V: ∅.

μή˚ τι ἀδόκιμοί ἐστε ◇ ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ 6
ἐσμὲν ἀδόκιμοι ◇ εὔχομᾶι δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑ- 7
μᾶς κακὸν μηδὲν οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν ἀλλ᾽ ἵνα
ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν ◇ οὐ γὰρ 8
δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας ἀλλ̊᾽ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ◇
χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε 9
τοῦτο δὲ˚ καὶ εὐχόμεθα τὴν ὑμῶν κατάρτισιν ◇ διὰ τοῦτο 10
ταῦτα ἀπὼν γράφω ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κα-
τὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν˚ μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ
οὐκ εἰς καθαίρεσιν ◇ λοιπὸν ἀδελφοὶ χαίρετε καταρτίζεσθε 11
παρακαλεῖσθε τὸ αὐτὸ φρονεῖτε εἰρηνεύετε καὶ ὁ θεὸς τῆς
ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ᾽ ὑμῶν ◇ ἀσπάσασθε ἀλλή- 12
λους ἐν ἁγίῳ φιλήματι ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες ◇
ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ 13
καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν
ἀμ̊ήν ◇ Πρὸς˚ κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων
τῆς μακεδονίας διὰ τίτου καὶ λουκᾶ ◇

---

v.5 TK: μη τι, MV: μητι. **v.7** T*: ευχομαι, V: ευχομεθα. **v.8** T*: αλλ, V: αλλα. **v.9** T*: δε, V: ∅. **v.10** T*: εδωκεν μοι ο κυριος, V: ο κυριος εδωκεν μοι. **v.13** T*: αμην, V: ∅. **v.13** T: Προς . . . λουκα, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ°

1 Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ᾽ ἀνθρώπων οὐδὲ δι᾽ ἀνθρώ-
που ἀλλὰ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραν-
2 τος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ◇ καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοὶ ταῖς
3 ἐκκλησίαις τῆς γαλατίας ◇ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
4 πατρὸς καὶ° κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ◇ τοῦ δόντος ἑαυ-
τὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ
ἐνεστῶτος° αἰῶνος πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ
5 πατρὸς ἡμῶν ◇ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν ◇
6 θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαν-
7 τος ὑμᾶς ἐν χάριτι χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον ◇ ὃ οὐκ
ἔστιν ἄλλο εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλον-
8 τες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ ◇ ἀλλὰ καὶ ἐὰν
ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ᾽ ὃ εὐ-
9 ηγγελισάμεθα ὑμῖν ἀνάθεμα ἔστω ◇ ὡς προειρήκαμεν καὶ
ἄρτι πάλιν λέγω εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ᾽ ὃ παρελά-
10 βετε ἀνάθεμα ἔστω ◇ ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεὸν
ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον
11 χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην ◇ γνωρίζω δὲ° ὑμῖν ἀδελφοὶ
τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ᾽ ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ
12 ἄνθρωπον ◇ οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐ-
τὸ οὔτε ἐδιδάχθην ἀλλὰ δι᾽ ἀποκαλύψεως ἰησοῦ χριστοῦ ◇
13 ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ
ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ
14 ἐπόρθουν αὐτήν ◇ καὶ προέκοπτον ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ
πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου περισσοτέρως ζη-
15 λωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων ◇ ὅτε δὲ

T: Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, K: ΠΑΥΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, MV: ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ. **1. v.3** T*: και κυριου ημων, V: ημων και κυριου. **v.4** TKV: υπερ, M: περι. **v.4** T*: ενεστωτος αιωνος, V: αιωνος του ενεστωτος. **v.8** TKV: ευαγγελιζηται, M: ευαγγελιζεται. **v.10** T*: γαρ, V: ∅. **v.11** T*: δε, V: γαρ.

εὐδόκησεν ὁ θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου
καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ✧ ἀποκαλύψαι τὸν υἱ- 16
ὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι ✧ οὐδὲ ἀνῆλ- 17
θον εἰς ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους ἀλλ᾽
ἀπῆλθον εἰς ἀραβίαν καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς δαμασκόν ✧
ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι 18
πέτρον καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε ✧ ἕτε- 19
ρον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν
τοῦ κυρίου ✧ ἃ δὲ γράφω ὑμῖν ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὅτι 20
οὐ ψεύδομαι ✧ ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς συρίας καὶ 21
τῆς κιλικίας ✧ ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκ- 22
κλησίαις τῆς ἰουδαίας ταῖς ἐν χριστῷ ✧ μόνον δὲ ἀκούοντες 23
ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν
ἥν ποτε ἐπόρθει ✧ καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν ✧ 24

Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς ἱερο- **2**
σόλυμα μετὰ βαρνάβα συμπαραλαβὼν καὶ τίτον ✧ ἀνέβην 2
δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον
ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσιν κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν μή
πως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον ✧ ἀλλ᾽ οὐδὲ τίτος ὁ σὺν ἐμοὶ 3
ἕλλην ὢν ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι ✧ διὰ δὲ τοὺς παρεισά- 4
κτους ψευδαδέλφους οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι
τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἵνα ἡμᾶς
καταδουλώσῶνται ✧ οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑπο- 5
ταγῇ ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς ✧
ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι 6
διαφέρει πρόσωπον θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει ἐμοὶ γὰρ
οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο ✧ ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδόν- 7
τες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς
πέτρος τῆς περιτομῆς ✧ ὁ γὰρ ἐνεργήσας πέτρῳ εἰς ἀπο- 8
στολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη ✧
καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ἰάκωβος καὶ κη- 9

v.17 TK: αλλ, MV: αλλα. **v.18** T*: πετρον, V: κηφαν. **2. v.4** T*: καταδουλωσωνται, V: καταδουλωσουσιν. **v.6** T*: θεος, V: [ο] θεος.

φᾶς καὶ ἰωάννης οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι δεξιὰς ἔδωκαν
ἐμοὶ καὶ βαρνάβᾳ κοινωνίας ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη αὐτοὶ
10 δὲ εἰς τὴν περιτομήν ✧ μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύω-
11 μεν ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι ✧ ὅτε δὲ ἦλθεν
πέ°τρος εἰς ἀντιόχειαν κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην ὅτι
12 κατεγνωσμένος ἦν ✧ πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ ἰακώ-
βου μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν ὅτε δὲ ἦλθον ὑπέστελλεν
13 καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς ✧ καὶ
συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ ἰουδαῖοι ὥστε καὶ βαρ-
14 νάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει ✧ ἀλλ᾽ ὅτε εἶδον ὅτι
οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου εἶ-
πον τῷ πέ°τρῳ ἔμπροσθεν πάντων εἰ σὺ ἰουδαῖος ὑπάρχων
ἐθνικῶς ζῇς° καὶ οὐκ ἰουδαϊκῶς τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰου-
15 δαΐζειν ✧ ἡμεῖς φύσει ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτω-
16 λοί ✧ εἰδότε°ς ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου
ἐὰν μὴ διὰ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡμεῖς εἰς χριστὸν
ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως χριστοῦ
καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου διότι° οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων
17 νόμου πᾶσα σάρξ ✧ εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν χριστῷ
εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοὶ ἆρα χριστὸς ἁμαρτίας δι-
18 άκονος μὴ γένοιτο ✧ εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκο-
19 δομῶ παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστ°ημι ✧ ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου
20 νόμῳ ἀπέθανον ἵνα θεῷ ζήσω ✧ χριστῷ συνεσταύρωμαι ζῶ
δὲ οὐκ° ἔτι ἐγὼ ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ χριστὸς ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρ-
κὶ ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με
21 καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ ✧ οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν
τοῦ θεοῦ εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη ἄρα χριστὸς δωρεὰν
ἀπέθανεν ✧

3 Ὦ ἀνόητοι γαλάται τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν τῇ° ἀληθείᾳ μὴ
πείθεσθαι οἷς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ἰησοῦς χριστὸς προεγράφη

---

v.11 T*: πετρος, V: κηφας. **v.14** T*: πετρω, V: κηφα. **v.14** T*: ζης και ουκ ιουδαικως τι, V: και ουχι ιουδαικως ζης πως. **v.16** T*: ειδοτες, V: ειδοτες [δε]. **v.16** T*: διοτι ου δικαιωθησεται εξ εργων νομου, V: οτι εξ εργων νομου ου δικαιωθησεται. **v.18** T*: συνιστημι, V: συνιστανω. **v.20** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **3. v.1** T*: τη αληθεια μη πειθεσθαι, V: ∅.

ἐν° ὑμῖν ἐσταυρωμένος ✧ τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ᾽ ὑ- 2
μῶν ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως ✧
οὕτως ἀνόητοί ἐστε ἐναρξάμενοι πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπι- 3
τελεῖσθε ✧ τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ εἴ γε καὶ εἰκῇ ✧ ὁ οὖν ἐπι- 4, 5
χορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν ἐξ
ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως ✧ καθὼς ἀβραὰμ ἐπίστευ- 6
σεν τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην ✧ γινώσκετε 7
ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως οὗτοί εἰσιν° υἱοὶ ἀβραάμ ✧ προϊδοῦσα 8
δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς προευ-
ηγγελίσατο τῷ ἀβραὰμ ὅτι ἐ°νευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα
τὰ ἔθνη ✧ ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ ἀ- 9
βραάμ ✧ ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν ὑπὸ κατάραν εἰσὶν 10
γέγραπται γὰρ° ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐ°ν πᾶσιν
τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐ-
τά ✧ ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ δῆλον 11
ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται ✧ ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ 12
πίστεως ἀλλ᾽ ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄ°νθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς ✧
χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γε- 13
νόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα γέγραπται° γὰρ ἐπικατάρατος
πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου ✧ ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία 14
τοῦ ἀβραὰμ γένηται ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως ✧ ἀδελφοὶ κατὰ 15
ἄνθρωπον λέγω ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην
οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται ✧ τῷ δὲ ἀβραὰμ ἐρ°ῥήθησαν 16
αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ οὐ λέγει καὶ τοῖς
σπέρμασιν ὡς ἐπὶ πολλῶν ἀλλ᾽ ὡς ἐφ᾽ ἑνός καὶ τῷ σπέρματί
σου ὅς ἐστιν χριστός ✧ τοῦτο δὲ λέγω διαθήκην προκεκυ- 17
ρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς° χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη° τετρακόσια
καὶ τριάκοντα γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ εἰς τὸ καταργῆ-
σαι τὴν ἐπαγγελίαν ✧ εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία οὐκ° 18

v.1 T*: εν υμιν, V: ∅. **v.7** T*: εισιν υιοι, V: υιοι εισιν. **v.8** TMV: ενευλογηθησονται, K: ευλογηθησονται. **v.10** T*: γαρ, V: γαρ οτι. **v.10** T*: εν, V: ∅. **v.12** T*: ανθρωπος, V: ∅. **v.13** T*: γεγραπται γαρ, V: οτι γεγραπται. **v.16** T*: ερρηθησαν, V: ερρεθησαν. **v.17** T*: εις χριστον, V: ∅. **v.17** T*: ετη τετρακοσια και τριακοντα, V: τετρακοσια και τριακοντα ετη. **v.18** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι.

ἔτι ἐξ ἐπαγγελίας τῷ δὲ ἀβραὰμ δι᾽ ἐπαγγελίας κεχάρισται
19 ὁ θεός ✧ τί οὖν ὁ νόμος τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη
ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται διαταγεὶς δι᾽ ἀγ-
20 γέλων ἐν χειρὶ μεσίτου ✧ ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν ὁ δὲ
21 θεὸς εἷς ἐστιν ✧ ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θε-
οῦ μὴ γένοιτο εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι
22 ὄντως ἂν˚ ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη ✧ ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ
γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως
23 ἰησοῦ χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν ✧ πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν
τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα συγ̊κεκλεισμένοι εἰς
24 τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι ✧ ὥστε ὁ νόμος παι-
δαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς χριστὸν ἵνα ἐκ πίστεως δικαι-
25 ωθῶμεν ✧ ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκ˚ ἔτι ὑπὸ παιδαγω-
26 γόν ἐσμεν ✧ πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν
27 χριστῷ ἰησοῦ ✧ ὅσοι γὰρ εἰς χριστὸν ἐβαπτίσθητε χριστὸν
28 ἐνεδύσασθε ✧ οὐκ ἔνι ἰουδαῖος οὐδὲ ἕλλην οὐκ ἔνι δοῦλος
οὐδὲ ἐλεύθερος οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ πάντες γὰρ ὑμεῖς
29 εἷς ἐστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ ✧ εἰ δὲ ὑμεῖς χριστοῦ ἄρα τοῦ ἀ-
βραὰμ σπέρμα ἐστὲ κα̊ὶ κατ᾽ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι ✧

4 Λέγω δὲ ἐφ᾽ ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν
2 οὐδὲν διαφέρει δούλου κύριος πάντων ὤν ✧ ἀλλὰ ὑπὸ ἐ-
πιτρόπους ἐστὶν καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ
3 πατρός ✧ οὕτως καὶ ἡμεῖς ὅτε ἦμεν νήπιοι ὑπὸ τὰ στοιχεῖα
4 τοῦ κόσμου ἦμεν̊ δεδουλωμένοι ✧ ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα
τοῦ χρόνου ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον
5 ἐκ γυναικὸς γενόμενον ὑπὸ νόμον ✧ ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον
6 ἐξαγοράσῃ ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν ✧ ὅτι δέ ἐστε υἱ-
οὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς
7 καρδίας ὑμ̊ῶν κράζον ἀββᾶ ὁ πατήρ ✧ ὥστε οὐκ˚ ἔτι εἶ δοῦ-
λος ἀλλ̊᾽ υἱός εἰ δὲ υἱὸς καὶ κληρονόμος θεοῦ˚ διὰ χριστοῦ ✧
8 ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ˚ φύ-

---

v.21 T*: αν εκ νομου, V: εκ νομου αν. **v.23** T*: συγκεκλεισμενοι, V: συγκλειομενοι. **v.25** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.29** T*: και, V: ∅. **4. v.3** T*: ημεν, V: ημεθα. **v.6** T*: υμων, V: ημων. **v.7** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.7** T*: αλλ, V: αλλα. **v.7** T*: θεου δια χριστου, V: δια θεου.

σει οὖσιν θεοῖς ⟐ νῦν δὲ γνόντες θεὸν μᾶλλον δὲ γνωσθέντες 9
ὑπὸ θεοῦ πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτω-
χὰ στοιχεῖα οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε ⟐ ἡμέρας 10
παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς ⟐ φο- 11
βοῦμαι ὑμᾶς μή πως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς ⟐ γίνεσθε 12
ὡς ἐγὼ ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς ἀδελφοὶ δέομαι ὑμῶν οὐδέν με
ἠδικήσατε ⟐ οἴδατε δὲ ὅτι δι᾽ ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγ- 13
γελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον ⟐ καὶ τὸν πειρασμόν μου˚ τὸν 14
ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε ἀλλ̊᾽
ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με ὡς χριστὸν ἰησοῦν ⟐ τίς˚ οὖν 15
ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατὸν
τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂ̊ν ἐδώκατέ μοι ⟐ ὥστε 16
ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν ⟐ ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ 17
καλῶς ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε ⟐
καλὸν δὲ τ̊ὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε καὶ μὴ μόνον ἐν 18
τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς ⟐ τεκ̊νία μου οὓς πάλιν ὠδίνω 19
ἄχ̊ρις οὗ μορφωθῇ χριστὸς ἐν ὑμῖν ⟐ ἤθελον δὲ παρεῖναι 20
πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου ὅτι ἀποροῦμαι
ἐν ὑμῖν ⟐ λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι τὸν νόμον 21
οὐκ ἀ̊κούετε ⟐ γέγραπται γὰρ ὅτι ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν 22
ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας ⟐ ἀλλ᾽ ὁ μὲν 23
ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευ-
θέρας διὰ˚ τῆς ἐπαγγελίας ⟐ ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα 24
αὗται γάρ εἰσιν ἁ̊ί δύο διαθῆκαι μία μὲν ἀπὸ ὄρους σινᾶ
εἰς δουλείαν γεννῶσα ἥτις ἐστὶν ἄγαρ ⟐ τὸ γ̊ὰρ ἄγαρ σι- 25
νᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ ἀραβίᾳ συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν ἱερουσαλὴμ
δουλεύει δὲ˚ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς ⟐ ἡ δὲ ἄνω ἱερουσαλὴμ 26
ἐλευθέρα ἐστὶν ἥτις ἐστὶν μήτηρ πά̊ντων ἡμῶν ⟐ γέγραπται 27
γὰρ εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα ῥῆξον καὶ βόησον
ἡ οὐκ ὠδίνουσα ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον

v.8 T*: μη φυσει, V: φυσει μη. **v.14** T*: μου τον, V: υμων. **v.14** T*: αλλ, V: αλλα. **v.15** T*: τις ουν ην, V: που ουν. **v.15** T*: αν, V: ∅. **v.18** T*: το, V: ∅. **v.19** T*: τεκνια, V: τεκνα. **v.19** T*: αχρις, V: μεχρις. **v.21** E: ακουετε, F: αναγινωσκετε. **v.23** T*: δια της, V: δι. **v.24** TK: αι, MV: ∅. **v.25** T*: γαρ, V: δε. **v.25** T*: δε, V: γαρ. **v.26** T*: παντων, V: ∅.

28 ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα ⬦ ἡ̊μεῖς δὲ ἀδελφοὶ κατὰ ἰσαὰκ
29 ἐπαγγελίας τέκνα ἐσ̊μέν ⬦ ἀλλ᾽ ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα
30 γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα οὕτως καὶ νῦν ⬦ ἀλλὰ
τί λέγει ἡ γραφὴ ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς
οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσ̊ῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ
31 υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας ⬦ ἄ̊ρα ἀδελφοὶ οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης
τέκνα ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας ⬦

5 Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖ̊ν˚ ᾗ̊ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν στή-
2 κετε̊ καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε ⬦ ἴδε ἐγὼ παῦ-
λος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν
3 ὠφελήσει ⬦ μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτε-
4 μνομένῳ ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι ⬦ κα-
τηργήθητε ἀπὸ τ̊οῦ χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε τῆς
5 χάριτος ἐξεπέσ̊ατε ⬦ ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα
6 δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα ⬦ ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ οὔτε πε-
ριτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία ἀλλὰ πίστις δι᾽ ἀγάπης
7 ἐνεργουμένη ⬦ ἐτρέχετε καλῶς τίς ὑμᾶς ἀ̊νέκοψεν τῇ ἀ-
8 ληθείᾳ μὴ πείθεσθαι ⬦ ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος
9, 10 ὑμᾶς ⬦ μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ ⬦ ἐγὼ πέποιθα
εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε ὁ δὲ ταράσ-
11 σων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα ὅστις ἂ̊ν ᾖ ⬦ ἐγὼ δὲ ἀδελφοὶ
εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω τί ἔτι διώκομαι ἄρα κατήργηται
12 τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ ⬦ ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ
13 ἀναστατοῦντες ὑμᾶς ⬦ ὑμεῖς γὰρ ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε
ἀδελφοὶ μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκὶ
14 ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις ⬦ ὁ γὰρ πᾶς νό-
μος ἐν ἑνὶ λόγῳ πλη̊ροῦται ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον
15 σου ὡς ἑ̊αυτόν ⬦ εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε
16 βλέπετε μὴ ὑ̊πὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε ⬦ λέγω δὲ πνεύματι

v.28 T*: ημεις, V: υμεις. **v.28** T*: εσμεν, V: εστε. **v.30** T*: κληρονομηση, V: κληρονομησει. **v.31** T*: αρα, V: διο. **5. v.1** T*: ουν η χριστος ημας, V: ημας χριστος. **v.1** T*: στηκετε, V: στηκετε ουν. **v.4** T*: του, V: ∅. **v.4** TKV: εξεπεσατε, M: εξεπεσετε. **v.7** TK: ανεκοψεν τη, M: ενεκοψεν τη, V: ενεκοψεν [τη]. **v.10** T*: αν, V: εαν. **v.14** T*: πληρουται, V: πεπληρωται. **v.14** TK: εαυτον, MV: σεαυτον. **v.15** T*: υπο, V: υπ.

περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε ◇ ἡ γὰρ 17
σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς
σαρκὸς ταῦτα δὲ° ἀντίκειται ἀλλήλοις ἵνα μὴ ἃ ἂν° θέλητε
ταῦτα ποιῆτε ◇ εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον ◇ 18
φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς ἅτινά ἐστιν μοιχεία° 19
πορνεία ἀκαθαρσία ἀσέλγεια ◇ εἰδωλολατρεία° φαρμακεία 20
ἔχθραι ἔρεις° ζῆλοι θυμοὶ ἐριθεῖαι διχοστασίαι αἱρέσεις ◇
φθόνοι φόνοι° μέθαι κῶμοι καὶ τὰ ὅμοια τούτοις ἃ προλέγω 21
ὑμῖν καθὼς καὶ° προεῖπον ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βα-
σιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν ◇ ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύ- 22
ματός ἐστιν ἀγάπη χαρὰ εἰρήνη μακροθυμία χρηστότης ἀ-
γαθωσύνη πίστις ◇ πρᾳότης° ἐγκράτεια κατὰ τῶν τοιούτων 23
οὐκ ἔστιν νόμος ◇ οἱ δὲ τοῦ χριστοῦ° τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν 24
σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις ◇ εἰ ζῶμεν πνεύ- 25
ματι πνεύματι καὶ στοιχῶμεν ◇ μὴ γινώμεθα κενόδοξοι ἀλ- 26
λήλους προκαλούμενοι ἀλλήλοις φθονοῦντες ◇

Ἀδελφοὶ ἐὰν καὶ προληφθῇ° ἄνθρωπος ἔν τινι παρα- **6**
πτώματι ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν
πνεύματι πρᾳότητος° σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρα-
σθῇς ◇ ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε καὶ οὕτως ἀναπλη- 2
ρώσατε° τὸν νόμον τοῦ χριστοῦ ◇ εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι 3
μηδὲν ὢν ἑαυτὸν° φρεναπατᾷ ◇ τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκι- 4
μαζέτω ἕκαστος καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει
καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον ◇ ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βα- 5
στάσει ◇ κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατη- 6
χοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς ◇ μὴ πλανᾶσθε θεὸς οὐ μυκτηρί- 7
ζεται ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος τοῦτο καὶ θερίσει ◇ ὅτι ὁ 8
σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθο-
ρὰν ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει

v.17 T*: δε αντικειται αλληλοις, V: γαρ αλληλοις αντικειται. **v.17** T*: αν, V: εαν. **v.19** T*: μοιχεια, V: ∅. **v.20** T*: ειδωλολατρεια, V: ειδωλολατρια. **v.20** T*: ερεις ζηλοι, V: ερις ζηλος. **v.21** T*: φονοι, V: ∅. **v.21** T*: και, V: ∅. **v.23** T*: πραοτης, V: πραυτης. **v.24** T*: χριστου, V: χριστου [ιησου]. **6. v.1** T*: προληφθη, V: προλημφθη. **v.1** T*: πραοτητος, V: πραυτητος. **v.2** T*: αναπληρωσατε, V: αναπληρωσετε. **v.3** T*: εαυτον φρεναπατα, V: φρεναπατα εαυτον.

9 ζωὴν αἰώνιον ✧ τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκ̊κακῶμεν και-
10 ρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι ✧ ἄρα οὖν ὡς και-
ρὸν ἔχο̊μεν ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας μάλιστα
11 δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως ✧ ἴδετε π̊ηλίκοις ὑμῖν
12 γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί ✧ ὅσοι θέλουσιν εὐπροσ-
ωπῆσαι ἐν σαρκὶ οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι
13 μόνον ἵνα μὴ° τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ διώκωνται ✧ οὐδὲ γὰρ
οἱ περιτεμν̊όμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν ἀλλὰ θέλου-
σιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχή-
14 σωνται ✧ ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δι᾽ οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύ-
15 ρωται κἀγὼ τ̊ῷ κόσμῳ ✧ ἐν̊ γὰρ χριστῷ ἰησοῦ οὔτε° περιτο-
16 μή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία ἀλλὰ καινὴ κτίσις ✧ καὶ ὅσοι
τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν εἰρήνη ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἔλεος
17 καὶ ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ ✧ τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μη-
δεὶς παρεχέτω ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ κυρ̊ιοῦ ἰησοῦ ἐν
18 τῷ σώματί μου βαστάζω ✧ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἀδελφοὶ ἀμήν ✧ Πρὸς°
γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης ✧

---

v.9 T*: εκκακωμεν, V: εγκακωμεν. **v.10** E: εχομεν, B*ℵ: εχωμεν. **v.11** E: πηλικοις, B*𝔓46: ηλικοις, F: ποικιλοις. **v.12** T*: μη τω σταυρω του χριστου, V: τω σταυρω του χριστου μη. **v.13** TKV: περιτεμνομενοι, M: περιτετμημενοι. **v.14** T*: τω, V: ∅. **v.15** T*: εν γαρ χριστω ιησου, V: ∅. **v.15** T*: ουτε περιτομη τι ισχυει, V: ουτε γαρ περιτομη τι εστιν. **v.17** T*: κυριου, V: ∅. **v.18** T: Προς . . . ρωμης, KMV: ∅.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ°

Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ° χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ **1**
τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν° ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ ἰη-
σοῦ ✧ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ 2
κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ✧ εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ 3
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ
εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις °χριστῷ ✧ καθὼς 4
ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς
ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ ✧ προο- 5
ρίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτὸν κατὰ
τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ✧ εἰς ἔπαινον δόξης τῆς 6
χάριτος αὐτοῦ ἐν° ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ ✧
ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὴν 7
ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων κατὰ τὸν° πλοῦτον τῆς χάριτος
αὐτοῦ ✧ ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρο- 8
νήσει ✧ γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ 9
κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ ✧ εἰς οἰκο- 10
νομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν ἀνακεφαλαιώσασθαι
τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ τά τε° ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ
τῆς γῆς ✧ ἐν αὐτῷ ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες 11
κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν
τοῦ θελήματος αὐτοῦ ✧ εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον °τῆς 12
δόξης αὐτοῦ τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ χριστῷ ✧ ἐν ᾧ καὶ 13
ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας τὸ εὐαγγέλιον
τῆς σωτηρίας ὑμῶν ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε
τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ ✧ ὅς° ἐστιν ἀρραβὼν 14
τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως

T: ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, MV: ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ. **1. v.1** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.1** T*: εν εφεσω, V: [εν εφεσω], B*א*𝔓46: ∅. **v.3** T: χριστω, KMV: εν χριστω. **v.6** T*: εν η, V: ης. **v.7** T*: τον πλουτον, V: το πλουτος. **v.10** TK: τε εν, MV: επι. **v.12** TK: της, MV: ∅. **v.14** T*: ος, V: ο.

15 εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ ✧ διὰ τοῦτο κἀγὼ ἀκούσας τὴν
καθ᾽ ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς
16 πάντας τοὺς ἁγίους ✧ οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν
17 μνείαν ὑ̊μῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου ✧ ἵνα ὁ
θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ πατὴρ τῆς δόξης
δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει
18 αὐτοῦ ✧ πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διαν̊οίας ὑ-
μῶν εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐ-
τοῦ κα̊ὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ
19 ἐν τοῖς ἁγίοις ✧ καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνά-
μεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν
20 τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ✧ ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ
ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν˚ καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν
21 τοῖς ἐπουρανίοις ✧ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ
δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζο-
μένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ✧
22 καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ αὐτὸν ἔδω-
23 κεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ ✧ ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα
αὐτοῦ τὸ πλήρωμα τοῦ π̊άντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου ✧

2 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς
2 ἁ̊μαρτίαις ✧ ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ
κόσμου τούτου κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος
τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀ-
3 πειθείας ✧ ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν
ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν ποιοῦντες τὰ θελήματα
τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν καὶ ἦμεν̊ τέκνα φύσει ὀρ-
4 γῆς ὡς καὶ οἱ λοιποί ✧ ὁ δὲ θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει διὰ
5 τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς ✧ καὶ ὄν-
τας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τ̊ῷ
6 χριστῷ χ̊άριτί ἐστε σεσωσμένοι ✧ καὶ συνήγειρεν καὶ συν-

---

v.16 T*: υμων, V: ∅. **v.18** TK: διανοιας, MV: καρδιας. **v.18** T*: και, V: ∅. **v.20** TK: νεκρων και εκαθισεν, M: των νεκρων και εκαθισεν, V: νεκρων και καθισας. **v.23** TK: παντα, MV: τα παντα. **2. v.1** T*: αμαρτιαις, V: αμαρτιαις υμων, B: επιθυμιαις. **v.3** T*: ημεν, V: ημεθα. **v.5** E: τω, B: εν τω. **v.5** E: χαριτι, F: οῦ χαριτι.

εκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⸗ ἵνα ἐνδεί- 7
ξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις τὸν° ὑπερβάλλοντα
πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν χρι-
στῷ ἰησοῦ ⸗ τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ °τῆς πίστεως 8
καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν θεοῦ τὸ δῶρον ⸗ οὐκ ἐξ ἔργων ἵνα 9
μή τις καυχήσηται ⸗ αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα κτισθέντες 10
ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς οἷς προητοίμασεν ὁ
θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν ⸗ διὸ μνημονεύετε ὅτι 11
ὑμεῖς° ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκὶ οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ
τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου ⸗ ὅτι ἦτε 12
ἐν° τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χριστοῦ ἀπηλλοτριωμένοι τῆς
πολιτείας τοῦ ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγε-
λίας ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ ⸗ νυνὶ δὲ 13
ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγὺς° ἐγενή-
θητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ χριστοῦ ⸗ αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη 14
ἡμῶν ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ
φραγμοῦ λύσας ⸗ τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον 15
τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ
ἐν ἑ°αυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην ⸗ καὶ ἀ- 16
ποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ
τοῦ σταυροῦ ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ ⸗ καὶ ἐλθὼν 17
εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν κα°ὶ τοῖς ἐγγύς ⸗
ὅτι δι᾽ αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑ- 18
νὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα ⸗ ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι 19
καὶ πάροικοι ἀλλὰ° συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ
θεοῦ ⸗ ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων 20
καὶ προφητῶν ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ ἰησοῦ° χριστοῦ ⸗
ἐν ᾧ πᾶσα ἡ° οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς να- 21
ὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ ⸗ ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς 22
κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι ⸗

v.7 T*: τον υπερβαλλοντα πλουτον, V: το υπερβαλλον πλουτος. **v.8** T*: της, V: ∅. **v.11** T*: υμεις ποτε, V: ποτε υμεις. **v.12** T*: εν, V: ∅. **v.13** T*: εγγυς εγενηθητε, V: εγενηθητε εγγυς. **v.15** T*: εαυτω, V: αυτω. **v.17** T*: και, V: και ειρηνην. **v.19** T*: αλλα, V: αλλα εστε. **v.20** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.21** TK: η, MV: ∅.

3 Τούτου χάριν ἐγὼ παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ ἰη-
2 σοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν ✧ εἴ̊γε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν
3 τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς ✧ ὅτι κα-
τὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ̊ν μοι τὸ μυστήριον καθὼς προέ-
4 γραψα ἐν ὀλίγῳ ✧ πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι
5 τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ ✧ ὃ ἐ̊ν ἑτέραις
γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀ-
πεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις
6 ἐν πνεύματι ✧ εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα
καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ° ἐν τῷ χριστῷ διὰ τοῦ
7 εὐαγγελίου ✧ οὗ ἐγενό̊μην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς
χάριτος τοῦ θεοῦ τὴν° δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς
8 δυνάμεως αὐτοῦ ✧ ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τ̊ῶν ἁγίων
ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη ἐ̊ν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν°
9 ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ χριστοῦ ✧ καὶ φωτίσαι πάντας
τίς ἡ κοι̊νωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ
τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ° ἰησοῦ χρι-
10 στοῦ ✧ ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν
τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σο-
11 φία τοῦ θεοῦ ✧ κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐ̊ν
12 χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ✧ ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν
καὶ τ̊ὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ ✧
13 διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐ̊κκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν
14 ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν ✧ τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου
15 πρὸς τὸν πατέρα τ̊οῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ✧ ἐξ οὗ
16 πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται ✧ ἵνα δῴη°
ὑμῖν κατὰ τὸν° πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραται-
ωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον ✧

3. v.2 T*: ειγε, V: ει γε. **v.3** T*: εγνωρισεν, V: εγνωρισθη. **v.5** TK: εν, MV: ∅. **v.6** T*: αυτου εν τω χριστω, V: εν χριστω ιησου. **v.7** T*: εγενομην, V: εγενηθην. **v.7** T*: την δοθεισαν, V: της δοθεισης. **v.8** TK: των, MV: ∅. **v.8** T*: εν, V: ∅. **v.8** T*: τον ανεξιχνιαστον πλουτον, V: το ανεξιχνιαστον πλουτος. **v.9** TK: κοινωνια, MV: οικονομια. **v.9** T*: δια ιησου χριστου, V: ∅. **v.11** T*: εν, V: εν τω. **v.12** T*: την, V: ∅. **v.13** T*: εκκακειν, V: εγκακειν. **v.14** T*: του κυριου ημων ιησου χριστου, V: ∅. **v.16** T*: δωη, V: δω. **v.16** T*: τον πλουτον, V: το πλουτος.

κατοικῆσαι τὸν χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις 17
ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ⟡ ἵνα ἐξι- 18
σχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος
καὶ μῆκος καὶ βάθος° καὶ ὕψος ⟡ γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλ- 19
λουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ χριστοῦ ἵνα πληρωθῆτε
εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ ⟡ τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα 20
ποιῆσαι ὑπὲρ° ἐκ περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν κατὰ
τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν ⟡ αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ 21
ἐκκλησίᾳ ἐν° χριστῷ ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος
τῶν αἰώνων ἀμήν ⟡

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ ἀξίως πε- **4**
ριπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε ⟡ μετὰ πάσης ταπει- 2
νοφροσύνης καὶ πρᾳότητος μετὰ μακροθυμίας ἀνεχόμενοι
ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ ⟡ σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ 3
πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης ⟡ ἓν σῶμα καὶ ἓν 4
πνεῦμα καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως
ὑμῶν ⟡ εἷς κύριος μία πίστις ἓν βάπτισμα ⟡ εἷς θεὸς καὶ 5, 6
πατὴρ πάντων ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν
ὑ°μῖν ⟡ ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον 7
τῆς δωρεᾶς τοῦ χριστοῦ ⟡ διὸ λέγει ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμα- 8
λώτευσεν αἰχμαλωσίαν κα°ὶ ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις ⟡
τὸ δὲ ἀνέβη τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρ°ῶτον εἰς τὰ κα- 9
τώτερα μέρη τῆς γῆς ⟡ ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς 10
ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα ⟡ καὶ 11
αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους τοὺς δὲ προφήτας τοὺς
δὲ εὐαγγελιστὰς τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους ⟡ πρὸς 12
τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας εἰς οἰκο-
δομὴν τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ⟡ μέχρι καταντήσωμεν οἱ 13
πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ
υἱοῦ τοῦ θεοῦ εἰς ἄνδρα τέλειον εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ
πληρώματος τοῦ χριστοῦ ⟡ ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι κλυδω- 14

---

v.18 T*: βαθος και υψος, V: υψος και βαθος. **v.20** TK: υπερ εκ περισσου, MV: υπερεκπερισσου. **v.21** T*: εν, V: και εν. **4. v.2** T*: πραοτητος, V: πραυτητος. **v.6** TK: υμιν, M: ημιν, V: ∅. **v.8** T*: και, V: ∅. **v.9** T*: πρωτον, V: ∅.

νιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας
ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθο-
15 δείαν τῆς πλάνης ✧ ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν
16 εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ ὁ˚ χριστός ✧ ἐξ οὗ
πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ
πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ᾽ ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑ-
νὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς
17 οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ ✧ τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρ-
τύρομαι ἐν κυρίῳ μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ
18 λὸιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν ✧ ἐ-
σκοτιὸμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς
τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πώ-
19 ρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν ✧ οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς
παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης
20 ἐν πλεονεξίᾳ ✧ ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χριστόν ✧
21 εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε καθώς ἐστιν
22 ἀλήθεια ἐν τῷ ἰησοῦ ✧ ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν
ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ
23 τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης ✧ ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι
24 τοῦ νοὸς ὑμῶν ✧ καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν
κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀλη-
25 θείας ✧ διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκα-
στος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη ✧
26 ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ
27, 28 παροργισμῷ ὑμῶν ✧ μήτε δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ ✧ ὁ κλέ-
πτων μηκέτι κλεπτέτω μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος τὸ˚
ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι ✧
29 πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω
ἀλλ᾽ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας ἵνα δῷ χάριν
30 τοῖς ἀκούουσιν ✧ καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ
31 θεοῦ ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως ✧ πᾶσα

---

v.15 T*: ο, V: ∅. **v.17** T*: λοιπα, V: ∅. **v.18** T*: εσκοτισμενοι, V: εσκοτωμενοι. **v.21** TK: ειγε, MV: ει γε. **v.27** TK: μητε, MV: μηδε. **v.28** T*: το αγαθον ταις χερσιν, V: ταις [ιδιαις] χερσιν το αγαθον. **v.29** T*: αλλ, V: αλλα.

πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία
ἀρθήτω ἀφ᾽ ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ ◇ γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλή- 32
λους χρηστοὶ εὔσπλαγχνοι χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ
ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν ◇

Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά ◇ καὶ **5**, 2
περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς
καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν
τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας ◇ πορνεία δὲ καὶ πᾶσα° ἀκαθαρ- 3
σία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν καθὼς πρέπει
ἁγίοις ◇ καὶ αἰσχρότης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία τὰ° 4
οὐκ ἀνήκοντα ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία ◇ τοῦτο γάρ ἐστε 5
γινώσκοντες ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης ὅς
ἐστιν εἰδωλολάτρης οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ ◇ μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις 6
διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς
ἀπειθείας ◇ μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν ◇ ἦτε γάρ 7, 8
ποτε σκότος νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ ὡς τέκνα φωτὸς περιπα-
τεῖτε ◇ ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ 9
καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ ◇ δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐά- 10
ρεστον τῷ κυρίῳ ◇ καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς 11
ἀκάρποις τοῦ σκότους μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε ◇ τὰ γὰρ 12
κρυφῇ γινόμενα ὑπ᾽ αὐτῶν αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν ◇ τὰ 13
δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται πᾶν γὰρ
τὸ φανερούμενον φῶς ἐστιν ◇ διὸ λέγει ἔγειραι ὁ καθεύδων 14
καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ χριστός ◇
βλέπετε οὖν πῶς° ἀκριβῶς περιπατεῖτε μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ᾽ 15
ὡς σοφοί ◇ ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν ὅτι αἱ ἡμέραι πονη- 16
ραί εἰσιν ◇ διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες ἀλλὰ συνιέντες τί 17
τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ◇ καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ ἐν ᾧ ἐστιν 18
ἀσωτία ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι ◇ λαλοῦντες ἑαυτοῖς 19

---

v.32 TKV: υμιν, M: ημιν. **5. v.3** T*: πασα ακαθαρσια, V: ακαθαρσια πασα. **v.4** T*: τα ουκ ανηκοντα, V: α ουκ ανηκεν. **v.5** T*: εστε, V: ιστε. **v.5** T*: ος, V: ο. **v.9** T*: πνευματος, V: φωτος. **v.14** TK: εγειραι, MV: εγειρε. **v.15** T*: πως ακριβως, V: ακριβως πως. **v.17** T*: συνιεντες, V: συνιετε.

ψ̊αλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ᾄδοντες καὶ
20 ψάλλοντες ἐν̊ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ ⁘ εὐχαριστοῦντες
πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
21 χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί ⁘ ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φό-
22 βῳ θεο̊ῦ ⁘ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτά̊σσεσθε
23 ὡς τῷ κυρίῳ ⁘ ὅτι ὁ˚ ἀνήρ ἐστιν κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς
καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ˚ αὐτός ἐστιν σω-
24 τὴρ τοῦ σώματος ⁘ ἀλλ̊᾽ ὥσπ̊ερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ
χριστῷ οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίο̊ις ἀνδράσιν ἐν παν-
25 τί ⁘ οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυ̊τῶν καθὼς καὶ ὁ
χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν
26 ὑπὲρ αὐτῆς ⁘ ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ
27 ὕδατος ἐν ῥήματι ⁘ ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν̊ ἑαυτῷ ἔνδοξον
τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοι-
28 ούτων ἀλλ᾽ ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος ⁘ οὕτως ὀφείλουσιν ο̊ἱ
ἄνδρες ἀγαπᾷν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα
29 ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ ⁘ οὐδεὶς γάρ
ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν ἀλλ̊᾽ ἐκτρέφει καὶ θάλ-
30 πει αὐτὴν καθὼς καὶ ὁ κύρ̊ιος τὴν ἐκκλησίαν ⁘ ὅτι μέλη
ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ ἐκ˚ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν
31 ὀστέων αὐτοῦ ⁘ ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πα-
τέρα αὐ̊τοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς
32 τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν ⁘ τὸ
μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστὶν ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν καὶ
33 εἰς τὴν ἐκκλησίαν ⁘ πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ᾽ ἕνα ἕκαστος
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτὸν ἡ δὲ γυνὴ
ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα ⁘

6 Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ τοῦτο
2 γάρ ἐστιν δίκαιον ⁘ τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα

---

v.19 T*: ψαλμοις, V: [εν] ψαλμοις. **v.19** T*: εν, V: ∅. **v.21** T*: θεου, V: χριστου. **v.22** T*: υποτασσεσθε, V: ∅. **v.23** TK: ο, MV: ∅. **v.23** T*: και αυτος εστιν, V: αυτος. **v.24** T*: αλλ, V: αλλα. **v.24** T*: ωσπερ, V: ως. **v.24** T*: ιδιοις, V: ∅. **v.25** T*: εαυτων, V: ∅. **v.27** T*: αυτην, V: αυτος. **v.28** T*: οι, V: [και] οι. **v.29** T*: αλλ, V: αλλα. **v.29** T*: κυριος, V: χριστος. **v.30** T*: εκ της σαρκος αυτου και εκ των οστεων αυτου, V: ∅. **v.31** T*: αυτου, V: ∅.

ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ ⋄ ἵνα εὖ σοι γένηται 3
καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς ⋄ καὶ οἱ πατέρες μὴ πα- 4
ροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἀλλ̊᾽ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ
νουθεσίᾳ κυρίου ⋄ οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις˚ κατὰ 5
σάρκα μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας
ὑμῶν ὡς τῷ χριστῷ ⋄ μὴ κατ᾽ ὀφθαλμοδουλε̊ίαν ὡς ἀνθρω- 6
πάρεσκοι ἀλλ᾽ ὡς δοῦλοι το̊ῦ χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς ⋄ μετ᾽ εὐνοίας δουλεύοντες τ̊ῷ κυρίῳ 7
καὶ οὐκ ἀνθρώποις ⋄ εἰδότες ὅτι ὃ˚ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ 8
ἀγαθὸν τοῦτο κομιεῖται˚ παρὰ τοῦ κυρίου εἴτε δοῦλος εἴτε
ἐλεύθερος ⋄ καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς ἀ- 9
νιέντες τὴν ἀπειλὴν εἰδότες ὅτι καὶ˚ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός
ἐστιν ἐν οὐρανοῖς καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστιν παρ᾽ αὐτῷ ⋄
τὸ˚ λοιπὸν ἀδελφοί μου ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ καὶ ἐν τῷ 10
κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ⋄ ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ 11
θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας
τοῦ διαβόλου ⋄ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ 12
σάρκα ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς πρὸς τὰς ἐξουσίας πρὸς τοὺς
κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ˚ αἰῶνος τούτου πρὸς τὰ
πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ⋄ διὰ τοῦτο 13
ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆ-
ναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι
στῆναι ⋄ στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀλη- 14
θείᾳ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης ⋄ καὶ ὑ- 15
ποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς
εἰρήνης ⋄ ἐ̊πὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως ἐν 16
ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα
σβέσαι ⋄ καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε̊ καὶ 17
τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ ⋄ διὰ πά- 18

6. v.4 T*: αλλ, V: αλλα. **v.5** T*: κυριοις κατα σαρκα, V: κατα σαρκα κυριοις. **v.6** T*: οφθαλμοδουλειαν, V: οφθαλμοδουλιαν. **v.6** T*: του, V: ∅. **v.7** T: τω, KMV: ως τω. **v.8** TK: ο εαν τι εκαστος, M: εαν τι εκαστος, V: εκαστος εαν τι. **v.8** T*: κομιειται παρα του, V: κομισεται παρα. **v.9** T*: και υμων αυτων, V: και αυτων και υμων. **v.9** T*: προσωποληψια, V: προσωπολημψια. **v.10** T*: το λοιπον αδελφοι μου, V: του λοιπου. **v.12** T*: του αιωνος, V: ∅. **v.16** T*: επι, V: εν. **v.17** TKV: δεξασθε, M: δεξασθαι.

σης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ και-
ρῷ ἐν πνεύματι καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ
19 προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων ⸭ καὶ
ὑπὲρ ἐμοῦ ἵνα μοι δοθεὶη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός
μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου ⸭
20 ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι
21 ὡς δεῖ με λαλῆσαι ⸭ ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ᾿ ἐμὲ τί
πράσσω πάντα ὑμῖν° γνωρίσει τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελ-
22 φὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ ⸭ ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς
εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ
23 τὰς καρδίας ὑμῶν ⸭ εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη με-
τὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ⸭
24 ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν ἰη-
σοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ ἀμὴν ⸭ Πρὸς° ἐφεσίους ἐγράφη
ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ ⸭

v.18 T*: τουτο, V: ∅. **v.19** TK: δοθειη, MV: δοθη. **v.21** T*: υμιν γνωρισει, V: γνωρισει υμιν. **v.24** TM: αμην, KV: ∅. **v.24** T: Προς . . . τυχικου, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ°

Παῦλος καὶ τιμόθεος δοῦλοι ἰησοῦ° χριστοῦ πᾶσιν τοῖς **1**
ἁγίοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν φιλίπποις σὺν ἐπι-
σκόποις καὶ διακόνοις ⬦ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ 2
πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ⬦ εὐχαριστῶ τῷ θε- 3
ῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν ⬦ πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει 4
μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμε-
νος ⬦ ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπ̊ὸ πρώτης 5
ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν ⬦ πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο ὅτι ὁ ἐναρ- 6
ξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρις̊ ἡμέρας
ἰησοῦ° χριστοῦ ⬦ καθώς ἐστιν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν 7
ὑπὲρ πάντων ὑμῶν διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς ἔν
τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ τ̊ῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ
εὐαγγελίου συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς
ὄντας ⬦ μάρτυς γάρ μού ἐσ̊τιν ὁ θεὸς ὡς ἐπιποθῶ πάντας 8
ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις ἰησοῦ° χριστοῦ ⬦ καὶ τοῦτο προσεύχο- 9
μαι ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ
ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει ⬦ εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς 10
τὰ διαφέροντα ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέ-
ραν χριστοῦ ⬦ πεπληρωμένοι καρπ̊ῶν δικαιοσύνης τ̊ῶν διὰ 11
ἰησοῦ χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ ⬦ γινώσκειν δὲ 12
ὑμᾶς βούλομαι ἀδελφοὶ ὅτι τὰ κατ᾽ ἐμὲ μᾶλλον εἰς προ-
κοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν ⬦ ὥστε τοὺς δεσμούς μου 13
φανεροὺς ἐν χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς
λοιποῖς πᾶσιν ⬦ καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ 14
πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾷν ἀφό-

T: Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, MV: ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ. **1. v.1** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.5** T*: απο, V: απο της. **v.6** T*: αχρις, V: αχρι. **v.6** TK: ιησου χριστου, MV: χριστου ιησου. **v.7** TK: τη, MV: εν τη. **v.8** T*: εστιν, V: ∅. **v.8** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.11** T*: καρπων, V: καρπον. **v.11** T*: των, V: τον.

15 βως τὸν λόγον λαλεῖν ◈ τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν
16 τινὲς δὲ καὶ δι᾽ εὐδοκίαν τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν ◈ οἱ μὲν
ἐξ ἐριθείας˚ τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς οἰόμε-
17 νοι θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου ◈ οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης˚
18 εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι ◈ τί γὰρ
πλὴν̊ παντὶ τρόπῳ εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ χριστὸς κα-
19 ταγγέλλεται καὶ ἐν τούτῳ χαίρω ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι ◈ οἶδα
γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν
δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος ἰησοῦ χριστοῦ ◈
20 κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰ-
σχυνθήσομαι ἀλλ᾽ ἐν πάσῃ παρρησίᾳ ὡς πάντοτε καὶ νῦν
μεγαλυνθήσεται χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου εἴτε διὰ ζωῆς
21 εἴτε διὰ θανάτου ◈ ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν χριστὸς καὶ τὸ ἀποθα-
22 νεῖν κέρδος ◈ εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκὶ τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου
23 καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω ◈ συνέχομαι γ̊ὰρ ἐκ τῶν δύο
τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν χριστῷ εἶναι
24 πο̊λλῷ μᾶλλον κρεῖσσον ◈ τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀ-
25 ναγκαιότερον δι᾽ ὑμᾶς ◈ καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ
καὶ ο̊συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ
26 χαρὰν τῆς πίστεως ◈ ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν
χριστῷ ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς
27 ὑμᾶς ◈ μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύ-
εσθε ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν ἀκούο̊ω τὰ
περὶ ὑμῶν ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι μιᾷ ψυχῇ συνα-
28 θλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου ◈ καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν
μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων ἥτις αὐτοῖς˚ μέν ἐστιν ἔνδει-
29 ξις ἀπωλείας ὑμῖν δὲ σωτηρίας καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ ◈ ὅτι
ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ χριστοῦ οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πι-

---

v.16 T*: εριθειας τον χριστον καταγγελλουσιν ουχ αγνως οιομενοι θλιψιν επιφερειν τοις δεσμοις μου, V: αγαπης ειδοτες οτι εις απολογιαν του ευαγγελιου κειμαι. **v.17** T*: αγαπης ειδοτες οτι εις απολογιαν του ευαγγελιου κειμαι, V: εριθειας τον χριστον καταγγελλουσιν ουχ αγνως οιομενοι θλιψιν εγειρειν τοις δεσμοις μου. **v.18** T*: πλην, V: πλην οτι. **v.23** TK: γαρ, MV: δε. **v.23** T*: πολλω, V: πολλω [γαρ]. **v.25** T*: συμπαραμενω, V: παραμενω. **v.27** T*: ακουσω, V: ακουω. **v.28** T*: αυτοις μεν εστιν ενδειξις απωλειας υμιν, V: εστιν αυτοις ενδειξις απωλειας υμων.

στεύειν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν ✧ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα 30
ἔχοντες οἷον ἴδε̊τε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί ✧

Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ εἴ τι παραμύθιον ἀγά- **2**
πης εἴ τις κοινωνία πνεύματος εἴ τινα̊ σπλάγχνα καὶ οἰκτιρ-
μοί ✧ πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε τὴν 2
αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες σύμψυχοι τὸ ἓν φρονοῦντες ✧ μη- 3
δὲν κατὰ° ἐρίθειαν ἢ κενοδοξίαν ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ
ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν ✧ μὴ τὰ ἑαυτῶν 4
ἕκαστος σκοπε̊ῖτε ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστο̊ς ✧ τοῦτο γὰρ° 5
φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ✧ ὃς ἐν μορφῇ θε- 6
οῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἶσα θεῷ ✧ ἀλλ̊ʼ 7
ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβὼν ἐν ὁμοιώματι ἀν-
θρώπων γενόμενος ✧ καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐ- 8
ταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου θα-
νάτου δὲ σταυροῦ ✧ διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν καὶ 9
ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄ̊νομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα ✧ ἵνα ἐν τῷ ὀ- 10
νόματι ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων
καὶ καταχθονίων ✧ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι 11
κύριος ἰησοῦς χριστὸς εἰς δόξαν θεοῦ πατρός ✧ ὥστε ἀγα- 12
πητοί μου καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε μὴ ὡς ἐν τῇ παρου-
σίᾳ μου μόνον ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου
μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζε-
σθε ✧ ὁ° θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν 13
καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας ✧ πάντα ποιεῖτε χωρὶς 14
γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν ✧ ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ 15
ἀκέραιοι τέκνα θεοῦ ἀμώμητα° ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς
καὶ διεστραμμένης ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κό-
σμῳ ✧ λόγον ζωῆς ἐπέχοντες εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν 16
χριστοῦ ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπί-
ασα ✧ ἀλλ̊ʼ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ 17

---

v.30 T: ιδετε, KMV: ειδετε. **2. v.1** TK: τινα, MV: τις. **v.3** T*: κατα εριθειαν η, V: κατ εριθειαν μηδε κατα. **v.4** T*: σκοπειτε, V: σκοπουντες. **v.4** T*: εκαστος, V: εκαστοι. **v.5** T*: γαρ φρονεισθω, V: φρονειτε. **v.7** T*: αλλ, V: αλλα. **v.9** T*: ονομα, V: το ονομα. **v.13** T*: ο, V: ∅. **v.15** T*: αμωμητα εν μεσω, V: αμωμα μεσον. **v.17** T*: αλλ, V: αλλα.

18 τῆς πίστεως ὑμῶν χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν ✧ τὸ δ̊᾽
19 αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι ✧ ἐλπίζω δὲ ἐν
κυρίῳ ἰησοῦ τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν ἵνα κἀγὼ εὐψυ-
20 χῶ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν ✧ οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον ὅστις
21 γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει ✧ οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυ-
22 τῶν ζητοῦσιν οὐ τὰ τοῦ° χριστοῦ ἰησοῦ ✧ τὴν δὲ δοκιμὴν
αὐτοῦ γινώσκετε ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευ-
23 σεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ✧ τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς
24 ἂν ἀπ̊ίδω τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαυτῆς ✧ πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι
25 καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι ✧ ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην ἐ-
παφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην
μου ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου
26 πέμψαι πρὸς ὑμᾶς ✧ ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς καὶ
27 ἀδημονῶν διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν ✧ καὶ γὰρ ἠσθέ-
νησεν παραπλήσιον θανάτῳ ἀλλ̊᾽ ὁ θεὸς αὐτὸν° ἠλέησεν
οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμὲ ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπ̊ῃ
28 σχῶ ✧ σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτὸν ἵνα ἰδόντες αὐ-
29 τὸν πάλιν χαρῆτε κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ ✧ προσδέχεσθε οὖν
αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς καὶ τοὺς τοιούτους ἐν-
30 τίμους ἔχετε ✧ ὅτι διὰ τὸ ἔργον τ̊οῦ χριστοῦ μέχρι θανάτου
ἤγγισεν παραβ̊ούλευσάμενος τῇ ψυχῇ ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ
ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός με λειτουργίας ✧
3 Τὸ λοιπὸν ἀδελφοί μου χαίρετε ἐν κυρίῳ τὰ αὐτὰ γρά-
2 φειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν ὑμῖν δὲ° ἀσφαλές ✧ βλέ-
πετε τοὺς κύνας βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας βλέπετε τὴν
3 κατατομήν ✧ ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομὴ οἱ πνεύματι θ̊εῷ
λατρεύοντες καὶ καυχώμενοι ἐν χριστῷ ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν
4 σαρκὶ πεποιθότες ✧ καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν
σαρκὶ εἴτ̊ις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκὶ ἐγὼ μᾶλλον ✧
5 περιτομὴ ὀκταήμερος ἐκ γένους ἰσραὴλ φυλῆς βενιαμὶν ἑ-

---

v.18 T*: δ, V: δε. **v.21** TK: του χριστου ιησου, M: χριστου ιησου, V: ιησου χριστου. **v.23** T*: απιδω, V: αφιδω. **v.27** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.27** T*: αυτον ηλεησεν, V: ηλεησεν αυτον. **v.27** TK: λυπη, MV: λυπην. **v.30** T*: του, V: ∅. **v.30** T*: παραβουλευσαμενος, V: παραβολευσαμενος. **3. v.1** TKV: δε, M: δε το. **v.3** TK: θεω, MV: θεου. **v.4** T: ειτις, KMV: ει τις.

βραῖος ἐξ ἑβραίων κατὰ νόμον φαρισαῖος ⸭ κατὰ ζῆλον͘ διώ- 6
κων τὴν ἐκκλησίαν κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμε-
νος ἄμεμπτος ⸭ ἀλλ͘' ἅτινα ἦν μοι κέρδη ταῦτα ἥγημαι διὰ 7
τὸν χριστὸν ζημίαν ⸭ ἀλλὰ μενοῦνγ͘ε καὶ ἡγοῦμαι πάντα 8
ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως χριστοῦ ἰησοῦ
τοῦ κυρίου μου δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην καὶ ἡγοῦμαι
σκύβαλα εἶν͘αι ἵνα χριστὸν κερδήσω ⸭ καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ 9
μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ἀλλὰ τὴν διὰ πί-
στεως χριστοῦ τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει ⸭ τοῦ 10
γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ
τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ συμμορφο͘ύμενος τῷ
θανάτῳ αὐτοῦ ⸭ εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τ͘ῶν 11
νεκρῶν ⸭ οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι διώκω δὲ 12
εἰ καὶ καταλάβω ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφ͘θην ὑπὸ το͘ῦ χριστοῦ
ἰησοῦ ⸭ ἀδελφοὶ ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατειληφέναι 13
ἓν δὲ τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν
ἐπεκτεινόμενος ⸭ κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπ͘ὶ τὸ βραβεῖον τῆς 14
ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⸭ ὅσοι οὖν τέλειοι 15
τοῦτο φρονῶμεν καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε καὶ τοῦτο ὁ θεὸς
ὑμῖν ἀποκαλύψει ⸭ πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν τῷ αὐτῷ στοιχεῖν 16
κανόνι˚ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ⸭ συμμιμηταί μου γίνεσθε ἀδελ- 17
φοὶ καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτως περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε
τύπον ἡμᾶς ⸭ πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν οὓς πολλάκις ἔλε- 18
γον ὑμῖν νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ
τοῦ χριστοῦ ⸭ ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ 19
δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες ⸭ ἡμῶν 20
γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα
ἀπεκδεχόμεθα κύριον ἰησοῦν χριστόν ⸭ ὃς μετασχηματίσει 21
τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς˚ τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμ-
μορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ

v.6 T*: ζηλον, V: ζηλος. **v.7** T*: αλλ, V: [αλλα]. **v.8** TKV: μενουνγε, M: μενουν. **v.8** T*: ειναι, V: ∅. **v.10** T*: συμμορφουμενος, V: συμμορφιζομενος. **v.11** T*: των, V: την εκ. **v.12** T*: κατεληφθην, V: κατελημφθην. **v.12** T*: του, V: ∅. **v.14** T*: επι, V: εις. **v.16** T*: κανονι το αυτο φρονειν, V: ∅. **v.21** T*: εις το γενεσθαι αυτο, V: ∅.

δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑ̊αυτῷ τὰ πάντα ✧
4 Ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι χαρὰ καὶ
2 στέφανός μου οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ ἀγαπητοί ✧ εὐῶ̊δίαν
παρακαλῶ καὶ συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυ-
3 ρίῳ ✧ κ̊αὶ ἐρωτῶ καί σε σύζυγε˚ γνήσιε συλλαμβάνου αὐταῖς
αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ κλήμεν-
τος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ
4, 5 ζωῆς ✧ χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε πάλιν ἐρῶ χαίρετε ✧ τὸ ἐ-
πιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ κύριος ἐγγύς ✧
6 μηδὲν μεριμνᾶτε ἀλλ᾽ ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεή-
σει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς
7 τὸν θεόν ✧ καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα
νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν
8 ἐν χριστῷ ἰησοῦ ✧ τὸ λοιπὸν ἀδελφοὶ ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ ὅσα
σεμνὰ ὅσα δίκαια ὅσα ἁγνὰ ὅσα προσφιλῆ ὅσα εὔφημα εἴ
9 τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος ταῦτα λογίζεσθε ✧ ἃ καὶ ἐμά-
θετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοὶ ταῦτα
10 πράσσετε καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ᾽ ὑμῶν ✧ ἐχά-
ρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ
11 ἐμοῦ φρονεῖν ἐφ᾽ ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε ἠκαιρεῖσθε δέ ✧ οὐχ ὅτι
καθ᾽ ὑστέρησιν λέγω ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρ-
12 κης εἶναι ✧ οἶδα δὲ˚ ταπεινοῦσθαι οἶδα καὶ περισσεύειν ἐν
παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾷν
13 καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι ✧ πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐν-
14 δυναμοῦντί με χρι̊στῷ ✧ πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινω-
15 νήσαντές μου τῇ θλίψει ✧ οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς φιλιππήσιοι
ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ μακεδονίας
οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ
16 λήψ̊εως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι ✧ ὅτι καὶ ἐν θεσσαλονίκῃ καὶ
17 ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε ✧ οὐχ ὅτι ἐπιζη-
τῶ τὸ δόμα ἀλλ̊᾽ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς

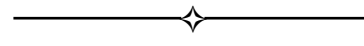
v.21 T*: εαυτω, V: αυτω. **4. v.2** T: ευωδιαν, KMV: ευοδιαν. **v.3** TK: και, MV: ναι. **v.3** T*: συζυγε γνησιε, V: γνησιε συζυγε. **v.12** T: δε, KMV: και. **v.13** T*: χριστω, V: ∅. **v.15** T*: ληψεως, V: λημψεως. **v.17** T*: αλλ, V: αλλα.

λόγον ὑμῶν ⋄ ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω πεπλήρωμαι 18
δεξάμενος παρὰ ἐπαφροδίτου τὰ παρ᾽ ὑμῶν ὀσμὴν εὐωδίας
θυσίαν δεκτὴν εὐάρεστον τῷ θεῷ ⋄ ὁ δὲ θεός μου πληρώ- 19
σει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν˚ πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν
χριστῷ ἰησοῦ ⋄ τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς 20
αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν ⋄ ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χρι- 21
στῷ ἰησοῦ ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί ⋄ ἀσπά- 22
ζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς καίσαρος
οἰκίας ⋄ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡ̊μῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάν- 23
των˚ ὑμῶν ἀμήν ⋄ Πρὸς˚ φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης
δι᾽ ἐπαφροδίτου ⋄

---

v.19 T*: τον πλουτον, V: το πλουτος. **v.23** TK: ημων, MV: ∅. **v.23** T*: παντων υμων αμην, V: του πνευματος υμων. **v.23** T: Προς . . . επαφροδιτου, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ°

1 Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ° χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ
2 καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφός ✧ τοῖς ἐν κολα̊σσαῖς ἁγίοις καὶ πι-
στοῖς ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
3 πατρὸς ἡμῶν καὶ° κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ✧ εὐχαριστοῦμεν
τῷ θεῷ κα̊ὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ πάντοτε
4 περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι ✧ ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν
ἐν χριστῷ ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τ̊ὴν εἰς πάντας τοὺς ἁ-
5 γίους ✧ διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐ-
6 αγγελίου ✧ τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ
κόσμῳ κα̊ὶ ἔστιν καρποφορούμενον̊ καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ᾽
ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν
7 ἀληθείᾳ ✧ καθὼς κα̊ὶ ἐμάθετε ἀπὸ ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ
συνδούλου ἡμῶν ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ
8 χριστοῦ ✧ ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύ-
9 ματι ✧ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν οὐ
παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα
πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ
10 σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ ✧ περιπατῆσαι ὑ̊μᾶς ἀξίως
τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρ-
ποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς° τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θε-
11 οῦ ✧ ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς
δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ
12 χαρᾶς ✧ εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡ̊μᾶς εἰς
13 τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί ✧ ὅς ἐρρύ-

T: Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, MV: ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ. **1. v.1** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.2** TM: κολασσαις, KV: κολοσσαις. **v.2** T*: και κυριου ιησου χριστου, V: ∅. **v.3** T*: και, V: ∅. **v.4** T*: την, V: ην εχετε. **v.6** T*: και, V: ∅. **v.6** TK: καρποφορουμενον, MV: καρποφορουμενον και αυξανομενον. **v.7** T*: και, V: ∅. **v.10** T*: υμας, V: ∅. **v.10** T*: εις την επιγνωσιν, V: τη επιγνωσει. **v.12** T*: ημας, V: υμας.

σατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ ⁘ ἐν ᾧ ἔχομεν 14
τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ° τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν
ἁμαρτιῶν ⁘ ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου πρωτό- 15
τοκος πάσης κτίσεως ⁘ ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα °τὰ 16
ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ °τὰ ἐπὶ τῆς γῆς τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀό-
ρατα εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι
τὰ πάντα δι᾽ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται ⁘ καὶ αὐτός ἐστιν 17
πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν ⁘ καὶ αὐτός 18
ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας ὅς ἐστιν ἀρ-
χὴ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς
πρωτεύων ⁘ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοι- 19
κῆσαι ⁘ καὶ δι᾽ αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτὸν 20
εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ δι᾽ αὐ-
τοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐ°ν τοῖς οὐρανοῖς ⁘ καὶ ὑμᾶς 21
ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν
τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ⁘ ἐν τῷ 22
σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου παραστῆσαι ὑ-
μᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐ-
τοῦ ⁘ εἴ°γε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι 23
καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ
ἠκούσατε τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ °τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν
οὐρανὸν οὗ ἐγενόμην ἐγὼ παῦλος διάκονος ⁘ °νῦν χαίρω 24
ἐν τοῖς παθήμασίν μ°ου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ
ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑ-
πὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία ⁘ ἧς ἐγενόμην 25
ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν
μοι εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ⁘ τὸ μυστήριον 26
τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν
νυ°νὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ ⁘ οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς 27
γνωρίσαι τίς° ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν

v.14 TK: δια του αιματος αυτου, MV: ∅. **v.16** T*: τα, V: ∅. **v.20** TKV: εν, M: επι. **v.23** T*: ειγε, V: ει γε. **v.23** T*: τη, V: ∅. **v.24** TMV: νυν, K: ος νυν. **v.24** TK: μου, MV: ∅. **v.26** T*: νυνι, V: νυν. **v.27** TK: τις ο, MV: τι το.

28 τοῖς ἔθνεσιν ὅ̊ς ἐστιν χριστὸς ἐν ὑμῖν ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης ◇ ὃν
ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ
διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ ἵνα παρα-
29 στήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν χριστῷ ἰησ̊οῦ ◇ εἰς
ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν
ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει ◇

2 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω π̊ερὶ ὑμῶν καὶ
τῶν ἐν λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑ̊ωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου
2 ἐν σαρκί ◇ ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν συμβιβα-
σθέντω̊ν ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα° πλοῦτον τῆς πληροφορίας
τῆς συνέσεως εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θεοῦ καὶ°
3 πατρὸς καὶ τοῦ χριστοῦ ◇ ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ θησαυροὶ
4 τῆς σοφίας καὶ τ̊ῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι ◇ τοῦτο δὲ° λέγω
5 ἵνα μή° τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ ◇ εἰ γὰρ
καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμὶ χαί-
ρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς
6 χριστὸν πίστεως ὑμῶν ◇ ὡς οὖν παρελάβετε τὸν χριστὸν ἰ-
7 ησοῦν τὸν κύριον ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε ◇ ἐρριζωμένοι καὶ
ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι ἐ̊ν τῇ πίστει
καθὼς ἐδιδάχθητε περισσεύοντες ἐν° αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ ◇
8 βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσο-
φίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων
9 κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ χριστόν ◇ ὅτι ἐν
αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς ◇
10 καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης
11 ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ◇ ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀ-
χειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν° ἁμαρτιῶν
12 τῆς σαρκὸς ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ χριστοῦ ◇ συνταφέντες αὐ-
τῷ ἐν τῷ βαπτίσμα̊τι ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως
τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τ̊ῶν νε-

v.27 T*: ος, V: ο. **v.28** T*: ιησου, V: ∅. **2. v.1** T*: περι, V: υπερ. **v.1** T*: εωρακασιν, V: εορακαν. **v.2** T*: συμβιβασθεντων, V: συμβιβασθεντες. **v.2** T*: παντα πλουτον, V: παν πλουτος. **v.2** T*: και πατρος και του, V: ∅. **v.3** T*: της, V: ∅. **v.4** T*: δε, V: ∅. **v.4** T*: μη τις, V: μηδεις. **v.7** T*: εν, V: ∅. **v.7** T*: εν αυτη, V: ∅. **v.11** T*: των αμαρτιων, V: ∅. **v.12** T*: βαπτισματι, V: βαπτισμω. **v.12** T*: των, V: ∅.

κρῶν ⬦ καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ 13
τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν συνεζωποίησεν° σὺν αὐ-
τῷ χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα ⬦ ἐξαλείψας 14
τὸ καθ᾽ ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον
ἡμῖν καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ
σταυρῷ ⬦ ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδει- 15
γμάτισεν ἐν παρρησίᾳ θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ ⬦ μὴ 16
οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ° ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορ-
τῆς ἢ νο̊υμηνίας ἢ σαββάτων ⬦ ἅ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων 17
τὸ δὲ σῶμα το̊ῦ χριστοῦ ⬦ μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέ- 18
λων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων ἃ μὴ°
ἑώρακεν ἐμβατεύων εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς
σαρκὸς αὐτοῦ ⬦ καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν ἐξ οὗ πᾶν τὸ 19
σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ
συμβιβαζόμενον αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ ⬦ εἰ οὖν° ἀ- 20
πεθάνετε σὺν τῷ χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου τί
ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε ⬦ μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ 21
μηδὲ θίγῃς ⬦ ἅ ἐστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει κα- 22
τὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων ⬦ ἅτινά 23
ἐστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκε̊ίᾳ καὶ τα-
πεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς
πλησμονὴν τῆς σαρκός ⬦

Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ χριστῷ τὰ ἄνω ζητεῖτε οὗ ὁ χρι- **3**
στός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος ⬦ τὰ ἄνω φρονεῖτε 2
μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ⬦ ἀπεθάνετε γὰρ καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυ- 3
πται σὺν τῷ χριστῷ ἐν τῷ θεῷ ⬦ ὅταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ ἡ 4
ζωὴ ἡ̊μῶν τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δό-
ξῃ ⬦ νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑ̊μῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς πορνείαν 5
ἀκαθαρσίαν πάθος ἐπιθυμίαν κακὴν καὶ τὴν πλεονεξίαν ἥ-
τις ἐστὶν εἰδωλολατρε̊ία ⬦ διʼ ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ 6

v.13 T: συνεζωποιησεν, K: συνεζωοποιησεν, MV: συνεζωοποιησεν υμας. **v.13** TMV: ημιν, K: υμιν. **v.16** T*: η, V: και. **v.16** T*: νουμηνιας, V: νεομηνιας. **v.17** TKV: του, M: ∅. **v.18** T*: μη εωρακεν, V: εορακεν. **v.20** TK: ουν απεθανετε συν τω, MV: απεθανετε συν. **v.23** T*: εθελοθρησκεια, V: εθελοθρησκια. **3. v.4** T*: ημων, V: υμων. **v.5** T*: υμων, V: ∅. **v.5** T*: ειδωλολατρεια, V: ειδωλολατρια.

7 τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας ⸭ ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ
8 ποτε ὅτε ἐζῆτε ἐν α̊ὐτοῖς ⸭ νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ
πάντα ὀργὴν θυμὸν κακίαν βλασφημίαν αἰσχρολογίαν ἐκ
9 τοῦ στόματος ὑμῶν ⸭ μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους ἀπεκδυ-
σάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ ⸭
10 καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνω-
11 σιν κατ᾽ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν ⸭ ὅπου οὐκ ἔνι ἕλλην
καὶ ἰουδαῖος περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία βάρβαρος σκύθης
δοῦλος ἐλεύθερος ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν χριστός ⸭
12 ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπη-
μένοι σπλάγχνα οἰκτιρμῶν̊ χρηστότητα ταπεινοφροσύνην
13 πρ̊ᾳότητα μακροθυμίαν ⸭ ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαρι-
ζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφὴν καθὼς καὶ
14 ὁ χρι̊στὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς ⸭ ἐπὶ πᾶσιν δὲ
τούτοις τὴν ἀγάπην ἥ̊τις ἐστὶν σύνδεσμος τῆς τελειότητος ⸭
15 καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεο̊ῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν
εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε ⸭
16 ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πά-
σῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς
καὶ° ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν
17 τῇ° καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ ⸭ καὶ πᾶν ὅ τι ἂ̊ν ποιῆτε ἐν λόγῳ
ἢ ἐν ἔργῳ πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου ἰησοῦ εὐχαριστοῦντες
18 τῷ θεῷ κα̊ὶ πατρὶ δι᾽ αὐτοῦ ⸭ αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς
19 ἰδίο̊ις ἀνδράσιν ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ ⸭ οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε
20 τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς ⸭ τὰ τέκνα
ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα τοῦτο γάρ ἐστιν° εὐ-
21 άρεστον τῷ κυρίῳ ⸭ οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν
22 ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν ⸭ οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς
κατὰ σάρκα κυρίοις μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλε̊ίαις ὡς ἀνθρω-

v.7 T*: αυτοις, V: τουτοις. **v.12** TK: οικτιρμων, MV: οικτιρμου. **v.12** T*: πραοτητα, V: πραυτητα. **v.13** T*: χριστος, V: κυριος. **v.14** T*: ητις, V: ο. **v.15** T*: θεου, V: χριστου. **v.16** T*: και υμνοις και ωδαις πνευματικαις εν, V: υμνοις ωδαις πνευματικαις εν [τη]. **v.16** T*: τη καρδια υμων τω κυριω, V: ταις καρδιαις υμων τω θεω. **v.17** T*: αν, V: εαν. **v.17** T*: και, V: ∅. **v.18** T*: ιδιοις, V: ∅. **v.20** TK: εστιν ευαρεστον τω, M: εστιν ευαρεστον εν, V: ευαρεστον εστιν εν. **v.22** T*: οφθαλμοδουλειαις, V: οφθαλμοδουλια.

πάρεσκοι ἀλλ᾽ ἐν ἁπλότητι καρδίας φοβούμενοι τὸν θε̊όν ✧
καὶ˚ πᾶν ὅ τι ἐὰν ποιῆτε ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς τῷ κυρίῳ 23
καὶ οὐκ ἀνθρώποις ✧ εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπ̊ολήψεσθε 24
τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας τῷ γ̊ὰρ κυρίῳ χριστῷ
δουλεύετε ✧ ὁ δὲ˚ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησεν καὶ οὐκ ἔ- 25
στιν προσωποληψ̊ία ✧

Οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις πα- **4**
ρέχεσθε εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐραν̊οῖς ✧
τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐ- 2
χαριστίᾳ ✧ προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν ἵνα ὁ θεὸς 3
ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ
χριστοῦ δι᾽ ὃ καὶ δέδεμαι ✧ ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με 4
λαλῆσαι ✧ ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω τὸν καιρὸν 5
ἐξαγοραζόμενοι ✧ ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἅλατι ἠρ- 6
τυμένος εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι ✧
τὰ κατ᾽ ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀ- 7
δελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ ✧ ὃν 8
ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γν̊ῷ τὰ περὶ ὑ̊μῶν
καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν ✧ σὺν ὀνησίμῳ τῷ πι- 9
στῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν πάντα ὑμῖν
γνωρι̊οῦσιν τὰ ὧδε ✧ ἀσπάζεται ὑμᾶς ἀρίσταρχος ὁ συν- 10
αιχμάλωτός μου καὶ μάρκος ὁ ἀνεψιὸς βαρνάβα περὶ οὗ
ἐλάβετε ἐντολὰς ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς δέξασθε αὐτόν ✧ καὶ 11
ἰησοῦς ὁ λεγόμενος ἰοῦστος οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι
μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ οἵτινες ἐγενήθη-
σάν μοι παρηγορία ✧ ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν 12
δοῦλος χριστ̊οῦ πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς
προσευχαῖς ἵνα σ̊τῆτε τέλειοι καὶ πεπληρ̊ωμένοι ἐν παν-
τὶ θελήματι τοῦ θεοῦ ✧ μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον˚ 13

v.22 T*: θεον, V: κυριον. **v.23** T*: και παν ο τι, V: ο. **v.24** TK: απoληψεσθε, M: ληψεσθε, V: απολημψεσθε. **v.24** T*: γαρ, V: ∅. **v.25** T*: δε αδικων κομιειται, V: γαρ αδικων κομισεται. **v.25** T*: προσωποληψια, V: προσωπολημψια. **4. v.1** T*: ουρανοις, V: ουρανω. **v.8** T*: γνω, V: γνωτε. **v.8** T*: υμων, V: ημων. **v.9** T*: γνωριουσιν, V: γνωρισουσιν. **v.12** T*: χριστου, V: χριστου [ιησου]. **v.12** T*: στητε, V: σταθητε. **v.12** T*: πεπληρωμενοι, V: πεπληροφορημενοι. **v.13** T*: ζηλον πολυν, V: πολυν πονον.

πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν ἱεραπό-
14 λει ⁘ ἀσπάζεται ὑμᾶς λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ δη-
15 μᾶς ⁘ ἀσπάσασθε τοὺς ἐν λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ νυμφᾶν
16 καὶ τὴν κατ᾽ οἶκον αὐτο͂ῦ ἐκκλησίαν ⁘ καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ
παρ᾽ ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ λαοδικέων
ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ καὶ τὴν ἐκ λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς
17 ἀναγνῶτε ⁘ καὶ εἴπατε ἀρχίππῳ βλέπε τὴν διακονίαν ἣν
18 παρέλαβες ἐν κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληροῖς ⁘ ὁ ἀσπασμὸς τῇ
ἐμῇ χειρὶ παύλου μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν ἡ χάρις
μεθ᾽ ὑμῶν ἀμ̊ήν ⁘ Πρὸς° κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης
διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησίμου ⁘

v.15 T*: αυτου, V: αυτης, ℵAC: αυτων. **v.18** T*: αμην, V: ∅. **v.18** T: Προς . . . ονησιμου, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΩΤΗ˚

Παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ θεσ- **1**
σαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ˚ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰη-
σοῦ χριστοῦ ⬦ εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων 2
ὑμῶν μνείαν ὑ̊μῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν ⬦
ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως 3
καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ
πατρὸς ἡμῶν ⬦ εἰδότες ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ θε̊οῦ τὴν 4
ἐκλογὴν ὑμῶν ⬦ ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς 5
ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν πνεύματι
ἁγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθη-
μεν ἐν ὑμῖν διʾ ὑμᾶς ⬦ καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε 6
καὶ τοῦ κυρίου δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ με-
τὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου ⬦ ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους̊ 7
πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ μακεδονίᾳ κ̊αὶ τῇ ἀχαΐᾳ ⬦ ἀφʾ 8
ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ μα-
κεδονίᾳ καὶ ἀ̊χαΐᾳ ἀλλὰ˚ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν
ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἐξελήλυθεν ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς˚ ἔχειν
λαλεῖν τι ⬦ αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν 9
εἴσοδον ἔ̊χομεν πρὸς ὑμᾶς καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν
θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ ⬦
καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν ὃν ἤγειρεν 10
ἐ̊κ νεκρῶν ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀ̊πὸ τῆς ὀργῆς τῆς
ἐρχομένης ⬦

T: Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΩΤΗ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, MV: ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α. **1. v.1** T*: απο θεου . . . χριστου, V: ∅. **v.2** T*: υμων, V: ∅. **v.4** T*: θεου, V: [του] θεου. **v.7** T*: τυπους, V: τυπον. **v.7** T*: και, V: και εν. **v.8** TK: αχαια, M: εν τη αχαια, V: [εν τη] αχαια. **v.8** T*: αλλα και, V: αλλ. **v.8** T*: ημας εχειν, V: εχειν ημας. **v.9** T: εχομεν, KMV: εσχομεν. **v.10** TK: εκ, M: εκ των, V: εκ [των]. **v.10** T*: απο, V: εκ.

2 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ἀδελφοὶ τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς
2 ὑμᾶς ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν ⬦ ἀλλὰ καὶ προπαθόντες καὶ ὑ-
βρισθέντες καθὼς οἴδατε ἐν φιλίπποις ἐπαρρησιασάμεθα
ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
3 θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι ⬦ ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ
4 πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας οὔτε ἐν δόλῳ ⬦ ἀλλὰ καθὼς
δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον
οὕτως λαλοῦμεν οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες ἀλλὰ τῷ
5 θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν ⬦ οὔτε γάρ ποτε ἐν
λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν καθὼς οἴδατε οὔτε ἐν προφά-
6 σει πλεονεξίας θεὸς μάρτυς ⬦ οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων
δόξαν οὔτε ἀφ᾽ ὑμῶν οὔτε ἀπ᾽ ἄλλων δυνάμενοι ἐν βάρει
7 εἶναι ὡς χριστοῦ ἀπόστολοι ⬦ ἀλλ᾽ ἐγενήθημεν ἤπιοι ἐν μέ-
8 σῳ ὑμῶν ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα ⬦ οὕτως
ἱμειρόμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς διότι
9 ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγένησθε ⬦ μνημονεύετε γὰρ ἀδελφοὶ τὸν
κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργα-
ζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς
10 ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ⬦ ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεὸς
ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν
11 ἐγενήθημεν ⬦ καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πα-
τὴρ τέκνα ἑαυτοῦ παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθού-
12 μενοι καὶ μαρτυρούμενοι ⬦ εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως
τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν
13 καὶ δόξαν ⬦ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀ-
διαλείπτως ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ᾽ ἡμῶν τοῦ
θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων ἀλλὰ καθώς ἐστιν ἀλη-
θῶς λόγον θεοῦ ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ⬦
14 ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε ἀδελφοὶ τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ

---

2. v.2 TK: και, MV: ∅. **v.3** T*: ουτε, V: ουδε. **v.4** T*: τω, V: ∅. **v.6** TKV: απ, M: απο. **v.7** T*: αλλ, V: αλλα. **v.7** T*: ηπιοι, V: νηπιοι. **v.7** T*: αν, V: εαν. **v.8** TK: ιμειρομενοι, MV: ομειρομενοι. **v.8** T*: γεγενησθε, V: εγενηθητε. **v.9** T*: γαρ, V: ∅. **v.11** TK: μαρτυρουμενοι, MV: μαρτυρομενοι. **v.12** T*: περιπατησαι, V: περιπατειν. **v.12** E: καλουντος, ℵA: καλεσαντος. **v.13** T*: δια, V: και δια.

θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὅτι τἀὐτὰ
ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν καθὼς καὶ
αὐτοὶ ὑπὸ τῶν ἰουδαίων ⁘ τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάν- 15
των ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίοὺς προφήτας καὶ ὑμᾶς ἐκδιωξάν-
των καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναν-
τίων ⁘ κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν 16
εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε ἔφθασεν
δὲ ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος ⁘ ἡμεῖς δὲ ἀδελφοὶ ἀπορφα- 17
νισθέντες ἀφ᾽ ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ
περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν
πολλῇ ἐπιθυμίᾳ ⁘ διὸ° ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἐγὼ 18
μὲν παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δὶς καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σατα-
νᾶς ⁘ τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως ἢ 19
οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ ⁘ ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ 20
χαρά ⁘

Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν ἀ- **3**
θήναις μόνοι ⁘ καὶ ἐπέμψαμεν τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν 2
καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ καὶ° συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγε-
λίῳ τοῦ χριστοῦ εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑ-
μᾶς° περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν ⁘ τῷ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς 3
θλίψεσιν ταύταις αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα ⁘
καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλ- 4
λομεν θλίβεσθαι καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε ⁘ διὰ τοῦτο 5
κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν
μή πως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ
κόπος ἡμῶν ⁘ ἄρτι δὲ ἐλθόντος τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ᾽ ὑ- 6
μῶν καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην
ὑμῶν καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε ἐπιπο-
θοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς ⁘ διὰ τοῦτο 7

---

v.14 TK: ταυτα, MV: τα αυτα. **v.15** T*: ιδιους, V: ∅. **v.15** T: υμας, KMV: ημας. **v.16** E: οργη, F: οργη του θεου. **v.18** T*: διο, V: διοτι. **v.19** TK: χριστου, MV: ∅. **3. v.2** T*: διακονον, V: συνεργον. **v.2** T*: και συνεργον ημων, V: ∅. **v.2** T*: υμας περι, V: υπερ. **v.3** TK: τω, MV: το.

παρεκλήθημεν ἀδελφοὶ ἐφ᾿ ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει° καὶ
8 ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως ⁘ ὅτι νῦν ζῶμεν ἐὰν ὑ-
9 μεῖς στήκῆτε ἐν κυρίῳ ⁘ τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ
θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν
10 δι᾿ ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ⁘ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑ-
πὲρ° ἐκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον
11 καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν ⁘ αὐτὸς δὲ
ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χρισ̊τὸς
12 κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ⁘ ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος
πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς
13 πάντας καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς ⁘ εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν
τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ
καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χρισ̊τοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτο̊ῦ ⁘

4 Τ̊ὸ λοιπὸν οὖν ἀδελφοὶ ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακα-
λοῦμεν ἐν κυρίῳ ἰησο̊ῦ καθὼς παρελάβετε παρ᾿ ἡμῶν τὸ
πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θε̊ῷ ἵνα περισσεύητε
2 μᾶλλον ⁘ οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ
3 τοῦ κυρίου ἰησοῦ ⁘ τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ ὁ ἁ-
4 γιασμὸς ὑμῶν ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας ⁘ εἰδέναι
ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ
5 τιμῇ ⁘ μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ
6 εἰδότα τὸν θεόν ⁘ τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ
πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ διότι ἔκδικος ὁ° κύριος περὶ
πάντων τούτων καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρ-
7 τυράμεθα ⁘ οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ
8 ἀλλ᾿ ἐν ἁγιασμῷ ⁘ τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθε-
τεῖ ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν καὶ° δόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον
9 εἰς ἡμ̊ᾶς ⁘ περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γρά-
φειν ὑμῖν αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾷν

---

v.7 T*: θλιψει και αναγκη, V: αναγκη και θλιψει. **v.8** TK: στηκητε, MV: στηκετε. **v.10** T: υπερ εκπερισσου, K: υπερ εκ περισσου, MV: υπερεκπερισσου. **v.11** T*: χριστος, V: ∅. **v.13** T*: χριστου, V: ∅. **v.13** T*: αυτου, V: αυτου [αμην]. **4. v.1** TK: το, MV: ∅. **v.1** T*: ιησου, V: ιησου ινα. **v.1** T*: θεω, V: θεω καθως και περιπατειτε. **v.6** T*: ο, V: ∅. **v.8** T*: και δοντα, V: [και] διδοντα. **v.8** TK: ημας, MV: υμας.

ἀλλήλους ⁘ καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς 10
τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ μακεδονίᾳ παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελ-
φοὶ περισσεύειν μᾶλλον ⁘ καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ 11
πράσσειν τὰ ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν
καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν ⁘ ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως 12
πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε ⁘ οὐ θέλῶ δὲ ὑμᾶς 13
ἀγνοεῖν ἀδελφοὶ περὶ τῶν κεκοιμημένων ἵνα μὴ λυπῆσθε
καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα ⁘ εἰ γὰρ πιστεύο- 14
μεν ὅτι ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς
κοιμηθέντας διὰ τοῦ ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ ⁘ τοῦτο γὰρ ὑμῖν 15
λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπό-
μενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς
κοιμηθέντας ⁘ ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι ἐν φωνῇ 16
ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ καταβήσεται ἀπ᾽ οὐρα-
νοῦ καὶ οἱ νεκροὶ ἐν χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον ⁘ ἔπειτα 17
ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπα-
γησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα
καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα ⁘ ὥστε παρακαλεῖτε 18
ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ⁘

Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν ἀδελφοὶ οὐ χρείαν **5**
ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι ⁘ αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ° 2
ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται ⁘ ὅταν 3
γ̊ὰρ λέγωσιν εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐ-
φίσταται ὄλεθρος ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ καὶ οὐ
μὴ ἐκφύγωσιν ⁘ ὑμεῖς δὲ ἀδελφοὶ οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει ἵνα ἡ 4
ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτὴς καταλάβῃ ⁘ πάντες̊ ὑμεῖς υἱοὶ φω- 5
τός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους ⁘
ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς κα̊ὶ οἱ λοιποὶ ἀλλὰ γρηγορῶ- 6
μεν καὶ νήφωμεν ⁘ οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδου- 7
σιν καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν ⁘ ἡμεῖς δὲ ἡ- 8
μέρας ὄντες νήφωμεν ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀ-

v.13 TK: θελω, MV: θελομεν. **v.13** T*: κεκοιμημενων, V: κοιμωμενων. **5. v.2** T*: η, V: ∅. **v.3** T*: γαρ, V: ∅. **v.4** E: κλεπτης, AB: κλεπτας. **v.5** T*: παντες, V: παντες γαρ. **v.6** T*: και, V: ∅.

9 γάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας ◈ ὅτι οὐκ ἔθετο
ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργὴν ἀλλ̊᾽ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ
10 τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ◈ τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ
ἡμῶν ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ
11 ζήσωμεν ◈ διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς
12 τὸν ἕνα καθὼς καὶ ποιεῖτε ◈ ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ εἰ-
δέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν
13 κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς ◈ καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ°
ἐκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν εἰρηνεύετε ἐν ἑ-
14 αυτοῖς ◈ παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ νουθετεῖτε τοὺς
ἀτάκτους παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους ἀντέχεσθε τῶν
15 ἀσθενῶν μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας ◈ ὁρᾶτε μή τις κακὸν
ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῷ ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε
16, 17 καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας ◈ πάντοτε χαίρετε ◈ ἀδι-
18 αλείπτως προσεύχεσθε ◈ ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε τοῦτο γὰρ
19 θέλημα θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς ◈ τὸ πνεῦμα μὴ
20, 21 σβέννυτε ◈ προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε ◈ πάντἃ δοκιμάζετε
22 τὸ καλὸν κατέχετε ◈ ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχε-
23 σθε ◈ αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς
καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα
ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
24, 25 τηρηθείη ◈ πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς ὃς καὶ ποιήσει ◈ ἀδελ-
26 φοὶ προσεύχεσθε̊ περὶ ἡμῶν ◈ ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς
27 πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ ◈ ὁ̊ρκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον ἀνα-
28 γνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ἁ̊γίοις ἀδελφοῖς ◈ ἡ
χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ᾽ ὑμῶν ἀ̊μήν ◈
Πρὸς° θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν ◈

v.9 T*: αλλ, V: αλλα. **v.13** T: υπερ εκπερισσου, K: υπερ εκ περισσου, MV: υπερεκπερισσου. **v.21** TK: παντα, MV: παντα δε. **v.25** T*: προσευχεσθε, V: προσευχεσθε [και]. **v.27** T*: ορκιζω, V: ενορκιζω. **v.27** T*: αγιοις, V: ∅. **v.28** T*: αμην, V: ∅. **v.28** T: Προς . . . αθηνων, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ°

Παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ θεσ- **1**
σαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ ⬦
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰ- 2
ησοῦ χριστοῦ ⬦ εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ 3
ὑμῶν ἀδελφοὶ καθὼς ἄξιόν ἐστιν ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις
ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν
εἰς ἀλλήλους ⬦ ὥστε ἡμᾶς° αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν 4
ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ
πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς
ἀνέχεσθε ⬦ ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ εἰς τὸ 5
καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἧς καὶ
πάσχετε ⬦ εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλί- 6
βουσιν ὑμᾶς θλίψιν ⬦ καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ᾽ 7
ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ μετ᾽
ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ ⬦ ἐν πυρὶ φλογὸς διδόντος ἐκδί- 8
κησιν τοῖς μὴ εἰδόσιν θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ
εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ⬦ οἵτινες δίκην 9
τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ
ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ⬦ ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆ- 10
ναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς
πιστεύουσιν ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⬦ εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ 11
ὑμῶν ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ πλη-
ρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν
δυνάμει ⬦ ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη- 12
σοῦ χριστοῦ ἐν ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν χάριν τοῦ

T: Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, MV: ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β. **1. v.4** T*: ημας αυτους, V: αυτους ημας. **v.4** T*: καυχασθαι, V: εγκαυχασθαι. **v.8** T*: χριστου, V: ∅. **v.10** TK: πιστευουσιν, MV: πιστευσασιν. **v.12** TK: χριστου, MV: ∅.

θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ✧
2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ᾽
2 αὐτόν ✧ εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς
μήτ̊ε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε
δι᾽ ἐπιστολῆς ὡς δι᾽ ἡμῶν ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ
3 χριστ̊οῦ ✧ μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον ὅτι
ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄν-
4 θρωπος τῆς ἁμαρ̊τίας ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας ✧ ὁ ἀντικείμενος
καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάν̊τα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα
ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ὡς° θεὸν καθίσαι ἀποδει-
5 κνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶν θεός ✧ οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν
6 πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν ✧ καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε
7 εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ ✧ τὸ γὰρ
μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας μόνον ὁ κατέχων
8 ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται ✧ καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ
ἄνομος ὃν ὁ κύριος ἀναλώσ̊ει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος
αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐ-
9 τοῦ ✧ οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ᾽ ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν
10 πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους ✧ καὶ ἐν
πάσῃ ἀπάτῃ τῆς° ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἀνθ᾽ ὧν τὴν
ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς ✧
11 καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς
12 τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει ✧ ἵνα κριθῶσιν πάντες οἱ μὴ
πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλ̊᾽ εὐδοκήσαντες ἐν̊ τῇ ἀδικίᾳ ✧
13 ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν
ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου ὅτι εἵλ̊ετο ὑμᾶς ὁ θεὸς
ἀπ᾽° ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος καὶ πίστει
14 ἀληθείας ✧ εἰς ὃ° ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν
εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ✧

---

2. v.2 T*: μητε, V: μηδε. **v.2** T*: χριστου, V: κυριου. **v.3** T*: αμαρτιας, V: ανομιας. **v.4** TMV: παντα, K: παν το. **v.4** T*: ως θεον, V: ∅. **v.8** T*: αναλωσει, V: [ιησους] ανελει. **v.10** T*: της αδικιας εν, V: αδικιας. **v.11** T*: πεμψει, V: πεμπει. **v.12** T*: αλλ, V: αλλα. **v.12** T*: εν, V: ∅. **v.13** T*: ειλετο, V: ειλατο. **v.13** T*: απ αρχης, V: απαρχην. **v.14** T*: ο, V: ο [και].

ἄρα οὖν ἀδελφοὶ στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς 15
ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι᾽ ἐπιστολῆς ἡμῶν ⁘ αὐτὸς 16
δὲ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς καὶ ὁ θεὸς κα̊ὶ πατὴρ
ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ
ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι ⁘ παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας 17
καὶ στηρίξαι ὑμᾶς° ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ⁘

Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε ἀδελφοὶ περὶ ἡμῶν ἵνα ὁ λόγος **3**
τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς ⁘
καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων 2
οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις ⁘ πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος ὅς στη- 3
ρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ⁘ πεποίθαμεν δὲ 4
ἐν κυρίῳ ἐφ᾽ ὑμᾶς ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν° καὶ ποιεῖτε
καὶ ποιήσετε ⁘ ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας 5
εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς̊ ὑπομονὴν τοῦ χριστοῦ ⁘
παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν ἀδελφοὶ ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡ- 6
μῶν ἰησοῦ χριστοῦ στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ
ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν πα-
ρέλαβε̊ν παρ᾽ ἡμῶν ⁘ αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι 7
ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν ⁘ οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον 8
ἐφάγομεν παρά τινος ἀλλ᾽ ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ νύκτα° καὶ
ἡμέραν ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν ⁘
οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀλλ᾽ ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶ- 9
μεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς ⁘ καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς 10
ὑμᾶς τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργά-
ζεσθαι μηδὲ ἐσθιέτω ⁘ ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας 11
ἐν ὑμῖν ἀτάκτως μηδὲν ἐργαζομένους ἀλλὰ περιεργαζομέ-
νους ⁘ τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦ- 12
μεν διὰ° τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἵνα μετὰ ἡσυχίας
ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν ⁘ ὑμεῖς δὲ ἀδελφοὶ 13
μὴ ἐκ̊κακήσητε καλοποιοῦντες ⁘ εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει 14

---

v.16 T*: και, V: ο. **v.17** T*: υμας εν παντι λογω και εργω, V: εν παντι εργω και λογω. **3. v.4** T*: υμιν και, V: [και]. **v.5** T: εις, KMV: εις την. **v.6** TK: παρελαβεν, M: παρελαβον, V: παρελαβοσαν. **v.8** T*: νυκτα και ημεραν, V: νυκτος και ημερας. **v.12** T*: δια του κυριου ημων ιησου χριστου, V: εν κυριω ιησου χριστω. **v.13** T*: εκκακησητε, V: εγκακησητε.

τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦτον σημειοῦσθε καὶ˚
15 μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ ἵνα ἐντραπῇ ⸭ καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν
16 ἡγεῖσθε ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν ⸭ αὐτὸς δὲ ὁ κύριος
τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρό-
17 πῳ ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν ⸭ ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ
παύλου ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ οὕτως γράφω ⸭
18 ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν
ἀμὴν˚ ⸭ Πρὸς˚ θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν ⸭

v.14 T*: και μη συναναμιγνυσθε, V: μη συναναμιγνυσθαι. **v.18** T*: αμην, V: ∅. **v.18** T: Προς . . . αθηνων, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ°

Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ° χριστοῦ κατ᾽ ἐπιταγὴν θεοῦ **1**
σωτῆρος ἡμῶν καὶ κυρίου° ἰησοῦ χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡ-
μῶν ✧ τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει χάρις ἔλεος εἰρήνη 2
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡ̊μῶν καὶ χριστοῦ° ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡ-
μῶν ✧ καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν ἐφέσῳ πορευ- 3
όμενος εἰς μακεδονίαν ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδι-
δασκαλεῖν ✧ μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπε- 4
ράντοις αἵτινες ζ̊ητήσεις παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκο̊νομίαν
θεοῦ τὴν ἐν πίστει ✧ τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀ- 5
γάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ
πίστεως ἀνυποκρίτου ✧ ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπη- 6
σαν εἰς ματαιολογίαν ✧ θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι μὴ 7
νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσιν μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται ✧
οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται ✧ 8
εἰδὼς τοῦτο ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυ- 9
ποτάκτοις ἀσεβέσιν καὶ ἁμαρτωλοῖς ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις
πατραλῴαις° καὶ μητραλῴαις ἀνδροφόνοις ✧ πόρνοις ἀρ- 10
σενοκοίταις ἀνδραποδισταῖς ψεύσταις ἐπιόρκοις καὶ εἴ τι
ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται ✧ κατὰ τὸ εὐ- 11
αγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ ✧
κα̊ὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ 12
ἡμῶν ὅτι πιστόν με ἡγήσατο θέμενος εἰς διακονίαν ✧ τὸ̊ν 13
πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστὴν ἀλλ̊᾽
ἠλεήθην ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ ✧ ὑπερεπλεόνασεν 14

T: Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, MV: ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α. **1. v.1** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.1** T*: κυριου ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.2** T*: ημων, V: ∅. **v.2** TMV: χριστου ιησου, K: ιησου χριστου. **v.4** T*: ζητησεις, V: εκζητησεις. **v.4** TMV: οικονομιαν, K: οικοδομιαν. **v.9** TK: πατραλωαις και μητραλωαις, MV: πατρολωαις και μητρολωαις. **v.12** T*: και, V: ∅. **v.13** T*: τον, V: το. **v.13** TK: αλλ, MV: αλλα.

δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς
15 ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⬦ πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄ-
ξιος ὅτι χριστὸς ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς
16 σῶσαι ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ ⬦ ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην ἵνα
ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται ἰησοῦς° χριστὸς τὴν πᾶσαν μα-
κροθυμίαν πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ᾽
17 αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον ⬦ τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτῳ
ἀοράτῳ μόνῳ σοφ°ῷ θεῷ τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
18 αἰώνων ἀμήν ⬦ ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι
τέκνον τιμόθεε κατὰ τὰς προαγούσας ἐπί σε προφητείας
19 ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν ⬦ ἔχων πίστιν
καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν ἥν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πί-
20 στιν ἐναυάγησαν ⬦ ὧν ἐστιν ὑμέναιος καὶ ἀλέξανδρος οὓς
παρέδωκα τῷ σατανᾷ ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν ⬦

2 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις προσ-
2 ευχὰς ἐντεύξεις εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων ⬦ ὑ-
πὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων ἵνα ἤρεμον
καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνό-
3 τητι ⬦ τοῦτο γ°ὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆ-
4 ρος ἡμῶν θεοῦ ⬦ ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ
5 εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν ⬦ εἷς γὰρ θεὸς εἷς καὶ μεσί-
6 της θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἄνθρωπος χριστὸς ἰησοῦς ⬦ ὁ δοὺς
ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰ-
7 δίοις ⬦ εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος ἀλήθειαν
λέγω ἐν° χριστῷ οὐ ψεύδομαι διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει
8 καὶ ἀληθείᾳ ⬦ βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν
παντὶ τόπῳ ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ δι-
9 αλογισμοῦ ⬦ ὡσαύτως καὶ° τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κο-
σμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς μὴ ἐν
πλέγμασιν ἢ° χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ ⬦
10 ἀλλ᾽ ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι᾽ ἔρ-

---

v.16 T*: ιησους χριστος την πασαν, V: χριστος ιησους την απασαν. **v.17** T*: σοφω, V: ∅. **2. v.3** T*: γαρ, V: ∅. **v.7** T*: εν χριστω, V: ∅. **v.9** T*: και τας, V: [και]. **v.9** T*: η χρυσω, V: και χρυσιω.

γων ἀγαθῶν ⁘ γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποτα- 11
γῇ ⁘ γυναικὶ˚ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω οὐδὲ αὐθεντεῖν 12
ἀνδρὸς ἀλλ᾽ εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ ⁘ ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη 13
εἶτα ἑ͂ϋα ⁘ καὶ ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη ἡ δὲ γυνὴ ἆπατηθεῖσα 14
ἐν παραβάσει γέγονεν ⁘ σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας 15
ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σω-
φροσύνης ⁘

Πιστὸς ὁ λόγος εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται καλοῦ ἔργου **3**
ἐπιθυμεῖ ⁘ δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίλῆπτον εἶναι μι- 2
ᾶς γυναικὸς ἄνδρα νηφάλε͂ον σώφρονα κόσμιον φιλόξενον
διδακτικόν ⁘ μὴ πάροινον μὴ πλήκτην μὴ˚ αἰσχροκερδῆ 3
ἀλλ᾽ ἐπιεικῆ ἄμαχον ἀφιλάργυρον ⁘ τοῦ ἰδίου οἴκου κα- 4
λῶς προϊστάμενον τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης
σεμνότητος ⁘ εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶ- 5
δεν πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται ⁘ μὴ νεόφυτον ἵνα 6
μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου ⁘ δεῖ δὲ αὖτὸν 7
καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἵνα μὴ εἰς ὀνει-
δισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου ⁘ διακόνους ὡσ- 8
αύτως σεμνοὺς μὴ διλόγους μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας
μὴ αἰσχροκερδεῖς ⁘ ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν 9
καθαρᾷ συνειδήσει ⁘ καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον 10
εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες ⁘ γυναῖκας ὡσαύτως 11
σεμνὰς μὴ διαβόλους νηφᾶλέους πιστὰς ἐν πᾶσιν ⁘ διάκο- 12
νοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες τέκνων καλῶς προϊστά-
μενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων ⁘ οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες 13
βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ πολλὴν παρρη-
σίαν ἐν πίστει τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⁘ ταῦτά σοι γράφω ἐλ- 14
πίζων ἐλθεῖν πρός σε τάχ͂ιον ⁘ ἐὰν δὲ βραδύνω ἵνα εἰδῇς 15
πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία
θεοῦ ζῶντος στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας ⁘ καὶ ὁμο- 16

---

v.12 T*: γυναικι δε διδασκειν, V: διδασκειν δε γυναικι. **v.13** T: εὖα, K: εὔα, MV: εὕα. **v.14** T*: απατηθεισα, V: εξαπατηθεισα. **3. v.2** T*: ανεπιληπτον, V: ανεπιλημπτον. **v.2** TM: νηφαλεον, KV: νηφαλιον. **v.3** T*: μη αισχροκερδη αλλ, V: αλλα. **v.7** T*: αυτον, V: ∅. **v.11** TM: νηφαλεους, KV: νηφαλιους. **v.14** T*: ταχιον, V: εν ταχει.

λογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον θ̅ὸς
ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι ὤφθη ἀγγέ-
λοις ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ ἀνελήφθη
ἐν δόξῃ ⁘

4 Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀπο-
στήσονταί τινες τῆς πίστεως προσέχοντες πνεύμασιν πλά-
2 νοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων ⁘ ἐν ὑποκρίσει ψευδο-
3 λόγων κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν ⁘ κωλυόν-
των γαμεῖν ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς με-
τάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσιν τὴν
4 ἀλήθειαν ⁘ ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλὸν καὶ οὐδὲν ἀπόβλη-
5 τον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον ⁘ ἁγιάζεται γὰρ διὰ
6 λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως ⁘ ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελ-
φοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος ἰησοῦ˚ χριστοῦ ἐντρεφόμενος τοῖς
λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ παρηκο-
7 λούθηκας ⁘ τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους πα-
8 ραιτοῦ γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν ⁘ ἡ γὰρ σωμα-
τικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος ἡ δὲ εὐσέβεια
πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς
9 νῦν καὶ τῆς μελλούσης ⁘ πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδο-
10 χῆς ἄξιος ⁘ εἰς τοῦτο γὰρ καὶ˚ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα
ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι ὅς ἐστιν σωτὴρ πάντων ἀν-
11 θρώπων μάλιστα πιστῶν ⁘ παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε ⁘
12 μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω ἀλλὰ τύπος γίνου
τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ ἐν ἀναστροφῇ ἐν ἀγάπῃ ἐν˚ πνεύματι
13 ἐν πίστει ἐν ἁγνείᾳ ⁘ ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει
14 τῇ παρακλήσει τῇ διδασκαλίᾳ ⁘ μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χα-
ρίσματος ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν
15 χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου ⁘ ταῦτα μελέτα ἐν τούτοις ἴσθι ἵνα
16 σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν ⁘ ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ

v.16 T*: θεος, V: ος, F: ο. **v.16** T*: ανεληφθη, V: ανελημφθη. **4. v.2** T*: κεκαυτηριασμενων, V: κεκαυστηριασμενων. **v.3** T*: μεταληψιν, V: μεταλημψιν. **v.6** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.10** T*: και κοπιωμεν και ονειδιζομεθα, V: κοπιωμεν και αγωνιζομεθα. **v.12** T*: εν πνευματι, V: ∅. **v.15** T*: εν, V: ∅.

διδασκαλίᾳ ἐπίμενε αὐτοῖς τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν
σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου ✧

Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα **5**
νεωτέρους ὡς ἀδελφούς ✧ πρεσβυτέρας ὡς μητέρας νεωτέ- 2
ρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ ✧ χήρας τίμα τὰς ὄντως 3
χήρας ✧ εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει μανθανέτωσαν 4
πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι
τοῖς προγόνοις τοῦτο γάρ ἐστιν καλὸν° καὶ ἀπόδεκτον ἐν-
ώπιον τοῦ θεοῦ ✧ ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλ- 5
πικεν ἐπὶ °τὸν θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς
προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ✧ ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέ- 6
θνηκεν ✧ καὶ ταῦτα παράγγελλε ἵνα ἀνεπίλη°πτοι ὦσιν ✧ εἰ 7, 8
δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα °τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ τὴν
πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων ✧ χήρα καταλεγέ- 9
σθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυ-
νή ✧ ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη εἰ ἐτεκνοτρόφησεν εἰ 10
ἐξενοδόχησεν εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν εἰ θλιβομένοις ἐπήρ-
κεσεν εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν ✧ νεωτέρας δὲ 11
χήρας παραιτοῦ ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ χριστοῦ
γαμεῖν θέλουσιν ✧ ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠ- 12
θέτησαν ✧ ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν περιερχόμεναι 13
τὰς οἰκίας οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ πε-
ρίεργοι λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα ✧ βούλομαι οὖν νεωτέρας 14
γαμεῖν τεκνογονεῖν οἰκοδεσποτεῖν μηδεμίαν ἀφορμὴν δι-
δόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν ✧ ἤδη γάρ τινες ἐξ- 15
ετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ ✧ εἴ τις πιστὸς° ἢ πιστὴ ἔχει 16
χήρας ἐπαρκείτω αὐταῖς καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία ἵνα
ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ ✧ οἱ καλῶς προεστῶτες πρε- 17
σβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν μάλιστα οἱ κοπιῶντες
ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ ✧ λέγει γὰρ ἡ γραφὴ βοῦν ἀλο- 18
ῶντα οὐ φιμώσεις καὶ ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ✧
κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου ἐκτὸς εἰ μὴ 19

5. v.4 TK: καλον και, MV: ∅. **v.5** T*: τον, V: ∅. **v.7** T*: ανεπιληπτοι, V: ανεπιλημπτοι.
v.8 T*: των, V: ∅. **v.16** T*: πιστος η, V: ∅.

20 ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων ✧ τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον
21 πάντων ἔλεγχε ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν ✧ διαμαρ-
τύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ κυρίου° ἰησοῦ χριστοῦ καὶ
τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίμα-
22 τος μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν ✧ χεῖρας ταχέως μηδενὶ
ἐπιτίθει μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις σεαυτὸν ἁ-
23 γνὸν τήρει ✧ μηκέτι ὑδροπότει ἀλλ᾽ οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν
24 στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας ✧ τινῶν ἀν-
θρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν προάγουσαι εἰς κρίσιν
25 τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν ✧ ὡσαύτως καὶ τὰ° καλὰ ἔργα
πρόδηλά ἐστιν καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύναται ✧

6 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι τοὺς ἰδίους δεσπότας πά-
σης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ
2 ἡ διδασκαλία βλασφημῆται ✧ οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπό-
τας μὴ καταφρονείτωσαν ὅτι ἀδελφοί εἰσιν ἀλλὰ μᾶλλον
δουλευέτωσαν ὅτι πιστοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργε-
3 σίας ἀντιλαμβανόμενοι ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει ✧ εἴ
τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λό-
γοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῇ κατ᾽ εὐ-
4 σέβειαν διδασκαλίᾳ ✧ τετύφωται μηδὲν ἐπιστάμενος ἀλλὰ
νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας ἐξ ὧν γίνεται φθόνος
5 ἔρις βλασφημίαι ὑπόνοιαι πονηραί ✧ παραδιατριβαὶ διε-
φθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς
ἀληθείας νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν ἀφί-
6 στασο° ἀπὸ τῶν τοιούτων ✧ ἔστιν δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐ-
7 σέβεια μετὰ αὐταρκείας ✧ οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν
8 κόσμον δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα ✧ ἔχοντες
δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρκεσθησόμεθα ✧
9 οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ
παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς αἵτι-

---

v.21 T*: κυριου ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.21** TKV: προσκλισιν, M: προσκλησιν. **v.23** T*: αλλ, V: αλλα. **v.23** T*: σου, V: ∅. **v.25** T*: τα καλα εργα, V: τα εργα τα καλα. **v.25** T*: εστιν, V: ∅. **v.25** TK: δυναται, MV: δυνανται. **6. v.5** TK: παραδιατριβαι, MV: διαπαρατριβαι. **v.5** T*: αφιστασο απο των τοιουτων, V: ∅. **v.7** T*: δηλον, V: ∅.

νες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν ⁘
ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία ἧς τινες ὀ- 10
ρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς
περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς ⁘ σὺ δέ ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ 11
ταῦτα φεῦγε δίωκε δὲ δικαιοσύνην εὐσέβειαν πίστιν ἀγά-
πην ὑπομονὴν πρᾳότητα ⁘ ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς 12
πίστεως ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ
ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύ-
ρων ⁘ παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος 13
τὰ πάντα καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ πον-
τίου πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν ⁘ τηρῆσαί σε τὴν ἐντο- 14
λὴν ἄσπιλον ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ⁘ ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος 15
καὶ μόνος δυνάστης ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύ-
ριος τῶν κυριευόντων ⁘ ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν φῶς οἰ- 16
κῶν ἀπρόσιτον ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύ-
ναται ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον ἀμήν ⁘ τοῖς πλουσίοις ἐν 17
τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν μηδὲ ἠλπι-
κέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι ἀλλ᾽ ἐν° τῷ θεῷ τῷ ζῶντι τῷ
παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως° πάντα εἰς ἀπόλαυσιν ⁘ ἀγαθο- 18
εργεῖν πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς εὐμεταδότους εἶναι κοι-
νωνικούς ⁘ ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς 19
τὸ μέλλον ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς ⁘ ὦ τιμόθεε 20
τὴν παρακαταθήκην φύλαξον ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους
κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως ⁘ ἥν 21
τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν ἡ χάρις
μετὰ° σοῦ ἀμήν ⁘ Πρὸς° τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ λαο-
δικείας ἥτις ἐστὶν μητρόπολις φρυγίας τῆς πακατιανῆς ⁘

v.11 T*: του, V: ∅. **v.11** T*: πραοτητα, V: πραυπαθιαν. **v.12** TK: και, MV: ∅. **v.13** T*: ζωοποιουντος, V: ζωογονουντος. **v.14** T*: ανεπιληπτον, V: ανεπιλημπτον. **v.17** T*: εν τω θεω τω ζωντι, V: επι θεω. **v.17** TK: πλουσιως παντα, MV: παντα πλουσιως. **v.19** T*: αιωνιου, V: οντως. **v.20** TK: παρακαταθηκην, MV: παραθηκην. **v.21** T*: μετα σου αμην, V: μεθ υμων. **v.21** T: Προς . . . πακατιανης, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ°

1 Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ° χριστοῦ διὰ θελήματος θε-
2 οῦ κατ᾽ ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⟡ τιμοθέῳ
ἀγαπητῷ τέκνῳ χάρις ἔλεος εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ
3 χριστοῦ° ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ⟡ χάριν ἔχω τῷ θεῷ ᾧ λα-
τρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει ὡς ἀδιάλει-
πτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου νυ-
4 κτὸς καὶ ἡμέρας ⟡ ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν μεμνημένος σου τῶν
5 δακρύων ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ ⟡ ὑπόμνησιν λαμ̊βάνων τῆς
ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως ἥτις ἐνῴκησεν πρῶτον ἐν τῇ
μάμμῃ σου λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου εὐνε̊ίκῃ πέπεισμαι δὲ
6 ὅτι καὶ ἐν σοί ⟡ δι᾽ ἣν αἰτίαν ἀ̊ναμιμνήσκω σε ἀναζωπυ-
ρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θε̊οῦ ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως
7 τῶν χειρῶν μου ⟡ οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δει-
8 λίας ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ ⟡ μὴ
οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ
τὸν δέσμιον αὐτοῦ ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ
9 κατὰ δύναμιν θεοῦ ⟡ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος
κλήσει ἁγίᾳ οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κα̊τ᾽ ἰδίαν πρό-
θεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ πρὸ
10 χρόνων αἰωνίων ⟡ φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ° χριστοῦ καταργήσαντος μὲν τὸν
θάνατον φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐ-
11 αγγελίου ⟡ εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ δι-
12 δα̊σκαλος ἐθ̊νῶν ⟡ δι᾽ ἣν αἰτίαν κα̊ὶ ταῦτα πάσχω ἀλλ᾽ οὐκ

T: Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, MV: ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β. **1. v.1** TK: ιησου χριστου, MV: χριστου ιησου. **v.2** E: χριστου ιησου, ℵ: κυριου ιησου χριστου, F: ιησου χριστου. **v.5** T*: λαμβανων, V: λαβων. **v.5** T: ευνεικη, KMV: ευνικη. **v.6** E: αναμιμνησκω, F: υπομιμνησκω. **v.6** E: θεου, A: χριστου. **v.9** T*: κατ, V: κατα. **v.10** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου, F: θεου. **v.11** E: διδασκαλος, F: διακονος. **v.11** T*: εθνων, V: ∅. **v.12** E: και, ℵ: ∅.

ἐπαισχύνομαι οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα καὶ πέπεισμαι ὅτι
δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν
ἡμέραν ✧ ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ᾽ ἐ- 13
μοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ✧
τὴν καλὴν παρακ̊αταθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου 14
τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν ✧ οἶδας τοῦτο ὅτι ἀπεστράφησάν 15
με πάντες οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ ὧν ἐστιν φύγἐ̊λλος καὶ ἑρμογένης ✧
δῴη ἔλεος ὁ κύριος τῷ ὀνησιφόρου οἴκῳ ὅτι πολλάκις με 16
ἀνέψυξεν καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπ̊ῃσχύνθη ✧ ἀλλὰ γε- 17
νόμενος ἐν ῥώμῃ σπουδαιότ̊ερον ἐζήτησέν με καὶ εὗρεν ✧
δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ 18
ἡμέρᾳ καὶ ὅσα ἐν ἐφέσῳ διηκόνησεν̊ βέλτιον σὺ γινώσκεις ✧

Σὺ οὖν τέκνον μου ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν χρι- **2**
στῷ ἰησοῦ ✧ καὶ ἃ ἤκουσας παρ᾽ ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύ- 2
ρων ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις οἵτινες ἱκανοὶ ἔσον-
ται καὶ ἑτέρους διδάξαι ✧ σὺ˚ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς 3
στρατιώτης ἰησοῦ˚ χριστοῦ ✧ οὐδεὶς στρατευόμενος̊ ἐμπλέ- 4
κεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις ἵνα τῷ στρατολογήσαντι
ἀρέσῃ ✧ ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομί- 5
μως ἀθλήσῃ ✧ τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτ̊ον τῶν καρ- 6
πῶν μεταλαμβάνειν ✧ νόει ἃ˚ λέγω δῴη γάρ σοι ὁ κύριος 7
σύνεσιν ἐν πᾶσιν ✧ μνημόνευε ἰησοῦν χριστὸν ἐγηγερμένον 8
ἐκ νεκρῶν ἐκ σπέρματος δαβ̊ὶδ κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου ✧
ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος ἀλλ̊᾽ ὁ λόγος 9
τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται ✧ διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς 10
ἐκλεκτοὺς ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν χριστῷ
ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου ✧ πιστὸς ὁ λόγος εἰ γὰρ συνα- 11
πεθάνομεν καὶ συζήσομεν ✧ εἰ ὑπομένομεν καὶ συμβασι- 12
λεύσομεν εἰ ἀρνο̊ύμεθα κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς ✧ εἰ ἀ- 13

---

v.14 TK: παρακαταθηκην, MV: παραθηκην. **v.15** TK: φυγελλος, MV: φυγελος. **v.16** TK: επησχυνθη, MV: επαισχυνθη. **v.17** T*: σπουδαιοτερον, V: σπουδαιως. **v.18** E: διηκονησεν, F: διηκονησεν μοι. **2. v.3** T*: συ ουν κακοπαθησον, V: συγκακοπαθησον, F: κακοπαθησον. **v.3** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.4** E: στρατευομενος, F: στρατευομενος τω θεω. **v.6** E: πρωτον, ℵ: προτερον. **v.7** T*: α λεγω δωη, V: ο λεγω δωσει. **v.8** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.9** T*: αλλ, V: αλλα. **v.12** T*: αρνουμεθα, V: αρνησομεθα.

πιστοῦμεν ἐκεῖνος πιστὸς μένει ἀρνήσασθἀι ἑαυτὸν οὐ δύ-
14 ναται ✧ ταῦτα ὑπομίμνησκε διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ
κ̊υρίου μὴ λογομαχεῖν̊ εἰς̊ οὐδὲν χρήσιμον ἐπὶ καταστροφῇ
15 τῶν ἀκουόντων ✧ σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι
τῷ θεῷ ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον
16 τῆς ἀληθείας ✧ τὰς δὲ βεβήλους κ̊ενοφωνίας περιΐστασο ἐπὶ
17 πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας ✧ καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς
18 γάγγραινα νομὴν ἕξει ὧν ἐστιν ὑμέναιος καὶ φιλητός ✧ οἵ-
τινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν λέγοντες τ̊ὴν ἀνάστασιν
19 ἤδη γεγονέναι καὶ ἀνατρέπουσιν τήν τινων πίστιν ✧ ὁ μέν-
τοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν ἔχων τὴν σφραγῖδα
ταύτην ἔγνω κύριος τ̊οὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ ἀποστήτω ἀπὸ
20 ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα χριστ̊οῦ ✧ ἐν μεγάλῃ δὲ
οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀλλὰ καὶ
ξύλινα καὶ ὀστράκινα καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν ✧
21 ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων ἔσται σκεῦος εἰς
τιμὴν ἡγιασμένον κ̊αὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ εἰς πᾶν ἔρ-
22 γον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον ✧ τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας
φεῦγε δίωκε δὲ δικαιοσύνην πίστιν ἀγάπην εἰρήνην με-
τὰ τῶν˚ ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας ✧
23 τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ εἰδὼς
24 ὅτι γεννῶσιν μάχας ✧ δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι
25 ἀλλ̊ʾ ἤπ̊ιον εἶναι πρὸς πάντας διδακτικὸν ἀνεξίκακον ✧ ἐν
πρ̊ᾳότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους μήποτε δῷ˚
26 αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ✧ καὶ ἀ-
νανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος ἐζωγρημένοι ὑπʾ
αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα ✧

3 Τοῦτο δὲ γίνωσκ̊ε ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται
2 καιροὶ χαλεποί ✧ ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι φιλάρ-

---

v.13 T*: αρνησασθαι, V: αρνησασθαι γαρ. **v.14** T*: κυριου, V: θεου, F: χριστου. **v.14** E: λογομαχειν, A: λογομαχει. **v.14** T*: εις, V: επ. **v.16** E: κενοφωνιας, F: καινοφωνιας. **v.18** T*: την, V: [την], ℵ: ∅. **v.19** E: τους, ℵ: παντας τους. **v.19** TK: χριστου, MV: κυριου. **v.21** T*: και, V: ∅. **v.22** E: των επικαλουμενων, A: παντων των αγαπωντων, F: παντων των επικαλουμενων. **v.24** T*: αλλ, V: αλλα. **v.24** E: ηπιον, F: νηπιον. **v.25** T*: πραοτητι, V: πραυτητι. **v.25** T*: δω, V: δωη. **3. v.1** E: γινωσκε, A: γινωσκετε, F: γινωσκετω.

γυροι ἀλαζόνες ὑπερήφανοι βλάσφημοι γονεῦσιν ἀπειθεῖς
ἀχ̊άριστοι ἀνόσιοι ✧ ἄστοργοι° ἄσπονδοι διάβολοι ἀκρατεῖς 3
ἀνήμεροι ἀφιλάγαθοι ✧ προδόται προπετεῖς τετυφωμένοι 4
φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι ✧ ἔχοντες μόρφωσιν εὐσε- 5
βείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι καὶ τούτους ἀπο-
τρέπου ✧ ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας 6
καὶ αἰχμαλωτεύοντες° τὰ γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρ-
τίαις ἀγόμενα ἐπιθυμίαις̊ ποικίλαις ✧ πάντοτε μανθάνοντα 7
καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα ✧ ὃν 8
τρόπον δὲ ἰάννης καὶ ἰᾶμβρῆς ἀντέστησαν μωϋσεῖ οὕτως
καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ ἄνθρωποι κατεφθαρμέ-
νοι τὸν νοῦν ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν ✧ ἀλλ᾽ οὐ προκόψου- 9
σιν ἐπὶ πλεῖον ἡ γὰρ ἄν̊οια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν ὡς
καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο ✧ σὺ δὲ παρηκολούθηκ̊άς μου τῇ δι- 10
δασκαλίᾳ τῇ ἀγωγῇ τῇ προθέσει τῇ πίστει τῇ μακροθυμίᾳ
τῇ° ἀγάπῃ τῇ ὑπομονῇ ✧ τοῖς διωγμοῖς τοῖς παθήμασιν οἷά 11
μοι ἐγένε̊το ἐν ἀντιοχ̊είᾳ ἐν ἰκονίῳ ἐν λύστροις οἵους δι-
ωγμοὺς ὑπήνεγκα καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος ✧
καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς° ζῆν ἐν χριστῷ ἰησοῦ δι- 12
ωχθήσονται ✧ πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψου- 13
σιν ἐπὶ τὸ χεῖρον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι ✧ σὺ δὲ μένε 14
ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης εἰδὼς παρὰ τίνο̊ς ἔμαθες ✧
καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τ̊ὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας τὰ δυνάμενά 15
σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ ✧
πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος κ̊αὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν 16
πρὸς ἔλεγχ̊ον πρὸς ἐπανόρθωσιν πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δι-
καιοσύνῃ ✧ ἵνα ἄρ̊τιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος πρὸς πᾶν 17
ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος ✧

---

v.2 E: αχαριστοι, F: αχριστοι. **v.3** E: αστοργοι ασπονδοι, ℵ: ασπονδοι, F: ασπονδοι αστοργοι. **v.6** TK: αιχμαλωτευοντες τα, M: αιχμαλωτευοντες, V: αιχμαλωτιζοντες. **v.6** E: επιθυμιαις, A: επιθυμιαις και ηδοναις. **v.8** E: ιαμβρης, F: μαμβρης. **v.9** E: ανοια, A: διανοια. **v.10** T*: παρηκολουθηκας, V: παρηκολουθησας. **v.10** E: τη αγαπη, A: ∅. **v.11** E: εγενετο, A: εγενοντο. **v.11** E: αντιοχεια, F: αντιοχεια α δια την θεκλαν επαθεν. **v.12** E: ευσεβως ζην, ℵA: ζην ευσεβως. **v.14** T*: τινος, V: τινων. **v.15** T*: τα, V: [τα], ℵ: ∅. **v.16** E: και, F: ∅. **v.16** T*: ελεγχον, V: ελεγμον. **v.17** E: αρτιος, F: τελειος.

4 Διαμαρτύρομαι οὖν˚ ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ˚ κυ-
ρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νε-
κροὺς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐ-
2 τοῦ ⸭ κήρυξον τὸν λόγον ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως ἔλεγ-
ξον ἐπιτίμησον˚ παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ δι-
3 δαχῇ ⸭ ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας
οὐκ ἀνέξονται ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας˚ τὰς ἰδίας ἑαυ-
τοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν ⸭
4 καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν ἐ-
5 πὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται ⸭ σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν
κακοπάθησον ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ τὴν διακονίαν
6 σου πληροφόρησον ⸭ ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι καὶ ὁ και-
7 ρὸς τῆς ἐμῆς˚ ἀναλύσεως ἐφέστηκεν ⸭ τὸν ἀγῶνα˚ τὸν κα-
λὸν ἠγώνισμαι τὸν δρόμον τετέλεκα τὴν πίστιν τετήρηκα ⸭
8 λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος ὃν ἀπο-
δώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτὴς
οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πᾶσιν τοῖς ἠγαπηκόσιν τὴν ἐπι-
9, 10 φάνειαν αὐτοῦ ⸭ σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως ⸭ δη-
μᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα καὶ ἐ-
πορεύθη εἰς θεσσαλονίκην κρήσκης εἰς γαλατίαν τίτος εἰς
11 δαλματίαν ⸭ λουκᾶς ἐστιν μόνος μετ᾽ ἐμοῦ μάρκον ἀναλα-
βὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ ἔστιν γάρ μοι εὔχρηστος εἰς δια-
12, 13 κονίαν ⸭ τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς ἔφεσον ⸭ τὸν φαιλόνην
ὃν ἀπέλιπον ἐν τρωάδι παρὰ κάρπῳ ἐρχόμενος φέρε καὶ
14 τὰ βιβλία μάλιστα τὰς μεμβράνας ⸭ ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς
πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο ἀποδῴη αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ
15 τὰ ἔργα αὐτοῦ ⸭ ὃν καὶ σὺ φυλάσσου λίαν γὰρ ἀνθέστηκεν

4. v.1 T*: ουν εγω, V: ∅. **v.1** T*: του κυριου ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.1** E: κρινειν, F: κριναι. **v.1** T*: κατα, V: και. **v.2** E: επιτιμησον παρακαλεσον, ℵ: παρακαλεσον επιτιμησον. **v.3** T*: επιθυμιας τας ιδιας, V: ιδιας επιθυμιας. **v.5** E: κακοπαθησον, ℵ: ∅, A: κακοπαθησον ως καλος στρατιωτης χριστου ιησου. **v.6** T*: εμης αναλυσεως, V: αναλυσεως μου. **v.7** T*: αγωνα τον καλον, V: καλον αγωνα. **v.8** E: πασιν, F: ∅. **v.9** E: ταχεως, F: ταχιον. **v.10** E: εγκατελιπεν, A: εγκατελειπεν. **v.10** E: γαλατιαν, ℵ: γαλλιαν. **v.11** E: αγε, A: αγαγε. **v.13** TMV: φαιλονην, K: φελονην. **v.13** E: απελιπον, A: απελειπον. **v.13** E: τας, F: δε τας. **v.14** E: αλεξανδρος, A: αλιξανδρος. **v.14** T*: αποδωη, V: αποδωσει. **v.15** T*: ανθεστηκεν, V: αντεστη.

τοῖς ἡμετέροις λόγοις ⸭ ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς 16
μοι συμ̊παρεγένετο ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπ̊ον μὴ αὐτοῖς
λογισθείη ⸭ ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέν με 17
ἵνα δι᾽ ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσ̊ῃ πάντα
τὰ ἔθνη καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος ⸭ κα̊ὶ ῥύσεταί 18
με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων ἀμήν ⸭ ἄσπασαι πρίσκαν καὶ ἀκύλαν̊ καὶ 19
τὸν ὀνησιφόρου οἶκον ⸭ ἔραστος ἔμεινεν ἐν κορίνθῳ τρόφι- 20
μον δὲ ἀπέλιπ̊ον ἐν μ̊ιλήτῳ ἀσθενοῦντα ⸭ σπούδασον πρὸ 21
χειμῶνος ἐλθεῖν ἀσπάζεταί σε εὔβουλος καὶ πούδης καὶ λῖ-
νος καὶ κλαυδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ π̊άντες ⸭ ὁ κύριος ἰησοῦς° 22
χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου ἡ χάρις μεθ᾽ ὑμῶν ἀμ̊ήν ⸭
Πρὸς° τιμόθεον δευτέρα τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐ-
πίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης ὅτε ἐκ δευ-
τέρου παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι νέρωνι ⸭

v.16 T*: συμπαρεγενετο, V: παρεγενετο. **v.16** E: εγκατελιπον, A: εγκατελειπον. **v.17** T*: ακουση, V: ακουσωσιν. **v.18** T*: και, V: ∅. **v.19** E: ακυλαν, F: ακυλαν λεκτραν την γυναικα αυτου και σιμαιαν και ζηνωνα τους υιους αυτου. **v.20** E: απελιπον, F: απελειπον. **v.20** E: μιλητω, A: μηλωτω. **v.21** E: παντες, ℵ: ∅. **v.22** T*: ιησους χριστος, V: ∅, A: ιησους. **v.22** T*: αμην, V: ∅. **v.22** T: Προς . . . νερωνι, KMV: ∅, A: Προς τιμοθεον β εγραφη απο λαοδικειας.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ°

1 Παῦλος δοῦλος θεοῦ ἀπόστολος δὲ ἰησοῦ χριστοῦ κα-
τὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ᾽
2 εὐσέβειαν ✧ ἐπ᾽ ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀ-
3 ψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων ✧ ἐφανέρωσεν δὲ και-
ροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην
4 ἐγὼ κατ᾽ ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ ✧ τίτῳ γνησίῳ
τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν χάρις ἔλ̊εος εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
πατρὸς καὶ κυρίου° ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ✧
5 τούτου χάριν κ̊ατέλιπόν σε ἐν κρήτῃ ἵνα τὰ λείποντα ἐ-
πιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους ὡς
6 ἐγώ σοι διεταξάμην ✧ εἴ τίς ἐστιν ἀνέγκλητος μιᾶς γυναι-
κὸς ἀνὴρ τέκνα ἔχων πιστὰ μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ
7 ἀνυπότακτα ✧ δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς
θεοῦ οἰκονόμον μὴ αὐθάδη μὴ ὀργίλον μὴ πάροινον μὴ
8 πλήκτην μὴ αἰσχροκερδῆ ✧ ἀλλὰ φιλόξενον φιλάγαθον σώ-
9 φρονα δίκαιον ὅσιον ἐγκρατῆ ✧ ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν
διδαχὴν πιστοῦ λόγου ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν
τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγ-
10 χειν ✧ εἰσὶν γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι ματαιολόγοι καὶ
11 φρεναπάται μάλιστα οἱ ἐκ̊ περιτομῆς ✧ οὓς δεῖ ἐπιστομί-
ζειν οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ
12 δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν ✧ εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐ-
τῶν προφήτης κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται κακὰ θηρία γαστέρες
13 ἀργαί ✧ ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθὴς δι᾽ ἣν αἰτίαν ἔλεγχε
14 αὐτοὺς ἀποτόμως ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει ✧ μὴ προσέ-
χοντες ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρε-
15 φομένων τὴν ἀλήθειαν ✧ πάντα μ̊ὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς

T: Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, K: ΠΑΥΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, MV: ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ. **1. v.4** T*: ελεος, V: και. **v.4** T*: κυριου ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.5** T*: κατελιπον, V: απελιπον. **v.10** T*: εκ, V: εκ της. **v.15** T*: μεν, V: ∅.

τοῖς δὲ μεμιαο̊μένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν ἀλλὰ
μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις ✧ θεὸν ὁμο- 16
λογοῦσιν εἰδέναι τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται βδελυκτοὶ ὄντες
καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι ✧

Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ✧ πρε- **2**, 2
σβύτας νηφα̊λίους εἶναι σεμνοὺς σώφρονας ὑγιαίνοντας τῇ
πίστει τῇ ἀγάπῃ τῇ ὑπομονῇ ✧ πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν 3
καταστήματι ἱεροπρεπεῖς μὴ διαβόλους μὴ οἴνῳ πολλῷ
δεδουλωμένας καλοδιδασκάλους ✧ ἵνα σωφρονίζωσιν τὰς 4
νέας φιλάνδρους εἶναι φιλοτέκνους ✧ σώφρονας ἁγνὰς οἰ- 5
κουρο̊ὺς ἀγαθὰς ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἵνα
μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται ✧ τοὺς νεωτέρους ὡσαύ- 6
τως παρακάλει σωφρονεῖν ✧ περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχό- 7
μενος τύπον καλῶν ἔργων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν°
σεμνότητα ἀφθαρσίαν ✧ λόγον ὑγιῆ ἀκατάγνωστον ἵνα ὁ ἐξ 8
ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων περὶ° ὑμῶν λέγειν φαῦλον ✧
δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι ἐν πᾶσιν εὐαρέ- 9
στους εἶναι μὴ ἀντιλέγοντας ✧ μὴ νοσφιζομένους ἀλλὰ πί- 10
στιν° πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθὴν ἵνα τὴν διδασκαλίαν
το̊ῦ σωτῆρος ὑμ̊ῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν ✧ ἐπεφάνη γὰρ 11
ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ° σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις ✧ παιδεύ- 12
ουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμι-
κὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσω-
μεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι ✧ προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα 13
καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ✧ ὅς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα 14
λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ
λαὸν περιούσιον ζηλωτὴν καλῶν ἔργων ✧ ταῦτα λάλει καὶ 15
παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς μηδείς σου
περιφρονείτω ✧

---

v.15 T*: μεμιασμενοις, V: μεμιαμμενοις. **2. v.2** TKV: νηφαλιους, M: νηφαλεους. **v.5** T*: οικουρους, V: οικουργους. **v.7** T*: αδιαφθοριαν σεμνοτητα αφθαρσιαν, V: αφθοριαν σεμνοτητα. **v.8** TK: περι υμων λεγειν, M: περι ημων λεγειν, V: λεγειν περι ημων. **v.10** T*: πιστιν πασαν, V: πασαν πιστιν. **v.10** T*: του, V: την του. **v.10** T: υμων, KMV: ημων. **v.11** T*: η, V: ∅.

3 Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς κα̊ὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσε-
σθαι πειθαρχεῖν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι ✧
2 μηδένα βλασφημεῖν ἀμάχους εἶναι ἐπιεικεῖς πᾶσαν ἐνδει-
3 κνυμένους πρ̊ᾳότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους ✧ ἦμεν γάρ
ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι ἀπειθεῖς πλανώμενοι δουλεύοντες
ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διά-
4 γοντες στυγητοὶ μισοῦντες ἀλλήλους ✧ ὅτε δὲ ἡ χρηστότης
5 καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ ✧ οὐκ
ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧ̊ν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς ἀλλὰ
κατὰ τὸν˚ αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγ-
6 γενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου ✧ οὗ ἐξέχεεν
ἐφ᾽ ἡμᾶς πλουσίως διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ✧
7 ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενώ̊μεθα
8 κατ᾽ ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου ✧ πιστὸς ὁ λόγος καὶ περὶ τού-
των βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι ἵνα φροντίζωσιν καλῶν
ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τ̊ῷ θεῷ ταῦτά ἐστιν
9 τ̊ὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις ✧ μωρὰς δὲ ζητήσεις
καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο
10 εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι ✧ αἱρετικὸν ἄνθρωπον με-
11 τὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ ✧ εἰδὼς ὅτι ἐξ-
έστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος ✧
12 ὅταν πέμψω ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ τυχικὸν σπούδασον ἐλθεῖν
πρός με εἲς νικόπολιν ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι ✧
13 ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ ἀπο̊λλὼ σπουδαίως πρόπεμψον ἵνα
14 μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ ✧ μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι κα-
λῶν ἔργων προΐστασθαι εἲς τὰς ἀναγκαίας χρείας ἵνα μὴ
15 ὦσιν ἄκαρποι ✧ ἀσπάζονταί σε οἱ μετ᾽ ἐμοῦ πάντες ἄσπασαι
τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν
ἀ̊μὴν ✧ Πρὸς˚ τίτον τῆς κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκο-
πον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδο-
νίας ✧

---

3. v.1 T*: και, V: ∅. **v.2** T*: πραοτητα, V: πραυτητα. **v.5** T*: ων, V: α. **v.5** T*: τον αυτου ελεον, V: το αυτου ελεος. **v.7** T*: γενωμεθα, V: γενηθωμεν. **v.8** TK: τω, MV: ∅. **v.8** T*: τα, V: ∅. **v.13** T*: απολλω, V: απολλων. **v.15** T*: αμην, V: ∅. **v.15** T: Προς . . . μακεδονιας, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ°

Παῦλος δέσμιος χριστοῦ ἰησοῦ καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελ- **1**
φὸς φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν ✧ καὶ ἀπ- 2
φίᾳ τῇ ἀ̊γαπητῇ καὶ ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ
τῇ κατ᾽ οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ ✧ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ 3
θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ✧ εὐχαριστῶ 4
τῷ θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσ-
ευχῶν μου ✧ ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν 5
ἔχεις πρὸς τὸν κύριον ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους ✧
ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐ- 6
πιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑ̊μῖν εἰς χριστὸν ἰη̊σοῦν ✧
χάριν° γὰρ ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ 7
σου ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ ἀ-
δελφέ ✧ διὸ πολλὴν ἐν χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν 8
σοι τὸ ἀνῆκον ✧ διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ τοιοῦ- 9
τος ὢν ὡς παῦλος πρεσβύτης νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος ἰησοῦ°
χριστοῦ ✧ παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου ὃν ἐγέννησα 10
ἐν τοῖς δεσμοῖς μο̊ῦ ὀνήσιμον ✧ τόν ποτέ σοι ἄχρηστον νυνὶ 11
δέ° σοι καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον ✧ ὃν ἀνέπεμψα σὺ° δὲ αὐτὸν 12
τουτ̊έστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα προ̊σλαβοῦ ✧ ὃν ἐγὼ ἐβουλό- 13
μην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ° μοι ἐν
τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου ✧ χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐ- 14
δὲν ἠθέλησα ποιῆσαι ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν
σου ᾖ ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον ✧ τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη 15
πρὸς ὥραν ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς ✧ οὐκέτι ὡς δοῦλον 16
ἀλλ᾽ ὑπὲρ δοῦλον ἀδελφὸν ἀγαπητὸν μάλιστα ἐμοὶ πόσῳ

T: Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, K: ΠΑΥΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, MV: ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ. **1. v.2** T*: αγαπητη, V: αδελφη. **v.6** TK: υμιν, MV: ημιν. **v.6** T*: ιησουν, V: ∅. **v.7** TM: χαριν γαρ εχομεν πολλην, K: χαραν γαρ εχομεν πολλην, V: χαραν γαρ πολλην εσχον. **v.9** T*: ιησου χριστου, V: χριστου ιησου. **v.10** T*: μου, V: ∅. **v.11** T*: δε, V: δε [και]. **v.12** T*: συ δε, V: σοι. **v.12** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.12** T*: προσλαβου, V: ∅. **v.13** T*: διακονη μοι, V: μοι διακονη.

17 δὲ μᾶλλόν σοι καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ ⁘ εἰ οὖν ἐμὲ ἔχεις
18 κοινωνὸν προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ ⁘ εἰ δέ τι ἠδίκησέν σε
19 ἢ ὀφείλει τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει ⁘ ἐγὼ παῦλος ἔγραψα τῇ ἐ-
μῇ χειρὶ ἐγὼ ἀποτίσω ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι
20 προσοφείλεις ⁘ ναὶ ἀδελφὲ ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ ἀνά-
21 παυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν κυρίῳ ⁘ πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ
22 σου ἔγραψά σοι εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ˚ λέγω ποιήσεις ⁘ ἅμα
δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευ-
23 χῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν ⁘ ἀσπάζονταί σε ἐπαφρᾶς ὁ
24 συναιχμάλωτός μου ἐν χριστῷ ἰησοῦ ⁘ μάρκος ἀρίσταρχος
25 δημᾶς λουκᾶς οἱ συνεργοί μου ⁘ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἀμήν ⁘ Πρὸς˚ φι-
λήμονα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ ὀνησίμου οἰκέτου ⁘

---

v.17 TK: εμε, MV: με. **v.18** T*: ελλογει, V: ελλογα. **v.20** T*: κυριω, V: χριστω. **v.21** T*: ο, V: α. **v.23** T*: ασπαζονται, V: ασπαζεται. **v.25** T*: ημων, V: ∅. **v.25** T*: αμην, V: ∅. **v.25** T: Προς . . . οικετου, KMV: ∅.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ°

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς **1**
πατράσιν̊ ἐν τοῖς προφήταις ⟡ ἐπʼ ἐσχάτω̊ν τῶν ἡμερῶν τού- 2
των ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων
διʼ οὗ̊ κα̊ὶ τοὺς° αἰῶνας ἐποίησεν ⟡ ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς 3
δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ φ̊έρων τε τὰ
πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτ̊οῦ διʼ° ἑαυτοῦ καθαρι-
σμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς ⟡ τοσούτῳ κρείττων γενόμε- 4
νος τ̊ῶν ἀγγέλων ὅσῳ διαφορώτερον παρʼ αὐτοὺς κεκλη-
ρονόμηκεν ὄνομα ⟡ τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων υἱός 5
μου εἶ σὺ ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε καὶ πάλιν ἐγὼ ἔσο-
μαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν ⟡ ὅταν 6
δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέ-
γει καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ ⟡ καὶ 7
πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους̊ λέγει ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐ-
τοῦ πνεύματ̊α καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα ⟡
πρὸς δὲ τὸν υἱὸν ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ° 8
αἰῶνος ῥάβδος° εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σο̊υ ⟡
ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀ̊νομίαν διὰ τοῦτο 9
ἔχρισέν σε ὁ θεὸς ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ
τοὺς μετόχους σου ⟡ καὶ σὺ κατʼ ἀρχὰς κύριε τὴν γῆν ἐ- 10
θεμελίωσας καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί ⟡
αὐτοὶ ἀπολοῦνται σὺ δὲ διαμέν̊εις καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον 11

T: Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ, K: ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, MV: ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ. **1. v.1** E: πατρασιν, $\mathfrak{P}^{12.46}$: πατρασιν ημων. **v.2** TK: εσχατων, MV: εσχατου. **v.2** E: και, $\mathfrak{P}^{46}$: ∅. **v.2** T*: τους αιωνας εποιησεν, V: εποιησεν τους αιωνας. **v.3** E: φερων, B: φανερων. **v.3** E: αυτου, $\mathfrak{P}^{46}$: ∅. **v.3** T*: δι εαυτου καθαρισμον ποιησαμενος των αμαρτιων ημων, V: καθαρισμον των αμαρτιων ποιησαμενος. **v.4** E: των, B: ∅. **v.7** E: αγγελους, F: αγγελους αυτου. **v.7** E: πνευματα, F: πνευμα. **v.8** E: του αιωνος, B: ∅. **v.8** T*: ραβδος ευθυτητος η, V: και η ραβδος της ευθυτητος. **v.8** E: σου, ℵB: αυτου. **v.9** E: ανομιαν, ℵA: αδικιαν, F: ανομιας. **v.11** E: διαμένεις, F: διαμενεῖς.

12 παλαιωθήσονται ⬦ καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτοὺς καὶ
ἀλλαγήσονται σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλεί-
13 ψουσιν ⬦ πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε κάθου ἐκ
δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν πο-
14 δῶν σου ⬦ οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα εἰς δι-
ακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν
σωτηρίαν ⬦

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς˚ προσέχειν τοῖς ἀκου-
2 σθεῖσιν μή˚ ποτε παραρρυῶμεν ⬦ εἰ γὰρ ὁ διʼ ἀγγέλων λα-
ληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος καὶ πᾶσα παράβασις καὶ πα-
3 ρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν ⬦ πῶς ἡμεῖς ἐκφευ-
ξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας ἥτις ἀρχὴν λα-
βοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς
4 ἡμᾶς ἐβεβαιώθη ⬦ συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις
τε καὶ τέρασιν καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν καὶ πνεύματος ἁ-
5 γίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν ⬦ οὐ γὰρ ἀγγέλοις
ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν περὶ ἧς λαλοῦ-
6 μεν ⬦ διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι
μιμνήσκῃ αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν ⬦
7 ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρʼ ἀγγέλους δόξῃ καὶ τιμῇ
ἐστεφάνωσας αὐτὸν καὶ˚ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν
8 χειρῶν σου ⬦ πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ
ἐν γὰρ˚ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ
ἀνυπότακτον νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑπο-
9 τεταγμένα ⬦ τὸν δὲ βραχύ τι παρʼ ἀγγέλους ἠλαττωμένον
βλέπομεν ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ
τιμῇ ἐστεφανωμένον ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύ-
10 σηται θανάτου ⬦ ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ διʼ ὃν τὰ πάντα καὶ διʼ
οὗ τὰ πάντα πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα τὸν ἀρχη-

v.12 E: ελιξεις, ℵ: αλλαξεις. **v.12** T*: αυτους, V: αυτους ως ιματιον. **v.14** E: διακονιαν, B: διακονιας. **2. v.1** T*: ημας προσεχειν, V: προσεχειν ημας. **v.1** TK: μη ποτε, MV: μηποτε. **v.1** T*: παραρρυωμεν, V: παραρυωμεν. **v.2** E: αγγελων, F: αγγελου. **v.4** E: συνεπιμαρτυρουντος, B: συμμαρτυρουντος. **v.4** E: τε, F: ∅. **v.4** E: αυτου, F: του θεου. **v.6** E: τι, 𝔓46: τις. **v.7** TK: και . . . σου, MV: ∅. **v.8** T*: γαρ τω, V: τω γαρ. **v.8** T*: αυτω, V: [αυτω], 𝔓46: ∅.

γὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι ⁘ ὅ τε 11
γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες δι᾽ ἣν αἰτίαν
οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν ⁘ λέγων ἀπαγ- 12
γελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου ἐν μέσῳ ἐκκλησίας
ὑμνήσω σε ⁘ καὶ πάλιν ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ᾽ αὐτῷ καὶ 13
πάλιν ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός ⁘ ἐπεὶ 14
οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκεν σαρκὸς° καὶ αἵματος καὶ αὐ-
τὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν αὐτῶν̊ ἵνα διὰ τοῦ θανάτου
καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου τουτ̊έστιν
τὸν διάβολον ⁘ καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου 15
διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας ⁘ οὐ γὰρ δήπου 16
ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται ἀλλὰ σπέρματος ἀβραὰμ ἐπιλαμ-
βάνεται ⁘ ὅθεν ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιω- 17
θῆναι ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς
τὸν θεὸν εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ ⁘ ἐν ᾧ 18
γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς δύναται τοῖς πειραζομέ-
νοις βοηθῆσαι ⁘

Ὅθεν ἀδελφοὶ ἅγιοι κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι κατα- **3**
νοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν
χριστὸν° ἰησοῦν ⁘ πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν ὡς καὶ 2
μωσ̊ῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ⁘ πλείονος γὰρ δόξης° οὗ- 3
τος παρὰ μωσ̊ῆν ἠξίωται καθ᾽ ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ
οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν ⁘ πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευ- 4
άζεται ὑπό τινος ὁ δὲ τ̊ὰ πάντα κατασκευάσας θεός ⁘ καὶ 5
μωσ̊ῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων εἰς
μαρτύριον τῶν λαληθησομένων ⁘ χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν 6
οἶκον αὐτοῦ οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς ἐάν̊περ τὴν παρρησίαν
καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι° τέλους βεβαίαν κατά-
σχωμεν ⁘ διὸ καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σήμερον ἐὰν 7
τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε ⁘ μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας 8

---

v.14 T*: σαρκος και αιματος, V: αιματος και σαρκος. **v.14** E: αυτων, F: αυτων παθηματων. **v.14** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **3. v.1** TK: χριστον ιησουν, M: ιησουν χριστον, V: ιησουν. **v.2** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.3** T*: δοξης ουτος, V: ουτος δοξης. **v.3** TK: μωσην, MV: μωυσην. **v.4** T*: τα, V: ∅. **v.5** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.6** T*: εανπερ, V: εαν[περ]. **v.6** T*: μεχρι τελους βεβαιαν, V: ∅.

ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πει-
9 ρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ ⋄ οὗ ἐπείρασάν μ̊ε οἱ πατέρες ὑμῶν
ἐδοκίμασάν˚ με καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσα̊ράκοντα ἔτη ⋄
10 διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκε̊ίνῃ καὶ εἶπον ἀεὶ πλανῶνται
11 τῇ καρδίᾳ αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου ⋄ ὡς ὤ-
μοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν
12 μου ⋄ βλέπετε ἀδελφοὶ μή˚ ποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρ-
δία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος ⋄
13 ἀλλὰ παρακαλε̊ῖτε ἑαυτοὺς καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἄχρις οὗ
τὸ σήμερον καλεῖται ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις˚ ἐξ ὑμῶν ἀ-
14 πάτῃ τῆς ἁμαρτίας ⋄ μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν˚ τοῦ χριστοῦ
ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν
15 κατάσχωμεν ⋄ ἐν τῷ λέγεσθαι σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐ-
τοῦ ἀκούσητε μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ
16 παραπικρασμῷ ⋄ τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν ἀλλ᾽
17 οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ αἰγύπτου διὰ μωσ̊έως ⋄ τίσιν δὲ
προσώχθισεν τεσσα̊ράκοντα ἔτη οὐχὶ τοῖς ἁ̊μαρτήσασιν ὧν
18 τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ⋄ τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύ-
σεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπε̊ιθήσασιν ⋄
19 καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι᾽ ἀπιστίαν ⋄
4 Φοβηθῶμεν οὖν μή˚ ποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας
εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστε-
2 ρηκέναι ⋄ καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι καθάπερ κἀκεῖ-
νοι ἀλλ᾽ οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγ-
3 κεκραμ̊ένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν ⋄ εἰσερχ̊όμεθα γ̊ὰρ
εἰς τ̊ὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες καθὼς εἴρηκεν ὡς ὤ-
μοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν
μου καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων ⋄

---

v.9 T*: με, V: ∅. **v.9** T*: εδοκιμασαν με, V: εν δοκιμασια. **v.9** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.10** T*: εκεινη, V: ταυτη. **v.12** TK: μη ποτε, MV: μηποτε. **v.13** E: παρακαλειτε, 𝔓[13]: παρακαλεσατε. **v.13** TKV: τις εξ υμων, M: εξ υμων τις. **v.14** T*: γεγοναμεν του χριστου, V: του χριστου γεγοναμεν. **v.16** TK: τινὲς, MV: τίνες. **v.16** TK: μωσεως, MV: μωυσεως. **v.17** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα. **v.17** E: αμαρτησασιν, A: απειθησασιν. **v.18** E: απειθησασιν, 𝔓[46]: απιστησασιν. **4. v.1** TK: μη ποτε, MV: μηποτε. **v.2** TK: συγκεκραμενος, M: συγκεκραμενους, V: συγκεκερασμενους. **v.3** E: εισερχομεθα, AC: εισερχωμεθα. **v.3** E: γαρ, ℵAC: ουν. **v.3** T*: την, V: [την], B: ∅.

εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως καὶ κατέπαυσεν ὁ 4
θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ⟐
καὶ ἐν τούτῳ πάλιν εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν 5
μου ⟐ ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεταί τινας εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν καὶ 6
οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι᾽ ἀπε̊ίθειαν ⟐
πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν σήμερον ἐν δαβ̊ὶδ λέγων μετὰ το- 7
σοῦτον χρόνον καθὼς ε̊ἴρηται σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐ-
τοῦ ἀκούσητε μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ⟐ εἰ γὰρ 8
αὐτοὺς ἰησοῦς κατέπαυσεν οὐκ ἂν̊ περὶ ἄλλης ἐλάλει με-
τὰ ταῦτα ἡμέρας ⟐ ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ 9
τοῦ θεοῦ ⟐ ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ 10
αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὥσπερ ἀπὸ τῶν
ἰδίων ὁ θεός ⟐ σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν 11
κατάπαυσιν ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς
ἀπε̊ιθείας ⟐ ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνε̊ργὴς καὶ το- 12
μώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ διϊκνούμενος
ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τ̊ε καὶ π̊νεύματος ἁρμῶν τὲ καὶ μυ-
ελῶν καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας ⟐ καὶ 13
οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ πάντα δὲ γυμνὰ
καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ
λόγος ⟐ ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐ- 14
ρανοὺς ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας ⟐
οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς 15
ἀσθενείαις ἡμῶν πεπειρα̊μένον δὲ κατὰ πάντα καθ᾽ ὁμοιό-
τητα χωρὶς ἁμαρτίας ⟐ προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας 16
τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος ἵνα λάβωμεν ἔλεο̊ν καὶ χάριν εὕρω-
μεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν ⟐

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ **5**
ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεὸν ἵνα προσφέρῃ δῶ-
ρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν ⟐ μετριοπαθεῖν δυνάμενος 2

v.6 E: απειθειαν, ℵ: απιστιαν. **v.7** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.7** T*: ειρηται, V: προειρηται. **v.8** E: αν, B: αρα. **v.11** E: απειθειας, $\mathfrak{P}^{46}$: απιστιας, F: αληθειας. **v.12** E: ενεργης, B: εναργης. **v.12** T*: τε, V: ∅. **v.12** E: πνευματος, F: σωματος. **v.15** TM: πεπειραμενον, KV: πεπειρασμενον. **v.16** T*: ελεον, V: ελεος.

τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανωμένοις ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται
3 ἀσθένειαν ✧ καὶ διὰ˚ ταύτην ὀφείλει καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ
4 οὕτως καὶ περὶ ἑ̊αυτοῦ προσφέρειν ὑπ̊ὲρ ἁμαρτιῶν ✧ καὶ
οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν ἀλλ̊ὰ ὁ˚ καλούμενος ὑπὸ
5 τοῦ θεοῦ καθάπ̊ερ καὶ ὁ˚ ἀαρών ✧ οὕτως καὶ ὁ χριστὸς οὐχ
ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα ἀλλ᾽ ὁ λαλήσας πρὸς
6 αὐτὸν υἱός μου εἶ σὺ ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε ✧ καθὼς
καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει σ̊ὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν
7 μελχισεδέκ ✧ ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις
τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανά-
του μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας καὶ
8 εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας ✧ καίπερ ὢν υἱὸς ἔμαθεν
9 ἀφ᾽ ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν ✧ καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς˚
10 ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου ✧ προσ-
αγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν μελ-
11 χισεδέκ ✧ περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος
12 λέγειν ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς ✧ καὶ γὰρ ὀφεί-
λοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον πάλιν χρείαν ἔχετε
τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων
τοῦ θεοῦ καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος καὶ οὐ στε-
13 ρεᾶς τροφῆς ✧ πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου
14 δικαιοσύνης νήπιος γάρ̊ ἐστιν ✧ τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ
τροφὴ τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόν-
των πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ ✧

6 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν
τελειότητα φερώμεθα μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι
2 μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν ✧ βα-
πτισμῶν διδαχῆς̊ ἐπιθέσεώς τε χειρῶν ἀναστάσεώς τε νε-
3 κρῶν καὶ κρίματος αἰωνίου ✧ καὶ τοῦτο ποιήσ̊ομεν ἐάνπερ
4 ἐπιτρέπῃ ὁ θεός ✧ ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας

5. v.3 T*: δια ταυτην, V: δι αυτην. **v.3** T*: εαυτου, V: αυτου. **v.3** T*: υπερ, V: περι. **v.4** TKV: αλλα, M: αλλ. **v.4** T*: ο, V: ∅. **v.4** T*: καθαπερ, V: καθωσπερ. **v.4** TK: ο, MV: ∅. **v.6** E: συ, $\mathfrak{P}^{46}$: συ ει. **v.9** T*: τοις υπακουουσιν αυτω πασιν, V: πασιν τοις υπακουουσιν αυτω. **v.13** E: γαρ, F: γαρ ακμην. **6. v.2** E: διδαχης, B: διδαχην. **v.3** TKV: ποιησομεν, M: ποιησωμεν.

γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους
γενηθέντας πνεύματος ἁγίου ⬦ καὶ καλὸν γευσαμένους θε- 5
οῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος ⬦ καὶ παραπεσόν- 6
τας πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν ἀνασταυροῦντας ἑ-
αυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας ⬦ γῆ γὰρ 7
ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ᾽ αὐτῆς πολλάκις° ἐρχόμενον ὑετὸν καὶ τί-
κτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι᾽ οὓς καὶ γεωργεῖται
μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ ⬦ ἐκφέρουσα δὲ ἀ- 8
κάνθας καὶ τριβόλους ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγὺς ἧς τὸ
τέλος εἰς καῦσιν ⬦ πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν ἀγαπ̊ητοὶ τὰ 9
κρεί̊ττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν ⬦
οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ 10
τοῦ° κόπου τῆς ἀγάπης ἧ̊ς ἐνε̊δείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ
διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες ⬦ ἐπιθυμοῦ- 11
μεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν
πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπ̊ίδος ἄχρι τέλους ⬦ ἵνα μὴ 12
νωθροὶ γένησθε μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακρο-
θυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας ⬦ τῷ γὰρ ἀβραὰμ 13
ἐπαγγειλάμενος ὁ θεὸς ἐπεὶ κατ᾽ οὐδενὸς εἶχεν μείζονος
ὀμόσαι ὤμοσεν καθ᾽ ἑαυτοῦ ⬦ λέγων ἦ° μὴν εὐλογῶν εὐλο- 14
γήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε ⬦ καὶ οὕτως μακροθυ- 15
μήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας ⬦ ἄνθρωποι μὲ̊ν γὰρ κατὰ 16
τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέ-
ρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος ⬦ ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος 17
ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμε-
τάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ ⬦ ἵνα διὰ δύο 18
πραγμάτων ἀμεταθέτων ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θε̊ὸν ἰ-
σχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς
προκειμένης ἐλπίδος ⬦ ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς 19
ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον

v.7 T*: πολλακις ερχομενον, V: ερχομενον πολλακις. **v.9** E: αγαπητοι, ℵ: αδελφοι, F: αγαπητοι αδελφοι. **v.9** TK: κρειττονα, MV: κρεισσονα. **v.10** T*: του κοπου, V: ∅. **v.10** E: ης, 𝔓46: ην. **v.10** TV: ενεδειξασθε, MK: ενδειξασθε. **v.11** E: ελπιδος, F: πιστεως. **v.14** T*: η, V: ει. **v.16** T*: μεν, V: ∅. **v.18** T*: θεον, V: [τον] θεον.

20 τοῦ καταπετάσματος ⁘ ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλ-
θεν ἰησοῦς κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος
εἰς τὸν αἰῶνα ⁘
7 Οὗτος γὰρ ὁ μελχισεδὲκ βασιλεὺς σαλὴμ ἱερεὺς τοῦ θε-
οῦ τοῦ ὑψίστου ὁ συναντήσας ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ
2 τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν ⁘ ᾧ καὶ δε-
κάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν ἀβραὰμ πρῶτον μὲν ἑρμηνευό-
μενος βασιλεὺς δικαιοσύνης ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς σαλὴμ
3 ὅ ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης ⁘ ἀπάτωρ ἀμήτωρ ἀγενεαλόγητος
μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων ἀφωμοιωμένος
4 δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές ⁘ θεωρεῖτε
δὲ πηλίκος οὗτος ᾧ καὶ δεκάτην ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν
5 ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης ⁘ καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν λευῒ
τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν
τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον τουτ᾽έστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν
6 καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος ἀβραάμ ⁘ ὁ δὲ μὴ γε-
νεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν τὸν˚ ἀβραὰμ καὶ τὸν
7 ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν ⁘ χωρὶς δὲ πάσης ἀντι-
8 λογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται ⁘ καὶ ὧδε
μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν ἐκεῖ
9 δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ ⁘ καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν διὰ˚ ἀβρα-
10 ὰμ καὶ λευῒ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται ⁘ ἔτι γὰρ ἐν
τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ὁ˚ μελχι-
11 σεδέκ ⁘ εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς λευϊτικῆς ἱερωσύνης
ἦν ὁ λαὸς γὰρ ἐπ᾽ αὐτῇ˚ νενομοθέτητο τίς ἔτι χρεία κα-
τὰ τὴν τάξιν μελχισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ
12 κατὰ τὴν τάξιν ἀαρὼν λέγεσθαι ⁘ μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱ-
13 ερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται ⁘ ἐφ᾽ ὃν
γὰρ λέγεται ταῦτα φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν ἀφ᾽ ἧς οὐδεὶς
14 προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ ⁘ πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ ἰούδα
ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν˚ περὶ ἱερω-

7. v.5 T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.6** T[*]: τον, V: ∅. **v.9** T[*]: δια, V: δι. **v.10** T[*]: ο, V: ∅. **v.11** T[*]: αυτη νενομοθετητο, V: αυτης νενομοθετηται. **v.14** T[*]: ουδεν περι ιερωσυνης, V: περι ιερεων ουδεν.

σύνης μωσῆς ἐλάλησεν ⋄ καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν 15
ἐστιν εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς
ἕτερος ⋄ ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν ἀλ- 16
λὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου ⋄ μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι σὺ 17
ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ ⋄ ἀθέτησις 18
μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς
καὶ ἀνωφελές ⋄ οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος ἐπεισαγωγὴ 19
δὲ κρείττονος ἐλπίδος δι᾿ ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ ⋄ καὶ καθ᾿ ὅ- 20
σον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας ⋄ οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας 21
εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγον-
τος πρὸς αὐτὸν ὤμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται σὺ
ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ° τὴν τάξιν μελχισεδέκ ⋄ κατὰ το- 22
σοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος ἰησοῦς ⋄ καὶ 23
οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύ-
εσθαι παραμένειν ⋄ ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα 24
ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην ⋄ ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ 25
παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι᾿ αὐτοῦ τῷ θεῷ
πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν ⋄ τοιοῦτος γὰρ 26
ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς ὅσιος ἄκακος ἀμίαντος κεχωρι-
σμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν
γενόμενος ⋄ ὃς οὐκ ἔχει καθ᾿ ἡμέραν ἀνάγκην ὥσπερ οἱ 27
ἀρχιερεῖς πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀν-
αφέρειν ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ
ἑαυτὸν ἀνενέγκας ⋄ ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν 28
ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας
τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον ⋄

Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τοιοῦτον ἔχομεν ἀρ- **8**
χιερέα ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης
ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⋄ τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς 2
τῆς ἀληθινῆς ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος ⋄ πᾶς 3
γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθί-

v.14 TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.16** T*: σαρκικης, V: σαρκινης. **v.17** T*: μαρτυρει, V: μαρτυρειται. **v.21** T*: κατα την ταξιν μελχισεδεκ, V: ∅. **v.22** T*: τοσουτον, V: τοσουτο [και]. **v.26** T*: ημιν, V: ημιν και. **8. v.1** E: επι, A: εν. **v.1** E: ουρανοις, F: υψηλοις. **v.2** T*: και, V: ∅.

σταται ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ ✧
4 εἰ μὲν γ̊ὰρ ἦν ἐπὶ γῆς οὐδ᾽ ἂν ἦν ἱερεὺς ὄντων τῶν˚ ἱερέων
5 τῶν προσφερόντων κατὰ τ̊ὸν νόμον τὰ δῶρα ✧ οἵτινες ὑπο-
δείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων καθὼς κε-
χρημάτισται μωσ̊ῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνὴν ὅρα γάρ
φησιν ποιήσ̊ῃς πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν
6 τῷ ὄρει ✧ νυν̊ὶ δὲ διαφορωτέρας τέτ̊ευχεν λειτουργίας ὅσῳ
κ̊αὶ κρείττονός ἐστιν διαθήκης μεσίτης ἥτις ἐπὶ κρείττο-
7 σιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται ✧ εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν
8 ἄμεμπτος οὐκ ἂν δε̊υτέρας ἐζητεῖτο τόπος ✧ μεμφόμενος
γὰρ αὐτ̊οῖς λέγει ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ
συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰούδα
9 διαθήκην καινήν ✧ οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς
πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρ̊ᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς
αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐν-
έμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν λέγει κύ-
10 ριος ✧ ὅτι αὕτη ἡ διαθήκ̊η ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ
μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας λέγει κύριος διδοὺς νόμους μου
εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπὶ καρδίας̊ αὐτῶν ἐ̊πιγράψω
αὐτοὺς καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι
11 εἰς λαόν ✧ καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕ̊καστος τὸν πλησ̊ίον αὐτοῦ
καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτ̊οῦ λέγων γνῶθι τὸν κύριον
ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με ἀπὸ μικροῦ αὐτ̊ῶν ἕως μεγάλου
12 αὐτῶν ✧ ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁ-
μαρτιῶν αὐτῶν καὶ˚ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι ✧
13 ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην τὸ δὲ παλαι-
ούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ ✧

9 Εἶχεν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκ̊ηνὴ δικαιώματα λατρείας

---

v.4 T*: γαρ, V: ουν. **v.4** T*: των ιερεων, V: ∅. **v.4** T*: τον, V: ∅. **v.5** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.5** TK: ποιησης, MV: ποιησεις. **v.6** T*: νυνι, V: νυν[ι], 𝔓[46*]: νυν. **v.6** TK: τετευχεν, MV: τετυχεν, F: τετυχηκεν. **v.6** E: και, F: ∅. **v.7** E: δευτερας, B: ετερας, F: δευτερος. **v.8** T*: αυτοις, V: αυτους. **v.9** E: ημερα, B: ημεραις. **v.10** E: διαθηκη, A: διαθηκη μου. **v.10** E: καρδιας, ℵ: καρδιαν, B: καρδια, F: καρδιαις. **v.10** E: επιγραψω, B𝔓[46]: γραψω. **v.11** E: εκαστος, 𝔓[46]: ετερος. **v.11** TK: πλησιον, MV: πολιτην. **v.11** E: αυτου, 𝔓[46]: ∅. **v.11** T*: αυτων, V: ∅. **v.12** T*: και των ανομιων αυτων, V: ∅. **9. v.1** T: σκηνη, KMV: ∅.

τό τε ἅγιον κοσμικόν ⬦ σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη 2
ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων° ἥ-
τις λέγεται ἁγία ⬦ μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ 3
ἡ λεγομένη ἅγια° ἁγίων ⬦ χρυσοῦν° ἔχουσα θυμιατήριον 4
καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντο-
θεν χρυσίῳ ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ
ῥάβδος ἀαρὼν ἡ° βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθή-
κης ⬦ ὑπεράνω δὲ αὐτῆς χερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ 5
ἱλαστήριον περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος ⬦ τού- 6
των δὲ οὕτως κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκη-
νὴν διαπαντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦν-
τες ⬦ εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρ- 7
χιερεὺς οὐ χωρὶς αἵματος ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ
τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων ⬦ τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύμα- 8
τος τοῦ ἁγίου μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν
ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν ⬦ ἥτις παραβολὴ 9
εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα καθ᾽ ὃν δῶρά τε καὶ θυ-
σίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελει-
ῶσαι τὸν λατρεύοντα ⬦ μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ πόμασιν 10
καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς καὶ° δικαιώμασιν σαρκὸς μέχρι
καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα ⬦ χριστὸς δὲ παραγενόμε- 11
νος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζονος καὶ
τελειοτέρας σκηνῆς οὐ χειροποιήτου τουτέστιν οὐ ταύτης
τῆς κτίσεως ⬦ οὐδὲ δι᾽ αἵματος τράγων καὶ μόσχων διὰ δὲ 12
τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια αἰωνίαν λύ-
τρωσιν εὑράμενος ⬦ εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων° καὶ τράγων καὶ 13
σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἁγιάζει
πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα ⬦ πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα 14

v.2 E: αρτων, B: αρτων και το χρυσουν θυμιατηριον. **v.2** T: ἁγία, KMV: ἅγια, B: τα αγια, A𝔓46: αγια αγιων. **v.3** E: αγια αγιων, B: τα αγια των αγιων, 𝔓46: ανα, F: αγια των αγιων. **v.4** E: χρυσουν εχουσα θυμιατηριον και, B: εχουσα. **v.4** E: η, B: ∅. **v.5** T*: χερουβιμ, V: χερουβιν. **v.6** T: διαπαντος, KMV: δια παντος. **v.9** E: παραβολη, F: πρωτη παραβολη. **v.9** T*: ον, V: ην. **v.10** T*: και δικαιωμασιν, V: δικαιωματα. **v.11** T*: μελλοντων, V: γενομενων. **v.11** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.12** E: αγια, F: αγια των αγιων. **v.13** T*: ταυρων και τραγων, V: τραγων και ταυρων.

τοῦ χριστοῦ ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν
ἄμωμον τῷ θεῷ καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν
15 ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι ✧ καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης
καινῆς μεσίτης ἐστὶν ὅπως θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύ-
τρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων τὴν ἐπαγ-
γελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας ✧
16 ὅπου γὰρ διαθήκη θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμέ-
17 νου ✧ διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία ἐπεὶ μή° ποτε ἰσχύει
18 ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος ✧ ὅθεν οὐδ᾽ ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγ-
19 κεκαίνισται ✧ λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον
ὑπὸ μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ°
τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου αὐ-
20 τό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισεν ✧ λέγων
τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θε-
21 ός ✧ καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας
22 τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισεν ✧ καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα
καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ
23 γίνεται ἄφεσις ✧ ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν
τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια
24 κρείττοσιν θυσίαις παρὰ ταύτας ✧ οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα
ἅγια° εἰσῆλθεν ὁ χριστὸς ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν ἀλλ᾽ εἰς
αὐτὸν τὸν οὐρανὸν νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θε-
25 οῦ ὑπὲρ ἡμῶν ✧ οὐδ᾽ ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν ὥσπερ
ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγιά κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι
26 ἀλλοτρίῳ ✧ ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβο-
λῆς κόσμου νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀ-
27 θέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται ✧ καὶ
καθ᾽ ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν μετὰ
28 δὲ τοῦτο κρίσις ✧ οὕτως ὁ° χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς

---

v.14 E: αιωνιου, F: αγιου. **v.14** T*: υμων, V: ημων. **v.17** TK: μη ποτε, MV: μηποτε, ℵ: μη τοτε. **v.18** T*: ουδ, V: ουδε. **v.19** E: εντολης, $\mathfrak{P}^{46}$: της εντολης. **v.19** T*: νομον, V: τον νομον. **v.19** T*: και τραγων, V: [και των τραγων], $\mathfrak{P}^{46}$: ∅. **v.19** E: μετα, $\mathfrak{P}^{46}$: μεθ. **v.19** T*: ερραντισεν, V: εραντισεν. **v.21** T*: ερραντισεν, V: εραντισεν. **v.24** T*: αγια εισηλθεν ο, V: εισηλθεν αγια. **v.25** E: αγια, F: αγια των αγιων. **v.26** E: παθειν, F: αποθανειν. **v.26** T*: νυν, V: νυνι. **v.26** T*: αμαρτιας, V: [της] αμαρτιας, F: αμαρτιων. **v.28** TK: ο, MV: και ο.

τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρ-
τίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν̊ ⁘

Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν οὐκ **10**
αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων κατʼ ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς
θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε δύνα̊ται
τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι ⁘ ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο 2
προσφερόμεναι διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁ-
μαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ κεκαθαρ̊μένους ⁘ ἀλλʼ ἐν 3
αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατʼ ἐνιαυτόν ⁘ ἀδύνατον γὰρ 4
αἷμα ταύρων˚ καὶ τράγων ἀφαιρ̊εῖν ἁμαρτίας ⁘ διὸ εἰσερ- 5
χόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ
ἠθέλησας σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι ⁘ ὁλοκαυτώμα̊τα καὶ πε- 6
ρὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας ⁘ τότε εἶπον ἰδοὺ ἥκω ἐν κε- 7
φαλίδι βιβλίου γέγραπτα̊ι περὶ ἐμοῦ τοῦ ποιῆσαι ὁ θεὸς
τὸ θέλημά σου ⁘ ἀνώτερον λέγων ὅτι θυσίαν˚ καὶ προσ- 8
φορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλη-
σας οὐδὲ εὐδόκησας αἵτινες κατὰ τ̊ὸν νόμον προσφέρον-
ται ⁘ τότε εἴρηκεν ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι ὁ˚ θεὸς τὸ θέλημά 9
σου ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ ⁘ ἐν ᾧ θελή- 10
ματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν ο̊ἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σ̊ώματος
τ̊οῦ ἰησοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ ⁘ καὶ πᾶς μὲν ἱ̊ερεὺς ἕστηκεν 11
καθʼ ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέ-
ρων θυσίας αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτία̊ς ⁘
α̊ὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ 12
διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ ⁘ τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμε- 13
νος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐ̊τοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐ-
τοῦ ⁘ μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς 14
ἁ̊γιαζομένους ⁘ μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον 15

v.28 E: σωτηριαν, A: σωτηριαν δια πιστεως. **10. v.1** TKV: δυναται, M: δυνανται. **v.2** T*: κεκαθαρμενους, V: κεκαθαρισμενους. **v.4** E: ταυρων και τραγων, 𝔓[46]: τραγων και ταυρων. **v.4** E: αφαιρειν, F: αφελειν. **v.6** E: ολοκαυτωματα, 𝔓[46]: ολοκαυτωμα. **v.7** E: γεγραπται, 𝔓[46]: γεγραπται γαρ. **v.8** T*: θυσιαν και προσφοραν, V: θυσιας και προσφορας. **v.8** T*: τον, V: ∅. **v.9** T*: ο θεος, V: ∅. **v.10** TM: οι, KV: ∅. **v.10** E: σωματος, F: αιματος. **v.10** TK: του, MV: ∅. **v.11** E: ιερευς, AC: αρχιερευς. **v.11** E: αμαρτιας, 𝔓[13]: αμαρτιαν. **v.12** T*: αυτος, V: ουτος. **v.13** E: αυτου, 𝔓[13]: ∅. **v.14** E: αγιαζομενους, 𝔓[46]: ανασωζομενους.

16 μετὰ γὰρ τὸ π̊ροειρηκέναι ✧ αὕτη ἡ διαθήκη ἣ̊ν διαθήσο-
μαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας λέγει κύριος
διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν˚ δια-
17 νοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς ✧ καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτ̊ῶν
18 καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησ̊θῶ ἔτι ✧ ὅπου δὲ ἄφε-
19 σις τούτ̊ων οὐκ˚ ἔτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας ✧ ἔχοντες οὖν
ἀδελφοὶ παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι
20 ἰησοῦ ✧ ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ
21 τοῦ καταπετάσματος τουτ̊έστιν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ✧ καὶ ἱ-
22 ερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ✧ προσερχ̊ώμεθα μετὰ
ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως ἐρ̊ραντισμένοι
τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ λελουμ̊ένοι τὸ
23 σῶμα ὕδατι καθαρῷ ✧ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλ-
24 πίδος̊ ἀκλινῆ πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος ✧ καὶ κατανοῶ-
μεν ἀλλήλους εἰς˚ παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων ✧
25 μὴ ἐγ̊καταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν καθὼς ἔ-
θος τισὶν ἀλλὰ παρακαλοῦντες̊ καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ
26 βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν ✧ ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτα-
νόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας
27 οὐκ˚ ἔτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία ✧ φοβερὰ δέ τις
ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑ-
28 πεναντίους ✧ ἀθετήσας τις νόμον μωσ̊έως χωρὶς οἰκτιρμῶν̊
29 ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει ✧ πόσῳ δοκεῖτε
χείρονος ἀξιω̊θήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ κατα-
πατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς̊ διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος ἐν˚
30 ᾧ ἡγιάσθη καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας ✧ οἴδαμεν
γὰρ τὸν εἰπόντα ἐμοὶ ἐκδίκησις ἐγὼ ἀνταποδώσω λέγει˚

---

v.15 T*: προειρηκεναι, V: ειρηκεναι. **v.16** T*: των διανοιων, V: την διανοιαν. **v.17** TKV: αυτων, M: ∅. **v.17** T*: μνησθω, V: μνησθησομαι. **v.18** E: τουτων, ℵ: ∅. **v.18** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.20** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.22** E: προσερχωμεθα, 𝔓46*: προσερχομεθα. **v.22** T*: ερραντισμενοι, V: ρεραντισμενοι. **v.22** T*: λελουμενοι, V: λελουσμενοι. **v.23** E: ελπιδος, ℵ: ελπιδος ημων. **v.24** E: εις παροξυσμον, 𝔓46: εκ παροξυσμου. **v.25** E: εγκαταλειποντες, 𝔓46: καταλειποντες. **v.25** E: παρακαλουντες, F: παρακαλουντες εαυτους. **v.26** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.28** TK: μωσεως, MV: μωυσεως. **v.28** E: οικτιρμων, F: οικτιρμων και δακρυων. **v.29** E: αξιωθησεται, 𝔓46: καταξιωθησεται. **v.29** E: της, F: της καινης. **v.29** E: εν ω ηγιασθη, A: ∅. **v.30** T*: λεγει κυριος, V: ∅.

κύριος καὶ πάλιν κύριος° κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ ◇ φοβε- 31
ρὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος ◇ ἀναμιμνήσκεσθε 32
δὲ τὰς πρότερον ἡ̊μέρας ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλη-
σιν ὑπεμείνατε παθημάτων ◇ τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ 33
θλίψεσιν θεα̊τριζόμενοι τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀνα-
στρεφομένων γενηθέντες ◇ καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς° μου συν- 34
επαθήσατε καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ
χαρᾶς προσεδέξασθε γινώσκοντες ἔχειν ἐν° ἑαυτοῖς κρείτ-
τονα ὕπαρξιν ἐν° οὐρανοῖς καὶ μένουσαν ◇ μὴ ἀποβάλητε 35
οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν° μεγά-
λην ◇ ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ 36
ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν ◇ ἔτι γ̊ὰρ μικρὸν ὅ- 37
σον ὅσον ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονιε̊ῖ ◇ ὁ δὲ δίκαιος̊ ἐκ 38
πίστεως ζήσεται καὶ ἐὰν ὑποστείληται οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή
μου ἐν αὐτῷ ◇ ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν 39
ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς ◇

Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις πραγμάτων ἔ- **11**
λεγχος οὐ βλεπομένων ◇ ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ 2
πρεσβύτεροι ◇ πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥή- 3
ματι θεοῦ εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ° βλεπόμενα γεγονέ-
ναι ◇ πίστει πλείονα θυσίαν ἄβελ παρὰ κάϊν προσήνεγκεν 4
τῷ° θεῷ δι᾽ ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος μαρτυροῦντος ἐ-
πὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ δι᾽ αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι
λαλεῖ̊ται ◇ πίστει ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον καὶ 5
οὐχ ε̊ὑρίσκετο διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεὸς πρὸ γὰρ τῆς
μεταθέσεως αὐ̊τοῦ μεμαρτύρηται εὐ̊ηρεστηκέναι τῷ θεῷ ◇
χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι πιστεῦσαι γὰρ δεῖ 6
τὸν προσερχόμενον τ̊ῷ θεῷ ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς ἐκ̊ζητοῦσιν

v.30 T*: κυριος κρινει, V: κρινει κυριος. **v.32** E: ημερας, ℵ: αμαρτιας υμων, F: ημερας υμων. **v.33** E: θεατριζομενοι, F: ονειδιζομενοι. **v.34** T*: δεσμοις μου, V: δεσμιοις. **v.34** TK: εν εαυτοις, M: εαυτοις, V: εαυτους, F: ∅. **v.34** T*: εν ουρανοις, V: ∅. **v.35** T*: μισθαποδοσιαν μεγαλην, V: μεγαλην μισθαποδοσιαν. **v.37** E: γαρ, 𝔓13: ∅. **v.37** T*: χρονιει, V: χρονισει. **v.38** T*: δικαιος, V: δικαιος μου. **11. v.3** T*: τα βλεπομενα, V: το βλεπομενον. **v.4** E: τω θεω, 𝔓13: ∅. **v.4** TM: λαλειται, KV: λαλει. **v.5** T*: ευρισκετο, V: ηυρισκετο. **v.5** T*: αυτου, V: ∅. **v.5** T*: ευηρεστηκεναι, V: ευαρεστηκεναι. **v.6** E: τω, ℵ: ∅. **v.6** E: εκζητουσιν, 𝔓13: ζητουσιν.

7 αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται ⸭ πίστει χρηματισθεὶς νῶε πε-
ρὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κι-
βωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ δι᾽ ἧς κατέκρινεν τὸν
κόσμον καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονό-
8 μος ⸭ πίστει °καλούμενος ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς
°τὸν τόπον ὃν ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν καὶ ἐξ-
9 ῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται ⸭ πίστει παρῴκησεν εἰς
°τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν ἐν σκηναῖς κατοι-
κήσας μετὰ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐ-
10 παγγελίας τῆς αὐτῆς ⸭ ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους
11 ἔχουσαν πόλιν ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός ⸭ πίστει
καὶ αὐτὴ σάρρα° δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν°
καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔ°τεκεν ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν
12 ἐπαγγειλάμενον ⸭ διὸ καὶ ἀφ᾽ ἑνὸς ἐγεν°νήθησαν καὶ ταῦτα
νενεκρωμένου καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ
ὡσε°ὶ ἄμμος ἡ° παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμη-
13 τος ⸭ κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες μὴ λαβόντες τὰς
ἐπαγγελίας ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ πεισθέντες°
καὶ ἀσπασάμενοι καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρε-
14 πίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς ⸭ οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμ-
15 φανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐ°πιζητοῦσιν ⸭ καὶ εἰ μὲν ἐκείνης
ἐμ°νημόνευον ἀφ᾽ ἧς ἐξῆλθ°ον εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι ⸭
16 νυν°ὶ δὲ κρείττονος ὀρέγονται του°τέστιν ἐπουρανίου διὸ οὐκ
ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεὸς θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν ἡ-
17 τοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν ⸭ πίστει προσενήνοχεν ἀβραὰμ
τὸν ἰσαὰκ πειραζόμενος καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ
18 τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος ⸭ πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν
19 ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα ⸭ λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ
νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεὸς ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παρα-

v.8 E: καλουμενος, A: ο καλουμενος. **v.8** T*: τον, V: ∅. **v.9** TK: την, MV: ∅. **v.11** T*: σαρρα, V: σαρρα στειρα. **v.11** E: ελαβεν, F: ελαβεν εις το τεκνωσαι. **v.11** T*: ετεκεν, V: ∅. **v.12** E: εγεννηθησαν, A: εγενηθησαν. **v.12** TK: ωσει, MV: ως η. **v.12** E: η παρα το χειλος, 𝔓46: ∅. **v.13** TK: πεισθεντες και, MV: ∅. **v.14** E: επιζητουσιν, 𝔓46: ζητουσιν. **v.15** E: εμνημονευον, ℵ: μνημονευουσιν, F: εμνημονευσαν. **v.15** T*: εξηλθον, V: εξεβησαν. **v.16** TK: νυνι, MV: νυν. **v.16** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν.

βολῇ ἐκομίσατο ⬦ πίστει ˚περὶ μελλόντων εὐλόγησεν ἰσαὰκ 20
τὸν ἰακὼβ καὶ τὸν ἠσαῦ ⬦ πίστει ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκα- 21
στον τῶν υἱῶν ἰωσὴφ εὐλόγησεν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ
ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ ⬦ πίστει ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς 22
ἐξόδου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν καὶ περὶ τῶν ὀστέων
αὐτοῦ ἐνετείλατο ⬦ πίστει μω˚σῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμη- 23
νον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον
καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διά˚ταγμα τοῦ βασιλέω˚ς ⬦ πίστει 24
μω˚σῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς
φαραώ ⬦ μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ 25
θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν ⬦ μείζονα 26
πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ἐν˚ αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀνει-
δισμὸν τοῦ χριστοῦ ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν ⬦
πίστει κατέλιπεν αἴγυπτον μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βα- 27
σιλέως τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν ⬦ πίστει πε- 28
ποίηκεν τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος ἵνα μὴ
ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν ⬦ πίστει διέβησαν 29
τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς ἧ˚ς πεῖραν λαβόντες οἱ
αἰγύπτιοι κατεπόθησαν ⬦ πίστει τὰ τείχη ἱεριχὼ ἔπεσ˚ὲν κυ- 30
κλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας ⬦ πίστει ῥαὰβ ἡ˚ πόρνη οὐ συνα- 31
πώλετο τοῖς ἀπ˚ειθήσασιν δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ᾽
εἰρήνης ⬦ καὶ τί ἔτι λέγω ἐπιλείψει γάρ˚ με διηγούμενον 32
ὁ χρόνος περὶ γεδεὼν βαράκ τε˚ καὶ σαμψὼν κ˚αὶ ἰεφθάε
δα˚βίδ τε καὶ σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν ⬦ οἳ διὰ πίστεως 33
κατηγωνίσαντο βασιλεί˚ας εἰργάσαντο δικαιοσύνην ἐπέτυ-
χον ἐπαγγελιῶν ἔφραξαν στόματα λεόντων ⬦ ἔσβεσαν δύ- 34
ναμιν πυρὸς ἔφυγον στόματα μαχαίρας˚ ἐνεδυναμώθησαν
ἀπὸ ἀσθενείας ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ παρεμβο-

v.20 T*: περι, V: και περι. **v.23** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.23** E: διαταγμα, F: δογμα. **v.23** E: βασιλεως, F: βασιλεως πιστει μεγας γενομενος μωυσης ανειλεν τον αιγυπτιον κατανοων την ταπεινωσιν των αδελφων αυτου. **v.24** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.26** TK: εν αιγυπτω, MV: αιγυπτου. **v.29** T*: ης, V: γης ης. **v.30** T*: επεσεν, V: επεσαν. **v.31** E: η, ℵ: η επιλεγομενη. **v.31** E: απειθησασιν, $\mathfrak{P}^{46}$: απιστησασιν. **v.32** T*: γαρ με, V: με γαρ. **v.32** T*: τε και, V: ∅. **v.32** T*: και, V: ∅. **v.32** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.33** E: βασιλειας, $\mathfrak{P}^{46}$: βασιλεις. **v.34** T*: μαχαιρας ενεδυναμωθησαν, V: μαχαιρης εδυναμωθησαν.

35 λὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων ✧ ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως
τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν οὐ προσδε-
ξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύ-
36 χωσιν ✧ ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον
37 ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς ✧ ἐλιθάσθησαν ἐπρίσθησαν ἐ-
πειράσθησαν ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον περιῆλθον ἐν
μηλωταῖς ἐν αἰγείοις δέρμασιν ὑστερούμενοι θλιβόμενοι
38 κακουχούμενοι ✧ ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος ἐν ἐρημίαις
πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς
39 γῆς ✧ καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ
40 ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν ✧ τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν
τι προβλεψαμένου ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν ✧

12 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡ-
μῖν νέφος μαρτύρων ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐ-
περίστατον ἁμαρτίαν δι᾽ ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμε-
2 νον ἡμῖν ἀγῶνα ✧ ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν
καὶ τελειωτὴν ἰησοῦν ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χα-
ρᾶς ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης καταφρονήσας ἐν δεξιᾷ
3 τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ἐκάθισεν ✧ ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν
τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν
ἀντιλογίαν ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι ✧
4 οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀν-
5 ταγωνιζόμενοι ✧ καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως ἥτις ὑμῖν
ὡς υἱοῖς διαλέγεται υἱέ μου μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου
6 μηδὲ ἐκλύου ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος ✧ ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύ-
7 ριος παιδεύει μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται ✧ εἰ
παιδείαν ὑπομένετε ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεὸς τίς
8 γάρ ἐστιν° υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ ✧ εἰ δὲ χωρίς ἐστε
παιδείας ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες ἄρα νόθοι ἐστε° καὶ
9 οὐχ υἱοί ✧ εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν

---

v.37 T*: επειρασθησαν, V: ∅. **v.37** T*: μαχαιρας, V: μαχαιρης. **v.38** T*: εν, V: επι. **v.39** E: ουτοι, 𝔓46: ∅. **12. v.1** E: τοσουτον, ℵ: τηλικουτον. **v.1** E: ευπεριστατον, 𝔓46: ευπερισπαστον. **v.2** E: σταυρον, 𝔓46: τον σταυρον. **v.2** TK: εκαθισεν, MV: κεκαθικεν. **v.3** T*: αυτον, V: εαυτον. **v.3** E: εκλυομενοι, 𝔓13: εκλελυμενοι, 𝔓46: εγλελυμενοι. **v.7** TK: ει, MV: εις. **v.7** T*: εστιν υιος, V: υιος. **v.8** T*: εστε και ουχ υιοι, V: και ουχ υιοι εστε.

παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα οὐ πὸλλῷ μᾶλλον ὑποταγη-
σόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτὼν καὶ ζήσομεν ⟐ οἱ μὲν γὰρ 10
πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον ὁ
δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐ-
τοῦ ⟐ πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς 11
εἶναι ἀλλὰ λύπης ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι᾽
αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης ⟐ διὸ τὰς 12
παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώ-
σατε ⟐ καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσ̊ατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἵνα μὴ 13
τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ ἰαθῇ δὲ μᾶλλον ⟐ εἰρήνην διώκετε μετὰ 14
πάντων καὶ τὸν ἁγιασμὸν οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύ-
ριον ⟐ ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ 15
θεοῦ μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ καὶ διὰ° ταύ-
της μιανθῶσιν πολλοί ⟐ μή τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς ἠσαῦ 16
ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδὸτο τὰ πρωτοτόκια ἁ̊ὐτοῦ ⟐ ἴστε 17
γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν
ἀπεδοκιμάσθη μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρεν καίπερ με-
τὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν ⟐ οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψη- 18
λαφωμένῳ ὄ̊ρει καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ σ̊κότῳ
καὶ θυέλλῃ ⟐ καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων ἧς οἱ 19
ἀκούσαντες παρῃτήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον ⟐
οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ 20
ὄρους λιθοβοληθήσεται ἢ° βολίδι κατατοξευθήσεται ⟐ καὶ 21
οὕτως φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον μωσ̊ῆς εἶπεν ἔκφοβός
εἰμι καὶ ἔντρομος ⟐ ἀλλὰ προσεληλύθατε σιὼν ὄρει καὶ πό- 22
λει θεοῦ ζῶντος ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ καὶ μυριάσιν ἀγ-
γέλων ⟐ πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν° οὐρανοῖς 23
ἀπογεγραμμένων καὶ κριτῇ θεῷ πάντων καὶ πνεύμασιν δι-
καίων τετελειωμένων ⟐ καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ ἰησοῦ καὶ 24
αἵματι ῥαντισμοῦ κρείττονἀ̊ λαλοῦντι παρὰ τὸν̊ ἄβελ ⟐ βλέ- 25

---

v.9 T*: πολλω, V: πολυ [δε]. **v.9** E: πνευματων, F: πνευματικων, F: πατερων. **v.13** T*: ποιησατε, V: ποιειτε. **v.15** T*: δια ταυτης, V: δι αυτης. **v.16** T*: απεδοτο, V: απεδετο. **v.16** T*: αυτου, V: εαυτου. **v.18** T*: ορει, V: ∅. **v.18** T*: σκοτω, V: ζοφω. **v.20** TK: η βολιδι κατατοξευθησεται, MV: ∅. **v.21** TK: μωσης, MV: μωυσης. **v.23** T*: εν ουρανοις απογεγραμμενων, V: απογεγραμμενων εν ουρανοις. **v.24** TK: κρειττονα, MV: κρειττον. **v.24** TV: τον, MK: το.

πετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ
ἔφυγον° τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα°
πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ᾽ οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι ⁘
26 οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε νῦν δὲ ἐπήγγελται λέγων
ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείῶ οὐ μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρα-
27 νόν ⁘ τὸ δέ ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τῶν° σαλευομένων τὴν μετάθεσιν
28 ὡς πεποιημένων ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα ⁘ διὸ βασι-
λείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν δι᾽ ἧς λα-
τρεύῶμεν εὐαρέστως τῷ θεῷ μετὰ αἰδοῦς° καὶ εὐλαβείας ⁘
29 καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον ⁘

13, 2 Ἡ φιλαδελφία μενέτω ⁘ τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνε-
3 σθε διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους ⁘ μι-
μνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι τῶν κακουχου-
4 μένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι ⁘ τίμιος ὁ γάμος ἐν
πᾶσιν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος πόρνους δὲ° καὶ μοιχοὺς κρινεῖ
5 ὁ θεός ⁘ ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος ἀρκούμενο̊ι τοῖς παροῦσιν
αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ᾽ οὐ μή σε ἐγκατα-
6 λίπ̊ω ⁘ ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν κύριος ἐμοὶ βοηθὸς
7 κα̊ὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος ⁘ μνημονεύ-
ετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς
8 μιμεῖσθε τὴν πίστιν ⁘ ἰησοῦς χριστὸς χ̊θὲς καὶ σήμερον ὁ
9 αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας̊ ⁘ διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέ-
ναις μὴ πε̊ριφέρεσθε καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν
καρδίαν οὐ βρώμασιν ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπα-
10 τήσ̊αντες ⁘ ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχου-
11 σιν ἐξου̊σίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες ⁘ ὧν γὰρ εἰσφέρεται
ζώων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιε-

---

v.25 TK: εφυγον τον επι της, M: εφυγον τον επι, V: εξεφυγον επι. **v.25** T*: χρηματιζοντα πολλω, V: τον χρηματιζοντα πολυ. **v.26** T*: σειω, V: σεισω. **v.27** T*: των σαλευομενων την, V: [την] των σαλευομενων. **v.28** TKV: λατρευωμεν, M: λατρευομεν. **v.28** T*: αιδους και ευλαβειας, V: ευλαβειας και δεους. **13. v.4** T*: δε, V: γαρ. **v.5** E: αρκουμενοι, 𝔓[46c]: αρκουμενος. **v.5** TKV: εγκαταλιπω, M: εγκαταλειπω. **v.6** T*: και, V: [και], ℵ: ∅. **v.8** T*: χθες, V: εχθες. **v.8** E: αιωνας, F: αιωνας αμην. **v.9** TK: περιφερεσθε, MV: παραφερεσθε. **v.9** T*: περιπατησαντες, V: περιπατουντες. **v.10** E: εξουσιαν, F: ∅.

ρέως τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς ✧
διὸ καὶ ἰησοῦς ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λα- 12
ὸν ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν ✧ τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν 13
ἔξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες ✧ οὐ 14
γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐ-
πιζητοῦμεν ✧ δι᾽ αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως 15
διαπαντὸς τῷ θεῷ τουτέστιν καρπὸν χειλέων ὁμολογούν-
των τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ✧ τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ 16
ἐπιλανθάνεσθε τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός ✧
πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε αὐτοὶ γὰρ ἀ- 17
γρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες
ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ μὴ στενάζοντες ἀλυσιτε-
λὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο ✧ προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν πεποίθαμεν 18
γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες
ἀναστρέφεσθαι ✧ περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆ- 19
σαι ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν ✧ ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης 20
ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέ-
γαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν ✧
καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ 21
θέλημα αὐτοῦ ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ
διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν° αἰώνων
ἀμήν ✧ παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ ἀνέχεσθε τοῦ λόγου 22
τῆς παρακλήσεως καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν ✧
γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν τιμόθεον ἀπολελυμένον μεθ᾽ οὗ ἐ- 23
ὰν τάχιον ἔρχηται ὄψομαι ὑμᾶς ✧ ἀσπάσασθε πάντας τοὺς 24
ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους ἀσπάζονται ὑ-
μᾶς οἱ ἀπὸ τῆς ἰταλίας ✧ ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν ✧ 25
Πρὸς° ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς ἰταλίας διὰ τιμοθέου ✧

---

v.12 E: πυλης, 𝔓[46]: παρεμβολης. **v.15** T*: ουν, V: [ουν], ℵ𝔓[46]: ∅. **v.15** T: διαπαντος, KMV: δια παντος. **v.15** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.16** E: και, 𝔓[46]: και της. **v.17** E: αποδωσοντες, F: αποδωσονται περι υμων. **v.18** E: περι, F: και περι. **v.18** T*: πεποιθαμεν, V: πειθομεθα. **v.20** E: ιησουν, F: ιησουν χριστον. **v.21** T*: εργω, V: ∅. **v.21** E: ποιων, ℵA: αυτω ποιων, 𝔓[46]: αυτο ποιων, F: αυτος ποιων. **v.21** T*: υμιν, V: ημιν. **v.21** T*: των αιωνων, V: [των αιωνων], 𝔓[46]: ∅. **v.22** E: ανεχεσθε, F: ανεχεσθαι. **v.23** T*: αδελφον, V: αδελφον ημων. **v.24** E: παντας, 𝔓[46]: ∅. **v.25** E: υμων, F: των αγιων. **v.25** T*: αμην, V: ∅. **v.25** T: Προς . . . τιμοθεου, KMV: ∅.

ΙΑΚΩΒΟΥ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ°

1 Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος ταῖς
2 δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν ⟡ πᾶσαν χα-
ρὰν ἡγήσασθε ἀδελφοί μου ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε
3 ποικίλοις ⟡ γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιὸν ὑμῶν° τῆς πίστεως
4 κατεργάζεται ὑπομονήν ⟡ ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐ-
χέτω ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι ἐν μηδενὶ λειπόμενοι ⟡
5 εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόν-
τος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς καὶ μὴ ὀνειδίζοντος καὶ δοθήσεται
6 αὐτῷ ⟡ αἰτείτω δὲ ἐν πίστει μηδὲν διακρινόμενος ὁ γὰρ δια-
κρινόμενος ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥι-
7 πιζομένῳ ⟡ μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί
8 τι παρὰ τοῦ κυρίου ⟡ ἀνὴρ δίψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις
9 ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ⟡ καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν
10 τῷ ὕψει αὐτοῦ ⟡ ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ὅτι
11 ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται ⟡ ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν
τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανεν τὸν χόρτον καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξ-
έπεσεν καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο οὕ-
τως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται ⟡
12 μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμὸν ὅτι δόκιμος γενό-
μενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς ὃν ἐπηγγείλατο ὁ°
13 κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν ⟡ μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω
ὅτι ἀπὸ° τοῦ θεοῦ πειράζομαι ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστιν
14 κακῶν πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα ⟡ ἕκαστος δὲ πειράζεται
ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος ⟡
15 εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν ἡ δὲ ἁμαρτία

TK: ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ, MV: ΙΑΚΩΒΟΥ. **1. v.1** E: θεου, F: θεου πατρος. **v.3** E: δοκιμιον, F: δοκιμον. **v.3** E: υμων της πιστεως, F: της πιστεως υμων. **v.5** TKV: μη, M: ουκ. **v.7** T*: ληψεται, V: λημψεται. **v.7** E: τι, ℵ: ∅. **v.8** E: ανηρ, F: ανηρ γαρ. **v.9** E: εν, 𝔓74: ∅. **v.11** E: αυτου, F: ∅. **v.11** E: αυτου, B: ∅. **v.12** E: ανηρ, A: ανθρωπος. **v.12** E: υπομενει, F: μενει. **v.12** T*: ληψεται, V: λημψεται. **v.12** T*: ο κυριος, V: ∅, F: ο θεος. **v.13** TK: απο του, MV: απο, ℵ: υπο.

ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον ✧ μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί 16
μου ἀγαπητοί ✧ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέ- 17
λειον ἄνωθέν ἐστιν κατά̊βαῖνον ἀπ̊ὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων
παρ᾽ ᾧ οὐκ ἔν̊ι παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα ✧ βου- 18
ληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς
ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων ✧ ὥσ̊τε ἀδελφοί μου 19
ἀγαπητοὶ ἔστω̊ πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι βρα-
δὺς εἰς τὸ λαλῆσαι βραδὺς εἰς ὀργήν ✧ ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς 20
δικαιοσύνην θεοῦ οὐ˚ κατεργάζεται ✧ διὸ ἀποθέμενοι πᾶ- 21
σαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας ἐν πρα̊ΰτητ̊ι δέξασθε
τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμ̊ῶν ✧
γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγ̊ου καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ παραλο- 22
γιζόμενοι ἑαυτούς ✧ ὅτ̊ι εἴ τις ἀκροατὴς λόγ̊ου ἐστὶν καὶ οὐ 23
ποιητὴς οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς
γ̊ενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ ✧ κατενόησεν γ̊ὰρ ἑαυτὸν καὶ 24
ἀπελήλυθεν καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν ✧ ὁ δὲ πα- 25
ρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παρα-
μείνας οὗτ̊ος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ
π̊οιητὴς ἔργου οὗτ̊ος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται ✧
εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι ἐν˚ ὑμῖν μὴ χαλιναγ̊ωγῶν γλῶσ- 26
σαν α̊ὐτοῦ ἀλλ̊᾽ ἀπατῶν καρδίαν α̊ὐτοῦ τούτου μάταιος ἡ
θρησκεία ✧ θρησκεία̊ καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τ̊ῷ θεῷ 27
καὶ πατρὶ αὕτη ἐστὶν ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας
ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν ἄσπιλον˚ ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κό-
σμου ✧

Ἀδελφοί μου μὴ ἐν προσωποληψ̊ίαις ἔχετε τὴν πίστιν **2**
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ τῆς δόξης ✧ ἐὰν γὰρ εἰσ- 2

---

v.17 E: καταβαινον, F: κατερχομενον. **v.17** E: απο, F: παρα. **v.17** E: ενι, ℵ: εστιν. **v.19** T*: ωστε, V: ιστε, A: ιστε δε. **v.19** T*: εστω, V: εστω δε. **v.20** T*: ου κατεργαζεται, V: ουκ εργαζεται. **v.21** E: πραυτητι, F: σοφιας. **v.21** E: υμων, F: ημων. **v.22** E: λογου, F: νομου. **v.23** E: οτι, A: ∅. **v.23** E: λογου, F: νομου. **v.23** E: γενεσεως, F: γνωσεως. **v.24** E: γαρ, F: δε. **v.25** T*: ουτος, V: ∅. **v.25** E: ποιητης, F: ακροατης νομου και ποιητης. **v.25** E: ουτος, 𝔓74: ∅. **v.26** T*: εν υμιν, V: ∅. **v.26** E: χαλιναγωγων, B: χαλινων. **v.26** E: αυτου, B: εαυτου. **v.26** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.27** E: θρησκεια, A: θρησκεια γαρ, F: θρησκεια δε. **v.27** TKV: τω, M: ∅. **v.27** E: ασπιλον εαυτον τηρειν, 𝔓74: υπερασπιζειν αυτους. **2. v.1** T*: προσωποληψιαις, V: προσωπολημψιαις.

ἔλθῃ εἰς τ̊ὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν
ἐσθῆτι λαμπρᾷ εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι ⬦
3 καὶ° ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν
καὶ εἴπητε αὐτ̊ῷ σὺ κάθου ὧδε καλῶς καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε
4 σὺ στῆθι ἐκεῖ° ἢ κάθου ὧδε̊ ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου ⬦ κα̊ὶ
οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν
5 πονηρῶν ⬦ ἀκούσατε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ οὐχ ὁ θεὸς
ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ° κόσμου τούτου πλουσίους ἐν
πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βα̊σιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς
6 ἀγαπῶσιν αὐτόν ⬦ ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχὸν οὐχ̊ οἱ
πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμ̊ῶν καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑ-
7 μᾶς εἰς κριτήρια ⬦ οὐκ̊ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄ-
8 νομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ᾽ ὑμᾶς ⬦ εἰ μέντοι νόμον° τελεῖτε βα-
σιλικὸν κατὰ τὴν° γραφὴν ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς
9 σεαυτὸν καλῶς ποιεῖτε ⬦ εἰ δὲ προσωποληπ̊τεῖτε ἁμαρτίαν
10 ἐργάζεσθε ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται ⬦ ὅσ-
τις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει° πταίσει δὲ ἐν ἑνὶ γέγονεν
11 πάντων ἔνοχος ⬦ ὁ γὰρ εἰπὼν μὴ μοιχεύσ̊ῃς εἶπεν καὶ μὴ
φονεύσ̊ῃς εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις° φονεύσεις δὲ γέγονας° πα-
12 ραβάτης νόμου ⬦ οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε ὡς διὰ
13 ν̊όμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι ⬦ ἡ γὰρ κρίσις ἀν-
ίλεὼ̊ς τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος κα̊ὶ κατακαυχᾶ̊ται ἔλεος̊ κρί-
14 σεως ⬦ τί τ̊ὸ ὄφελος ἀδελφοί μου ἐὰν πίστιν λέγῃ° τις ἔχειν
15 ἔργα δὲ μὴ ἔχ̊ῃ μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν ⬦ ἐὰν δὲ°
ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν κα̊ὶ λειπόμενοι ὦ̊σιν

---

v.2 T*: την, V: ∅. **v.3** T*: και επιβλεψητε, V: επιβλεψητε δε. **v.3** T*: αυτω, V: ∅. **v.3** E: εκει η καθου, B: η καθου εκει. **v.3** T*: ωδε, V: ∅. **v.4** T*: και, V: ∅. **v.5** TK: του κοσμου τουτου, M: του κοσμου, V: τω κοσμω. **v.5** E: βασιλειας, ℵA: επαγγελιας. **v.6** E: ουχ, A: ουχι. **v.6** E: υμων, ℵ𝔓74: υμας. **v.7** E: ουκ, A𝔓74: και. **v.8** E: νομον τελειτε βασιλικον, F: λογον βασιλικον λαλειτε. **v.8** E: την γραφην, F: τας γραφας. **v.9** T*: προσωποληπτειτε, V: προσωπολημπτειτε. **v.10** T*: τηρησει πταισει, V: τηρηση πταιση, A: πληρωσει πταιση. **v.11** TKV: μοιχευσης, M: μοιχευσεις. **v.11** TKV: φονευσης, M: φονευσεις. **v.11** T*: μοιχευσεις φονευσεις, V: μοιχευεις φονευεις. **v.11** E: γεγονας παραβατης, A𝔓74: εγενου αποστατης. **v.12** E: νομου, 𝔓74: λογου. **v.13** TK: ανιλεως, MV: ανελεος. **v.13** TK: και, MV: ∅. **v.13** E: κατακαυχαται, A: κατακαυχασθω, F: κατακαυχασθε. **v.13** TKV: ελεος, M: ελεον. **v.14** E: το, B: ∅. **v.14** E: λεγη τις, A: τις λεγη, F: λεγεις. **v.14** E: εχη, F: σχη. **v.15** T*: δε, V: ∅, F: γαρ. **v.15** E: και, A: η, F: ∅. **v.15** T*: ωσιν, V: ∅.

τῆς ἐφημέρου τροφῆς ⬦ εἴπῃ° δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν ὑπάγετε 16
ἐν εἰρήνῃ θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς
τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος τί τ̊ὸ ὄφελος ⬦ οὕτως καὶ ἡ πίστις 17
ἐὰν μὴ ἔργα° ἔχῃ νεκρά ἐστιν καθ᾽ ἑαυτήν ⬦ ἀλλ᾽ ἐρεῖ τις σὺ 18
πίστιν ἔχεις κἀγὼ ἔργα ἔχω δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σ̊ου ἐκ̊
τῶν ἔργων σ̊ου κἀγὼ δείξω° σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν
μ̊ου ⬦ σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ° θεὸς εἷς ἐστιν καλῶς ποιεῖς καὶ τὰ 19
δαιμόνια πιστεύουσιν καὶ φρίσσουσιν ⬦ θέλεις δὲ γνῶναι ὦ 20
ἄνθρωπε κενὲ ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκ̊ρά ἐστιν ⬦
ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ἀνενέγκας 21
ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ⬦ βλέπεις ὅτι ἡ 22
πίστις συν̊ήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ἔργων̊ ἡ πίστις
ἐτελειώθη ⬦ καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα ἐπίστευσεν 23
δὲ° ἀβραὰμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην καὶ
φ̊ίλος θεοῦ ἐκλήθη ⬦ ὁρᾶτε τοίν̊υν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦ- 24
ται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον ⬦ ὁμοίως° δὲ καὶ 25
ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ὑποδεξαμένη τοὺς
ἀγ̊γέλους καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα ⬦ ὥσπερ γ̊ὰρ τὸ σῶμα 26
χωρὶς π̊νεύματος νεκρόν ἐστιν οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς
τ̊ῶν ἔργων νεκρά ἐστιν ⬦

Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε ἀδελφοί μου εἰδότες ὅτι **3**
μεῖζον κρίμα ληψ̊όμεθα ⬦ πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες εἴ 2
τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει οὗτος τέλειος ἀνὴρ δυνατ̊ὸς χαλινα-
γωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα ⬦ ἰδ̊οὺ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς 3
εἰς τὰ° στόματα βάλλομεν π̊ρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς° ἡμῖν
καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν° μετάγομεν ⬦ ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα 4

---

v.16 E: ειπη δε, A: και ειπη. **v.16** E: το, B: ∅. **v.17** T*: εργα εχη, V: εχη εργα. **v.18** E: σου, 𝔓54: ∅. **v.18** TM: εκ, KV: χωρις. **v.18** T*: σου, V: ∅. **v.18** T*: δειξω σοι, V: σοι δειξω. **v.18** T*: μου, V: ∅. **v.19** T*: ο θεος εις εστιν, V: εις εστιν ο θεος, B: εις θεος εστιν, F: εστιν θεος. **v.20** T*: νεκρα, V: αργη, 𝔓74: κενη. **v.22** E: συνηργει, ℵA: συνεργει. **v.22** E: εργων, F: εργων αυτου. **v.23** E: δε, 𝔓20: ∅. **v.23** E: φιλος, F: δουλος. **v.24** T*: τοινυν, V: ∅. **v.25** E: ομοιως δε, F: ουτως. **v.25** E: αγγελους, F: κατασκοπους. **v.26** E: γαρ, B: ∅, F: δε. **v.26** E: πνευματος, F: του πνευματος. **v.26** T*: των, V: ∅. **3. v.1** T*: ληψομεθα, V: λημψομεθα. **v.2** E: δυνατος, ℵ: δυναμενος. **v.3** TK: ιδου, M: ιδε, V: ει δε. **v.3** E: τα στοματα, A𝔓54: το στομα, F: στομα προς στοματα. **v.3** T*: προς, V: εις. **v.3** E: αυτους ημιν, A: ημιν αυτους. **v.3** E: αυτων μεταγομεν, A: μεταγομεν αυτων, F: μεταγομεν.

τ̊ηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν° ἀνέμων ἐλαυνόμενα με-
τάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂ̊ν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐ-
5 θύνοντος βούλ̊ηται ◇ οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος
ἐστὶν καὶ μεγαλ̊αυχεῖ ἰδοὺ ὀλί̊γον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνά-
6 πτει ◇ κ̊αὶ ἡ γλῶσσα πῦρ ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας οὕ̊τως ἡ
γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ° σπιλοῦσα ὅλον
τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως̊ καὶ φλο-
7 γιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης ◇ πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ
πετεινῶν ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται° καὶ δεδάμα-
8 σται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ ◇ τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύ-
ναται° ἀνθρώπων δαμάσαι ἀκατάσχετον κακὸν μεστὴ ἰοῦ
9 θανατηφόρου ◇ ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν θ̊εὸν καὶ πατέρα
καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ᾽ ὁμοί-
10 ωσιν θεοῦ γεγ̊ονότας ◇ ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται
εὐλογία καὶ κατάρα οὐ χρὴ ἀδελφοί μου ταῦτα οὕτως γίνε-
11 σθαι ◇ μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ
12 τὸ π̊ικρόν ◇ μὴ δύναται ἀδελφοί μου συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι
ἢ ἄμπελος σῦκα οὕτως° οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ
13 ποιῆσαι ὕδωρ ◇ τ̊ίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν δειξάτω
ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πρᾳΰτητι σο-
14 φίας ◇ εἰ δὲ° ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐρίθειαν ἐν τῇ° καρδίᾳ
ὑμῶν μὴ κατ̊ακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας ◇
15 οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη ἀλλ̊᾽ ἐπίγειος
16 ψυχικὴ δαιμονιώδης ◇ ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐρίθεια ἐκεῖ ἀ-
17 καταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα ◇ ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία
πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν ἔπειτα εἰρηνική ἐπιεικὴς εὐπειθὴς

---

v.4 E: τηλικαυτα, B: τα τηλικαυτα. **v.4** T*: σκληρων ανεμων, V: ανεμων σκληρων. **v.4** T*: αν, V: ∅. **v.4** T*: βουληται, V: βουλεται. **v.5** T*: μεγαλαυχει, V: μεγαλα αυχει. **v.5** T*: ολιγον, V: ηλικον. **v.6** E: και, ℵ: ∅. **v.6** T*: ουτως, V: ∅. **v.6** E: η, ℵ: και. **v.6** E: γενεσεως, ℵ: γενεσεως ημων. **v.7** E: δαμαζεται και δεδαμασται, 𝔓[20]: δεδαμασται και δαμαζεται, F: δαμαζεται. **v.8** T*: δυναται ανθρωπων δαμασαι ακατασχετον, V: δαμασαι δυναται ανθρωπων ακαταστατον. **v.9** T*: θεον, V: κυριον. **v.9** E: γεγονοτας, A: γεγενημενους, F: γενομενους. **v.11** E: πικρον, 𝔓[74]: αλυκον. **v.12** T*: ουτως ουδεμια πηγη αλυκον και, V: ουτε αλυκον. **v.13** E: τις, F: ει τις. **v.14** E: δε, A: δε αρα. **v.14** E: τη καρδια, ℵ: ταις καρδιαις. **v.14** E: κατακαυχασθε, A: καυχασθε. **v.15** T*: αλλ, V: αλλα.

μεστὴ ἐλέους κα̊ὶ καρπῶ̊ν ἀγαθῶν ἀδιάκριτος κα̊ὶ ἀνυπό-
κριτος ⬦ καρπὸς δὲ τ̊ῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται 18
τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην ⬦

Πόθεν πόλεμοι κα̊ὶ μάχαι ἐν ὑμῖν οὐκ ἐντεῦθεν ἐκ τῶν **4**
ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν ⬦
ἐπιθυμεῖτε καὶ οὐκ ἔχετε φονεύετε καὶ ζηλοῦτε καὶ οὐ δύ- 2
νασθε ἐπιτυχεῖν μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε οὐκ ἔχετε δὲ° διὰ τὸ
μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς ⬦ αἰτεῖτε κ̊αὶ οὐ λαμβάνετε διότι κακῶς 3
αἰτεῖσθε ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε ⬦ μοιχοὶ° 4
καὶ μοιχαλίδες οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου̊ ἔχθρα
τοῦ° θεοῦ ἐστιν ὃς ἂ̊ν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου
ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται ⬦ ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γρα- 5
φὴ λέγει πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκ̊ησεν
ἐν ἡμῖν ⬦ μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν διὸ λέγει ὁ θεὸς ὑ- 6
περηφάνοις ἀντιτάσσεται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν ⬦ ὑ- 7
ποτάγητε οὖν τῷ θεῷ ἀντίστητε τ̊ῷ διαβόλῳ καὶ φεύξεται
ἀφ᾽ ὑμῶν ⬦ ἐγγίσατε τῷ θεῷ καὶ ἐγγιε̊ῖ ὑμῖν καθαρίσατε 8
χεῖρας ἁμαρτωλοὶ καὶ ἁγνίσατε καρδίας δίψυχοι ⬦ ταλαι- 9
πωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ° κλαύσατε ὁ γέλως ὑμῶν εἰς
πένθος μεταστ̊ραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν ⬦ ταπεινώ- 10
θητε̊ ἐνώπιον τοῦ° κυρίου καὶ ὑψώσει ὑμᾶς ⬦ μὴ καταλα- 11
λεῖτε ἀλλήλων ἀδελφοὶ ὁ° καταλαλῶν ἀδελφοῦ κα̊ὶ κρίνων
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον εἰ
δὲ νόμον κρίνεις οὐκ̊ εἶ ποιητὴς νόμου ἀλλὰ κριτής ⬦ εἷς 12
ἐστιν ὁ° νομοθέτης ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι σ̊ὺ τίς
εἶ ὃς° κρίνεις τὸν ἕτερον ⬦ ἄγε νῦν οἱ λέγοντες σήμερον καὶ° 13

---

v.17 E: και, 𝔓[74]: μεστη. **v.17** E: καρπων, F: καρπων εργων. **v.17** T*: και, V: ∅. **v.18** T*: της, V: ∅, ℵ: ο. **4. v.1** T*: και, V: και ποθεν. **v.2** TK: δε, MV: ∅. **v.3** E: και, 𝔓[74]: δε και. **v.4** T*: μοιχοι και, V: ∅. **v.4** E: κοσμου, ℵ: κοσμου τουτου. **v.4** E: του θεου εστιν, ℵ: εστιν τω θεω. **v.4** T*: αν, V: εαν. **v.5** T*: κατωκησεν, V: κατωκισεν. **v.7** TK: τω, MV: δε τω. **v.8** E: εγγιει, B: εγγισει. **v.9** E: και κλαυσατε, ℵ: κλαυσατε, F: ∅. **v.9** T*: μεταστραφητω, V: μετατραπητω. **v.10** E: ταπεινωθητε, ℵ: ταπεινωθητε ουν. **v.10** T*: του κυριου, V: κυριου, F: του θεου. **v.11** E: ο, F: ο γαρ. **v.11** T*: και, V: η. **v.11** E: ουκ, F: ουκετι. **v.12** T*: ο νομοθετης, V: [ο] νομοθετης και κριτης, 𝔓[74]: νομοθετης. **v.12** TK: συ, MV: συ δε. **v.12** T*: ος κρινεις τον ετερον, V: ο κρινων τον πλησιον, F: ος κρινεις τον ετερον οτι ουκ εν ανθρωπω αλλ εν θεω τα διαβηματα ανθρωπου κατευθυνεται. **v.13** TM: και αυριον πορευσωμεθα, KV: η αυριον πορευσομεθα.

αὔριον πορευσώμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσωμεν
ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ ἐμπορευσώμεθα° καὶ κερδήσωμεν ✧
14 οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν
ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη ἔπειτα δὲ° ἀφα-
15 νιζομένη ✧ ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ καὶ
16 ζήσωμεν° καὶ ποιήσωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο ✧ νῦν δὲ καυχᾶσθε
ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά
17 ἐστιν ✧ εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι ἁμαρτία
αὐτῷ ἐστιν ✧

5 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς τα-
2 λαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις ✧ ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέ-
3 σηπεν καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν ✧ ὁ χρυσὸς
ὑμῶν καὶ° ὁ ἄργυρος κατίωται καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρ-
τύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ
4 ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ✧ ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν
ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος
ἀφ᾽ ὑμῶν κράζει καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα
5 κυρίου σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν ✧ ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ ἐσπαταλήσατε ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡ-
6 μέρᾳ σφαγῆς ✧ κατεδικάσατε ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον οὐκ
7 ἀντιτάσσεται ὑμῖν ✧ μακροθυμήσατε οὖν ἀδελφοὶ ἕως τῆς
παρουσίας τοῦ κυρίου ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον
καρπὸν τῆς γῆς μακροθυμῶν ἐπ᾽ αὐτῷ° ἕως ἂν λάβῃ ὑετὸν
8 πρώϊμον καὶ ὄψιμον ✧ μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς στηρί-
ξατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου ἤγγικεν ✧
9 μὴ στενάζετε κατ᾽° ἀλλήλων ἀδελφοὶ ἵνα μὴ κατακριθῆτε°

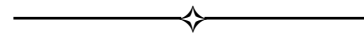
---

v.13 TM: ποιησωμεν, KV: ποιησομεν. **v.13** E: εκει, A: ∅. **v.13** T*: ενα, V: ∅. **v.13** TM: εμπορευσωμεθα και κερδησωμεν, KV: εμπορευσομεθα και κερδησομεν. **v.14** E: επιστασθε, F: επιστανται. **v.14** T*: γαρ, V: ∅. **v.14** E: υμων, F: ημων. **v.14** TK: εστιν, M: εσται, V: εστε. **v.14** TK: δε, M: δε και, V: και, F: ∅. **v.15** E: θελησῃ, B: θελη. **v.15** TM: ζησωμεν και ποιησωμεν, KV: ζησομεν και ποιησομεν. **v.16** E: καυχασθε, ℵ: κατακαυχασθε. **v.16** E: πασα, ℵ: απασα, F: πασα ουν. **5. v.1** E: επερχομεναις, ℵ: επερχομεναις υμιν. **v.3** E: και ο αργυρος κατιωται, A: κατιωται και ο αργυρος. **v.3** E: ως, A: ο ιος ως. **v.4** E: απεστερημενος, ℵB: αφυστερημενος. **v.4** E: εισεληλυθασιν, B: εισεληλυθαν. **v.5** E: και, A: ∅. **v.5** E: καρδιας, F: σαρκας. **v.5** T*: ως, V: ∅. **v.6** E: ουκ, F: και ουκ. **v.7** TK: αυτω εως αν λαβη υετον πρωιμον, M: αυτον εως λαβη υετον πρωιμον, V: αυτω εως λαβη προιμον. **v.8** E: και, ℵ𝔓^{74}: ουν και. **v.8** E: κυριου, F: κυριου ημων.

ἰδοὺ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν ⋄ ὑπόδειγμα λάβετε 10
τῆς° κακοπαθείας ἀδελφοί μου καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς
προφήτας οἳ ἐλάλησαν τ̊ῷ ὀνόματι κ̊υρίου ⋄ ἰδοὺ μακαρί- 11
ζομεν τοὺς ὑπομέ̊νοντας τὴν ὑπομονὴν ἰὼβ ἠκούσατε καὶ
τὸ τ̊έλος κυρίου ε̊ἴδετε ὅτι πολύ̊σπλαγχνός ἐστιν ὁ° κύριος
καὶ οἰκτίρμων ⋄ πρὸ πάντων δὲ ἀδελφοί μου μὴ ὀμνύετε 12
μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον° τινὰ ὅρκον
ἤτω δὲ ὑμ̊ῶν τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὒ ἵνα μὴ εἰς° ὑπόκρισιν
πέσητε ⋄ κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν προσευχέσθω εὐθυμεῖ τις 13
ψαλλέτω ⋄ ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν προσκαλεσάσθω τοὺς πρε- 14
σβυτέρους τῆς ἐκκλησίας καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ᾽ αὐτὸν
ἀλείψαντες αὐ̊τὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ° κυρίου ⋄ καὶ 15
ἡ ε̊ὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ
κύριος κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκὼς ἀφεθήσε̊ται αὐτῷ ⋄ ἐξο- 16
μολογεῖσθε° ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα καὶ ε̊ὔχεσθε ὑπὲρ
ἀλλήλων ὅπως ἰαθῆτε πο̊λὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργου-
μένη ⋄ ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν καὶ προσευχῇ 17
προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξα̊ι καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐ-
νιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ ⋄ καὶ πάλιν προσηύξατο καὶ 18
ὁ οὐρανὸς ὑετὸν° ἔδωκεν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν
αὐτῆς ⋄ ἀδελφο̊ὶ ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας 19
καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν ⋄ γινωσκέτω° ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁ- 20
μαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴ̊ν ἐκ θανάτου
καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶ̊ν ⋄

v.9 T*: κατ αλληλων αδελφοι, V: αδελφοι κατ αλληλων, F: κατ αλληλων. **v.9** T: κατακριθητε ιδου, K: κατακριθητε ιδου ο, MV: κριθητε ιδου ο. **v.10** TK: της κακοπαθειας αδελφοι μου, M: αδελφοι μου της κακοπαθειας, V: αδελφοι της κακοπαθιας. **v.10** T*: τω, V: εν τω. **v.10** E: κυριου, F: του κυριου. **v.11** T*: υπομενοντας, V: υπομειναντας. **v.11** E: τελος, F: ελεος. **v.11** E: ειδετε, A: ιδετε, F: οιδατε. **v.11** E: πολυσπλαγχνος, F: πολυεσπλαγχνος. **v.11** TKV: ο κυριος, M: ∅, B: κυριος. **v.12** E: αλλον τινα ορκον, A: αλλον ορκον τινα, F: τινα αλλον ορκον. **v.12** E: υμων, ℵ: ο λογος υμων. **v.12** TM: εις υποκρισιν, KV: υπο κρισιν. **v.14** T*: αυτον, V: [αυτον], B: ∅. **v.14** E: του κυριου, A: κυριου, B: ∅, F: ιησου χριστου. **v.15** E: ευχη, F: προσευχη. **v.15** E: αφεθησεται, F: αφεθησονται. **v.16** T*: εξομολογεισθε αλληλοις τα παραπτωματα, V: εξομολογεισθε ουν αλληλοις τας αμαρτιας. **v.16** E: ευχεσθε, AB: προσευχεσθε. **v.16** E: πολυ, F: πολυ γαρ. **v.17** E: βρεξαι, F: βρεξαι υετον. **v.18** E: υετον εδωκεν, A: εδωκεν υετον. **v.19** T*: αδελφοι, V: αδελφοι μου. **v.20** E: γινωσκετω οτι, B: γινωσκετε οτι, 𝔓74: ∅, F: οτι. **v.20** T*: ψυχην, V: ψυχην αυτου, A: την ψυχην αυτου. **v.20** E: αμαρτιων, F: αμαρτιων αμην.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΩΤΗ°

1 Πέτρος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ ἐκλεκτοῖς π̊αρεπιδή-
μοις διασπορᾶς πόντου γαλατίας καππαδοκίας ἀσίας° καὶ
2 βιθυνίας ⟡ κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ πνεύ-
ματος εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος ἰησοῦ χριστοῦ
3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ⟡ εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ
πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ κατὰ τ̊ὸ πολὺ
αὐτοῦ° ἔλεος ἀναγεννήσας ἡ̊μᾶς εἰς ἐλπίδα̊ ζῶ̊σαν δι᾽ ἀ-
4 ναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ νεκρῶν ⟡ εἰς κληρονομίαν ἄ-
φθαρτον καὶ ἀμίαντον° καὶ ἀμάραντον τετηρημένην ἐν° οὐ-
5 ρανοῖς εἰς ἡ̊μᾶς ⟡ τοὺς ἐν δυνάμει° θεοῦ φρουρουμένους
διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν και-
6 ρῷ ἐσχάτῳ ⟡ ἐν° ᾧ ἀγαλλιᾶσθε ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον ἐστ̊ὶν
7 λυπηθέντ̊ὲς ἐν ποικ̊ίλοις πειρασμοῖς ⟡ ἵνα τὸ δοκί̊μιον ὑ-
μῶν° τῆς πίστεως πολὺ° τιμιώτερον χρυ̊σίου τοῦ ἀπολλυ-
μένου διὰ° πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον
8 καὶ τιμὴν° καὶ δόξαν ἐν ἀποκαλύψει ἰησοῦ χριστοῦ ⟡ ὃν
οὐκ ε̊ἰδότες ἀγαπᾶτε εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες πιστεύοντες
9 δὲ ἀγαλλιᾶ̊θε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ ⟡ κομι-
10 ζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑ̊μῶν σωτηρίαν ψυχῶν ⟡ περὶ

T: ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ, K: ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ, MV: ΠΕΤΡΟΥ Α. **1. v.1** E: παρεπιδήμοις, ℵ: και παρεπιδημοις. **v.1** E: ἀσίας καὶ βιθυνίας, B*: ασιας, ℵ*: και βιθυνιας, F: και ασιας και βιθυνιας. **v.3** E: τὸ, 𝔓^{72}: ∅. **v.3** E: αὐτοῦ ἔλεος, 𝔓^{72}: ελεος αυτου, F: ελεος. **v.3** E: ἡμᾶς, 𝔓^{72}: ∅, F: υμας. **v.3** E: ἐλπίδα, 𝔓^{72}: ελπιδαν. **v.3** E: ζῶσαν, F: ζωης. **v.4** E: ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, ℵ: αμαραντον και αμιαντον, F: αμιαντον. **v.4** E: ἐν οὐρανοῖς, ℵ: εν ουρανω, F: εν τοις ουρανοις. **v.4** T: ἡμᾶς, KMV: ὑμᾶς. **v.5** E: δυνάμει θεοῦ, 𝔓^{72}: δυναμει, F: αγαπη θεου. **v.6** E: ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, 𝔓^{72}: αγαλλιασαντες, F: αγαλλιασθε. **v.6** T*: ἐστὶν, V: [ἐστὶν], ℵB: ∅. **v.6** E: λυπηθέντες, ℵ: λυπηθεντας, F: ημας λυπηθεντας. **v.6** E: ποικίλοις, 𝔓^{72}: πολλοις. **v.7** E: δοκίμιον, 𝔓^{72}: δοκιμον. **v.7** E: ὑμῶν τῆς πίστεως, 𝔓^{72}: της πιστεως υμων. **v.7** T*: πολὺ τιμιώτερον, V: πολυτιμότερον. **v.7** E: χρυσίου, B: χρυσου. **v.7** E: διὰ πυρὸς δὲ, 𝔓^{72}: και δια πυρος, F: δια πυρος. **v.7** TK: τιμὴν καὶ δόξαν, M: τιμὴν καὶ εἰς δόξαν, V: δόξαν καὶ τιμὴν. **v.8** TM: εἰδότες, KV: ἰδόντες. **v.8** E: ἀγαλλιᾶσθε, B: αγαλλιατε. **v.9** T*: ὑμῶν, V: [ὑμῶν], B: ∅, F: ημων.

ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ πε-
ρὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες ⬦ ἐρευνῶντες εἰς 11
τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου° τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα χριστοῦ
προμαρτυρόμενον τὰ εἰς χριστὸν παθήματα καὶ τὰς με-
τὰ ταῦτά δόξας ⬦ οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς ἡμῖν δὲ 12
διηκόνουν αὐτὰ ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελι-
σαμένων ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ᾽ οὐρανοῦ
εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι ⬦ διὸ ἀναζωσάμε- 13
νοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν νήφοντες τελείως ἐλ-
πίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει ἰ-
ησοῦ χριστοῦ ⬦ ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι 14
ταῖς πρότερον ἐν° τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις ⬦ ἀλλὰ κα- 15
τὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀ-
ναστροφῇ γενήθητε ⬦ διότι° γέγραπται ἅγιοι° γένεσθε ὅτι 16
ἐγὼ ἅγιός εἰμι ⬦ καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσ- 17
ωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον ἐν φόβῳ τὸν
τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε ⬦ εἰδότες ὅτι οὐ 18
φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας
ὑμῶν ἀναστροφῆς° πατροπαραδότου ⬦ ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι 19
ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου χριστοῦ ⬦ προεγνωσμένου 20
μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου φανερωθέντος δὲ ἐπ᾽ ἐσχάτων°
τῶν χρόνων δι᾽ ὑμᾶς ⬦ τοὺς δι᾽ αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς θεὸν 21
τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα ὥστε
τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν ⬦ τὰς ψυχὰς ὑ- 22
μῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ° πνεύματος

v.10 T*: ἐξηρεύνησαν, V: ἐξηραύνησαν. **v.11** T*: ἐρευνῶντες, V: ἐραυνῶντες, 𝔓[72]: εραυνωτες. **v.11** E: ἐδήλου τὸ, F: εδηλουτο. **v.11** E: χριστοῦ, B: ∅. **v.11** E: προμαρτυρόμενον, A𝔓[72]: προμαρτυρουμενον. **v.11** E: ταῦτα, 𝔓[72]: ταυτας. **v.12** TK: ἡμῖν, MV: ὑμῖν. **v.12** E: ὑμᾶς, 𝔓[72]: υμιν. **v.12** T*: ἐν, V: [ἐν], AB𝔓[72]: ∅. **v.14** E: συσχηματιζόμενοι, 𝔓[72]: συνχηματιζομενοι. **v.14** E: ἐν τῇ, 𝔓[72]: ∅. **v.16** E: διότι γέγραπται, ℵ: διο γεγραπται, F: ∅. **v.16** TK: ἅγιοι γένεσθε, M: ἅγιοι γίνεσθε, V: [ὅτι] ἅγιοι ἔσεσθε. **v.16** E: ὅτι, 𝔓[72]: διοτι, F: καθως. **v.16** T*: εἰμι, V: [εἰμι], ℵBA*: ∅. **v.17** E: ἐπικαλεῖσθε, 𝔓[72]: καλειτε, F: αιτεισθε. **v.17** T*: ἀπροσωπολήπτως, V: ἀπροσωπολήμπτως. **v.17** E: τὸν, 𝔓[72]: ουν το. **v.18** E: φθαρτοῖς, 𝔓[72]: φαρτοις. **v.18** E: ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, F: πατροπαραδοτου αναστροφης. **v.19** E: τιμίῳ, F: τω τιμιω. **v.20** E: προεγνωσμένου, ℵ: ανεγνωσμενου, 𝔓[72]: προεγνωσαμενου. **v.20** T*: ἐσχάτων τῶν χρόνων, V: ἐσχάτου τῶν χρόνων, ℵ: εσχατου του χρονου, 𝔓[72]: εσχατων χρονω. **v.21** T*: πιστεύοντας, V: πιστοὺς, F: πιστεουσαντας. **v.21** E: ἐγείραντα, ℵ: εγειροντα. **v.21** E: ἐλπίδα, 𝔓[72]: την ελπιδα. **v.22** T*: διὰ πνεύματος, V: ∅.

εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον ἐκ καθαρᾶς° καρδίας ἀλλή-
23 λους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς ⁘ ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ° σπο-
ρᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ ἀφθάρτου διὰ λόγου ζῶντος° θεοῦ καὶ
24 μένοντος εἰς° τὸν αἰῶνα ⁘ διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος καὶ
πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου ἐξηράνθη ὁ χόρτος
25 καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν ⁘ τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο δέ ἐστιν τὸ° ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν° εἰς
ὑμᾶς ⁘

2 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑ-
2 ποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας° καταλαλιάς ⁘ ὡς ἀρτι-
γέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε ἵνα
3 ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε ⁘ εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ κύ-
4 ριος ⁘ πρὸς ὃν προσερχόμενοι λίθον ζῶντα ὑπὸ ἀνθρώπων
μὲν ἀποδεδοκιμασμένον παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν ἔντιμον ⁘
5 καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικὸς
ἱεράτευμα ἅγιον ἀνενέγκαι πνευματικὰς° θυσίας εὐπροσ-
6 δέκτους τῷ θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ⁘ διὸ° καὶ περιέχει ἐν° τῇ
γραφῇ ἰδοὺ τίθημι ἐν σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον° ἐκλεκτὸν
7 ἔντιμον καὶ ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ⁘ ὑμῖν
οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν ἀπειθοῦσιν δὲ λίθον ὃν ἀπε-
δοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
8 γωνίας ⁘ καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου

v.22 T*: καθαρᾶς καρδίας, V: [καθαρᾶς] καρδίας, AB: καρδιας, F: καρδιας αληθινης. **v.23** E: ἀναγεγεννημένοι, $\mathfrak{P}^{72}$: ως αναγεγεννημενοι. **v.23** E: ἐκ σπορᾶς, ℵA: εκ φθορας, $\mathfrak{P}^{72}$: σπορας. **v.23** E: ζῶντος θεοῦ, F: θεου ζωντος, F: ζωντος του θεου, F: θεου. **v.23** T*: εἰς τὸν αἰῶνα, V: ∅, F: εις τους αιωνας. **v.24** E: διότι, $\mathfrak{P}^{72}$: οτι, F: διο. **v.24** E: ὡς, ℵ: ωσι, A: ∅. **v.24** T*: ἀνθρώπου, V: αὐτῆς, ℵ*: αυτου, F: ∅. **v.24** E: χόρτου, $\mathfrak{P}^{72}$: ∅. **v.24** T*: αὐτοῦ, V: ∅. **v.25** E: τὸ ῥῆμα τὸ, A: ∅. **v.25** E: εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς, $\mathfrak{P}^{72}$: εις υμας ευαγγελισθεν. **2. v.1** E: πάντα, $\mathfrak{P}^{72}$: παν. **v.1** E: ὑποκρίσεις, B: υποκρισιν. **v.1** E: φθόνους, B: φονους. **v.1** E: πάσας καταλαλιάς, A: καταλαλιας, ℵ*: πασαν καταλαλιαν. **v.2** E: ἄδολον, F: και αδολον. **v.2** T*: αὐξηθῆτε, V: αὐξηθῆτε εἰς σωτηρίαν, ℵ: αυξηθηται εις σωτηριαν, $\mathfrak{P}^{72}$: αυξηθητε ει σωτηριαν. **v.3** T*: εἴπερ, V: εἰ. **v.3** E: ἐγεύσασθε, $\mathfrak{P}^{72}$: εγευσασθαι επιστευσατε, F: εγευσασθε και ιδετε. **v.3** E: χρηστὸς, $\mathfrak{P}^{72}$: χριστος. **v.4** E: ὑπὸ, F: απο, F: υπερ. **v.5** E: ζῶντες, ℵ: οντες. **v.5** E: οἰκοδομεῖσθε, ℵ: εποικοδομεισθε. **v.5** T*: ἱεράτευμα, V: εἰς ἱεράτευμα. **v.5** E: πνευματικὰς θυσίας, $\mathfrak{P}^{72}$: πνευματικας, ℵ: θυσίας. **v.5** T*: τῷ, V: [τῷ], ℵ*AB: ∅. **v.6** TK: διὸ καί, MV: διότι. **v.6** T*: ἐν τῇ, V: ἐν, F: η. **v.6** E: ἀκρογωνιαῖον ἐκλεκτὸν ἔντιμον, B: εκλεκτον ακρογωνιαιον εντιμον, F: ακρογωνιαιον εντιμον, F: εκλεκτον εντιμον. **v.6** E: αὐτῷ, ℵ: αυτον. **v.7** E: ὑμῖν, ℵ: ημιν. **v.7** T*: ἀπειθοῦσιν, V: ἀπιστοῦσιν. **v.7** T*: λίθον, V: λίθος. **v.8** E: πέτρα, ℵ: πετραν.

οἳ προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ ἀπε̊ιθοῦντες εἰς ὃ° καὶ ἐτέθη-
σαν ⟡ ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτὸν βασίλειον ἱεράτευμα ἔθνος 9
ἅγιον λαὸς εἰς περιποίησιν ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε
τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν α̊ὐτοῦ
φῶς ⟡ οἵ ποτε οὐ λαὸς νῦν δὲ λαὸς θεοῦ οἱ οὐκ ἠλεημένοι 10
νῦν δὲ ἐλεηθέντες ⟡ ἀγαπητοὶ παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ 11
παρεπιδήμους ἀπέχεσθα̊ι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν αἵτινες
στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς ⟡ τὴν ἀναστροφὴν ὑμ̊ῶν ἐν° 12
τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλὴν ἵνα ἐν ᾧ καταλαλ̊οῦσιν ὑμῶν ὡς
κακοποιῶν ἐκ τῶν καλῶν ἔ̊ργων ἐποπτεύ̊σαντες δοξάσ̊ωσιν
τ̊ὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς ⟡ ὑποτάγητε ο̊ὖν πάσῃ ἀν- 13
θρωπίνῃ° κτίσει διὰ τὸν κύριον εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι ⟡
εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι᾽ αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μ̊ὲν 14
κακοποιῶν ἔπαινον° δὲ ἀγαθοποιῶν ⟡ ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέ- 15
λημα τοῦ θεοῦ ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων
ἀνθρώπων ἀγνωσίαν ⟡ ὡς ἐλεύθεροι καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα 16
ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν ἀλλ᾽ ὡς δοῦλοι° θεοῦ ⟡
πάντας τιμήσατε τὴν ἀδελφότητα ἀγα̊πᾶτε τὸν θεὸν φοβεῖ- 17
σθε τὸν βασιλέα τιμᾶτε ⟡ οἱ οἰκέται ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ 18
φόβῳ τοῖς δεσπόταις οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν
ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς ⟡ τοῦτο γὰρ χάρις εἰ διὰ συνείδη- 19
σιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας πάσχων ἀδίκως ⟡ ποῖον γὰρ 20
κλέος εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε ἀλλ᾽
εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε τοῦτο χάρις
παρὰ θεῷ ⟡ εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε ὅτι καὶ χριστὸς ἔπαθεν 21
ὑπὲρ ἡμῶν° ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακο-
λουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ ⟡ ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν 22

v.8 E: ἀπειθοῦντες, B: απιστουντες, F: απειθουσιν, F: απειθουντι. **v.8** E: ὃ, F: ην παρεσκευασαν εαυτους ταξιν. **v.9** E: αὐτοῦ, 𝔓^{72}: ∅. **v.11** E: ἀπέχεσθαι, A𝔓^{72}: απεχεσθε. **v.12** E: ὑμῶν, ℵ: υμιν. **v.12** TKV: ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν, M: ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. **v.12** E: καταλαλοῦσιν, F: καταλαλωσιν, F: κακοποιουσιν. **v.12** E: ἔργων, F: υμων εργων. **v.12** T*: ἐποπτεύσαντες, V: ἐποπτεύοντες. **v.12** E: δοξάσωσιν, ℵ: δοξασουσιν. **v.12** E: τὸν, 𝔓^{72}: υμων τον. **v.13** T*: οὖν, V: ∅. **v.13** E: ἀνθρωπίνῃ κτίσει, ℵ: κτισει, F: φυσει ανθρωπινη, F: κτισει ανθρωπινη. **v.14** TK: μὲν, MV: ∅. **v.14** E: ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν, F: ∅. **v.16** T*: δουλοι θεου, V: θεου δουλοι. **v.17** TKV: αγαπατε, M: αγαπησατε. **v.21** TK: ημων ημιν, M: ημων υμιν, V: υμων υμιν.

23 οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ⁘ ὃς λοιδορούμε-
νος οὐκ ἀντελοιδόρει πάσχων οὐκ ἠπείλει παρεδίδου δὲ
24 τῷ κρίνοντι δικαίως ⁘ ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνή-
νεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις
ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν οὗ τῷ μώλωπι αὐ̊τοῦ
25 ἰάθητε ⁘ ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα̊ ἀλλ̊’ ἐπεστράφητε
νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν ⁘

3 Ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν
ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ διὰ τῆς τῶν γυναικῶν
2 ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσω̊νται ⁘ ἐποπτεύσαντες
3 τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ⁘ ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξω-
θεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως
4 ἱματίων κόσμος ⁘ ἀλλ’ ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος
ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πρᾳέο̊ς καὶ ἡσυχίου πνεύματος ὅ ἐστιν
5 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές ⁘ οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι
γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ˚ τὸν θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτὰς ὑ-
6 ποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ⁘ ὡς σάρρα ὑπήκουσεν
τῷ ἀβραὰμ κύριον αὐτὸν καλοῦσα ἧς ἐγενήθητε τέκνα ἀ-
7 γαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν ⁘ οἱ
ἄνδρες ὁμοίως συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν ὡς ἀσθενεστέρῳ
σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν ὡς καὶ συγκληρο-
νόμο̊ι χάριτος ζωῆς εἰς τὸ μὴ ἐ̊κκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς
8 ὑμῶν ⁘ τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες συμπαθεῖς φιλάδελ-
9 φοι εὔσπλαγχνοι φ̊ιλόφρονες ⁘ μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ
κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦν-
τες εἰδό̊τες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κληρονομή-
10 σητε ⁘ ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾷν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς
παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐ̊τοῦ ἀπὸ κακοῦ καὶ χείλη αὐ̊τοῦ
11 τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον ⁘ ἐκκλινάτω̊ ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιη-
12 σάτω ἀγαθὸν ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν ⁘ ὅτι ο̊ἱ

---

v.24 T*: αυτου, V: ∅. **v.25** T*: πλανωμενα, V: πλανωμενοι. **v.25** T*: αλλ, V: αλλα. **3. v.1** TK: κερδηθησωνται, MV: κερδηθησονται. **v.4** T*: πραεος, V: πραεως. **v.5** TK: επι τον, M: επι, V: εις. **v.7** T*: συγκληρονομοι, V: συγκληρονομοις. **v.7** TK: εκκοπτεσθαι, MV: εγκοπτεσθαι. **v.8** T*: φιλοφρονες, V: ταπεινοφρονες. **v.9** T*: ειδοτες, V: ∅. **v.10** T*: αυτου, V: ∅. **v.11** T*: εκκλινατω, V: εκκλινατω δε.

ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν
αὐτῶν πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά ⁘ καὶ τίς 13
ὁ κακώσων ὑμᾶς ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμ̊ηταὶ γένησθε ⁘ ἀλλ᾽ 14
εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην μακάριοι τὸν δὲ φόβον
αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε ⁘ κύριον δὲ τὸν θε̊ὸν 15
ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ἕτοιμοι δὲ° ἀεὶ πρὸς ἀ-
πολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν
ἐλπίδος μ̊ετὰ πραΰτητος καὶ φόβου ⁘ συνείδησιν ἔχοντες 16
ἀγαθὴν ἵνα ἐν ᾧ καταλαλῶσιν° ὑμῶν ὡς κακοποιῶν κα-
ταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν χριστῷ
ἀναστροφήν ⁘ κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας εἰ θέλ̊ει τὸ θέ- 17
λημα τοῦ θεοῦ πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας ⁘ ὅτι καὶ χριστὸς 18
ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθεν δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων ἵνα ἡμ̊ᾶς
προσαγάγῃ τῷ θεῷ θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζωοποιηθεὶς δὲ
τ̊ῷ πνεύματι ⁘ ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πορευ- 19
θεὶς ἐκήρυξεν ⁘ ἀπειθήσασίν ποτε ὅτε ἅπαξ° ἐξεδέχετο ἡ 20
τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις νῶε κατασκευαζομένης
κιβωτοῦ εἰς ἣν ὀλίγ̊αι τουτ̊έστιν ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν
δι᾽ ὕδατος ⁘ ὃ° καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα οὐ 21
σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώ-
τημα εἰς θεὸν δι᾽ ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ ⁘ ὅς ἐστιν ἐν 22
δεξιᾷ τοῦ θεοῦ πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν ὑποταγέντων αὐτῷ
ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων ⁘

Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ° ἡμῶν σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν **4**
αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε ὅτι ὁ παθὼν ἐ̊ν σαρκὶ πέπαυται
ἁμαρτίας ⁘ εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελή- 2
ματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον ⁘ ἀρκετὸς 3
γὰρ ἡ̊μῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ° βίου τὸ θέλημα τῶν

---

v.12 TK: οι, MV: ∅. **v.13** T*: μιμηται, V: ζηλωται. **v.15** T*: θεον, V: χριστον. **v.15** T*: δε, V: ∅. **v.15** T*: μετα, V: αλλα μετα. **v.16** T*: καταλαλωσιν υμων ως κακοποιων, V: καταλαλεισθε. **v.17** TK: θελει, MV: θελοι. **v.18** TK: ημας, MV: υμας. **v.18** TK: τω, MV: ∅. **v.20** TK: απαξ εξεδεχετο, MV: απεξεδεχετο. **v.20** T*: ολιγαι, V: ολιγοι. **v.20** T: τουτεστιν, KMV: τουτ εστιν. **v.21** T: ο και ημας αντιτυπον νυν, K: ω και ημας αντιτυπον νυν, M: ο αντιτυπον νυν και ημας, V: ο και υμας αντιτυπον νυν. **4. v.1** T*: υπερ ημων, V: ∅. **v.1** T*: εν, V: ∅. **v.3** TK: ημιν, M: υμιν, V: ∅. **v.3** T*: του βιου το θελημα, V: το βουλημα.

ἐθνῶν κατεῤγάσασθαι πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις ἐπι-
θυμίαις οἰνοφλυγίαις κώμοις πότοις καὶ ἀθεμίτοις εἰδω-
4 λολατρεὶαις ⋄ ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς
5 τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν βλασφημοῦντες ⋄ οἳ ἀπο-
δώσουσιν λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νε-
6 κρούς ⋄ εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη ἵνα κριθῶ-
σιν μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκὶ ζῶσιν δὲ κατὰ θεὸν πνεύ-
7 ματι ⋄ πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν σωφρονήσατε οὖν καὶ
8 νήψατε εἰς ἃς προσευχάς ⋄ πρὸ πάντων δὲ° τὴν εἰς ἑαυ-
τοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες ὅτὶ ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἁ-
9, 10 μαρτιῶν ⋄ φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν ⋄ ἕκα-
στος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες
11 ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ ⋄ εἴ τις λαλεῖ ὡς
λόγια θεοῦ εἴ τις διακονεῖ ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ θεὸς
ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ᾧ ἐστιν ἡ
12 δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν ⋄ ἀ-
γαπητοὶ μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν
13 ὑμῖν γινομένῃ ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος ⋄ ἀλλὰ καθὸ
κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε ἵνα καὶ ἐν
14 τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι ⋄ εἰ
ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ μακάριοι ὅτι τὸ τῆς δόξης
καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ᾽ ὑμᾶς ἀναπαύεται κατὰ° μὲν
15 αὐτοὺς βλασφημεῖται κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται ⋄ μὴ γάρ τις
ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς
16 ἀλλοτριὸεπίσκοπος ⋄ εἰ δὲ ὡς χριστιανὸς μὴ αἰσχυνέσθω
17 δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ μέῤει τούτῳ ⋄ ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ
ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ εἰ δὲ πρῶτον ἀφ᾽
ἡμῶν τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ ⋄
18 καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς
19 ποῦ φανεῖται ⋄ ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ

---

v.3 T*: κατεργασασθαι, V: κατειργασθαι. **v.3** T*: ειδωλολατρειαις, V: ειδωλολατριαις. **v.7** T*: τας, V: ∅. **v.8** T*: δε, V: ∅. **v.8** TMV: οτι, K: οτι η. **v.8** T*: καλυψει, V: καλυπτει. **v.9** T*: γογγυσμων, V: γογγυσμου. **v.11** TKV: ης, M: ως. **v.14** T*: κατα . . . δοξαζεται, V: ∅. **v.15** T*: αλλοτριοεπισκοπος, V: αλλοτριεπισκοπος. **v.16** T*: μερει, V: ονοματι.

θεοῦ ὡ̊ς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑ̊αυτῶν
ἐν ἀγαθοποιΐᾳ ◈
Πρεσβυτέρους τ̊οὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτε- **5**
ρος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χριστοῦ παθημάτων ὁ καὶ τῆς μελ-
λούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός ◈ ποιμάνατε τὸ 2
ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς
ἀλλ̊' ἑκουσίως̊ μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως ◈ μη̊δ' 3
ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ
ποιμνίου ◈ καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε 4
τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον ◈ ὁμοίως νεώτεροι ὑ- 5
ποτάγητε πρεσβυτέροις πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποτα̊σσόμενοι
τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε ὅτι ὁ θεὸς ὑπερηφά-
νοις ἀντιτάσσεται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν ◈ ταπεινώθητε 6
οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν
καιρῷ ◈ πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρ̊ρίψαντες ἐπ' αὐ- 7
τὸν ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν ◈ νήψατε γρηγορήσατε ὅ̊τι ὁ 8
ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζη-
τῶν τίνα˚ καταπίῃ ◈ ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει εἰδότες τὰ 9
αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐ̊ν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτε-
λεῖσθαι ◈ ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος ὁ καλέσας ἡ̊μᾶς εἰς τὴν 10
αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὀλίγον παθόντας αὐ-
τὸς καταρτίσαι˚ ὑμᾶς στηρίξαι σθενώσαι θεμελιώσαι ◈ αὐτῷ 11
ἡ˚ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν ◈
διὰ σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ ὡς λογίζομαι δι' 12
ὀλίγων ἔγραψα παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι
ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ εἰς ἣν ἑ̊στήκατε ◈ ἀσπάζεται ὑμᾶς 13
ἡ ἐν βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ μάρκος ὁ υἱός μου ◈ ἀσπά- 14
σασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν
τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ˚ ἀμήν ◈

---

v.19 T*: ως, V: ∅. **v.19** TK: εαυτων, MV: αυτων. **5. v.1** T*: τους, V: ουν. **v.2** T*: αλλ, V: αλλα. **v.2** T*: εκουσιως, V: εκουσιως κατα θεον. **v.3** TKV: μηδ, M: μηδε. **v.5** T*: υποτασσομενοι, V: ∅. **v.7** T*: επιρριψαντες, V: επιριψαντες. **v.8** TK: οτι, MV: ∅. **v.8** T*: τινα καταπιη, V: [τινα] καταπιειν. **v.9** T*: εν, V: εν [τω]. **v.10** TK: ημας, MV: υμας. **v.10** TK: καταρτισαι υμας στηριξαι σθενωσαι θεμελιωσαι, M: καταρτισαι υμας στηριξει σθενωσει θεμελιωσει, V: καταρτισει στηριξει σθενωσει θεμελιωσει. **v.11** T*: η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων, V: το κρατος εις τους αιωνας. **v.12** T*: εστηκατε, V: στητε. **v.14** T*: ιησου αμην, V: ∅.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ
ΔΕΥΤΕΡΑ°

1 Σὺμεὼν πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ
τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ
2 ἡμῶν καὶ σωτῆρος° ἰησοῦ χριστοῦ ⋄ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ ἰησοῦ τοῦ κυρίου
3 ἡμῶν ⋄ ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς
ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ
4 καλέσαντος ἡμᾶς διὰ° δόξης καὶ ἀρετῆς ⋄ δι᾽ ὧν τὰ μέγι-
στα° ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται ἵνα διὰ τού-
των γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως ἀποφυγόντες τῆς ἐν°
5 κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς ⋄ καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν
πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν
6 τὴν ἀρετὴν ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν ⋄ ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν
ἐγκράτειαν ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν ἐν δὲ τῇ ὑπο-
7 μονῇ τὴν εὐσέβειαν ⋄ ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν ἐν
8 δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην ⋄ ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα
καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν
9 εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐπίγνωσιν ⋄ ᾧ γὰρ
μὴ πάρεστιν ταῦτα τυφλός ἐστιν μυωπάζων λήθην λαβὼν
10 τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν ⋄ διὸ μᾶλλον
ἀδελφοὶ σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλο-
γὴν ποιεῖσθαι ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε ⋄
11 οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς
τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰη-
12 σοῦ χριστοῦ ⋄ διὸ οὐκ° ἀμελήσω ὑμᾶς° ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν
περὶ τούτων καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ πα-

1. v.1 TMV: συμεων, K: σιμων. T: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, K: ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, MV: ΠΕΤΡΟΥ Β. **v.1** TMV: σωτηρος, K: σωτηρος ημων. **v.3** T*: δια δοξης και αρετης, V: ιδια δοξη και αρετη. **v.4** TK: μεγιστα ημιν και τιμια, M: τιμια ημιν και μεγιστα, V: τιμια και μεγιστα ημιν. **v.4** T*: εν, V: εν τω. **v.12** T*: ουκ αμελησω, V: μελλησω. **v.12** TK: υμας αει, MV: αει υμας.

ρούσῃ ἀληθείᾳ ✧ δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι ἐφ᾽ ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ 13
τῷ σκηνώματι διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει ✧ εἰδὼς ὅτι τα- 14
χινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου καθὼς καὶ ὁ
κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς ἐδήλωσέν μοι ✧ σπουδάσω δὲ 15
καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τού-
των μνήμην ποιεῖσθαι ✧ οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξ- 16
ακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν ἀλλ᾽ ἐπόπται γενη-
θέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος ✧ λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ 17
πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε
ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης οὗτός° ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα ✧ καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡ- 18
μεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν
τῷ ὄρει° τῷ ἁγίῳ ✧ καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν 19
λόγον ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν
αὐχμηρῷ τόπῳ ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος ἀ-
νατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ✧ τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες 20
ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται ✧
οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ° προφητεία ἀλλ᾽ 21
ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ° ἅγιοι θεοῦ
ἄνθρωποι ✧

Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ ὡς καὶ ἐν **2**
ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι οἵτινες παρεισάξουσιν αἱ-
ρέσεις ἀπωλείας καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρ-
νούμενοι ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν ✧ καὶ πολ- 2
λοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀ̊πωλείαις δι᾽ οὓς ἡ ὁδὸς
τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται ✧ καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλα- 3
στοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι
οὐκ ἀργεῖ καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζε̊ι ✧ εἰ γὰρ ὁ θεὸς 4
ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο ἀλλὰ σειραῖς ζόφου

---

v.17 T*: ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος, V: ο υιος μου ο αγαπητος μου ουτος εστιν. **v.18** T*: ορει τω αγιω, V: αγιω ορει. **v.21** T*: ποτε προφητεια αλλ, V: προφητεια ποτε αλλα. **v.21** T: οι αγιοι, KM: αγιοι, V: απο. **2. v.2** TK: απωλειαις, MV: ασελγειαις. **v.3** TKV: νυσταζει, M: νυσταξει.

5 ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τ̊ετηρημένους ⁘ καὶ ἀρ-
χαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο ἀλλ̊᾽ ὄγδοον νῶε δικαιοσύνης
κήρυκα ἐφύλαξεν κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας ⁘
6 καὶ πόλεις σοδόμων καὶ γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ
7 κατέκρινεν ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβ̊εῖν τεθεικώς ⁘ καὶ
δίκαιον λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀ-
8 σελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο ⁘ βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ
δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν
9 δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν ⁘ οἶδεν κύριος εὐσε-
βεῖς ἐκ πειρασμ̊οῦ ῥύεσθαι ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρί-
10 σεως κολαζομένους τηρεῖν ⁘ μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρ-
κὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους καὶ κυριότητος
καταφρονοῦντας τολμηταὶ αὐθάδεις δόξας οὐ τρέμουσιν
11 βλασφημοῦντες ⁘ ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζο-
νες ὄντες οὐ φέρουσιν κατ᾽ αὐτῶν παρὰ κυρ̊ίῳ βλάσφημον
12 κρίσιν ⁘ οὗτοι δὲ ὡς ἄλογα ζῶα φυσικὰ˚ γεγενημένα εἰς ἅ-
λωσιν καὶ φθορὰν ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες ἐν τῇ
13 φθορᾷ αὐτῶν κατ̊αφθαρήσονται ⁘ κομ̊ιούμενοι μισθὸν ἀ-
δικίας ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφὴν σπῖλοι καὶ
μῶμοι ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν συνευωχούμενοι
14 ὑμῖν ⁘ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκατα-
παύστους ἁμαρτίας δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους καρ-
δίαν γεγυμνασμένην πλεονεξί̊αις ἔχοντες κατάρας τέκνα ⁘
15 καταλιπόντες˚ τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν ἐξακολου-
θήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ βαλαὰμ τοῦ βοσὸρ ὃς μισθὸν ἀδι-
16 κίας ἠγάπησεν ⁘ ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας ὑπο-
ζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσεν
17 τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν ⁘ οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυ-
δροι νεφ̊έλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι οἷς ὁ ζόφος τοῦ

---

v.4 TK: τετηρημενους, MV: τηρουμενους. **v.5** T*: αλλ, V: αλλα. **v.6** T*: ασεβειν, V: ασεβε[σ]ιν. **v.9** TMV: πειρασμου, K: πειρασμων. **v.11** T*: κυριω, V: κυριου. **v.12** T*: φυσικα γεγενημενα, V: γεγεννημενα φυσικα. **v.12** TK: καταφθαρησονται, M: και καταφθαρησονται, V: και φθαρησονται. **v.13** T*: κομιουμενοι, V: αδικουμενοι. **v.14** TK: πλεονεξιαις, MV: πλεονεξιας. **v.15** TK: καταλιποντες την, M: καταλιποντες, V: καταλειποντες. **v.17** T*: νεφελαι, V: και ομιχλαι.

σκότους εἰς° αἰῶνα τετήρηται ◈ ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος 18
φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγεί-
αις° τοὺς ὄντως ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφο-
μένους ◈ ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι αὐτοὶ δοῦλοι 19
ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς ᾧ γάρ τις ἥττηται τούτῳ κα̊ὶ δεδού-
λωται ◈ εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν 20
ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου̊ καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ τούτοις
δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα
χείρονα τῶν πρώτων ◈ κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνω- 21
κέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐ̊πιστρέψαι
ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς ◈ συμβέβηκεν 22
δὲ° αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ
τὸ ἴδιον ἐξέραμα καὶ ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα̊ βορβόρου ◈

Ταύτην ἤδη ἀγαπητοὶ δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολὴν **3**
ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν ◈
μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προ- 2
φητῶν καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἡμ̊ῶν ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ
σωτῆρος ◈ τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες ὅτι ἐλεύσονται ἐπ᾽ ἐ- 3
σχάτου° τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν° ἐπι-
θυμίας πορευόμενοι ◈ καὶ λέγοντες ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία 4
τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἀφ᾽ ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν
πάντα οὕτως διαμένει ἀπ᾽ ἀρχῆς κτίσεως ◈ λανθάνει γὰρ 5
αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ
ἐξ ὕδατος καὶ δι᾽ ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ ◈ δι᾽ 6
ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο ◈ οἱ δὲ νῦν 7
οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ αὐτοῦ° λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν πυρὶ
τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν
ἀνθρώπων ◈ ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς ἀγαπητοὶ ὅτι 8
μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡ-

---

v.17 T*: εις αιωνα, V: ∅. **v.18** TM: ασελγειαις τους οντως αποφυγοντας, K: εν ασελγειαις τους οντως αποφυγοντας, V: ασελγειαις τους ολιγως αποφευγοντας. **v.19** T*: και, V: ∅. **v.20** T*: κυριου, V: κυριου [ημων]. **v.21** T*: επιστρεψαι, V: υποστρεψαι. **v.22** T*: δε, V: ∅. **v.22** T*: κυλισμα, V: κυλισμον. **3. v.2** TK: ημων, MV: υμων. **v.3** T*: εσχατου των ημερων, V: εσχατων των ημερων [εν] εμπαιγμονη. **v.3** TK: αυτων επιθυμιας, MV: επιθυμιας αυτων. **v.7** T: αυτου, KV: τω αυτω, M: τω αυτου.

9 μέρα μία ⋄ οὐ βραδύνει ὁ˚ κύριος τῆς ἐπαγγελίας ὥς τινες
βραδυτῆτα ἡγοῦνται ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶ̊ς μὴ βου-
λόμενός τινας ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆ-
10 σαι ⋄ ἥξει δὲ ἡ˚ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ˚ ἐν ᾗ̊ οἱ
οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται στοιχεῖα δὲ καυσούμενα
λυθήσο̊νται καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατ̊ακαήσεται ⋄
11 τούτων οὖ̊ν πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑ-
12 μᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις ⋄ προσδοκῶν-
τας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας
διʼ ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυ-
13 σούμενα τήκεται ⋄ καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν
κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν ἐν οἷς δικαιοσύνη
14 κατοικεῖ ⋄ διὸ ἀγαπητοὶ ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε
15 ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ ⋄ καὶ τὴν
τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε καθὼς
καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ˚ δο-
16 θεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν ⋄ ὡς καὶ ἐν πάσαις τα̊ῖς ἐπι-
στολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων ἐν ο̊ῖς ἐστιν δυσνό-
ητά τινα ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ
17 τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν ⋄ ὑμεῖς
οὖ̊ν ἀγαπητοὶ προγινώσκοντες φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ τῶν
ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηρι-
18 γμοῦ ⋄ αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν
καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς
ἡμέραν αἰῶνος ἀμήν ⋄

---

v.9 T*: ο, V: ∅. **v.9** T*: ημας, V: υμας. **v.10** T*: η, V: ∅. **v.10** T*: νυκτι εν, V: ∅. **v.10** T*: λυθησονται, V: λυθησεται. **v.10** T*: κατακαησεται, V: ευρεθησεται. **v.11** T*: ουν, V: ουτως. **v.15** T*: αυτω δοθεισαν, V: δοθεισαν αυτω. **v.16** T*: ταις, V: ∅. **v.16** T*: οις, V: αις.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ°

Ὃ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς ὃ ἀκηκόαμεν ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλ- **1**
μοῖς ἡμῶν ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν
περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς ◇ καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη καὶ ἑωρά- 2
καμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν
τὴν αἰώνιον ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν ◇
ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν ἀπαγγέλλομεν ὑ̊μῖν ἵνα καὶ 3
ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ᾽ ἡμῶν καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡ-
μετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ
χριστοῦ ◇ καὶ ταῦτα γράφομεν ὑ̊μῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ̊μῶν ᾖ 4
πεπληρωμένη ◇ καὶ αὕτη° ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόα- 5
μεν ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστιν
καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία ◇ ἐὰν εἴπωμεν ὅτι 6
κοινωνίαν ἔχομεν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶ-
μεν ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν ◇ ἐὰν δὲ ἐν 7
τῷ φωτὶ περιπατῶμεν ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτὶ κοινωνίαν
ἔχομεν μετ᾽ ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα ἰησοῦ χρι̊στοῦ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας ◇ ἐὰν εἴπωμεν 8
ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια
οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν ◇ ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν 9
πιστός ἐστιν καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ
καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας ◇ ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ 10
ἡμαρτήκαμεν ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ
οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν ◇

Τεκνία μου ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμάρτητε καὶ ἐάν **2**
τις ἁμάρτῃ παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα ἰησοῦν
χριστὸν δίκαιον ◇ καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρ- 2

T: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ, K: ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ, MV: ΙΩΑΝΝΟΥ Α. **1. v.3** T*: υμιν, V: και υμιν. **v.4** T*: υμιν, V: ημεις. **v.4** TMV: ημων, K: υμων. **v.5** T: αυτη εστιν η επαγγελια, K: αυτη εστιν η αγγελια, MV: εστιν αυτη η αγγελια. **v.7** T*: χριστου, V: ∅.

τιῶν ἡμῶν οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ ὅ-
3 λου τοῦ κόσμου ⁘ καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν
4 αὐτὸν ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν ⁘ ὁ λέγων° ἔγνωκα
αὐτὸν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν ψεύστης ἐστὶν καὶ
5 ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ⁘ ὃς δ᾽ ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν
λόγον ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται ἐν
6 τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν ⁘ ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μέ-
νειν ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν καὶ αὐτὸς οὕτως
7 περιπατεῖν ⁘ ἀδελφοὶ οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν ἀλλ᾽
ἐντολὴν παλαιὰν ἣν εἴχετε ἀπ᾽ ἀρχῆς ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά
8 ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ᾽° ἀρχῆς ⁘ πάλιν ἐντολὴν και-
νὴν γράφω ὑμῖν ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν ὅτι ἡ
9 σκοτία παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει ⁘ ὁ
λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν ἐν τῇ
10 σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι ⁘ ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ
11 φωτὶ μένει καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν ⁘ ὁ δὲ μισῶν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ πε-
ριπατεῖ καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν
12 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ⁘ γράφω ὑμῖν τεκνία ὅτι ἀφέωνται
13 ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ⁘ γράφω ὑμῖν πατέ-
ρες ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς γράφω ὑμῖν νεανίσκοι ὅτι
νενικήκατε τὸν πονηρὸν °γράφω ὑμῖν παιδία ὅτι ἐγνώκατε
14 τὸν πατέρα ⁘ ἔγραψα ὑμῖν πατέρες ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽
ἀρχῆς ἔγραψα ὑμῖν νεανίσκοι ὅτι ἰσχυροί ἐστε καὶ ὁ λόγος
15 τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν ⁘ μὴ
ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἐάν τις ἀγαπᾷ
16 τὸν κόσμον οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ ⁘ ὅτι
πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία
τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
17 πατρὸς ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν ⁘ καὶ ὁ κόσμος παράγε-
ται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ
18 μένει εἰς τὸν αἰῶνα ⁘ παιδία ἐσχάτη ὥρα ἐστὶν καὶ καθὼς

2. v.4 T*: λεγων, V: λεγων οτι. **v.7** T*: αδελφοι, V: αγαπητοι. **v.7** T*: απ αρχης, V: ∅. **v.13** T*: γραφω, V: εγραψα.

ἠκούσατε ὅτι ὁ˚ ἀντίχριστος ἔρχεται καὶ νῦν ἀντίχριστοι
πολλοὶ γεγόνασιν ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν ⋄
ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθὸν ἀλλ᾽ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν εἰ γὰρ ἦσαν˚ ἐξ 19
ἡμῶν μεμενήκεισαν ἂν μεθ᾽ ἡμῶν ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῶσιν
ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες ἐξ ἡμῶν ⋄ καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ 20
τοῦ ἁγίου καὶ οἴδατε πάντå ⋄ οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ 21
οἴδατε τὴν ἀλήθειαν ἀλλ᾽ ὅτι οἴδατε αὐτὴν καὶ ὅτι πᾶν ψεῦ-
δος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν ⋄ τίς ἐστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ 22
ὁ ἀρνούμενος ὅτι ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστὸς οὗτός ἐστιν
ὁ ἀντίχριστος ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν ⋄ πᾶς 23
ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχ̊ει ⋄ ὑμεῖς ο̊ῦν 24
ὃ ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐν ὑμῖν μενέτω ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ
ἀπ᾽ ἀρχῆς ἠκούσατε καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ
μενεῖτε ⋄ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγεί- 25
λατο ἡμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον ⋄ ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ 26
τῶν πλανώντων ὑμᾶς ⋄ καὶ ὑμεῖς τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ᾽ 27
αὐτοῦ ἐν˚ ὑμῖν μένει καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ
ὑμᾶς ἀλλ᾽ ὡς τὸ αὐτ̊ὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων
καὶ ἀληθές ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος καὶ καθὼς ἐδίδαξεν
ὑμᾶς μεν̊εῖτε ἐν αὐτῷ ⋄ καὶ νῦν τεκνία μένετε ἐν αὐτῷ ἵνα 28
ὅταν˚ φανερωθῇ ἔχωμεν παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν
ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ⋄ ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός 29
ἐστιν γινώσκετε ὅτ̊ι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ
γεγέννηται ⋄

Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ ἵνα τέ- **3**
κνα θεοῦ κληθῶμεν̊ διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμ̊ᾶς
ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν ⋄ ἀγαπητοὶ νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν καὶ 2
οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα οἴδαμεν δὲ˚ ὅτι ἐὰν φανερω-
θῇ ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστιν ⋄

---

v.18 T*: ο, V: ∅. **v.19** T*: εξηλθον, V: εξηλθαν. **v.19** T*: ησαν εξ ημων, V: εξ ημων ησαν. **v.20** T*: παντα, V: παντες. **v.23** TM: εχει, KV: εχει ο ομολογων τον υιον και τον πατερα εχει. **v.24** T*: ουν, V: ∅. **v.27** T*: εν υμιν μενει, V: μενει εν υμιν. **v.27** T*: αυτο, V: αυτου. **v.27** T*: μενειτε, V: μενετε. **v.28** T*: οταν φανερωθη εχωμεν, V: εαν φανερωθη σχωμεν. **v.29** T*: οτι, V: οτι και. **3. v.1** T*: κληθωμεν, V: κληθωμεν και εσμεν. **v.1** TKV: ημας, M: υμας. **v.2** T*: δε, V: ∅.

3 καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ᾿ αὐτῷ ἁγνίζει ἑαυ-
4 τὸν καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστιν ✧ πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν
5 καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία ✧ καὶ
οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡ̊μῶν ἄρῃ
6 καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν ✧ πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ
ἁμαρτάνει πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν οὐδὲ ἔ-
7 γνωκεν αὐτόν ✧ τεκνία μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς ὁ ποιῶν τὴν
8 δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν ✧ ὁ
ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶν ὅτι ἀπ᾿ ἀρχῆς
ὁ διάβολος ἁμαρτάνει εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θε-
9 οῦ ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου ✧ πᾶς ὁ γεγεννημένος
ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ
μένει καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννη-
10 ται ✧ ἐν τούτῳ φανερά ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα
τοῦ διαβόλου πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ
11 τοῦ θεοῦ καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ✧ ὅτι αὕτη
ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ᾿ ἀρχῆς ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλ-
12 λήλους ✧ οὐ καθὼς κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξεν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτὸν ὅτι τὰ
ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια ✧
13, 14 μ̊ὴ θαυμάζετε ἀδελφοί μ̊ου εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος ✧ ἡμεῖς
οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν
ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφοὺς ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν˚ ἀδελφὸν
15 μένει ἐν τῷ θανάτῳ ✧ πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀν-
θρωποκτόνος ἐστὶν καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ
16 ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ἀ̊ὐτῷ μένουσαν ✧ ἐν τούτῳ ἐγνώκα-
μεν τὴν ἀγάπην˚ ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
ἔθηκεν καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς
17 τ̊ιθέναι ✧ ὃς δ᾿ ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐ-
18 τοῦ ἀπ᾿ αὐτοῦ πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ ✧ τεκνία

---

v.5 T*: ημων, V: ∅. **v.13** T*: μη, V: [και] μη. **v.13** T*: μου, V: ∅. **v.14** T*: τον αδελφον, V: ∅. **v.15** TKV: αυτω, M: εαυτω. **v.16** TMV: αγαπην, K: αγαπην του θεου. **v.16** T*: τιθεναι, V: θειναι.

μο̊υ μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ γλώσσῃ˚ ἀλλ᾽ ἔργῳ καὶ ἀλη-
θείᾳ ◊ καὶ ἐν τούτῳ γινώσ̊κομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμὲν 19
καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς˚ καρδίας ἡμῶν ◊ ὅτι ἐ- 20
ὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς
καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει πάντα ◊ ἀγαπητοὶ ἐὰν ἡ καρ- 21
δία ἡμῶν μὴ˚ καταγινώσκῃ ἡμῶν παρρησίαν ἔχομεν πρὸς
τὸν θεόν ◊ καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν πα̊ρ᾽ αὐτοῦ ὅτι 22
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ
ποιοῦμεν ◊ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ἵνα πιστεύσωμεν 23
τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡ̊μῖν ◊ καὶ ὁ τηρῶν τὰς 24
ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τού-
τῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν
ἔδωκεν ◊

Ἀγαπητοὶ μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε ἀλλὰ δοκιμάζετε **4**
τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆ-
ται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον ◊ ἐν τούτῳ γινώσκετε̊ τὸ 2
πνεῦμα τοῦ θεοῦ πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν
ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ◊ καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ 3
μὴ ὁμολογεῖ τὸν˚ ἰησοῦν χριστὸν ἐν˚ σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ
τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου ὃ ἀ-
κηκόατε ὅτι ἔρχεται καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη ◊ ὑμεῖς 4
ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστε τεκνία καὶ νενικήκατε αὐτοὺς ὅτι μείζων
ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ ◊ αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου 5
εἰσὶν διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν καὶ ὁ κόσμος αὐ-
τῶν ἀκούει ◊ ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν ὁ γινώσκων τὸν θεὸν 6
ἀκούει ἡμῶν ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν ἐκ
τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα
τῆς πλάνης ◊ ἀγαπητοὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους ὅτι ἡ ἀγάπη 7
ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννη-

v.18 T*: μου, V: ∅. **v.18** TK: γλωσση αλλ, M: τη γλωσση αλλ εν, V: τη γλωσση αλλα εν. **v.19** T*: γινωσκομεν, V: γνωσομεθα. **v.19** T*: τας καρδιας, V: την καρδιαν. **v.21** T*: μη καταγινωσκη ημων, V: [ημων] μη καταγινωσκη. **v.22** T*: παρ, V: απ. **v.23** TKV: ημιν, M: ∅. **4. v.2** TKV: γινωσκετε, M: γινωσκεται. **v.3** TK: τον ιησουν χριστον, M: ιησουν χριστον, V: τον ιησουν. **v.3** T*: εν σαρκι εληλυθοτα, V: ∅.

8 ται καὶ γινώσκει τὸν θεόν ⁘ ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν θεὸν
9 ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν ⁘ ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ
θεοῦ ἐν ἡμῖν ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν
10 ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι᾽ αὐτοῦ ⁘ ἐν τούτῳ ἐ-
στὶν ἡ ἀγάπη οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσ̊αμεν τὸν θεὸν ἀλλ᾽ ὅτι
αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλα-
11 σμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ⁘ ἀγαπητοὶ εἰ οὕτως ὁ θεὸς
ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾷν ⁘
12 θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους ὁ
θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη° ἐστὶν
13 ἐν ἡμῖν ⁘ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ
αὐτὸς ἐν ἡμῖν ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν ⁘
14 καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέ-
15 σταλκεν τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου ⁘ ὃς ἂν̊ ὁμολογήσῃ
ὅτι ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ
16 αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ ⁘ καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν
τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστὶν καὶ
ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ θεῷ μένει καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐ̊τῷ ⁘
17 ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ᾽ ἡμῶν ἵνα παρρησίαν ἔ-
χωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν καὶ
18 ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ⁘ φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀ-
γάπῃ ἀλλ᾽ ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον ὅτι ὁ φόβος
κόλασιν ἔχει ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ ⁘
19 ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐ̊τὸν ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς ⁘
20 ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
μισῇ ψεύστης ἐστὶν ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
ὃν ἑώρακεν τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν π̊ῶς δύναται ἀγαπᾷν ⁘
21 καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν
θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ⁘

5 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς ἐκ τοῦ θεοῦ
γεγέννηται καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ

---

v.10 T*: ηγαπησαμεν, V: ηγαπηκαμεν. **v.12** T*: τετελειωμενη εστιν εν ημιν, V: εν ημιν τετελειωμενη εστιν. **v.15** T*: αν, V: εαν. **v.16** TK: αυτω, MV: αυτω μενει. **v.19** T*: αυτον, V: ∅. **v.20** T*: πως, V: ου.

τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ ⬦ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀ- 2
γαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ˚τηρῶμεν ⬦ αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ 3
θεοῦ ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ
βαρεῖαι οὐκ εἰσίν ⬦ ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ 4
νικᾷ τὸν κόσμον καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κό-
σμον ἡ πίστις ἡ˚μῶν ⬦ τίς˚ ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ 5
ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ⬦ οὗτός ἐστιν 6
ὁ ἐλθὼν δι᾽ ὕδατος καὶ αἵματος ἰησοῦς ὁ˚ χριστὸς οὐκ ἐν
τῷ ὕδατι μόνον ἀλλ᾽ ἐν τῷ ὕδατι καὶ ˚τῷ αἵματι καὶ τὸ πνεῦ-
μά ἐστιν τὸ μαρτυροῦν ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια ⬦ ὅτι 7
τρεῖς εἴσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν˚ τῷ οὐρανῷ ὁ πατὴρ ὁ λόγος
καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσιν ⬦ καὶ˚ τρεῖς 8
εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐ̊ν τῇ γῇ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ
τὸ αἷμα καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν ⬦ εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν 9
ἀνθρώπων λαμβάνομεν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστὶν
ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ ἣ˚ν μεμαρτύρηκεν πε-
ρὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ⬦ ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει 10
τὴν μαρτυρίαν ἐν ἑ̊αυτῷ ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην
πεποίηκεν αὐτὸν ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν
μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ⬦ καὶ αὕτη ἐστὶν 11
ἡ μαρτυρία ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς καὶ αὕτη
ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν ⬦ ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζω- 12
ὴν ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει ⬦ ταῦτα 13
ἔγραψα ὑμῖν τοῖς˚ πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ
θεοῦ ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε˚ αἰώνιον καὶ ἵνα πιστεύητε
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ⬦ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρ- 14
ρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ
θέλημα αὐτοῦ ἀκούει ἡμῶν ⬦ καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει 15

---

5. v.2 T*: τηρωμεν, V: ποιωμεν. **v.4** TKV: ημων, M: υμων. **v.5** T*: τις, V: τις [δε]. **v.6** TK: ο, MV: ∅. **v.6** T*: τω, V: εν τω. **v.7** TK: εν τω ουρανω ο πατηρ ο λογος και το αγιον πνευμα και ουτοι οι τρεις εν εισιν, MV: ∅. **v.8** TK: και τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη, MV: ∅. **v.9** T*: ην, V: οτι. **v.10** TKV: εαυτω, M: αυτω. **v.13** T*: τοις πιστευουσιν εις το ονομα του υιου του θεου, V: ∅. **v.13** TK: εχετε αιωνιον και ινα πιστευητε, M: αιωνιον εχετε και ινα πιστευητε, V: εχετε αιωνιον τοις πιστευουσιν.

ἡμῶν ὃ ἂν̊ αἰτώμεθα οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ̊
16 ᾐτήκαμεν πἀρ᾽ αὐτοῦ ⬦ ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁ-
μαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον αἰτήσει καὶ δώσει
αὐτῷ ζωὴν τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον ἔστιν ἁ-
μαρτία πρὸς θάνατον οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ ⬦
17 πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶν καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θά-
18 νατον ⬦ οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ
ἁμαρτάνει ἀλλ᾽ ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ ἑα̊υτὸν καὶ
19 ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ ⬦ οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ
20 ἐσμεν καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται ⬦ οἴδαμεν
δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα
γινώσκωμεν τὸν ἀληθινὸν καί ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ ἐν τῷ
υἱῷ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστῷ οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ
21 ἡ˚ ζωὴ αἰώνιος ⬦ τεκνία φυλάξατε ἑαυτοὺ̊ς ἀπὸ τῶν εἰδώλων
ἀ̊μήν ⬦

v.15 TK: αν, MV: εαν. **v.15** T*: παρ, V: απ. **v.18** T*: εαυτον, V: αυτον. **v.20** TK: η ζωη, M: η ζωη η, V: ζωη. **v.21** TK: εαυτους, MV: εαυτα. **v.21** T*: αμην, V: ∅.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ°

Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς **1**
οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ
πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν ⬦ διὰ° τὴν ἀλήθειαν τὴν 2
μ̊ένουσαν ἐν ἡμ̊ῖν καὶ μεθ᾽ ἡμ̊ῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα ⬦ ἔ- 3
σται μεθ᾽ ἡμ̊ῶν χάρις ἔλ̊εος εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρὸς καὶ
παρὰ° κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατ̊ρὸς ἐν ἀλη-
θείᾳ καὶ ἀγάπῃ ⬦ ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων 4
σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομ̊εν
παρὰ τοῦ πατρός ⬦ καὶ νῦν ἐρωτῶ σε κυρία οὐχ ὡς ἐν- 5
τολὴν γράφω° σοι καινὴν ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ᾽ ἀρχῆς ἵνα
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους ⬦ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη ἵνα περιπα- 6
τῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ αὕτη ἐστὶν° ἡ ἐντολὴ κ̊αθὼς
ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς ἵ̊να ἐν αὐτῇ περιπατῆτε ⬦ ὅτι πολλοὶ 7
πλάνοι εἰσ̊ῆλθον εἰς τὸν κόσμον οἱ μὴ ὁ̊μολογοῦντες ἰη-
σοῦν χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκὶ οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος
καὶ ὁ° ἀντίχριστος ⬦ βλέπετε ἑαυτοὺς ἵνα μὴ ἀπολέσωμ̊εν 8
ἃ̊ εἰργασάμ̊εθα ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμ̊εν ⬦ πᾶς ὁ 9
παρ̊αβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχ̊ῇ τοῦ χριστοῦ θε-
ὸν οὐκ ἔχει ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ° χριστοῦ οὗτος καὶ
τὸν πατέρα° καὶ τὸν υἱὸν ἔχει ⬦ εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς 10
καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς
οἰκίαν καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε ⬦ ὁ γὰρ° λέγων αὐτῷ 11

T: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ, K: ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, MV: ΙΩΑΝΝΟΥ Β.
1. **v.2** E: δια την αληθειαν, F: ∅. **v.2** E: μενουσαν, A: ενοικουσαν, F: ουσαν. **v.2** E: ημιν, F: υμιν. **v.2** E: ημων, F: υμων. **v.3** TMV: ημων, K: υμων. **v.3** E: ελεος, F: υμιν και. **v.3** T*: παρα κυριου, V: παρα, ℵ: κυριου. **v.3** E: πατρος, F: θεου. **v.4** E: ελαβομεν, ℵ: ελαβον. **v.5** T: γραφω σοι καινην, KM: γραφων σοι καινην, V: καινην γραφων σοι, F: καινην γραφω σοι. **v.6** T*: εστιν η εντολη, V: η εντολη εστιν, ℵ: εστιν η εντολη αυτου. **v.6** E: καθως, ℵA: ινα καθως. **v.6** E: ινα, F: ∅. **v.7** T*: εισηλθον, V: εξηλθον. **v.7** E: ο, ℵ: ∅. **v.8** T*: απολεσωμεν, V: απολεσητε. **v.8** E: ειργασαμεθα, ℵA: ειργασασθε. **v.8** T*: απολαβωμεν, V: απολαβητε. **v.9** T*: παραβαινων, V: προαγων. **v.9** E: διδαχη, F: αγαπη. **v.9** T*: του χριστου, V: ∅, F: αυτου. **v.9** E: πατερα και τον υιον, A: υιον και τον πατερα.

12 χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς ✧ πολλὰ
ἔχων̊ ὑμῖν γράφ̊ειν οὐκ ἠβ̊ουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλα-
νος ἀλλὰ˚ ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα
13 λαλῆσαι ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν˚ ᾖ πεπληρωμένη ✧ ἀσπάζεταί σε
τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκ̊τῆς ἀμ̊ήν ✧

v.11 T*: γαρ λεγων αυτω, V: λεγων γαρ αυτω, F: γαρ λεγων. **v.12** E: εχων, ℵA: εχω. **v.12** E: γραφειν, A: γραψαι. **v.12** TK: ηβουληθην, MV: εβουληθην. **v.12** T*: αλλα ελπιζω ελθειν, V: αλλα ελπιζω γενεσθαι, A: ελπιζω γαρ γενεσθαι. **v.12** T*: ημων η πεπληρωμενη, V: ημων πεπληρωμενη η, A: υμων η πεπληρωμενη. **v.13** E: εκλεκτης, F: εκκλησιας. **v.13** T*: αμην, V: ∅, F: η χαρις μετα σου αμην.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΤΡΙΤΗ°

Ὁ πρεσβύτερος γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀ- **1**
ληθείᾳ ✧ ἀγαπητὲ περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ 2
ὑγιαίνειν καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή ✧ ἐχάρην γὰρ λίαν 3
ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ κα-
θὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς ✧ μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω 4
χαρὰν ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐ̊ν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα ✧
ἀγαπητὲ πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ 5
εἰς° τοὺς ξένους ✧ οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον 6
ἐκκλησίας οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ θε-
οῦ ✧ ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος̊ ἐξῆλθον μηδὲν λαμβάνοντες 7
ἀπὸ τῶν ἐθ̊νῶν ✧ ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀ̊πολαμβάνειν τοὺς 8
τοιούτους ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ ✧ ἔγραψα̊ τῇ 9
ἐκκλησίᾳ ἀλλ᾽ ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν διοτρεφὴς οὐκ ἐπι-
δέχεται ἡμᾶς ✧ διὰ τοῦτο ἐὰν ἔλθω ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ 10
ἔργα ἃ ποιεῖ λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς καὶ μὴ ἀρ-
κούμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς
καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλ-
λει ✧ ἀγαπητὲ μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν ὁ ἀγαθο- 11
ποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ δὲ° κακοποιῶν οὐχ ἑώρακεν τὸν
θεόν ✧ δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ̊᾽ αὐτῆς 12
τῆς ἀληθείας καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν καὶ οἴδατ̊ε ὅτι ἡ
μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστιν ✧ πολλὰ εἶχον γράφ̊ειν ἀλλ᾽ 13
οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψ̊αι ✧ ἐλπίζω 14
δὲ εὐθέως ἰδεῖν° σε καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν ✧ εἰ- 15
ρήνη σοι ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ᾽
ὄνομα ✧

T: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΙΤΗ, K: ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΡΙΤΗ, MV: ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. **1. v.4** T*: εν, V: εν τη. **v.5** T*: εις τους, V: τουτο. **v.7** TMV: ονοματος, K: ονοματος αυτου. **v.7** T*: εθνων, V: εθνικων. **v.8** T*: απολαμβανειν, V: υπολαμβανειν. **v.9** T*: εγραψα, V: εγραψα τι. **v.11** TK: δε, MV: ∅. **v.12** T*: υπ, V: υπο. **v.12** T*: οιδατε, V: οιδας. **v.13** T*: γραφειν, V: γραψαι σοι. **v.13** T*: γραψαι, V: γραφειν. **v.14** T*: ιδειν σε, V: σε ιδειν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ
ΚΑΘΟΛΙΚΗ°

1 Ἰούδας ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος ἀδελφὸς δὲ ἰακώβου τοῖ̊ς
ἐν θεῷ πατρὶ ἡγιασ̊μένοις καὶ° ἰησοῦ χριστῷ τετηρημένοις
2 κλητοῖς ⟡ ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνὴ̊ καὶ ἀγάπη πληθυνθείη ⟡
3 ἀγαπητοὶ πᾶσαν σπουδὴν ποιο̊ύμενος γ̊ράφειν ὑμῖν πε-
ρὶ τῆς κοινῆς σωτ̊ηρίας ἀνάγκην ἔσχον γράψ̊αι ὑμῖν πα-
ρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις
4 πίστει ⟡ παρεισέδυ̊σαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι προ-
γεγραμμένοι εἰς τοῦτο τ̊ὸ κρ̊ίμα ἀσεβεῖς τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν
χάριν̊ μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ τὸν μόνον̊ δεσπότην
5 θ̊εὸν καὶ κύριον ἡμῶν° ἰησοῦν χριστὸν ἀρνούμενοι ⟡ ὑπο-
μνῆσαι δὲ° ὑμᾶς βούλομα̊ι εἰδότας ὑμᾶς° ἅπαξ τοῦτο ὅτι ὁ
κύριος λαὸν ἐκ γῆς αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ
6 πιστεύσαντας ἀπώλεσεν ⟡ ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας
τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον
εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίο̊ις ὑπὸ ζόφον τετή-
7 ρηκεν ⟡ ὡς σόδομα καὶ γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις
τὸν ὅμοιον τούτοις° τρόπον ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦ-
σαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτ̊έρας πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου
8 δίκην ὑπέχουσα̊ι ⟡ ὁμο̊ίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμε-
νοι σάρκα μὲν μιαίνουσιν κυριότητα δὲ ἀθετοῦσιν δόξας δὲ
9 βλασφημοῦσιν ⟡ ὁ δὲ μιχ̊αὴλ ὁ ἀρχάγγελος ὅτ̊ε τῷ διαβό-

T: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗ, K: ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ, MV: ΙΟΥΔΑ. **1.** **v.1** E: τοις, F: τοις εθνεσιν. **v.1** T*: ηγιασμενοις, V: ηγαπημενοις. **v.1** E: και ιησου χριστω τετηρημενοις, F: ∅. **v.2** E: ειρηνη, F: ειρηνη εν κυριω. **v.3** E: ποιουμενος, 𝔓^{72}: ποιησαμενος. **v.3** E: γραφειν, ℵ𝔓^{72}: του γραφειν. **v.3** T*: σωτηριας, V: ημων σωτηριας, ℵ: ημων σωτηριας και ζωης, F: υμων ζωης. **v.3** E: γραψαι, ℵ: γραφειν. **v.4** E: παρεισεδυσαν, B: παρεισεδυησαν. **v.4** E: το, 𝔓^{72*}: ∅. **v.4** E: κριμα, F: κηρυγμα. **v.4** T*: χαριν, V: χαριτα. **v.4** E: μονον, 𝔓^{72}: [νομον] ημων. **v.4** T*: θεον, V: ∅. **v.4** E: ημων ιησουν χριστον, 𝔓^{72}: ιησουν χριστον ημων. **v.5** E: δε, F: ουν. **v.5** E: βουλομαι, 𝔓^{78}: βουλομαι αδελφοι. **v.5** T*: υμας απαξ τουτο οτι ο κυριος, V: [υμας] παντα οτι [ο] κυριος απαξ, 𝔓^{72}: απαξ παντας οτι θεος χριστος. **v.6** E: αιδιοις, F: αλυτοις και. **v.7** T*: τουτοις τροπον, V: τροπον τουτοις. **v.7** E: ετερας, 𝔓^{72}: τερας. **v.7** E: υπεχουσαι, ℵ: υπεχουσιν, A: υπερεχουσαι, 𝔓^{78}: επεχουσαι, F: υπαρχουσαι. **v.8** E: ομοιως, A: ομως.

λῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ μωσέως σώματος οὐκ
ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας ἀλλ᾽ εἶπεν ἐπιτι-
μήσαι σοι κύριος ◊ οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασιν βλασφη- 10
μοῦσιν ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπίστανται ἐν τού-
τοις φθείρονται ◊ οὐαὶ αὐτοῖς ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ κάϊν ἐπορεύ- 11
θησαν καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν καὶ τῇ
ἀντιλογίᾳ τοῦ κορὲ ἀπώλοντο ◊ οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις 12
ὑμῶν σπιλάδες συνευωχούμενοι ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαί-
νοντες νεφέλαι ἄνυδροι ὑπὸ° ἀνέμων περιφερόμεναι δέν-
δρα φθινοπωρινὰ ἄκαρπα δὶς ἀποθανόντα ἐκριζωθέντα ◊
κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύ- 13
νας ἀστέρες πλανῆται οἷς ὁ° ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν
αἰῶνα τετήρηται ◊ προεφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος 14
ἀπὸ ἀδὰμ ἐνὼχ λέγων ἰδοὺ ἦλθεν κύριος ἐν μυριάσιν° ἁ-
γίαις αὐτοῦ ◊ ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐξελέγξαι 15
πάντας° τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσε-
βείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν
ὧν ἐλάλησαν κατ᾽ αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς ◊ οὗτοί εἰσιν 16
γογγυσταὶ μεμψίμοιροι κατὰ° τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευ-
όμενοι καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα θαυμάζοντες
πρόσωπα ὠφελείας χάριν ◊ ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε 17
τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ◊ ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι° ἐν ἐσχά- 18

---

v.9 E: μιχαηλ, 𝔓^{72}: μιχαης. **v.9** E: οτε, B: τοτε. **v.9** T*: μωσεως, V: μωυσεως. **v.9** T*: αλλ, V: αλλα. **v.9** E: σοι, B: εν σοι. **v.9** E: κυριος, ℵ: ο θεος, F: κυριος διαβολε. **v.11** E: βαλααμ, 𝔓^{72}: βαλαακ. **v.12** T*: εισιν, V: εισιν οι, ℵ: εισιν γογγυσται μεμψιμοιροι κατα τας επιθυμιας αυτων πορευομενοι. **v.12** E: αγαπαις, A: απαταις, F: ευωχιαις. **v.12** E: συνευωχουμενοι, 𝔓^{72}: συνευχομενοι. **v.12** TMV: αφοβως, K: υμιν αφοβως. **v.12** E: εαυτους, 𝔓^{72*}: αυτους. **v.12** E: υπο ανεμων, ℵ: παντι ανεμω. **v.12** TK: περιφερομεναι, MV: παραφερομεναι, B𝔓^{72*}: παραφερομενοι. **v.13** E: επαφριζοντα, 𝔓^{72}: απαφριζοντα. **v.13** E: πλανηται, B: πλανητης, 𝔓^{72}: πλανητε. **v.13** E: ο, B𝔓^{72}: ∅. **v.13** E: του, B: ∅. **v.13** TK: τον, MV: ∅. **v.14** E: προεφητευσεν, B𝔓^{72}: επροφητευσεν. **v.14** TK: μυριασιν αγιαις αυτου, MV: αγιαις μυριασιν αυτου, 𝔓^{72}: αγιων αγγελων μυριασιν. **v.15** TK: εξελεγξαι, MV: ελεγξαι. **v.15** T*: παντας τους ασεβεις αυτων, V: πασαν ψυχην. **v.15** E: σκληρων, ℵ: σκληρων λογων. **v.16** T*: κατα τας επιθυμιας αυτων πορευομενοι, V: κατα τας επιθυμιας εαυτων πορευομενοι, 𝔓^{72}: ∅. **v.17** E: μνησθητε, F: μνημονευετε. **v.18** T*: οτι εν εσχατω χρονω, V: [οτι] επ εσχατου [του] χρονου, 𝔓^{72}: οτι επ εσχατου χρονου.

τῳ χρόνῳ ἔσ̊ονται ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας
19 πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν ✧ οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες̊
20 ψυχικοὶ πνεῦμα μὴ ἔχοντες ✧ ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ τῇ˚ ἁγι-
ωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πνεύματι
21 ἁγίῳ προσευχόμενο̊ι ✧ ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσα̊τε
προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν˚ ἰησοῦ χριστοῦ
22, 23 εἰς ζωὴν αἰώνιον ✧ καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε˚ διακρινόμενοι ✧ οὓς
δὲ ἐν˚ φόβῳ σώζετε ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες μισοῦντες καὶ
24 τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα ✧ τῷ δὲ δυναμέ-
νῳ φυλάξαι˚ αὐτοὺς ἀπταίστους καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς
25 δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει ✧ μόνῳ σοφ̊ῷ θεῷ σω-
τῆρι ἡμῶν δόξα˚ καὶ μεγαλωσύνη κράτος καὶ ἐξουσία̊ καὶ
νῦν καὶ εἰς πάντας˚ τοὺς αἰῶνας ἀμήν ✧

---

v.18 E: εσονται, A: ελευσονται, F: αναστησονται. **v.19** TMV: αποδιοριζοντες, K: αποδιοριζοντες εαυτους, $\mathfrak{P}^{72}$: αποδιωριζοτες. **v.20** T*: τη αγιωτατη υμων πιστει εποικοδομουντες εαυτους, V: εποικοδομουντες εαυτους τη αγιωτατη υμων πιστει. **v.20** E: προσευχομενοι, $\mathfrak{P}^{72}$: προσευχομενοι εαυτοις. **v.21** E: τηρησατε, B$\mathfrak{P}^{72}$: τηρησωμεν, F: τηρησητε. **v.21** E: ημων ιησου χριστου εις ζωην, $\mathfrak{P}^{72}$: εις ζοην ημων ιησου χριστου. **v.22** T*: ελεειτε διακρινομενοι, V: ελεατε διακρινομενους. **v.23** TK: εν φοβω σωζετε εκ του πυρος αρπαζοντες, M: εν φοβω σωζετε εκ πυρος αρπαζοντες, V: σωζετε εκ πυρος αρπαζοντες ους δε ελεατε εν φοβω. **v.24** TM: φυλαξαι αυτους απταιστους και στησαι κατενωπιον της δοξης αυτου αμωμους, KV: φυλαξαι υμας απταιστους και στησαι κατενωπιον της δοξης αυτου αμωμους, $\mathfrak{P}^{72}$: στηριξαι ασπειλους αμωμους αγνευομενους απεναντι της δοξης αυτου. **v.25** T*: σοφω, V: ∅. **v.25** T*: δοξα και, V: δια ιησου χριστου του κυριου ημων δοξα. **v.25** T*: εξουσια, V: εξουσια προ παντος του αιωνος. **v.25** E: παντας τους αιωνας, $\mathfrak{P}^{72}$: τους παντας εωνας, F: παντας τους αιωνας των αιωνων.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ°

Ἀποκάλυψις ἰησοῦ χριστοῦ ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς δεῖ- **1**
ξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει καὶ ἐσήμανεν
ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ ἰωάν-
νῃ ◊ ὃς ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν 2
ἰησοῦ χριστοῦ ὅσα τ̊ε εἶδεν ◊ μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ 3
οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες
τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς ◊ ἰωάννης ταῖς 4
ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ ἀσίᾳ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
τ̊οῦ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευ-
μάτων ἅ ἐ̊στιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ ◊ καὶ ἀπὸ ἰησοῦ 5
χριστοῦ ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς ὁ πρωτότοκος ἐκ̊ τῶν νεκρῶν
καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς τῷ ἀγαπήσ̊αντι ἡμᾶς
καὶ λ̊ούσαντι ἡμᾶς ἀπ̊ὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι
αὐτοῦ ◊ καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλεῖς° καὶ ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ 6
πατρὶ αὐτοῦ αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων ἀμήν ◊ ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν καὶ ὄ- 7
ψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν
καὶ κόψονται ἐπ᾿ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς ναὶ ἀμήν ◊
ἐγώ εἰμι τὸ α̊ καὶ τὸ ω ἀρχὴ° καὶ τέλος λέγει ὁ° κύριος ὁ 8
ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος ὁ παντοκράτωρ ◊ ἐγὼ ἰωάν- 9
νης ὁ κα̊ὶ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγ̊κοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ
ἐν° τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἰησοῦ° χριστοῦ ἐγενόμην ἐν
τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ

T: ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, K: ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, M: ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, V: ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ. **1.** **v.2** TK: τε, MV: ∅. **v.4** TK: του, M: θεου, V: ∅. **v.4** TK: εστιν, MV: ∅. **v.5** TK: εκ, MV: ∅. **v.5** TK: αγαπησαντι, MV: αγαπωντι. **v.5** T*: λουσαντι, V: λυσαντι. **v.5** T*: απο, V: εκ. **v.6** TK: βασιλεις και, MV: βασιλειαν. **v.8** TK: α, MV: αλφα. **v.8** TK: αρχη και τελος, MV: ∅. **v.8** TK: ο κυριος, MV: κυριος ο θεος. **v.9** TK: και, MV: ∅. **v.9** TKV: συγκοινωνος, M: κοινωνος. **v.9** TK: εν τη, MV: ∅. **v.9** TK: ιησου χριστου, M: εν χριστω ιησου, V: εν ιησου.

10 διὰ˚ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ χριστοῦ ⬦ ἐγενόμην ἐν πνεύματι
ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα ὀπίσω˚ μου φωνὴν με-
11 γάλην ὡς σάλπιγγος ⬦ λεγούσης ἐγώ˚ εἰμι τὸ α καὶ τὸ ω ὁ
πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος καὶ ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον
καὶ πέμψον ταῖς ἐκκλησίαις˚ ταῖς ἐν ἀσίᾳ εἰς ἔφεσον καὶ
εἰς σμύρναν καὶ εἰς πέργαμον καὶ εἰς θυάτειρα καὶ εἰς
12 σάρδεις καὶ εἰς φιλαδέλφειαν καὶ εἰς λαοδίκειαν ⬦ καὶ ἐ-
πέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλησεν μετ᾽ ἐμοῦ καὶ
13 ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς ⬦ καὶ ἐν μέσῳ τῶν
ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ˚ ἀνθρώπου ἐνδεδυμένον ποδήρη
14 καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν ⬦ ἡ δὲ
κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν ὡς
15 χιὼν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός ⬦ καὶ οἱ πόδες
αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι καὶ
16 ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν ⬦ καὶ ἔχων ἐν τῇ δε-
ξιᾷ αὐτοῦ˚ χειρὶ ἀστέρας ἑπτὰ καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ
ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ
17 ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ ⬦ καὶ ὅτε εἶδον αὐ-
τὸν ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρὸς καὶ ἐπέθηκεν
τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ᾽ ἐμὲ λέγων μοι μὴ φοβοῦ ἐγώ
18 εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος ⬦ καὶ ὁ ζῶν καὶ ἐγενόμην νε-
κρὸς καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμὴν
19 καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ˚ ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου ⬦ γράψον ἃ
20 εἶδες καὶ ἅ εἰσιν καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα ⬦ τὸ μυ-
στήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου καὶ
τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν

---

v.9 T*: δια, V: ∅. **v.9** T*: χριστου, V: ∅. **v.10** TKV: οπισω μου φωνην, M: φωνην οπισω μου. **v.11** TK: εγω ειμι το α και το ω ο πρωτος και ο εσχατος και, MV: ∅. **v.11** T: εκκλησιαις ταις εν ασια, K: επτα εκκλησιαις ταις εν ασια, MV: επτα εκκλησιαις. **v.12** TKV: και, M: και εκει. **v.12** TK: ελαλησεν, MV: ελαλει. **v.13** T*: επτα, V: ∅. **v.13** TK: υιω, MV: υιον. **v.13** T*: χρυσην, V: χρυσαν. **v.14** TK: ωσει, M: και ως, V: ως. **v.15** T*: πεπυρωμενοι, V: πεπυρωμενης. **v.16** T*: αυτου χειρι, V: χειρι αυτου. **v.17** TK: επεθηκεν, MV: εθηκεν. **v.17** TK: χειρα, MV: ∅. **v.17** TK: μοι, MV: ∅. **v.18** T*: αμην, V: ∅. **v.18** TKV: κλεις, M: κλειδας. **v.18** TK: του αδου και του θανατου, MV: του θανατου και του αδου. **v.19** TK: γραψον, MV: γραψον ουν. **v.19** T*: γινεσθαι, V: γενεσθαι. **v.20** T*: ων, V: ους.

ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσιν καὶ αἱ˚ ἑπτὰ λυχνίαι ἃς˚ εἶδες ἑπτὰ
ἐκκλησίαι εἰσίν ⋄

Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐφεσίνῆς ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει **2**
ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ ὁ περιπα-
τῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν ⋄ οἶδα τὰ ἔργα 2
σου καὶ τὸν κόπον σο̊υ καὶ τὴν ὑπομονήν σου καὶ ὅτι οὐ
δύνῃ βαστάσαι κακοὺς καὶ ἐπειράσω˚ τοὺς φάσκοντας εἶ-
ναι ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσὶν καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς ⋄
καὶ ἐβάστασας˚ καὶ ὑπομονὴν ἔχεις καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου 3
κεκοπίακας˚ καὶ οὐ κέκμηκας ⋄ ἀλλ̊’ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι τὴν 4
ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκα̊ς ⋄ μνημόνευε οὖν πόθεν 5
ἐ̊κπέπτωκας καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον
εἰ δὲ μὴ ἔρχομαί σοι τάχε̊ι καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου
ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς ἐὰν μὴ μετανοήσῃς ⋄ ἀλλὰ τοῦτο ἔ- 6
χεις ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν νικολαϊτῶν ἃ κἀγὼ μισῶ ⋄ ὁ 7
ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις τῷ
νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ὅ ἐστιν
ἐν μέσῳ˚ τοῦ παραδείσου τοῦ θε̊οῦ ⋄ καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς 8
ἐκκλησίας˚ σμυρναίων γράψον τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ
ἔσχατος ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν ⋄ οἶδά σου τὰ˚ ἔργα 9
καὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν πλούσιος˚ δὲ εἶ καὶ τὴν
βλασφημίαν τ̊ῶν λεγόντων ἰουδαίους εἶναι ἑαυτοὺς καὶ οὐκ
εἰσὶν ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ ⋄ μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις 10
πάσ̊χειν ἰδοὺ μ̊έλλει βαλ̊εῖν ἐξ˚ ὑμῶν ὁ διάβολος εἰς φυλα-
κὴν ἵνα πειρασθῆτε καὶ ἕξ̊ετε θλίψιν ἡμερῶ̊ν δέκα γίνου

v.20 TK: αι επτα λυχνιαι, MV: αι λυχνιαι αι επτα. **v.20** TK: ας ειδες, MV: ∅. **2. v.1** TK: εφεσινης, MV: εν εφεσω. **v.2** T*: σου, V: ∅. **v.2** TK: επειρασω τους φασκοντας ειναι αποστολους, M: επειρασας τους λεγοντας εαυτους αποστολους ειναι, V: επειρασας τους λεγοντας εαυτους αποστολους. **v.3** TK: εβαστασας και υπομονην εχεις και, MV: υπομονην εχεις και εβαστασας. **v.3** TK: κεκοπιακας και ου κεκμηκας, M: και ουκ εκοπιασας, V: και ου κεκοπιακες. **v.4** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.4** T*: αφηκας, V: αφηκες. **v.5** TK: εκπεπτωκας, MV: πεπτωκας. **v.5** T: ταχει, KM: ταχυ, V: ∅. **v.7** TK: μεσω του παραδεισου, MV: τω παραδεισω. **v.7** TKV: θεου, M: θεου μου. **v.8** TK: εκκλησιας σμυρναιων, MV: εν σμυρνη εκκλησιας. **v.9** T*: τα εργα και, V: ∅. **v.9** TK: πλουσιος δε, MV: αλλα πλουσιος. **v.9** TK: των, MV: εκ των. **v.10** TKV: πασχειν, M: παθειν. **v.10** TKV: μελλει, M: δη μελλει. **v.10** T*: βαλειν, V: βαλλειν. **v.10** TK: εξ υμων ο διαβολος, MV: ο διαβολος εξ υμων. **v.10** E: εξετε, C: εχετε, F: εχητε. **v.10** TKV: ημερων, M: ημερας.

πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς ⟡
11 ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις ὁ
12 νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου ⟡ καὶ
τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει
13 ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν ⟡ οἶδα τὰ°
ἔργα σου καὶ ποῦ κατοικεῖς ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ
καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου
κα̊ὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν° αἷς ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς̊
14 ὃς ἀπεκτάνθη παρ᾽ ὑμῖν ὅπου κατοικεῖ° ὁ σατανᾶς ⟡ ἀλλ̊᾽
ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν
βαλαὰμ ὃς ἐδίδα̊σκεν ἐν° τῷ βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐν-
ώπιον τῶν υἱῶν ἰσραὴλ φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι ⟡
15 οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τ̊ῶν νικολαϊ-
16 τῶν ὃ° μισῶ ⟡ μετανόησον̊ εἰ δὲ μὴ ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ
πολεμήσω μετ᾽ αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου ⟡
17 ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις
τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν° ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμ-
μένου καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον
ὄνομα καινὸν γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς ἔγν̊ω εἰ μὴ ὁ λαμβά-
18 νων ⟡ καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν θυατείροις ἐκκλησίας γράψον
τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
ὡς φλόγα πυρὸς καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ ⟡
19 οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διακονίαν° καὶ
τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονήν σου καὶ τὰ ἔργα σου κα̊ὶ τὰ
20 ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων ⟡ ἀλλ̊᾽ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα° ὅτι
ἐᾷς τὴν γυναῖκα ἰεζαβὴλ τὴν λέγουσαν ἑαυτὴν προφῆτιν
διδάσκειν° καὶ πλανᾶσθαι ἐμοὺς δούλους πορνεῦσαι καὶ

---

v.13 T*: τα εργα σου και, V: ∅. **v.13** TKV: και, M: ∅. **v.13** TK: εν αις, M: αις, V: ∅. **v.13** T*: πιστος, V: πιστος μου. **v.13** TK: κατοικει ο σατανας, MV: ο σατανας κατοικει. **v.14** TKV: αλλ, M: αλλα. **v.14** TKV: εδιδασκεν, M: εδιδαξε. **v.14** T: εν τω, KM: τον, V: τω. **v.14** TKV: φαγειν, M: και φαγειν. **v.15** TK: των, M: ∅, V: [των]. **v.15** TK: ο μισω, MV: ομοιως. **v.16** TK: μετανοησον, MV: μετανοησον ουν. **v.17** TK: φαγειν απο, MV: ∅. **v.17** TK: εγνω, MV: οιδεν. **v.19** TK: διακονιαν και την πιστιν, MV: πιστιν και την διακονιαν. **v.19** TK: και, MV: ∅. **v.20** TK: αλλ, MV: αλλα. **v.20** TK: ολιγα οτι εας την γυναικα ιεζαβηλ την λεγουσαν, M: οτι αφεις την γυναικα σου ιεζαβελ η λεγει, V: οτι αφεις την γυναικα ιεζαβελ η λεγουσα. **v.20** TK: διδασκειν και πλανασθαι, MV: και διδασκει και πλανα τους.

εἰδωλόθυτα˚ φαγεῖν ⁘ καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανο- 21
ήσῃ ἐκ˚ τῆς πορνείας αὐτῆς καὶ οὐ μετενόησεν ⁘ ἰδοὺ ἐγὼ 22
βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετʼ αὐτῆς
εἰς θλίψιν μεγάλην ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐ-
τῶν ⁘ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ καὶ γνώσον- 23
ται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ
καρδίας καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν ⁘ ὑμῖν 24
δὲ λέγω καὶ λοιποῖς τοῖς ἐν θυατείροις ὅσοι οὐκ ἔχουσιν
τὴν διδαχὴν ταύτην καὶ οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βάθη τοῦ˚
σατανᾶ ὡς λέγουσιν οὐ βαλῶ ἐφʼ ὑμᾶς ἄλλο βάρος ⁘ πλὴν 25
ὃ ἔχετε κρατήσατε ἄχρις οὗ ἂν ἥξω ⁘ καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ 26
τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ
τῶν ἐθνῶν ⁘ καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ ὡς τὰ 27
σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ
πατρός μου ⁘ καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν ⁘ ὁ 28, 29
ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις ⁘

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον τάδε **3**
λέγει ὁ ἔχων τὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας
οἶδά σου τὰ ἔργα ὅτι τὸ ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς καὶ νεκρὸς εἶ ⁘
γίνου γρηγορῶν καὶ στήριξον τὰ λοιπὰ ἃ μέλλει ἀποθανεῖν 2
οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ ⁘ μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας καὶ τή- 3
ρει καὶ μετανόησον ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς ἥξω ἐπί˚ σε ὡς
κλέπτης καὶ οὐ μὴ γνῷς˚ ποίαν ὥραν ἥξω ἐπί σε ⁘ ἔχεις˚ 4
ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν σάρδεσιν ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια

---

v.20 TK: ειδωλοθυτα φαγειν, MV: φαγειν ειδωλοθυτα. **v.21** TK: εκ της πορνειας αυτης και ου μετενοησεν, MV: και ου θελει μετανοησαι εκ της πορνειας αυτης. **v.22** TK: εγω, MV: ∅. **v.22** E: κλινην, A: φυλακην, F: κλιβανον. **v.22** E: μετανοησωσιν, ℵA: μετανοησουσιν. **v.22** TK: αυτων, MV: αυτης. **v.23** E: και, A: ∅. **v.23** T*: ερευνων, V: εραυνων. **v.23** E: υμων, F: αυτου. **v.24** TK: και, MV: τοις, F: και τοις. **v.24** TK: και, MV: ∅. **v.24** TK: βαθη, MV: βαθεα. **v.24** E: του σατανα, F: του θεου αλλα του σατανα. **v.24** TK: βαλω, MV: βαλλω. **v.25** T*: αχρις, V: αχρι[ς], ℵ: αχρι, A: εως. **v.27** TKV: συντριβεται, M: συντριβησεται. **3. v.1** T: πνευματα, KMV: επτα πνευματα. **v.1** TK: το, MV: ∅. **v.1** TKV: οτι, M: και. **v.2** TK: στηριξον, M: τηρησον, V: στηρισον. **v.2** TK: μελλει, M: εμελλες, V: εμελλον. **v.2** TKV: αποθανειν, M: αποβαλλειν. **v.2** TK: θεου, MV: θεου μου. **v.3** T*: επι σε, V: ∅. **v.3** TKV: γνως, M: γνωση. **v.4** TK: εχεις ολιγα, M: αλλ ολιγα εχεις, V: αλλα εχεις ολιγα. **v.4** TK: και, MV: ∅.

αὐτῶν καὶ περιπατήσουσιν μετ᾽ ἐμοῦ ἐν λευκοῖς ὅτι ἄξιοί
5 εἰσιν ◊ ὁ νικῶν οὗτὸς περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς καὶ
οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς
καὶ ἐξὸμολογήσομαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός
6 μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ◊ ὁ ἔχων οὖς ἀκου-
7 σάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις ◊ καὶ τῷ ἀγγέλῳ
τῆς ἐν φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ ἅγιος
ὁ ἀληθινὸς ὁ ἔχων τὴν κλεῖδȁ τοῦ° δαβὶδ ὁ ἀνοίγων καὶ
8 οὐδεὶς κλείει° καὶ κλείει καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει ◊ οἶδά σου τὰ
ἔργα ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνȅῳγμένην κȁὶ οὐ-
δεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτὴν ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν καὶ
ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου ◊
9 ἰδοὺ δίδωμȉ ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑ-
αυτοὺς ἰουδαίους εἶναι καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ ψεύδονται ἰδοὺ
ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἥξȍσιν καὶ προσκυνήσȍσιν ἐνώπιον τῶν
10 ποδῶν σου καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγ̑ὼ ἠγάπησά σε ◊ ὅτι ἐτήρησας
τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας
τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμέ-
11 νης ὅλης πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ◊ ἰδȍὺ
ἔρχομαι ταχὺ κράτει ὃ ἔχεις ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν
12 σου ◊ ὁ νικῶν ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ
μου καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι καὶ γράψω ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ ὄ-
νομα τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου
τῆς καινῆς ἱερουσαλὴμ ἡ καταβαίνȍυσα ἐȁ τοῦ οὐρανοῦ
13 ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν ◊ ὁ ἔχων
14 οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις ◊ καὶ τῷ
ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας° λαοδικέων γράψον τάδε λέγει ὁ ἀ-
μὴν ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως

---

v.5 T*: ουτος, V: ουτως. **v.5** TK: εξομολογησομαι, MV: ομολογησω. **v.7** TK: κλειδα, MV: κλειν. **v.7** T*: του δαβιδ, V: δαυιδ. **v.7** TK: κλειει και κλειει και ουδεις ανοιγει, M: κλεισει αυτην ει μη ο ανοιγων και ουδεις ανοιξει, V: κλεισει και κλειων και ουδεις ανοιγει. **v.8** T*: ανεωγμενην, V: ηνεωγμενην. **v.8** TK: και, MV: ην. **v.9** T*: διδωμι, V: διδω. **v.9** T*: ηξωσιν, V: ηξουσιν. **v.9** T*: προσκυνησωσιν, V: προσκυνησουσιν. **v.9** TKV: εγω, M: ∅. **v.11** TK: ιδου, MV: ∅. **v.12** TV: καταβαινουσα, KM: καταβαινει. **v.12** TKV: εκ, M: απο. **v.14** TK: εκκλησιας λαοδικεων, MV: εν λαοδικεια εκκλησιας.

τοῦ θεοῦ ⟐ οἶδά σου τὰ ἔργα ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζε- 15
στὸς ὄφελον ψυχρὸς ε̊ἴης ἢ ζεστός ⟐ οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ 16
καὶ οὔτε° ψυχρὸς οὔτε ζεστὸς μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στό-
ματός μου ⟐ ὅτι λέγεις ὅ̊τι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα 17
καὶ οὐδενὸ̊ς χρείαν ἔχω καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαί-
πωρος κ̊αὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός ⟐
συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ᾽° ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμέ- 18
νον ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσῃς καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβά-
λῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου καὶ
κολλούριον° ἔγχρισον τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέπῃς ⟐
ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ ἐλέγχω καὶ παιδεύω ζήλ̊ωσον οὖν καὶ 19
μετανόησον ⟐ ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω ἐάν τις 20
ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν ε̊ἰσελεύσομαι
πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ᾽ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ᾽ ἐμοῦ ⟐
ὁ νικῶν δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου 21
ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ
θρόνῳ αὐτοῦ ⟐ ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει 22
ταῖς ἐκκλησίαις ⟐

Μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοὺ θύρα ἠ̊νεῳγμένη ἐν τῷ οὐρα- **4**
νῷ καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης
μετ᾽ ἐμοῦ λέγ̊ουσα ἀνάβα ὧδε καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι
μετὰ ταῦτα ⟐ κ̊αὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι καὶ ἰδοὺ 2
θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τοῦ° θρόνου καθή-
μενος ⟐ καὶ° ὁ καθήμενος ἦ̊ν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι 3
καὶ σαρδί̊νῳ καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοι̊ος ὁρά-
σει° σμαραγδίνῳ ⟐ κ̊αὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόν̊οι εἴκοσι 4

v.15 TK: ειης, MV: ης. **v.16** TK: ουτε ψυχρος ουτε ζεστος, M: ου ζεστος ουτε ψυχρος, V: ουτε ζεστος ουτε ψυχρος. **v.17** TKV: οτι, M: ∅. **v.17** T*: ουδενος, V: ουδεν. **v.17** TKV: και, M: και ο. **v.18** TKV: παρ εμου χρυσιον, M: χρυσιον παρ εμου. **v.18** TK: κολλουριον εγχρισον, M: κολλυριον ινα εγχριση, V: κολλ[ο]υριον εγχρισαι. **v.19** TK: ζηλωσον, MV: ζηλευε. **v.20** TK: εισελευσομαι, M: και εισελευσομαι, V: [και] εισελευσομαι. **4. v.1** TKV: ηνεωγμενη, M: ανεωγμενη. **v.1** TK: λεγουσα, MV: λεγων. **v.2** TK: και, MV: ∅. **v.2** TK: του θρονου, MV: τον θρονον. **v.3** TKV: και ο καθημενος, M: ∅. **v.3** TK: ην, MV: ∅. **v.3** TK: σαρδινω, MV: σαρδιω. **v.3** TV: ομοιος, K: ομοια, M: ομοιως. **v.3** TKV: ορασει σμαραγδινω, M: ορασις σμαραγδινων. **v.4** TKV: και, M: ∅. **v.4** T*: θρονοι, V: θρονους.

κα̊ὶ τέσσαρες καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶ̊δον° τοὺς εἴκοσι κα̊ὶ
τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους περιβεβλημένους ἐν
ἱματίοις λευκοῖς καὶ ἔ̊σχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφά-
5 νους χρυσοῦς ⬦ καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ
καὶ βρονταὶ° καὶ φωναὶ καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμε-
ναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου α̊ἵ εἰσιν τ̊ὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θε-
6 οῦ ⬦ καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλα̊σσα ὑαλίνη ὁμοία κρυ-
στάλλῳ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου
τέσσαρα ζῷα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν ⬦
7 καὶ τὸ ζῷον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι καὶ τὸ δεύτερον ζῷον
ὅμοιον μόσχῳ καὶ τὸ τρίτον ζῷον ἔχο̊ν τὸ° πρόσωπον ὡς
ἄνθρωπος καὶ τὸ τέταρτον ζῷο̊ν ὅμοιον ἀετῷ πετῶ̊μένῳ ⬦
8 κα̊ὶ τέσσαρα ζῷα ἓ̊ν καθ᾽ ἑαυτὸ° εἶ̊χον ἀνὰ πτέρυγας ἓ̊ξ κυ-
κλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμον̊τα ὀφθαλμῶν καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ
ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντα̊ ἅγιος° ἅγιος ἅγιος κύ-
ριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ἦ̊ν καὶ ὁ ὢ̊ν καὶ ὁ ἐρχόμενος ⬦
9 καὶ ὅταν δώσο̊υσιν τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν
τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ° θρόνου τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
10 αἰώνων ⬦ πεσοῦνται οἱ εἴκοσι κα̊ὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐν-
ώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ προσκυνο̊ῦσιν
τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων καὶ βάλλο̊υσιν τοὺς
11 στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου λέγοντες ⬦ ἄξιος εἶ̊
κύ̊ριε λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν ὅτι
σὺ ἔκτισας τ̊ὰ πάντα καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ε̊ἰσὶν καὶ ἐκτί-
σθησαν ⬦

---

v.4 TK: και, MV: ∅. **v.4** TK: ειδον τους, M: τους, V: ∅. **v.4** TK: και, MV: ∅. **v.4** TK: εσχον, MV: ∅. **v.5** TK: βρονται και φωναι, MV: φωναι και βρονται. **v.5** TK: αι, M: αυτου αι, V: α. **v.5** TKV: τα, M: ∅. **v.6** TK: θαλασσα, MV: ως θαλασσα. **v.7** T*: εχον, V: εχων. **v.7** TK: το προσωπον ως ανθρωπος, M: προσωπον ανθρωπου, V: το προσωπον ως ανθρωπου. **v.7** TKV: ζωον, M: ∅. **v.7** TK: πετωμενω, MV: πετομενω. **v.8** TK: και, MV: και τα. **v.8** TK: εαυτο ειχον, M: εν εχον, V: εν αυτων εχων. **v.8** TK: γεμοντα, MV: γεμουσιν. **v.8** TK: λεγοντα, MV: λεγοντες. **v.8** TKV: αγιος αγιος αγιος, M: αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος (9 times, other mss 8 times). **v.9** TKV: δωσουσιν, M: δωσι. **v.9** T*: του θρονου, V: τω θρονω. **v.10** TK: και, MV: ∅. **v.10** TK: προσκυνουσιν, MV: προσκυνησουσιν. **v.10** TK: βαλλουσιν, MV: βαλουσιν. **v.11** TK: κυριε, M: ο κυριος και ο θεος ημων ο αγιος, V: ο κυριος και ο θεος ημων. **v.11** TKV: τα, M: ∅. **v.11** TK: εισιν, MV: ησαν.

Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου 5
βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπ̊ισθεν κατεσφραγισμέ-
νον σφραγῖσιν ἑπτά ⁘ καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσ- 2
σοντα φωνῇ μεγάλῃ τίς ἐστιν˚ ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ
λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ ⁘ καὶ οὐδεὶς ἠδύ̊νατο ἐν τῷ οὐ- 3
ρανῷ ο̊ὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς ο̊ὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ
βιβλίον ο̊ὐδὲ βλέπειν αὐτό ⁘ καὶ ἐγ̊ὼ ἔκλαιον πο̊λλὰ ὅτι οὐ- 4
δεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι καὶ˚ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον οὔτε
βλέπειν αὐτό ⁘ καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι μὴ 5
κλαῖε ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ὢ̊ν ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα ἡ
ῥίζα δαβ̊ὶδ ἀνοῖξα̊ι τὸ βιβλίον καὶ λῦσα̊ι τὰς ἑπτὰ σφραγῖ-
δας αὐτοῦ ⁘ καὶ εἶδον καὶ˚ ἰδοὺ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ 6
τῶν τεσσάρων ζώων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων ἀρνίον
ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον ἔχο̊ν κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς
ἑπτὰ ο̊ἵ εἰσιν τὰ ἑπτὰ τοῦ˚ θεοῦ πνεύματα τὰ ἀπεσταλμένα
εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ⁘ καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν τὸ˚ βιβλίον ἐκ 7
τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου ⁘ καὶ ὅτε ἔλα- 8
βεν τὸ βιβλίον τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτ̊έσσαρες πρε-
σβύτεροι ἔπεσο̊ν ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου ἔχοντες ἕκαστος κι-
θάρα̊ς καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων αἵ εἰσιν
α̊ἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων ⁘ καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγον- 9
τες ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας
αὐτοῦ ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἡ̊μᾶς ἐν τῷ αἵμα-
τί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους ⁘
καὶ ἐποίησας ἡ̊μᾶς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖ̊ς καὶ ἱερεῖς καὶ 10
βασιλεύσο̊μεν ἐπὶ τῆς γῆς ⁘ καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα φωνὴν 11

5. v.1 TKV: οπισθεν, M: εξωθεν. **v.2** TK: φωνη, MV: εν φωνη. **v.2** TK: εστιν αξιος, M: αξιος εστιν, V: αξιος. **v.3** TK: ηδυνατο, MV: εδυνατο. **v.3** TKV: ουδε, M: ανω ουτε. **v.3** TKV: ουδε, M: ουτε. **v.3** TK: ουδε, MV: ουτε. **v.4** T*: εγω, V: ∅. **v.4** TK: πολλα, MV: πολυ. **v.4** TK: και αναγνωναι, MV: ∅. **v.5** TK: ων, MV: ∅. **v.5** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.5** TKV: ανοιξαι, M: ο ανοιγων. **v.5** TK: λυσαι, MV: ∅. **v.6** TK: και ιδου, MV: ∅. **v.6** T*: εχον, V: εχων. **v.6** TKV: οι, M: α. **v.6** TK: του θεου πνευματα τα απεσταλμενα, M: πνευματα του θεου αποστελλομενα, V: πνευματα του θεου απεσταλμενοι. **v.7** TK: το βιβλιον, MV: ∅. **v.8** TK: εικοσιτεσσαρες, MV: εικοσι τεσσαρες. **v.8** T*: επεσον, V: επεσαν. **v.8** TK: κιθαρας, MV: κιθαραν. **v.8** TKV: αι, M: ∅. **v.9** T*: ημας, V: ∅. **v.10** TK: ημας, MV: αυτους. **v.10** T*: βασιλεις, V: βασιλειαν. **v.10** TK: βασιλευσομεν, MV: βασιλευσουσιν. **v.11** TKV: φωνην, M: ως φωνην.

ἀγγέλων πολλῶν κυκλόθε̊ν τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ
12 τῶν πρεσβυτέρων καὶ χιλιάδες° χιλιάδων ◇ λέγοντες φωνῇ
μεγάλῃ ἄξιόν ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν
δύναμιν καὶ π̊λοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ
13 δόξαν καὶ εὐλογίαν ◇ καὶ πᾶν κτίσμα ὅ ἐσ̊τιν ἐν τῷ οὐρανῷ
καὶ ἐν° τῇ γῇ καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἅ°
ἐστιν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα̊ ἤκουσα λέγοντας τῷ καθημέ-
νῳ ἐπὶ τοῦ° θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ
14 ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνω̊ν ◇ καὶ τὰ
τέσσαρα ζῶα ἔλε̊γον ἀμὴν καὶ οἱ εἰκοσιτ̊έσσαρες πρεσβύτε-
ροι ἔπεσα̊ν καὶ προσεκύνησαν ζῶντι° εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων ◇

6 Καὶ εἶδον ὅτε̊ ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν σ̊φραγίδων
καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος ὡς φω-
2 νῆς̊ βροντῆς ἔρχου καὶ° βλέπε ◇ καὶ° εἶδον καὶ ἰδοὺ ἵπ-
πος λευκὸς καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ αὐτ̊ῷ ἔχων τόξον καὶ ἐ-
δόθη αὐτῷ στέφανος καὶ ἐξῆλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ ◇
3 καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν° δευτέραν σφραγῖδα ἤκουσα τοῦ δευ-
4 τέρου ζώου λέγοντος ἔρχου καὶ° βλέπε ◇ καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος
ἵππος πυρ̊ρὸς καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ᾽ αὐτ̊ῷ ἐδόθη αὐτῷ λα-
βεῖν τὴν εἰρήνην ἀ̊πὸ τῆς γῆς κα̊ὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξω̊σιν
5 καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη ◇ καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν° τρί-
την σφραγῖδα ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος ἔρχου καὶ
βλέπε° καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽

v.11 TK: κυκλοθεν, MV: κυκλω. **v.11** T: χιλιαδες χιλιαδων, KMV: ην ο αριθμος αυτων μυριαδες μυριαδων και χιλιαδες χιλιαδων. **v.12** TKV: πλουτον, M: τον πλουτον. **v.13** TK: εστιν, MV: ∅. **v.13** TK: εν τη γη, MV: επι της γης. **v.13** TK: α εστιν, M: εστιν, V: ∅. **v.13** TKV: παντα, M: παντας. **v.13** TK: του θρονου, MV: τω θρονω. **v.13** TKV: αιωνων, M: αιωνων αμην. **v.14** TKV: ελεγον, M: λεγοντα το. **v.14** TK: εικοσιτεσσαρες, MV: ∅. **v.14** TKV: επεσαν, M: επεσον. **v.14** TK: ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων, MV: ∅. **6. v.1** TKV: οτε, M: οτι. **v.1** TK: σφραγιδων, MV: επτα σφραγιδων. **v.1** TK: φωνης, MV: φωνη. **v.1** TK: και βλεπε, M: και ιδε, V: ∅. **v.2** TKV: και ειδον, M: ∅. **v.2** TK: αυτω, MV: αυτον. **v.3** T*: την δευτεραν σφραγιδα, V: την σφραγιδα την δευτεραν. **v.3** TK: και βλεπε, MV: ∅. **v.4** TKV: πυρρος, M: πυρος. **v.4** TK: αυτω, MV: αυτον. **v.4** TK: απο, MV: εκ. **v.4** TKV: και, M: ∅. **v.4** T*: σφαξωσιν, V: σφαξουσιν. **v.5** TK: την τριτην σφραγιδα, MV: την σφραγιδα την τριτην. **v.5** TK: βλεπε και ειδον, M: ιδε, V: ειδον.

αὐτῷ ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ⋄ καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν 6
μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν χοῖνιξ σίτου δηναρίου
καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς δηναρίου καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν
οἶνον μὴ ἀδικήσῃς ⋄ καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τε- 7
τάρτην ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζώου λέγουσαν ἔρχου
καὶ° βλέπε ⋄ καὶ° εἶδον καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς καὶ ὁ κα- 8
θήμενος ἐπάνω αὐτοῦ ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης
ἀκολουθεῖ μετ'° αὐτοῦ καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἀποκτεῖ-
ναι° ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν
θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς ⋄ καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν 9
πέμπτην σφραγῖδα εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς
ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν
μαρτυρίαν ἣν εἶχον ⋄ καὶ ἔκραζον φωνῇ° μεγάλῃ λέγοντες 10
ἕως πότε ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ° ἀληθινὸς οὐ κρίνεις καὶ
ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς ⋄
καὶ ἐδόθησαν° ἑκάστοις στολαὶ λευκαὶ καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς 11
ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον μικρὸν° ἕως οὗ πληρώσονται
καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλον-
τες ἀποκτείνεσθαι ὡς καὶ αὐτοί ⋄ καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὴν 12
σφραγῖδα τὴν ἕκτην καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο καὶ ὁ
ἥλιος ἐγένετο° μέλας ὡς σάκκος τρίχινος καὶ ἡ σελήνη ἐγέ-
νετο ὡς αἷμα ⋄ καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν 13
γῆν ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ μεγάλου°
ἀνέμου σειομένη ⋄ καὶ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον εἰ- 14

---

v.5 TK: αυτω, MV: αυτον. **v.6** T*: φωνην, V: ως φωνην. **v.6** T*: κριθης, V: κριθων. **v.7** TKV: φωνην, M: ∅. **v.7** TK: λεγουσαν, MV: λεγοντος. **v.7** TK: και βλεπε, M: και ιδε, V: ∅. **v.8** TKV: και ειδον, M: ∅. **v.8** E: θανατος, A: αθανατος. **v.8** T: ἅδης, KMV: ᾅδης. **v.8** TK: ακολουθει, MV: ηκολουθει. **v.8** TKV: μετ αυτου, M: αυτω. **v.8** TKV: αυτοις, M: αυτω. **v.8** TK: αποκτειναι επι το τεταρτον της γης, MV: επι το τεταρτον της γης αποκτειναι. **v.9** TKV: μαρτυριαν, M: μαρτυριαν του αρνιου. **v.10** TK: εκραζον, MV: εκραξαν. **v.10** TKV: φωνη μεγαλη, M: φωνην μεγαλην. **v.10** TK: ο, MV: ∅. **v.10** TK: απο, MV: εκ. **v.11** TK: εδοθησαν εκαστοις στολαι λευκαι, M: εδοθη αυτοις στολη λευκη, V: εδοθη αυτοις εκαστω στολη λευκη. **v.11** T*: αναπαυσωνται, V: αναπαυσονται. **v.11** TK: μικρον εως ου πληρωσονται, M: εως πληρωσωσι, V: μικρον εως πληρωθωσιν. **v.11** TKV: οι, M: και οι. **v.11** TK: αποκτεινεσθαι, M: αποκτενεσθαι, V: αποκτεννεσθαι. **v.12** TK: ιδου, MV: ∅. **v.12** TKV: εγενετο μελας, M: μελας εγενετο. **v.12** TK: σεληνη, MV: σεληνη ολη. **v.13** TKV: επεσαν, M: επεσον. **v.13** TKV: βαλλει, M: βαλουσα. **v.13** TK: μεγαλου ανεμου, MV: ανεμου μεγαλου.

λισσόμενον̊ καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν
15 ἐκινήθησαν ✧ καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ
οἱ πλούσιοι° καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ πᾶς δοῦ-
λος καὶ π̊ᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια
16 καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων ✧ καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν
καὶ ταῖς πέτραις πέσετε ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ
προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ° θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς
17 ὀργῆς τοῦ ἀρνίου ✧ ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς
αὐτο̊ῦ καὶ τίς δύναται σταθῆναι ✧

7 Κα̊ὶ μετὰ τα̊ῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ
τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας
ἀνέμους τῆς γῆς ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐ-
2 πὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ π̊ᾶν δένδρον ✧ καὶ εἶδον ἄλλον
ἄγγελον ἀναβά̊ντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου ἔχοντα σφραγῖδα
θεοῦ ζῶντος καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγ-
γέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασ-
3 σαν ✧ λέγων μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε
τὰ δένδρα ἄχρις° οὗ σφραγίζωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ
4 ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν ✧ καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν
τῶν ἐσφραγισμένων $\overline{\rho\mu\delta}$° χιλιάδες ἐσφραγισμένο̊ι ἐκ πά-
5 σης φυλῆς υἱῶν ἰσραήλ ✧ ἐκ φυλῆς ἰούδα $\overline{\iota\beta}$° χιλιάδες ἐσ-
φραγισμένο̊ι ἐκ φυλῆς ῥουβὴν̊ $\overline{\iota\beta}$° χιλιάδες ἐσφρα̊γισμένοι
6 ἐκ φυλῆς γὰδ $\overline{\iota\beta}$° χιλιάδες ἐσφρα̊γισμένοι ✧ ἐκ φυλῆς ἀ-
σὴρ $\overline{\iota\beta}$° χιλιάδες ἐσφρα̊γισμένοι ἐκ φυλῆς νεφθαλε̊ὶμ $\overline{\iota\beta}$°
χιλιάδες ἐσφρα̊γισμένοι ἐκ φυλῆς μανασσῆ $\overline{\iota\beta}$° χιλιάδες
7 ἐσφρα̊γισμένοι ✧ ἐκ φυλῆς συμεὼν $\overline{\iota\beta}$° χιλιάδες ἐσφρα̊γισ-

---

v.14 TK: ουρανος, MV: ο ουρανος. **v.14** TK: ειλισσομενον, M: ελισσομενος, V: ελισσομενον. **v.15** TK: πλουσιοι και οι χιλιαρχοι και οι δυνατοι, MV: χιλιαρχοι και οι πλουσιοι και οι ισχυροι. **v.15** TK: πας, MV: ∅. **v.16** TKV: του θρονου, M: τω θρονω. **v.17** T*: αυτου, V: αυτων. **7. v.1** T*: και, V: ∅. **v.1** TK: ταυτα, MV: τουτο. **v.1** TKV: παν, M: τι. **v.2** T: αναβαντα, KMV: αναβαινοντα. **v.3** T: αχρις ου σφραγιζωμεν, KM: αχρις ου σφραγισωμεν, V: αχρι σφραγισωμεν. **v.4** TK: $\overline{\rho\mu\delta}$, M: εκατον και τεσσαρακοντα τεσσαρες, V: εκατον τεσσερακοντα τεσσαρες. **v.4** TKV: εσφραγισμενοι, M: εσφραγισμενων. **v.5** TK: $\overline{\iota\beta}$, MV: δωδεκα. **v.5** TKV: εσφραγισμενοι, M: εσφραγισμεναι. **v.5** TKV: ρουβην, M: ρουβιμ. **v.5** TK: εσφραγισμενοι, MV: ∅. **v.5** TK: εσφραγισμενοι, MV: ∅. **v.6** TK: $\overline{\iota\beta}$, MV: δωδεκα. **v.6** TK: εσφραγισμενοι, MV: ∅. **v.6** T*: νεφθαλειμ, V: νεφθαλιμ. **v.7** TK: $\overline{\iota\beta}$, MV: δωδεκα.

μένοι ἐκ φυλῆς λευῒ $\overline{ιϐ}$° χιλιάδες ἐσφραγ̊ισμένοι ἐκ φυλῆς
ἰσ̊αχὰρ $\overline{ιϐ}$° χιλιάδες ἐσφραγ̊ισμένοι ⁘ ἐκ φυλῆς ζαβουλὼν 8
$\overline{ιϐ}$° χιλιάδες ἐσφραγ̊ισμένοι ἐκ φυλῆς ἰωσὴφ $\overline{ιϐ}$° χιλιάδες
ἐσφραγ̊ισμένοι ἐκ φυλῆς βενιαμὶν $\overline{ιϐ}$° χιλιάδες ἐσφραγι-
σμένο̊ι ⁘ μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς ὃν ἀρι- 9
θμῆσαι αὐ̊τὸν οὐδεὶς ἠδύ̊νατο ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν
καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν ἑστῶτε̊ς ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐν-
ώπιον τοῦ ἀρνίου περιβεβλημένο̊ι στολὰς λευκὰς καὶ φοί-
νικε̊ς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ⁘ καὶ κράζο̊ντες φωνῇ μεγάλῃ 10
λέγοντες ἡ σωτηρία τῷ καθημένῳ° ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ θε-
οῦ ἡμῶν καὶ τῷ ἀρνίῳ ⁘ καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ἑστήκεσ̊αν 11
κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσά-
ρων ζώων καὶ ἔπεσο̊ν ἐνώπιον τοῦ θρόνου̊ ἐπὶ πρόσωπο̊ν
αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ ⁘ λέγοντες ἀμὴν ἡ εὐλο- 12
γία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ
καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων ἀμήν ⁘ καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων 13
λέγων μοι οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς
τίνες εἰσὶν καὶ πόθεν ἦλθον ⁘ καὶ εἴρ̊ηκα αὐτῷ κύριε̊ σὺ οἶ- 14
δας καὶ εἶπέν μοι οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως
τῆς μεγάλης καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν
στολὰς° αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου ⁘ διὰ τοῦτό εἰσιν 15
ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέ-
ρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ°
θρόνου σκηνώσει ἐπ᾽ αὐτούς ⁘ οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ δι- 16
ψήσουσιν ἔτι ο̊ὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν

---

v.7 TK: εσφραγισμενοι, MV: ∅. **v.7** T*: ισαχαρ, V: ισσαχαρ. **v.8** TK: $\overline{ιϐ}$, MV: δωδεκα. **v.8** TK: εσφραγισμενοι, MV: ∅. **v.8** TK: εσφραγισμενοι, MV: ∅. **v.8** TKV: εσφραγισμενοι, M: εσφραγισμεναι. **v.9** TKV: αυτον, M: ∅. **v.9** TK: ηδυνατο, MV: εδυνατο. **v.9** TKV: εστωτες, M: εστωτας. **v.9** TK: περιβεβλημενοι, MV: περιβεβλημενους. **v.9** TKV: φοινικες, M: φοινικας. **v.10** TK: κραζοντες, MV: κραζουσιν. **v.10** T: καθημενω επι του θρονου του θεου ημων, K: θεω ημων τω καθημενω επι του θρονου, MV: θεω ημων τω καθημενω επι τω θρονω. **v.11** TK: εστηκεσαν, MV: ειστηκεισαν. **v.11** T*: επεσον, V: επεσαν. **v.11** TKV: θρονου, M: θρονου αυτου. **v.11** TK: προσωπον, MV: τα προσωπα. **v.14** TKV: ειρηκα, M: ειπον. **v.14** TK: κυριε, MV: κυριε μου. **v.14** T: στολας αυτων, KV: αυτας, M: ∅. **v.15** TKV: του θρονου, M: τω θρονω. **v.16** TKV: ουδε, M: ουδ ου.

17 καῦμα ⸭ ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀναμ̊έσον τοῦ θρόνου ποιμα̊νεῖ
αὐτοὺς καὶ ὁδηγή̊σει αὐτοὺς ἐπὶ ζώ̊σας πηγὰς ὑδάτων καὶ
ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀ̊πὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ⸭

8 Καὶ ὅτε̊ ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην ἐγένετο σι-
2 γὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον ⸭ καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέ-
λους οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκασιν καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς
3 ἑπτὰ σάλπιγγες ⸭ καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν καὶ ἐστάθη ἐπὶ
τὸ˚ θυσιαστήριον ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν καὶ ἐδόθη αὐ-
τῷ θυμιάματα πολλὰ ἵνα δώ̊σῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων
πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ
4 θρόνου ⸭ καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσ-
ευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ⸭
5 καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τ̊ὸ λιβανωτὸν καὶ ἐγέμισεν αὐτ̊ὸ ἐκ
τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν καὶ
ἐγένοντο φωναὶ˚ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός ⸭
6 καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔ̊χοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμα-
7 σαν ἑ̊αυτοὺς ἵνα σαλπίσωσιν ⸭ καὶ ὁ πρῶτος ἄγγ̊ελος ἐσάλ-
πισεν καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἅ̊ιματι καὶ
ἐβλήθη εἰς τὴν γ̊ῆν καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη καὶ
8 πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη ⸭ καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσ-
άλπισεν καὶ ὡς ὄρος μέγα πυ̊ρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν
9 θάλασσαν καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα ⸭ καὶ
ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τ̊ῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ τὰ
10 ἔχοντα ψυχὰς καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρ̊η ⸭ καὶ ὁ
τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀ-
στὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπὰς καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον
11 τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ὑδά̊των ⸭ καὶ τὸ ὄνομα

---

v.17 T: αναμεσον, KMV: ανα μεσον. **v.17** TKV: ποιμανει, M: ποιμαινει. **v.17** TKV: οδηγησει, M: οδηγει. **v.17** TK: ζωσας, MV: ζωης. **v.17** TK: απο, MV: εκ. **8. v.1** T*: οτε, V: οταν. **v.3** TK: το θυσιαστηριον, MV: του θυσιαστηριου. **v.3** TK: δωση, MV: δωσει. **v.5** TK: το, MV: τον. **v.5** TK: αυτο, MV: αυτον. **v.5** TK: φωναι και βρονται, MV: βρονται και φωναι. **v.6** T: εχοντες, KMV: οι εχοντες. **v.6** T*: εαυτους, V: αυτους. **v.7** TK: αγγελος, MV: ∅. **v.7** TK: αιματι, MV: εν αιματι. **v.7** TK: γην, MV: γην και το τριτον της γης κατεκαη. **v.8** TKV: πυρι, M: ∅. **v.9** TKV: των, M: ∅. **v.9** T*: διεφθαρη, V: διεφθαρησαν. **v.10** TK: υδατων, MV: των υδατων.

τοῦ ἀστέρος λέγεται ἄψινθος καὶ γ̊ίνεται τὸ˚ τρίτον εἰς ἄ-
ψινθον καὶ πολλοὶ ἀ̊νθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων ὅτι
ἐπικράνθησαν ⟡ καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ ἐ- 12
πλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ
τρίτον τῶν ἀστέρων ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν καὶ ἡ˚ ἡ-
μέρα μὴ φαίνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως ⟡ καὶ εἶδον 13
καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀγγέλου˚ πετωμένου ἐν μεσουρανήματι
λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοῖς˚ κατοικοῦσιν
ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν
ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν ⟡

Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ **9**
τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς
τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου ⟡ καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσ- 2
σου καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου
μεγ̊άλης καὶ ἐσκοτίσ̊θη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ
τοῦ φρέατος ⟡ καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν 3
γῆν καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορ-
πίοι τῆς γῆς ⟡ καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσω̊σιν τὸν 4
χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον εἰ μὴ
τοὺς ἀνθρώπους μόν̊ους οἵτινες οὐκ ἔχουσιν τὴν σφρα-
γῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτ̊ῶν ⟡ καὶ ἐδόθη αὐτ̊αῖς 5
ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς ἀλλ᾽ ἵνα βασανισ̊θῶσιν μῆνας
πέντε καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου
ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον ⟡ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητή- 6
σουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐχ̊ εὑρήσουσιν αὐτὸν
καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ φεύξ̊εται ὁ˚ θάνατος ἀπ᾽
αὐτῶν ⟡ καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοι- 7

v.11 TK: αψινθος, MV: ο αψινθος. **v.11** TK: γινεται, MV: εγενετο. **v.11** T: το τριτον, KMV: το τριτον των υδατων. **v.11** TK: ανθρωπων, MV: των ανθρωπων. **v.12** TK: η ημερα μη φαινη το τριτον αυτης, M: το τριτον αυτης μη φανη η ημερα, V: η ημερα μη φανη το τριτον αυτης. **v.13** TK: αγγελου πετωμενου, MV: αετου πετομενου. **v.13** TK: τοις κατοικουσιν, MV: τους κατοικουντας. **9. v.2** TKV: μεγαλης, M: καιομενης. **v.2** T*: εσκοτισθη, V: εσκοτωθη. **v.4** T*: αδικησωσιν, V: αδικησουσιν. **v.4** TK: μονους, MV: ∅. **v.4** T*: αυτων, V: ∅. **v.5** T*: αυταις, V: αυτοις. **v.5** T*: βασανισθωσιν, V: βασανισθησονται. **v.6** TK: ουχ, MV: ου μη. **v.6** T*: φευξεται, V: φευγει. **v.6** TKV: ο θανατος απ αυτων, M: απ αυτων ο θανατος.

μασμένοις εἰς πόλεμον καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέ-
φανοι ὅμοιοι° χρυσῷ καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα
8 ἀνθρώπων ◈ καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν καὶ οἱ
9 ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν ◈ καὶ εἶχον θώρακας ὡς
θώρακας σιδηροῦς καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς
10 φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον ◈ καὶ
ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα ἦν̊ ἐν ταῖς οὐ-
ραῖς αὐτῶν καὶ° ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους
11 μῆνας πέντε ◈ καὶ° ἔχουσιν ἐφ᾽ αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον
τῆς ἀβύσσου ὄνομα αὐτῷ ἑβραϊστὶ ἀβ̊αδδὼν καὶ° ἐν τῇ ἑλ-
12 ληνικῇ ὄνομα ἔχει ἀπολλύων ◈ ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν ἰδοὺ
13 ἔρχ̊ονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα ◈ καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος
ἐσάλπισεν καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κερά-
των τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ◈
14 λέγουσ̊αν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὃς° εἶχε τὴν σάλπιγγα λῦσον
τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ
15 τῷ μεγάλῳ εὐφράτῃ ◈ καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι
οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ° ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ
16 ἐνιαυτὸν ἵνα̊ ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων ◈ καὶ
ὁ ἀριθμὸς στρατευμάτων° τοῦ ἱππικοῦ δύο μυριάδες μυ-
17 ριάδων καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ◈ καὶ οὕτως εἶδον
τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ᾽ αὐτῶν
ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις
καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων καὶ ἐκ τῶν
στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον ◈
18 ὑ̊πὸ τῶν τριῶν τ̊ούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώ-

v.7 TKV: ομοιοι χρυσω, M: χρυσοι. **v.10** TK: ην, MV: και. **v.10** TK: και η εξουσια αυτων, M: εξουσιαν εχουσι του, V: η εξουσια αυτων. **v.11** T: και εχουσιν ἐφ᾽ αὐτῶν βασιλεα τον, K: και εχουσιν ἐπ᾽ αὐτῶν βασιλεα τον, M: εχουσαι βασιλεα ἐπ᾽ αὐτῶν, V: εχουσιν ἐπ᾽ αὐτῶν βασιλεα τον. **v.11** TKV: αβαδδων, M: αββαδων, F: βαττων. **v.11** TKV: και εν, M: εν δε. **v.12** TK: ερχονται, MV: ερχεται. **v.14** TK: λεγουσαν, M: λεγοντος, V: λεγοντα. **v.14** TK: ος ειχε, MV: ο εχων. **v.15** TKV: και ημεραν, M: και εις την ημεραν, ℵ: ∅. **v.15** E: ινα, ℵ: ινα μη. **v.16** TK: στρατευματων του ιππικου δυο μυριαδες μυριαδων και, M: των στρατευματων του ιππου μυριαδες μυριαδων, V: των στρατευματων του ιππικου δισμυριαδες μυριαδων. **v.18** T*: υπο, V: απο. **v.18** TK: τουτων, MV: πληγων τουτων.

πων ἐκ̊ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ̊ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ̊ τοῦ θείου τοῦ
ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ◈ αἱ˚ γὰρ ἐξουσίαι 19
αὐ̊τῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εἰσιν̊ αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅ-
μοιαι ὄφεσ̊ιν ἔχουσαι κεφαλὰς καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν ◈
καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς 20
πληγαῖς ταύταις οὔτ̊ε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν
αὐτῶν ἵνα μὴ προσκυνήσω̊σιν τὰ δαιμόνια κα̊ὶ εἴδωλα τὰ
χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ
ξύλινα ἃ οὔτε βλέπειν δύνατ̊αι οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπα-
τεῖν ◈ καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν 21
φαρμακε̊ιῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν
κλεμμάτων αὐτῶν ◈

Καὶ εἶδον ἄλλο̊ν ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ **10**
οὐρανοῦ περιβεβλημένον νεφέλην καὶ ἶ̊ρις ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς̊ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
ὡς στύλοι πυρός ◈ καὶ εἶχε̊ν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρ̊ίδιον 2
ἀ̊νεῳγμένον καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τὴν˚
θάλασσαν τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τὴν˚ γῆν ◈ καὶ ἔκραξεν φω- 3
νῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται καὶ ὅτε ἔκραξεν ἐλάλησαν
αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς ◈ καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ 4
ἑπτὰ βρονταὶ τὰς˚ φωνὰς ἑαυτῶν ἔμελλον γράφειν καὶ ἤ-
κουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσάν μο̊ι σφράγισον ἃ
ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ καὶ μὴ τ̊αῦτα γράψῃς ◈ καὶ ὁ 5
ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτ̊οῦ εἰς τὸν οὐρανόν ◈ καὶ ὤμοσεν ἐν̊ τῷ 6
ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν

v.18 TKV: εκ, M: απο. **v.18** TK: εκ, MV: ∅. **v.18** TK: εκ, MV: ∅. **v.19** T: αι γαρ εξουσιαι, KMV: η γαρ εξουσια. **v.19** TK: αυτων, MV: των ιππων. **v.19** T: εισιν, KMV: εστιν και εν ταις ουραις αυτων. **v.19** TKV: οφεσιν, M: οφεων. **v.20** T: ουτε, KM: ου, V: ουδε. **v.20** T*: προσκυνησωσιν, V: προσκυνησουσιν. **v.20** TK: και, MV: και τα. **v.20** T*: δυναται, V: δυνανται. **v.21** TK: φαρμακειων, MV: φαρμακων. **10. v.1** TKV: αλλον, M: ∅. **v.1** TK: ιρις, MV: η ιρις. **v.1** TK: κεφαλης, MV: κεφαλης αυτου. **v.2** TK: ειχεν, MV: εχων. **v.2** TKV: βιβλαριδιον, M: βιβλιον. **v.2** T*: ανεωγμενον, V: ηνεωγμενον. **v.2** TK: την θαλασσαν, MV: της θαλασσης. **v.2** TK: την γην, MV: της γης. **v.4** TK: τας φωνας εαυτων εμελλον, M: εμελλον, V: ημελλον. **v.4** TK: μοι, MV: ∅. **v.4** TK: ταυτα, MV: αυτα. **v.5** TK: αυτου, MV: αυτου την δεξιαν. **v.6** TKV: εν, M: ∅.

καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θά-
7 λασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ὅτι χρόνος οὐκ° ἔσται ἔτι ◊ ἀ̊λλὰ ἐν
ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου ὅταν μέλλῃ
σαλπίζειν καὶ τ̊ελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ ὡς εὐηγγέ-
8 λισεν τοῖς° ἑαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις ◊ καὶ ἡ φωνὴ
ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πάλιν λαλοῦσα̊ μετ᾽ ἐμοῦ καὶ
λέγουσα̊ ὕπαγε λάβε τὸ βιβλα̊ρίδιον τὸ ἠ̊νεῳγμένον ἐν τῇ
χειρὶ ἀ̊γγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς
9 γῆς ◊ καὶ ἀπῆλθο̊ν πρὸς τὸν ἄγγελον λέγων αὐτῷ δό̊ς μοι
τὸ βιβλα̊ρίδιον καὶ λέγει μοι λάβε καὶ κατάφαγε αὐτὸ καὶ
πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν ἀλλ᾽ ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυ-
10 κὺ ὡς μέλι ◊ καὶ ἔλαβον τὸ βιβλα̊ρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτὸ καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου
ὡς μέλι γλυκὺ καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτὸ ἐπικράνθη ἡ κοιλία
11 μου ◊ καὶ λέγε̊ι μοι δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς
κα̊ὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν πολλοῖς ◊

11 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ λέγων° ἔγειραι
καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ
2 τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ ◊ καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔσ̊ωθεν
τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω̊ καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς ὅτι ἐδόθη τοῖς
ἔθνεσιν καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσ-
3 σαράκοντα° δύο ◊ καὶ δώσω τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου καὶ
προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα περι-
4 βεβλημένοι σάκκους ◊ οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ δύο̊
5 λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ θεο̊ῦ τῆς γῆς ἑστῶ̊σαι ◊ καὶ εἴ τις
αὐτοὺς θέλῃ° ἀδικῆσαι πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος

---

v.6 TK: ουκ εσται ετι, MV: ουκετι εσται. **v.7** TK: αλλα, MV: αλλ. **v.7** TK: τελεσθη, MV: ετελεσθη. **v.7** TK: τοις εαυτου δουλοις τοις προφηταις, M: τους δουλους αυτου τους προφητας, V: τους εαυτου δουλους τους προφητας. **v.8** T*: λαλουσα, V: λαλουσαν. **v.8** T*: λεγουσα, V: λεγουσαν. **v.8** TK: βιβλαριδιον, M: βιβλιδαριον, V: βιβλιον. **v.8** TKV: ηνεωγμενον, M: ανεωγμενον. **v.8** TK: αγγελου, MV: του αγγελου. **v.9** T*: απηλθον, V: απηλθα. **v.9** TK: δος, MV: δουναι. **v.9** TKV: βιβλαριδιον, M: βιβλιδαριον. **v.10** TKV: βιβλαριδιον, M: βιβλιον. **v.11** TK: λεγει, MV: λεγουσιν. **v.11** TKV: και, M: και επι. **11. v.1** T: λεγων εγειραι, K: και ο αγγελος ειστηκει λεγων εγειραι, MV: λεγων εγειρε. **v.2** Tא: εσωθεν, KMV: εξωθεν. **v.2** T*: εξω, V: εξωθεν. **v.2** TK: τεσσαρακοντα, M: τεσσαρακοντα και, V: τεσσερακοντα [και]. **v.4** T: δυο, KMV: αι δυο. **v.4** TK: θεου, MV: κυριου. **v.4** TK: εστωσαι, MV: εστωτες. **v.5** TK: θελη, MV: θελει.

αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν καὶ εἴ τις αὐτοὺς˚
θέλῃ ἀδικῆσαι οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι ⬦ οὗτοι ἔ- 6
χουσιν ἐξουσίαν˚ κλεῖσαι τὸν οὐρανὸν ἵνα μὴ βρέχῃ˚ ὑετὸς
ἐν ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφητείας καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐ-
πὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν
πάσῃ˚ πληγῇ ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν ⬦ καὶ ὅταν τελέσωσιν 7
τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσ-
σου ποιήσει πόλεμον˚ μετ᾽ αὐτῶν καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ
ἀποκτενεῖ αὐτούς ⬦ καὶ τὰ˚ πτώματα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλα- 8
τείας π̊όλεως τῆς μεγάλης ἥτις καλεῖται πνευματικῶς σό-
δομα καὶ αἴγυπτος ὅπου καὶ ὁ κύριος ἡμ̊ῶν ἐσταυρώθη ⬦
καὶ βλέψ̊ουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ 9
ἐθνῶν τὰ˚ πτώματα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς κα̊ὶ ἥμισυ καὶ τὰ
πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσ̊ουσιν τεθῆναι εἰς μνήματ̊α ⬦ καὶ 10
οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαρ̊οῦσιν ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ εὐ-
φραν̊θήσονται καὶ δῶρα πέμψ̊ουσιν ἀλλήλοις ὅτι οὗτοι οἱ
δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ⬦
καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ 11
θεοῦ εἰσῆλθεν ἐπ᾽˚ αὐτοὺς καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐ-
τῶν καὶ φόβος μέγας ἔπεσ̊εν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς ⬦
καὶ ἤκουσαν̊ φωνὴν˚ μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν̊ 12
αὐτοῖς ἀνάβ̊ητε ὧδε καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ
νεφέλῃ καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ⬦ κα̊ὶ ἐν ἐ- 13
κείνῃ τῇ ὥρ̊ᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας καὶ τὸ δέκατον τῆς

---

v.5 TK: αυτους θελη, M: θελει αυτους, V: θελησῃ αυτους. **v.6** TK: εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον, M: τον ουρανον εξουσιαν κλεισαι, V: την εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον. **v.6** TK: βρεχη υετος εν ημεραις αυτων της προφητειας, MV: υετος βρεχη τας ημερας της προφητειας αυτων. **v.6** TK: παση πληγη οσακις εαν θελησωσιν, M: οσακις εαν θελησωσιν εν παση πληγη, V: εν παση πληγη οσακις εαν θελησωσιν. **v.7** TK: πολεμον μετ αυτων, MV: μετ αυτων πολεμον. **v.8** TK: τα πτωματα, MV: το πτωμα. **v.8** TK: πολεως, MV: της πολεως. **v.8** TK: ημων, MV: αυτων. **v.9** TK: βλεψουσιν, MV: βλεπουσιν. **v.9** TK: τα πτωματα, MV: το πτωμα. **v.9** TKV: και, M: ∅. **v.9** T*: αφησουσιν, V: αφιουσιν. **v.9** TK: μνηματα, MV: μνημα. **v.10** TK: χαρουσιν, MV: χαιρουσιν. **v.10** T*: ευφρανθησονται, V: ευφραινονται. **v.10** TKV: πεμψουσιν, M: δωσουσιν. **v.11** TK: επ αυτους, M: εις αυτους, V: εν αυτοις. **v.11** T*: επεσεν, V: επεπεσεν. **v.12** E: ηκουσαν, F: ηκουσα. **v.12** T*: φωνην μεγαλην, V: φωνης μεγαλης. **v.12** T*: λεγουσαν, V: λεγουσης. **v.12** T*: αναβητε, V: αναβατε. **v.13** TKV: και, M: ∅. **v.13** TKV: ωρα, M: ημερα.

πόλεως ἔπεσεν καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα
ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο
14 καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ ⋄ ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα
15 ἀπῆλθεν ἰδού° ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ ⋄ καὶ ὁ ἕβδο-
μος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ
οὐρανῷ λέγουσαι° ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τοῦ
κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ καὶ βασιλεύσει εἰς
16 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ⋄ καὶ οἱ εἴκοσι κα̊ὶ τέσσαρες πρε-
σβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ° θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους
αὐτῶν ἔπεσα̊ν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ
17 θεῷ ⋄ λέγοντες εὐχαριστοῦμέν σοι κύριε ὁ θεὸς ὁ παντο-
κράτωρ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ° ὁ ἐρχόμενος ὅτι εἴληφας τὴν
18 δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας ⋄ καὶ τὰ ἔθνη
ὠργίσθησαν καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν νε-
κρῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς
προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά
σου τοῖς° μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις καὶ διαφθεῖραι τοὺς
19 διαφθείρο̊ντας τὴν γῆν ⋄ καὶ ἠνοίγ̊η ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ἐ̊ν τῷ
οὐρανῷ καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐ̊τοῦ ἐν τῷ ναῷ
αὐτοῦ καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ°
σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη ⋄

12 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ γυνὴ περιβεβλη-
μένη τὸν ἥλιον καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς καὶ
2 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα ⋄ καὶ ἐν
γαστρὶ ἔχουσα κ̊ράζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν ⋄
3 καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἰδοὺ δράκων
μέγας° πυρρὸς ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα καὶ

---

v.14 TV: ιδου η ουαι η τριτη, K: και ιδου η ουαι η τριτη, M: η ουαι η τριτη ιδου. **v.15** TK: λεγουσαι εγενοντο αι βασιλειαι, MV: λεγοντες εγενετο η βασιλεια. **v.16** TK: και, MV: ∅. **v.16** TKV: του θεου καθημενοι, M: του θρονου του θεου οι καθηνται. **v.16** TKV: επεσαν, M: επεσον. **v.17** TK: και ο ερχομενος, MV: ∅. **v.18** T*: τοις μικροις και τοις μεγαλοις, V: τους μικρους και τους μεγαλους. **v.18** E: διαφθειροντας, C: διαφθειραντας. **v.19** TKV: ηνοιγη, M: ηνοιχθη. **v.19** T*: εν, V: ο εν. **v.19** TKV: αυτου, M: του κυριου. **v.19** TKV: και σεισμος, M: ∅. **12. v.2** TK: κραζει, M: εκραζεν, V: και κραζει. **v.3** TKV: μεγας πυρρος, M: πυρος μεγας.

ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα˚ ἑπτά ◊ καὶ ἡ οὐρὰ αὐ- 4
τοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔβαλεν
αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυ-
ναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς
καταφάγῃ ◊ καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄῤῥενα ὃς μέλλει ποιμαίνειν 5
πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον
αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ ˚τὸν θρόνον αὐτοῦ ◊ καὶ ἡ γυ- 6
νὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον ὅπου ἔ˚χει τόπον ἡτοιμασμένον
ἀ˚πὸ τοῦ θεοῦ ἵνα ἐκεῖ ˚τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας δι-
ακοσίας ἑξήκοντα ◊ καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ 7
μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν˚ κατὰ τοῦ δρά-
κοντος καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ◊
καὶ οὐκ ἴσχυσαν˚ οὔτε τόπος εὑρέθη αὐτῶ˚ν ἔτι ἐν τῷ οὐ- 8
ρανῷ ◊ καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος ὁ 9
καλούμενος διάβολος καὶ ὁ˚ σατανᾶς ὁ πλανῶν τὴν οἰκου-
μένην ὅλην ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ᾽
αὐτοῦ ἐβλήθησαν ◊ καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην λέγουσαν˚ 10
ἐν τῷ οὐρανῷ ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ
βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ
ὅτι κατε˚βλήθη ὁ κατήγορο˚ς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ὁ κατηγο-
ρῶν αὐτῶ˚ν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός ◊ καὶ 11
αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ διὰ τὸν
λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν
αὐτῶν ἄχρι θανάτου ◊ διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε ˚οἱ οὐρανοὶ 12
καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες οὐαὶ τοῖς˚ κατοικοῦσιν τὴν γῆν
καὶ τὴν θάλασσαν ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων
θυμὸν μέγαν εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει ◊ καὶ ὅτε εἶδεν 13
ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις

---

v.3 TK: διαδηματα επτα, MV: επτα διαδηματα. **v.5** T*: αρρενα, V: αρσεν. **v.5** TK: τον, MV: προς τον. **v.6** TK: εχει, MV: εχει εκει. **v.6** TKV: απο, M: υπο. **v.6** TKV: τρεφωσιν, M: εκτρεφωσιν. **v.7** TK: επολεμησαν κατα, M: πολεμησαι μετα, V: του πολεμησαι μετα. **v.8** TK: ισχυσαν ουτε, MV: ισχυσεν ουδε. **v.8** TKV: αυτων, M: αυτω. **v.9** TKV: ο, M: ∅. **v.10** TK: λεγουσαν εν τω ουρανω, MV: εν τω ουρανω λεγουσαν. **v.10** TK: κατεβληθη, MV: εβληθη. **v.10** T*: κατηγορος, V: κατηγωρ. **v.10** T*: αυτων, V: αυτους. **v.12** TKV: οι, M: ∅. **v.12** TK: τοις κατοικουσιν την γην και την θαλασσαν, M: τη γη και τη θαλασση, V: την γην και την θαλασσαν.

14 ἔτεκεν τὸν ἄρ̊ρενα ⬦ καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο̊ πτέρυ-
γες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς
τὸν τόπον αὐτῆς ὅπου° τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς
15 καὶ ἥμισυ καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως ⬦ καὶ ἔβαλεν
ὁ ὄφις ὀπίσω° τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ
16 ὡς ποταμὸν ἵνα τ̊αύτην ποταμοφόρητον ποιήσῃ ⬦ καὶ ἐβο-
ήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς
καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στό-
17 ματος αὐτοῦ ⬦ καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικὶ καὶ
ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος
αὐτῆς τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν
18 μαρτυρίαν τοῦ° ἰησοῦ χριστοῦ ⬦ καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον
τῆς θαλάσσης ⬦

13 Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον ἔχον κε-
φαλὰς° ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ
δέκα διαδήματα καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὄνομα̊ βλα-
2 σφημίας ⬦ καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει καὶ
οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκ̊του καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα
λέοντος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ
3 καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην ⬦ καὶ εἶδον̊
μίαν τ̊ῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡ̊ς̊ ἐσφαγμένην εἰς θάνατον καὶ
ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη καὶ ἐθαυμάσθη°
4 ἐν ὅλη τ̊ῇ γῇ ὀπίσω τοῦ θηρίου ⬦ καὶ προσεκύνησαν τὸν°
δράκοντα ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ καὶ προσεκύνη-
σαν τὸ° θηρίον λέγοντες τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ τ̊ίς δύνατα̊ι
5 πολεμῆσαι μετ᾽ αὐτοῦ ⬦ καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν με-

---

v.13 T*: αρρενα, V: αρσενα. **v.14** T*: δυο, V: αι δυο. **v.14** TKV: οπου τρεφεται, M: οπως τρεφηται. **v.15** TK: οπισω της γυναικος εκ του στοματος αυτου, MV: εκ του στοματος αυτου οπισω της γυναικος. **v.15** TK: ταυτην, MV: αυτην. **v.17** TK: του ιησου χριστου, MV: ιησου. **13. v.1** TK: κεφαλας επτα και κερατα δεκα, MV: κερατα δεκα και κεφαλας επτα. **v.1** TK: ονομα, M: ονοματα, V: ονομα[τα]. **v.2** TK: αρκτου, MV: αρκου. **v.3** TK: ειδον, MV: ∅. **v.3** TK: των, MV: εκ των. **v.3** TKV: ως, M: ωσει. **v.3** T: εθαυμασθη εν, KM: εθαυμασεν, V: εθαυμασθη. **v.3** T: τη, KMV: η. **v.4** TK: τον δρακοντα ος εδωκεν, M: τω δρακοντι τω δεδωκοτι την, V: τω δρακοντι οτι εδωκεν την. **v.4** TK: το θηριον, MV: τω θηριω. **v.4** T*: τις, V: και τις. **v.4** TKV: δυναται, M: δυνατος.

γάλα καὶ βλασφημίας̊ καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία π̊οιῆσαι
μῆνας τεσσα̊ράκοντα δύο ◈ καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς 6
βλασφημίαν̊ πρὸς τὸν θεὸν βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κα̊ὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦν-
τας ◈ καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον° ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων 7
καὶ νικῆσαι αὐτοὺς καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν
φυλὴν̊ καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος ◈ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτ̊ῷ 8
πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ὧν° οὐ γέγραπται τὰ
ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου ἐσ̊φαγμένου ἀ-
πὸ καταβολῆς κόσμου ◈ εἴ τις ἔχει οὖς ἀκουσάτω ◈ εἴ τις 9, 10
αἰχμαλωσίαν° συνάγει εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει εἴ τις ἐν°
μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι
ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων ◈ καὶ εἶδον 11
ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς καὶ εἶχεν κέρατα δύο
ὅμοια ἀρνίῳ καὶ ἐλάλει ὡς δράκων ◈ καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ 12
πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ π̊οιεῖ τὴν
γῆν καὶ τοὺς κατοικοῦντας° ἐν αὐτῇ ἵνα προσκυνήσ̊ωσιν
τὸ θηρίον τὸ πρῶτον οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανά-
του αὐτοῦ ◈ καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα ἵνα° καὶ πῦρ ποιῇ 13
καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀν-
θρώπων ◈ καὶ πλανᾷ τοὺς° κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ 14
σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου λέγων
τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὅ°

---

v.5 TKV: βλασφημιας, M: βλασφημιαν. **v.5** TKV: ποιησαι, M: πολεμον ποιησαι. **v.5** T*: τεσσαρακοντα, V: τεσσερακοντα [και]. **v.6** T*: βλασφημιαν, V: βλασφημιας. **v.6** TK: και, MV: ∅. **v.7** TK: πολεμον ποιησαι, MV: ποιησαι πολεμον. **v.7** TK: φυλην, MV: φυλην και λαον. **v.8** TK: αυτω, MV: αυτον. **v.8** TK: ων ου γεγραπται τα ονοματα εν τη βιβλω, M: ων ου γεγραπται το ονομα εν τω βιβλιω, V: ου ου γεγραπται το ονομα αυτου εν τω βιβλιω. **v.8** TK: εσφαγμενου, MV: του εσφαγμενου. **v.10** TK: αιχμαλωσιαν συναγει εις αιχμαλωσιαν υπαγει, M: εχει αιχμαλωσιαν υπαγει, V: εις αιχμαλωσιαν εις αιχμαλωσιαν υπαγει. **v.10** TK: εν μαχαιρα αποκτενει δει αυτον εν μαχαιρα αποκτανθηναι, M: εν μαχαιρα δει αυτον αποκτανθηναι, V: εν μαχαιρη αποκτανθηναι αυτον εν μαχαιρη αποκτανθηναι. **v.12** TKV: ποιει, M: εποιει. **v.12** TK: κατοικουντας εν αυτη, MV: εν αυτη κατοικουντας. **v.12** T*: προσκυνησωσιν, V: προσκυνησουσιν. **v.13** TK: ινα και πυρ ποιη καταβαινειν εκ του ουρανου εις, M: και πυρ ινα εκ του ουρανου καταβαινη επι, V: ινα και πυρ ποιη εκ του ουρανου καταβαινειν εις. **v.14** TKV: τους κατοικουντας, M: τους εμους τους κατοικουντας. **v.14** TK: ο εχει την πληγην της μαχαιρας και εζησεν, M: ο ειχε πληγην και εζησε απο της μαχαιρας, V: ος εχει την πληγην της μαχαιρης και εζησεν.

15 ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησεν ⋄ καὶ ἐδόθη αὐ-
τῷ δοῦναι° πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ
εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ ποιήσῃ ὅσοι° ἂν μὴ προσκυνήσωσιν
16 τὴν° εἰκόνα τοῦ θηρίου ἵνα ἀποκτανθῶσιν ⋄ καὶ ποιεῖ πάν-
τας τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς πλουσίους
καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους
ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς
17 ἢ ἐπὶ τῶν° μετώπων αὐτῶν ⋄ καὶ ἵνα μήτις δύνηται ἀγορά-
σαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα ἢ° τὸ ὄνομα τοῦ
18 θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ⋄ ὧδε ἡ σοφία
ἐστὶν ὁ ἔχων τὸν° νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου
ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστὶν καὶ° ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ $\overline{\chi\xi\varsigma}$° ⋄

14 Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀρνίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος σιὼν καὶ
μετ᾽ αὐτοῦ ἑκατὸν° τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχου-
σαι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώ-
2 πων αὐτῶν ⋄ καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν
ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης καὶ φωνὴν°
ἤκουσα κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν ⋄
3 καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐν-
ώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ οὐδεὶς
ἠδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν° τεσσαράκοντα
4 τέσσαρες χιλιάδες οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς ⋄ οὗτοί εἰ-
σιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν παρθένοι γάρ εἰ-
σιν οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ

---

v.15 TKV: δουναι πνευμα, M: πνευμα δουναι. **v.15** TK: οσοι αν, M: οσοι εαν, V: [ινα] οσοι εαν. **v.15** TK: την εικονα, MV: τη εικονι. **v.15** TK: ινα, MV: ∅. **v.16** TK: δωση, M: δωσωσιν, V: δωσιν. **v.16** TKV: χαραγμα, M: χαραγματα. **v.16** TK: των μετωπων, MV: το μετωπον. **v.17** T: μητις, KMV: μη τις. **v.17** TKV: δυνηται, M: δυναται. **v.17** TK: η, MV: ∅. **v.18** TK: τον νουν, MV: νουν, 𝔓47: ουν, ℵ*: ους. **v.18** TKV: και ο αριθμος αυτου, M: ο αριθμος αυτου, ℵ: ∅, 𝔓47: εστιν δε. **v.18** T*: $\overline{\chi\xi\varsigma}$, V: εξακοσιοι εξηκοντα εξ, ℵ: εξακοσιαι εξηκοντα εξ, C: εξακοσιαι δεκα εξ, F: εξακοσια εξηκοντα πεντε, F: εξακοσιοι τεσσαρακοντα εξ. **14. v.1** TK: αρνιον, MV: το αρνιον. **v.1** T*: εστηκος, V: εστος. **v.1** T: εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες, K: εκατον τεσσαρακοντατεσσαρες, M: αριθμος $\overline{\rho\mu\delta}$, V: εκατον τεσσερακοντα τεσσαρες. **v.1** TK: το, MV: το ονομα αυτου και το. **v.2** TK: φωνην ηκουσα, MV: η φωνη ην ηκουσα ως. **v.3** TK: ως, M: ∅, V: [ως]. **v.3** TK: ηδυνατο, MV: εδυνατο. **v.3** T: εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες, K: εκατον τεσσαρακοντατεσσαρες, M: $\overline{\rho\mu\delta}$, V: εκατον τεσσερακοντα τεσσαρες. **v.4** T*: εισιν, V: ∅. **v.4** TKV: αν, M: εαν.

οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ
τῷ ἀρνίῳ ⋄ καὶ ἐν° τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη δόλος° ἄ- 5
μωμοι γάρ εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ⋄ καὶ εἶδον 6
ἄλλον ἄγγελον πετώμενον ἐν μεσουρανήματι ἔχοντα εὐαγ-
γέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι τοὺς° κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν ⋄ λέγοντα 7
ἐν φωνῇ μεγάλῃ φοβήθητε τὸν θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν ὅτι
ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ καὶ προσκυνήσατε τῷ° ποι-
ήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς
ὑδάτων ⋄ καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησεν λέγων ἔπεσεν 8
ἔπεσεν βαβυλὼν ἡ° πόλις ἡ μεγάλη ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ
θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα ἔθνη ⋄ καὶ 9
τρίτος° ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγά-
λῃ εἴ τις τὸ° θηρίον προσκυνεῖ καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ
λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ⋄ καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θε- 10
οῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς
αὐτοῦ καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν°
ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου ⋄ καὶ ὁ καπνὸς τοῦ 11
βασανισμοῦ αὐτῶν ἀναβαίνει° εἰς αἰῶνας αἰώνων καὶ οὐκ
ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες
τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χά-
ραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ⋄ ὧδε ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστὶν 12
ὧδε οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν ἰη-
σοῦ ⋄ καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης μοι 13

---

v.4 TKV: ουτοι, M: ουτοι υπο ιησου. **v.5** TKV: εν τω στοματι αυτων ουχ ευρεθη, M: ουχ ευρεθη εν τω στοματι αυτων. **v.5** TK: δολος αμωμοι γαρ εισιν ενωπιον του θρονου του θεου, M: ψευδος αμωμοι γαρ εισι, V: ψευδος αμωμοι εισιν. **v.6** TKV: αλλον, M: ∅. **v.6** TK: πετωμενον, MV: πετομενον. **v.6** TK: τους κατοικουντας, M: τους καθημενους, V: επι τους καθημενους. **v.6** TK: παν, MV: επι παν. **v.7** TK: λεγοντα, MV: λεγων. **v.7** TKV: θεον, M: κυριον. **v.7** TKV: τω ποιησαντι, M: αυτον τον ποιησαντα. **v.7** TV: θαλασσαν, KM: την θαλασσαν. **v.8** TK: αγγελος, M: δευτερος αγγελος, V: αγγελος δευτερος. **v.8** TKV: επεσεν, M: ∅. **v.8** TK: η πολις η μεγαλη, MV: η μεγαλη. **v.8** TK: οτι, M: ∅, V: η. **v.8** TK: εθνη, MV: τα εθνη. **v.9** TK: τριτος αγγελος, MV: αλλος αγγελος τριτος. **v.9** TK: το θηριον προσκυνει, MV: προσκυνει το θηριον. **v.10** T*: των αγιων αγγελων, V: αγγελων αγιων. **v.11** TK: αναβαινει εις αιωνας αιωνων, MV: εις αιωνας αιωνων αναβαινει. **v.12** TK: υπομονη, MV: η υπομονη. **v.12** TK: ωδε, MV: ∅. **v.13** TK: μοι, MV: ∅.

γράψον μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες
ἆπάρτι ναὶ° λέγει τὸ πνεῦμα ἵνα ἀναπαύσῶνται ἐκ τῶν κό-
14 πων αὐτῶν τὰ δὲ° ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ᾽ αὐτῶν ◈ καὶ
εἶδον καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθή-
μενος° ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ ◈
15 καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ κράζων ἐν μεγάλῃ°
φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης πέμψον τὸ δρέπανόν
σου καὶ θέρισον ὅτι ἦλθέν σοι° ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι ὅτι ἐξη-
16 ράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς ◈ καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ
τὴν° νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐθερίσθη
17 ἡ γῆ ◈ καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ
18 οὐρανῷ ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ ◈ καὶ ἄλλος ἄγγελος
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου ἔ͂χων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρὸς
καὶ ἐφώνησεν ͂κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ
ὀξὺ λέγων πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον
τοὺς βότρυας τῆς° γῆς ὅτι ἤκμασαν° αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς ◈
19 καὶ ἔ͂βαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ
ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν
20 τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὴν° μεγάλην ◈ καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς
ἔξῶ τῆς πόλεως καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν
χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων ◈

15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυ-
μαστὸν ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας
2 ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ ◈ καὶ εἶδον ὡς
θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρὶ καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ
τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ° τοῦ χαράγμα-
τος αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ

---

v.13 T: απαρτι, KMV: απ αρτι. **v.13** TKV: ναι λεγει, M: λεγει ναι. **v.13** T*: αναπαυσωνται, V: αναπαησονται. **v.13** T*: δε, V: γαρ. **v.14** TK: καθημενος ομοιος υιω, MV: καθημενον ομοιον υιον. **v.15** TK: μεγαλη φωνη, MV: φωνη μεγαλη. **v.15** TK: σοι η ωρα του, MV: η ωρα. **v.16** T*: την νεφελην, V: της νεφελης. **v.18** T*: εχων, V: [ο] εχων. **v.18** TK: κραυγη, M: εν κραυγη, V: φωνη. **v.18** T: της γης, KMV: της αμπελου της γης. **v.18** TKV: ηκμασαν αι σταφυλαι αυτης, M: ηκμασεν η σταφυλη της γης. **v.19** TKV: εβαλεν, M: εξεβαλεν. **v.19** TK: την μεγαλην, MV: τον μεγαν. **v.20** TK: εξω, MV: εξωθεν. **15. v.2** TK: εκ του χαραγματος αυτου, MV: ∅.

τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην ἔχοντας κἰθάρας τοῦ θεοῦ ✧ καὶ 3
ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν μωσέως δούλου τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν
τοῦ ἀρνίου λέγοντες μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου
κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί
σου ὁ βασιλεὺς τῶν ἁγίων ✧ τίς οὐ μὴ φοβηθῇ σε κύριε καὶ 4
δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου ὅτι μόνος ὅσιος ὅτι πάντα° τὰ ἔθνη ἥ-
ξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου ὅτι τὰ δικαιώματά
σου ἐφανερώθησαν ✧ καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοὺ ἠνοίγη 5
ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ ✧ καὶ ἐξῆλ- 6
θον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ° τοῦ ναοῦ
ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν καὶ περιεζωσμέ-
νοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς ✧ καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων 7
ζώων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γε-
μούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων ✧ καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης 8
τοῦ θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο
εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν
ἑπτὰ ἀγγέλων ✧

Καὶ ἤκουσα φωνῆς° μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς **16**
ἑπτὰ ἀγγέλοις ὑπάγετε καὶ ἐκχέατε τὰς φιάλας τοῦ θυμοῦ
τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν ✧ καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεεν 2
τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ
πονηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ
θηρίου καὶ τοὺς τῇ° εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας ✧ καὶ ὁ 3
δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θά-
λασσαν καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα°
ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ ✧ καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐξέχεεν 4

---

v.2 TKV: κιθαρας, M: τας κιθαρας. **v.3** TK: μωσεως, MV: μωυσεως. **v.3** T: δουλου, KMV: του δουλου. **v.3** TK: αγιων, MV: εθνων, F: αιωνων. **v.4** T*: σε, V: ∅. **v.4** T*: δοξαση, V: δοξασει. **v.4** TKV: οσιος, M: αγιος. **v.4** TKV: παντα τα εθνη, M: παντες. **v.5** TK: ιδου, MV: ∅. **v.6** TK: εχοντες, M: οι εχοντες, V: [οι] εχοντες. **v.6** TKV: εκ του ναου, M: οι ησαν. **v.6** TK: και, MV: ∅. **v.8** TKV: καπνου, M: εκ του καπνου. **v.8** TK: ηδυνατο, MV: εδυνατο. **16. v.1** T*: φωνης μεγαλης, V: μεγαλης φωνης. **v.1** T*: εκχεατε, V: εκχεετε. **v.1** TK: φιαλας, MV: επτα φιαλας. **v.2** TK: επι, MV: εις. **v.2** TK: εις, MV: επι. **v.2** TK: τη εικονι αυτου προσκυνουντας, MV: προσκυνουντας τη εικονι αυτου. **v.3** T*: αγγελος, V: ∅. **v.3** TK: ζωσα απεθανεν, M: απεθανεν, V: ζωης απεθανεν τα. **v.4** TK: αγγελος, MV: ∅.

τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰ̊ς τοὺς ποταμοὺς καὶ ἐ̊ἰς τὰς πηγὰς
5 τῶν ὑδάτων καὶ ἐγένετο αἷμα ◈ καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου
τῶν ὑδάτων λέγοντος δίκαιος κύ̊ριε εἶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ°
6 ὁ ὅσιος ὅτι ταῦτα ἔκρινας ◈ ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν
7 ἐξέχεαν καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδω̊κας πιεῖν ἄξιοι γ̊άρ εἰσιν ◈ καὶ
ἤκουσα ἄλλου° ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος ναὶ κύριε ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου ◈
8 καὶ ὁ τέταρτος ἄγγ̊ελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥ-
λιον καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς° ἀνθρώπους ἐν πυρί ◈
9 καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα καὶ ἐβλα-
σφήμησαν̊ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξου̊σίαν ἐπὶ τὰς
10 πληγὰς ταύτας καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν ◈ καὶ
ὁ πέμπτος ἄγγ̊ελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρό-
νον τοῦ θηρίου καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη
11 καὶ ἐμασ̊σῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου ◈ καὶ ἐ-
βλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν
καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων
12 αὐτῶν ◈ καὶ ὁ ἕκτος ἄγγ̊ελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐ-
πὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τ̊ὸν εὐφράτην καὶ ἐξηράνθη τὸ
ὕδωρ αὐτοῦ ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ
13 ἀνατολῶν̊ ἡλίου ◈ καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκον-
τος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος
τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία° ἀκάθαρτα ὅμοια° βα-
14 τράχοις ◈ εἰσὶν γὰρ πνεύματα δαιμόνω̊ν ποιοῦντα σημεῖα
ἐκ̊πορεύεσθαι ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς° γῆς καὶ τῆς οἰκου-
μένης ὅλης συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς π̊όλεμον τῆς ἡμέρας

---

v.4 T*: εις, V: ∅. **v.5** TK: κυριε, MV: ∅. **v.5** T: και ο οσιος, K: και ο εσομενος, M: οσιος, V: ο οσιος. **v.6** T*: εδωκας, V: [δ]εδωκας. **v.6** TK: γαρ, MV: ∅. **v.7** TK: αλλου εκ, MV: ∅. **v.8** TK: αγγελος, MV: ∅. **v.8** TKV: τους ανθρωπους εν πυρι, M: εν πυρι τους ανθρωπους. **v.9** TKV: εβλασφημησαν, M: εβλασφημησαν οι ανθρωποι. **v.9** T*: εξουσιαν, V: την εξουσιαν. **v.10** TK: αγγελος, MV: ∅. **v.10** TK: εμασσωντο, MV: εμασωντο. **v.12** TK: αγγελος, MV: ∅. **v.12** TKV: τον, M: ∅. **v.12** TK: ανατολων, MV: ανατολης. **v.13** TKV: τρια ακαθαρτα, M: ακαθαρτα τρια. **v.13** TK: ομοια βατραχοις, MV: ως βατραχοι. **v.14** TK: δαιμονων, MV: δαιμονιων. **v.14** T: εκπορευεσθαι, KMV: α εκπορευεται. **v.14** TK: της γης και της οικουμενης, MV: της οικουμενης. **v.14** T: πολεμον, KMV: τον πολεμον.

ἐκ̊είνης τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος ✧ ἰδοὺ 15
ἔρχομαι ὡς κλέπτης μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέπωσιν τὴν
ἀσχημοσύνην αὐτοῦ ✧ καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τ̊ὸν τό- 16
πον τὸν καλούμενον ἑβραϊστὶ ἀρμ̊αγεδδών ✧ καὶ ὁ ἕβδομος 17
ἄγγ̊ελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς̊ τὸν ἀέρα καὶ ἐξῆλθεν
φωνὴ μεγ̊άλη ἀπ̊ὸ τοῦ ναοῦ τοῦ˚ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου
λέγουσα γέγονεν ✧ καὶ ἐγένοντο φωναὶ˚ καὶ βρονταὶ καὶ ἀ- 18
στραπαὶ καὶ σεισμὸς ἐγ̊ένετο μέγας οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ᾽
οὗ οἱ˚ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς τηλικοῦτος σεισμὸς
οὕτως μέγας ✧ καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη 19
καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσ̊ον καὶ βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐ-
μνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴ-
νου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ ✧ καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν 20
καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν ✧ καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντι- 21
αία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ
ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς
χαλάζης ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς̊ σφόδρα ✧

Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ̊ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑ- **17**
πτὰ φιάλας καὶ ἐλάλησεν μετ᾽ ἐμοῦ λέγων μ̊οι δεῦρο δείξω
σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ
τ̊ῶν ὑδάτων τ̊ῶν πολλῶν ✧ μεθ᾽ ἧς ἐπ̊όρνευσαν οἱ βασιλεῖς 2
τῆς γῆς καὶ ἐμεθύσθησαν ἐκ˚ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐ-
τῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ✧ καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρη- 3
μον ἐν̊ πνεύματι καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον
κ̊όκκινον γέμον˚ ὀνομάτων βλασφημίας ἔχ̊ον κεφαλὰς ἑ-

---

v.14 T*: εκεινης, V: ∅. **v.16** E: τον, ℵ: ∅. **v.16** TK: ἀρμαγεδδών, M: μαγεδών, V: ἀρμαγεδών, F: μαγεδδων. **v.17** TK: αγγελος, MV: ∅. **v.17** TK: εις, MV: επι. **v.17** E: μεγαλη, A: ∅. **v.17** T*: απο, V: εκ. **v.17** T*: του ουρανου, V: ∅. **v.18** TK: φωναι και βρονται και αστραπαι, M: αστραπαι και βρονται και φωναι, V: αστραπαι και φωναι και βρονται. **v.18** TKV: εγενετο, M: ∅. **v.18** T*: οι ανθρωποι εγενοντο, V: ανθρωπος εγενετο. **v.19** T*: επεσον, V: επεσαν. **v.21** TKV: αυτης, M: αυτη. **17. v.1** E: εκ, ℵ: ∅. **v.1** TK: μοι, MV: ∅. **v.1** T*: των, V: ∅. **v.2** E: επορνευσαν, ℵ: εποιησαν πορνειαν. **v.2** TK: εκ του οινου της πορνειας αυτης οι κατοικουντες την γην, MV: οι κατοικουντες την γην εκ του οινου της πορνειας αυτης. **v.3** E: εν, F: ∅. **v.3** TKV: κοκκινον, M: το κοκκινον. **v.3** TK: γεμον ονοματων, M: γεμον ονοματα, V: γεμον[τα] ονοματα. **v.3** T*: εχον, V: εχων.

4 πτὰ καὶ κέρατα δέκα ⁘ καὶ ἡ γυνὴ ἡ° περιβεβλημένη πορ-
φύρᾳ° καὶ κόκκινῳ καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ
καὶ μαργαρίταις ἔχουσα χρυσοῦν° ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐ-
τῆς γέμον βδελυγμάτων καὶ ἀκα̊θάρτητος πορνείας αὐτ̊ῆς ⁘
5 καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον μυστήριον
βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυ-
6 γμάτων τῆς γῆς ⁘ καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ° τοῦ
αἵματος τῶν ἁγίων κα̊ὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων ἰηο̊σοῦ
7 καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα ⁘ καὶ εἶπέν μοι ὁ
ἄγγελος διατ̊ὶ ἐθαύμασας ἐγώ σοι° ἐρῶ τὸ μυστήριον τῆς
γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν τοῦ ἔχον-
8 τος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα ⁘ θη̊ρίον ὃ εἶδες
ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου καὶ
εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν̊ καὶ θαυμάσο̊νται οἱ κατοικοῦντες ἐ-
πὶ° τῆς γῆς ὧν οὐ γέγραπται τὰ° ὀνόματα ἐπὶ τὸ° βιβλίον
τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου βλέποντες° τὸ θηρίον ὅ τι
9 ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καίπερ° ἐστίν ⁘ ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν
αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ὄρη° εἰσὶν ἑπτὰ ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ᾽
10 αὐτῶν ⁘ καὶ βασιλεῖς ἑπτά° εἰσιν οἱ πέντε ἔπεσα̊ν κα̊ὶ ὁ εἷς
ἔστιν ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν καὶ ὅταν ἔλθῃ ὀλίγον αὐτὸν° δεῖ
11 μεῖναι ⁘ καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καὶ α̊ὐτὸς ὄγδοός
12 ἐστιν καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστιν καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει ⁘ καὶ
τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσιν οἵτινες βασι-
λείαν οὔπω ἔλαβον ἀλλ̊᾽ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν

---

v.4 T: ἡ, KMV: ἣν. **v.4** TK: πορφυρα και κοκκινω και κεχρυσωμενη χρυσω, M: πορφυρουν και κοκκινον κεχρυσωμενη χρυσιω, V: πορφυρουν και κοκκινον και κεχρυσωμενη χρυσιω. **v.4** TK: χρυσουν ποτηριον, MV: ποτηριον χρυσουν. **v.4** TK: ακαθαρτητος, MV: τα ακαθαρτα της. **v.4** TKV: αυτης, M: της γης, ℵ: αυτης και της γης. **v.6** TKV: εκ του αιματος, M: του αιματος, ℵ: τω αιματι. **v.6** TKV: και, M: ∅. **v.6** E: ιησου, F: ∅. **v.7** TK: διατι, MV: δια τι. **v.7** TK: σοι ερω, MV: ερω σοι. **v.8** T: θηριον, KMV: το θηριον. **v.8** T*: υπαγειν, V: υπαγει. **v.8** T*: θαυμασονται, V: θαυμασθησονται. **v.8** TKV: επι της γης, M: την γην. **v.8** TK: τα ονοματα, MV: το ονομα. **v.8** TKV: το βιβλιον, M: του βιβλιου. **v.8** TK: βλεποντες το θηριον ο τι ην, M: βλεποντων οτι ην το θηριον, V: βλεποντων το θηριον οτι ην. **v.8** TK: καιπερ εστιν, MV: και παρεσται. **v.9** TK: ορη εισιν επτα, MV: επτα ορη εισιν. **v.10** TKV: επτα εισιν, M: εισιν επτα. **v.10** TKV: επεσαν, M: επεσον. **v.10** TK: και, MV: ∅. **v.10** TKV: αυτον δει, M: δει αυτον. **v.11** TKV: αυτος, M: ουτος. **v.12** T*: αλλ, V: αλλα.

λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου ⁘ οὗτοι μίαν γνώμην˚ ἔχου- 13
σιν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν˚ ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ
διἀδιδώσουσιν ⁘ οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν καὶ 14
τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτοὺς ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βα-
σιλεὺς βασιλέων καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ
πιστοί ⁘ καὶ λέγει μοι τὰ ὕδατα ἃ εἶδες οὗ ἡ πόρνη κάθηται 15
λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶν καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι ⁘ καὶ τὰ δέκα 16
κέρατα ἃ εἶδες ἐπ̊ὶ τὸ θηρίον οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρ-
νην καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνὴν̊ καὶ
τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν
πυρί ⁘ ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι 17
τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι μίαν˚ γνώμην καὶ δοῦναι
τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ ἄχρι τελεσθῇ˚ τὰ ῥήματα
τοῦ θεοῦ ⁘ καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ 18
ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τ̊ῆς γῆς ⁘

Κ̊αὶ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄγ̊γελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐ- **18**
ρανοῦ ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς
δόξης αὐτοῦ ⁘ καὶ ἔκραξεν ἐν˚ ἰσχύϊ φωνῇ μεγ̊άλῃ λέγων 2
ἔπεσεν ἔπεσ̊εν βαβυλὼν ἡ μεγάλη καὶ ἐγένετο κατοικητή-
ριον δαιμόνω̊ν καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου
καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου̊ καὶ μεμισημένου ⁘
ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπω̊κεν 3
πάντα τὰ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ᾽ αὐτῆς ἐπόρνευ-
σαν καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους
αὐτῆς ἐπλούτησαν ⁘ καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐ- 4
ρανοῦ λέγουσαν ἐξέλθ̊ετε ἐξ˚ αὐτῆς ὁ λαός μου ἵνα μὴ συγ-

v.13 TKV: γνωμην εχουσιν, M: εχουσιν γνωμην. **v.13** TK: την εξουσιαν εαυτων, MV: εξουσιαν αυτων. **v.13** TK: διαδιδωσουσιν, MV: διδοασιν. **v.16** TK: επι, MV: και. **v.16** TKV: γυμνην, M: γυμνην ποιησουσιν αυτην. **v.17** TKV: μιαν γνωμην, M: γνωμην μιαν. **v.17** TK: τελεσθη τα ρηματα, M: τελεσθωσιν οι λογοι, V: τελεσθησονται οι λογοι. **v.18** TKV: της, M: επι της. **18. v.1** TK: και, MV: ∅. **v.1** T: αγγελον, KMV: αλλον αγγελον. **v.2** TK: εν ισχυι, M: ισχυρα, V: εν ισχυρα. **v.2** TK: μεγαλη, MV: ∅. **v.2** TKV: επεσεν, M: ∅. **v.2** T*: δαιμονων, V: δαιμονιων. **v.2** T*: ακαθαρτου, V: ακαθαρτου [και φυλακη παντος θηριου ακαθαρτου]. **v.3** TK: πεπωκεν, M: πεπωκασι, V: πεπωκαν. **v.4** TK: εξελθετε, M: εξελθε, V: εξελθατε. **v.4** T*: εξ αυτης ο λαος μου, V: ο λαος μου εξ αυτης.

κοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς καὶ ἵνα° μὴ λάβητε ἐκ
5 τῶν πληγῶν αὐτῆς ◈ ὅτι ἠ̊κολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι
ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐμνημόνευσεν̊ ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα
6 αὐτῆς ◈ ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν ὑ̊μῖν καὶ δι-
πλώσατε αὐ̊τῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς ἐν τῷ ποτηρ̊ίῳ ᾧ̊
7 ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν ◈ ὅσα ἐδόξασεν ἑ̊αυτὴν
καὶ ἐστρηνίασεν τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πέν-
θος ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγε̊ι κάθημαι βασίλισσα καὶ
8 χήρα οὐκ εἰμὶ καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω ◈ διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ
ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς θάνατος κα̊ὶ πένθος καὶ
λιμὸς καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ
9 θεὸς ὁ κρίνω̊ν αὐτήν ◈ καὶ κλαύσονται° αὐτὴν καὶ κόψον-
ται ἐπ᾽ αὐ̊τῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ᾽ αὐτῆς πορνεύσαντες
καὶ στρηνιάσαντες ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν τῆς πυρώ-
10 σεως αὐτῆς ◈ ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῆς λέγοντες οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη
βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρὰ ὅτι ἐν̊ μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρί-
11 σις σου ◈ καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλα̊ίουσιν καὶ πενθο̊ῦσιν
ἐπ᾽ αὐ̊τῇ ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκ° ἔτι ◈
12 γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργα-
ρίτο̊υ καὶ βύσσο̊υ καὶ πορφύρα̊ς καὶ σ̊ηρικοῦ καὶ κοκκίνου
καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν
σκεῦος ἐκ ξύλο̊υ τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ
13 μαρμάρου ◈ καὶ κιν̊άμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον καὶ
λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ

v.4 TK: ινα μη λαβητε εκ των πληγων αυτης, MV: εκ των πληγων αυτης ινα μη λαβητε. **v.5** T: ηκολουθησαν, KMV: εκολληθησαν. **v.5** TKV: εμνημονευσεν, M: εμνημονευσεν αυτης. **v.6** TK: υμιν, MV: ∅. **v.6** TK: αυτη διπλα, M: τα διπλα ως και αυτη και, V: τα διπλα. **v.6** TKV: ποτηριω, M: ποτηριω αυτης. **v.7** TK: εαυτην, MV: αυτην. **v.7** TK: λεγει, MV: λεγει οτι. **v.8** TKV: και, M: ∅. **v.8** TK: κρινων, MV: κρινας. **v.9** TK: κλαυσονται αυτην, MV: κλαυσουσιν. **v.9** TK: αυτη, MV: αυτην. **v.10** TK: εν, MV: ∅. **v.11** TKV: κλαιουσιν, M: κλαυσουσιν. **v.11** TKV: πενθουσιν, M: πενθησουσιν. **v.11** T*: αυτη, V: αυτην. **v.11** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.12** T*: μαργαριτου, V: μαργαριτων. **v.12** TK: βυσσου, MV: βυσσινου. **v.12** TKV: πορφυρας, M: πορφυρου. **v.12** T*: σηρικου, V: σιρικου. **v.12** E: ξυλου, A: λιθου. **v.13** T*: κιναμωμον, V: κινναμωμον και αμωμον.

κτήνη˚ καὶ πρόβατα καὶ ἵππων καὶ ῥέδῶν καὶ σωμάτων καὶ
ψυχὰς ἀνθρώπων ⸭ καὶ ἡ ὀπώρα τῆς˚ ἐπιθυμίας τῆς ψυ- 14
χῆς σου ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ
λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ καὶ οὐκ˚ ἔτι οὐ˚ μὴ εὑρήσῃς
αὐτά ⸭ οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ᾽ αὐτῆς ἀπὸ 15
μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς
κλαίοντες καὶ πενθοῦντες ⸭ καὶ λέγοντες οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις 16
ἡ μεγάλη ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ
κόκκινον καὶ κεχρυσωμένη ἐν˚ χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ
μαργαρίταις ⸭ ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος 17
καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ πᾶς ἐπὶ˚ τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος καὶ
ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται ἀπὸ μακρόθεν
ἔστησαν ⸭ καὶ ἔκραζον ὁρῶντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως 18
αὐτῆς λέγοντες τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ ⸭ καὶ ἔβα- 19
λον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔκραζον κλαίοντες
καὶ πενθοῦντες λέγοντες οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἐν
ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ
τῆς τιμιότητος αὐτῆς ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ⸭ εὐφραίνου 20
ἐπ᾽ αὐτὴν οὐρανὲ καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται
ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς ⸭ καὶ ἦρεν εἷς 21
ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν
θάλασσαν λέγων οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται βαβυλὼν ἡ
μεγάλη πόλις καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι ⸭ καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν 22
καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν
σοὶ ἔτι καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι ⸭ καὶ 23
φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ

v.13 TKV: κτηνη και προβατα, M: προβατα και κτηνη. **v.13** TKV: ρεδων, M: ραιδων. **v.14** T*: της επιθυμιας της ψυχης σου, V: σου της επιθυμιας της ψυχης. **v.14** TK: απηλθεν, MV: απωλετο. **v.14** T: ουκ ετι, KMV: ουκετι. **v.14** TK: ου μη ευρησης αυτα, M: αυτα ου μη ευρης, V: ου μη αυτα ευρησουσιν. **v.15** TKV: κλαιοντες, M: και κλαιοντες. **v.16** T*: και, V: ∅. **v.16** TKV: βυσσινον, M: βυσσον. **v.16** TK: εν χρυσω, M: χρυσιω, V: [εν] χρυσιω. **v.16** T*: μαργαριταις, V: μαργαριτη. **v.17** TK: επι των πλοιων ο ομιλος, MV: ο επι τοπον πλεων. **v.18** TK: ορωντες, MV: βλεποντες. **v.19** TKV: λεγοντες, M: και λεγοντες. **v.19** TK: πλοια, MV: τα πλοια. **v.20** TK: αυτην, MV: αυτη. **v.20** TK: αποστολοι, MV: και οι αποστολοι. **v.21** T*: μυλον, V: μυλινον.

νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι ὅ̊τι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν
οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθη-
24 σαν πάντα τὰ ἔθνη ⋄ καὶ ἐν αὐτῇ αἷ̊μα προφητῶν καὶ ἁγίων
εὑρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς ⋄

19 Κ̊αὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσα φωνὴν° ὄχλου πολλοῦ μεγάλην
ἐν τῷ οὐρανῷ λέγοντὸ̊ς ἀλληλούϊα ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα°
2 καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ⋄ ὅτι ἀλη-
θιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην
τὴν μεγάλην ἥτις ἔ̊φθειρεν τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς
καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ τ̊ῆς χειρὸς
3 αὐτῆς ⋄ καὶ δεύτερον εἴρηκἀ̊ν ἀλληλούϊα καὶ ὁ καπνὸς αὐ-
4 τῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ⋄ καὶ ἔπεσἀ̊ν οἱ
πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι κἀ̊ὶ τέσσαρες καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα
καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ° θρόνου
5 λέγοντες ἀμὴν ἀλληλούϊα ⋄ καὶ φωνὴ ἐκ̊ τοῦ θρόνου ἐξ-
ῆλθεν λέγουσα αἰνεῖτε τὸν° θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι
αὐτοῦ καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν κἀ̊ὶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγά-
6 λοι ⋄ καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν
ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν λέγοντἀ̊ς
ἀλληλούϊα ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ θεὸ̊ς ὁ παντοκράτωρ ⋄
7 χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα° καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ ὅτι
ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν
8 ἑαυτήν ⋄ καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον καθα-
ρὸν° καὶ λαμπρὸν τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματά ἐστιν°
9 τῶν ἁγίων ⋄ καὶ λέγει μοι γράψον μακάριοι οἱ εἰς τ̊ὸ δεῖ-
πνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι καὶ λέγει μοι οὗτοι

---

v.23 TKV: οτι, M: ∅. **v.24** TKV: αιμα, M: αιματα. **19. v.1** TK: και, MV: ∅. **v.1** TK: φωνην οχλου πολλου μεγαλην, MV: ως φωνην μεγαλην οχλου πολλου. **v.1** TK: λεγοντος, MV: λεγοντων. **v.1** TK: δοξα και η τιμη και η δυναμις κυριω τω θεω, M: δυναμις και η δοξα του θεου, V: δοξα και η δυναμις του θεου. **v.2** TKV: εφθειρεν, M: διεφθειρε. **v.2** TK: της, MV: ∅. **v.3** TKV: ειρηκαν, M: ειρηκεν. **v.4** TKV: επεσαν, M: επεσον. **v.4** TK: και, MV: ∅. **v.4** TK: του θρονου, MV: τω θρονω. **v.5** TK: εκ, MV: απο. **v.5** T*: τον θεον, V: τω θεω. **v.5** TK: και, MV: ∅. **v.6** TK: λεγοντας, M: λεγοντες, V: λεγοντων. **v.6** TK: θεος, M: θεος ημων, V: θεος [ημων]. **v.7** T*: αγαλλιωμεθα και δωμεν, V: αγαλλιωμεν και δωσωμεν. **v.8** TK: καθαρον και λαμπρον, M: λαμπρον και καθαρον, V: λαμπρον καθαρον. **v.8** TK: εστιν των αγιων, MV: των αγιων εστιν. **v.9** TKV: το, M: τον.

οἱ λόγοι ἀληθινοὶ εἰσιν˚ τοῦ θεοῦ ✧ καὶ ἔπεσο̊ν ἔμπροσθεν 10
τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ καὶ λέγει μοι ὅρα μὴ
σύνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν
μαρτυρίαν το̊ῦ ἰησοῦ τῷ θεῷ προσκύνησον ἡ γὰρ μαρτυ-
ρία το̊ῦ ἰησοῦ ἐστιν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας ✧ καὶ εἶδον 11
τὸν οὐρανὸν ἀ̊νεῳγμένον καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς καὶ ὁ κα-
θήμενος ἐπ᾽ αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινὸς καὶ ἐν
δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ ✧ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡ̊ς 12
φλὸξ πυρὸς καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλὰ
ἔχων ὄ̊νομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός ✧ καὶ 13
περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμ̊μένον αἵματι καὶ κα̊λεῖται
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ✧ καὶ τὰ στρατεύματα ἐ̊ν 14
τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ̊᾽ ἵπποις λευκοῖς ἐνδεδυμέ-
νοι βύσσινον λευκὸν κα̊ὶ καθαρόν ✧ καὶ ἐκ τοῦ στόματος 15
αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία̊ ὀξεῖα ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσ̊σῃ
τὰ ἔθνη καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ καὶ
αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ κα̊ὶ τῆς ὀρ-
γῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος ✧ καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον 16
καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ τ̊ὸ ὄνομα γεγραμμένον βασιλεὺς
βασιλέων καὶ κύριος κυρίων ✧ καὶ εἶδον ἕ̊να ἄγγελον ἑ- 17
στῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ ἔκραξεν φω̊νῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσιν
τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετω̊μένοις ἐν μεσουρανήματι δεῦτε καὶ˚
συνάγεσθε εἰς τ̊ὸ δεῖπνον τοῦ˚ μεγάλου θεοῦ ✧ ἵνα φάγητε 18
σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυ-
ρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ
σάρκας πάντων ἐλευθέρων κ̊αὶ δούλων καὶ μικρῶν κ̊αὶ με-

---

v.9 TK: εισιν του θεου, MV: του θεου εισιν. **v.10** TK: επεσον, MV: επεσα. **v.10** TK: του, MV: ∅. **v.10** T*: του, V: ∅. **v.11** T*: ανεωγμενον, V: ηνεωγμενον. **v.12** TK: ως, M: ∅, V: [ως]. **v.12** TKV: ονομα, M: ονοματα γεγραμμενα και ονομα. **v.13** E: βεβαμμενον, F: ερραντισμενον. **v.13** TK: καλειται, MV: κεκληται. **v.14** T: εν, KM: τα εν, V: [τα] εν. **v.14** TKV: εφ, M: επι. **v.14** TK: και, MV: ∅. **v.15** TKV: ρομφαια, M: ρομφαια διστομος. **v.15** TK: πατασση, MV: παταξη. **v.15** TK: και, MV: ∅. **v.16** T: το, KMV: ∅. **v.17** TKV: ενα, M: ∅. **v.17** TK: φωνη, M: εν φωνη, V: [εν] φωνη. **v.17** TK: πετωμενοις, MV: πετομενοις. **v.17** TK: και συναγεσθε, MV: συναχθητε. **v.17** TKV: το, M: τον. **v.17** TK: του μεγαλου, M: τον μεγαν του, V: το μεγα του. **v.18** T: και, KMV: τε και. **v.18** TKV: και, M: τε και.

19 γάλων ⟐ καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ
τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι °πόλεμον μετὰ
τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος
20 αὐτοῦ ⟐ καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ μετὰ° τούτου ὁ ψευ-
δοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν οἷς
ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς
προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο
21 εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν° καιομένην ἐν °τῷ θείῳ ⟐ καὶ
οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ
τοῦ ἵππου τῇ °ἐκπορευομένῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ
πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν ⟐

20 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔχοντα
τὴν κλεῖδ°α τῆς ἀβύσσου καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα
2 αὐτοῦ ⟐ καὶ ἐκράτησεν τὸν δράκοντα τὸν° ὄφιν τὸν ἀρχαῖον
ὅς ἐστιν διάβολος καὶ °σατανᾶς καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη ⟐
3 καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ ἔκλεισεν °αὐτὸν καὶ
ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ ἵνα μὴ πλανήσῃ° τὰ ἔθνη ἔτι ἄχρι
τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη °καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν° λυθῆναι μι-
4 κρὸν χρόνον ⟐ καὶ εἶδον θρόνους καὶ ἐκάθισαν ἐπ᾽ αὐτοὺς
καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμέ-
νων διὰ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τῷ° θηριῷ οὔτε τὴν εἰκόνα
αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον °αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ
5 °χριστοῦ °τὰ χίλια ἔτη ⟐ οἱ° δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζη-
σαν° ἕως τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη ⟐
6 μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώ-

---

v.19 TK: πολεμον, MV: τον πολεμον. **v.20** TK: μετα τουτου ο, M: ο μετ αυτου, V: μετ αυτου ο. **v.20** T*: την καιομενην, V: της καιομενης. **v.20** TK: τω, MV: ∅. **v.21** TK: εκπορευομενη, MV: εξελθουση. **20. v.1** TK: κλειδα, MV: κλειν. **v.2** T*: τον οφιν τον αρχαιον, V: ο οφις ο αρχαιος. **v.2** TK: σατανας, M: ο σατανας ο πλανων την οικουμενην ολην, V: ο σατανας. **v.3** TK: αυτον, MV: ∅. **v.3** TK: πλανηση τα εθνη ετι, M: πλανα ετι τα εθνη, V: πλανηση ετι τα εθνη. **v.3** TK: και, MV: ∅. **v.3** TK: αυτον λυθηναι, MV: λυθηναι αυτον. **v.4** TK: τω θηριω ουτε, MV: το θηριον ουδε. **v.4** TK: αυτων, MV: ∅. **v.4** TK: χριστου, MV: του χριστου. **v.4** TM: τα, KV: ∅. **v.5** TK: οι δε, M: και οι, V: οι. **v.5** TK: ανεζησαν εως, MV: εζησαν αχρι.

τῃ ἐπὶ τούτων ὁ˚ θάνατος ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ἀλλ᾽
ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ χριστοῦ καὶ βασιλεύσου-
σιν μετ᾽ αὐτοῦ χ̊ίλια ἔτη ⋄ καὶ ὅταν˚ τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη 7
λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ ⋄ καὶ ἐξελεύ- 8
σεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς
γῆς τὸν γὼγ καὶ τ̊ὸν μαγὼγ συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς π̊όλεμον
ὧ̊ν ὁ ἀριθμὸς̊ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης ⋄ καὶ ἀνέβησαν ἐ- 9
πὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς καὶ ἐκύκλ̊ωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν
ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην καὶ κατέβη πῦρ ἀ-
πὸ˚ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς ⋄ καὶ 10
ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ
πυρὸς καὶ θείου ὅπου τ̊ὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης
καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων ⋄ καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν˚ μέγαν καὶ τὸν κα- 11
θήμενον ἐπ᾽ αὐτο̊ῦ οὗ ἀπὸ π̊ροσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ
οὐρανὸς καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς ⋄ καὶ εἶδον τοὺς νε- 12
κροὺς μικροὺς˚ καὶ μεγάλους ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θεο̊ῦ
καὶ βιβλία ἠνε̊ῴχθησαν καὶ βιβλίον˚ ἄλλο ἠ̊νεῴχθη ὅ ἐστιν
τῆς ζωῆς καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν
τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν ⋄ καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα 13
τοὺς˚ ἐν αὐτῇ νεκροὺς καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν
τοὺς˚ ἐν αὐτοῖς νεκροὺς καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ
ἔργα αὐτῶ̊ν ⋄ καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν 14
λίμνην τοῦ πυρὸς οὗτός˚ ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος ⋄ καὶ εἴ 15
τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ˚ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος ἐβλήθη

v.6 TK: ο θανατος ο δευτερος, MV: ο δευτερος θανατος. **v.6** T*: χιλια, V: [τα] χιλια. **v.7** TKV: οταν τελεσθη, M: μετα. **v.8** T*: τον, V: ∅. **v.8** TK: πολεμον, MV: τον πολεμον. **v.8** TK: αριθμος, MV: αριθμος αυτων. **v.9** TK: εκυκλωσαν, MV: εκυκλευσαν. **v.9** TK: απο του θεου εκ του ουρανου, M: εκ του ουρανου απο του θεου, V: εκ του ουρανου. **v.10** TK: το, MV: και το. **v.11** TK: λευκον μεγαν, MV: μεγαν λευκον. **v.11** TK: αυτου, MV: αυτον. **v.11** T*: προσωπου, V: του προσωπου. **v.12** TK: μικρους και μεγαλους, MV: τους μεγαλους και τους μικρους. **v.12** TK: θεου, MV: θρονου. **v.12** TK: ηνεωχθησαν, M: ηνοιξαν, V: ηνοιχθησαν. **v.12** TK: βιβλιον αλλο, MV: αλλο βιβλιον. **v.12** T*: ηνεωχθη, V: ηνοιχθη. **v.13** TK: τους εν αυτη νεκρους, MV: τους νεκρους τους εν αυτη. **v.13** TK: τους εν αυτοις νεκρους, MV: τους νεκρους τους εν αυτοις. **v.13** TKV: αυτων, M: αυτου. **v.14** TK: ουτος εστιν ο δευτερος θανατος, MV: ουτος ο θανατος ο δευτερος εστιν η λιμνη του πυρος. **v.15** TKV: τη βιβλω, M: τω βιβλιω.

εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός ⟡

21 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν ὁ γὰρ πρῶτος
οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ π̊αρῆλθεν καὶ ἡ θάλασσα οὐκ
2 ἔστιν ἔτι ⟡ καὶ ἐγὼ° ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν ἰ-
ερουσαλὴμ καινὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ° τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀν-
3 δρὶ αὐτῆς ⟡ καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρ̊ανοῦ
λεγούσης ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ
σκηνώσει μετ᾽ αὐτῶν καὶ αὐτοὶ λαο̊ὶ αὐτοῦ ἔσονται καὶ αὐ-
4 τὸς ὁ θεὸς ἔσται° μετ᾽ αὐτῶν θεὸς αὐτῶν ⟡ καὶ ἐξαλείψει ὁ°
θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπ̊ὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ ὁ θάνατος
οὐκ ἔσται ἔτι οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔ-
5 σται ἔτι ὅτι τὰ πρῶτ̊α ἀπῆλθο̊ν ⟡ καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ
τοῦ° θρόνου ἰδοὺ καινὰ° πάντα ποιῶ καὶ λέγει μο̊ι γράψον
6 ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ° καὶ πιστοί εἰσιν ⟡ καὶ εἶπέν μοι
γέγονεν° ἐγώ εἰμι τὸ α̊ καὶ τὸ ω ἡ° ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἐγὼ
τῷ διψῶντι δώσω̊ ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δω-
7 ρεάν ⟡ ὁ νικῶν κληρο̊νομήσει π̊άντα καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεὸς
8 καὶ αὐτὸς ἔσται μοι ὁ° υἱός ⟡ δειλοῖς° δὲ καὶ ἀπίστοις καὶ
ἐβδε̊λυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ φαρμακε̊ῦσιν
καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν τὸ μέρος αὐτῶν
ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ ὅ ἐστιν δεύτερος°
9 θάνατος ⟡ καὶ ἦλθεν πρός° με εἷς τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν

---

21. v.1 TK: παρηλθεν, M: απηλθον, V: απηλθαν. **v.2** TK: εγω ιωαννης ειδον την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην, MV: την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην ειδον. **v.2** TK: απο του θεου εκ του ουρανου, MV: εκ του ουρανου απο του θεου. **v.3** T*: ουρανου, V: θρονου. **v.3** TKV: λαοι, M: λαος. **v.3** TK: εσται μετ αυτων θεος αυτων, M: μετ αυτων εσται, V: μετ αυτων εσται [αυτων θεος]. **v.4** TK: ο θεος, M: απ αυτων, V: ∅. **v.4** T*: απο, V: εκ. **v.4** E: πρωτα, F: προβατα. **v.4** TK: απηλθον, M: απηλθεν, V: απηλθαν. **v.5** TK: του θρονου, MV: τω θρονω. **v.5** TK: καινα παντα ποιω, M: παντα καινα ποιω, V: καινα ποιω παντα. **v.5** TK: μοι, MV: ∅. **v.5** TK: αληθινοι και πιστοι, M: πιστοι και αληθινοι του θεου, V: πιστοι και αληθινοι. **v.6** TK: γεγονεν εγω ειμι, M: γεγονα, V: γεγοναν εγω [ειμι]. **v.6** TK: α, MV: αλφα. **v.6** TKV: η, M: και η. **v.6** TKV: δωσω, M: δωσω αυτω. **v.7** TKV: κληρονομησει, M: δωσω αυτω. **v.7** TK: παντα, MV: ταυτα. **v.7** TK: ο, MV: ∅. **v.8** TK: δειλοις δε, MV: τοις δε δειλοις. **v.8** TKV: εβδελυγμενοις, M: αμαρτωλοις και εβδελυγμενοις. **v.8** TK: φαρμακευσιν, MV: φαρμακοις. **v.8** TK: δευτερος θανατος, MV: ο θανατος ο δευτερος. **v.9** TK: προς με εις, MV: εις εκ.

ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς˚ γεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν
τῶν ἐσχάτων καὶ ἐλάλησεν μετ᾽ ἐμοῦ λέγων δεῦρο δείξω σοι
τὴν˚ νύμφην τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα ⋄ καὶ ἀπήνεγκέν με 10
ἐν πνεύματι ἐπ̓ ὄρος μέγα καὶ ὑψηλὸν καὶ ἔδειξέν μοι τὴν
πόλιν τὴν˚ μεγάλην τὴν ἁγίαν ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπ̓ὸ τοῦ θεοῦ ⋄ ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ θε- 11
οῦ κἀὶ ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ ὡς λίθῳ ἰά-
σπιδι κρυσταλλίζοντι ⋄ ἔχουσά̊ν τ̊ε τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλὸν 12
ἔχουσα̊ν πυλῶνας δώδεκα καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους
δώδ̊εκα καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα ἅ ἐστιν τῶν˚ δώδεκα
φυλῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ ⋄ ἀπ᾽˚ ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς ἀπ̓ὸ 13
βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς ἀπ̓ὸ νότου πυλῶνες τρεῖς ἀπ̓ὸ δυσμῶν
πυλῶνες τρεῖς ⋄ καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχ̊ον θεμελίους 14
δώδεκα καὶ ἐν˚ αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ
ἀρνίου ⋄ καὶ ὁ λαλῶν μετ᾽ ἐμοῦ εἶχεν κ̊άλαμον χρυσοῦν ἵνα 15
μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος
αὐτῆς ⋄ καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς 16
τοσοῦτόν˚ ἐστιν ὅσον καὶ τὸ πλάτος καὶ ἐμέτρησεν τὴν πό-
λιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίων˚ δώδεκα χιλιάδων τὸ μῆκος καὶ
τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν ⋄ καὶ ἐμέτ̊ρησεν τὸ 17
τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα˚ τεσσάρων πηχῶν μέ-
τρον ἀνθρώπου ὅ ἐστιν ἀγγέλου ⋄ καὶ ἦν˚ ἡ ἐνδόμησις τοῦ 18
τείχους αὐτῆς ἴασπις καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν ὁμοία˚
ὑάλῳ καθαρῷ ⋄ κἀὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως 19

v.9 TK: τας γεμουσας, M: γεμουσας, V: των γεμοντων. **v.9** TK: την νυμφην του αρνιου την γυναικα, M: την γυναικα την νυμφην του αρνιου, V: την νυμφην την γυναικα του αρνιου. **v.10** T*: επ, V: επι. **v.10** TK: την μεγαλην, MV: ∅. **v.10** TKV: απο, M: εκ. **v.11** TK: και, MV: ∅. **v.12** TK: εχουσαν, MV: εχουσα. **v.12** TK: τε, MV: ∅. **v.12** TKV: δωδεκα, M: δεκαδυο. **v.12** TK: των δωδεκα φυλων των υιων, M: ονοματα των δωδεκα φυλων υιων, V: [τα ονοματα] των δωδεκα φυλων υιων. **v.13** TK: απ ανατολης, M: απο ανατολων, V: απο ανατολης. **v.13** TK: απο, MV: και απο. **v.13** TK: απο, MV: και απο. **v.13** T: απο, KMV: και απο. **v.14** T*: εχον, V: εχων. **v.14** TK: εν αυτοις, MV: επ αυτων δωδεκα. **v.15** TK: καλαμον, MV: μετρον καλαμον. **v.16** TK: τοσουτον εστιν οσον και, M: οσον, V: οσον [και]. **v.16** TKV: σταδιων δωδεκα χιλιαδων, M: σταδιους δεκαδυο χιλιαδων δωδεκα. **v.17** TKV: εμετρησεν, M: ∅. **v.17** TM: τεσσαρακοντα τεσσαρων, K: τεσσαρακοντατεσσαρων, V: τεσσερακοντα τεσσαρων. **v.18** T*: ην η ενδομησις, V: η ενδωμησις. **v.18** TK: ομοια υαλω, M: ομοιον υελω, V: ομοιον υαλω. **v.19** TK: και, MV: ∅.

παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴα-
σπις ὁ δεύτερος σάπφ̊ειρος ὁ τρίτος χαλκηδὼν ὁ τέταρτος
20 σμάραγδος ⬦ ὁ πέμπτος σαρδόνυξ ὁ ἕκτος σάρδιο̊ς ὁ ἕβδο-
μος χρυσόλιθος ὁ ὄγδοος βήρυλλος ὁ ἔ̊νατος τοπάζιον ὁ
δέκατος χρυσόπρασος ὁ ἑνδέκατος ὑάκινθος ὁ δωδέκατος
21 ἀμέθυσ̊τος ⬦ καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρίται
ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου καὶ
ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος° διαφα-
22 νής ⬦ καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ
23 παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστιν καὶ τὸ ἀρνίον ⬦ καὶ ἡ πόλις
οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν ἐ̊ν
αὐτῇ ἡ° γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτὴν καὶ ὁ λύχνος
24 αὐτῆς τὸ ἀρνίον ⬦ καὶ τὰ° ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ
αὐτῆς περιπατήσουσιν καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν
25 τὴν° δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐ̊τῶν εἰς αὐτήν ⬦ καὶ οἱ πυλῶνες
αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ ⬦
26 καὶ οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτή̊ν ⬦
27 καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸ̊ῦν καὶ π̊οιοῦν βδέ-
λυγμα καὶ ψεῦδος εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς
ζωῆς τοῦ ἀρνίου ⬦

22 Καὶ ἔδειξέν μοι καθ̊αρὸν ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν
ὡς κρύσταλλον ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ
2 τοῦ ἀρνίου ⬦ ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ
ἐντεῦθεν καὶ ἐντ̊εῦθεν ξύλον ζωῆς ποιοῦν καρποὺς δώδεκα
κατὰ μῆνα ἕ̊να ἕκαστον° ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ καὶ
3 τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν ⬦ καὶ πᾶν
καταν̊άθεμα οὐκ ἔσται ἔτι καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ

v.19 T*: σαπφειρος, V: σαπφιρος. **v.20** TK: σαρδιος, MV: σαρδιον. **v.20** TMV: ενατος, K: εννατος. **v.20** TKV: αμεθυστος, M: αμεθυσος. **v.21** TK: υαλος διαφανης, M: υελος διαυγης, V: υαλος διαυγης. **v.23** TK: εν, MV: ∅. **v.23** TKV: η γαρ, M: γαρ η. **v.24** TK: τα εθνη των σωζομενων εν τω φωτι αυτης περιπατησουσιν, MV: περιπατησουσι τα εθνη δια του φωτος αυτης. **v.24** TK: την δοξαν και την τιμην, M: αυτω δοξαν και τιμην, V: την δοξαν. **v.24** TKV: αυτων, M: των εθνων. **v.26** TKV: αυτην, M: αυτην ινα εισελθωσι. **v.27** TK: κοινουν, MV: κοινον. **v.27** TK: ποιουν, M: ο ποιων, V: [ο] ποιων. **22. v.1** TK: καθαρον, MV: ∅. **v.2** TK: εντευθεν, MV: εκειθεν. **v.2** TK: ενα, MV: ∅. **v.2** TKV: εκαστον αποδιδουν, M: αποδιδους εκαστον. **v.3** TK: καταναθεμα, MV: καταθεμα.

ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσ̊ουσιν
αὐτῷ ◈ καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα αὐ- 4
τοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν ◈ καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ἐκ̊εῖ καὶ 5
χρείαν° οὐκ ἔχουσιν λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίο̊υ ὅτι κύριος
ὁ θεὸς φωτ̊ίζει αὐτοὺς καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων ◈ καὶ εἶ̊πέν μοι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθι- 6
νοὶ καὶ κ̊ύριος ὁ θεὸς τῶν° ἁγίων προφητῶν ἀπέστειλεν τὸν
ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν
τάχει ◈ ἰδο̊ὺ ἔρχομαι ταχὺ μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους 7
τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου ◈ καὶ° ἐγὼ ἰωάννης ὁ 8
βλέπων° ταῦτα καὶ ἀκούων καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα° ἔ-
πεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ
δεικνύο̊ντός μοι ταῦτα ◈ καὶ λέγει μοι ὅρα μὴ σύνδουλός 9
σου γ̊άρ εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν
τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου τῷ θεῷ προσ-
κύνησον ◈ καὶ λέγει μοι μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς 10
προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου ὅτι° ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν ◈
ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι καὶ ὁ ῥυπῶν° ῥυπωσάτω ἔτι καὶ 11
ὁ δίκαιος δικα̊ιωθήτω ἔτι καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι ◈ κα̊ὶ 12
ἰδοὺ ἔρχομαι ταχὺ καὶ ὁ μισθός μου μετ᾽ ἐμοῦ ἀποδοῦ-
ναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ° ἔσται ◈ ἐγώ εἰμ̊ι τὸ α̊ καὶ 13
τὸ ω ἀρχὴ° καὶ τέλος ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος ◈ μακάριοι 14
οἱ ποιοῦντες° τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν
ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν
πόλιν ◈ ἔξω δὲ° οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ 15

---

v.3 TKV: λατρευσουσιν, M: λατρευουσιν. **v.5** TK: εκει, M: ∅, V: ετι. **v.5** TK: χρειαν ουκ εχουσιν, M: ου χρεια, V: ουκ εχουσιν χρειαν φωτος. **v.5** TKV: ηλιου, M: ∅. **v.5** TK: φωτιζει, M: φωτιει, V: φωτισει επ. **v.6** TKV: ειπεν, M: λεγει. **v.6** T^*: κυριος, V: ο κυριος. **v.6** TK: των αγιων, MV: των πνευματων των. **v.7** TK: ιδου, MV: και ιδου. **v.8** TK: και εγω, MV: καγω. **v.8** TK: βλεπων ταυτα και ακουων, MV: ακουων και βλεπων ταυτα. **v.8** TKV: εβλεψα επεσα, M: οτε ειδον επεσον. **v.8** TKV: δεικνυοντος, M: δεικνυντος. **v.9** TK: γαρ, MV: ∅. **v.10** TK: οτι ο καιρος, MV: ο καιρος γαρ. **v.11** TK: ρυπων ρυπωσατω, M: ρυπαρος ρυπαρευθητω, V: ρυπαρος ρυπανθητω. **v.11** TK: δικαιωθητω, MV: δικαιοσυνην ποιησατω. **v.12** TK: και, MV: ∅. **v.12** TK: αυτου εσται, M: εσται αυτου, V: εστιν αυτου. **v.13** TK: ειμι, MV: ∅. **v.13** TK: α, MV: αλφα. **v.13** TK: αρχη και τελος ο πρωτος και ο εσχατος, MV: ο πρωτος και ο εσχατος η αρχη και το τελος. **v.14** T^*: ποιουντες τας εντολας αυτου, V: πλυνοντες τας στολας αυτων. **v.15** TK: δε, MV: ∅.

οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ὁ˚ φιλῶν καὶ ποιῶν
16 ψεῦδος ⸭ ἐγὼ ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆ-
σαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ
17 γένος τοῦ δαβὶδ ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ˚ ὀρθρινός ⸭ καὶ τὸ
πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν ἐλθὲ˚ καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω
ἐλθὲ˚ καὶ ὁ διψῶν ἐλθέτω καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω˚ τὸ ὕ-
18 δωρ ζωῆς δωρεάν ⸭ συμμαρτυροῦμαι˚ γὰρ παντὶ ἀκούοντι
τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου ἐάν τις ἐ-
πιτιθῇ˚ πρὸς ταῦτα ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς πληγὰς
19 τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ ⸭ καὶ ἐάν τις ἀφαιρῇ ἀπὸ
τῶν λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης ἀφαιρήσει ὁ θε-
ὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως
20 τῆς ἁγίας καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ ⸭ λέγει ὁ
μαρτυρῶν ταῦτα ναὶ ἔρχομαι ταχὺ ἀμὴν ναὶ ἔρχου κύριε
21 ἰησοῦ ⸭ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάν-
των ὑμῶν˚ ἀμήν ⸭

ΤΕΛΟΣ.

v.15 T*: ο, V: ∅. **v.16** TK: του, MV: ∅. **v.16** T*: δαβιδ, V: δαυιδ. **v.16** TK: και ορθρινος, MV: ο πρωινος. **v.17** TK: ελθε, MV: ερχου. **v.17** TK: ελθετω, MV: ερχεσθω. **v.17** TK: και, MV: ∅. **v.17** TK: λαμβανετω το, MV: λαβετω. **v.18** TK: συμμαρτυρουμαι γαρ, MV: μαρτυρω εγω. **v.18** TK: ακουοντι, MV: τω ακουοντι. **v.18** TK: επιτιθη προς ταυτα, MV: επιθη επ αυτα. **v.18** TKV: επιθησει, M: επιθησαι. **v.18** TK: βιβλιω, MV: τω βιβλιω. **v.19** TK: αφαιρη, MV: αφελη. **v.19** TK: βιβλου, MV: του βιβλιου. **v.19** TK: αφαιρησει, M: αφελοι, V: αφελει. **v.19** TK: βιβλου, MV: του ξυλου. **v.19** TK: και, MV: ∅. **v.19** TK: βιβλιω, MV: τω βιβλιω. **v.20** T*: ναι, V: ∅. **v.21** TK: ημων, MV: ∅. **v.21** T*: χριστου, V: ∅. **v.21** TK: υμων αμην, M: των αγιων αμην, V: ∅.